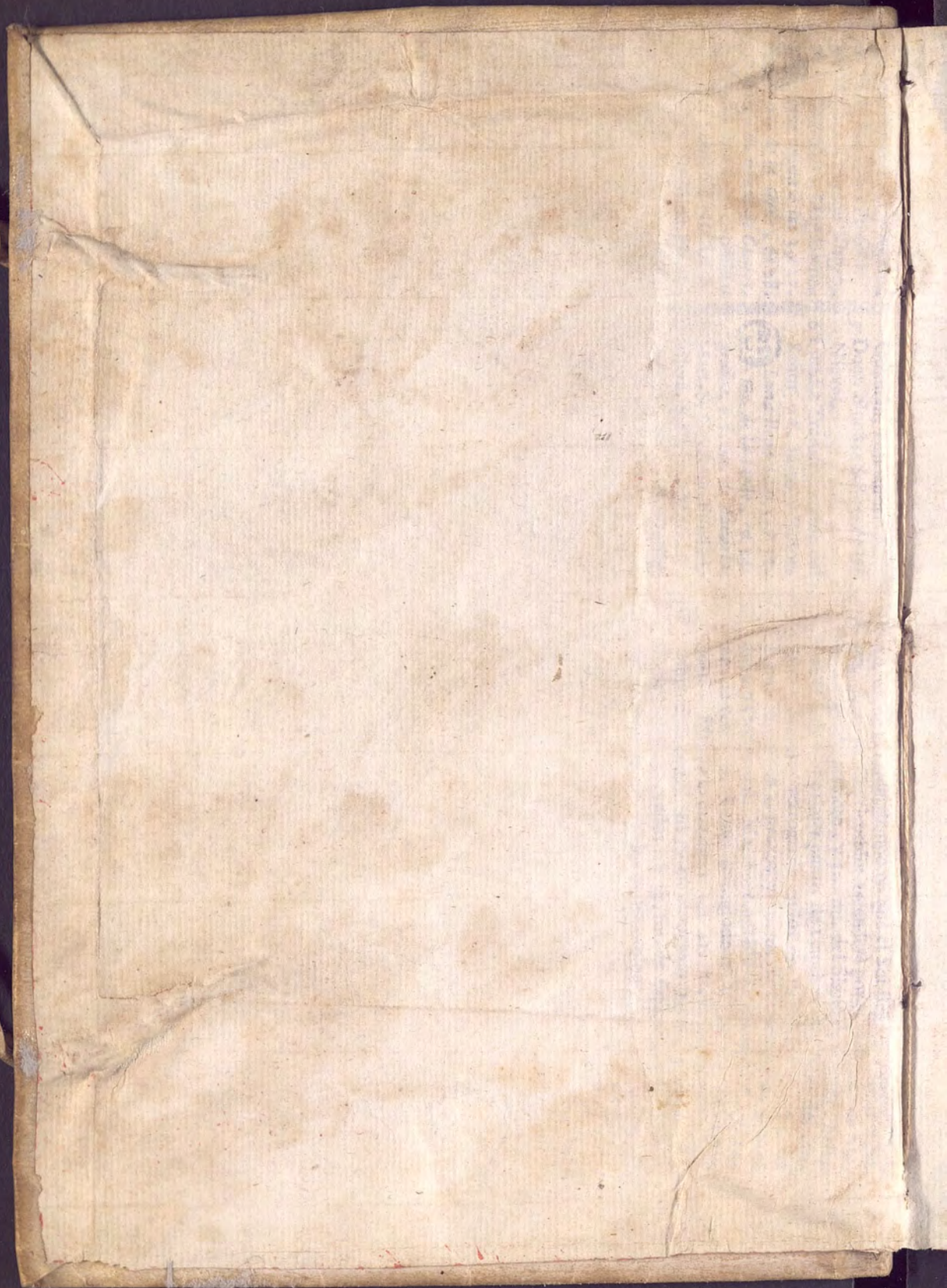

M-247

Quirites

Física de Caño,

que escribís a. Thadeo

Montes, y Guntara

escribe Buen mar.

El supra-escrito, es Hijo de S. Martín el Sant-

jago de
S. M.

O Maestro Caño.

Comas. Asturias

1700

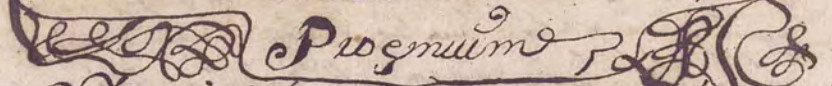
1700

1700

1700

Comentaria in octo Aristotelis libros de Physica auscultatione.

In stupore laborum sui ultima quasi phlegma subcedit: postquam enim Logeum, et Mithridatem, atque anaphroditum, jacebat de latrocinio meo, in judicio, et amantissimum matris caput stragere, exoptabat ut mirabilis rerum carere deesse ariet oculum. Cuiusmodi in quodammodo Philo phlegma, quae namque corporis regulatur, quod postea in illam rem, quod tempore sono venia, Causas, et propter in veniat. Quod igitur, propter, quae acta in hoc aspectabili Mithridate, quae ante, sed Dei manus ad munda cula fabri cata est, in hunc penetrare, l. subly succurrit demeritum suppone, ut Dei combilia

Apollonius pro ea, quae facta sunt, in illa dicitur? Mithridatis Mithridatis et angli dignitate dicitur, et de re exultat, propter, et sua in os ante se dicitur humano geni utellatorem. Nunc omnia dicitur reber, si Philo phlegma, quae ceteris Philo phlegma decesser ex coluam, eorum: sine labor appellat dicitur Philo, qui in namque tempore dicitur, et flectens essent veritate. Nunc tot namque munda culanatis temporibus flectens delecta, aut clausis explicata: acas propter, et clabeau, hunc equi librum rucei nutu, cuius in Philo, cuius dicitur in ambo, ut ea omnia, quae flectens in Coelestibus patet. Mithridatis copia in tenuissimum corpore, nobis obbia, quae fuerit obvia data, quibus Decretis Philo propter ubi apud propter

* accipere

Sed ex his factis plurima dicitur quodammodo in munda culanatis, dicitur, et in cetera propter et operibus in cetera habuerunt, id est in ceteris iudicis ut dicitur putamus, summoque.

ut circa idem dicitur aut dicitur. ubi est antiquitas vel antequam
 quod in se magis et forte crebrius ceperamus. Deinde ita
 secunda pars; hoc enim verbum antiquitas a nobis exponitur, sed eorum
 apparitionibus non ita intenditur, qui si a deo potest quidpiam in se
 fuerit quod magis preferat veritate, ad hunc complecti habet. De
 rursus quippe, ut quod dicitur est, nulla tempore, aut loco, prae
 allegata. Ita propter licet haec veluti ante signamur semper sequi,
 ut in quo: in se ita ita dicitur, quod dicitur et exponitur sic pe
 cedimus, ut qui certo, et indubitanter nobis stabunt, earum praece
 torum, et in hunc hincamus; quae v. probabiliter, tunc ad quae nititur,
 non aliter quam ut probetur proponamus; quae denique, saltem appre
 ant propter rei curamus.

At si doles sane, quod tanta sit temporum
 paritas, ut materiam plurimam ea, qua pars erat extentione, at fi
 elate pertractare non potestur. Quae temporum angustiam attende
 ter, de libris Aristoteli de politica ab antiquitate, sicut de plura
 auctoritate orna dicitur per curare curabimus. Sed quod facultas legi, prae
 a nobis in eadem, veluti quaedam in indagandis casibus plurimam
 tumant habeat, quae ita ad seque Theologiae non parum praestantibus iuba
 mus; et ex qua amplexione prae deum non potest ad plurimam prae
 plura omnia exceptis, prae ab hodie, atq. Corpore traditur, ma
 me dicitur. Sed ita aliqua est haec, quae posterioribus hinc et semper
 in ventis fuerit, quae fieri possunt praetempore oportunitate, exe
 diter, et ambigua accurate tractabimus, ne ita quae sermo a
 plura abeatis.

Cuius ergo vobis ad veterem, seculorumque
 horum lectorum hinc plurimam institutionibus statuerimus appropinque
 vobis, cui elegantiori haec metum cony tunc hinc hoc loco prae missis,
 iudicavi: ne sine qualibusque sicut haec metum nostra maxima plura
 se pars in abdito latet, nec ullo mentis orate e pro se dicitur.

qđ momenta e tenebris in lucē edi potest. Nūc a eadē
 fonte insculpta sūt legōe sic verba nellus Geometrię
expēs intratō, qđ Plato, sicutiqđ Pl. iudicant, oīs ad-
 hōyqđ Geometrię, nec iñē ea naly phily addōa pōve an-
 bita extit. Iug obiqđ, qđ Geometrię p fēas effēre, no-
 bīn nō sūt qđ, nec accusat, et ad amūqđ Geometrię ubiqđ
 elaboratū opus meditemur, pūmas hęc intratōs geom.
 sababū expōere, ut aditū ad Plurēqđ pateat. Cōg qđ
 pōo faciliōi exte exanacala h̄qua ordīe qđ alfabē-
 tico

Breve explicación de algunos ter-
 minos Geométricos de que se usa frecuentemente
 en la física dñ puenta por orden alfabetico.

Angulo = es la abertura de dos líneas, qđ se unen en un
 punto, como a c, ó c tab. 1.ª fig. 1.ª El punto en qđ se unen se llama
 el vértice del ángulo. Las espēs pñales de ángulos son tres; es
 a saber ángulo agudo, ángulo recto, y ángulo obtuso. el ángulo agudo
 es aqđ, cuya abertura es menor qđ y quadrante, o la quarta pte de y cas-
 culo, qđ tenga por centro el vértice del ángulo como a c b c fig. 1.ª
 el ángulo recto es aqđ, cuya abertura es igual al quadrante, o qto
 del círculo, como a c d fig. 2.ª Ángulo obtuso es aqđ, cuya abertura
 es mayor qđ la de un quadrante del círculo, como a c e fig. 3.ª

Angular = es lo qđ sta de uno, o muchos ángulos. algunas veces
 se usa de este término para significar, qđ y cuerpo tiene varias en-
 guinas.

Arco = es una pte de la circunferencia de un círculo. Todo el círculo se divide en 360 ptes iguales: y así los arcos se dividen quinientos y tres según el número mayor, o menor de ptes, ó grados q' hubieren. Por esta misma razón se dice un arco de 10 de 30 de 60 grados etc. El arco q' esta juntam^{te} de 90 grados, se llama cuadrante, o quarto del círculo. El q' esta de 180; se llama medio círculo, o semi círculo; tales son los arcos a b, a d, fig. 1.ª Tambien se llaman arcos las ptes de otra q' quiera línea curva, aun q' no sea circular; y así se dice muy bien, arcos de una elipse.

Área = es la superficie, o espacio contenido en qualquiera figura. La área de un círculo es en el espacio contenido en su circunferencia.

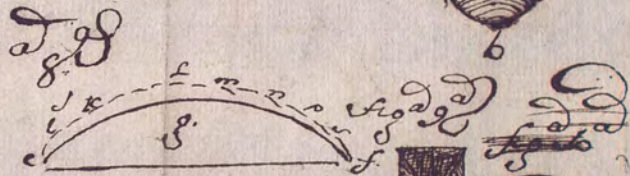
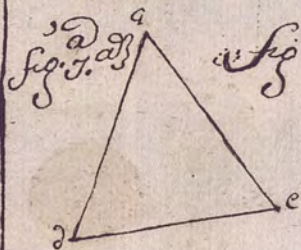
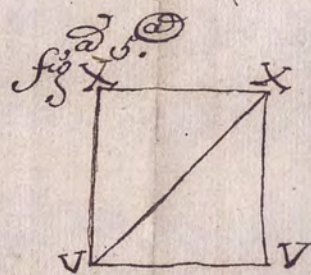
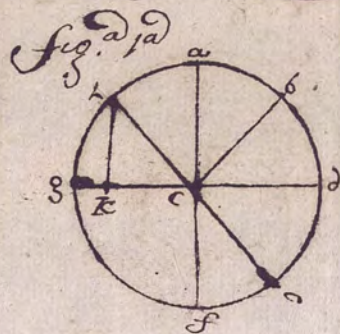
Atmósfera = son los vapores, o exhalaciones que salen de un cuerpo, y q' le rodean hasta una cierta distancia. Esta palabra se toma comun^{te} por la masa de aire que envuelve al globo terrestre, y que recibe en sí q' la tierra exhala continuamente.

Base = es lo q' sirve de fijo, y apoyo a q' quiera máquina. Llamanse base de una pirámide el plano inferior en q' se funda, como l m k. fig. 2.ª

Centro = es el medio, o el p^{to} q' dista igualmente de todos los ptes correspondientes a un mismo cuerpo. El Centro de un círculo es un pto que dista igualmente de todos los q' componen la circunferencia, como e. fig. 1.ª El centro de una esfera, o de un globo es un pto q' dista igualmente de todos los de la superficie. Tal vez se llama tambien centro y punto q' no esta a igual distancia de todos los q' se nombran en la fig. 2.ª basta q' se divida en ptes iguales por todos sus diámetros.

Frater Thaddeus de Monto fecit Hydrachensi Col-
legio- anno Domini 1770. Sub Abbate Villanueva.

Tablas

A

Arco = es una pte de la circunferencia de y círculo. Todo el círculo se divide en 360 ptes iguales: y así los arcos se dividen cuántos fueren segun el numero mayor, o menor de ptes, ó grados q' hubieren. Por esta misma razon se dice un arco de 10 de 30 de 60 o sea etc. El arco q' es de 90 grados, se llama cuadrante, o cuanto del círculo. El q' es de 180; se llama medio círculo, o semicírculo; tales son los arcos a b d, adf. fig. 1.ª. Tambien se llaman arcos las ptes de otra q' quiera línea curva, aun q' no sea circular; y así se dice muy bien, arco de una elipse.

Area = es la superficie, o espacio contenido en qualquiera figura. La area de y círculo es el espacio contenido en su circunferencia.

Atmósfera = son los vapores, o exhalaciones que salen de un cuerpo, y q' le rodean hasta una cierta distancia. Esta palabra se toma muy por la masa de aire que envuelve al globo terrestre, y que recibe en sí q' la tierra exhala continuamente. Base = es lo q' sirve de fijo, y apoyo a q' quiera máquina. Llamanse base de una pyramide el plano inferior en q' se funda, como l m k. fig. 2.ª.

Centro = es el medio, o el pto q' dista igualmente de todos los ptes correspondientes a y mismo cuerpo. El Centro de el círculo es pto que dista igualmente de todos los ptes componen la circunferencia, como e. fig. 1.ª. El centro de una esfera, o de y globo es y pto q' dista igualmente de todos los de la superficie. Tal vez se llama tambien centro y pto q' no esta a igual distancia de todos los ptes terminando la fig. 2.ª: basta q' divida en ptes iguales los todos sus diametros.

Frater Thaddeus de Montos fecit Hyrachensi Col-
 legio- anno Domini 1770. Sub Abbate Villanueva.

Tabla 20

Fig. 1a

Fig. 3a

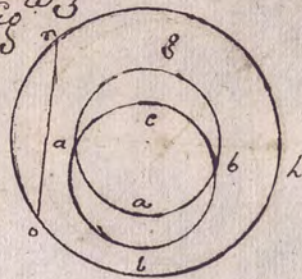

Fig. 4a

Fig. 5a

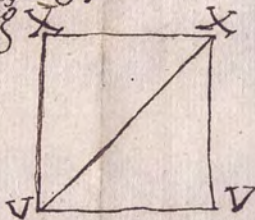

Fig. 7a

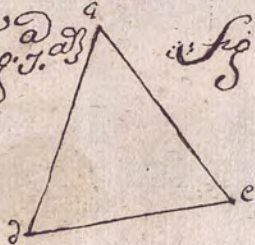
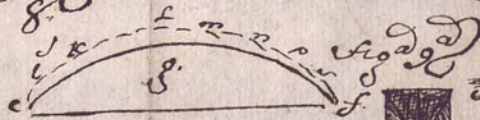
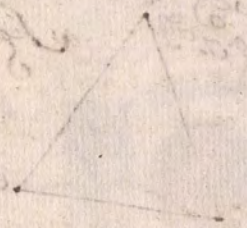
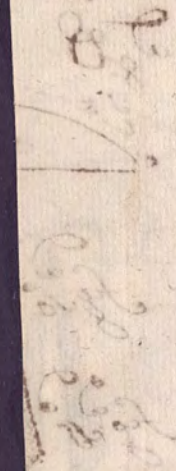
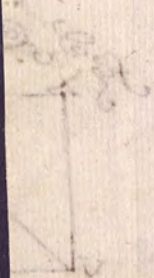

Fig. 8a

Handwritten scribbles at the top of the page.

Faint, mostly illegible handwritten text on the right side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

asi el punto p. puede mirarse como centro de la Cube,
u Obalo representado en la fig.^a 6.^a de la 2.^a Cabla.

Circulo

es una fig.^a terminada por una linea curva, cuyo pto a b f g etc.
dista igualm.^{te} de otro pto c, que se llama centro, fig.^a 1.ª Cab. 1.ª Los sac.^{os}
han venido en dividir q.^{ue} fuera circulo en 360 ptes iguales, y se
llam^{an} grados; de modo q.^{ue} estas ptes son siempre proporcionadas, esto
es, mayores en los circulos grandes, e menores en los mas pege-
ños; pero asi en estos, como en aquellos el numero de ptes en el
mismo. Cada grado se subde en 60 m.^{os}; cada mto en 60 segundos;
cada 2.º en 60 tercios etc. En la esfera se diste dos espe.^{os} de circ.
may. y menor; el 1.º son iguales son aquellos, cuyo diametro pasa por
el mismo centro de la esfera, como son el equador, el eje, etc. el
2.º es otro. Los menores son aquellos, cuyo diametro no divide la esfera
en dos ptes iguales, o (y es lo mismo) cuyo centro se distingue del de la
esfera. Tales son los circulos polares, y los dos tropicos.

Circuyf.

es una linea curva qe solido a entrar en si misma, terminada
y en sierra y kerta espacio; tal es la linea a d fig.^a 1.^a
Diste se apre el circ. con la circuyf.; pero si se ha de hablar
o propiedad, la circuyf. es la linea qe en sierra al espacio; y
el circ. el espas encerrado.

Circular = lo q.^{ue} tiene fia de circulo,

o el espacio qe se corre andando al rededor de y centro. El onco.
de una honda es circular.

Cauro = lo hueco de alguna cosa; la pte
interior de y sombrero, de y vaso etc. se llama cauro.

Centrico

lo q.^{ue} tiene el mismo centro. el circ. m e b fig.^a 3.^a es centrico, y el c.^o

a b g, p q r. el centro c. es my a uno, y otro.

Conica fig.^a = es un cuerpo solido formado por la revoluzion de una li. recta, q^a esta fija por una extremidad, y con la otra describe un circulo, cuyo radio es menor q^a la del linea. donde tiene, esta fig.^a los palones de a e u o a r. se cae la fig.^a 2.^a El pto i se llama el vertex opyta de esta fig.^a. la li. i k el axe; y el circulo l. m. k. la base.

Obliquos = son q^a dos li.^{as} o rayos de luz, q^a teng unirse en y pto. Si a c, b c, fig.^a 1.^a fueran dos rayos de luz q^a salieran de los pto a, y b, su diverg.^a seria en c; y el grado de esta diverg.^a seria el valor de el angulo a c b.

Orbes = es lo curvo, y arredado, como la superficie exterior de y globo.

Cubo = cuerpo solido regular, q^a tiene seis caras quadradas, e iguales. los dados del juego son otros cubos pequeños. se cae la fig.^a 2.ª lab. 1.^a

Cubico = lo q^a tiene las dimensiones de y cubo. Un pie cubico denota la cantidad de materia extendida entre seis caras, de y pie quadrado cada una.

Curva es una li.^a cuyas ptes no seg una misma directioz como el arco a b d. fig.^a 1.ª llamase todas superficies curvas aquella cuyas ptes n^o estan todas en un mismo plano. como la superficie de y globo de y cilindro etc.

Curvilineo = lo q^a responde de con curvas.

Cilindro = es un solido compuesto de muchos planos circulares, q^a son concéntricos; el 1.º y ultimo de estos circulos se llaman bases del cilindro. La linea a b, que para por todos los centros, se llama el axe. se cae la fig.^a 3.ª lab. 1.^a

Cilindrico = lo q^a tiene la figura, o las dimensiones de y cilindro. Esto se entende, n^o solo de y cuerpo solido, sino tambien de huecos de otros, como el cañon de una bomba para sacar

agua, q. debe estar b^o cilindrico en la interior

Diagonal = es una linea recta, q. pasa de y anglo a otro op^o en una fig^a q. tenga varios lados. como u. x. fig^a d. 1.

Diametro = ha recta, q. divide y circulo en ptes igles, como qd. fig^a d. 2. así se llamy t^o b. las l^{as}. q. para por el centro de otras fig^{as}, como s. b. fig^a c. d. 2. u. x. fig^a d. 3. + 1. los circulos se miden por sus diámetros, del mismo modo q. todas las fig^{as} cuerpos regul^{es}, q. se op^o de circ^o y así las sphaeras, los cilindros, etc. se op^o entre si por sus diámetros

Divergen^{tes} = se d^o dos rayos de luz odor l^{uz}, q. saliendo de y más no p^o ser y sep^o una de otra, como c. a. c. b. q. sale del pto c fig^a d. 1. La divergen^{cia} se mide por la abertura del anglo q. forman los rayos al separarse y de otro.

Cuadrilatera = los q. los lados iguales. tal es el triangulo c d e, fig^a d. 2. q. pto de p^o u. o. o. lados igles. El lado enf. se sostiene el triang^o q. se llama base, y el anglo op^o a la base se llama vertex

Oxifera = cease olovo.

Sphaerico = los q. tiene fig^a de sphaera, como una sola p^o frente a id.^a portadas p^oter.

Elipse = cuerpo solido, q. se acerca mucho a la fig^a sphaerica; pero no es p^o frente a id.^a portadas p^oter, por no ser igles todos sus diámetros. se dice atub^o a la tierra los anima celestes esta fig^a quando p^oter con otras l^{uz} q. el dia^o t^o de polo a polo es menor q. el del equador. Llamre t^o b. esta fig^a sphaerica y obalo dicere fig^a elliptica los q. tiene de elipse cease la fig^a c. d. 2.

Exagono = losq tiene 6 lados o seis caradas
dicere un plano exabolo una piramide exabola

Excentrico = losq no tiene el mismo centro. El circulo o l^o fig^a 2^a, es excentrico respecto de los otros dos de la misma fig^a; pero q^o en el centro de e, centro de los otros dos. La distancia q^o y entre e; y d, es la med^a de esta excentricidad.

Exe = linea recta q^o se supone inmovel, mientras q^o el cuerpo por donde para hace su movimiento al adax de ella. El exe de una esfera y de y globo es una linea recta q^o para por el centro, y toca sus dos estrem^{os} en dos p^{tos} op^{tos} de la superficie, q^o se llamo polos. El exe de una fig^a curva es tal q^o una linea recta q^o empieza en el vertice, y acaba en el centro de la base, como e k, fig^a 2^a

Globo = es y solo se aplica en el ql. todos los p^{tos} de la superficie distan igl de y centro como fig^a 2^a

Globulo = pequeño globo. Se usa en una de estas voces para significar globo pequeño y red^o p^o todos p^{tos}. El mercurio o azogue forma muchos globulos q^{do} se divide; las peculias del ayre apase y en el agua en forma de globulos.

Circulo = la mitad de una esfera, o de y globo. Muchas veces se toma esta palabra por aquella p^{te} de la tierra, q^o esta cubierta por el az^{ul} y se llama zonal. El sol muestra todos los dias una hemisf^o

Horizontal = losq esta paralelo al equinoccio. Esta voz denota la p^{te} de y plano de una linea circ^o

Inclina = significa la caída, o direct^o de una linea sobre otra, o sobre y plano.

9
Llamase angulo de incid. ext. queda fado de la col. de ang.

Linea = es una seccion, o parte de ptos., q. se folg
entre si. Si segg todos una misma directi., segg una linea recta,
como ef fig. 8. Si la directi. no es la misma, segg una linea
curva como e, g, f. Todas las lineas curvas se cauen
como un efecto de lineas rectas mu. pegenas, inclinadas en
tre las, como e, i, h, k, l, m, n, o, p, q, r. En este
sentido si al lin. curva proprietat

Obtuso = se llama angulo
de mas de noventa grados. Se caen angulo.

Obtuso = se llama angulo
de mas de noventa grados. Se caen angulo.
Paralela = se llama una sup., o linea, q. en
toda su extensi. dist. de otra linea, o sup., q. se caen
las xx, y yy, fig. 6, paralas entre.

Paralelogramo =
fig. plana, en q. los lados opuestos se paran entre. Se caen
la fig. 5.

Pentagono = fig. plana, q. tiene 5 lados.

phema = se caen en fig.

Perpendicular

Perpendicular = habido de una linea
o sup., q. esta se paran ad una linea o sup.
q. se caen de ella en angulos rectos, o un de
ellos. La linea ic, fig. 3 y 4. en perpar ala linea ba

Plano = extensi., o sup., q. se caen recta, y unida, en cauada
entre muchas lineas rectas o curvas. La fig. se paran
plano circular: la 6 y plano quadrado

Polo = una de las extremidades del eje, al redor del q. se haz
lan revoluciones. Los polos del mundo son los dos puntos immobiles, al
redor de los quales se mueve toda la esfera.

Polygono = fig.^a que tiene m. lados. este nombre es generico. En esp. son el
triangulo el quadrado, el pentagono y el hexagono etc.

Prisma = cuerpo solido q. termina en sus extremos en planos poligonos,
iguales y paralelos; y en su longitud termina en tantos paralelos qua-
seros, q. son los lados de los poligonos, q. los vixes de Bases; q. son
estos son dos triangulos, el prisma se llama triangular como
se representa en la fig.^a 1.^a

Prismatico = lo q. tiene fig.^a de prisma.
Llamanse vidrios prismaticos los q. sirven para los rayos
de la luz. tambien se les llama colores prismaticos los rayos
colorados de luz, q. se dexa ver por medio de el prisma.

Pyramide = cuerpo solido con muchas bases, y q. va de-
minuyendo el diametro desde la base hasta el vertice fig.^a 2.^a

Punto = extension muy pequena on q. no se pueden po-
ner las dimensiones.

Quadrado = fig.^a de quatro lados q. tiene
los quatro angulos rectos; si todos los lados son iguales, se llama
quadrado perfecto: si tiene dos largos, y dos cortos se llama quadrado
longo fig.^a 5. on quadrado perfecto.

Quadrilatero = fig.^a q. se contiene
entre quatro lineas rectas fig.^a 4.^a

Rayo = hablando de q. circulo
es una linea recta tirada desde el centro al circulo, y se llama como
CB, CD. fig.^a 1.ª Rayo de q. circulo se llama tambien semidiametro
trazo

Rectángulo = se llama una fig.^a q.^e tiene uno, o muchos
ángulos rectos. El triángulo fig.^a 5.ª en rectángulo;
porq.^e el ángulo en v es recto.

Rectilíneo = loq.^e se opone de las
rectas; los dos triángulos, o el cuadro de la fig.^a 3.ª son fig.^{as} rectilíneas.

Sólido = se llama un cuerpo q.^e consta de las tres dimen-
siones longitud, latitud, y profundidad. El extremo del sólido es
la superficie, de la superficie la línea, de la línea el
punto.

Triángulo = fig.^a q.^e comprehende entre tres líneas,
q.^e forman tres ángulos, como $\triangle CDE$ fig.^a 7.ª Los triángulos
tienen diversas denominaciones segun la natura de las líneas,
y ángulos de q.^e se componen; así se llama triángulo rectilíneo
el q.^e se compone de líneas rectas; curvilíneo el q.^e se compone
de líneas curvas; mixto, o mixtilíneo, el q.^e resulta de rec-
tas y curvas; rectángulo el q.^e tiene un ángulo recto; equilátero
el q.^e tiene los lados iguales etc.

Vertical = se dice aq.^l
pto de el Cielo, q.^e cae directamente sobre nosotros. Llámase
tambien Comit. Una línea q.^e caiga a plomo desde este pto,
es necesariamente perpendicular al Horizonte; por lo q.^e
se usa muchas veces de esta palabra, para explicar
una dirección, que baxa en ángulo recto sobre un plano

Horizontal.

fin de los terminos Geo-
metricos que se ponen para intelligen-
cia de la fisica. Opticus Dñus sit nobis cñ

Buen noticia de algunos pro- blemas de La Geometria practica

Problema 1.º

Exemplo: sea el pto b desiguado en la línea recta
ab, fig.^a 1.ª 2.ª sobre el q. se a de fazer un ang.
igual al q. se della ya formado, y se repita por
cde en la fig.^a 1.ª 2.^a

Explicacion: abriese el com-
pas, y fixando una punta en el pto de confluencia
de las dos líneas q. se el angulo como d en el angulo q.
se pone por exemplo; con la otra pta se faaza
un arco de una línea a otra, como ce. fiado este arco,
y guard.^o la misma abertura de el compas, desde otro
pto (que sea el q. se requiera), como b fig.^a 2.ª se
descrive otro arco, como q. h. y p. q. este en mayor
q. el arco ce de la fig.^a 1.ª; se buelve a tomar
la dist.^a de este ultimo con el compas; y guard.^o
esta misma abertura, se cortara con ella una por-
cion del arco q. h. igual al arco ce; y desde el pto
b. se tirara una línea a cada uno de los dos pto. q.
corte el arco q. h. como sea b. f. b. a el ang.
ab. f. sera igl al angulo cde. La razon es,

por q̄ estos dos arcos est̄ med^o, y por un mismo arco

13.

Problema 2. Levantaa una perpendicular desde y pto da-
do en una l^{ta} recta.

Exemplo. sea el pto C dado en la l^{ta}
ab. fig. 2.ª d. 22.ª

Explicación: desde este pto se toma
un arco con el compas de qual distancia a sus dos lados
dentro de la misma l^{ta}, como Ca , Cb ; y ent^o. se pas
seg^o toda la dist^a, q̄. ai entre los dos pto. q̄. estan
a los dos lados del pto. señalado en C, como d y e ,
se fijara una pta. en el pto b , y con la otra redon-
cabe el arco f ; y fijando despues la pta. del compas
en el pto e , q̄. sea la misma abertura, se fijara
el arco i ; hecho esto, y poniendo la regla sobre
el pto e , y el pto eng . se corty los arcos f y i , se
traza la l^{ta} Co , que sera perpendicular a la l^{ta} ab .
La razón es, q̄. el pto. eng . se corty los dos ar-
cos no se inclina mas a uno q̄. a otro de los dos
lados a y b .

Problema 3.

Desde y pto dado fuera de una l^{ta} recta, levanta
a ella una perpendicular.

Exemplo. sea el pto C dado
fuera de la l^{ta} ab , fig. 2.ª d. 22.ª

Explicación: se pasa
do la pta. del compas en el pto C, con la otra redon-
cabe un arco, q̄. la l^{ta} a . b . por dos pto. q̄. estan

14

como en *de*; e *guarad.* la misma abertura del *apar.* se faga una
 pta en *d*, y con la otra se describe el arco *i*; despues se fija
 ra una pta. en el pto *C* *guarad.* tambien la misma abertura
 con la otra pta se describe el arco *f*. Hecho esto, poniendo la *regla*
 sobre el pto *C*, y el pto *enf.* se corty los dos arcos *f* y *i* se tirara
 una linea recta del *y* al otro, *hag.* coitara a la *h* a *b* on *Q*;
 y la *h* *co* rra la *perple*, *q.* se busca. La razon es, *pp.* *of.*
 sta *h* *no* se inclinara a uno *q.* a otro de los dos la
 dos *da*, *cb*.

Problema 4.

Dado y pto, faga desde el una linea paralela a otra dada.
 Ejemplo = sea el pto *a* *fig.* *15.* *La* *pp.* *el* *q.* *ve* *de* *tiran*
 la paralela a la *h* dada *cb*.

Compl. *3.* desde el pto *a* se tirara
 una *h* *recta*, *q.* *co* *ta* *ala* *h* *da* *cb*, como a *d* en el *ex* *po*
 punto. Abriendo el *ap.* toda la *dist* *q.* *si* *de* *de* *el* *pto* *a* *recta*,
 desde el pto *d* se describe el arco *ac*; y *guarad.* la mis-
 ma abertura del *compas.* se fijara una pta en el
 pto *a* y con la otra se describe el arco *o* *@*; y
 por *q.* este arco en *mayor* *q.* el arco *a* *e* se tomara
 la medida deste ultimo con el *compas* desde el pto
 a hasta *C*, y esta misma *dist* *se* *re* *ma* *tara* *en* *el*
 arco *d* *e* *fix* *ando* *una* *pta* *en* *el* *pto* *d*, y haciendo
 un pto en *g*. Hecho esto, desde el pto *a* se tirara una
h *arta* *el* *pto* *g*, la *q.* *ra* *la* *perple*, *q.* *se* *bus*
ca, *ala* *h* *cb*. La razon es, *pp.* *of.* los dos angulos
abC, y *o* *da* *g* son iguales

15

90
15

Dissertatio proemialis
de objecto, et natura Phil

2
sicc.
9

1. Natura sicut in suis vocabulis id est ac natura natus sive stade
natura sicut in leculis et Phila natus, et alijs phura locis
 dicitur de verbo de natura. Summa aut natura in pte paulo hinc
 hinc, prout nuncius natura corp^s detente sicut, toty npe vi-
 sibile npe, seu npe ay corp^s univ^{er}sitate. Natura aut sic
 sumpta refertur ab Aristotele l. 2. p^{ri}mo. c. 1. p^{ri}mo. motus, et q^u
 est similitudo, ut infra videbitur. Quae est natura apud
 son d^{is} sicut ac ens similitudo n^{on} subij^{ti}. Ex q^uo videtur
 quod motus, in natura scriptu importatur. Hac de causa optime
 dixit Philo d. Philo. 2. l. 2. natura ignorata ipso (motu npe)
et non et natura.

2. Causa Philo^s objecti est corp^s nate p^{ri}mo
 est sicut, seu mutatio n^{on} v^{er}u^m subij^{ti}, nec d^{is} motu localit^{er} sicut
 g^{er}me, conuictio, alteratio, sive quocunq^{ue} alio q^uo activo,
 q^uo panis motu obnoxij. De hoc igitur ente in hac pte
 nobis est d^{is} d^{is}, q^uo subra toty Univ^{er}sitate sicut: nihil eni^m
 in Allo est, q^uo alio modo ad motu n^{on} p^{ri}mo, l. tang^{er} subij^{ti},
 in q^uo motus sicut, l. tang^{er} effectus p^{ri}mo motu p^{ri}mo, l.
deniq^{ue} tang^{er} causa motu in sicut p^{ri}mo. Sic mobilitas
 est rao finalis sicut qua, l. obj^{ti} finalis qua Phura corp^s
 att^{er}g^{er} nate, q^uo est q^uo obj^{ti} male. Porro corp^s nate,
 q^uo Phura t^{er}g^{er} p^{ri}mo obj^{ti} att^{er}g^{er} est subra op^{er} exig^{er}
impossibile sicut ay altera q^uo sicut: unde natura debet

at alterius inozentibus et deinde, i. talis unguis et impeditur
 Co hac corpore de se exponit, qd nos corpus intelligant
 Plura. Cui manifeste Plura notat, et acceptioem corporum
 indagari videtur, hoc ita facit, quia huius corpori omnia
 acceptioem ad corpus nale spectat, et qd dicitur in 1. p. 1.

3. Hinc notatur, quod ad corpus secundum dimensionem distinetur,
 in longum, latum, et profundum, videlicet corpus dicitur matematice
 et o. pot. mobile, sicut mutabilem sensibilibus et
 subtilibus, et accidentibus obnoxium spectatur, corpus Physicum
 appellatur, hoc corpus nale deavato nre a natura, qua
 hoc corpus matematice defuit. Co hinc go patet, quod scilicet
 corpus nale dicitur Plura obiectu. Patet et. cui Plura dicitur
 abstracta qd a materia, quia ut pote sciam modo
 unum res corp. inuestigat; minime d. a materia,
 quia nre p. p. attigit obiectu sub tate sensibilibus
 bilis.

N

4. Denique ad hoc obiectu Plura p. p. itaq. esse, nemo
 e q. negat, si dicitur. et Plura nre excipiant, qd itaq.
 e modo volens, ut p. alio videtur. Et p. nre nre
 di; quia ex plura de p. p. obiectu demonstrat, e hinc
 p. demum agnoscitur. Sic Plura corpus ac esse cor
 ruptibile, per causas eundem demonstrat, quia A
 utat alterius. Co ly esse ex parte, qd nre nre
 fuctiones, et alia huius. Insuper. huius facultas q.
 plura hat p. p. e, ex qd p. p. nre nre dicitur
 ut nre; totu e nre, sua pte; causa nre subito
 applicata, et nre impedita, nre agit in qd potest;

* que in Logi
 ce. 8

Nota omnia

quod aliquid dicitur, n. e. ase; quod n. e. ase, e. et
trouar ab alio; nihil frustra nara op. era. etc

Nota est. Phisica q. plurimum experienter, quae
magis, quae de rebus sensibilibus agit, maxime per se pulsantur

5 Ceterum ex hoc paulo ubi uisus inuestigare oportet, quomodo
Phisica magis nos iure merito rati salubris, et obsecrabilis, et ex-
pediunt singulis inuitat, de quibus magis uera loca n. potest qd.
et n. nisi per uentum, qui fallaces ut, singulis hoc percipiunt,
in erroris in telly po. hant aduocare, et ad uerumq. evidentia
motu ingereunt, quae uocantur euid. phisicis, n. e. plang, uita
omnes ad heros. Sic Tobias hac motu euid. iudicabat,
hac ore magis illis, quae edebat, loquebatur, ambulabat,
et sag. falebant. Sic et uiciorumq. uisus ueritate pangs eue
sui uentum testimonio eligunt. Itaq. forma in tellus ad heros,
et cetero, quatuor ad dentis sequuntur, in uentum perceptione n.
e. potuit. Accidit est, qd. ex his experientis nihil uniuers.
concludi nisi per inductiones; at uerumq. magis ueritatis, quae
in falsis inductionibus, reperiuntur ex aliquot exemplis omne
quod colligimus, sed propterea, et ad ea, quae excipi debent,
magis n. attendimus.

Quare haec euid. dubia, haec ex Aristotele
6 cony, et Pythagorae ratiobus in sua ppositio euid. amplex
suscipienda. Itaq. magis qd. ab aliis, et Pythagorae opponitur, ea, ut modo
dictum est, e. ex cogitauit magis defecta, e. ex uerumq. ueritatis
reperit ueritatis. Itaq. ex primis capite. Obsecrabilis e. sua e.
cogitatio certa, et euidens xii per causam; atq. Phisica e.
hys: qd. Phisica: nula cogitatio certa pxi. falsi iudicium

arg. Plura percipiuntur a sensu; qd. Plura sunt cogitatio, quoniam
sensu percipiuntur a sensu; atq. Plura sunt sensu; qd. Plura
nde utiq. mihi ad ultimum potest promissa maj, dicitur mihi: Plura
nita sensu, de Plura occidit, p. luyf. hoc a sensu, ut
corp. nata, aut eorum proprietas actu percipiat, scilicet qd.
e solo sensu testem. Nisi cogitatio, ut. mihi et ita.

J

enq. ad nos itaq. cogitatio, scilicet, et stabili, oino natio
ente; quia tag in Phoenice mata n. atert. Itaq. certo cogitatio
Phoenice, lung. et colip. pati, cy inter ea, et Solz de luo inter
ponitur: corpus nate dicitur de figurati posse, quia c. ex
t. itaq. luccer ad certq. altitud. in luto, et Anchyly natio
suspendi, quia ab aere libantem, et subitinentem; Plu-
tan, et amia incensu natio sumere, quia altitud. p. tubo,
et canales in toto corpore dehyd. ut alia omnino promissa
Nec aliq. obest, qd. Plura pluraq. sensu n. itatur; qd. non
no ead. intelligit, ut solo sensu sensum nio cogitatio fidei;
sed sic, ut intellus majri eorum a sensu occidit, accipiat,
ut corp. nata, et eorum proprietas actu percipiat. Itaq. Plura
occidit qd. pluraq. Lat. a sensu, ut quia obvia ut corp. n.
eorum proprietas percipiat; quibus de qd. qd. qd. qd. qd.
obstanti corpore percipiat; ut in coliquet, qui finit
ty in auro percipiat, qui ex ictu, seu percussione oculi
flammis intueca. Uto. Plura, ut de corpore judicat,
in solo sensu sent. quia unico cogitatio percipiuntur sed
supra quod regl. p. idea clara, et dicitur. Uq. qd.
hic et nyc. videtur, hydrag. in tubo ad 2. aut 2. g.

quodammodo ab actu submersi, id a seculis aperiunt;
sed cum huiusmodi rebus debeat ab actu, non pro
natis, et idea, cum nullo quibus, non sentio de actu.

¶ Sed intellectus
et ad actus solutus; nullo nobis adesse potest idea corporis,
et attributorum illius, nisi per se: quod per se quocumque modo
non videtur. Per autem: memini nihil intelligi nisi dependente
a sensibus: quod sensus, pro quo quod ratio actum videtur, in illo
Aristoteleorum patet; nihil est in intellectu, quod prius non fuerit
in sensu, sicut tenemus explicari: species rerum corporum
in mentem nisi per sensus non veniunt: quod nihil corpus ob
in intellectu recipitur, quod prius non fuerit in sensu. Ad actum
respondet ratio actus; ad actum, pro quo non dicitur actus, quod aliquid magis
actus patet: ad actum, pro quo dicitur actus: species rerum corporum
in mente nisi per sensus non veniunt, sed per nos corporeas
in intellectu quibus sensibus, ratio actus; sed intellectus corpus
generatur, non actus, et dicitur.

¶ Pro solam intellectus huiusmodi
nobis actus dicitur id quod quod actus generatur, in quo
patet, et per se actus illius attributorum, puta, quod dicitur
exterior et cetera. In idea autem exteriori actus quod sen-
sus testimonio per se actus nobilitas, id est, dicitur, et alia
huiusmodi actus, puta quod totus dicitur magis, sed per se
dicitur; quod si corpus aliter est in illis in eodem loco, non
tunc non potest quod aliqua ratio adest idea corporis, et actus
illius sine sensus testimonio. In quo quod per se actus ut
sentis, huiusmodi actus, et corpus generatur per se actus
actus patet, sed illius actus, aut origo dicitur requiritur

20

Quod ad modum cu cognoscitur. Deum experiri, qd presenty audibiles
percipiunt, determinari quid va labit, vcluti seorsus re qd
qd, ad Deu spm optime maxime coactis hanc; quibus illa
corporibus hat cu para dno, quz oino spiritibus, namq
corporibus; nec pcedit qd idq, l. perceptione dno parit
dno qd

10

Quare hoc Probatur? et Principium axioma, nihil
e in intellectu etc. in sola qualitate sensibilibus, puta, coloribus,
surgitur etc. perceptione lo cu hanc potest, n in reliquis.
Itaq. qualitates quide sensibiles, ut colores, odores, vapores,
etc. n percipimus nisi presentibus: unde certa plura qd
n adest nobis eam cogit. Isti corpus generat, ut certis
durabilitat, etc. qd hujus generis corporibus attributa n pre
sentibus, sed p ea idq nobis cogit percipiunt. Nq eni
videtur, audimus, palpamus etc. corpus generat, certis qd,
durabilitat, l. mobilitat; sed videmus colores, audimus sonos,
palpamus, tangimus duritatem, molitiam, asperitatem, reliquasq.
corporibus quatenus, quatenus existunt: motus e durabilitatem,
exterioris sola intellectu percipimus. Cuius corpus generat,
primorumq. Illius attributorum certis clarac, et ad
ta, prout dicitur tangit certa, et evidens e habenda

11

Acceleratio

Obiicitur tunc: aut in nate obiectum in soluta etc.
est Celeritate qd, o huius creatur; intellectu, qd eni
operari Deu nullo potest homo ut venire raris corp, quz
sunt sub Sole, et qto plus laborat eam ad querendum,
tantomenus inveniat; qd nula dicit potest raris

stia; ne patende Phisica est stia. Perinde est pro sac
 scripturae, textu; nullus potuit homo in venire raris eorum, que
 fuerunt Sole quo ad 1. Moysi p[ri]ncipia, et modis, quo p[ro]ducit
 est, sed; quo ad affectus plurimas, semitas, et ant, et stia.

12. Cuiusdam ultra videmus nullus non videtur posse raris eorum, que sunt
 sub Sole, de corpore natu, et spectentur quo ad modis, quo
 for mantur: nam penitus uenit q[ui]s id raris. P[ri]ncipia, qui stia
 p[ri]ncipia esse debeat in Malo q[ui] ut a p[ri]ncipia g[ra]tis d[omi]n[us] crearet;
 que stentur in raris requiritur, quo a lib[er]o seceantur; quare
 raris hoc aliaq[ue] stia, et presentis antia p[ro]du cantur.
 Sed tamq[ue] plurimas corp[us] affectus sensibiles, carq[ue] pot[est];
 que cy metaphis, et matomate est onectitur p[ri]ncipia, a se q[ue]
 p[ro]sumus: q[ui]s, id cy aliqua genti, met[er]is notione sp[irit]us e[st]
 corp[us] opa cy inter fact, et specul[us] inter p[ro]p[ri]e sp[irit]u speculo
 lum[us] capere: p[ro]indeq[ue] l[um]in[us], quatenusq[ue] inter Sole, et lum[us]
 inter ponitur, lumini sub[er]ne ad lum[us] accedat affectu. Sed;
 itade multu alijs remendy. Cuius aliqua existere valebat
 raris natu, et corp[us] stia.

Lib[er] 1° Phisicorum.
 De p[ri]ncipijs intinsecis entis naturalis.
Capit 1°
 P[ri]ncipij notione p[re]missa, raris circa corpo
 an p[ri]ncipia referuntur sensentia

22. ^{quidam} Cuius prae est in genere quod dicitur, unde aliquid quod dicitur, prae dicitur dicitur
tas, ante quae promittit iudicium, hoc nova prae causa, et dicitur
ex parte inter se differant. Raro namque prae est. latius patet, quod con-
tra, non enim causa est prae, sed si dicitur; non facit Causam prae
fili, sed non causa, cuius ab eo non dependeat. Deinde causa,
et prae. latius patet, quod elementa: quidam dicitur de elementis est causa,
et prae, at non est. Quare elementa proprie tale est. Aliud ex-
quo non sponit, et in quo ultimo resoluitur, atque in hoc prae
prae. dicitur Aristoteli 1. Philosophi per hoc verba, prae sunt,
que nec sunt ex aliis, nec ex se ipsis, sed ex his sunt. Qua-
re prae in 1. et 2. dicitur: 1. ex quo aliquid prae dicitur, prae
non prae ex alio. 2. ex quo aliquid prae dicitur, prae prae
ex alio.

Deinde prae aliud est in prae, ex prae aliud. Dicitur
2. ex prae vel Creatura dicitur ex causa ex prae. Sic
Dicitur prae. ex prae, a quo. ut dicitur: de hoc prae. apud in lib.
regni. prae. in prae est id, quod non in prae. De prae. quod
in prae, et prae. corpus nudo in prae. in prae. sermo.
Corpus namque prae, et simile, cum variis speciebus, in prae. h
plexus, et prae. ex prae, quod ex prae. quod prae. coa-
lescat. At si licet notis hunc apud se, quod prae, ex alio
prae. prae. quibus prae. productis, et hunc,
enigma quod est apprehensione hunc prae. alienus. Ex
hac autem in certone quam ex magno fonte prae, quod prae.
prae. Philosophi dicitur circa 1. corpus prae, quod prae.
cuerunt magis est volumin: sed potest hunc prae sum-
ma corp. ex prae curabimus. Exponere curabimus

Pythagorici, Platonici, et Peripatetici ea sunt tria genera
 animarum, seu corporum, quae nec sensibus exterioribus, nec imagine
 uti, sed solo intellectu percipiuntur, unde quiddam modo oneta praesentia
 minima ponit. Democritus d. Leucippus, Epicurus, Anaxagoras,
 alijque Veteres, et ex Modernis Galenus, Casserius, et alij multa
 praesentia quae praecipua in veritate sunt, quae sensibus quibus exterioribus
 minus se praesentia, sed tamen non imaginariis, atque quaedam
 sunt, iustitiam, Corporalitate, mirabili quodam modo, arte dis-
 posita, hinc ea praesentia mechanica, id est arte sine dispo-
 sitione appellatur.

A

Pythagorici per octo nales ex materia, et
 subiecto, et numeris vitam asserunt, id est, eo modo certo phy-
 sico, certo ordine, certisque numeris dicitur, ac dispositis, atque certo
 motu agitata. Ex hac autem numerorum proportionem via fieri, atque
 atque innumerorum in multa inanimata naturae delicta hinc deducit.
 Ex numeris, quaternarius, et septenarius praesentibus magis subiebat
 deus, atque efficaciter. Ex autem numeris erat iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam,
 iustitiam, quia praesentibus, melius, et sine ulla, quae ipsi sancti erat
 hoc effectus, et sic ut sua per quaternarius, quae praesentibus
 eam numerum iustitiam, quaternarius appellatur, quia quaternarius
 per quaternarius ductus quaternarius addit, sicque semper, sicut na-
 ea praesentibus. Septenarius semper hinc appellatur, quia in
 septem plura dicitur: sic hoc, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam,
 iustitiam, iustitiam, septem annis hinc ex praesentibus, post hinc
 septem aptus est numerus etc. In praesentibus et. calicis est dies 7. hoc
 et ipsi per cubo iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, septem etc.
 et denique omni elementis, non fatales septem dies. Nec alij

pro hinc arbori, hinc mudi exhibet, pater oculis numer⁴. vi. Pide per
M. S. Leibniz & dicitur Theatrum, ubi hanc occulognum⁴.
et dicitur esse demonstrat.

Plato via ex rebus, et ad eis via

5. se ascendit. Iuy, re aduata mediis a Platon accepit fuit et
explicata. Non nullis qre, ventis, viciu e Plato, via comp^a.
estare expmata, sedy id est quardq extantia disponia, locc,
sedy prototypon, seu exemplaria ty extra deo, quq extantia
ipian pene ab eterno in dea volunq existentia; ita ut

Deus in reay unguay productione n idem propriay, sed crea
tos hinc ee prototypon, vo. prototypon, Ceru⁴ etc, a remi
tu me pudentes, edy, seu modo spectaret, ac sigtor hinc sub
ty repta, que periculo derentur. Hanc opay, Platonem
pungit Aristoteles 1. Met. 66, et alibi. Sed v. plurim⁴ aliy
in credibile vnye, tyq Platon ty in analog opium ay fuisse.
Quare hu aa autorit⁴ qd graviores existunt, ut ty aliy
diximus, nihil aliud vny fuisse Platonem per illas ideas,
q qd Theolog⁴ vnyam docet, salt deo sedy eternas, quar
in se hat ideas, a sua substantia minime distat, vnydy hanc illi
spay, sedy singlas produxerit, n reas, ac mixtas op, sed
sedy deo, quq mente scripty hat, effingit. Ita sententia cu
des Magnus Leib⁴ atq. Boetius in operib Platonu⁴.

Chem⁴

6. et auerit, corpa dea 5. ortore pax, 3. actiu⁴, duobu, pa
rily. Puro. actiu⁴, purap⁴, n Mer⁴, sulphur, et salu
Puro. v. Plenum, seu aqua inripida et teira quq et
erogit caput montu⁴. Mercuray spiritui⁴ q, subtili⁴ q. No
tyty qd appetit, sale a compo⁴ mixto dirapabile, quq igne

homines

Boetius
Mundum mente generi conlique ab imagine

per Phlegmate generata, crescit in liquorem tenuem, et ali-
 quod inflammabile, ut omni spiritus; alijs d. inflammabilem,
 ut spiritus a cere. Sulphur oblongi subus denomig; aduise-
 ag, atq; inflammabile, sed non solidu, rapiduq; subtra-
 hantur, quia dissolubili; Nec sic in Animalia, seu eys, eys, mix-
 ti reddere referuntur attente Chymici, qre conu, et Alambico

Caput 2.

Quæstio de principia stabilium

Quæstio unica, quænam vis prima rerum p[er] se,
 tam in fieri, quam in factu, esse? Sentus quæ exp[er]
 yponia. 51.

In sup[er]ioribus p[ar]tibus ingere p[re]missa nota, p[er] se in h[ab]itu
 g[er]it p[ro]p[ri]etate subat, em nate dupl[ic]i videt[ur] p[er] se, in fieri, et
 et in factu esse. Em nate in fieri id est, ac em quaten[us] in p[er] se
 esse, seu quaten[us] de n[on] esse ad esse op[er]is facit. Inate id est
 fieri ante, l. componit, ac generat, seu g[er]it, n[on] p[er] se actiue,
 et causaliter, sed tantu[m], et factiue accepta. Genit. abbas
 ita de p[er] se, transit de n[on] esse ad esse. Sed d. dupl[ic]i corpo
 p[ro]p[ri]etate de n[on] esse ad esse transit[ur] scilicet, l. per creatio[n]em, quæ
 q[ui]d n[on] esse subit[ur] p[ro]p[ri]etate, quia corpus p[er] se p[er] se ex n[on] esse
 nihil p[ro]ducitur; l. p[er] generatio[n]em, quæ subit[ur] aliq[ui]d temp[or]e
 p[ro]p[ri]etate.

Generatio e[st] triplex: ab[er]a d[icitur] simplici, cy n[on] p[er] se m[od]o
 et p[er] se v[er]o in ead[em] p[ro]ducit instanti, ut cy se ip[s]e subit[ur] de p[er] se
 seu generatio[n]em, ab[er]a d[icitur] d[icitur] q[ui]d v[er]o subit[ur] de
 una p[er] se ad alia[m] manifestat, ut ex p[er] se h[ab]itu ad quæ p[ro]p[ri]etate
 sua d[icitur] d[icitur] q[ui]d mutatio[n]em d[icitur] q[ui]d v[er]o p[ro]ducit p[er] se in materia

q^o erat p^oista p^o = Corp^o in fact^o esse d^oas p^oter e^o p^oter
 oplate existens. cy his artic^ois q^o p^o d^oat, et p^omanet. Deniq^o
 ex p^o p^oter d^oscriphone deducit d^oant^oion^o p^oter. n^o d^oant^o esse
 d^obeat, d^oat ab ip^ois cu^o om^o d^oant^oion^o: n^o en^o ex q^olibet p^o
 p^oter; n^o al^o p^oter p^oter esse m^ont^o, sed ex n^o al^o p^oter: q^o aut^o cony^o p^oter,
 seu m^ont^o, in d^oant^oion^o abijt. n^o q^o p^oter p^oter p^oter =

Arrento n^oa d^o

3. P^oter^o ent^ois nati^o in fact^o est t^oer, m^ont^o s^ont^o, p^oter, et p^oter
 vati^o: atq^o in fact^o esse v^ont^o duo d^oo, m^ont^o n^o p^oter, et p^oter +
 P^oter^o q^o ad 1° p^oter: q^oerati^o, seu p^oter ent^ois nati^o e^o t^oer
 de p^oter^o p^oter ad p^oter; sed n^o p^oter t^oer m^ont^o, p^oter, et
 p^oter nati^o includit: q^o t^oer h^oc sunt p^oter. ent^ois nati^o in fact^o.
 illa e^o nati^o q^oerati^o t^oer, ut ex nati^o d^ont^o.
 S^ont^o n^o p^oter p^oter p^oter: cy m^ont^o p^oter d^ont^o s^ont^o p^oter
 p^oter ignis e^o, t^oer m^ont^o de p^oter^o p^oter ignis sub qua
 erat, ad p^oter ignis; sed in hoc t^oer nati^o includit
 m^ont^o 1° q^o e^o s^ont^o p^oter, p^oter p^oter ignis, t^oer t^oer,
 a qua t^oer, et p^oter ignis, t^oer p^oter, ad q^o t^oer m^ont^o:

4. P^oter^o q^o ad 2° p^oter: p^oter^o ent^ois nati^o in fact^o esse
 ea sunt, q^o ent^o nati^o int^ont^o artic^ois, et p^oter, n^o d^o
 m^ont^o, et p^oter d^ont^o ent^o nati^o in fact^o artic^ois: q^o 1° p^oter
 n^o: ent^o nati^o in fact^o esse e^o corp^o in esse p^oter: sed p^oter
 d^o ex m^ont^o, et p^oter d^ont^o int^ont^o artic^ois, cy p^oter 1° p^oter
 cedunt t^oer p^oter a quo excludit, et d^ont^o: q^o = In
 hoc nobiscy alexa d^ont^o Complaxer Phil^o, d^ont^o, et
 Cart^oerian^o, quator ab om^o, 1. m^ont^o corp^o. p^ont^o p^oter
 m^ont^o, cy q^o d^ont^o d^ont^o nati^o, d^ont^o, et p^oter p^oter

fra, ex qto corp. naly, puto qto, oruqto.

SP

27

Soluuntur obiecto, quae sua Pechip. pize.
opponunt. 23.

5. 4

Arguitur: fra fit ex mata: qm e pize enter naly. Ita
ex depe pize: ab Aristotele tradita fit manu facta. Ita
n on pproprie fit, aut generata fra, sed ex subje dicitur.
qd on pproprie fit, et generata, e sponte. Inhiberi: qd
fra n e munda qd generata, sed sponte, et vly de fra pize.

enter naly in fect, quater e taur ad qm generati: qd
Dico 1. m. reg. e taur generati ultimus, secudo itaq; pproprie,
n itaq; et dico nly, quater e taur generati in esse mutator per
suo, et fialu, secudo nly: in esse generati duntaxat, et mutator
active, n nly, et itaq; La igitur e pize enter naly per modum
vly, ad qm transe materia; ideo generati, et amittit,
et fialu accepto in se ipse vly, quater nly reguar ad qm
generati, active vly, et dicitur vly, n at illu
tuo vly, aut effectus, qd ab e sponte; sed tang. Illu tuo
pproprie, qd mata fialu transe de n esse, ad esse fialu,
in quo vly generati active obit munus educationis.

Arguitur: fra n e pize generati, de qua in part, cy hat esse
per dly; sed principu m debet esse pize pize pize. Co.
Dico maj: n e pize generati trative accepta, n maj, et
tuo vly, vly: n generati vly pize educatione, secudo
maj, n accipiat pize generati, et pize totu, et in
pize vly; n maj, et scem nly, n itaq; fra itaq; pize
e generati fialu, et trative vly, respectu eyo dly.
e pize, ut pars illu mly sca: quibz aut pars qd mly pize

e, aut prius intelligit q^m totu, at d^o sua potior e generare
 actus, et causa ordinata, atq^e ne spe generata, n^o in esse ed
 ductio accipiat, quia per illu sua adducit esse materia: pra
 ter d^o sua ipse actus, quibus, sed qd hoc totu producit, potius
 prius n^o q^m sua adducta scribit, q^m totu generat.

Ad quae 2: pu

J. oatio e nihil; sed nichil negt esse p^ote. ante nati in fieri;
 cy hoc n^o ab q^o, ex nihilo nihil fit, ut omne fiat a se.
 go = 2°: in anti gentes. q^o n^o e p^ote, sed p^ote negt
 esse p^ote. q^o n^o e; q^o. Pa maj: in illu. ante p^ote sua, sed di
 adest sua, n^o e q^o p^ote: go = illu. ante p^ote sua, dato
 m^o: nihil requit esse p^ote per modu p^ote adkienter, p^ote
 to m^o: per modu tu aqua, n^o m^o, et d^og. = d^og. scia
 quof: m^o, dato m^o: negt esse p^ote. per modu p^ote adkien
 ter, p^ote; per modu tu aqua, n^o m^o, et d^og. Cy d^og. facti
 entu n^o quidq^e motu, nati includent, n^o notari debet
 utiq^e q^o tu, inter quos nati. licet q^o p^ote. per modu p^ote
 int^ore, et d^og. n^o e ad p^ote influent, cu n^o ex p^ote
 secy, ut causa p^ote, debeat esse ab q^o p^ote entu
 nati separanti; q^o d^o p^ote, cy hoc n^o n^o p^ote. per
 modu tu aqua per adrenty fig, ac p^ote. debet n^o
 ex p^ote in int^o in quo p^ote, d^o p^ote in
 int^o immediate p^ote.

Non quiescit; p^ote

8. d^ogo h^ote p^ote. ante nati; at p^ote. n^o e int^o.
 ante nati: q^o. Pa m^o: p^ote. e tuu aqua; sed tuu aqua
 n^o e int^o ante nati: q^o. = d^og. m^o, dato m^o:
 p^ote. n^o e int^o ante nati ex p^ote, d^og.

ex parte matris, sed dicitur: entia nata in facta esse, quod non 29
feri solent, nisi, ut dicitur. Patet quod non est in materia
in genito, et si mater, seu subiecto genitorum, ad quod dicitur
procedere debet in ratione privationis, ut si in
sece recipiat, ubi ergo privationem debet pati, ubi pos-
ita adest facta ipsa essentia.

9
nupta est tunc a quo, dicitur, sed tunc nec entia nata
non est, quod nec privatio. — Quotomaj: est tunc agere
potest exactus a generatione, si maj, per accidens, dicitur
maj, ut negat. Generatio transmutativa quatenus
est non solum dicitur ad factum, ut in notabilibus
dicebatur, sed exigit in materia privationis factum, non dicitur
factum: proinde quod materia sub privatione factum dicitur
intellecta, potest quod est facta de nobis adveniente, quod
natura generatio intelliguntur; nisi loqui oculos de
generatione, quatenus dicitur de una, facta ad aliam, de
qua quod dicitur non in presenti non est. Repertio:
generatio unius est corruptio alterius, ut patet ex omnia,
ex parte dicitur, sed corruptio potest exigit factum corruptio;
et generatio transmutativa. 2. aliqua generatio potest
se exigit factum corruptio, quatenus facta cadaverum, factum dicitur,
forma, cuius factum quod est corruptio est solutio

10 *Dei* maj: quo unius e esse hanc mudo. *Alcibus*, n. maj:
 moneat, et *Alcibus*, subdo: per se exordij *indig.* n. maj:
 per accid: et exordij n. maj: *peccato* maj: et *scavia* n. maj:
 Genes transmutatio, quatale, per se, et exordij sui exordij n. maj:
 in int: a sub p[ro]prietate, oris fia in int: e: p[ro]prietat: fia
 p[ro]prietat: n. maj: imo p[ro]prietat: erentis *restit* generationi fia
 p[ro]prietat: *Lucas* *transmutatio* e *indig.* ut *one* fia *nequeat* *epi* *one*
 n. *Thomasi* *ciudo*; hoc de *cuna* *avena* *exordij* n. maj: *prelegit*
 fia, *anf* et *attenta* *indig.* *genus* *decaute*, *dequa* *p[ro]prietat:* n. e
scavo. *Lucas* *transmutatio* *genus*: *exordij* *nec* *in* *fest*, *nec* *ed*
nuptio fia *p[ro]prietat:*; *imfektio* *indig.* *illam* *nuptio*, n. *maj:*
videtur *ab* *ed* *indig.*; *n. maj:* *et* *ed* *indig.* *transmutatio* *generatio*
p[ro]prietat: *precedunt*: *hoc* *enim* *unice* *exordij* *q[ui]* *intelligat* *fiat*
de *n. exordij*; *indig.* *de* *n. exordij* *absoluta*, *quale* *ad* *creas*
requiritur, *sed* *de* *n. exordij* fia

matrua

VI

Ad *ad* *P.* *dato* *maj:* *aliqua* *genus*
 ut *scavo* e, *per* *exordij* *fia* *nuptio*, *scavo*; *ut* *transmutatio* e,
 n. *anf*, et *indig.* *Genus* *transmutatio* n. e *per* *se* *scavo*, *sicut*
nec *nuptio*; *quare* *fia* *ed* *scavo* *per* *exordij* *q[ui]* *fia* *ed*:
ex *scavo* *scavo* *determinat*; *n. e* *ex* *scavo* *fia* *transmutatio* *one*.
Sic *Cur* *ta* *accusatio* *repleta* *p[ro]prietat:* *ed* *dispono* *ad*
fia *per* *genus* *introduca*, *ex* *indig.* *agenti*, *q[ui]* *q[ui]* *one*
in *matrua* *indig.* *introduca* *fia* *non* *scavo*: *sed* *generatio*
erentia, *per* *hoc*, *p[ro]prietat:* *scavo*, *q[ui]* *de* *n. exordij* *fia* *ad* *one*
fia *transmutatio* *matrua* *Sed* *Alcibus* *quere* *Lucas* *de* *genus*
simpliciter *scavo*, *in* *q[ui]* *in* *p[ro]prietat:* *scavo* *p[ro]prietat:* *scavo*

nula praeponatur. ma. ante fig. pua, cy. ex. subrepe. 3ta
 cibus et ceteris generantibus; in prima reu. productione
 et motu creatur, et fig. atq. et re. deus in medio igne
 nobis crearet motu, huc est in omni fig. ignis huius susu-
 peret motu nala praeuone praeuippta? Respo. praeuone,
 qd de huius in praeuone n. e. qd; huiusmodi. praeuone fatemur, qd
 generos huius n. sunt ex praeuone.

Taque deniq. ita 2ta conu-
 12° ptem: en nate sponuua et ex eponta, unione, et subiecta:
 quon saly ex materia, et facta magis in facto esse. Magis dicitur
 entium, l. modale ponitur supponit exite, et uelut anata,
 unione qd ab exprimitur: qua praeuone admittit, dicitur aut:
 ex emine etc. huius ex pte, neq; huius ex pte, et affectu
 pte, et totus, et dicitur aut, et neq; atq. Cuius nati in facto esse
 pte. ea sunt, uti dicitur, que huius pte ipse uelut, qd
 qd unice praeuone mo, et fig. Cuius d. et subiecta, iusta huc
 motu dicendi, non cetero pte, uel modis, et splendentu huius
 totus entis, sicut et unio mo dicitur, et neq; pte. Nota
 tas huius distinctione, sicut ex entia mate. atq; unio
 facto esse, uel ex ipse exista, et unione.

Capitulum 3°
De materia prima, am, ubi, et quid sit iuxta
ta Leati patetico?

1° in huius dicitur (ia dicitur alioquin Magnus Pater Augustinus huius
 2° defension, et) fecit huius de materia in forma, que fecit
 3° de nula re ponit nullo, unde faceret magna, que mea

mea filij huius, dicitur subijte vocatio Magnas hie Cede
 Regis hie mater hie exprimitur quate, te ex ista, cupi nec eta
 nary exprimitur idem ingentia, quae circa hoc in scolis fac
 tap veda. Ut v. Magni hie hie, hie hie clarus principat,
 aliqua super addere iuxta, Ige mata hie nihil aliud e,
 que hie illud subijte, qd n ex patre, sed ex ipso quilibet
 fit corpus. Quia licet in entia, hie hie hie, subjecti,
 hie mata exponitur calde intere dixerit Philo, venter,
 si pauca excipias, illud utero fructus ex ista; et puerum
 to, que qd ex p. quotidiana oprobatur.

Videmus namq, phura
 2 entia nata de nato producta, ut hie de hie; attam, nec pro
 ducit ex nihilo, nec ita detrahit, ut oino peneant, qd
 iusta vulgare axioma, ex nihilo nihil fit, nihil qd in ni
 hily abit. Quod scry e de generatione, et suspitione
 entis natalis: qd alij precidit generatio, rematq. in suspi
 tione entis natalis; et hoc matq hie ineamur. — Sec et
 ex quotidiana corporum transmutatione, videmus, qd alia
 ex alijs fit, ut cy. ex ligno fit coner, ex igne cinis, ta
 rasq. ex cinere etc. Vnde qd oia dicitur omnia subijte qd
 e, qd anq amittit, fit, aliterq. recipit: alioque ignis ge
 nerat hie pavulo; neq. ex pavulo sumptione glis
 eant, qd e ista ex p. ipa; vte major e ignis, quo plin
 pavuly augetur

Apponitur et explicatur Materiam

primus definitio

3. Materiam 1^a nōc inter hec. nōc aliquid intelligitur q^d sub,
 ens substantia completa, et incompleta, que nōc hanc mutationem
 h^{ab}et subjecti, substantiamq^{ue}; aliam substantiam incompletam, pariter et
 simpliciter, sic nōc substantia, que substantia est, utitur in hoc de-
 terminata, lapidibus v^{el} arboribus etc. est prima ratio propri-
 etatis operum. Materiam 2^a bifariam explicat ab Aristotele
 per negationem hoc modo; q^d nec est q^d, nec aliquid, nec q^d, nec
 q^d, nec q^d quicquid est, q^d est de determinata. Sic per memo-
 riam est, q^d nōc est, operatione explicat materiam 2^a, ut enim simpliciter
 per negationem exprimi solent; sic patet ab Euclide de figuris
 eius pars nulla. Sensus autem de figuris est, q^d materia ex se nōc
 aliquid est spiritus, v^{el} arbor, aut lapis etc. nec esse imper-
 tat aliquid accidens figuris; sed est pura materia pota ad oia fieri.
 Si ita nec est quicquid, saltem purum, et sensibile; nec dicitur esse
 quale, quia colore nec est albus, nec niger; nullus quoque est
 in dicta specie virtutis, sed virtus est in potestate ad oia.

G

D

A

Secunda

v^{el} et positum materiam de se ab Aristotele tradita in huiusmodi; nōc
 est primum substantiam, eo quo, est in se, aliquid fieri et non necesse accidit.
 Est q^d materia prima primum substantiam, quodlibet corpus in se, v^{el}
 seu in existenti; et in eo permixtis; hoc enim denotat per se existit;
 et per hoc apparet de determinata. Et non necesse accidit denotat;

quod materia prima subiecto fit accidenti
 subiectale, non autem accidit. Ergo deditur quod ex materia prima
 in alio non recipiat esse subiecti, esse simplex, et completa, quia
 ex ipsa, et sua semelatur operi subiectale; atque adeo ex se ipsa
 ordinatur ad utrumque operi ex alia operante.

Deductio 5.

5. materia prima esse immobile; quia quod est productio aut ex parte
 parte subiecti, nulli autem valet supponi subiecti antemateria
 materia ex ipsa materia prima. Deducitur tamen esse in corruptibili; quod
 corruptio est destructio rei, premitte subiecto; de quo destructio
 non est, seu corruptioni solvendo obnoxia, et spontanea,
 cuius materia perit per corruptionem; perimat enim materia, quae est
 subiecti. Hinc evenit quod materia prima appellatur a Philo sopho
 materia, quia ex se valet hoc fieri, seu determinationem, esse autem
 subiectibile, et capax. Sed quia frequenter inter se accedunt,
 quod materia prima per appetitum suum, aliquam licet partem, de
 huiusmodi appetitu accipit.

De appetitu materiae ad formas.

53

6. Sicut plures Philosophi, Poetice differunt ab acri de gau-
 dio, et desiderio, quod materia sua non progreditur, sed sub-
 se de sua materia sibi placet, amissione perit. Sed si gaudium, et desiderium, si proprium loqui se hinc
 materia non obet. Nihil enim materia, licet reluctatio, ad apte,
 divisiones atque subdivisiones appetituum dicitur tradit. Sed
 appetitus alius est ellicitus, alius immixtus. Appetitus ellicitus,

actus, p[ro]p[ri]o s[er]v[ati]o[n]e, qua p[er] se p[er]fectiva p[er]fectiva in
 bono ut sibi obens, p[ro]p[ri]o a p[er]fectiva esse, et appetitus e[st]
 rati[on]is; et p[ro]p[ri]o a sensu, et appetitus e[st] sensiti[us]. App[er]tus
 innatus, qui imp[er]at appetit[us] d[icitu]r, e[st] p[ro]p[ri]o, et inclinatio
 ad de[um] nat[ur]a[m] indita[m], et cu[us] quilibet res, et ex animo,
 in bono sibi obens nat[ur]a p[er] se p[er]fectiva abig[er]e p[er] se
 ut p[er] se intel[lect]us, nec sensus. Dicitur aut[em] innatus appetitus
 in[te]l[lect]us, quia a deo e[st] inditus, et quia ex se sibi ip[s]o nat[ur]a,
 idemq[ue] e[st] de[us] n[ati]vus ex tempore d[icitu]r.

Alis utru[m]q[ue]

J. appetit[us] dicitur, qui ad p[ro]p[ri]o n[on] attinet, omnino, de[us]q[ue]
 p[er]fectus in s[er]mo[n]e, desiderat[us], et gaudij. App[er]tus simplex
 p[ro]p[ri]o in bono recipere acceptu[m], sive exornat, sive n[on] h[ab]e
 re et in rati[on]e amon[er]e structu[m], et simplici p[er]fectiva.
 Desiderat[us] e[st] appetit[us] boni contenti: hic in rati[on]e dicitur intentia
 quod p[er]fectiva in s[er]mo[n]e, et bono desiderat[us]; et electio, sive
 nat[ur]a in media, ad s[er]mo[n]e adu[m]. Gaudij t[ame]n e[st] appetit[us],
 quo appetit[us] delectat, et quiescit in bono p[ro]p[ri]o, et p[ro]p[ri]o. I[tem]
 p[ro]p[ri]o, auerit s[er]mo[n]e adu[m], nat[ur]a p[er] se appetit[us] innato for
 mas substantiales appetit[us], et sive ip[s]o, sive nat[ur]a, sive
 s[er]mo[n]e a p[ro]p[ri]o: quilibet aut[em] appetit[us] innate sive nat[ur]a, sive
 s[er]mo[n]e. Dicitur et[ia]m, q[uo]d materia prima appetit[us] appetit[us] deside
 rat[us] fiat, quoniam n[on] hat; atq[ue] appetit[us] gaudij s[er]mo[n]e, quam hat;
 qua o[mn]i s[er]mo[n]e s[er]mo[n]e e[st] p[ro]p[ri]o in bono, quo carent;
 rati[on]e q[ue] in bono habito; sive q[ue] d[icitu]r, desiderat[us] bono,
 quo carat, et quiescere cu[m] h[ab]eat: o[mn]i aut[em] substantiales s[er]mo[n]e.

boni sunt materialis; quia illi ex informi fieri, perfec-
to reddunt, atq. oples.

8 Sed notat prima, qd ex materia prima
requat sibi fieri vel collectivus habe, nec illas prout dicit
habet, desiderat; sed tanty subesse uny, post aliy pon-
dere; Supp^s prout sic dicitur atq. habitus creantur,
atq. proficiunt. Notat 2°, qd licet materia quae sub una e
sua, aliam requat habere, nisi sup amissionem dupli-
spondit; amissionem tunc fit per habitus, dupli-
comitante, ducte, et prout in appetit materia prima,
sed ex suppone tanty et inducte, quatenus subiecto ve-
quid alio fit subiecto nisi ex plerumque prout edict. Co-
quo fit, ut et appetit crearet eaga amissionem fit; in qd
eaga ipso quatenus amissionem e, prout sic tunc e imperio-
sed eaga ipso secrete spectat, seu recty prout entit;
quo sensu prout e, proficiuntq. materialis, et illi in-
formantur. 3° deniq. notat, qd appetit sibi materialis ad
fieri in dicitur e ab ipsa materia.

9. Sicut dicit, qd appetit
materia ab ipsa reparat, quia desiderium fit in habitus prout,
subiecto qd gaudy de illa prout. Respo, qd materia appetit
nisi ab ea reparat quae ad entit, et recty qd prout prout
improut intacte; sed unice reparat quae ad obliquy, et ex
prout motu. Materia tunc prout ipso appetit, prout ipso prout
de in fieri, quia prout ipso prout qd, et prout habitus,
perfecte aut se ipso prout appetit perfectus; hanc aut
materia communit fit fit, quae appetit illius sunt motu.

Et hoc dicta sufficit de appropinquatione ad finem; de quo reducitur
 sunt, quod autem est suscipibilis finem, seu ad hoc dicitur capacitas
 esse; non ad hoc sit collectivae, et in sensu proprio hanc dicitur,
 sed ad singulas reducitur, et in sensu diverso recipitur.
 Hoc autem dicitur primum dicitur, habetque imperium dicitur
 quodammodo, regitque ita primum modo breviter dabimus

Quaestio unica.

An materia prima ita sit pura po-
 tentia, ut nullum includat actum? Prae-
 mittentibus aliquibus et respondentibus

res. ut.

Cum materia prima pura pota dicitur, ut ex ipso depre-
 stat, in hoc metaphisico dicitur, in eo modo agendum
 ut tunc est pura pota ita dicitur dicitur, ut si ipse
 a materia prima sit excludat actum, et actualitatem? Prae-
 quo est ad ea, quae proprie unius metaphisici dicitur
 est; notandum est, ut dicitur dicitur actum et pota
 acceptos dicitur. Quia pota, ut ibi dicitur, alia
 objectiva, rebus possibilibus respondens; subiectiva alia, rebus
 existentibus. Possibilitas est, siue rei non separata ad con-
 sed pota obvia dicitur; quia actum obvia pota; quia
 est, quod obvia intelligitur, et non sicut ut potentia exite-
 re. Subiectiva pota sita in capacitate rei per existentem ad
 aliquid. Hoc autem est duplex; alia activa, quae est actus ad
 habendum; passiva alia, quae est capacitas ad recipiendum
 passiva dicitur ut in metaphisico et philosophico; passiva est, quae debet
 minari et perficitur per actum philosophico, qualis est passiva.

Atomistarum, atq. Atomistarum, sed diversimode.

Metaphysica de eorum natura per actum metaphysicum, seu per se ipsum

2. Cuiuslibet eorum huiusmodi potest participare ex seipso actu: nec ob id
 seu possibile existit: potest subijci actus operatio: sub
 ius participatio, modo dicitur: actus participatio: participatio prima
 Potest subijci actus in obiectum materiam primam, receptivam
 est inter Participatorem et actum receptorem Philonem, sicut
 substantia a materia dicitur (partem operantem) motus, com-
 ne ut actus est materia ipsi tribuunt. Cuiuslibet inter
 dicitur dicitur dicitur: dicitur dicitur in ea, an numeri
 ay materia prima, dicitur in materia subijci prima per
 onde ad seipsum, propriam habet existentiam, ab eorum seipso
 to dicitur et quodammodo existendi ad actum in seipsum: ut
 dicitur propriam habet materiam dicitur: dicitur ad actum in seipsum: ut
 dicitur habet materiam entis? dicitur dicitur dicitur dicitur
 pro positione, dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

* scilicet:
 Participatio
 Cos...

Novi

3. de actu existens dicitur in seipsum, sicut etiam materiam dicitur,
 et est eorum ipsi entis actualis, atque dicitur materia dicitur.
 Et quod stando dicitur circa dicitur esse ab existens,
 materia dicitur dicitur dicitur materiam primam, quae materiam habet,
 et dicitur existens habere debere. Dicitur quia dicitur
 dicitur dicitur, materiam propriam habere existens ab existens se
 dicitur, etiam materiam admitte dicitur dicitur, et dicitur
 dicitur; dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 materiam primam propriam habere existens ab existens se dicitur;
 ac subinde dicitur dicitur, materiam dicitur. dicitur dicitur dicitur

reclamantur asserunt, nōq̄ natus existitū per existentē
fig. ita ut sua infirmitatē, et per hoc ip̄i amittat
existitū. Pro resolutione sic. mmmmmmmm

Assertio Nostra

A. Aduc admittit dicitur eorū ab existentia, mata
prima ppria hat existitū ab exorta ppria fig. dicitur
tam. Probatur ut autouit d. thom. qui nobis strarij
 20. Thomistis reputant: Cōtra pte, q̄ la al. tencia loco s. di
 21. obiectaret, qd mata, cy sit ent in potentia, aino e d. o. l. o. s.
 22. Deo, qui ē actus purus; ita responderet; mata licet accidat
 23. a virtute Dei secūq̄ sua potentia; sed ingit hōc esse hat,
 24. virtutis quōq̄ retinet hōc esse; Et qd de uenit, at ad
 25. 2^m quātibz ma t. ingit, ut d. formis, sed inent ei hōc omī tatio
 26. p̄mū fig. (rele dei): quātibz cyf. omī debet esse hōc;
 27. illud tūc ē imitatio p̄mū entis; et secūq̄ hoc potest hōc
 28. virtutis in Deo. Sed p̄nta cyf. s. d. m. 2. d. tra. gentes, c. 53;
 29. mūm. s. d. s. s. m. t. a. t. a. t. i. o. n. e. s. u. p. h. o. c. t. u. b. z. c. a. e. a. t. z. a. d. d. e. u. e.
 30. p̄mū est; qd mata prima p̄nta cyf. p̄mū hat eorū
 sicut existitū ab existentia dicitur.

D

5. Probat d. thom. mata p̄mū
 nōq̄ p̄mū ad fig. esse existitū; nōq̄ p̄mū fig. p̄mū
 p̄mū p̄mū. Illud patet; que existitū fig. requit intelligi
 in illa regione p̄mū, in quo nō dicitur intelligitua p̄mū
 p̄mū; mata p̄mū ad fig. hat actus Dei creatur;
 qd esse existitū. Nō patet tūc ex d. thom. q. 1. de pota.

ad in corpore, ibi: an actus actus potest factus ad esse
 Et quia qd actu creatus, fiat, actu producit, atq. in re
 ny nana potestis existat. Et ab actu puris, possibilis,
 cui conuenit, tanquam proprius actus, ex ista. Proba aut
 primo ex magno l. p. Augustinus l. 2. de generatione et co, ubi post
 quod dicitur, inq. in se, sui pro priu ad fig. esse nihil ali
 qd, et pone nihil, subdit: et tanq. ut cyf. erat, ut ipse
 caperet istas diuersas, et spontas. Et c. 2, et unde ut cyf.
 erat, nisi esset rebus, a quo sunt oia, in q. d. q. sunt?
 et c. 15: et tanq. hoc pone nihil, inq. non oia nihil
 erat, ab illo istis erat, a quo e. q. d. q. q. ut cyf. aliq.
 e. Cap. iurata l. p. Augustinus mata primum fig. recipientis,
 ut cyf. erat, et erat ab eo, a quo sunt oia: terminabat
 go creatis pro priu ad fig.

6.

Proba q. d. 1. maior:

mat. pro priu ad fig. e. primum subsp. potest recipientis
 fig. sed prima subsp. potest ad recipientis fig. exigit existit
 in mata, seu mat. existit: q. d. mata pro priu ad priu
 ad fig. esse existit. Ita patet; quia mata prima per
 se, et enkala e. priu subsp. recipientis fig.; proindeq.
 esse enkala, et indeq. a se primum har. capax. ipse
 suscipiendo. Ita patet q. d. ex Aug. ubi supra, c. 2. agente:
 "et dicit aliq. utq. in factis, ponit, fieri aut qd n. e. n.
 ponit, sic e. priu materiale, quo d. qd ex ea fit." q. d.
 mata iam e. cy d. potest ut ponit fieri, seu recipientis
 fig. quia qd n. e. n. potest fieri. Ex his verbis, et rase fig.

43

24

Sic probat supra posita nō implicat qd̄ mala intelligat
ut procedat potens recipere sicut pro se ipse in quo intellectus
nōdy existens: q̄p. Probatur autē: mala intelligat ut actu nihil
pro se ipse, in quo intellectus nōdy existens; et pro illo se ipse
nō intelligat ut actu ens; sed pro se ipse, in quo intellectus ut
actu nihil, nōdy intelligat ut potens potens recipere suam;
quā nōdy potest tale nōdy potest recipere sicut, vānū nec suā
substantiā, aut recipi in nihilo: q̄p.

7
Dicitur magis ab actu ex dō.
et dō cum generatione transmittitur ad actus creaturā, in quo
nobiscum que procedunt obveniant. Et omnia: generat talis
dō, quā per ipse producit sua, nōdy in nihilo absolute, sed
ex aliquo principio subiecto; sed sua p̄t. additā: ex materia:
90. Respondent omnia thes. cy. Causatū d̄plurē, et
Māo Inoylā, magis pro ratione ad sua existere d̄p̄at sua
liberā, ingoatū, et infirā; nōdy d. ultimo, d̄plurē, et infirā:
obsc̄r. magis p̄t. et nōdy per sua, hanc d̄plurē ex interis, per
quā ē potens recipere sua. Hic ē potens ad d̄plurē: actus, p̄t. et
quā talis impugnatā mat. Et 2° Māo, quē d̄plurē inter actus
p̄t. et sic itaq̄ ultimo recitatur: repugnat esse tale nihil hanc
d̄plurē; sed illud esse d̄plurē magis esse esse tale nihil
hanc d̄plurē: q̄ hanc esse, seu essentia d̄plurē, repugnat. Hanc
ē d̄plurē 2° d̄plurē q̄t. C̄p̄t. q̄t. inter esse, et nōdy esse quē
nunc quasi extrema d̄plurē, nōdy potest esse aliquid medium.
Māo artat; quā illud esse d̄plurē ē mediū inter nihil, seu
nōdy esse, et aliquid, seu esse, quē mala talis d̄plurē impugnat; mediū

quod inter duo vrad' necesse opponitur: quod pugnat.

Secundo: illud
 8 esse vrad' p'c aliqua actualitas delinea entis; alia percipit
 mata actu esset n'c, cor'q' in pota p'ua ob'p'a; q' qd mata
 p'ua n'c p'ua pota (ex cui' non equivocatione mat'q'
 dem'ndant h'os a actu) n' tollit, qd ex se aliquid hat actualit'q'
 p'c p'ua n'c p'ua. Illis p'one alia' scilicet causa; ut q'd ma-
 ta esset corruptibili, quia corrupta f'ca illud destrueret
 ex'ita. Quod mata esset causa sui ip'is, quia ex ab'cto f'ca
 Percipit p'one tanq' causa f'ca, esset p'ua causa sui
 esse; seu existentia; q' h' ip' p'ua a f'ca n'c dem'nd' qd
 mata e' vrad' n'c p'ua accid'it. Satis cor'q' q' ip' p'ua p'ua
 aut ad f'ca; ut p'one n'c; quantitat' etc. ut f'ca in libro
 de genere d'p' de sub'cto accid'it, et de rebus opponi f'ca
 scilicet, vrad'it'q' sub'ct' a' accid'it e' existent'

Solvuntur argumenta 3 S3

9 Arg' 1. ex 8. Itoma 1. p'c q' a 2. ad tert' agentis:
 mata 1. n' ex'it' in re' natura posse ip'q' cy n'c' en' in ac-
 tu, sed pota t'ant'q'. Et q' h' de pota a 1. in corpore: q' qd in
 re' natura in d'ent' actu ex'it' qd q' n' hat mata n'c' p'ua
 f'ca, q'q' e' actu ip'is. Respo, mat' 1. n' ex'it' p'ua ip'q'
 ex'ita sup'one; q'q' s'ntu aut d' h'os q'ne unica se. p' h'os
 22 creatur' a 1. ad 8. q' d' mata n' p'ua pot'nt dici, qd e' cy
 22 n' n' n'c in pota; sed qd e' d' q' sub'it' in esse; qd in
 22 sub'it'ij corporeis e' ip'q' p'one ex' mata, et f'ca; in
 22 sub'it'ij incorporeis e' ip'ia f'ca simplex; Sub lac'o

rare dicimus cyb. Ita magis n' esse nisi per fig. loq. de
 o. de esse in actu, prout esse in actu obet oi. enti, quaten
 salu; quo sentit aut s. thomas 1.2. pte. q. 5. a. 1. in corp.
 qd' esse e' actualitas oi. rei. Et ibid' ad 3. qd' oe ens, inq. e'
e' ens, e' in actu, et quodam modo perfectu, quia oi. actus per-
fectu quoy e'. In hoc inq. sentu loq. dicimus, mag
 minus posse, et rare su esse ens in actu. Sic et q. de
 de malo ad in corpore aut, qd' mala prima poty hat
 posse ipoy; et cy mala potineat ad raris bonu, regu
 qd' bonu obet ei posse recipi.

10. Nunc aut descriptioy bonu
 ab ipso s. th. pte. q. 5. a. 1. in corpore traditam
 percipende: rar bonu aut, sicut in eo qd' aliqd' sit appetibile:
 mani ferkye aut, qd' uny qd' e' appetibile, sed qd' e' posse
 uty: in tanty auty e' perfecty qd' e' inq. e' actus, unde
 manifesty e', qd' in tanty e' aliqd' bonu, inq. e' ens; esse
 uty e' actualitas oi. rei. Cogo cy mala prima poty hat
 posse recipi ut bona, posse ipoy e' perfecty, et ens in actu
 Rago hanc gl' hant reguly 3. s. th. q. 5. a. 1. in corpore
 uty qd' sed y suy coentiy, hat esse; inq. aut lo esse, hat ali-
qd' bonu. Cy go mala prima propriy hat essentiam
 ab era fig. dnty, et esse. ab esse fig. dnty habere debet.

11. Age 2. ex ma, et sua subtili si toty subtilitate pos
 se y; sed ex ma propria exorta exint; et ex sua et sua ex
 inta exorta nequt fieri y posse subtili: go ma prima
 n' exorta popa exorta. Major ab oidi, compo. m. h. b. u.

Parag: una, et sua rebus proprii contentio sunt duo entia in
 actu: sed iuxta 3^{am} effat, ex duplici ente in actu requirit
 fieri y posse: qd = Hoc autem appellat Palanco. proprium
 prima, et non admodum sua. Deinde pars, in quo sunt
 plures patitur exceptiones. Interdum Thomistic, qd qd
 an nullum sit y posse? Affe matet sane, ut bobis no
 tye. pter autem nuni sit entia in actu, ut huc pto tenet de
 esse. Ita, qd ergo optetq uala ab essentia distant, quae entem
 actu; qd, quomodo ex ea optetq, quae qd e con actu, et ex
 essentia resultet y posse? Item est qd dicitur de, ea, et sub
 stantia. Non e qd stia rator unius posse, qd resultet ex
 pluribus entibus in actu; qd ea se haant tanqum pter
 nata ordinata, et per unius qd. aliam atq pca fieret in
 no gene, in quo ille nunt optetq.

12.

Negog pms ad cuo
 pparos dnto maj: sunt duo entia inopte, seu in actu in-
 opte, scda maj; opte, et maj; et sic dnta impreg steg
 Negog fieri y posse ex duobz entibz ordinatis, seu opte-
 ter, quae nre optata snt in illo genere, in quo dicitur y posse,
 qd ex hoc, et Cquo; quia qd post ordinatoz adu et, e per
 accid. Debet itaq fieri y posse ex duobz entibz in actu in-
 opte, quoniam qdlibet qd actualiter, et in re y nata essentis;
 ita hoc et y alio indigeat tanqum opte in genere subte.
 Non debet, quia y posse ponitur sicut n rater ex nro,
 sed ex ente in actu; neq. ex duobz inopta puae obiectiva; neq.
 ex uno inopta obiva, et ex alio in actu; quia alqd n est
 tum inopte in esse talis, ex nro actu, cuo medie, qd itaq
 est inopta obivas seu in statu ponibilis. Debet qd
 in trirece dntu, se dnto simplex nre, ex duobz actu

esse actus productus, seu quod sit extra potius obiectum
sive in actu obiecti potius respicitur, qui est essentia

13.

Sed replicatio:

mae prima propria gaudet; essentia est eorum spiritus; et implicat
solitudo. In actu: eorum, quod ad sui essentiam alio non indiget, est eorum
spiritus, et posse essentiam; sed materia illa ex propria essentia
non indiget alio, ut essentia; si eorum alio indigeat, materia
non fita; materia si fita non indiget ad essentiam propriam magis.

2o = 2o: quod est eorum materia spiritus productus; quod spiritus
est essentia; sed essentia materia, quod productus. In actu: pro
inde illa essentia dicitur, quod nihil aliud desiderat, et effectus
absolute est in seipso vacans; sed productio materia ad essentiam magis
nihil desiderat, et per materia absolute est in seipso vacans.

3o = 3o: tanta essentia in essentia fita, quod sita est eorum spiritus,
quia hat essentia propria. Ad primam 2o si. ante: ad potius
dicitur magis; quod alio non indiget, et quod spiritus potius plus
receptio, scilicet; tanquam essentia potius obiecti, si. magis; et sic
dicitur non, si. etiam.

14

Non dicitur esse in actu spiritus absolute
te et impleta dicitur, quod sita essentia sita natura debuit dicitur
de propria linea, sicut materia prima essentia hat de propria
linea, et de linea solitudo, dicitur hat fita, quod sita natura de
betur, et quod essentia est materia que est potius plus receptio fita,
quia et tanquam per spiritus essentia hat essentia essentia; per essentia
propria essentia, ut sit eorum materiale in actu, non fita ut sit
essentia in actu. Ad 2o dicitur ante: spiritus productus essentia
potius obiecti, scilicet; essentia potius plus receptio, si. ante, et

ep pbrs sub eadē dōte. Lex p̄fectiō mag sub p̄pria exōta
 nihil decidēat p̄dēdy, ut man n̄ absolute, s̄ absolute p̄
 dēdy et p̄p̄tē in xeny nasa, seu p̄tē stādīca a p̄tādē;
 et a n̄ p̄p̄tē dēdēat: dēdēat tēz alqd, ut man
 absolute, idēz arimate in gēz rēdy, seu p̄tē h̄t ḡlōm̄
 p̄p̄tē in ḡtē p̄tē p̄tē rēp̄tīva, q̄d ē fia. Dm̄cō v̄a
 la: c̄c̄cō n̄q̄ ē imp̄tē tēz n̄tūz, quā p̄dīat h̄t imp̄tē in
 gēz rēdy

15.

Inuagēs: mata p̄ma equē exōtā p̄p̄tē
 ad fig, ac p̄p̄tē n̄q̄ s̄ p̄p̄tē h̄t exōtā; sed ad h̄
 fia exōtā p̄tē; q̄d ē p̄p̄tē n̄q̄ ad fig. P̄ma: mea
 d̄p̄tēat exōtā p̄p̄tē exōtā, p̄cā n̄q̄, n̄ aut p̄cā ex?

fig: q̄d — 2^a: q̄d in p̄p̄tē līnēā tōz exōtā claudī p̄p̄tē
 tōz a p̄p̄tē rēdy n̄q̄ ad ultīmū actū ē intēl̄ līnēā
 p̄p̄tē; sic p̄p̄tē ē in līnēā intēl̄lōz em, q̄d p̄p̄tē clau
 dit intēl̄lōz, ac q̄ intēl̄lōz, q̄d ē ultīmū de h̄a m̄tā;
 sed ita rē h̄t mata p̄ma, s̄ p̄p̄tē exōtā; quācō
 p̄p̄tē rēdy de h̄a rēdy, et exōtā actū ultīmū
 in h̄yde līnēā p̄tād. Thōm̄z q̄n̄ unīca de ḡtā,
 ac. ad dē, s̄ h̄t p̄p̄tē ē actū ultīmū, quī p̄p̄tē
 ē ab actū: q̄d — Dm̄cō n̄q̄: equē exōtā, exōtā ex dē
 dē nihil n̄q̄, p̄cā; exōtā exōtā p̄tē in
 p̄p̄tēz m̄tā, n̄ m̄tā; et p̄cā in, n̄ dēz. Ad 2^m
 p̄cā m̄tā, n̄ n̄q̄; sicut d. q̄d ēre, seu exōtā n̄ actū
 ultīmū de h̄a actū rēdy tōz h̄yde līnēā: n̄q̄ exōtā,
 seu exōtā exōtā cē ad actū, quī actū d̄b̄y p̄tē

* quod
 p̄tē
 quā ab

per eum ad eum. De causa potestati quae est, ut exorta
 ab iudice, et non actus, primum quod utitur, quia
 est quod primum, et voluntas, quod in nobis, quod sunt intellectus. actus.
 ita se habet, ut dicitur. Hic quod est de potestate, ubi autem: quod
 ipse est effectus primum et intentionem ab ipse
 effectu. Hic autem, ut ipse solutio latet potestati
 dicto. I. A. Hic quod est in suppone ad 2. actus; quae
 ubi est videnda.

* questione,
 distat ne
 quae ab ege?

160

Ut autem ab ipse circa hoc ab ipse ab ipse
 car, nota, quod neque fieri, et per eum. ante ipse
 in actu ipse in ha substat, primum, ut ex ipse, et factus.
 ne in ipse ex ipse in ipse, quoniam ad ipse in ipse ipse pro
 potestati quod est. I. per ipse potestati, et actus, et alio nati substat.
 Iudice ex ipse, factus substat, hanc est, et Quina, et
 quod fieri, et per eum, quia natus dicit natus actus ad ipse
 ob ipse et de ipse in actus, et potestati in ipse dicit
 a substat, et in ipse potestati, ut ipse colligit, ne
 quod ipse in ipse substat, et per eum. Hic autem potestati
 dicit ipse in ipse substat, et in ipse, ut ipse, et in ipse
 carnis actus, quod ipse in ipse ab ipse dicit, substat
 ut, de ipse in ipse temporis in ipse.

* In libro de

170

Anima: in anima
 prima est pura potestati, iuxta Philonem locutus, sed pura
 potestati actus includit. quod. Hic potestati pura potestati ea est
 quod natus in ipse actus, hanc autem natus pura: quod.
 I. Deus natus potestati hanc, quia est actus in ipse, quod qua
 nata est pura potestati natus hanc actus. Dicitur in ipse.

H

e pura pota subjeva phura, et in eade ad substaten fuer,
 receda; objeva, n. onaj, et dote mji: pura pota nulj hat ac
 et reoptu illius, cup e pura pota, receda mji; reoptu cup
 pura pota nre, n. onj, et atq, et reoptu phurone, ead no
 do dote. Ad 2^m d. d. qd, proptea onparit in fa exp d. q.
 Illa prima nec e spa phura, nec e in ppa qd e claud;
 et tanty e pota subjeva quq potat fig accipere: unde
 e pura pota reoptu illius, nec in sa raly hat pte on
 m. qd. Ceteru n pte pta e pura objeva pota nre
 caa eonitub, non mere potat, et qd paut re con nate
 vltim onitunee. Quare p pta e a nro dote, et ab
 ente pary pot, obje; ac pante hanc debet acty
 obje opte reopte, que qd e experienta. Ceteru pte
 phura thom nra acty raly hat metaphy, et enty: n
 go ita e pura pota, ut nulj absolute acty includat.

18.

Circa pte que a thom, an ptey, re, qd nra
 prima de re hat reoptu an sine actualiter, na
 ti acty pnterius reoptu cup hbed potat? et ita
 e; go nra prima nec emigt, nec ad mitit, imo colua
 excludit, l. tanquq rbi idonty, l. tanquq rbi uny;
 et acty, fig, re, reuti deo ita e acty pnter,
 ut rbi excludat, nedy ut idonty, sed e ut rbi uny
 it, et potat; quo casu nra fig anu omis pro vni
 to relagant. De de: nra abje boni, reu onitunee
 deat, n ita deo alqd imperfectionis, et possibit,
 pota ipro. Partit go in hoc pnter, et l. qd rnt

v. v. v.
 v. v. v.

purus actus et potest concludi plure acceptis; ita pura
 pura plura et actus facti plene et a propria genere concludere

debeat. **19.** Auguer deniff permuta dicit ergo ad existia, mata
 prima e causa malis, subiectis, subalternis, et acceptis
 expositis; qd pro sepe puse ad existia intelligi producta, dicit
 a nullo, nisi extra positio staty; sed n ppeia intellu ex-
 istis ppeia ad ppeia existia; qd est pro puse ad sigua

Ita concludere de mata, et las ppeia ma cui existens
 pro ppeia ad sig. Respondeo qd licet admittat hypotesin
 distinctio ergo ab existia, n des tenemus. Ita dependere
 ab dicit, et ppeia legi, que strany ex ipa deducit.

Ita nro qui nro cedimus; ita et ipa suo aliquid
 cedere debent; nec a nobis expostulare, et exigentia

ita, qd ipa venis abundat. Hinc hanc nego ppeia
 mata prima in data hypotesi e causa malis ergo; e sub-
 subitoy. Ita; intelligi producta ppeia ad sig.

20.

Respondeo ppeia nro, quia causa, quicq; nro
 nec ipa qd e causa, dat esse effectui; nulla aut nro potest
 esse nro causa eidi; nro aut prima esse nro causa eidi,
 si eidi causa nro esse, nro existia. Ita; in data hypotesi

eidi actio trahit ad existentiam nro, et existentis; ita exist-
ta, nro esse esse nro ppeia trahit illi actionem; pro-
ductio eni trahit ad esse, aut p. Thomas qui e de se-
nite ad ad e; sicut et ad actio actus potest trahit
ad esse, ut supra dicitur. Hinc p dicit nro nego, qd ca

Ita intelligitur producta p[ro]p[ri]a ad esse, quia salte[m] resp[ect]u[m] nat[ur]e
q[ui]d aliq[ui]d p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ad nos p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a, quia e[st] esse;
sicut implicat, q[ui]d aliq[ui]d e[st] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a colere. = Unde ano

21. negat, q[ui]d e[st] mag[is] p[ro]p[ri]a aliq[ui]d p[ro]p[ri]a h[ab]et respectu[m] ex-
p[ro]p[ri]a, q[ui]d p[ro]p[ri]a in n[ost]ra e[st] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ad negat;
q[ui]d in subjectu[m] substantiatu[m] illud, quia hoc e[st] e[st] ap[er]t[ur]a tra-
n[si]t[ur]e, ac causa motu[m], e[st] quia adductu[m] aliq[ui]d p[ro]p[ri]a n[ost]ra
dicat p[ro]p[ri]a. Quando q[ui]d e[st] calid[us] n[ost]ra p[ro]p[ri]a n[ost]ra
p[ro]p[ri]a, in e[st] n[ost]ra, in d[omi]n[us] debet intelligi
e[st] p[ro]p[ri]a ad esse intelligere n[ost]ra, ut n[ost]ra, et in p[ro]p[ri]a
na p[ro]p[ri]a ob[er]ta intelligere, quia p[ro]p[ri]a, anteq[ui]d e[st] n[ost]ra,
n[ost]ra e[st], n[ost]ra p[ro]p[ri]a in intellectu creatu[m], ubi n[ost]ra e[st] creatu[m]

* Quæstione

Et actus secun-
di Metaphisicæ
co. de e[st] pos-
sibilitate. 2.º p[ar]t[is]
u[er]o e[st]

Capitulum quantum. ~~~~~

De sua substantia. ~~~~~

Forma multiplici d[omi]n[us] d[omi]n[us]. N[ost]ra aut[em] p[ro]p[ri]a n[ost]ra
intelligi d[omi]n[us] p[ro]p[ri]a q[ui]d e[st] n[ost]ra, q[ui]d n[ost]ra n[ost]ra d[omi]n[us]
t[er]minat[ur] e[st], ut n[ost]ra aliq[ui]d in n[ost]ra p[ro]p[ri]a, et actus;
appellat[ur] p[ro]p[ri]a n[ost]ra; n[ost]ra aut[em] p[ro]p[ri]a e[st] substantia,
ut n[ost]ra homin[us]; alia accidit, ut qualitas, 2.º et q[ui]d.
De sola substantia p[ro]p[ri]a n[ost]ra e[st] in p[ro]p[ri]a, quia aliter
e[st] n[ost]ra e[st] p[ro]p[ri]a n[ost]ra p[ro]p[ri]a; omnia d[omi]n[us] p[ro]p[ri]a,
actus p[ro]p[ri]a n[ost]ra p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a e[st] p[ro]p[ri]a n[ost]ra p[ro]p[ri]a,
tanqu[am] p[ro]p[ri]a n[ost]ra p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. Ita n[ost]ra in
qualit[er] n[ost]ra e[st] illud p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a.

atq; acad. sententia; que in apta nati aspectu veritate sic
 fita ignis e rae peare evigens pprietes q; pur; aqua; pro-
 prietas aque; plantis; sup pprietes; et sic de reliquis.
 Quidam itaq; in quo huc fita veritas? Sic go. ~~veritas~~

Questio prima
 quid sit fita substantia? *Vana Philo*
 placita recentior. 151

Recentior

Recentiores Philo; quoru systemata in fita
 renouabimus, nullq; oino in rebo optio. hoc dempna
 rubiq; agnos est, que ma n rē. Unde fita substantia;
 iusta ipior, a ma n dōtia, nāq; raeo; excipit. Sed
 loco fita, notor agnoscat subitales modos, quib; mag
 corporula dygantur, atq; abita et abita nechantur;
 ita itaq; ut hū modi seu uermationes nihil impōnent
 a ma entio dōtia; sicuti in anis pib; status fita;
 nihil impōtat entio a ma dōtia; eod; phitico modo
 in iahib; Quare substantia; opōntē fita in dōtia; pepu;
 obratione, et harmonia atomoru uoluntē dōtia; hō aud.
 dōtia; o ma fita sub hoc, l. Mo modo pōnta; quimōd
 quale gle esse respitū super add; mag. Sicuti eō uauō
 25. hōay uerba plera; uoces innumera; pro fluit; ut
 est q; canū; obitabil; zona, amor, et maro; dōtia; ma
 rōtes, anis; diuerso dōtia; respectu; atq; uoluntate

Novi, Recentior; ueniunt; quot non nouerunt Patres eorum

cy alia hura: no e' ex eady entite puta granulo
ficta in laay opreone i' fractu. fiamz opuer; ex
hac aut. aguz p'urshone, mara; ex hac d. calone ex r
cata panu' evadit

2/33
[Pec' parte tuca]

Cura q' d. Bant nulla e' sca, que
in maximo n' in curat laboribz. ~~de h' d' d' d'~~
ad f'g' substale entite a ma' d'oty recuara; que nec
it' ma'z nec spiritus, sed eor' q'd'g' medij d' n' n' n' n' n'
fite i' b'oty, seu mag' Clyphantu' q' d' d' d' d' d' d' d'
vile; p'uta que nulla fracta dea illud entit' medij,
q' tanq'q' m'it'ay f'ca' obtundunt; imp'ceptibile e'
apparet, q' h' maxima entit' molles, q' e' f'ca Ca-
melli, Bobu', Clyphantu' etc, h'ay anly d' d' d' d' d' d'
indiv'is p'ar'ocant, e' manibz, cauibz a tantu' Bant
p'g' curu'; cy alij de omne h'akigt in qualibet tenuia
particula d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
curat ad rubit' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
tenuerim, que abiq' spiritus q' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
stale app'elgt; imp'ceptibile e' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
actio ex'p'at, vegetate posse, sentire, p'ocipere, memo-
rari q' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
quater in Bant d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
pot'rony Carteru' q' bant d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
f'ca videbunt

3.

Antonij d. h'at p'one' v'oz Bant
sensatoz n' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
tenus ad h' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

illa, et scilicet in ma^a per magna descensum, in
 Cauti^o q^o n^o abor in exarant, motu illi, que r^ontas
 evocant, efficiat. v^o --- Cy ab ob^o illud h^o h^o
 ad oculi m^o, oculi s^o h^o humore caustico p^onta q^onta
 r^onta p^onta motu p^onta, q^o quod^o fibulas, nervos q^o
 det^o cor amover; que amov^o d^o r^onta caustica p^onta, que
 o^o r^onta e^o r^onta, p^onta p^onta, et in qua p^onta
 e^o r^onta illud q^onta r^onta, seu app^o r^onta, p^onta d^o r^onta
 in r^onta r^onta, r^onta mag^o l^o r^onta r^onta r^onta r^onta
 caustica; appetit^o r^onta, i^o illud r^onta r^onta, p^onta h^o
 caustica r^onta r^onta in m^onta, quos d^o r^onta, alij r^onta
 r^onta, et r^onta illud r^onta r^onta, quos in r^onta r^onta.

H^o p^onta

A

Def. 0. o. o. o. uno ore, ut supra ap^onta, ad r^onta,
 q^o p^onta r^onta e^o actus p^onta mag^o, q^o p^onta r^onta
 r^onta, tanq^o p^onta r^onta p^onta r^onta. Subtili^o
 p^onta actus p^onta r^onta, cog^o n^onta alij actus, r^onta p^onta
 r^onta in r^onta, ut Ant^o r^onta, i^o e^o r^onta, ut r^onta
 r^onta. App^onta r^onta, et quia p^onta ad r^onta r^onta
 p^onta; et maxime quia p^onta e^o q^onta r^onta r^onta
 r^onta q^onta r^onta p^onta a r^onta r^onta, et ad r^onta r^onta;
 q^onta, quia r^onta r^onta ad mag^o r^onta, r^onta r^onta r^onta.
 H^o p^onta. At d^o ut r^onta r^onta r^onta, r^onta r^onta
 r^onta r^onta r^onta r^onta in r^onta r^onta r^onta r^onta
 r^onta, r^onta in r^onta r^onta r^onta r^onta r^onta r^onta.

philos. in propriis adducunt. Sed in respondendo voluit
 1. ab antiquis opinionem recitari, 2. perinde profecto est
 melius decisum. Unde qua potius tribuit ratione aliquot
 proponam in his, qui generaliter Arist. quilibet impugnat,
 et quibus, ut tunc per. q. phil. in prop. sed, libens ad
 duco. ut q.

5. Assensio sua 2.

facit apte malum n. e. corpus coloris, rive partibus magis
 obiectis, et dispositis; sed de subiecta quibus in completa,
 simplex, et absoluta, ab omni materia zeta entium dicitur.
 Ichius, hanc q. ad corpora vna riva postea valide,
 lepide probat Pater daniel in opere, cup. titulus tristis
et modo de Descartes, atq. per ill. Div. Leg. Tuo dicitur
 et dicitur, apud quos videtur melius non posse ratione.

Hic vero ratio est sua nra. Quilibet malum obiecto ap-
 pli. cabulis: ut adq. prima; si nulla esset sua subiecta
 absoluta entium a materia dicitur, nullus esset dicitur genera
 os inter, et alteros; nequidem nota subiecta produceretur,
 sed que per erat, accidentarium dicitur subiecta mutatio;
 q. dicitur ab antiquis videtur. Parquetta: si nulla esset
 sua subiecta absoluta, in generatione riva, propter sensibile
 dicitur, accid. q. ex sola pty riva p. riva
 produceretur, ab. q. productione nobis entium subiecta;
 hoc e. alterationis notio, ut a genere dicitur; quid est
 aliud alterationis notio intelligitur, quod illa riva
 mutatio, in qua propter, et accid. p. riva, ead.

privat. subtilis g.

6.

Alie tuis. cas. pponitur, et explicat
 ras: in gntate, et corruptione. sicut aliq. subtili aggre
 nitur, et amittitur, ut cy e. terra oq. nascitur arbor, aliq.
 Subtali pancia; dicitur lignis obducitur aliq. subtili pnt
 ut ab adu. redditur; et aliq. maas, que nec gntate, nec
 corruptio e obnoxia: qd. fra: qd. quia hie e. qd. sub
 tate amaa dicitur. **Peopent Atomita:** qd. pnt, et
 pnt qd. aliq. entit. de nobe pnt, i. pnt, et pnt
 eiq. qd. noba mda. atomoy obmatio incepta; aut
 denat are. **Sed ita:** Ma atomoy obmatio reali
 qua. vera entit. e. maas dicitur, i. non? si pnt, locuta
 entit. toty corruit angly de. creatione, et amittit, ut
 postea dicitur. Si elegar 2° qd. qd. pnt, aut
 pnt, nihil nobe entit. aggre nitur, i. amittit: qd. tota
 spant. Subtali supponitur ante gntos, tota qd. demat
 post corruptione: qd. gntata qd. n. tranit a. n. ore,
 ad ore sui, sed fit ore se toto; n. qd. dy. corumpitur,
 n. tranit ab ore ad n. ore sui, sed tranit in se to
 ty; qd. adu. cubje, atq. in Phila inaudity.

7.

Dec ang.
 effugies, si docet ingenuiter, dicitur, qd. produci, ac
 pnt qd. sponte emittit, n. recdy. sed sily pnt
 e. in tali stater, plexu, atq. subtili obmatione;
 n. inq. effugies. Nq. compenq. am. huice so

est aliqua vera natura entis dicta scilicet a tota materia,
 l. non e. urget aequi, qd dicitur in Inten. in sec. d. 2.
 qd nulla e. gen., et corruptio subtilis. Pa. sequela,
 aduc. iusta modernos abundat: qd e. subtilis, l. qd qd
 entis demum apparere per generatio, jam antea erat.
 (Cogn. vna. obnatio nihil e. omnia esse, sub. qd. p.
 remibile qd n. remebatur, detegitur qd latebat, tunc
 ut ad naty. collectionem, qd erat in sui dispersione;
 sub. qd. naty. exant, et n. d. qd, quatenus p. hanc naty. acqui-
 runt corp.) sed huius mutationem magis e. subtilis
 genis, qd collectio dicitur, facit comp. in unq.
 molli. p. m. d. et quatuor; l. collectio pulv. cuius
 et palleari, in unq. qd. cy. aqua dicitur, et opacty.
 arduentur; qd. laty. negaty. dicitur mutationem na-
 ty. nihil e. nisi habitua remoy.

Quare igitur, cur fa-
 brica laterculi, orologi, statui, aequi, pneumatici etc.
 n. e. gen. subtilis? an quia n. dei, sed hoc e. opus?
 igitur deus illud ipse fabricavit vellet, qd. orologi,
 laterculi, et organum, fuerit subtile opus, utiq.
 qd. generatur, sed nihil dicitur dicitur ab aliis, humanibus
 fabricatoribus. An s. quia minus hat artificij, qd. nativ
 machina? at inter nates machinas alio. r. talij. m. s.
 artificios; nec refugnat autem machina p. p. f. r. o.
 in artf. mechanicis, p. h. g. armonia, qd. aliqua
 nativ. qd. s. orologi respice debet qd. qd. de. fra. nativ.

oppositi dicitur Atomistis. Nec orologio illa descriptio
 sua, quae in Baute a se excipit; tamen quippe e circumvoluta
 lamina calyptra, quae sua Mathematica creata sunt. (Vid.
 Cosca) totum illi corpus organico motu subiecti ordinem
 totum, deo q. e. propria orologio sua, ac veluti ep. d. sap.
 a qua stetit totum collyre totum, tota q. machina interiore
 motu cetera. Quid clarum, ut orologio dicam substatu

oppositi? = In factis: q. agna nata, et generatis cau-
 re 2. nihil laqut, q. uno nihil agcae possit: quae q. s.
 regula, et apud Atomistas, e absurda, et q. ad causas
 liberas dagnata a Scant. Vid. Sim; tanguntur. Dheretica

9. Probat 2. d. alia rari corp. nata d. p. ut integr
 specie substatu, et iusta d. rari; at d. p. hae explicati
 d. rari, absof. sua substatu entu a ma d. rari; q. d. a
 d. rari sua. La m. corp. nata n. d. rari substatu specie
 sicut in ma, quia p. rari Cart. d. rari, et p. rari Atom.
 aia mag. corp. rari, rari d. rari ep. d. rari sunt nari rari
 rari, et specie rari; at q. et. rari. Magn. qui hae att.
 specie d. rari d. rari, adm. rari, antea Ma, quae ex d. rari
 substatu rari, ut Supu, et Obu, ex q. d. rari att. rari
 licet ipse spe d. rari, sed alij de n. d. rari specie in
 sua atomistica; q. nata e ipse substatu rari.

La m.

10. d. rari spe substatu e d. rari in aliqua vera subtra,
 sicut d. rari entu e d. rari in aliqua ontu, d. rari q.

accedat, e de parte in aliquo accidit; si pro atom. n. caligine
 vera substa: qd corp. natia n. dicitur substantia proprie
 in sua atomistica h. m. j. sua atomistica e. dicitur a
 fig. a. r. d. p. l. e. r. a. t. i. o. n. e. p. r. i. m. a. e. t. c. ; sed fig. a. r. d. p. l. e. r. a. t. i. o. n. e. e. t. c. n.
 e. aliqua vera substa; cu nihil sit a ma. ensive dicitur
 t. e. p. j. u. s. t. a. M. a. y. n. g. ; h. o. l. i. c. e. m. o. d. u. s. a. c. c. i. d. i. t. j. u. s. t. a. a. l. i. o. r. ; e. a.
 se in r. p. p. e. t. ; ut substantia dicitur corp. natia; n. r. e. l. i. q. u. e.
 qd carum specio quilibet corp. fig. a. r. d. p. l. e. r. a. t. i. o. n. e. p. r. i. m. a. e. t. c. n. y.
 c. a. n. i. a. t. u. r. ; o. p. — Et qui reperit, r. e. p. e. t. ; que p. a. r. t. e. d. a. t. e. s. e. p. a.
 r. i. ; a. b. o. r. i. f. a. b. o. r. i. ; q. u. o. q. ; M. i. n. n. a. y. ; e. t. r. a. t. e. p. r. o. p. r. i. e. t. u. b. i. e. t.
 s. a. b. s. t. a. n. t. i. a. e. a. r. e. ? s. u. a. r. e. p. e. t. a. c. c. i. d. i. t. i. o. n. e. s. p. e. c. i. e. s. r. e. l. i. q. u. e. n. i. m.
 m. u. t. a. t. ; u. t. e. y. f. e. a. n. y. e. s. s. f. u. g. i. d. o. s. i. t. c. e. l. e. s. t. i. y. ; i. d. e. s. t. a. b. o. r. a. t. i. o. n. e. s. p. e. c. i. e. s.
 qd antea.

Certe probatur d. in quibus substantia apto
 in esse debet p. p. e. t. i. n. t. y. r. e. c. y. ; ut a. y. s. p. e. c. i. a. n. e. s. p. r. o. p. r. i. e. t. ;
 et o. p. e. r. a. t. i. o. n. e. s. i. p. s. i. o. b. t. i. n. a. n. t. ; i. t. a. u. t. q. u. e. p. r. o. p. r. i. e. s. s. u. t. S. u. p. r. a.
 o. b. i. e. t. n. o. b. t. i. n. a. n. t. ; q. u. e. p. o. n. i. n. o. b. t. i. n. a. n. t. s. u. a. s. e. n. s. d. e. c. e. r. t. i. s.
 t. e. n. e. t. ; a. b. o. r. i. f. a. b. o. r. i. n. a. n. t. d. e. i. g. n. a. n. t. d. e. b. e. t. p. r. i. m. a. y. a. l. i. q. u. o.
 et i. n. t. y. r. e. c. y. p. a. r. t. e. ; r. a. d. i. c. i. o. n. e. a. l. i. q. u. a. ; q. u. e. s. i. t. e. a. o. a. p. r. i.
 o. n. y. ; a. u. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. e. s. p. r. o. p. r. i. e. t. i. o. n. e. s. h. a. b. e. t. ; e. t. e. x. i. g. a. n. t. S. u. p. r. a. ; a. u. t. ;
 a. u. t. ; p. o. n. i. ; i. g. n. a. n. t. ; e. t. a. q. u. a. ; e. t. c. ; r. a. d. i. c. i. o. n. e. i. n. q. u. e. s. u. b.
 s. t. a. n. t. ; d. e. q. u. o. a. y. s. s. o. n. y. a. c. c. i. d. i. t. p. a. r. i. t. e. r. q. u. e. n. i. p. o. s. s. o. t. ;
 c. u. r. a. b. i. l. i. p. r. o. p. r. i. e. a. l. i. q. u. a. d. e. b. e. t. ? R. e. c. u. r. r. e. n. t. a. u. t. s. t. a. t. ;
 a. d. p. r. i. m. a. y. c. a. u. s. a. y. ; q. u. e. a. b. o. r. i. f. a. l. i. q. u. a. r. e. a. y. e. x. i. g. e. n. t. i. a. y.
 u. n. i. c. u. s. q. ; c. e. n. t. a. r. s. u. b. i. e. t. p. r. o. p. r. i. e. t. i. o. n. e. s. p. r. o. p. r. i. e. t. ; e. t. o. p. ;

satisq; opuscula sua, ad Philosopho per se aliena: 39.
ne enj sola Phila unico ab hinc uenit uerbo.

12. ^{Ponit qd}
in corp. lydi adu paje. ab intumescendo radice, atq; ex-
igoni ppruete; est eo Ma, qd si qd detumescit uerpatu
a stransu hagent; ex pappia pantiu; atq; dnale; h
conaturu uerpatu. Sic metaly liqui facty, ammotogre,
solida; sic Caru corpus ppru; mabo, l. culmen lo-
ry sape uertit uentati; et generatim nata corp.
ab intumescendo labor uerpatu; xcur i. auifacila. Sic
enj l. unq; orology uoy, l. auem ueruoni inflecty;
aut frangi: sic uimp mabu abduuio, nec ex uerpa-
rebit; ne auifpox fracty uoluet; in fluy qd. uelictu
cet. Ceteru sola hie doctrina placet Atomistis, qui
pauptia felet; autu; nati oporuo ppru; inue-
nary, uel qd hie ab hinc uenit uerpatu; et causa
mabu; et quietu; qd; unguis e; paimo et ponne; et a
uad; a cad.

13. ^{Nunc sic:} sed p dicitu radice, aut nana
in auitit in ma; nec in atomu; fia; et plenu; qd
in fia subitatu mag; uerpatu; uerpatu. Pa uerpatu;
ma; ex opo; sic uerpatu; in oib; uerpatu; uerpatu; nequit
eue radice uerpatu; et ppruete; qd; ppruete; sunt hie
uerpatu; ppruete; alio; auifpox fia; uerpatu; plenu; et uerpatu;
ppruete; mag; nequit eue radice uerpatu; hie; qui uerpatu;

modi accidit, si quod sub actu suo impetore, sed 192 quod per
 se, prout nec aliud munus, aut entis, sed quod ultimo se
 determinat, et sit in tali loco cy huius. I. In tractationibus:
 quod sane aut natura de se inesse, et aliorum, aut indifferentem ad
 motum, et quietem, I. potius ad quietem de se e determinata
 Igitur neque movetur, neque aliquid efficere unquam potuit, nisi
 ab alia substantia moveatur, et appetit, quod natura nisi, res enim
 ubi eadem ratione indifferentem esse ad motum, neque moveri potuit,
 quod excuset ab alio.

14^a Neque in inferius procedamus, aut
 perinde e ad aliquam substantiam absolutam corpus in se
 recte, aut spiritus naturalis de se ipso esse actus. Igitur
 et quod ubi alia magis modif. activa neque, quare licet sepe
 ad motum, I. per causas educat, ut in orologio rotato, aut
 in alijs automatis, in talibus casibus tanquam bono motiva, et
 talibus ut materia dicitur, sive ad motum, sive in motu alia naturalis
 motus causat. Ad eum in orologio sicut per se, sicut
 nisi natura eius ponderis aderet, aut natura lami-
 nae calyce elasticitatis, que motum produceret. Igitur
 agnosci debet sua substantia absoluta ab alia ma-
 data, cui stat ratio naturae, prout quod radicali per se,
 et operatione opposita. Altera efficax, in via quod ratio
 prout natura sua de se, ex aha operatione. Baudouin,
 que in operatione, remittimus locum.

x l

efficax

Sol videntur argumenta 23.

61

15. *Obicitur 1°, et qd̄ efficax me: fra mater̄ iusta aer
 n̄ creat, ut fiat illud de auro creatio proloquū, qd̄
 n̄lo, n̄l̄ fit; sed fra substatū entē a ma d̄rta
 velle producere ex nihilo, ac prouide Creatur: qd̄
 n̄ d̄r hujū fra. My. probat: fra arbor. qd̄ ita pro-
 ducitur, ut nihil ipius p̄g existeret; moa ent̄, que
 p̄g exiit, n̄l̄ ē fra, qd̄ h̄c nec s̄ fra, nec fra pars:
 sicut qd̄ q̄a r̄al̄ velle produci ex nihilo, licet mā, que
 n̄l̄ ē q̄, p̄g cedat; ita et arbor fra: prouidē. n̄l̄
 ly ent̄ d̄r caū, eductio, int̄ et creatio. — *Pariter:*
 fra mater̄ velle auilabit in sup̄tione sp̄ritū; velle enī
 rediget in nihilo, ita ut nulla l. mōi ma ipius sup-
 r̄e part; at auilabit creatio sup̄erat velle, iusta
 illud, n̄l̄ in n̄ly ab̄. qd̄ d̄r p̄m̄.*

efficax sane

En argū magnū qd̄

16. *mod. n̄l̄ momentū, qd̄ tag equē ip̄o p̄met. Obinatio
 h̄q̄, tota qd̄ fra modū qua p̄t̄g r̄e nos ab̄m̄ p̄le-
 t̄r, ē reuolū ab̄q̄, qd̄ n̄ s̄ mā, qua p̄a d̄ Equē
 Equē, et n̄ Carū; et d̄r̄at a lapidē, simulq̄. a ca-
 nulo r̄e p̄t̄, que cumulus Equē non ē: qd̄ Ma
 fit ex nihilo. — *Pariter:* Carū, qd̄ b̄r̄q̄ aliud sp̄ritū
 proprie generat, iusta ad̄, de noboq̄ produci velle a
 carū secūdū: qd̄ ante sū p̄oductio n̄ p̄g exiit*

scilicet totum aut nullum, nec sua la parte modo, modo vero,
 ma a. s. semper eadē per secat. q. aliqd. e. in opo, qd
 n. ut ma, qd f. modo incipit esse, modo desinit esse: qd a-
 bit creatio, et amil. per causā 2. induta.

¶ Pro solutio. Solutio
 ¶ Provedye, actio, legentis, aliq. esse, et dici creatio; aliq. ed-
ductionis. Creatio e. prod. entis ex nihilo, seu ex nullo
 proprio subiecto. Eductionis d. e. prod. s. p. pendens eola
a proprio subiecto, a quo sicut productus pendens, et
substantiam facit. Hinc creatio, ad dicitur adductionis,
 ita est productio ex nihilo, ut tunc producat ex nihilo abso-
 lute tunc tunc ipso, tunc subiecto; l. quia, producat tunc sine
 subiecto, ut Angl. prod.; l. quia, et tunc tunc producat in sub;
 n. tunc depend. ab illo, ut productio ag. rationis, que inde-
 pendet in esse a subiecto, cy. in illo potest existere.
 Excel. itaq. creatio supra eductionem, in eo sita e. qd
 creatio. n. actio tantis virtutis, ut sine subiecto aliunde
 producto sui tunc adequata. Eductio d. (qua sola ager
creatus agit) s. producere crearet effectus tantis debilitis,
 ut sine subiecto aliunde comodate n. possit produci, nec
 conservari. Sic si artifex (ut expro. vna. utra) magis
 domus in aere pendulam, l. solo non innixam statu-
 erit, abducit excellentiori habere virtutis pot. h. s.
 qui depend. a solo eductore

18. **C**o hac aut doctrina, quae est veluti robur culy, Per se 63.

fulcay in ma pponit, p ad angly responde, cetera m^o
divido m^o: vere produceret ex nilo fig, cetero m^o, ex nilo ab-
solute, n. m^o, et sta. Vel altera: ex nilo fiat, et entivo,
cetero m^o; ex nilo mali rubivo, nego m^o, et stam; que s^o.
Sed p^o p^o app^o p^o cetero m^o. Item: cetero p^o p^o de amita^o,
et temp^o mat^o rubiv^o rubiv^o fig. Quare prologia illa,
ex nilo n^ol^o fit, n^ol^o in n^ol^o abet, s^oly ront vera repa
p^onti; hoc eni a causa 2^a temp^o fit ex aliquid s^o p^o
supp^o, npe ex n^ol^o, que a solo Deo producatu; n^ol^o.
p^onti temp^o abet in aliquid n^o, in n^ol^o scilicet, que s^o
p^o n^o p^ont post opti d^o p^ont. At d^o fig^o ty subvales,
ty accides ab ag^o creato producatu ex nilo s^o p^o
ductu, n^ol^o ex nilo n^o, licet n^o producatu ex nilo p^o
supp^o rubiv^o.

Deo d^o e^o, quia temp^o ad d^o fig^o p^o
1° ductu p^o n^ol^o debet rubiv^o ag^o p^o n^ol^o p^o
dependeat actio illius producatu, et ag^o e^o fig^o rubi-
veca, dependeat q^o in e^o, fidi, et deavoni. Ob id aut^o
Illam fiam p^o n^ol^o n^ol^o creao, si eductio; quia creao abo-
lute e^o p^o n^ol^o ex nilo ty s^o p^o n^ol^o ty rubiv^o p^o n^ol^o p^o
ita ut s^oly ob^o p^o n^ol^o p^o n^ol^o, n^ol^o e^o rubiv^o, et p^o n^ol^o p^o
Sila que amb^o fia mal^o p^o n^ol^o, ita ut nil e^o mat^o, n^o
anila; quia rubiv^o, a quo subvales, p^o n^ol^o p^o n^ol^o; atq^o
adeo fia quodq^o modo mat^o, n^ol^o e^o, in aliqua pte s^o

64. Sed in pota magis, quae ipse pro seipso creat; ut ony ait D.
 22. Thomas (1. q. 104. a. 4. ad 3.) n. cum in nobis ad id quod
 23. (De fin. loquitur) in qua aliqua causa potest remanere, sed remanet
 24. in pota magis, l. subp.

Capitulum ex 1. q. 104. de casu nullo entium

20. Tentus fit, nam, post exceptionem, nescit propter opem pro-
 ductam, in propria sua amilari, l. causam dicitur; quia
 semper remanet materia, aqua sua dependens. De cetero
 atque tendit, quod in generatione sponte aliquid de nobis
 producit, ut ex nihilo. Vel ony omni, quod generatur
 est materia aliquid, prout totum est, quod ad generationem sup-
 ponitur; l. nullo materia est? Si hoc 1. q. 104. quod fit, sup-
 ponitur, et ex parte totum fit, et nihil imponitur, quod nullo
 ponatur. Si 1. q. 104. dicitur evidenter, quod illud aliquid
 quod nullo est materia, quod fit, supponitur, fit ex nihilo nullo;
 nullo ony sui, propter supponitur; quod est opponitur, est ab alio,
 quomodo totum in creatur.

Sed in merito: implet, fit, scilicet

21. ex materia, si fit ad eam dicitur a materia, quod implet solutio.
 Propter autem fit, fit ex materia, et fit ex ipse tanquam ex cau-
 sa materia; sed materia requirit esse causa materia fit ad eam dicitur;
 quod. Per se: causa materia, seu materia rei defuit propter id, quod
 totum, ex qua, est materia aliquid fit, et materia nullo fit; quod.
 Major est; deo ony materia nullo opponitur, quia est materia

malis causa. Illi patet; maas supi n' opone; I' utitur; f' qd;
 alia f' a' esset qd' opone; ex maas et f' a' u' de q' am;
 ad p' h' d' into maas d' ante reliquas p' p' n' acc'om'ia' b' d' i;
 tanq' ex causa mali sub'it' u' a' d' o' maas; p' opone; u' a' d' o' maas;
 sub' d' i' opone; d' o' maas; f' q' q' sub'it' u' a' d' o' maas.

22. ^{forma} d' a' q' malis u' a' d' o' maas sub'it' u' a' d' o' maas n' u' a' d' o' maas; ita
 d' e' p' d' a' a' sub'it' u' a' d' o' maas p' d' u' c' i' t' u' r; atq' h' u' n' c' maas a' l' i' c' a' f' i' g' m' u' s
 e' x' e' r' c' i' t' c' a' u' s' a' m' a' l' i' s; n' q' d' e' d' i' t' u' r; e' t' i' n' t' u' r; e' c' q' d' n' a' u' t' i'
 u' o' p' t' e' t' o' t' u' s' o' p' o' n' e' t' u' r; s' e' c' u' n' d' u' m' e' c' c' e' s' s' u' s' (f' i' g' e' e' q' u' o' a' u' t' o' n' e')
 h' o' c' e' s' t' a' d' o' p' t' e' d' i' t' u' r; e' t' i' n' t' u' r; u' n' i' t' e' . P' a' r' t' i' c' u' l' a' r' i' u' s' q' d' m' a' s;
 m' a' s' e' t' d' e' f' i' n' i' t' u' r; e' x' p' a' e' t' i' n' t' u' r; a' l' i' q' u' o' f' i' t' u' r; e' t' i' n' t' u' r; o' p' o' n' e' t' u' r;
 q' u' a' h' o' c' e' s' t' q' d' p' p' a' r' e' f' i' t' u' r; a' t' q' p' d' u' c' i' t' u' r; a' t' q' a' d' e' o'
 p' a' r' t' i' c' i' p' a' t' s' u' b' i' t' u' s' f' i' g' u' r' a' s' u' b' i' t' u' a' t' u' r; . I' t' a' q' u' e'
 q' d' p' p' a' r' e' f' i' t' u' r; e' t' i' n' t' u' r; e' s' t' o' p' o' n' e' t' u' r; e' x' m' a' s' i' p' s' i' i' n' t' u' r; i' t' a'
 f' i' e' r' i' d' e' b' e' t' u' n' i' t' e' e' t' e' x' o' f' i' a' q' u' a' t' a' n' t' u' s' i' m' p' p' a' r' e' f' i' t' u' r;
 e' t' u' t' q' u' o' p' e' r' h' o' c' q' d' o' p' o' n' e' t' u' r; r' e' d' u' c' a' t' u' r' d' e' p' t' e' r' u' n' d' e'
 d' e' m' a' s' i' n' a' d' o' p' t' e' q' u' i' e' s' t' f' i' a' . S' i' c' d' . U' n' d' e' 3' o' m' n' i' a' g' e' n' t' i' a;
 C. 39. s' o' m' i' l' e' s' u' b' i' a' b' s' t' r' a' c' t' i' o' n' i' a' a' d' o' p' t' e' ; f' i' a' e' t' a' c' c' i' d' e' n' t' i' a' p' o' s' s' u' n' t'
 s' u' n' t' f' e' r' i' e' e' x' o' p' m' a' s' e' t' n' o' n' h' a' b' e' n' t' i' n' u' a' s' p' a' r' t' e' s' i' n' t' u' r;
 s' e' q' u' i' t' u' r; u' n' d' e' s' i' f' i' a' n' t' o' p' o' n' e' t' u' r; q' d' f' i' a' n' t' e' x' o' n' i' l' u' o' ;
 q' d' e' c' a' e' a' n' t' . P' e' r' p' e' t' q' d' s' i' c' u' t' f' i' a' n' t' i' d' i' c' i' t' u' r' e' n' i' q' u' a' n' t' i' t' u' s' .

66. 22. y. haat esse, sed p. ex pty e. ita p. nec fia pp.
 22. sed in a pte esse p. hoc, qd pty sic redit de pota
 in acty, qui est fia

23. Non quiescerit. si dicitur facta anima
 in nihilo redigeret, sicut ex nihilo sui creat, esse ipse amaret;
 nihil, nec corpus a mare ponet man, seu ipsum subit; q. si malis
 fia sit ex nihilo sui, et in nihilo abit, creabitur, et auferetur, mate
 man. Inventa magis, dicitur magis; amare potest subit, subit, aff.
 n. subit; p. in frabile ab a pte, dicitur magis, et n. dicitur. Itaque
 adit in esse, cessat a man, seu subit n. dependet, ex unte
 de spiritibus. Contra d. malis fia. Unde ex a pte fia ex nihilo sui, et
 de ex nihilo p. creat, n. ex aliquo, a quo dependet; et magis, esse
 dicitur, n. deo collente, in nihilo sui abit.

24. **Quaeritur?** fia spiritus
 malis, quae dicitur, est tota composita; sed in corp. subit
 est spiritus, aut man, nec corpus; q. ex pte fia n. sit spiritus, aut
 corpus, nec materia. Ratio magis, primo; quia nec subit quibus
 in composita est spiritus, ita ex aduerso subit quibus corp. aut man
 2. quia inter magis, et pty n. datur magis, sicut nec in corp. subit,
 et accidit. 3. deniq; quia subit ad ege dicitur in corp., et in corp. =

Sed ista arg. primo: magis obinata, iuxta aduersariis,
 ponit aliquo modo a pte dicitur, e. fia subit; q. p. nec sit
 esse spiritus; 1. si spiritus n. e. esse materia. 2. quia habita
 abit, cessat. spiritus dona, semper, intello, et amor n. unte man;
 at nec sunt spiritus; q. inter magis, et spiritus datur magis, p. n.
 videt, nec argy. q.

25. Itaque ex quo malis fia n. sit spiritus, ni-
 mine infertur qd sit man, id e. p. subit, nec spiritus fia. Conquid
 malis fia subit quibus, n. in corp., nec spiritus, sed composita, et

malis; et utique in ista e malis, ut in se intus haet, et magis quidem;
 Sed quod dicitur, non e malis subiectis, et utique; sed in e malis, ut in
 uno subiecto perceptus ex materia eorum, utque affectum tangit
 quod a materia ipsa dependet in eae, fieri, et oritur; que quod
 dependit. Sufficit ad perceptum entis malis, quod tale sit adfectus, et urgens.
 Sed perceptum autem entis malis, adue adfectus, non sufficit unum intus
 vera ex materia; et utique hoc est in aya rati representat; sed ulterius
 requiritur l. dicitur in adfecta ex materia, quae haet spirituum, l. e
 procedit a materia in eae, fieri, et oritur; que in suis malis repre-
 sentat; hoc e. l. ex se est, quod autem est non operatio a materia non depen-
 det; eadem autem malis sit operatio intus limitat, et spohetam entis
 malis dicitur strenua, atque a materia dependet.

26.

Videtur super hoc
 Thomae dicitur Secundo 23 Arduo a 161; utique dicitur opinio laici,
 op 2^a. Hinc autem subiecta generaliter sumpta, seu a materia, et inopio
 prout; aut e corpore aut in corpore adfectus, l. subiectis; non tamen debet
 esse determinate corpore, aut in corpore subiectis, et urgens. Ita solum
 subiecta optata, et praesentia in corpore, et in corpore subiectis dicitur
 quia quibus subiecta corpore optata rati sunt materia; subiecta e inopio
 possunt esse malis, quam aut materia, atque corpore quod sit corpus. Quare,
 licet in corpore subiecta, dicitur absoluta sit, rati sit spiritus; subiecta
 itaque corpore, licet absoluta, non temperat corpus, et materia. Rati
 quia spiritus in genere e subiecta intellectiva; deoque subiecta quo-
 bus in corpore, et absoluta intellectiva entis; atque e spiritus. Corpore
 autem et malis in genere in dicitur, prout subiectis receptivis sit;
 sed tale dicitur quod e quantum, l. rati ex parte perceptio con-
 cepit.

27.

Potest autem dari subiecta sic ex parte conata, quam sit prout subiectis
 receptivis sit, atque adeo quod sit materia; l. de hoc rati intus quibus.

88

quapropter ad id non habet, itaque eorum supposita, quod ipse probare
in cybot. Et sic. scilicet datur ut in corpore, quod non est spiritus, sed solum
spirituale adfectus charitas est, aliaque. Super natura dona; cum
et repugnabit entia, aut corpore subita, quae manent, sed malis? =

Sed inquit Corcor: sic malis eo modo est subitatis, quo est malis;
sed da est subitatis, ut sic subita; et da est malis, ut sic manent
sed ista ipse sic in hunc modum intabit: intelligit, et amor eorum modo
est spiritualis, quo est vitalis; sed da est vitalis, ut sic vita; et ita est
spiritus, ut sic spiritus. Neque itaque magis, quia sic malis ita est ab-
soluta, ut habeat utrumque quodammodo subitatis, et transiens; in hunc
est malis, ut magis quodammodo subitatis parte caper.

Sed inquit Corcor: R

28

89

si sic lapis est subita corpore, cum quodammodo imponit abela
extensa; et non potest natura cyma penetrari; et eorum corpore;
quod enim aliud est corpus, quod subita implere extensa? Respondet:
sic lapis est subita plene, quia plene et optate habet omni
subitatis; alii enim sunt subita, quae dependet a subita, in quo na-
tura extensa requirit; et cum, et non est subita. Respondet, sic
lapis non est quodammodo per se subita nisi proprie, sed subita, et magis
omnem; atque adeo penetrabilis est cyma; et enim quantitas duo-
bus omnibus, ad idem corpus, proprie, et penetrabilis imponit
patet repugnans; itaque. de cyma corpore, quodammodo cyma,
et sic, ad idem, penetrabilis. Sicque sic lapis non est cum corpore,

29

quae corpus proprie et simpliciter dicitur est subita optate, quantitas ex-
tensa, quod quodammodo proprie magis est, licet hoc in se corpore dicitur,
in se ipse videtur, et quae sunt unum, licet magis magis proprie
proprie extensa. Ad istam dicit, quod sic malis non hoc de se.

atq; eia rubra, & plura, et preterea, et unquam, et transiens; hoc
 n. ad apte illi dicitur, prout npe ens per se, prout accidit. op-
 portet, et sic, n. in tag plura, plura, et totaliter; et n. nec
 raderi aya in hoc sensu e plura rubra. Et licet materia
 a rubra depat, ut existat, n. propria e accidit, quia ab
 illa duxo dependet sanguis a rubro retotante, et in factu,
 n. e. sanguis a rubro in herione; fia namq; mater sub-
 talis ensi jan dicitur n. ad det, sicut accidit, sed e pars
 unis, et eis ens, seu oppositely utitur.

30. Aduc obgamies ex
 eod; a.; fia dia mala, quia unius mater; q; et ma
 dicer fratris, quia unius filij; itaq; materia spiritualis
 dicitur, quia aya raderi unis. Vel aliter; se fia dia ma-
 ter, quia sine ma requit esse, ita ma dicer fratris, q;
 requit esse sine fra. Cetera hec levia sunt. Ad 1.
 die rex intant; modi prout ab ad; ponit, dicitur ma-
 ter, quia dependent a ma; ma tag n. dia modalis, quia
 unis modis. Ut q. hec demon. mater simpliciter de aliquo,
 l. requit idem aya ma, l. depend. in esse a materia;
 n. l. raderi unis, ut videre e in aya raderi. Demom. v.
 fia accidit, et spiritualis requit, q; rubro demom-
 m. q; erat fia, l. v. accidit, l. spiritualis, ex vi usus notis p
 recepti in ea doctur mor quom; ; q; n. evenit in ma.

~~...~~
 Rosa Valentini

..... **Questio Secunda**
An etiam aliquae sint formae acci-
dentales ab omni materia realiter dis-
tinctae & 1^a

1^a **Præ** ferri dicitur quod in Natura accidentis, apertum, seorsum
 est ad substantiam. Stabilium rigis constantibusque sita materia
 dicitur, investigandi occurrit, an ad aliquam rem accidentis sita, quæ
 in se subita non sint. Complacentes & Philo atomos, seu corp.
 stabilium tanquam unius generis accidentis, sicut & substantiales,
 et accidentales solum modo appellavit; sicut & alijs eas ab-
 solutas pronuntiat, a materia indistinctas asserunt. Sic præter
 sita simplicia, seu corp. distincta, concedere et non renuunt,
 præterea in Brutijs sita specialia accidentalia; dicitur, supra
 ipsorum, in materia magis subtili, quæ subtilissime hinc inde
 decurrens totum movet Brutijs machinam. Sicut et præ-
 ter accidentalia modalia, aliqua absoluta admittit, sed quæ
 tantum materia sunt; hæc tamen accidentalia simplicia corporum,
 quæ afficiunt; licet visus agunt, esse materia, seu substantia quædam,
 quæ simpliciter dicitur accidentalis.

2^a **Et** ut ad id proprius accedere,
 explicare oportet iuxta ipsorum doctrinam aliqua, quæ a Philo.
 pronuntiat accidentia ab omni substantia distincta, præterea ut accidentia in Cunctis
 remota sita, quæ sua se habent, et quæ habitus, qui sunt
 super naturam idem præterea aliquam. Ad hoc & iuxta non
 Philo plura dicitur, licet scilicet, specialiter componit ipsam
 dispositionem, et stabilitatem, maxime in respectu facie. Summa est
 substantia subtilissima subtilissime mota, quæ a corpore propria

et scabie, et dispositione carum reflectitur, atq. modificatur. II.
Hanc superius dispositionem sic sicut lumen reflectitur,
coloris evocant in actu 1°; ipse sicut lumen a conf. opaco re-
flexum, et modificatur, coloris in actu 2°.

3. **Nunc in Cucurbita.**
in remanet color in actu 1°; quia ut pote modus panis, et eius
panis perit in vi transubstantiationis; manet sicut color in actu 2°,
quatenus Deus lumen ad Cucurbitam appulso, eodem reflectit modo,
atq. modificat, ut visus fiat, ac antea panis reflectebat,
proindeq. sicut pota coloris illi sicut antea tangere pota
occasionem. Remanet panis eadem figura panis, et eadem qualitas,
videlicet, quatenus ab alicui loci parte, ubi erat panis, et
flexura lumen usq. ad visum, ut in retina oculi depin-
gat retina figura, usq. atq. eodem modo, quo Deus in
illius spacio actione sua luminis reverberat, ut reflectatur,
eodem ita remanet. impedit alterius corporis in eodem in-
teritus spatii; ac tribuit de quibusq. impenetrabilis ibi expe-
ritur, usq. ita eadem quoque quantitas.

Fractio et divisione
A Deus reverberat sicut reverberat panis, et adhaeret: in hac autem frac-
tione studet acidi, et amari, quia Deus undulationem aere
moveret usq. ad aures tympanum, in quo motus omnis dicitur.
Adhaeret quoque granitatus, quia e motu, seu nervo dehorum,
quatenus Deus eodem modo manum premit, corpora q. alia
habet supposita, sicut antea panis premebat. Odor 2°
videtur in affluente corpore exhalato in corpore adhaerente, et na-
resq. delato, quod in eadem in manibus proceris, sicut
ter pro variis corporum motibus diversimode pinguet, et movet;

12. que rationis odoratis, de diversis illas experientia affectus,
 hinc est etiam ratione odoratis. Item est ad seipsum, qui
 in diversis ratione partibus, diversimode palati, ungenibus,
 et afficiuntur, vivit. Vtuffi Deus in Lucerna supplet
 actione propria, ita ut se hinc acies partibus eodem modo
 palati, et raves afficiant, ac effluvia, et rales panis, si ad-
 essent. Et has vocant in ca actiones Dei objectivas, et pe-
 cius objectivas, quia eis presentant, quod presentant affectu. Hic pro
 Cuius ipse dicitur. Id est de aliis sententia in decursu
 videbimus.

Nova Conclusio 5.

5. Deorum illius, dantur accit. phras, que entitas quodq
 sunt a rebus icta dicitur. Sueda l. 1. ca accid. ruperado,
 cup modum sunt lumen gloriæ, habitus fidei, spei, et cha-
 ritatis, atq; gratia habitualis: gratia habitualis Cuius dicitur.
 superalibus qualitatibus est vere donum spirituum S. quod magis
 in aya a Deo, l. per educationem, ut fect omnis scia.
 per Cuius; q. lat aliq. esse in se, sive aliquo quibus; sed
 hoc quod dicitur non est esse entitas, que ipse paratit; q. est entitas ab
 aya dicitur. Respon. P. Saguzi a. lona, gratia ruperis
 ab aya sanctificata oritur in dicitur, sed illius mirabilis gratia
 esse in dicitur. Namq; virtute, ruperis, in quibus
 illud esse, qua aya parit illuminationem, ruperis ruperis
 fect, atq; in ordo ad Deum uel fect: hoc est. Illum. ruperis
 hinc videtur, est ipse Deus; ruperis ruperis, est ipse aya

Ita in illo habituali viatu super nati virtute

13

6

Ceterum solutio ista duntaxat negat gratiam habituali velle esse, deus reatus, et emittit; quae si gratia esse nullam habet realitatem de nobis productam, egra intelligi potest, quae circa gratiam sicut charitas ca. docet, npe, qd vult qd gratia esse deus, dicitur tunc reus imitatio, et participatio dicitur nans; ceterum quis hoc verum de objecto nulli realiter habente intelligit? Praeterea; qd gratia realiter participat, et realiter emittit; quod aut dubitet, qd realiter participat illa gratia, quae videtur a deo donari (ut ex dicitur no loquar) se non bonum spiritum mentis, et non modo reputamus, sed esse iusti nominamus, et verum, iustitiam in nobis recipientes, unumquodque suam? Item ibidem de ratione npe b. de justificatione dicit, et dicit dicit, gratiam in esse velle imputationem iustitiae, xpi, aut deus, quae npe deus iustitiae, npe velle, nuda, peccatorum remissionis, sed deus ore iustitiae, in figura deo accepti, qd qd imputationem.

7

Quis autem, cum hoc de peccato veli nulla reatu capiat, nisi (qd npe est) ad metas morales, imputationem de auctore de peccato, et tunc qui peccatorum tunc amittit reatu, nullum veli, nullum emittit facit peccatorum? et de nobis a deo accepti, qd qd imputationem nihil est? abest; sed o multo velle, Christus npe iust. et stalla, quae a deo accipimus. Denique: ex quo gratia velle modis, emittit ab a se inditum requiritur, l. qd emittit a se velle super nati, l. qd gratia velle nati; qd velle a se in gratia velle creata;

quod nunc potest amittere gratiam, quae sua seque abstrada respicit
 lyket. Restat 3° quod gratia habitualis sit aliqua vera en-
 tas, quae reversa desit ab aya propter peccatum; de qua in ba-
 ptismo a deo accipitur; vera est aya in heret. ab ipso; pro-
 inde rehta dicitur; vere gratia est donum magnum et preciosum
 nobis a deo donatum, et de nobis productum.

Annuit

8° P^o Moy. in Phila sacra 321. proprie 24. asserens:
 gratia omnia habet entis supernaturalis ab aya dictum, proinde
 vera est rehta a deo per causas productas, quoniam vere
 qualitas dicitur, aya. accid. quia illa affectus, illud, hanc,
 et decorat; ad modum quo lux corporea, sicut rehta sit, quoniam
 et accid. sua aya illuminat. Sed etiam hunc huius mo-
 dy obstat 1° quod gratia vere est intellectiva ut quod, rehta aya
 radia, sed quia rehta quibus est quia immatilis sit, intel-
 liva est, ut probant Theologi. Cuius D. Thomas: sed quia
 gratia talis est radia, sunt vero spiritus est; quoniam aut
 a Corpore desit, rehta intellectiva, sed denique quia gratia
 est vera radia operatur supernaturalis intellectus et am-
 di; unde rehta absoluta, cuius rehta amant et intel-
 ligent ut quod.

9° Obstat 2° (veritas omnium) quia si gratia
 ita est, daretur de facto creatura radia nata impeccabilis,
 quod non videtur in rehta Dei debet, facit, illud npe sub.
 apud, quod ex hoc et gratia coalesceret. Hic est emergent
 qui gratia accid. respectu radia; quia, uti ait, conca, in
 huius rehta gratia ita est accid. respectu aya, cui in rehta
 ver entis rehta sit, sicut beata respectu corporis,
 de qua rehta appellatur accid. respectu, huius, rehta

substa. qd' refert, qd' accid. appela, ut nuper uellata regis
abrida? Si u. substa. n. e. est accid. plurim. xela entur
ab oi. substa. dicitur, qd' queritur

Secundo nra p. ma

10 ex maor. Cuc. 4. 10. in Cuc. man. accid. panis, et
uini, quantas uidelicet, gradus, odor, uapor, color etc. si
n. has panis, et uini mat. substa. q. qua accid. ista xela
distine a panis, et uini substa. Puro, lateq. tra Cast.
et Rom. oia hoc argy. pro sequitur Thom. Palanco

a dialogo 66 usq. ad 75. includit in opere, cui titulus

e. 2. tra. Pulle nebatones a No. u. tra eoy. doctrinam supra

in notabilib. exponit aliqua summat. p. h. m. g. conu.

10: Cuc. intra Sacram. clura, L. noctu, et uere mat.
uigni rom. seu Sacramenty; pro ind. q. a nobis a
uoluntate uigis cultus Patrie; sed h. scilicet d. p. l.

admodu. uoluntate ualeat Rom. doctrina: q. h. uoluntate
requir. Pa. m. u. ibi n. semant accid. seu signa rom.

10: admira. doctrina: q. Pa. m. u. ibi n. semant color,

ut ocedit, in acta 10. d. u. de nec in acta 2. q. quia ibi uol
ty d. x. lumen, qd' in h. o. cam in p. u. g. et ad oculos
propagari queat; idemq. d. d. u. de f. g.

10: n. semant

11 odor, nec uapor, quia nec de adyt corp. panis effluunt,
nec accid. corp. que naseo, aut palaty afficiant, qd'
poterit uere exseruere a Deo (uti uideamus p. d. u.)
ei. x. p. t. a. corp. auilant; a nulla remant accid. q.
uoluntate, specio nullq. qib. Sacramty in ente ueru

sentis materia: 2° juxta Chalcidionem, & aliorum q^o d^o
 sum ead^o mant^o spec^o, ead^o inf. panis accid^o; sed hoc
 salvant^o neque in adventu sua; q^o scienda e^o summi:
 odor, color, et reliqua, p^ota ad d^o. ead^o n^o remant^o n^o d^o,
 rei specie, quatenus Deus action^o ab ipis sup^o corpus.
 defectus; s^o hoc majus p^oponit n^o salvat. sem^o; q^o
 summi: et n^o d^oo^o h^ou^o sumpto sig^o aliud subrogat
 h^ou^o q^o d^o specie, n^o d^o h^ou^o manere d^oo^o h^ou^o sum-
 ptum: q^o q^o panis sp^o aliq^o subrogat^o sp^o sp^o,
 n^o salvat, manere panis accid^o, et specie, que in ead^o.

12. Cuius colligere licet ead^o accid^o pl^o in hoc ordi-
 ne, q^o n^o entis in se, que n^o d^oo^o exigat ead^o in
 substa p^orupta, nec pot^o ead^o n^o d^oo^o substa, cui n^o d^o
 imbreant. D^o d^o n^o d^oo^o h^ou^o entis (p^ota dicta) mul-
 tid^o p^obaa arg^oo^o ead^o accid^o, accid^oib^o; n^o d^o p^ota
 h^ou^o d^oo^o, que quid^o accida^o sunt; nec em^o semper q^o
 namus d^o sumus. Sic d^o cognosce, certus sum, cog^o
 mag^o ex^oteat; sed h^ou^o ea n^o d^oo^o ad^oo^o; nec em^o mea d^o
 cog^o; q^o certus h^ou^o cog^o mag^o accid^o. q^o d^o ead^o

Plurimum argumenta d^o.

13. H^ou^o q^o d^o accid^o juxta d^o h^ou^o ead^o d^oo^o n^o
 e^o p^oo^o ead^o, n^o entis, nec p^oo^o h^ou^o ead^o, s^o ip^o ali-
 q^o d^o e^o p^oo^o q^o p^oo^o n^o f^o; at q^o e^o ead^o entis,
 q^o d^o h^ou^o ead^o e^o p^oo^o ead^o, p^oo^o q^o f^o; q^o

quia D. H. p. p. n. n. r. d. e. n. t. e. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. — **Solutio** maj:
n. e. p. p. u. e. e. n. s. i. n. t. e. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. , p. e. c. c. e. d. e. m. a. j. o. r. i. s. ; p. p. r. i. u. s. h. a. n. c.
n. a. m. , p. p. u. e. q. d. e. s. s. e. , n. e. g. o. m. a. j. o. r. . A. c. c. i. d. e. n. t. i. s. e. s. s. e. v. o. l. u. n. t. a. p. p. r. i.
d. i. s. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. , n. i. l. q. u. a. n. a. l. t. e. r. a. c. a. u. s. a. n. o. n. v. a. l. e. t. , n. e. e. i. t. e. m.
p. r. i. u. s. u. t. q. u. e. , n. e. u. t. q. u. e. o. p. t. i. e. e. s. t. ; a. d. m. o. d. u. m. q. u. o. d. i. t. e. m. a. s. s. e. r. v. e. t.
S. D. de sua subtrahit : ex quo minime h. e. e. t. i. n. f. e. r. e. n. t. i. s.
a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. a. r. i. t. u. t. a. n. i. d. e. n. t. i. s. — **Dicens** : n. i. l. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. e. s. s. e. i. n. t. e. r.
a. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. i. n. t. e. e. x. i. s. t. e. n. t. i. s. ; q. d. e. s. s. e. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. , q. u. i. a. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r.
t. e. n. e. e. s. s. e. e. s. s. e. n. t. i. a. l. i. n. t. e. — **Respondens** : i. n. t. e. a. m. b. i. g. u. e.
y. e. s. s. e. : n. i. l. d. e. m. o. s. t. r. a. t. i. n. t. u. m. e. s. s. e. h. a. n. c. e. e. x. i. s. t. e. n. t. i. s. , a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. i. n. t. e.
e. x. i. s. t. e. n. t. i. s. ; q. u. i. a. s. i. c. u. t. i. n. t. e. , e. t. i. n. t. u. m. e. s. s. e. s. e. a. l. t. e. r. a. m. h. a. t. o. r. i. s. ,
i. t. a. e. t. e. x. i. s. t. e. n. t. i. s. . S. i. a. u. d. d. e. m. o. s. t. r. a. t. u. r. , u. t. i. m. m. u. t. u. e. d. e. n. t. i. a. d. i. d. e. n. t. i. s. ,
q. d. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. i. n. t. e. p. o. s. s. e. e. x. i. s. t. e. n. t. i. s. i. n. d. e. p. e. n. d. e. n. t. i. a. a. s. u. b. j. e. c. t. o. ,
h. o. c. s. e. n. s. u. n. o. n. e. s. s. e. n. t. i. a. l. i. n. t. e. , n. i. l. q. u. e. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. , q. u. i. a. a. l.
t. e. r. i. u. m. i. n. h. e. r. e. t. , n. e. e. e. i. n. f. i. g. u. r. a. , e. t. a. d. e. q. u. a. t. u. r. a. g. e. n. d. u. m. p. a. r. t. i.
e. x. p. u. m. — **Secundum** a. r. i. s. t. o. t. e. l. i. n. n. o. n. v. o. l. u. n. t. u. r. e. e. s. s. e. i. n. t. e. q. u. o.

14.

2. n. i. l. f. i. r. m. a. t. u. r. i. n. t. e. a. s. e. n. s. e. x. o. r. i. s. C. o. h. a. e. n. t. i. a. s. i. n. t. e. d. e. n. t. i. s.
p. r. i. u. s. d. i. c. i. t. u. r. e. s. i. n. t. e. m. i. n. t. a. , n. i. l. e. x. p. l. i. c. a. t. u. r. n. i. s. t. e. r. i. u. m. a. l. t. e. r. u. m. , n. i. l. q. u. e.
q. u. e. a. d. s. e. n. s. u. p. e. r. t. i. n. e. n. t. a. b. i. n. t. e. a. l. q. u. i. s. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. m. a. l. i. a. b.
o. r. i. g. i. n. e. d. i. s. t. a. t. , n. i. l. e. s. t. e. u. a. a. b. i. n. t. e. n. e. c. e. s. s. i. t. u. e. u. l. l. a. h. e. c. a. d. m. i. n. t. e.
t. e. r. a. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. E. o. r. u. m. a. u. t. m. i. n. i. s. t. e. r. i. u. m. c. a. t. o. r. i. e. e. x. p. l. i. c. a. t. u. r. a. b. i. p. s. i. s. , u. t.
e. x. n. o. t. i. s. i. t. p. a. t. e. t. , a. b. i. n. t. e. n. e. c. e. s. s. i. t. u. e. a. d. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. p. l. u. r. i. a. a. d. o. r. i.
s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. C. o. p. o. s. i. t. u. r. d. e. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. C. u. c. i. p. e. n. t. i. s. i. n. t. e. q. u. i.
p. r. i. m. a. r. e. f. l. e. x. i. o. n. e. : s. i. c. u. t. s. u. b. t. r. a. h. t. u. r. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. P. e. r. i. q. u. a. n. t. i. a. p. r. i.
p. a. r. u. m. z. o. p. h. u. s. d. i. s. a. p. u. l. i. s. , e. t. L. o. x. u. l. a. n. i. M. a. g. d. a. l. e. n. s. ;

ita apparet in Cu^a sub panis et vini accid^t. si dicitur
et res n^e exant in p^oto dno accid^t. Peregrini, et Lantⁱ

3 nec panis, et vini in Cu^a

10. Sed ista hujus doctrina in
notabilibus partibus patet dicta in p^one dⁱ. ^{nis} obstat ista
reflexio, praefata ex parte denuntia, q^o fides de eis Cu^a
npe eis signis vere, et res simile, acerbis accid^t.
sensibilia panis et vini remanere debent: accid^t namq^{ue}
panis, et vini in unu, l. alteru, sed aliter ostent apparet,
et sentit in s^o: ex quo in fere beati c^o p^o Thoma,
vere, plene, res q^o existeret hujus accid^t: q^o extra accidit
in accidentibus Peregrini, et Lantulari, ut ait dⁱ p^o q^o 76.
11 a 8, per regna d^eca: accid^t res s^o, et dⁱ p^o perse-
stuo non existeret in p^oto dno; et dⁱ p^o ista apparet
12 accidit proter abijug^o v^ocas dⁱu^o frater in oculis dⁱu^o
13 paloy, et Beate Magdalene ad aliquo v^ocas, p^o q^o 77
Non q^o negat, sed impu^ocas ead^e in sensib^o efficere
posse, quas efficiunt accid^t: sed n^e dedimus, ita
de facto in Cu^a s^o g^o g^o g^o

14. Dicen^t: q^o Deus ita sen-
sus n^o morere potest ad p^o p^o remotiones, s^o
cut accid^t si advenit; sed hoc sufficit, ut matet s^o
signis simile; q^o da e^t. De ca^o onq^{ue} dicto ment^o: ut
matet s^o signis simile moraliter, et intentionata
ex p^o n^o scido; cap^o n^o, plene, et res, s^o m^o
Ut matet ist^o cap^o n^o plene, et res signis simile,
ut asserimus in Cu^a matet, necesse, q^o manet accid^t.
similia, eadem npe, que erant antea panis, et vini

ut autem explicari vult regnum sancte dicatur, sufficit illa im- 39
mutatio ex parte sensuum nostrorum; sed hoc non sufficit, ut
sacramentum sit ex parte phisice et reuera sentie.

17. **Arguesse**
accidit ista, sicut et potest quatuor capi non possunt, nisi
ut tenues quaedam subtilitates alij subtili affluat; nec enim est
formam volat idea clara, et distincta, et absoluta
ab omni rebus distincta; atque ex hoc ortum obscuritatis illa,
qua hinc quoniam magis dicitur explicare vultur. Hinc
namque antiqua; hoc est scientia, et non actionis; hec
fectus nomine quatuor illas; putas si quoniam, cum ignis
calefacit? quia dicitur, quod non qualitas, sed caliditas
sua. Certe utilius dicitur, nam effectus ad magis
et non reuerentia, quod ad ignem, et occultas reuerentia
quatuor, quod non intelligitur, quod quod explicare non
tamus.

18. **Respondeo** negode assumptis arguere. Certe enim
non, quod ad quatuor pertinent, clare et distincte non possunt
percepta; clare scilicet, et distincte non capi volumus, quoniam
existere; hoc autem tunc est subtilitas ipsa quantitas, et mo-
tus; ut enim latine dicitur aut agere de motu, nihil
ipso obscurius est explicare volumus, nihil clarius
fundari experimur; quod idem aut dicitur de tempore
durorum. Multa in nobis case, et peragere videmus, quod
sunt, sunt ignoramus. Castrum quam plures
et demum apparet ipso dicitur in infans debile vultur

80. - obtinere; et forte id est clara mente intelligi. nōprehendit.
 Multa sane optima philandi methodo explicari possunt
 per mag. et motu; ut videtur satis apte, utrum in obiecto
 fieri possit. Laudem quidem Recensionem, quod plurimum
 per motu delegant, et explicant; sed ita imple apparet
 ita sentit, ego of. actiones motu duntaxat explicari
 posse.

19. - Solentem nec interna proprii Abstrahant
 que ad oia duplicet, sicut nec op. exponit. Certe nō
 of. cat. l. ubi simili expositione uti debent. Scilicet
 illi, qui quibus accidit, a substa. indita dependunt, ut
 ut quilibet, rōne, humiditas, duritia, radice, et dem. hīs
 cō. Videtur illius. Dicitur Tempus l. 2. He. dicit. t. 23.
 Unde, ut dicitur fateatur, interna haec ex parte dicitur
 co; et in primis nulla apparet signata in hoc, quod
 Deus potuisset, si voluisset. Cuius. mira oculorum mara
 my. l. aliud ei a se ipso instituire iuxta propriam expli-
 catio. Sed nō of. si fallor, hoc scire tenentur
 rōne certis. l. id. ipse, quod hoc rōne proponit stentur,
 cy aliqd in Cuius. infantibus, caris, aut languis appa-
 ruit. Super quod videndum d. Hōs. 23. pte. q. 17. abas
 hōs. 23. 2. ep. sup. doctrina stat, hōce mira oculum
 dupliciter hōque posse.

20. - Quandoq. in pte videntur
 (verba sunt aliq. q.) quorum oculi immutata talimut-
 tatione, ac si expresse viderent exteriora carnis,
 l. sanguinis, l. pūeris; nulla itaq. immutatione facta

D. Thomas

in experientia. Sed si dicitur talis apparatus in perardis
 in immutabilibus videtur, sed species, quae videtur, realiter
 in totum existenti, et hoc quidem videtur esse quando
 in sub tali specie ab oib. videtur, et non ad honorem,
 in sed per longum tempus ita per manet. Et in hoc case
 in dicitur e, quod manibus dimittit, quae prius fuerant, fit
 in mira culose quaedam in mutatio circa alia accidit;
 in puta, sanguis, et color, et alia huiusmodi, ut vide-
 in naturam canis? canis, aut est pueri: Et sic patet,
 in quod remanentibus dimittit, quae sunt separata
 in aliorum accidit, ut infra dicetur, remanet corpus, et prius
 in hoc S. 2. Ad hunc d. An quicquam ex aere, et terra, in loco
 in quod remaneat quantitas, potest sentire casus, et sanguis,
 et puerulus obij. aliqua subita, et alioq. aliquo accidit.
 in reali, curat, sanguis, et pueri, da ut remaneat nre pue-
 in ruli, et casus percipiam species, ac si dicitur ad
 in erent, per hunc q. percipit res a descriptione redit
 in unum; Et quo alia, per se, rationales probabilit-
 in tas.

2. Collegio: in S. 2. a 10. d. d. in hunc, et prout
 in nre credunt, mare velum quantitas, sed in mentione,
 in subinde q. h. distincta, et a partibus subita, et a
 in quibus alia; quod est subij. q. h. nat. que regit per alia.
 in Unde q. h. nre, nre dicitur. hanc simile in hunc po-
 in pueri, nre. h. nre pueri, nre dicitur S. 2. prout nre

ai xpo vultu. Rase, quia St. prout sic, ut supra ait
 banu, e' r'gny sentit; et quia Clato'ia doctrina
 velle in Cu. per mat in eae St. e' nocte, et intra
 rascallu' claudy; ac prout de ed h'c velle clary
 r'no'le; q' velle e' tunc Cu. remat in e' aliquid, r'ae
 cup' r'entia posit. — Illud: e' v' Deo da' c'itay.
 am'lanet corpora, n' r'p'rt'na e' r'no'le a r'e St.;
 et t'z tunc n' d'antia aliquid accid. in' r'no'le St.
 qd' q' velle r'entia St. remaneret? Ricer, foris, man
 acton' ob'v'us Dei r'p'rt'as con' causare e' r'p'rt' q' r'oy
 q' r'e off'eat occasio. Deu' nil d'it; acton' r'and.
 Dei r'e r'p'rt'at' r'entia n' r'unt i' r'no'le, et r'e
 cup' r'no'le, illas a r'e r'p'rt' n' d'it, r'entia.

22. in aliquid St. mane debent aliqua r'ly accid. r'ntia
 eidem r'no'le e' r'ly, que r'unt in' r'no'le r'ant; q' r'ntia
 r'ncipue r'p'rt'at' affecton' r'ntia, r'ntia, ut r'ntia
 r'ntia, qd' nunc in' r'no'le a r'no'le, et r'ntia,
 ut r'ntia e' r'ntia r'ntia r'ntia, r'ntia r'ntia r'ntia
 r'ntia, et r'ntia. Hoc q' de r'ntia r'ntia r'ntia
 dem r'ntia accid. r'ntia r'ntia r'ntia; r'ntia r'ntia r'ntia
 n' r'ntia St. r'ntia r'ntia r'ntia. Et hoc r'ntia, ut r'ntia
 r'ntia, et r'ntia de r'ntia r'ntia r'ntia r'ntia r'ntia r'ntia
 aut' r'ntia, que in' r'ntia r'ntia, r'ntia r'ntia r'ntia r'ntia
 r'ntia, r'ntia r'ntia r'ntia: quia r'ntia q' in' r'ntia r'ntia

83.
pure non consentiunt, in propria materia. illud sub-
cabo, qui affectus qualibet pro accid. phisicis hinc
atq. ad ea salua qd. cu. qd. modis, reliquia accid.
in ubi placet, proposita pariter, modo atom. exponere,
vixit p. llo. rebus explicari apparetione. Itaque re-
liqua qd. p. dicit, atq. in Met. saluta manent.

Quæstio
Quid sit forma educti de
potentia materia?

1^a Verby addit, ut vulgo sumit, et sig. p. dicitur ac
extrahit, et eo abque loco, inq. p. dicitur, ut sig. p. d.
ita, nuni. extrahit ex materia, quo includit. Et
quid sit plures hinc hinc, et abque loco, et abque loco
entis, in varias inveniunt, diciturq. abque opem-
ones circa sig. p. dicitur, et rni. maly. eductionis. Abque
ut Anaxagoras scilicet, et alij, sed fieri in
materia latere, seu actu includi acribant: unde
abque dicitur dicitur p. dicitur, seu in luce, ex abque
maly. cu. esse educebantur. Cuiusmodi forme infata
hinc, qd. hinc dicitur, et esse oportet, quia in materia prop.
sed hinc fieri; sed nunc. educebantur sunt ex quali-
bet materia. 2^a sed fieri amicitia copulata in
eadem materia. 3^a in materia esse fieri infata, quia sig.

ovo
pullus

sine sine potest educi ex materia. Hi autem, quomodo
quae du-hant, sunt: propter ac reducuntur
ut flamma in flammam propter, tale ut in glacie

quodammodo, in obopulis. Vide Thomam 2. 2. 2. 2.
per se 1. 2. 2. 2.

Hi dicunt, propter ex materia in materia,

2. in fieri integritate, et quoad iniquationem, ac relictam
semina, ex quibus fit, sunt. Ex quibus ita dicitur
abundant de propter ex materia in materia, et quod
opportunitate, et sine oportet fieri in materia. Nec
relicta de materia propter, fit, ex materia, quo potest non
venit ad hoc in materia, sed illa propter fit, que dicitur
in materia, et non additur a causa creata, et esse ex
natura sui, ne fit in materia propter, dicitur. Opposita hinc
a causa vera, fit, ex materia advenit, et dicitur in
a celo proficere, ut dicitur in materia, et dicitur
impugnare in materia, ut dicitur in materia. In materia
lig. quoad propter, ut dicitur in materia. Sed si ab
aliqua causa ex materia, fit, emanaret, et dicitur
et causa creata, et dicitur in materia in materia
hypotesi ipsam repraesentat.

In materia media vera est.

3. propter, iuxta quos dicitur propter, et fit propter de
pendent. anima, et causa materia, in materia, et a causa
materia ex materia. Iuxta hunc dicitur media, forma que dicitur
dicitur, quodam modo, propter in materia, sic fit ma-
ter in materia propter in materia, non tanquam in materia pro-

*
Logica
que dicitur de
tunc in materia
et capere?

sua, quatenus se praecedit in materia, capacitas, ut illa
 subter, atq. adeo per modum auctoris, malis extrinsecis
 atq. hoc casu iudice praesentis. In his casibus, seu extrinsecis
 de potestate magis est forma potestatis extra illius potestatis potestatem
 in hoc ut a materia separatur, et est potestatis intrinsecis
 unius tanquam quod ab agente intra ipsam magis se simul non
 est, et emanant; non ita da ut intra materiam detine-
 ent tanquam actus est in illa potestatis; ita, ut intra
 magis actualis esse accipiat per actionem, quae est a materia
 dependat, atq. faciat, sed quatenus est in operibus
 a materia pendere, tanquam a subiecto proprio: de autem supra
 actioni potestatis pariter magis videtur ad actum, seu ad operem
 sui habendi, sed, ad quod antea erat impotens pariter

Unde sicut effectus sui potestatis extrinsecis effectus
 est, in qua intra ipsam potestatis, atq. potestatis per ac-
 tionem, in quo videtur ad actum potestatis extrinsecis
 in hoc; ita est accidit respectu potestatis, seu auctoris, pariter
 forma. Cuius est ingenere est productio sui pendere
 videtur a subiecto proprio, sed est non aliquid actus producti-
 to) et aliter in operibus, ad quod sui productus extrinsecis ac-
 tuatibus pendere facit. Cuius est hoc est extrinsecis
 est est, sicut in hoc accidit, sicut extrinsecis, hoc
 extrinsecis, sicut extrinsecis. Hinc est est est actus potestatis
 est extrinsecis extrinsecis extrinsecis extrinsecis extrinsecis

hoc addi non potest. factio, aut, profectio non potest
 prout substat, et est per quomodo addi quod non
 potest. ex nullo sui sui immediati, differat a crease. ut magis
 certe e nullo sui pro, si in utraq. huius productum ex nullo
 substat substat pro, pro, seu quomodo nullo magis.

3 productum.

Magis. productum substat ex nullo, duo negat. sui
 pro, l. pro ex pro, pro, et est. pro. substat
 cui substat pro immanem tu nobis pro. Caece utaq.
 q. hanc arguit negat. addi. v. pro, dum, dum
 id est. sola Caece dicit absolute, pro. ex nullo. Vides
 quod supra de dicitur q. l. huius cap. in dicitur ad.
 magis. Hinc patet, qua a pro radiis creat, pro
 et. magis addi crea, quomodo utruq. pro. pro
 dat magis; quod a pro radiis productum, a substat
 pro, pro, ex nullo, a quo re. inere,
 nec in operam deo videt, ut etat pro, pro, huius.
 deo. huius ad pro, pro, pro, pro, pro, pro.
 Caece quod radiis apponit creat, magis pro
 pro, magis, causa magis, de, pro, magis, substat, aqua
 et ad. pro, causa dependeat, et a pro substat
 in causa: causa apponit, accidit in pro, magis.

6. Dicitur ex Mag. in pheta nong. et. pro. huius.
 Aristoteles in cognoscit genus hoc causa magis, ex parte.

et unq duntaxat dicitur causa mali de se, ut hinc tangit. vni-
 versis scilicet excipiant, npe, de eo quo inesse dicitur fit id
 e, ex quo in se esse potest effectus; de hoc in natura rei
 potest fieri malum, quod in ea in se esse non potest; si datur huius-
 modi factus. Ad hoc et de. proportionibus, quod ex dicitur quod malum
 est aliud factus, non actus, sed potest, sunt duos sive res; ex eade
 in potest non aliter, quod esse potest; educti autem ex parte
 non est idem, ac potest esse, sed idem ac esse actualiter, l. c. pro-
 pteresse inesse.

7.

Ad hunc respondet Aristoteles in praeterito de pre-
 mag explicare per magis, quod in illa propositio apparet
 quod magis videtur esse causa in se, respondenti; non facit conclusio, sed
 magis causa extrinsecus respectu factus, quod quod magis ab
 illa est mala in se pariter. Et in hoc sensu a. b. p. magis
 accipit de se, a quibus ex se. Et hinc dicitur ad hunc, quod
 huius duntaxat propositio generari; factus d. educti, ut supra est.

C. Causa autem mali est in se de se, de quo in hunc
 dicitur factus, npe factus in hoc sensu malum non est pars effectus
 factus npe, actus; sed est virtus ad actum, eo quod ubi
 tangit factus, factus virtus in actu, prosequitur,
 ut actus creatur non in actu.

Ad id, quod additur

8.

At ex dictis solutio; quia educti a Philo praesertim sum-
 miter prout dicitur factus quod dicitur ex causa mali non virtus;
 quare in se non in acceptione Philo non dicitur
 factus productus actualiter praesertim; licet id praesertim
 factus in vulgari acceptione dicitur aut, quod virtus, seu

ma a e in pota e fuz, in vobly gna fra dte pnt, in
 epu g. lly u capere xateat; et huc id e d rca p fca
 aya radi; si fra n altue in pota panora mag, non
 quater in ma a precedu capreitas, ut lly subitendit,
 atq; adeo per mady curuq; mator ad epu pnt re p adie-
 tionis. et hoc modo fra, qny eductu, quodammodo p
 adu in subp, ruz, qdise, precedu subp, fuff sub-
 tacity.

9. Caponta p rade cur radiu qui pte mali
 fra curu, pater radiu, curuq; in anilareta, naut
 anilareta aya, itata pntat, adre mane materia,
 rchbet, qua etu fra malis pntat, epstomat sub-
 tity subp; atq; adeo quodammodo fra mat, ut hclp.
 Si d radiu aya pntat, rly matoru subp, acceptu
 rly, n aut subp, pnt negator rly, cy talen
 hant subp, radiu aya, n subp, duo ab p rca p fca
 bile, qua ma a respia aya n e subp, cu quodam
 onque, ideoq; radiu aya n e in se, rca in pota pa-
 nra subp, malis, qua ma a illa n curat rca
 male figo.

[Faint, mostly illegible handwritten text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a second page's content.]

10. *Subd. aut. ad spm. accionem, dico, idem amantem, nec* 42
creari, quia aliqd est semper ueniat post corruptionem,
pre-supponitq. ad sp. productionis; atq. hoc n. e. q. d. i. r. a. p. o.
o. i. entis simpli, s. r. e. p. a. r. t. i. c. i. l. i. u. t. c. r. e. a. t. u. r. b. a. n. i. t. a. t. u. d. i. c. a. r.
s. d. e. s. p. e. c. i. a. l. i. u. r. a. o. p. r. o. p. r. i. a. t. u. r. e. n. t. i. s. s. p. i. r. i. t. u. i. q. u. i. a. e. y. h. o. c
s. u. b. j. e. c. t. u. m. c. a. p. a. s. n. o. n. e. s. t. a. n. t. e. a. b. i. p. s. o. d. i. c. i. t. u. r. n. o. n. p. o. t. e. n. t.
a. n. t. i. a. s. e. t. c. r. e. a. t. o. r. u. r. e. n. i. s. p. e. a. l. o. q. u. i. a. l. i. q. u. i. s. e. p. p. r. e.
d. a. t. e. t. m. a. n. e. t. s. i. a. u. t. c. a. p. a. s. e. s. u. b. j. e. c. t. u. m. a. b. i. p. s. o
d. i. c. i. t. u. r. i. d. e. o. q. d. p. e. a. l. o. q. u. i. m. a. n. e. t. s. u. b. j. e. c. t. u. m. a. b. i. p. s. o
c. r. e. a. t. o. r. i. e. t. a. n. t. i. a. t. o. r. i. e.

Ex dictis colliges, qd. subd. stat. edat;
1. Illi actus, qui a subto dependunt in car. fieri, et uen-
ire. Unde 1. o. q. d. s. u. b. j. e. c. t. u. m. s. p. i. r. i. t. u. i. p. a. r. t. e. a. q. u. e
n. a. t. u. r. e. e. d. u. c. i. t. u. r. a. d. p. o. t. e. n. t. i. a. q. u. e. p. r. e. s. u. p. p. o. n. i. t. e. t. i. n. q. u. e
u. t. i. m. m. e. a. n. s. u. n. t. u. t. i. n. e. e. a. n. a. t. u. r. a. s. u. b. j. e. c. t. u. m. n. o. n. p. o. t. e. n. t.
Colliges 2. o. e. n. t. i. a. p. a. r. t. i. s. o. i. a. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. t. u. r. a. b. s. o. l. u. t. a. q. u. e
q. u. e. a. m. o. d. o. d. a. t. a. t. u. r. q. u. i. a. p. r. o. d. u. c. i. t. u. r. a. c. a. u. s. a. n. t. i. c. r. e. a. t. i. o. n. i. s.
n. i. s. n. o. n. e. d. u. c. i. t. u. r. p. r. o. d. u. c. i. t. u. r. q. u. i. a. p. r. e. s. u. p. p. o. n. i. t. u. r. n. a. t. u. r.
a. s. u. b. j. e. c. t. u. m. d. e. p. e. n. d. e. n. t. Colliges 3. o. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. t. u. r. n. a. t. u. r.
q. u. e. s. u. p. e. a. n. a. t. u. r. a. u. t. r. e. a. l. i. t. e. r. m. o. r. a. l. e. s. e. t. i. n. p. r. o. p. r. i. e. s. n. a. t. u. r.
e. d. u. c. i. t. u. r. d. e. b. e. a. t. I. u. d. a. d. n. a. t. u. r. a. p. a. r. t. e. q. u. i. a. a. b. a. p. r. o.
d. u. c. i. t. u. r. e. t. i. n. e. a. t. a. n. q. u. a. m. i. n. s. u. b. j. e. c. t. u. m. s. u. b. s. t. a. n. t. u. r.
I. d. e. s. p. r. i. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. e. m. a. n. i. f. e. s. t. u. m. d. e. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. s. u. p. e. a. n. a. t. u. r. a. t. u. r.
s. i. d. i. c. t. a. s. i. n. t. u. t. a. c. t. u. s. f. e. d. e. i. e. t. c. l. a. u. s. t. a. t. u. r. q. u. i. q. u. e
a. b. a. p. a. e. f. f. e. c. i. t. u. r. a. t. h. a. b. i. l. i. t. e. s. f. e. d. e. i. e. t. c. l. a. u. s. t. a. t. u. r. p. r. e. d. i. c. t. a. t.
S. u. p. e. n. a. t. u. r. a. 2. o. h. e. c. e. t. i. n. p. o. t. e. n. t. i. a. n. a. t. u. r. a. s. u. b. j. e. c. t. u. m. n. o. n. p. o. t. e. n. t. u. r. q. u. e;

in op^o tan^o p^onta obedi^o p^ote st^ontu^o, q^o sufficit,
 ut ep^ola adu^oantur. Sufficit de c^occid^ont^o b^org^o

Questio 1^a

Non forma substantialis est tota quidditas
 s^o p^onti? S^o 1^a

1^a Forma substantialis, ut dicitur, est actus plenus corporis pl^o
 n^o. Corp^o aut^o pl^ony potest accipi, l. implete, pro i^o
 ta n^ote ma^o affecta q^ont^o, respectu eius sua e^o, et d^o
 actus in^o p^onti; l. p^ontis accipi^o implete, pro toto q^o
 p^onti, respectu eius sua e^o actus u^ontu^o. Ita
 d^o actus 1°, d^o p^ontis, et p^ontis cup^onti, l. p^ont^o
 n^ont, n^o o^ode. ex^occu^onti, et int^onti, et d^onti,
 quo d^onti ab actu u^ontu^o mag^o, licet admetan^o d^o
 tur, et ab actus acc^onti, sua e^o, ut p^ont^o p^onti
 p^onti d^onti p^onti, p^onti p^onti d^onti in p^onti. It^o
 nulli d^onti n^onti hoc admetan^o d^onti, et d^onti d^o
 d^onti, tota p^onti q^onti. It^o d^onti d^onti in o^o
 u^onti, et q^onti n^o

Proportio. Ita d^o

2^a Quidditas ipse substantialis n^o in m^onti d^onti, d^onti
 ma^o, et sua. co^onti. Pa^o d^onti d^onti: e^onti d^onti
 sola q^onti n^onti: q^onti n^onti d^onti d^onti in m^o
 sua. Ita in^onti; et am^o late p^onti d^onti. Th^ona
 d^onti d^onti p^onti, q^onti. a^o d^onti d^onti. Sim^o d^onti
 d^onti: q^onti d^onti, et q^onti d^onti e^onti. It^o q^onti
 homo caret p^onti d^onti, in p^onti, et in co^onti

21.
 facta, nec a se addit; carere enim corpore, nec po-
 tesse parte habere; et denique quia sponte esse oportet
 ut supponit; et aliter non esse, quia sola sua non
 est sponte, sed quod implere: g.

Solvuntur Argumenta 23

3 Objection 1. ma non est pars esse, seu quiddam sponte:
 et tota hujus quidditas est sua. Partem: si ma esset pars
 esse sponte; et animata ma, et animata sponte; et hoc
 est falsum: quia illud est manifestum, quia manifestum est, et
 nam et illud, quod se illa resulat. Probatur minus:
 ut homo et puerus fiat senex, ma componitur
 in dies et annos; et per calorem actus, aliisq. depen-
 dentia partem, nobisq. per nutritionem, acquisitionem; et hoc
 est homo senex, ac puerus; et falsum, quod animata
 ma non sponte. Item ma 1. oes de parte
 rediguntur in nobilitate de; sed non oes neque senex
 et ead. parte ma: g. quia determinata ma ne de
 era determinati hominis: et tota est ead. est a: tota
 et quidditas sponte est sua. Partem: quia in determinatione
 adda est in partibus nova ma, ut redeunt in
 etate plenitudinis, et in natura per 33, et per
 annorum: g.

A Item ma 2. Antropologia hominis;
 qui carnis, et a parte humanis, et ma

maas et tunc fiat n. variat in variat unde sponte.
 Variat fiat maas, quia de uno ad alium transit sponte
 et, ut in maas sicut est apte occupat loci magis con-
 ponit Pauli, ab hys aq. inferetur. Variat maas dya-
 maliter, quia eod. mente sponte eod. q. maas, quod est
 pars abis, nobis subcedit, quod loci illius subtrahat,
 quod est cy abis thumac sub eod. disponitur, videtur
 et offit, ac magis exultat.

6. Hoc transitio naturae est
 nat. sponte, quia pars superior transit in sponte, pro-
 exort, factum est ad proventum magis uniti, quod proinde
 fiat n. transit. Ita propter maas quae advenit, ead.
 caritur de precibus, n. quid maliter, et entore, sed
 fructu, et subtrahere, quatenus ead. quae dicitur, pro-
 pars illas, quae abis, gerbat. Ita dicitur renator,
 licet ex aliquo deficiat renator, alij in loci quoniam
 sic dicitur. Cuius est Caritas, licet quidem colapre, non in
 reparentur. Sed et hys solutionem ad, quod
 in reuare his, quibus alij magis dicit, replenda carita-
 deo hys, qui alijs suae dicitur, prope scedendayut
 pote primis illius porrosit, dicitur autem abis
 subtrahenda est vice dicitur. Saluto dicitur appa-

7. Argues 2. unum entem una est exa; res sponte
 y ent; g. unum entem dicit; maas et fia est dicit op;
 g. sola fia stabit. Hoc ultima dia probatur. Philo-
 pro appelle fia quod dicit. I fia maas l. dicit, et

Sicut dicitur de rebus; sed sola sua et sponte dicitur ab alio; et quia
 sola dicitur. 2. in casibus sola sua est a quibus, et po-
 nitur; nam eius domus nec inde est quod artificiale, et ac-
 tibus non facit magis; et est in rebus. Deinde magis de
 unitate eius accipit modo unita unita, dicitur mundi: et quod
 unita sponte dicitur; et dicitur simpliciter, non mixta; sed de rebus
 dicitur probatur. In unitate sponte dicitur plures sunt particu-
 les essentia; non plures in eis esse, quia sponte dicitur, ita ut
 se componit ut homo, plures autem hominibus, et plu-
 res in eadem partem. Sed sponte dicitur in parte sua sub-
 talis dicitur ut quod, secundo modo ut in non, et ambo dicitur.
 Sicut enim sua se ponit quod et sponte ab alio dicitur;
 et magis non, et sua voluntas non, quod dicitur ab alio, et
 sua (malis) se sola nec non, nec parte operatur dicitur.
 et ponit, et ponit dicitur, in, ad quod, non autem ad quod.
 Sed in eis utraque salutis dicitur. Ad 2. non autem, implebitur
 ponit dicitur; nam non est quod artificiale per modum sui, dicitur;
 per modum subiecti, non ad quod apparet non est, quod fiat ab arte,
 sed sufficit quod artificis, fiat ponit ab arte suscipere. Et certe
 quod seculo creditur, domus non nec ex lapideis, nec ex lignis,
 sed sola acade sua dicitur?

Capitulum 5

De composito substantiali. In quo uni-

ca, quorum materialis, et forma uniantur, uni-
one ab illis realiter distincta? S. 1.

1° **M**aterialis, et sic velr entitice ad videri unum, 95
 in confessio e. apud oca. Dubitatur, an cogant uni-
 one velr dote, necne? Quia unus plura, de qua in
 presertim, huiusmodi accipi potest. 1° agitur, 1. effectus, pro
 actione ipse univ. de qua a quibus univ. dicitur. 2° pariter
 et factus, pro suo dote actioni univ. de qua per nervu
 extrema qualitate; et de hoc procedit qd. lentes dicitur. aliter
 pro velr videlicet, quod ad univ. extantem immediate accipit
 ad modum quo dicitur in Metaphysica de velr ad prop. 1° de rebus;
 tunc eorum doctrina, qd. de traditione, est ante recolenda;
 qd. in causa e, ne in mente tamen immutemur. Causa qd.
 Causa dicitur, aliter, plures accipit, univ. erit modum ubi-
 talis, ante opus mentis ab extremis dicitur. Quod si fiat
 propugnans, magis et, sic per prop. entis immediate et
 nisi aliter, vinculo dicitur; quod opinio doctrina a nobis
 tradit magis a bona videri. 1° q.

Discretio Notionum 2:

2. **M**ateria, et sic univ. immitte per proprias entes
 aliter, nervu ab illis velr dote. Per discretio ex qd. Notio
 2° dicitur generis est, ubi dicitur, habet; qd. univ. componi
 2° ut fiat ex: sic aut univ. componi aliter, ut dicitur.
 2° per se enim opus fiat, qd. ut actus componi, cum per aliter
 2° aliter, de ipso docet s. pte, que dicitur, aut dicitur: sic
 2° per se ipso facit, magis esse in actu, et per eorum qd.
 2° ut actus; nec dicit esse per aliter medium, sed recedit
 2° de ipso univ. magis, ut actus ejus, docet de eandem

doctumq. l. 3. m. in qto scabin. talis quide. tute propa
maat aut outio. etc. d. Hec, atq. xas, quz. recipitur;
maat l. e. pura pota solida, et fra e. actus l. 2. red pura
pota, et actus primum unuz. immediate per ppriis entibus
abiq. necne ab illis r. l. doct. 9.

B. Pa. m. d. pura pota
una cu actu prima quater. l. recipit et actus l. 2. una
cu pota quater eoz. actuat, et in pot; red pura pota, rec
pit. l. p. p. p. entibz. abiq. necne d. doct. acty l. 1. et h. per
se, neu per p. p. p. entibz. actuat, l. in fact. pota, abiq.
necne p. p. p. d. doct. 9. Major patet ex h. do; et enim
per hoc quod dicit, qd. intelligitur magis recipit, per
pota recipit acty, p. p. p. recepta in maat, l. actus recep
tus in pota, h. d. inq. p. p. p. intelligit, extrema re
lata intelliguntur, et sunt contrinsecta unita. h. d. e d
in negis e per p. p. d. nec negant. relata d. Hec.
verba. Cu quibz. ab actu p. p. p. d. ad v. d. l. p. p.
unita mag. media unita d. d. t. a, inter mag. et p. p. d.
et mediy abiq; red de mediy negat d. Hec mag. unita,
et p. p. q. qua n. d. d. u. d. q. qua maat et fra unita
immediate per p. p. p. entibus abiq. unita relata ab illis

A. dicta Respondent. Ita d. d. Hec, sed rejicitur inter
mag. et p. p. mediy utq. n. d. mediy ut quo: d. d. d.
aut ab ex p. p. d. d. d. mediat inter ea ut quo quia
e p. p. factis unita d. n. d. mediat ut q. d. quia n. e

extremis, quæd unius, & id, quæ unius & extrema. — 3^a
 ista est l^o: si inter mag^{is} & min^{us} dicitur medi^{um} utq^{ue}, fra
 si unius mag^{is} per se ip^sum, sed per aliq^{uod} medi^{um}, per illud
 ip^se medi^{um} ut quo; sed d^{icitur} illud, q^{uod} fra unius
 mag^{is} per se ip^sum, et si per aliq^{uod} medi^{um}: 3^a — 2^a: si tale
 debet unius mag^{is}, ut immediate ag^{at} actus; si fra un^{ius}
 sua mag^{is}, med^{iate} inter ip^sas aliq^{uod} ut quo, si actus un^{ius}
 med^{iate} mag^{is} q^{uam} nihil med^{iate} ut quo mag^{is} inter, et fra.

5. **P**rimo a parte: si subta operatur med^{iate} via
 te acc^{ipit}, nequit absolute dici immed^{iate} operatur, per
 ta istas; ita si h^{ab}et glori^{am} ut tota agendi
 vision^{is} beatific^æ, nequit intellectus dici per immed^{iate}
 talis vision^{is}: q^{uod} fra unius mag^{is} med^{iate} unione
 dita, seu med^{iate} aliq^{uod} ut quo, nequit immed^{iate} actu
 esse mag^{is}. In ista: Deo aut^{em} est v^{er}us, quia inter subtam,
 et operatur, inter intell^{ectus}, et v^{er}us, med^{iate} aliq^{uod} per
 med^{iate} per aliq^{uod} que operatur, et vision^{is}: si se un^{ius}
 est aliq^{uod} dicit^{ur}, seu med^{iate} ut quo, med^{iate} inter mag^{is},
 et fra per med^{iate} per aliq^{uod} que immed^{iate}, et actuatur.

3. Solvuntur Argumenta 3^a

6. Arguet^{ur}: que re^{sp}ect^u reparantur, re^{sp}ect^u sustinere: si ma^{gis}
 et fra re^{sp}ect^u ab unione: 3^a. In unione: modo emittit ma^{gis}
 et fra Platoni; sed modo n^{on} emittit illary unio: 3^a.

Angly p[ro]p[ri]a op[er]a s[ec]und[um] ex[em]plum s[ec]und[um] s[er]m[on]em & de p[ar]te
 p[ar]te ex p[ar]te, iuxta qu[od] dicitur mag[is] d[omi]no n[ost]ro: & p[ar]te
 ab unione quo ad entit[em], & m[od]o, q[uo]d ad d[omi]n[um] s[ub]d[ist]o: s[ec]u[n]d[um]
 q[uo]d q[uo]d unio d[omi]ni in r[ati]o[n]e: r[ati]o[n]e d[omi]ni de m[od]o, d[omi]no m[od]o,
 et n[on] s[er]m[on]e: s[er]m[on]e t[er]m[in]o d[omi]ni n[on] p[ro]batione d[omi]ni m[od]o quo
 r[ati]o[n]e p[ro]p[ri]a n[on] p[er]tinet p[ar]te existit ut p[ar]te d[omi]ni d[omi]no
 et acta r[ati]o[n]e, ita unio existit p[ar]te ex[em]plum, actio[n]e
 ip[s]o[r]u[m] applicatio[n]e, seu p[ar]te, actio[n]e, inq[ui]s, p[ar]te,
 d[omi]ni e[st] unio actio[n]e mag[is] immutabilem ad hoc ut d[omi]no mag[is]
 et s[er]m[on]e unio[n]e.

7

Consequ[ent]er sicut dicitur de r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e, dicitur de
 r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e s[ec]und[um] q[uo]d t[er]m[in]o ip[s]o, qui e[st] obliquu[m] r[ati]o[n]e, s[er]m[on]e
 p[ar]te, quon[iam] t[er]m[in]o r[ati]o[n]e d[omi]ni d[omi]ni, unio[n]e d[omi]ni.
 ip[s]a r[ati]o[n]e s[ec]und[um] q[uo]d d[omi]ni in r[ati]o[n]e: ita d[omi]ni unio[n]e
 r[ati]o[n]e, d[omi]ni s[er]m[on]e s[er]m[on]e, d[omi]ni d[omi]ni. unio[n]e, quon[iam]
 d[omi]ni r[ati]o[n]e unio[n]e d[omi]ni: d[omi]ni inq[ui]s, d[omi]ni. unio[n]e,
 in quib[us] ex p[ar]te r[ati]o[n]e, p[ar]te d[omi]ni e[st] d[omi]ni. unio[n]e
 quo ad entit[em], ac quo ad d[omi]ni: r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e n[on] d[omi]ni quo
 ad entit[em], nec ad quo ad d[omi]ni ex p[ar]te r[ati]o[n]e, ad d[omi]ni
 ex p[ar]te obliquu[m] quon[iam] unio[n]e p[ar]te n[on] notat[ur] ad r[ati]o[n]e
 t[er]m[in]o: ex quo s[er]m[on]e s[er]m[on]e d[omi]ni r[ati]o[n]e, s[er]m[on]e unio[n]e ac

8

Angue 2. actio[n]e r[ati]o[n]e, ut p[ar]te actio[n]e r[ati]o[n]e
 aliquid p[ar]te: n[on] mag[is] nec ad r[ati]o[n]e, quo ip[s]o e[st]
 forma: quon[iam] unio[n]e ab illis d[omi]ni. d[omi]ni 2. actio[n]e
 r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e e[st] d[omi]ni actio[n]e, de p[ar]te mag[is] s[er]m[on]e actio[n]e

generata hoc n̄ adducit fig; q̄ dicitur = 2: si in latine
 n̄ dicitur dicitur a ma et fra, dicitur mouetur homo, n̄
 vly potest, quia est ep̄ p̄ter manet in eadē natura: q̄
 huc aug; dicitur ip̄s et p̄m̄it ad p̄teritū; quia actū gen̄
 hominū aliq̄ dicitur debet p̄ducere, q̄ dicitur q̄ non
 videntur, hominū n̄p̄ ex ma et fra dicitur; dicitur q̄
 ta ip̄s, n̄ ē res v̄tē subiecti, sed modus rei; q̄ dicitur ip̄
 dicit, hominū p̄ducere hominū, quā p̄ducatur est
 hōm. v̄tē, et non p̄m̄it dicit, hominū p̄ducere hōm,
 quā dicitur hōm dicit p̄ducatur.

Sed aug; vera mag; dicitur

9. n̄ dicitur n̄ mag; n̄c fig; hōm, sicut in abstracto, dicitur; dicitur
 hōm, et reduplicatōe, ad ma, et dicitur. Sed hominū hōm
 pro hōm, sicut totalit; n̄ hōm, hōm q̄ dicitur p̄m̄it, q̄ dicitur
 ip̄s, q̄ p̄p̄t dicitur hōm, et generalit;, quia per actiōē, ip̄s
 hōm dicitur ad hōm dicitur; q̄ dicitur ad hōm, et fra
 per causas p̄ducitur, quia in hōm dicitur hōm dicitur de hōm ad
 hōm in abstracto, hōm de hōm mag; et fig; ad hōm mag; et fra;
 dicitur hōm generalit; dicitur, et reduplicatōe, quia dicitur
 dicitur, immutabil; n̄c hōm actiōē, ip̄s dicitur, et dicitur
 fig; facit q̄ dicitur, mag; et fig; hōm simul hōm receptiōē,
 et infirmitate. Doctrina hōm causa ex hōm. Ma q̄
 13 de potestate a 9 ad 7 agent; in alijs generalit; gene-
 10 rari ē causa ip̄s fig; in q̄m aut hōm dicitur hōm
 20 fig; ad mag; hōm, q̄ dicitur mag; ad hōm.

Ad 1^m dicitur l. dicitur generare presuppositum adductum,
 in factis, quatenus dicitur ex ma^a p^rerog^a adducit; t^r neg^a
 absolute, q^d ad quatuor n^o eductio fit; Cetera r^o q^d generatio n^o
 eductio, n^o eductio id^o r^o q^d fit ac productio fit dependit
 a presupposito sub^o. Regula v^o o^o generatio e^o factiva d^o.

fit, quia n^o producit illa ex nihilo, s^o a presupposito sub^o.
 ad 2^m q^d fit r^o p^rerog^a creat^a, ut h^oma g^o g^o, tantu^m e^o p^rerog^a
 eductio, quales d^o p^rerog^a supponit ad fit e^o r^o n^o n^o q^d creat^a.
 Ad 2^m dicitur dicitur, q^d homo v^o v^o d^o p^rerog^a, et n^o p^rerog^a p^rerog^a
 p^rerog^a mortem, licet nihil deficiat, aut destruat^a ex illis
 p^rerog^a; quia ad hoc r^o q^d fit n^o n^o in materia, s^o ad
 illa r^o p^rerog^a; neutra v^o r^o r^o h^oma in h^oma r^o h^oma

Capitulum de principiis intrinsecis entium
 naturalium iuxta Recentiores Philosophos.

¶ Actenus principia entium naturalium sunt h^oma
 Met^o p^rerog^a p^rerog^a. Ad 2^m dicitur p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a
 ita abstracte loquuntur. Inter Recentiores Philosophos, qui a Peri^o
 v^o d^o p^rerog^a, alij Atomist^o, alij v^o Cart^o n^o n^o
 de illis q^d agimus in p^rerog^a; de Cart^o v^o Cart^o. Licet
 q^d Atomist^o p^rerog^a p^rerog^a dicitur, certu^m t^r e^o atomist^o
 opinio^o ex antiquis locutus^a Leucipp^o, Democrit^o, Anax^o
 agoram, Epicur^o, et Lucr^o, quoru^m opinio^o p^rerog^a p^rerog^a
 h^oma r^o p^rerog^a p^rerog^a ab e^o r^o p^rerog^a in fide
 Catholica, p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a in fide
 Petrus Casendus, Dominicus Cocler^o p^rerog^a p^rerog^a, v^o n^o
 v^o p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a p^rerog^a

Philosophi videtur mandatum. Hanc sententiam, et in per se,
sequitur R. R. P. P. Emanuel May, et Joannes Sagues
ex ordo Minum: atq. ex Hispania nra Thomas de
sua forca, Elemeus reg. Valentinus, qui in prologo Philo-
sophice super in lucis edito Alontay Philo. r. Illustravit,
ut nihil em eo derideret in genij, clauite, atq. modernis.

Hence

2. Philo quam docna sancty apparet hoc pija, ex nite
nihil fit, neq. in nity aliqd reuocatur. Unde Causa 2.
sua creatz nullz entite, quambis nimirz, de nobis p-
ducit, cupi antea nihil pageniteret, aliqd ex nite
nihil fieri, et per seq. creatur: sicut nec quicquam in ni-
lity redigi, seu annihilari credit. Hinc aja ratioculua,
quz per creatz a solo Deo produci dicitur, sed reuocit sub-
tates suas, et accidet hinc hinc, quz totus pcept, solusq.
nra conatur; quia ex nihil eany pcedent, nihilq. eany
maat post corruptioz, requirit ab agere creato crea-
ti, et annihilari; agnoscent tuz ratioculua modis,
seu psequatones, ratioculua, et determinatones ma-
tiaz, quoz negant ab oi. nity diti.

3. Dicit et, hoc nite
proprie n. fieri, nec produci, quz tunc ex nite
nihil ex nite aliqd fieri, et quilibet, quilibet ratioculua,
nihilq. pcedit n. ex nite ratioculua, nec ex nite ratioculua.
Prima igitur materia, est cuncta corpora sunt, sunt ab omni
in ratioculua, et in diti, quz quidz nullo ratioculua pcedit;

exone tunc ut pascere, ridere, ducere, serro tenere, atq; imp-
 mabilite, sine quibus, ajunt, maia recipi n' vident. Hanc pat.
 punta mathematica n' sunt, quia figuris, et ex tunc, hant
 locuti; sed sint quibusq; phisica punta indifia, et extensa
 hec atomi vacua et conspuitula, pantes minime, p' hodo
 indubiles; in quib' vultu magna figur' part' ear' et admittit
 ne in d'vensione tenui in in finit' p'cedat, delectat.
 p'vide infra in actu, ut infra videbitur. Cuius h'c ap'nta
 minima, ita ut p'g' r'voluta sint, molecula recuperantur;
 nulla aut, res, quantumvis minima datur, qu' r'voluta p'ce-
 cipi pot, quin et multu' alt' m'icronib' p'g'nt' ap'nta; gra-
 ra eni' minima, in quib' nulla pars respici' h'ant, que
 aut' ceter' cap' plures angulos, et latera h'ant videntur.

Sila
 A minutissima animalcula, que videntur ap'nta, accant
 (Vana culu' anadon) qui inter punta oculu' appa-
 ret, illucos copio' obcauta videntur. Coniuta, p'lo-
 ra, atq; damna: videntur et, habet nervos, et p'ora,
 p'ora, et vataas, quib' p'p'os p'ndagunt remanent;
 atq; oca v'it' p'os atomu' ap'nta. H'olozoa, p'ntia a-
 tomu' aliq' aliq' m'ap'os, et m'ionos, d'v'entat' p'vide
 figuris, et extentionib'; ceter' aliq' sunt p'latu', aliq'
 planis, cubicis, angularis, triangulones etc. H'ic aut' h'ic
 v'icant' exp'nta' p'rabatua. Se nang' salis omni,
 nitru', ou' salis p'ntis, et alium, alio' d' sales in sta-
 re aque pleno, m'ycas, ad sal' d' exp'nta' et v'p'ora-

si in aere, sicut in igne, latet, ut dicitur, ut natus quosq. figuras, & minima grana representet. Sic manna, seu omnium salis quana figuris cubicis, salis peltis pyramidatis, aliaq. diversis figuris pro atomorum diversitate

5

5 ma exphogē nanaq. p̄ha nomēna, vixē p̄p̄lūes effectus; cui spe cō penetrat fulmineus ignis, quo usq. usq. ignis penetrare n̄ potest; cui cō lumen, quō n̄ aer; cui aqua p̄p̄lūes p̄p̄lūes penetrant, cū aer in ea clausus st̄neat; Etc. Cū hoc cō dicitur, q̄ alia componantur solidiora, et flosa; alia n̄ ita sp̄cta, s̄ magis volatilia, quā atomi int̄se magis, l. n̄ v̄nt̄ykt̄, nec p̄t̄nt̄ sp̄lantur. Hinc quosq. fet̄, quod argenti n̄ volat̄, n̄t̄ mercurium; cōtan̄s q̄ auri p̄t̄ argento n̄t̄ solidum, igneūq. parti cū n̄ magis resistit.

6

6 ma multiplicitate motu, coherēntē, n̄ p̄t̄ in certa multitudine, certari dōi resultare, autēunt, cū substantiā p̄p̄lūes; ita ut sua nihil aliud sit, quam p̄t̄, p̄p̄lūes, p̄p̄lūes, et plenus atomorum. Hinc sua nihil addit entitatis dōi a simplici atomorum substantiā, sed modis duntaxat, seu atomorum modificationem. Ut hoc autē exp̄h̄ent̄, artefactorum exemplis, ut organa, n̄t̄, n̄t̄, idem idem in cultant. Ita q̄ corpora n̄t̄ dōi n̄t̄ p̄p̄lūes, et effectuum sunt causa, p̄p̄lūesq. dōi n̄t̄ p̄p̄lūes substantiā; quā eorum salis p̄t̄ dōi n̄t̄

spacia, aggregati. qu; cunctis eis in se prima molle-
 cular, aut corpuscula ex atomis indivisib; diversis
 de figurati. Molecul; ab ipis decip. ma; 2. et imme-
 data; atomi 2. ex quib; molecul; componuntur, ma; 1.
 et mediata. Itaq; mixtu; quib; immedie componitur
 ex moleculis. Urce, qu; 1. sint portiones elementory
 vulgaru; aque, ignis, aeris, et terrae, 1. ratio; ut
 pluri; ex alijs simplicioru; elementis.

Quid sit e

] inter Atomistas, an primordiales atomi substantiae
 diffracti, aut secus? Certe, qu; terra, alijs. regis,
 aeris, atomos esse homogeneas, seu ejusdem
 solijs diffracti in motu et figura; quia motus cumato.
 e unius sexum corporealis, et mutationu; in Diversa-
 ro principium. Diversa igitur fig. magis, et densi-
 atomory, densiusq; motus ab Aere naturq; atomis
 inditi replicant, ut tot, tantaq; diversa corpora
 naturacha ex atomis abhincantur. Sicut enim ex 2.
 literis innumera sunt composita periodi, orationes,
 libriq;. Valde diversis, sic ex atomis magnitudine, fig.
 motu, situ, directione, diversis nascuntur oia.
 Itaq; apud Atomistas sponte subtile nihil aliud e,
 qu; molles quidam aut feroces structa ex atomis
 raris spicatis, 1. ad ex molliculis ex primordia-
 lib; atomis effectis in ea q; ut remissos cedant.

Generalis motus est motus localis, quo existant,
 colliguntur, coardantur, et placuntur atomi, seu molecule
 in unum motu eodem, quo mensuratur nonnem ab eis, qui
 phlogiston, aqua, lignum, lapides, aut ferri. Naturam, et aug-
 planta, et animalis est motus localis, quo nos, aqua
 pter, quatenus germinat. Munda, quod remaneat stantia,
 et illa planta rudimenta spectant, quod ubi ubi in-
 venit, id ubi sciat. Solida, sicut animalia, et planta,
 seu flamma tenuissima pter ab omni ubi sciat, et apto
 existant, aut in ista ignis parvulus stantia adhaerent
 et hanc est existant, inducitur localis nobis
 corpore, qua sciat minus illa motus, quam ad nos
 ruy amittit. Aliter ruy est, de per corpore ignea
 caliditate, in ista adeo ut notabilia immutetur, et ex
 toto dispergat atomorum armonia, ruy est corpus per caliditate
 et ruy prout ignea corpuscula ruy partem caliditate per-
 mixta effectum excitant, evolutionem, et feruntur
 sicut ruy ad nos ruy retinet, ruy est prout effectum.

9 Corruptio dicitur est motus localis atomorum conjugatorum,
 quo adeo disperguntur, et perturbantur, ut per illam
 fiat molles sub eis nos, sed alia sub eis dicitur
 species ab dicitur stantia atomorum, ex eorum perturbat
 denuo ordinata, id est corruptio, ruy comitatur qualis al-
 terius. Itaque dicitur lignum, de ruy ruy, in eo dicitur, quod

talis ^{est} fluit ignis corp^{is}, ut resoluta ^{et} parte lignorum
 atomorum, hincq^{ue} in sensu dispersis, succedat illis, sensusq^{ue}
 ignis molles, seu ignis, et n^{on} ligni. Sicut motus illi pro
 vegetatib^{us}, et animalib^{us}, velut semper, h^{abent} motus cogit^{os},
 imagin^{os}, et cogitatio, et sunt motus localis, in his, h^{abent} illor^{um}
 animalib^{us} motus exercetur. Unde semper a ipis partib^{us} culi-
 ar^{um} exigent^{ur} sensib^{ile} localis motus h^{abent} in. est localis
 commotio temporis auditus impressa a tenuitate aeris, h^{abent}
 alterius mag^{is} parte culi a corpore sonoro motu, et
 in temporis vibratorio motu impingentib^{us}; et sic
 deservit.

10° Generali q^{ue} causa efficiens corporea nulla
 actant^{ur} tal^{is}, nisi ad motus localis, cujus ope corp^{is} generat^{ur}
 diffundens in generat^{ur}, h^{abent} alterius, aliq^{ue} corp^{is} dispersio,
 dat corruptio, destructio, id aut^{em} prestat, emittendo ex
 proprio s^{ibi} corp^{is} effluvia, que parte adherent, in cas^u
 coactant cognatas atomos sibi latentes, atq^{ue} ita part^{es}
 alteras, h^{abent} corruptura, quatenus atomi h^{abent} inq^{ue} h^{abent}
 solent resolutione op^{er}, in part^{es} culi in^{ter}. Hinc h^{abent}
 oen in Bauli, q^{ue} relegant ab atomis, seu ab anima
 dicit^{ur}. Unde Bauli anim^{us} quod^{am} est vera autotata,
 seu machina, a Deo aut^{em} fabricata, quare h^{abent} h^{abent}
 venit in organice, proportionis, atomorumq^{ue} dispositione,
 seu part^{es} mag^{is}, que co ipis sedat in ea ad h^{abent} mo-
 tum, quos experimur in Bauli. Ad hoc aut^{em} motus
 determinat animal part^{es} a spiritibus, suspensionis, ut mag^{is}
 part^{es} culi, motu scilicet per organa decursum, pa-
 rum ab ob^{jecto} exten^{dit} ope effluvia ab ipis cogit^{os}

11. Apud Galienum naturae ipsae motus e atomis subteliori-
bus & elementis manus fieri, ut vixit dicitur, providet.
partem intellectum ab inter se conungit, et est immo-
bilis in actu ipso habetur. Dea Anatomicis Baulorum
e in organo rotato, alijsq. automatis. Quod quoniam nunciat ab
alia sua quae actus, et debita quae desunt, quod
fieri motus, bonas videt, atq. ad rem. Vel et in organo
soreu malico, quod, parum manu palmulis, et aere per
varias fistulas subest, tam multiplici, tanq. mur-
co resonat scampis.

12. Ceterum quae loquenda esse motus
ista senty tenui generi humani Baulorum non solum non de-
negat, sed et sensum eorum, nec senty relinquit nisi stat-
de metaplasia, qualem tribuere Simonico rotato oro-
logio parum ab Europa delat, quod antea Curioy, et sa-
nus Deschola appellabant; ideo alijs, quos imitatur
soreu miter loquuntur. Veni quae cogitatur Baulorum denegat,
sed alijs, et vixit scedit; quae alijs, iuxta Galienum, eac-
tur corpus pluri, organici, potentia vixit laborum;
quae desunt adaptant portione magis subteliori, quae ipse
sua specialis dicant: vixit vixit e motus ab inter se im-
manem, sicut in agente ipso habetur, quae dicit motum
in Baulorum ab ista speciali sua provenientes. Deest et
et sensus, in ipse splatam, quae cogitatur in dicit, sed in-
splatam, in eo vixit, quod alijs, vixit vixit magna
senty extensorum tremulo motu, qui statim vixit
catur per fibulas, et nervos ad imre sensuorum
in cerebro vixit, unde dicitur, vixit per organica potentia

^{+ add. l. ad fugam}
 Comiter... ad... Nota

13. Si oes recedat, dantur quaedam atomos tenuiores, solidiorum
 mar, ponderosior. ois expectat: hec v. quodq; tota spongia
 fluidiorum, quod quidam medijs e' inuoluit, cui cetera, que in
 Mydo sunt corpora, innatast. Hoc tota fluidiorum
 rapiditate, scilicet de motu ceteris, aeris corporum
 poros perbabit, et replet. licet vides in motu legitur, Stoic
cy Cas. n. stant; ois tunc, tale tota fluidiorum dantur
 admittit, illud q. Cilicem appellat. mag Ethena, l. mag
subtilem. Dantur aut Ethena quibus debet admitti;
 quia corpora solidiorum ponderosa, et meatus aer per eis
 videri n. potest; neq; ois aer mariorum, vitiis, aut
 metali subire potest foraminula. Quare necesse
 e' l. a a ma' Ethena replent, l. ex ee peritus aca
 cuo, et inania. Piteria: quia plurima per hoc Ethena
 optime explicari valent in Phisica Nota 2. qd.

14. Sic ut corpora ponderosa sunt mag subtile, aeris, l.
 alius mag, hanc atomos in eis recipiendo; ita etiam
 esse emittit, perenni q. fluxu extra se ferunt efflu
 via per intera transpirant, ut experientia patet.
 Cetera cy hoc etiam in alius corporum ponderosa in bi
 tar, nec ois corporum minutissimos meatus perbabit
 possit; aliundeq; necesse sit, quod corpora illud subtilior
 ex atomis ee spongiae vixie sfiguratur, que q. ob fig. 24
 vixit n. ita sfiguratur, ut foraminula n. intercipit;
 Ideo Atomistis, et precipue Epicurus, Democritus, et
 Lasendus assentiunt. Itaque vacuola inter atomos.

189.
Sae Spatiola quibus intra media an corporis experita;
hec et Spatiola vacua dixerunt natu, et unde;
unde xuy principia atomi sunt, et inane duo accedunt
e, quia non in vacuū n̄ ponet dari motus: vacuo
enī n̄ admittit, quo recedent corp. nota? S. de hoc infra
nēdibet sermo.

15. Nota doniq. Causandi oem motu qua
xuy dehorum ab exty reco esse attraxer. Ponit enī,
ferriq; ex; ex cepta Causa extima, esse magnet. Sicut
itaq; magnet ferri attrahit, ita necesse ē (ait) extima
aliquid adveniat lapidē, quid illi attrahat, ut magnet fe
rri. Si enī Deus Unus dentuaret, uno exemplo lapidē,
in utiq; ab inty reco n̄ movetur: q; motus lapidē ab
exty reco ē; cumq; impulsus corporis ambientis lapidē
equalit̄ undiq; sit, necesse ē, ut terra aliquid adveniat, qd
attrahat lapidē. Attractio itaq; dicitur hoc foram
fit modo: scilicet perpetuo perpendiculariter emit̄ rā
dēs: ita unus radius tranibit perpendiculariter per mediū
corporis quarrū: reliqui radij refractionē patientia,
tendent qd. corpus versus radium perpendicularē. Unde ac
celeras corporū quarrū, fit per nobis, ut notat. imp;
quos a particulis attrahentib; recipiunt

Capitulum Septimum

Sistema Cartesij Circa prima corpo
ris naturalis principia

1. Renovatus Cartesius Galicē Renat-Descartes
Hisp. idiomate renato de las Cartas, nobilis Galus ac

ab omni ingūgū, in motum nulli d., sui motu dū
 dūgūgū, qđ, et n. n. in sibi, in plūribus tū glūgū placet.
 Principia rerū mechanica sponte natiū abūgū, et
 in aliquibz ex Abūgū veniet. Ut aut plura qđ dūgū
 sa vāgū, opus qđ dūgū effūgū, et hūc Coarūgū im
 pugūgū, a P.^o Gabuele Daniel Saetūgū gerū ella
 boratūgū pōtēmpōrū oportūgū dūgū; atqđ. et Lea
 Vltūgū nūgū Dōm. Lūgū, pōtēcatūgū E. v. d. d. n. n. n. n. n. n.
 ut dūgūgū, ita et Coarūgū dūgūgū dūgūgū dūgūgū
 pōtēcatūgū atqđ. nōtūgū, dūgūgū tūgū; alia in pōtēcatūgū
 et n. metaphūgū, pōtēcatūgū tūgū dūgūgū nāgū
 nōtē dūgūgū et vāgū.

Apud Cart maa ē corpus tūna
 2. dūmēmrōnē pōtē longū, latū, et pōtēgū dūgū; mag. alia dū
 na corpōrū dūa flūgūgū, qūa dūgūgū tūgū dūmēmrōnē; ut
 enī ut vāpōrē, dūmē, et; dūgūgū, alia. pōtēcatūgū dū
 ne dūgūgū, dūgūgū. Vbi g. tūna dūa dūmēmrōnē, ubi et corpū dū
 mēdūē. Nōtē dūgūgū, imple eū vāgū gūgū dūmē
 mū; et enī vāgūgū de tūna dūmēmrōnē, erit corpū. Quātūgū
 qūa exīta hūc mūgū vāgūgū magne dūgūgū, et imāgū
 vāgūgū, hoc ipō dūmē corpōrū, quā exīta dūgūgū. Vnde
 et mūgūgū appētūgū dūgūgū, ē nullūgū tūgū dūgūgū dūgūgū
 tēdūgū. Co hūc effūgūgū ē, mag. eūe totūgū dū corpōrūgū; ub
 tūgū, quāmbūgū n. sūe totūgū dūmēmrōnē; n. sūe et ad nūgūgū
 pōtēcatūgū. Sic sūe ē totūgū glādūgū dūgū, et n. totūgū dūmēmrōnē

3. Vna mag. ē sūa dūgūgū a maa enī dūmē dūgūgū sūa
 dūa dūgūgū, pōtēcatūgū dūmēmrōnē, et opōrūgūgū; utiqūgū dū
 corpōrūgū sūa dūgūgū sūe pōtēcatūgū dūgūgū affūgūgū, et accūgūgū

111.
est, aut status exterioris modis, iniquis potest esse magis pro-
videt. fit int modis amandis. Modi aut int exqui-
bus des int fit sunt motus quies severa liber et magis
justa Modi

Alibi motus ritus quies motus potestas figura

Sunt cum materia cunctarum evordia remum

Deoq fit malis nihil est preter hinc omodo quies
accidit plurim quatenus ut visu et certis actis exer-
cendis est accommodatus. Cog magis esse int est at-
tonis exponit ut ab his accidit mutuatur ita ut liber
ut ritus accidit operet et in est liber liber int ma-
g quies accidit ad rit quies int essentials. Sic de-
dit fit accidit fit ad ritus gladit proter est

Ad his affection primariter motus providet genit ritus
rit hic aut ad Deo imprenare int ritus proter ex-
igent magis que erit int proter ad motus et quies mo-
tus aut rit imprenare magis perpetuo daat quia nulla
magis pare motus omnibus rit deponit aut rit ritus
rit ritus int alia corporea. Vnde id motus a

Deo magis imprenare int omnibus proter

Motus succedit quies que justa Cart est ritus pro-
ter ritus et ritus nec int ritus proter ritus ritus
est proter corporea int alia corporea. Magis
est que ritus int ritus proter ritus ritus
est ritus est ritus. Affectiones ritus ritus ritus
ritus ritus. Sic int ritus ritus ritus ritus

112

ingy enj pondus ablatu a mudi propter reus exanem;
ut videre licet in voce vulgo Romana; sicut ad pro-
plex fig. et magis qd. scilicet spatij in gladij.

5. In ellyptoy rotunda, ex qto ita sponit; ab ipso ideo
ty in medijs pax parte placet; qd sic e lam illa ex-
ata fuit romagea, scilicet in pax in parte equalis, et
pore quadrata, seu cubica fuit dicitur, adeo ut nu-
ly spatij vacuy relinqueret. de se pro ore vehementi
motu a deo fuerit agitata, quaque vicijs; qui motus,
licet a principio rectus, ex collisione itaq. pax a recto
flexit in circulari. hys ptes sunt in quibz actz: plu-
resq. circa centum rotant, singuly v. circa pax actz
centz actz fuerit; sicut si in pax aqua in va-
culo circy aqua, aqua in quibz motu vicijs, et hys
illu. sicut pax, circa hys vicijs actz quibz pax
tentur.

6. Ex dupli. Ma noiae pro qdrate ob motu et
fuit ex cubico, seu qdrate rotte factz sit; na pax
nihilis angulis reductis, globosq. carere; ex vicijs
v. pax cubi hys vicijs rotant, hys carere pax
pax. Ille rotant pax v. elementz, et ma
subtilis: globuli v. elementz: pax v. carere v. Ca-
terij elementz. hys itaq. elementz e ma quibz pax
pax vicijs agita, hys vicijs pax vicijs, et
quibz corp. adiacentz pax. hys vicijs. Et hoc elementz
in Sole, hys vicijs, hys vicijs. hys vicijs
resonat. Et elementz ex vicijs, globuli vicijs;

quod quod modo, in tua l^{ra} meatus. corpus implet, sed per
natura est et Coeli spiritus substantiam.

113

- J. Utrum eodem modo, quo in ipso mundi exordio sunt agiti, in-
dendique natura pervenerunt; vocantur maasubtilis, et Chama
de qua opte procedit; Agusta Catechiz. dicit motus, eius genera-
tio, et altera dicitur epifera; tamen in corpore magis, nullus sono sub-
mutas, q^d. a maas primi, et dⁱ clomte movetur. Chama e-
lentis ex maas exatione, et parti dicitur ramoni dicitur; ex hoc
clomte Chama, aqua, dea, uno et quod opte. corpora mixta
figurata. Chama autem clomte motu supra dⁱ. circumspecta, ut dicitur
et globulis, ut dⁱ clomte partes circa centum quibus, quia
motu ex natura sua recto moventur, amedit, ut corpus rece-
dere opte; in aliter, ac in fida lapis eadem actus
corpo tota ut dicitur dⁱ ut remanet ac a fida resultat, nec
tunc linea peragat, circumspecta, que non per agere, dicitur
lecta.
- ¶ Hinc fit, ut globuli illi partes ramoni dⁱ clomte,
et minus aptas ad motu hoc in proprio fig^o, protrudat,
et expellant ad orbitam cum eadem parte. Secundum ut palpato
sensu dicitur, qui maas subtilis dicitur, seu partes primi clomte,
que peranicurme agitur, statim occupent eorum alios a globulis
dicitur lectis; itaq^{ue} per globulorum anfractus sece inveniunt,
ne vacuola alioquin in natura sub cedant. Attentus dⁱ dicitur,
acri caret totum oculatus, caviones globorum particulam, seu
terram clomte partes motu supra dⁱ dicitur dicitur fuisse in modo,
co clomte; itaq^{ue} ipas vocat particulas dicitur, ut per
particulas dicitur o acanata dⁱ.

114 9. *Hinc itaq; videt Casi. nudi sui facti. Illa itaq;
 subtilis, que in totali nra. constitutione est occupata, ad
 virtutem; pervenit Casi. iuxta not. Copernicani Solis
 pro eph. nudi coloris fieri; atq; constitutionis, que iuxta
 Ptolemaicis systema Soli attribuitur, terrae accommodat,
 adeo ut nec ceteris vis moveat se motu annuo, post-
 gressu cuiuslibet 192. milium leucarum, se motu diurno
 ca. proprii axe. Deinde necdum hic magnus Solis ver-
 uo vultus terribilis exuat, sed alij ad motum exna
 subtili cuius proprii est, itaq; circumstans, atq; itelas-
 traster; ita ut Solis et itellas nihil aliud sint, quam una
 subtilis motu vehementer agitata; globuli v. a ma-
 subtili partium corpora diaphana struunt; itaq;
 a subtili nra. partate, et in oculum impingentes,
 quos sensationis lucis efficiunt. Behem, seu ptes cra-
 vones opaca corpora, et terrae, ut caustitas, que dy. itellas.*

10. Hoc e. gle. tenuis nudi spectabilis systema; ex quo
 regit, terrae circa medij orbitae ex nra prima elementis:
 in recedo pte oppositae ex 2. elemento in y. corpore
 lity. spactis; in d. 2. respectu pte, que ad nos expectat,
 ex nra nana sua exarionis, que potest amara,
 et 2. elemento mutari, et agitari, abardisq; ubiq; peri-
 meatur. Productis dy. corp. que in haec terra pponit, et
 potestatem de pte a quatuor diversis sui actionibus:
 1. e. motus globulorum caelestium, seu mag. subtilis.
 2. quatuor. Tertia lumen. Quarta calor. Quinta itellas.

magis subtilis penetrat altius, ut videtur longius actus. Si
 nihil aliud e. q. motus globi calidus, tota terra, modo
 etiam est praesens, in figura. spemque cogit. Cy
 eius motu subtilis semper nititur a seipso recedere, n
 potest q. occupare spatia repulsa nisi ex illis creatio-
 na corpora expellat; eo ipso nec de locum primum

11. Sicut nihil aliud e. q. motus, sed hanc rectam a se
 in terram expandat, applicata particulis 3. elem. et generat.
 quae sit motus particulis globi, etiam est, et plures
 reflexus v. g. ad retinens oculi, et rursus dicitur in notabilibus
 quibus de sua subtilitate. Inventa actio e. calor, qui nihil aliud e.
 q. agitatio seu motus particulis terrae, v. g. elem. et
 primum. In caliditate, habet alia causa. Hae agitatio motus
 remittit, et inducit affectionem, quae vocatur calor. Cuius
 actio, manifestat. ex quibus nata sunt quoniam caliditas sub-
 dant, aer scilicet, eius parte fluida, ac penetranda; aqua,
 eius parte tenacior; terra, cuius parte ab indurata in firmo
 caute coaluerit; et cui infusus aer, et ignis interpe-
 tus in hac creta rimas agere, dicitur caute; cuius parte
 aeris coeque non possent, nata e. inegritas in superficie terrae,
 quae dicitur q. montes, et fluvii.

12. In ratione terrae, ut ex
 varia huius elem. et abnase metata, atque fortia var-
 cipant. Hinc calor subterraneus elevat vapores, qui q.
 suam ascendere in ea cacumina montium, ubi coniungit-
 tes; fluvii terrae coniungit ex utrumque, aut sulphure in-
 tus accipit; indeq. elevat montes innuunt, ut terrarum

Monghenus, et China. Aca vivit in partibus remotis
 ne sequatur, partibus, plumulis, paniculis etc. Et videtur
 tunc ad copiam magis subit in ea fluxus. Hinc si aer
 globus. Sed delectat pennis, et d. clemente, tunc in campo
 fluidy caavus, aqua videtur. Cui aduc magis ipi globus
 deservit, h. h. languidus agant, aqua tunc in glaci, que
 non peratomoti in aqua videtur, et aer. Ignis videtur in
 motu cellarum, et trapeduano plus searum, ut de pro-
 ductum sequitur, ut aliqui partibus searum motu cele-
 stium abulis, hinc in d. clemente notat searum

13. Hinc si magis partibus searum ad dissolutionem
 motu suo subit, sed ignis propagatio. Hoc est modo partibus
 cula lapides in se hinc abulis fig ignis hanc, quando
 cula ager in ebullit. Cui inde via partibus ignis ex parte:
 quomodo subit produca in ignis sic ad collectionem radi-
 orum subit in specula. Partibus facit: ex vehementi motu, ex
 attractione, collectione, hinc ignis: cui aliqua videtur
 est, et in parte, cui ignis accendat in parte. Cui hinc:
 cui accendat partibus humidis: cui ignis vivit hinc ignis
 cedat. Hinc patet, cui ignis diducit, hinc ignis, hinc
 cat, hinc accendat, exullit, hinc faciat corpora: hinc ignis a
 motu partibus dependent partibus searum, hinc
 partibus magis subit abulis

14 Luxus, et refluxus Maris omnia, juxta Cartesij,

167

a passione subtilis magis, hoc est ex illa parte, qua longius
invenitur, impeditur, partibus ad motum rectis; hoc est, de flexu
rotandi, ac cogit in alio versus longius, inter longius est longius
hoc est, de causa aqua eodem tempore cogit ex aduerso parte
ad centrum versus longius latera, lateribus longius respiciat;
que loca hic tenentur aqua in tenuis centis, quae fluxus et
refluxus. Ceterum si passione subtilis magis ex parte illius medi-
dianis, aqua refluit in locum partem; et id est refluxus vocatur.
Cuiusmodi autem aliqua de partibus phaenomena fluxus, et refluxus;
cuiusmodi in Equinoctiis maximis; cuius plenitudo, et non
lunae maximae; cuius in partibus lateribus dicitur, aut di-
versis locis eorum? — Cuiusmodi causa causa est
in se omni ostentat Ceterum, licet dicitur in partibus
ut ex parte praedicta dicit.

15

Hoc est Cartesij rotanda, quod
aliquis haec reges, ab alio facit improba. Versus
in Cartesij hypotesin descriptam omni habita sit, in ex-
cessu cabilius. partibus dicitur, plura sunt plura post
Plato, et alios tota magis subtilis nam, plura omnino est
adaptant; quae sub hoc ignis, et alio, omni est
subtilis, illi plura, et eo. exponit; quod, et fluida omnia
sunt, motu per accidens agita, aut motus sit opus. Sic ergo
nam, partibus est, in se motus magis subtilis juxta nature
que per accidens. Motus magis, plura et corruptione, et
aut aliter generatur; et aliter nam inducit.
Cuiusmodi, ex parte est, alio, alioque dicitur.

accipiunt, aut extra aliquid explorat, magis inter
 se accepta, ita ut a partibus non recedant, & tunc dicitur
 si in ea nihil eorum, quae antea semper suscipiebant, re-
 maneat: si vero aliquid remanet, alienas dicitur. Proinde illi, qui ab
 aliis, quae a materia subtili, l. ceteris, cyclo peameque, mit-
 tuntur, et moventur.

Deinde cuplibet corpus, et
 16. l. dicitur per innumeros meatus huius, qui l. in se non exstant, l.
 materia subtili impleta: aerea enim nec metat, nec adan-
 sit, nec curvat, l. virtus subeunda potest foramina; quae tunc
 lucis, et magis subtili pervia sunt. In machina
 volcanica, seu Pneumatica, Recipit, aere expansa,
 huiusmodi est, plenusque proinde subtili materia, cui nulli
 corpus imponitur. Si quaeratur, quid pro se sit virtus, veluti
 huiusmodi probat? Ut aliud occurrat, quod materia ista
 ista, quae per innumeros corporum poros se in novat

17. Virtus est formae in frigido, tunc ad huc, et hinc, et
 meatus, sive poris exstantibus per seque soluti, subtili materia
 in chora, et quibus impati, ut ex illo volutaria esse exeat, in
 solidioribus virtus pariter impati, ipsi frigendo. Haec subtili
 percipitur est, per corporum maxime solidiorum, in flexione ad propriam
 motus leges. Hinc fit, quod res in nati digne ducet, quae
 subtili materia sic illi movet, sicuti ipsius expigit natura.
 Oportet nam mutationes, generaciones, et disruptiones exponere. Illi
 magis huiusmodi, et in corrupto dicitur de cur. Haec leges subtili,
 et haec ex Aristotele, et Cassano; Atomus, ex Epicuro, et Demo-
 crito pluri, Philo maximo non in unum pas plerumque placemes-
 nis plerumque portuachis. Sed de his Sabin.

119.

Libra 2. Phisicorum.
De Natura.

synicus

Cum res quilibet prout ut in ordine ad se, quod in ordine ad aliud; deo, postquam superius libris de principis naturale dicitur, etiam de qua ipse esse naturali virtute; de eodem in ordine ad operationem, et effectus ad quod modo; cuius quidem naturalis ad se in se virtute, in principis virtute in se, ad quod in actionem et in naturam, et operationem prout. Ina et virtute de operatione, presentis laboris et finis; pro quo intelligitur natura, et causam naturam accipite.

Caput 1. De natura, Deo virtute,
et hinc. articulo 1. De natura.

1. Naturam nomen a verbo nascere natus originis; de quo v. impit, et tunc d. Plana, ad regem naturam; deinde d. ex-
tremum ad plura ab natura, et quod naturam ipse quod lat
analogia; unde ad regem quod natura prout, aqua et quod
procedit, deinde et hoc nos natura; quare deinde, aqua
extrema virtute, natura deo operatione; quod natura, natura
etiam collectio natura d. appellatio, ut quod deinde, hoc, l. Alia
esse in natura. Cuius est res, quod natura virtute in ordine
in ordine ad operationem, et quod natura, quod natura, prout natura ad de-
re appellatio a Logico quod natura, de a natura natura prout
ad operationem. Deinde, quod natura, quod natura, l. quod natura
virtute a natura, l. Logico, prout a natura in natura natura;
et latius pateat natura, quod natura virtute objectum; de quo esse
Dei, nec natura natura ad plura spectat, quod natura in se non

Labiles personarum

2. **Omnia** ista q. dicitur nare, accepta
 2. **Coniunctio** que ad Propriam nare, accipit in parte pro p[ro]p[ri]a
 in ista re operatio rei s[er]uati sequenti; de p[ro]p[ri]a: ex Aristotele,
 p[ro]p[ri]a, et causa motus, et quietis q[ue] in qua o[mn]i p[ro]p[ri]a, et p[ro]c, et n[on]
 s[er]uati accidit. Dicitur p[ro]p[ri]a, et causa, quia e[st] r[ati]o, v[er]oq[ue] in f[er]re
 in effectis; motus, et quietis, quia ab ea p[ro]p[ri]a cadit (dicitur in ista
 ubi) et motus, qui e[st] t[er]m[in]us ad quietem; et quietis, que e[st] r[ati]o p[ro]p[ri]a
 et gaudij de hoc p[ro]p[ri]a motu quietis, in quo quietis appetitur,
 qui dicitur innatus nare: q[ue] in quiete, quia nare e[st] in se, in
 nare: p[ro]p[ri]a, et p[ro]c, et n[on] s[er]uati accidit, quod excluditur
 a scriptura natura. Labiles t[er]m[in]i in f[er]re, que accipiunt, qui dicitur
 sunt nare, subiecta, n[on] p[ro]p[ri]a: excludit e[st] quicquid ab a
 + u[bi] e[st] p[ro]p[ri]a em[er]s[us] p[ro]p[ri]a. accidit, ut violentia, Causa, etc.

+ u[bi] e[st] p[ro]p[ri]a em[er]s[us]

Sic accepta nare

3. e[st] duplex; s[ic] malis, sumpta p[ro]p[ri]a maali, quia e[st] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 s[er]uati generatio, et sumptionis, et in ea excluditur. 2. s[ic]
 factis, accepta p[ro]p[ri]a, que e[st] p[ro]p[ri]a actus motus; h[ic] i[n]
 in dupl[ic]i e[st] d[ic]ta d[ic]ta, n[on] e[st] e[st], ut elatus in aere, et f[er]re
 e[st] p[ro]p[ri]a v[er]ales, ut nutritio v[er]ales; alij v[er]o n[on] v[er]ales,
 s[ic]q[ue] remiles, ut proprii animi; alij deniq[ue] n[on] s[er]uati
 s[ic]q[ue] v[er]ales, et remiles, ut d[ic]ta v[er]ales, ut peculiariter hominibus.
 Et h[ic] q[ue] motus ita s[ic]q[ue], ut p[ro]p[ri]a v[er]ales sunt nare: 2. s[ic] p[ro]p[ri]a
 s[ic]q[ue] d[ic]ta n[on] v[er]ales, alijq[ue] h[ic] v[er]ales v[er]ales; v[er]ales deniq[ue] n[on] p[ro]p[ri]a
 v[er]ales, s[ic]q[ue] p[ro]p[ri]a. Dicitur aut[em] h[ic] v[er]ales v[er]ales d[ic]ta, a p[ro]p[ri]a
 emanat cypho, aq[ue] nare. v[er]ales deniq[ue] nare v[er]ales ab alijs
 p[ro]p[ri]a, h[ic] ab alijs n[on] admittat, ut p[ro]p[ri]a tota ager, p[ro]p[ri]a d[ic]ta
 h[ic] a ma, et s[ic]q[ue] h[ic] d[ic]ta tot, et e[st] p[ro]p[ri]a. quod, et adq[ue] operatio,
 quare ma et s[ic]q[ue] tantu[m] e[st] in adq[ue] p[ro]p[ri]a, seu p[ro]p[ri]a, que, et p[ro]p[ri]a
 motu p[ro]p[ri]a. Intra t[er]m[in]i s[ic]q[ue] subiecto v[er]ales v[er]ales p[ro]p[ri]a. quo
 adq[ue], reditq[ue] s[ic]q[ue] nare operatio.

+ habent

1°

Motus natus, qui est motus iuxta epilogum, naturam inclinatio,
 oppositio motus violenti, qui est contra naturam, de se, motus a
 principio extrinsecus, potest non esse virtus. Itaque sicut patet, naturam na-
 turam est intrinsecum, violentum est extrinsecum: et sicut agere est causa
 operum naturam per propriam naturam; et contra violentum potest non modo non influere
 in illud, sed potest per propriam naturam esse resistere. Sic autem nota-
 tum est spiritus, qui a corpore fuit gravitate, et oppositum potest
 et cui resistit; naturam vero est corpus spiritus etiam, seu causa de-
 bita, etiam in natura inter et violentum est velut effectus, et pugna,
 in qua violenta est agens, natura vero resistens; unde et utriusque
 coaptantur viam; atque sub implicita parte violenta, generata est actus
 in se, violentum per naturam usque ad partem nobis exeat
 viam, qui interdum ab extrinsecis vii aditum potest.

Solet in praesenti

2 inquit, an Deus violentum in se potest creari? Duo sunt, videlicet
 videtur, quod sicut est in capacitate receptiva in se creari ad extrinsecum
 Dei impressionem naturam, et ad illud, ita in seo dicitur operari
 motus, hoc est natus, qui, ut agere male potest, alio, violentum fieri
 potest, ut si applicetur aliam per naturam in seo videtur, motus
 ut homini immittendo, qui se ab alio causa nati potest omni
 si est superabili, de, quod deo iuxta naturam, quod hoc in se-
 bus, eandem ad libertatem fortiter, et habet motus ad operationem pro-
 priam, etiam superabili, ut et aqua, natura sua non inde labilis,
 hanc potest, potest, promissio ad naturam, etiam per motum.

3

Quibus potest, ad quod videtur, quod creatura
 motus inclinatio, potest, ad propriam bonum, alio potest, hanc, qua
 deo subiectum: unde quod deus in eis operari, videtur dicitur
 quod, quia est iuxta praedicta ob id inclinatio, quod deo potest in

Creatura; quibus nōq. creā, magis ē Deū, quā pars totius, magisq. Deo subordinat, quā pars operis: pars autē imate p̄fert bonū totū ut hūc p̄p̄t; ideoq. indeliberate manus ic̄hu exponit ad bonū totū. Certe affēctus tenet; quia nōq. res exigit, Deū denegat, p̄ res volūnt p̄fekt: licet enī dīg. vobis n̄ recusat, neq. affectu Deū impediāt, aut retardet, exigit t̄gnatū apponit; Deūq. operando ita hanc em̄entē, vobisq. in-

A Contro t̄p̄ qd̄ in hūc p̄lūm de v̄ra d̄putatur, illa enī n̄ negat, qd̄ hoc casus Deū ita p̄nt laq. operā n̄q. inclinat; nec negare audebit Tenere, qd̄ operatio iuxta p̄t̄ dīg. Quare vobis dīdū, q. hinc casus n̄tū dea. v̄o hūc, an n̄tū? Dī igni Babilōnico n̄q. denegavit Deū obstat, agūnq. Lōdū, et maris Rubri mōy de lōy. At, ut op̄ra, n̄tū dīdū ē, n̄tū v̄o hūc, sed sup̄naturali; Deū enī hoc casus n̄tū operā ut ā n̄tū, exigit n̄tū se attēp̄t, ad p̄nt ut ā n̄tū n̄tū, n̄tū supra n̄tū exigit, ideo q. affectus n̄tū calōr dīg. p̄p̄t. n̄tū n̄tū, n̄tū supra n̄tū exigit. Nota t̄p̄, aliqd̄ n̄tū v̄dēt v̄dēt n̄tū p̄nt, quā t̄p̄ n̄tū, quā ē iuxta exigit totū. Sū mōy h̄tū n̄tū, et de ambulatō, quā ita p̄nt ē v̄dēt v̄dēt; sed t̄gnatū, quā v̄ntānē hōmīnē, eū p̄nt ē h̄tū.

Articulus 3. de Arte

De mechanicis

At, ut p̄ abbi vidēt, ē habitū recta eū p̄nt factū, (De mechanicā p̄cipū agū in p̄nt) l. recta n̄tū factū. Et hūc, quā h̄tū n̄tū n̄tū exp̄nt fuit in Logica, vobisq. ad p̄nt, p̄nt, qd̄ aut h̄tū n̄tū ē n̄tū em̄tū, qd̄ dī- cipula, n̄tūq. n̄tū p̄nt accipit ab arte, quatenus n̄tū p̄nt n̄tū p̄nt n̄tū, ut n̄tū p̄nt: n̄tū Loga n̄tū p̄nt qd̄ ad n̄tū op̄tationē. At factoria, n̄tū n̄tū

Chamice, sic namq; immittit, ab ea tunc difert, quatenus ma-
 ra operari ex natura sua p[er] se, aut v[er]o ex materia d[icitur] de, ex
 corpore subtili op[er]ato, ut ex auro ligno etc. Ad ead[em] d[icitur]
 difert in eo, qd fit a natura producte, vnde sunt et actus,
 arbor viang, ignis ex a natura productus cui dicitur qd h[ab]et p[ro]p-
 ductus, fit v[er]o ab arte indacte, vnde dicitur et vnde dicitur, et vnde
 est, quia tale in v[er]o fit nihil agere vult, et in hoc p[ro]p-
 tate difert a natura, quae ex se e[st] p[er] se natura, et quae p[er] se. SSSSSSS

Contia: videtur Almus: D. Heysō t. 3. l. 4.

Quaestio vnicā.
Quid sit efficere p[er] op[er]a naturae
 II.

Cetera vltimū dicitur in natura et arte p[er] se natura
 regit, namq; p[ro]p[ri]etate spontet ad p[ro]p[ri]etate dicitur vnde dicitur,
 qd ex d[icitur], arte n[on] p[ro]ducere. Ibi ille, ad d[icitur] nature,
 quae ut p[ro]p[ri]etate n[on] p[ro]ducit, intelligit de arte ut in in ma-
 externa operante. si namq; arte n[on] p[ro]ducit, sed qd in
 magis arte fit vnde dicitur, ex v[er]o habitus, actus p[ro]ducit vnde,
 l. habitus, l. actus d[icitur], qd habitus ip[s]e e[st] genit[us]. Sicut
 si aut attendat vnde dicitur, arte n[on] p[ro]ducit, sed qd in
 dicitur qd dicitur p[ro]p[ri]etate magis vnde dicitur, de v[er]o dicitur f[er]re
 aut omnia vnde dicitur ad illos, p[ro]p[ri]etate, ab h[ab]it[us] qd ad
 alio modo p[ro]p[ri]etate qd dicitur e[st]. Sed v[er]o in duob[us] acceptio[n]ib[us]
 qd n[on] p[ro]ducit, sed de arte ut ex arte p[ro]p[ri]etate. In hac q[ue]
 qd dicitur e[st] p[ro]p[ri]etate aut vnde dicitur, facit fame in h[ab]it[us]
 ut, l. uno v[er]bo, aut arte p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate, p[ro]p[ri]etate
 arte, ut a natura d[icitur], h[ab]it[us] op[er]a p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate.

ab eodem) ⁷cy natus maxime proficit aliud, ut pote quod cau- 23.
 cat, floreat, folio q. omittat, plurimamq. aliam. Non autem ex
 parte natus, et potius verum esse respondere potest, esse falsa,
 veli aliqua.

5. 23.
 Cuiusque virtute gratia admodum, dico, hoc, alio q.
 mirabilis effectus fieri a natura eorum a causa effectus, aut
 aut directe dicitur ad consequentia, vel, ut dicitur, appropinquando
 in partem, quod virtutes natus subiecti proprias, ut cy dicit.
 namque appropinquando natus unum est eorum. Hoc si dicitur aut
 ad effectus natus effectus, seu virtute dicitur. Sed dicitur, quia ex nullo
 modo illud dicitur, ut probatur, ex parte natus dicitur ad propriam
 productionem. Et licet hoc dicitur se invicem gloriosius capi
 et, qui ab ipso Philosopho dicitur, ex quo statum verum se causam
 ipsam tunc dicitur dicitur, dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur.

Super hoc dicitur Thomas Aquinas 2. dicitur et 2. dicitur. Et dicitur.
 Caput 2. Quid et quotupliciter sit causa
 explicata. Vbi etiam dicitur quaedam circa
 causas cum effectibus atque inter se
 collatis resoluuntur.

17. 23.
 Causa vero mixta dicitur ex 2. dicitur. Nam: proprie, ex quo esse
 quae aliud: 1. ex dicitur dicitur. proprie, per influens esse in aliud:
 quae dicitur in dicitur dicitur. Per hoc proprie dicitur causa ex quae
 natus, quae est dicitur, licet non sit causa, ut pote quae non influat in
 effectus, dicitur ex parte Causa, quae proprie dicitur; non tunc est causa,
 quia hoc limitatur dicitur, et dicitur in res producta. Per hoc proprie
 in dicitur dicitur causa a pura dicitur, quae non influat per se
 in effectus, dicitur dicitur dicitur, causa; licet aliter dicitur

propter quod, non ab hanc parte effectus, sed in illis, quod cau-
 sa efficiens operatur ad operandum, dicitur causa finalis. Propter
 causam dicitur ad effectum, inter cetera, quia causa quodlibet ad
 aliquid, ut dicitur, reduci potest, sed causa instrumentalis redu-
 citur ad effectum, cui ministerat. Causa exemplaris, dicitur, quodlibet
 est causa finalis exemplaris, quia operatur ad operandum.

Causa
 efficiens dicitur prima in liberis, et naturis. Libera est, quae possit
 in omnibus rebus ad operandum, potest, et operari, et non operari
 ut dicitur, Natura est, quae possit in omnibus rebus ad operandum, ne-
 quit in operari, ut dicitur. Dicitur 2. causa efficiens in rebus,
 quae est causa exemplaris dicitur, et in in particularibus, quae est dicitur
 vocata appellatur. Similis est, quae ad plures, dicitur, effectus
 causas se extendit, ut Deus, qui est in vulgari, et dicitur
 ab aliis, dicitur: licet me iudice dicitur, et quia dicitur ad
 plures effectus, non generatos, quae sunt tribuuntur, dicitur
 dicitur, nec quia dicitur. Causa particularis est, quae
 unice causat effectus sui generis, seu ad inoperat.

6 omnia, et de causa partiali dicitur, quod dicitur finalis propter effectum, et
 in causa mixta, et quod effectus ad effectum potest dicitur finalis, seu propter
 propter dicitur, et plures habet virtuales dicitur, et in parte dicitur effectus, quoniam
 dicitur, et potest effectus, ut effectus, qui antea in dicitur, incipit esse
 in rebus naturis. Causa exemplaris, seu dicitur effectus dicitur emittit propter
 illi absolute superat in parte, ut Deus. Si autem causa exemplaris abso-
 lute plures in effectus, et in aliqua parte dicitur, in illa parte, sed
 quia effectus plures, dicitur, dicitur effectus exemplaris, ut dicitur, quoniam
 dicitur vulgo dicitur, sed parte componit. Illud in parte est causa dicitur;
 ad assignata dicitur: alii postea dabitur.

7 dicitur potest, 1. in actu 1. 2. in actu 2. Causa in actu 1. unice dicitur
 dicitur, seu propter productivum effectus: in actu 2. 2. ad dicitur finalis ac-
 tualem in dicitur in effectus, seu propter productivum. Deinde causa

in actu 1°, i. e. in actu 1° proximo, i. e. in actu 1° remoto. Causa
 in actu 1° proximo dicitur dicitur productiva, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 et requiritur esse in ipso sicuti ad operari. Causa 1° in actu 1°
 modo dicitur quod dicitur productiva, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 ad operari. Sicuti in ipso = Quam 1°. In causa debeat
 existere in ipso, in quo producit effectum? In
 sua assere respondet, que sic probat. Causa operari ubi
 inter; q. existit existit in ipso, in quo producit effectum. Sicuti
 est in actu 1° proximo, sicuti in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 in e. in actu ut existit, sicuti in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 existit in ipso, in quo non existit, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 aliquid.

8. Quodam prope lapide causa motus lapidis in parte
 toto tempore, quo dicitur motus; ad hoc potest moneri antequam movetur
 lapidis motus; q. et causam, qui existat. 2° quodam est causa
 pulli; et hoc in dicitur ostenditur, quod motus non gati
 edit, q. quod causa existit in ipso, in quo pro-
 ducitur, dummodo non pervenerit. Ad primam dicitur
 est causa motus lapidis non causaliter existit in primo
 instante motus, sicuti in ipso; hanc causam existit
 existit, q. sicuti in ipso; sicuti in ipso, negat. 2° prope lapide.
 causa motus illud hanc impetu, que in primo instante lapidis impetu
 sit, et quo lapidis determinatur ad motum, ad quod movetur
 existit; in sequenti autem instante nihil agit, sed sicuti in ipso
 reatam motus, ad cuius creatam de mat. se hanc agens
 existit. Ad 2° q. in ipso, et in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 colligit, quod pullus dignus hanc ac gati hanc existit gati
 sicuti in ipso, in ipso sicuti in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 prima pulli rudimenta microscopy ope sicuti in ipso, sicuti in ipso,
 in ipso sicuti in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso, sicuti in ipso,

In ipis p[ro]p[ri]a ad ver[ba] in quibus dicitur quod anima q[ui]s q[ui]s
 est ad h[ab]itu[m] exp[er]i[en]t[ie] h[ab]itu[m] q[ui]s q[ui]s et in g[er]e p[ro]p[ri]a, in p[ro]p[ri]a
 et in g[er]e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a h[ab]itu[m] h[ab]itu[m] h[ab]itu[m]

9. **Q**uomodo causa sit perfectior effectu? Ad q[uod] dicitur q[uod]
 causa et potest sumi ex parte et reduplicat[ur]. Causa p[ro]p[ri]e accepta
 coincidet cu[m] causa in actu. Sicut causa reduplicat[ur] accepta, co-
 incidit cu[m] causa in actu. Causa q[ui]s q[ui]s accepta ex parte non
 est om[n]i p[er]fectio[n]is respectu effectu, imo quodam[od]o neq[ue] equalit[er].
 Causa enim in instrumentis effectus in p[ro]p[ri]a et frequentat[ur], ma[n] in-
 nobilitat[ur] e[st] p[ro]p[ri]a, singularit[er] op[er]at[ur]. Red p[ro]p[ri]a h[ab]itu[m] causa
 p[er]fectior e[st] effectu; et om[n]i p[ro]p[ri]a sic e[st] q[uod]dam[od]o e[st] effectu;
 et sic ut talit[er] illud ad ea accipit. Sicut melius e[st] dicit q[uod] accipit.
 Ista causa in esse talit[er] p[er]fectior e[st] effectu. Nec obstat
 q[uod] dicitur q[uod] in p[ro]p[ri]a causa robustius op[er]at[ur] effectu, ut sic
 ex homine egrotat, l[icet] cognat[ur] sicut. Nam causa dicitur l[icet] in g[er]e dicitur;
 et om[n]i op[er]at[ur], qui tunc ex p[ar]te effectus reperitur; sicut e[st] q[uod] ad
 accidit. Nam, si aut q[uod] ad e[st] dicit, de quib[us] in p[re]s[en]t[ia] p[ro]p[ri]a e[st] om[n]i
 si m[ag]is homo e[st] cognat[ur], et ignat[ur], qui melius e[st] et regit[ur].

Dubium 2.

10. **Q**uomodo causa sit sibi in p[ro]p[ri]a causa, seu an inter
 causas dicitur quibusda[m] causalitas? In h[is]o res dicitur valde
 a causa dicitur dicitur, advenit, dicitur inter aliquas causas mu-
 tualit[er] regulat[ur] causalit[er], si in modo dicitur causa, valde in dicitur.
 Mutua h[ab]itu[m] causalit[er], si late accipit, ad m[ag]is potest in dicitur
 g[er]e causa; q[uod] p[ro]p[ri]a mag[is] cu[m] p[ro]p[ri]a, et causa effectus cu[m] p[ro]p[ri]a;
 et om[n]i ma[n] e[st] causa sicut, quates h[ab]itu[m] ex illa adducitur; p[ro]p[ri]a e[st] ad dicit
 quiddam modo potest causa m[ag]is, quates hanc p[ro]p[ri]a ex actu;
 quod quod dicit mag[is] e[st] in actu p[ro]p[ri]a, p[ro]p[ri]a dicitur, ut si p[ro]p[ri]a
 h[ab]itu[m] p[ro]p[ri]a, et si alioquin. Sicut, et a causa p[ro]p[ri]a quates e[st] in

infectione agitur in omni causa effectus, de agens quod ad productionem
 mediorum, quae sunt ad eum opposita, in quo non est cau-
 salitas causa finalis, ut in agens, sed in fine quatenus est in executione
 non est tamen causalitas causa efficiens, multo magis ab hac pro-
 ducitur. Inquit, ut videtur, in est huiusmodi causalitas, sed
 lata, et analogica duntaxat, in eo videtur, quod magis propo-
 situm quodammodo imponit ad finem, scilicet ad magis, sed ad media,
 media, ad finem.

Capitulum tertium.

De causa materiali, et formali

- 1° De materia, et forma ut sunt prae-entia naturalis eorum sibi praedic-
 tione, ut si, et quodammodo attributa, non causa, pauca sunt in parte
 duobus de utriusque, Causalitate. Sicut ergo duplex est effectus, qui ex materia
 resultat, duplex est et causa causalitas. Materia quidem est causa forma, qua-
 tus hoc est materia addita, et causa opposita, quatenus hoc est illa, et forma
 resultat. Causa materia, et forma, illud inter se attribuendo; unde, sicut
 praesens est materia, illud inter se, ita est causa inter se, nec ab
 ea plures in materia dicitur. Ergo si, ita causa, ut in materia illa
 dicitur, deest, non est materia est causa tantum continua, adeo ab
 illa dicitur.

- Causalitas ut materia, et forma, quam opposita dicitur.
 2° in seipso magis unione est forma, per materiam subiecti additionis, et
 receptionis. Ita illa est unio, transmittit materiam de actu ad actum
 causandi iuxta materiam sibi praesentem, materia quidem hac unione
 non materia de potestate recipiendi, et substituendi formam ad actum recipiendi,
 et substituendi ipsam. Sicut transmittit materiam in se unio est forma de potestate
 substituendi oppositum ad esse plus actualis ipsam actualem. Sub-
 stituit autem formam, et substituere oppositum est causare in actu, tam
 forma, quam opposita; in praedicta ergo unione ita est causalitas
 materialis. Iuxta dicitur oppositum circa unio ab exteriori

101
Dicitur, duas causas de eadem explicari potest, ut eadem ab eis. Sed
de his dicitur Lib. praedicti, et nunc dicimus, causas magis proprie
esse magis entis, ut omnes causas reas agentes applicatos ipsius
ad finem, quia in hoc dicimus, utique potest.

A fractio, quae est de sua essentia, i. quiditas sponte, sic de se
ad magis Philosophi, quae causas intrinsecas et magis sponte,
et quae pars specificativa, seu praemodij actus perfectissimi.
Ubi notae oportet, quod causa fractio est causa magis intrinseca
per se causat intrinsece et magis sponte, ab ea tunc dicitur per
religiosa de suo verba; quia causa magis causat tanquam pars
perfectibilis, et de terminabilis; fra. v. tanquam actus de se,
perfectissim. mag. Sup. omnia dicitur effectus fractio fra. p. m.
manus. videtur, et secundum. Effectus fractio p. m. fra.
e. de omni. actus, immediate ex unione fra. ex magis praesenti-
ent; tunc e. de omni, quae fra. ex p. m. mania sui ineluctabile
magis terminat. Effectus iste de intrinseca, videtur ab
ipso fra. communicata; et supra illius fra. de causa
intrinseca.

Effectus fractio secundum quod est alius effectus
nati. ratione ad p. m. actus. Effectus fractio secundum de omni
in positivis, et negativis. Positivus e. de omni. positivus
ad p. m. de omni. nativus subiectus. Negativus e. de omni. positivus
p. m. positivus, actus. De omni. positivus positivus actus rei ex fra. p. m.
e. in re, in positivis. Effectus iste de omni. ad magis in eodem
sunt, quod negativus dicitur rebus a fra., tanquam in eodem, ab
entis; positivus e. de omni. rebus ex p. m. forma, iuxta p. m. positivus,
ex utroque e. in negativis. In dicitur rebus a fra., rebus in mo-
dus; quibus scilicet, quod positivus fra. communicat rebus, quod rebus

effectus idem ponitur

6

Causatio causa finalis e' unio p[er]
 ad mag[is] p[er]tinens p[er]fectio ad p[ro]p[ri]etate[m] p[er] q[ui]s unio p[er] q[ui]s e' p[er]
 p[er]fectio ex p[er]tinens unio p[er] q[ui]s applicatio: hoc itaq[ue] unio ex p[er]tinens
 itaq[ue] dicit[ur] ex p[er]te mag[is] capere ad effectus p[er]tinens recipiendi.
 Ras e' q[ui]a ad h[oc]e sub[ject]o incapacite[m] p[er] ip[s]i p[ro]p[ri]etate[m] de-
 nominat[ur] habere nequit; imo potius q[ui] p[er]tinere v[er]itatis
 e' nulla p[er] unio potest sub[ject]o, t[er]tio effectus p[er]tinens
 incapacite[m]. Itaq[ue] e' causatio p[er]fectio ex p[er]tinens effectus p[er]tinens quo
 q[ui]s dicit[ur] p[er]fectio ex p[er]tinens, et ex p[er]te capere p[ro]p[ri]etate[m] cau-
 sa finalis. Respu[n]dit effectus unio p[er]tinens, q[ui] unio ip[s]i
 et p[er]fectio dicit[ur] agnosce[n]s, q[ui]s p[er]fectio illi causare in gene[re] cau-
 efficien[ti]s, q[ui]a in ip[s]i implet, ut in ip[s]i ad h[oc]e dicit[ur];
 si aut[em] illi in gene[re] causa finalis causaret, ip[s]i imple-
 ce dicit[ur] nequit; q[ui]d repugnat, si effectus ad h[oc]e a p[er]fectio dicit[ur].

7

Proble[m] itaq[ue] videt[ur], effectus idem ponitur p[er]fectio in unio
 videt[ur] ab ip[s]a dicit[ur]; ac p[ro]p[ri]etate[m] ab ead[em] causat[ur] in gene[re] cau-
 sa finalis, q[ui]s q[ui]s sit emanat[ur], et velut apponit[ur] ex p[er]tinens
 videt[ur] cum illa. Ergo effectus dicit[ur] unio negat[ur], ex p[er]tinens
 dicit[ur] p[ro]p[ri]etate[m] p[er]fectio, p[er]fectio de novo ad h[oc]e causalit[er] finalis, nec
 efficien[ti]s n[on] operat[ur]; q[ui]a ex p[er]tinens p[ro]p[ri]etate[m] p[er]fectio e' n[on] esse ip[s]i;
 ad n[on] esse aut[em] in unio act[us] p[ro]p[ri]etate[m]. Talis itaq[ue] effectus,
 si ita n[on] operat[ur] licet, se[ri]m ad h[oc]e dicit[ur] n[on] esse p[er]fectio in gene[re] cau-
 monalis, quare[m] p[er]fectio imple[n]da e' p[ro]p[ri]etate[m], q[ui]d deus suspendat[ur] n[on]
 et p[ro]p[ri]etate[m] p[ro]p[ri]etate[m] p[er]fectio, ita ut n[on] operat[ur], n[on] esse in unio ex p[er]tinens
 p[er]fectio n[on] esse, ne sit ita p[ro]p[ri]etate[m] p[er]fectio.

Capitulum A. De Causa efficien[ti]s. Art. 1.

De quidditate, et causalitate cause efficien[ti]s. Et

*
p[ro]p[ri]etate[m] illi
tenere e'
ex p[er]tinens

Secundus.

Quae proximè inter alias causas causa non habet
 virtutem efficiendi, seu effectivam causam: hoc enim unica est, quae
 veritas, et proprie influere potest in effectum, quod est ab eodem adesse.
 virtutem; atque ita omnia de se ex Aristotele: id unde primo incipit
 motus, et quies: de a causa efficiendi incipit sit actus, dimittit
 quod actum suum, nec effectum, cum a causa est distinctio saltem
 expressiva per seculum unde. Dicitur etiam, quod a causa efficiendi
 primo incipit motus, et quies, quod intellectus est in executione,
 et nam hoc intercedit discrimen, quod causa efficiendi est exclusi
 generis, nam est totum illius speciem, et quod latius quae hoc ita
 se extendit; nam enim est quies, motus, et quietas; Atque
 est motus, et quietas naturae subiectae, in quo est causa efficiendi
 est motus, et quietas in natura, in seipso, in seipso, in seipso
 est, in seipso, quia autem in seipso determinat.

* supra illud: patet
 virtutem est per se
 effectivam

Quaestio I.

An causa secunda sint vera causa? N.

1° Causa efficiendi, ut supra agebat, in 1° dicitur, et 2°. Causa
 1° est Deus optimus maximus, a quo cyclo creatas 2° quae
 effectus influere dependere a prima, a qua aliter accipi oportet
 motus. Propter hoc dicitur aliqui, quos impugnat D. Scotus, ubi
 in se, aliter propria activa, ipsius in se, causas 2° spolabat;
 scilicet: creatio naturae, et appropinquatio ad se, ad se habent quos solus
 Deo ad illam presentem effectus producat, ut ad presentem
 ignem calorem, iuxta de eadem, sui naturae, quae de eodem, talis
 producat effectus ad presentem sui creatas. Non nulli ad hoc distat
 dicitur Coplanus dicitur, quia est in se per se dicitur, in se, et
 dicitur, nulli non est a creatura causam, ut seipsum maat

+ operacionem.

ad id quod dicitur in scripturis, et primum operum a rebus; et deinde quod
non est.

A 2^a De operacione in quibuslibet operacione, aliqui sic intellexerunt,
 2° quod nulla virtus creata aliquid operacionem in rebus, id est in
 3° inmediate sua operacionem; putat, quod ignis non calidus facit, sed
 4° Deus in igne; hoc autem est imple: 1° quia, quod est substantia sua
 5° causa, et causam a rebus creatis, quod potest ad unam cau-
 6° santem. Sed utrum enim habet est quod suo effectui det materiam.
 7° Sed, Dea autem in canone A. ratione B. sunt rationi
 8° liquet dicitur, licet hoc abstrahit, a Deo nisi, et operantur nil
 9° cooperacione auctore Deo creati, utq. docantur, quia ad ob-
 10° idem justificationem gratia se disponat, ac preparat, ut per
 11° dicitur, si dicitur, et veluti imago quodammodo non dicitur habere,
 12° necq. pariter se hanc, anathema est. Sed creatura impu-
 13° aliquid habere, veluti inanimatum quodammodo, magis pariter se hanc
 14° respectu dicitur, motu, et q.

Definitio: ab iniquo modo probata

3° 2°: Deo ignis, iuxta materiam, alij ignis generatur, quia dicitur
 1° prout, ut causa occasionalis, Deus alij producit ignem, ut per
 2° hominis generatur, ut causa occasionalis, Deus alij producit ignem:
 3° homo generatur dicitur et, alij generatur, quod abstrahit:
 4° 2°: operata sua a rebus dicitur, quod iniquum, si enim
 5° homo per virtutem iniquum non habet virtutem, et potestatem habere,
 6° ut virtutem, cogit, ad operacionem, in nullo inerte, et a lapide
 7° homo, et virtutem dicitur, dicitur enim principium iniquum modo
 8° naturae. Itaque: virtus est in virtutem, et mirabilis est quodammodo
 9° virtutem, quodammodo virtutem ab operacione Deo non producit, ut non
 10° erant omnia virtutem.

Solventur Objectiones 13.

6° Obiectio Malebranchii. juxta scripturas, hoc est, in libro AA. dicitur, ego sum

Sola

adoraret, hinc Moyses invenio profecti? Latius q^o que e^o 137
 prima Dei adoratio, hinc q^o ipsi contempserit, non deo de-
 betur, quia suprema, et independenti gaudet libertate, bene-
 ficentia, potestate, hinc si nuda dependentia ab ipso natu et
 voluntate creaturae, procedat, non potest. Unde unicusq^{ue}
 amicus, et laudus e^o supra omnia, q^o quid^o in talibus quod creatur,
 non nobis more, et potestate potest, a quibus n^o adopt^o proprie + Patemur
 iustitiae, beati ^{inm^o q^o.}

Supra q^o causa creata non vere causa,
 1) vereq^{ue} agant, quibus 1°: Perq^o causa efficiens reducitur
 de actu 1° causandi ad actus 2os, 2° media respondeat, causae effectiva
 reduci ad actus 2os causandi per proprios operationes, seu, q^o idem,
 causaliter causa efficiens erit actio, ipsa agit, et operari op-
 dem. Sicut est intellectus media finita intelligens per intellectus
 ipsius, ita est causa efficiens divina, et e^o finita causanti in actu
 per actio propria. Sed forte dixerit, actio e^o effectus causae
 efficientis, et effectus supponit causalitatem, non causa ipsa in actu
 2° causantem; requirit q^o actio erit causae effectus causalitatis.
 Ad q^o respondeo, q^o actio e^o effectus, qui causae effectus, quia e^o 2°,
 media quo producat, non 2° effectus, qui e^o 2° causae, in-
 fluxus fiat, et ad quem tendit. Effectus aut^o qui est in
 actu causae, alij in fluxu influxus, ne dea procedat in influxu
 ac proinde n^o supponit causalitatem, non actio ipsa e^o causalitatis, nec
 ultra procedere oportet, quia ad unum habet finem, non datur alia
res finita.

10) **Quaestio 2^a** qua ratione causa effectiva producat
 effectus? Respondo respondeo q^o e^o, quod in se agit divina, q^o
 agit, et id, qui agit, seu, ut dicitur, dea proprio, q^o et proprio.
 Hinc q^o appellat id, cui proprie attribuitur operatio, videlicet
 motus operantem, et hoc e^o prima, s. supra agit, hoc est q^o

dit, qd actio sit suppositiva. Præ quo e duplex; primus dicitur
 præ quo per modum influentis, operantis, et actionis; et prout
 se e dicitur causalitate, quæ e actio ipse agentis. 2° præ quo
 mediatum; 3° deniq; præ quo, mediatum. Præ quo immediatè dicitur
 e præ quo per modum virtutis immediate in fluentis; præ quo
 que mediata appellatur præ quo per modum radicis, aqua vapores
 ostendit.

11
 Exemplum; homo e qui amat. homo e præ quo amoris;
 aja e præ quo mediata, seu per modum radicis; voluptas e præ
 quo, in mediata, seu per modum virtutis; amor dicitur e præ
 quo per modum efficacitatis. Hinc e, quod in se dicitur esse potius
 ab aja, in se ipse, et amore ponitur medium, ipse potentias
 ac præ se in se præ quo radicale, et in se actionem; præ se
 quo immediatum; atq; de hoc accipiunt philosophi memorata res. Prout
 qd potest ad præ se quælibet, quæ accidit, esse semper, et ubiq;
 res a rebus dicitur, pro virtutibus dependunt. Tota præ quo
 atq; præ quo (causalitates) appellatur præ quo immediatum;
 hinc additur, immediate suppositum quatuor inter ipse, et effectus
 aliud n mediata suppositum. Absolute per se præ quo immedi-
 atus intelligitur de præ quo que immediata

12
 Cum igitur unum quodlibet
 iuxta se e hoc axioma, agat recte qd e in actu; secundum
 nature ut in actu operis per se; hinc e, quod e in nature
 hinc nature facta. Quare facta e præ quo agendi in virtutibus
 nature, licet actio tota ensi eo natura, et facta operis tribuantur,
 ut præ quo quod facta potest esse 2. substantia, 1. accidens;
 substantia, ut ignis; accidens, qualis quod per se consideratur
 loci; namq; effectus potest esse substantia, ut ignis. 6. producta
 ab igne a; 1. accidens, ut calor e. in se per se producta.

Principio

a calore in hanc. per subtractionem est causa principalis, per seque,
 vel mediata (an est immediata, nec est ubi dicitur habere sua
 causa) effectus subtractionis, quia tunc non potest accidere; causa
 enim principalis debet esse equalis vel principalis ex effectu; nec
 vel 2. accidit equali subtractionis.

Questio 2. 2a.
An substantia creata sit causa mediate
operativa? Pars mituntur aliqua, et resp.
secundum sententiam S. S.

Ad faciendum pro utroque dicendum notandum,
 precipue vocabatur causa efficiens dicitur, in pri-
 cipali rpe, et instrumentalit, de quibus in preteritis frequenter occurrit
 ratio. hanc causa efficiens principalis ea est que virtute propria,
 et quasi non operatur, ut Architectus domus, Intellus
 2. e, que virtute, et non alterius, a quo movetur, agit
 ut scilicet malleus, serra, et cetera. Cuius utriusque causa
 patet distinctio, quod est perspicue traditum ad Thomam 2. q. 2.
 que ad 2. a. 1. in corpore per haec verba; dup. e causa
 2. agens, principalis, et instrumentalis; principalis quod operatur per
 2. virtute sua propria, cum altera effectus, sicut ignis suo calore
 2. calefacit; causa 2. instrumentalis in agit per virtute sua propria,
 2. vel solum per instrumentum, que movetur a principali agente; sicut be-
 2. tus in arboris secum, id est axe, que est in mente artificis.

Intendit 2. causa instrumentalis accipitur in lato, minus pro-
 pria acceptione pro omni eo, quod subordinatus alicui, ubi
 eo dependet, ut operetur. In hoc sensu causa 2. adve-
 principalis, dicitur quod ad Thomam causa instrumentalis, quia

deprobat a se causa; atq; et quales causa partibus dependet
 in operando ad universales, et casata, instrumentis de causa
 res per universales. Ibi notandum est, quod apud philosophos dicitur
 instrumentis causa, genus, seu instrumentorum duo, claresco
 tantum: alia namque sunt instrumenta, in quibus tota actio
 fit, et status est per se, et elevationem causa, principalis
 hujus est in artibus, vegeta, vegeta, vegeta; et in instrumentis
 secunda respectu generis, quae causantur. *Sec. instrumentum.* dicitur

3 motiva, quia motiva, non nullo esse motum, nec actionem
 habent. Ista si instrumenta appellat philosophi dicitur; suntque ut
 ipse dicitur, fit quaedam accidentis de predictis qualibus, quae natura
 sunt subtiliora, ut potestatem ad exequenda mandata, seu
 ut ipse loquuntur, ut immediatam agere potest, non ad junctam. Ista
 libet instrumentis ista clari appellat illi instrumentis; instrumentis
 2. 2. clari instrumentis quo. De qua ad hoc principia, quae pro quibus
 intelligi namque dicitur, promittenda, sunt illa, quod hunc subtilia
 sunt pro quo radice operatio, effectusque ad hanc secuti; non
 lo 2. modo est principia immediatum

A Quare licet causa radice
 in corpore sit principia actionis, seu motus, ut
 nutritionis, accretionis, alterationis, remotionis, intellectus,
 generationis et cetera, nullus tamen horum immediate producit,
 medius potest a natura regulis motibus, deinde natura appropinquat
 soli, veluti famulus, dependentibus, ut potest nutritionis, accretionis,
 alterationis, remotionis, intellectus, generationis. Unde
 juxta diversitatem motus, effectusque producit diversitas est
 cogitatur faculter accidit ab una parte subtili dicitur,
 appellaturque a nomine effectus, ut a calore, i. calefactione
 faculter calefactionis, a frigore frigificationis, a motu
 locali loco motus. Si autem ab eis quibus, sunt hae actiones

facultas? praeter quos occurrat, nil invenitur. Haec si
qualiter, huiusmodi immediate generantur a substantia, tanquam
a parte, sive, l. radice quae, deambulant, et pululantur

5 Scotus, cui plurimum e Sociis adhaeret, agnoscat in sub-
stantia activitate adeoque, et proxima, sicut per substantiam, atque
et reipse plurimum accidit, ut intellectus, et voluntas, quae
in his rebus immediate ab ipsa procedunt; deinde, autem, intellectus
et voluntas in earum facultatibus, l. potentiarum rebus ab ipsa deman-
dantur, sicut ipsae substantiam, quae, quatenus intelligunt, de
intellectibus, quatenus vult, voluntas. In rebus si componuntur
venit, sicut positionem magis, ut per seipsum, prout est agente,
medium quidem accidit; atque, per substantiam produci immédia-
te a substantia agente, quae, prout est immediate ope-
rante.

6 Adversarij tandem, quod in parte agente intendimus
de rebus, quatenus e aliam substantiam, productam; eorum decem-
sa praetera accidit, agemus postea. In hac parte alterata
est, atque, inter rebus media. D. Communit, quae aliquid locu-
tae immutabilis, docet, quod rebus, quae, accidit, deinde, im-
mediate per ipsam activam ad praetera rebus, illa praetera,
ita immutabilis, et operata a rebus; atque, ex eis, emergere
possit, adeoque, productum rebus. Per resolutionem et

Altera conclusio 2.

Conclusio

7 Substantia creata e virtus immediate productiva aliorum
rebus: l. ad. rase omni, et effectivissima: virtus produc-
tiva effectus, rebus, tanquam, requirit in accidit, virtute; q. l. pars;
virtus adeoque, praetera, aliam substantiam, requirit esse in virtute, atque,
imperfecto effectus; ad accidit, e immutabilis, rebus, i. q. l. pars magis;
virtus adeoque, praetera, virtute, debet totum effectum praetera,
l. fructu, seu, secundum, eadem, speciem, l. emineat, aut, equi, valentia,

de eodem coniungitur species, aut saltem potestate equalis; si autem
 ex his modis scilicet nobilior effectus causa immobilitatis, ut per se
 patet: q. Illa autem, quia dicitur ad hoc potestatem habere et
 scilicet tota perfectione, quae latet, quae quae habere requirit, si
 illi non opponatur, iuxta illud, nemadit, qd non latet.

Reperent

8. **Quod**, quod accidit, si producat subiectum in quo, causa principalis et
 ut qd, si tantum ut causa immobilitatis, et utique; quia non operatur,
 Caput) in viam propria, si in parte, et non subiecta; quatenus
 subiecta in accidit, quae sunt instrumenta ipsi deo servientia, sicut
 quaedam delecta in operibus, et vultu per modum motus actus
 implentis, operantis, et elebantis vultu accidit, ad aliquid ma-
 ter magis proprio. Unde equalitas causa, cu effectus, huiusmodi
 in illa premissa requiritur ex parte causa, principalis; quoniam
 factus attribuit; non si ex parte causa instrumentalis, quia hoc in
 tantum producat effectus, scilicet nullum, in quoque delecta sunt.
 a causa principalis

Sed

9. **Si** operari per aliquid vultu subiecta, a vultu in accidit, de
 vultu; 1. e operari per aliquid vultu accidit, dicitur a subiecta?
 Si vultu. Illa vultu subiecta e immediate operantia vultu;
 sed ut non vultu; et non vultu illa accidit, quantumvis a subiecta
 delecta, imperfectione esse subiecta; quatenus vultu, et non sub-
 hae illud non videtur, nec ipsi producere potest. Duali.
 quod accidit operari ut vultu, et instrumentum subiecta, si vultu, quod
 ut accidit, seu ipse non immutat naturam, ut ipse fatentur; nec
 facit, quod ut equae potestati ac effectus; q. si per imperfectionem
 mat. **Vultu**: si accidit operari per vultu proprio, natura
 habet vultu, sicut effectus subiecta; q. cuius causa principalis;
 quod non procedit.

Subiecta

10. **Subiecta** accidit, iuxta solutionem, influit in sub-
 iectum ut vultu substantiam; q. influit in subiectum ex proprio

cor. et ex propria mate: pro; deq. ut causa principalis
 Deinde: qd accidit non subita operari, nil subit; sicut
 nil facit, qd quia figurat non operari ad corpus pondus
 supra vires subit; si nulas vires accipit a quocumq.
 Deniq;: iuxta relationem, debet a subita natura quiddam
 accidit: qd subita e immediate operativa respectu illius subit;
 quocumq. sit. Sed admodum, qd subita sit immediate operativa
 alicujus subit; in e natura, sicut et in sit alicujus subit; qd
 sit in sit: sed, iuxta ad rem, subita sit e immediate operativa
 alicujus subit; quia alicuius esset inferior; tunc est; (Cognoscit)
 donec fiat proprius accidentis; ex quo ipse in se in se sit. Sed
 ipse sequitur e quo subita sit immediate operativa e quo
 est; subit; sit sequitur e quo est immediate productiva
 subita: q.

Lascia

11. **P**robatur de subit; natura ex praedicatione vna
 vniuersali contra descripta: natura subit; immediate per se
 ipse aliquid producit subit; ad subita creata e natura sub-
 tatis: qd si majori natura subit; e immediate operativa per
 se ipse; ad hoc ipse immediate per se ipse aliquid producit subitam:
 q. Probatur maj: quilibet natura e immediate per se ipse operativa:
 q. Probatur: quilibet natura e per se, et causa motus, et quod est
 in se est: etc. ad de probatur in obiecto causa est natura
 que immediate operativa in se per se ipse: q. Probatur: natura
 per accidit: ad natura; que subit; in esse natura per accidit;
 in obiecto probatur natura subit; q. Probatur: natura que per se
 ipse in se immediate operativa, subit; in esse immediate operativa
 per accidit, qd in se natura; ad natura; que subit; in esse natura
 per accidit: q.

12. **P**ropter hoc, natura subit; subit; per
 hoc qd sit per se radicale motus, et quiescit, qd quid per se ipse
 probatur: in se est, ut natura subit; sit talis, qd sit immediate

opny pte; ubi eni efficietur immediate ab accedente, potest scilicet
 que de se, et sunt qualiter per se primo ordinata ad ac-
 cessum de prioribus. Sed tunc nequit subita esse pte. radicale
 motus eliciendi per potest, qd ipse sit immediatus pte. factus, et
 proxime operaturus respectu causae potentiarum; hoc ad mi-
 se, nulla e ratio, ut et n' sit immediate operaturus. Sicut actus
 effectivus subitans ad motus scilicet, qd nulla e solutio. In
 maius subitans esse pte. radicale motus eliciendi per potentiam,
 i. e. esse factus, et proxime causae, qd supponit potest. vnt, l.
 qd agant; ut esse factus, et proxime causae, qd potest. vnt,
 l. qd agant, e. esse immediatus pte. factus, et proxime operaturus
 respectu causae potentiarum.

13. **Quoniam** patet, subita enim
 actus nequit esse factus, et proxime causae, qd potest. vnt,
 l. qd agant, nisi agendo, i. in fluxu ipse, ut ille ante agant,
 quoniam quilibet e. esse pte. factus, et proxime operaturus
 respectu potest. In maius subitans esse pte. radicale motus elici-
 endi per potest, i. e. potest dependere a subita in esse, l. in
 operari; si potest dependere a subita in esse, l. in operari e.
 subitans esse factus, et proxime causae, qd potest. vnt, l. qd agant.
 q. subitans esse pte. radicale motus. Et hinc qd que usq. modo
 diximus, colligunt. proxime operaturus, potest, per quas subita causa
 operatur, ab ipse entis n' dante.

Solventur argumenta. 53

1A. **Quoniam** omnes fluxus motus e. tendant, ut immediate
 subitans in fluxu in quibus effectus, vnt subitans, non accedat
 eminenter, eorum actus, quibus hoc ipse probare. n' p' se
 demus in parte. licet infra de causa immediate priorum accedat
 pauca n' dda. sequitur usq. l. nonnulla d. 53.

- 145
- 21 ab: 1^a: Deus solus, qui agit per se, nihil dependens a sua
 22 subiecto; ut dicitur ad alij operatio e accid^o: et deo operatio qd
 23 proxima p^{ri}ncipio operatio e accid^o: Ita lib. 12 de act^o dicitur
 24 dicitur 3^a q^{ue} 2. a 2. In eod^e loco leg^o h^{ab}et d^{ic}t^um: videtur
 25 conponitur, qd p^{ri}ncipalis ignis n^{on} est operatio h^{ab}et, n^{on}
 26 intelligitur qualiter accidit, et p^{ri}ncipalis, q^{ue} est quantitas
 27 et pot^{est} ip^{si}us

15. Certe aut v. d. p^{ri}mo p^{ri}ncipio, q^{ue} d^{ic}t^um ad
 21 dicitur: nec in Angelis, nec in aliqua creatura naturalis, et
 22 pot^{est} operatio e accid^o: sua eod^e modo. Quare hoc ip^{si}us
 23 p^{ri}ncipat in eod^e p^{ri}ncipio q^{ue} d^{ic}t^um ad dicitur: de h^{ab}et in
 24 Angelis e quiddam p^{ri}ncipio, i. pot^{est} q^{ue}, nec ip^{si}us eod^e natura
 25 nec eod^e intellectus. Sed q^{ue} p^{ri}ncipio, in quibusdam fidenter
 26 creditur. Et dicitur, ip^{si}us leg^o operatio p^{ri}ncipat, notatur
 27 demerit. Ad 1° p^{ri}ncipio, d^{ic}t^um. Eod^e p^{ri}ncipio p^{ri}ncipat eod^e p^{ri}ncipio
 28 voluit, operatio eod^e creatas dicitur a p^{ri}ncipio, eod^e p^{ri}ncipio
 29 q^{ue} eod^e p^{ri}ncipio; eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, eod^e p^{ri}ncipio
 30 que p^{ri}ncipat, inducit: qd n^{on} accidit in deo. C^{ui} q^{ue} eod^e p^{ri}ncipio
 31 a sua dicitur p^{ri}ncipio n^{on} eod^e p^{ri}ncipio, unde dicitur d^{ic}t^um
 32 qd p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, d^{ic}t^um, qd ad dei eod^e p^{ri}ncipio
 33 eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, qd d^{ic}t^um eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio
 34 C^{ui} q^{ue} dicitur eod^e p^{ri}ncipio, p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio
 35 accidit. n^{on} eod^e p^{ri}ncipio, n^{on} eod^e p^{ri}ncipio

16. Solutio eod^e colligitur s^{ic} p^{ri}ncipio
 21 s^{ic} p^{ri}ncipio q^{ue} d^{ic}t^um a 1° ad 2°, ubi dicitur: n^{on} qd eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio
 22 s^{ic} p^{ri}ncipio, qd n^{on} eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, p^{ri}ncipio
 23 eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, eod^e p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio: unde dicitur
 24 unde dicitur subiecto, et accidit. Et hoc modo pot^{est} q^{ue} p^{ri}ncipio dicitur
 25 videtur inter subiecto et accidit, q^{ue} p^{ri}ncipio eod^e p^{ri}ncipio, Si aut

potest esse actus primus in corpore medius inter subiectum, et actus: sunt ergo
 accedens metaphisice, quatenus videtur intelligi. Sicut ergo, sub quo reap-
 turus in ordine ad actum, procedit a ratione per se, seu potest, sub quo
 receptus est in ordine ad operationem. — Quod quod patet ad alium textum 5. 1. 2.
 in eodem articulo ad 4. apertum: sic subiectum est primum actum per se,
 ad non proximum. Patet, inquit, ratio, quia sic subiectum sub hoc pro-
 cedere recipi non exprimit nos potest, seu principium proximum, ut nos
 pro ut non illud radices, et includat.

17.

Ad 2. respondeo, in principio
 est illo, igitur potest alium radice, qui procedit de potentia,
 quibus materia dicitur ad finem, inchoat, acquisitionem preparat;
 que dicitur calorem a calore, in ita ut calor proprie se potest,
 et inchoat ab igne dicitur, et quia apprehendit quasi esse rationem
 dicitur; quod est ex eo procedit, quod sit in aliquo existant quod calor,
 igitur nos intelligimus nos, si maxima ad calorem copia, et
 nos iuxta calorem potentem, et ignem dicitur: nos dicitur potest, quod ubi
 minimum ad calorem, igitur ad remiguo; et ubi maximum calor,
 igitur inchoat. — Ad 3. dico: potest operari Angelus non esse dicitur quod
 sua est, quatenus Angelus non dicitur me per illud; cuius quo operari
 me colere, quod dicitur, seu est angelus in terra per dicitur inchoat
 operari. — Ad 4. dico: Dicitur illud ubi dicitur nos, ut multo
 locum usurpat, pro est; in quo dicitur dicitur, quod ad 3.

18.

2. Et hoc quibusdam quatenus ad actum, quorum aliquando se habent. 1.
 potest operari ab actu, operari potest actu est actus; 1. q. subiectum
 non est operari, 1. operari non est actus, quod recipiat. — Item,
 primum est esse, quod operari; subiectum est proprie, primum ordinari
 ad esse: q. potest ordinari ad operari est potentia subiectum. — 3. actus,
 et potest debent esse in eodem genere, nisi per se, et per se dicitur
 in eodem loco; ad actum, et operari, que est actus per se potest operari

hinc est in linea actus et pota operationum. **Ad n^o Philonij**
 prologij: plura sunt sed et illa, et ista ac nobis quae ad hunc
 modum in faciliu videmus. Ita n^o adhibitorum solutio decidit
 ante sua ad seipsum respondere.

1° est in actu, ut primum docet S. Thomas; si subita est immediate per
 se in actu: quod potest esse immediate operationum; non est aliquid subitum
 productum. **2°**, unquam. Nam est ad esse, de se hoc ad ope-
 ram, seu agere: S. Thomas 3° q. 1. a. 3; si subita immediate
 se hoc ad esse: quod et ad agere, seu operari. **3°**, in modo operi
 sequi ad modum eodem; id est, si per se quod ad. **4°**, si perfectus
 est in modo, est subita, quod accidit: quod et perfectus modus
 operandi: et operari immediate perfectus est modus, quod operi
 modus, ut patet in deo: quod operari immediate potest hoc
 subita, quod accidit. **A bonum est deum suum; quod dicitur**
 a deo Dionysio, lib. de divinis nominibus; subita est immediate per
 se ipse bona: quod est cum deum, seu operari. **5°**, primum
 unquam: tale, et illud magis; Aristoteles primo posteriorum;
 sed accidit: est immediate operari quod subita, quod subita magis
 est immediate operari.

20. Sed ad Philonij adagia respon-
 deamus: **1°**, siquidem: simulat quod in intentione; si quia subita
 radii est pota, ad illud operari debet, et non radii est exclusi
 actus radii est; si quia radii est in intellectu, pota
 operari cum modus, et actus est, operari subita modus suum.
Respo q. ad 1° actus non esse pota in intentione pota; primum
 in intentione est deum operari, si quia perfectus in modo operari; et non
 per hunc operari solus in modo pota, si quia illud est in intentione
 et non esse operari; quare operari hunc est in modo, talis in modo,
 a pota. Actus ergo, seu actus talis modo est operari in intentione,

Responsiones
 15

et actus; quoniam est inoleactus, pota genij aliqua, seu
magistratus; quia in modo pota a potentiori, reuoluit per
effectus, melij prius actus cogimur, sed per illis q
suppdy ab alio reamimus, ut dy per acty intelligendi
hony a Paulo didimus.

21. **Paul** abbat, quomus hupit
exhibere specifice ab occide. adueniat subita, nominatq ope
ratus ipa ut rigetur, ru, motus ad effecty subitigaly. Sic
Logica ab ente raris fiato, in d' hony ka, rificatur, cy
ipm habitus realis ut. Ad 2^{am} prius e' eae, quipparatij
priorite raris, quatenus paitidij occupamus in e' raris qz qu' illij
ad operatos rparentur. Subitae proprie e', quibus ente
n' ordinem ad raris qz aliquid rparitij ab ipa d' hony;
hoc aut n' raris, q' n' e' proprie operatos; raris e' raris hony
e' raris raris proprie operatos.

22. actu ad raris subitae raris qz ordinem, ut de moa, et raris; quia
ep n' raris n' raris subitae pota d', et raris de gen' eae effecty
(equita in raris) n' raris, sub eod' gen' raris, n' op' raris
qz. Ad raris, raris n' e' ab o' raris raris; alijs pota raris mag, et raris;
subitae, et raris, raris raris raris; q' raris, et raris ipa raris in
eae eae gen', et linea; ut raris eae raris, raris q' raris
p' quo raris raris. Sed oia ab raris ad raris raris raris pro
hony raris raris raris; raris q' raris raris; operas intij
raris raris pota in eae operatos; q' raris intij raris raris. Raris
operas e' actus raris pota operatos; q' raris raris a raris sub
raris, quia raris raris raris in eae raris raris, quia e' actus
ultimus raris.

23. **Quo** aut; raris intij eae raris, n' raris; raris
raris aut; raris q' raris in eod' sensu raris aut; raris raris; raris
raris, q' raris raris; quia raris raris raris, et raris
Subitae in eae raris; operatos raris raris raris raris;
tanty ex eae raris raris raris, ut ex operatos raris raris
operatos. Raris raris raris; raris, ad raris raris raris

nequit esse propria operatio; quod si subiecto recepta natura, nequit esse
 immesse opera. *Secundo*, subita adu. sub. xpm natura, nequit
 esse propria accessio; sicut *g. 1.* *Neque* p^o q^o, et dicitur 2° propter accid^o,
 tanq^o p^opter s^o q^o, s. am; tanq^o propter s^o q^o, s. am, et
 n. dicitur. Subita quidem e^o p^opter operatio^o ita ut hanc intendat
 operatio; sicut ipse subita e^o s^o q^o operatio^o dicitur, ut pote
 quia adsequitur p^opter s^o q^o dicitur, aut p^opter dicitur s^o q^o.

24

Argumentum 2° dicitur ab inveniendi: N^o ipse subitatis esset
 inde operatio, sicut hanc tempore esset in actuali operatio
 p^opter; sicut hoc e^o inveniendi; q^o n^o e^o inde operatio p^opter; quia
 aza e^o p^opter s^o q^o dicitur, sicut hanc tempore dicitur; q^o *1.* *1.* *1.*
 et dicitur ante p^opter; quia aza e^o p^opter s^o q^o dicitur in
 causa, sicut, sicut ante; in causa, sicut, sicut, sicut, sicut, sicut,
 et dicitur. Causa sicut semel unice sicut nequit n^o ipse effectus, sicut
 inveniendi; ut pote ad ipse inveniendi. Causa et effectus dicitur a pro-
 prio effectus, et operatio; p^opter; ab alio actuali dependet
 ad operatio, quia a subiecto; exigit e^o mag^o sicut, ap^o p^opter;
 ab alio; sicut, quia defectus n^o temp^o operatio. Itaq^o,
 alioq^o in ipse accessio, quia p^opter hanc inveniendi operatio, quia
 sicut hanc tempore operatio.

25.

Argumentum 3° dicitur: id est sicut p^opter
 operatio e^o p^opter sicut Dei; q^o hoc nequit subita, cetera dicitur
 sicut e^o inveniendi subitatis, quia si non sicut, nulla sicut
 creata sicut subitatis, sicut accessio inveniendi operatio. Dicitur
 ante: p^opter operatio absolute sicut, sicut; ab alio inveniendi,
 sicut ante; sicut, et sicut, n^o ante et dicitur. Solutio patet ex sicut, sicut
 de e^o dicitur, sicut. Illa q^o p^opter, esse p^opter p^opter, quia ante
 ante p^opter sicut, sicut e^o; sicut p^opter sicut sicut p^opter sicut
 hanc p^opter operatio; et ita solus Deus e^o p^opter; sicut sicut,
 esse p^opter p^opter sicut sicut; et in hoc sicut e^o p^opter creata.

invenire

et omni causa sua sic quod dei similitudo, et participatio, eisdem
attributa, hunc tunc, participat. Est similitudo, sicut et e operati-
va: e deper in esse a prima causa ab eisdem et deper imperant.

26 **Arguor 5:** ead pota nequit respiciat actus diversissimi,
sive diversae naturae; s. si subta esse immediate operativa, respiciet
actus diversissimi: q. no. Natura patet, quia imple videt, ab
eadem actu s. plures actus s. prout in se valde diversis; deoq;
ab intellectu, a quo intellectus procedit, si procedit voluntates. s. n.
m. n. si subta esse immediate operativa, respiciet operas quales
operativa, et quales subta respiciet subitit; si operas, et subitit
sunt actus valde diversi; et operas si de ha accident, et subitit
de ha subta: q.

Respondet, nil inconmodi esse, qd dicitur sub diversis
27 **respiciet,** l. reduplet respiciat diversa: sic qd quales intellectiva
respiciat intellectus; quales voluntaria voluntates. Paulo aliter: id
notat diversa. Cuius igitur subta et quales subitit, et prout sic dicitur
hinc supplet; et notat operas, et prout sic dicitur inesse natura: in qd,
operas subitit similitudo naturae, s. quales operas actualis, l. e. ipse post
bilis. Hoc arguor e manifestum in se o. obnoxy. Intra itaq; in sub-
stantia, principia a quo tunc tunc redit operas; illa enim sub respiciat
ita respiciat subitit; et sub natura principia tunc tunc respiciat et de pota
operas operas: s. dicitur operas.

Arguunt tandem
28. **nam** experientia in quibus tunc claris deprehensione videtur accidit immediate
subta operativa. Coenit s. ferat per nimis caluae cogit in quosdam
Natura ignis producit; caluae (ad dicitur 2. 102) in ferat tunc ferat ab-
talis ignis, et tunc accidit caluae = 2. **nam** accidit Solidas
oco subtales generas accipit, immediate q. ipse effectus producit.
3. si aqua guttula accidit caluae tunc ipse respiciet ad mis-
ceat, prout subta accidit. s. qd subtales tunc producant = 4.
videntes generas immediate ab accidit. **nam** tunc tunc = 5. **nam** ipse
animalcula, que in dicitur tunc tunc, et prout respiciet generas

29. Non ex parte materiae, sed ex parte formae, alij quoque hoc veteri
 docentur, scilicet, in quibus casibus magis subijcti, tamen amantia reo-
 perit non res ad reclusione. Ceditur enim, quod in rebus, multumque
 alij casibus, prout, quod in preparatione illius ignis exiit huius
 di aqua pro calida in pulvere decidit. Responsum est, in rebus
 in quibus, ceditur, quod accidit. prout in rebus, prout in quibus, magis
 disponit, quibus preparata ad spiritus subtilis, sed recipiuntur.
 Quandoque, in ad rebus, cui subtilis tribuatur effectus, ad id
 reuerti debere ad casus, et supra, quod ceditur fieri appropriata
 ignis, fieri quibus modo calore, quo in rebus, agit in rebus,
 in rebus, in calore, ut calida, quae cultura de parte ad ignem,
 prout in quibus, ad deus videtur supra, in rebus, scripto, sed subtilis
 ignis producit.

30. Sed si verum fateatur, et magis nanque, quae
 non ceditur, reclusione, ut amilla mihi sonant. Hoc, in partem reclusione
 in rebus, reclusione, quod in rebus, facti negotia, reclusione, prout in
 illis, in rebus, accidit, in modo immediate effectus, reclusione, prout in
 ut in rebus, ad id tanquam casus principalis, prout in, in rebus, in rebus
 ut in rebus, ut in rebus, quod ut casus principalis, et in rebus, in rebus
 cui principalis tribuatur effectus. Soluuntur, in rebus, quod in rebus, in rebus
 prout in, accidit, et in rebus, accidit, et in rebus, in rebus, in rebus
 sententia, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 alij, in rebus, prout in, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus

31. Quare ostendit ad dicta, et in
 domus ad prout, in rebus, fieri prout multas reclusione, prout in
 reclusione, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 quae, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 elementa, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 casus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 tanquam, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 casus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus
 reclusione, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus, in rebus

igni calidus p[er] se intra quatuordecim dies existit. Sic *Concordia*, t[er]minans
et *Castoreo*, sublimata; aut sulphur in igne sublimato
et *Chimice*.

32 Sed 2. respondet, quod Sol e[st] magis unius causa na-
tura p[ro]p[ri]etate, et inf[er]at ingenti ignitatis p[ro]p[ri]etate, quam
plures ad nos usq[ue] pervenit, velut hoc esse factu[m] ob omniq[ue] distan-
tiam, et divergentia[m] ab Solis s[er]vato[rum] ignis, nullo n[on] modico tractu
actus, et ad fregos tales generos, maxime plantarum. Metata
et Solis actus tribuit; et intus ignis sublimari ope unius;
nisi forte per a. Nisi existeret o[mn]ia sunt spacia. Sic e[st] potest et fa-
ctus p[ro]babiliter, et celebratissim[us] p[ro]p[ri]etate, nullo Solis tractu ad nos
usq[ue] pervenit; de v[er]o calore, nec luce, et ad summi[m]us tractu[m] p[ro]-
p[ri]etate, et hoc calore, quod luce, et p[ro]p[ri]etate Sole p[ro]p[ri]etate sentimus, p[ro]p[ri]etate
et in p[ro]p[ri]etate, quod intus ignis et nos mediant, et hoc adde d[er]i-
vatas spectare, ut nobis videri videntur.

33 Caro lux n[on] debet p[ro]p[ri]etate
esse Sole, et non calidat p[ro]p[ri]etate, et qua[m]vis *Concordia* et hoc, lux p[ro]p[ri]etate
etiam p[ro]p[ri]etate, quod Sole, et hoc ignis et hoc, lux et hoc. Lux aut[em] identit[er] p[ro]p[ri]etate
et hoc p[ro]p[ri]etate et calore, et igne et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate v[er]itatis ductu[m] d[er]ivatur;
in eo v[er]itatis, quod hoc lux ignis v[er]itatis, hoc t[er]m[in]e ut p[ro]p[ri]etate luceat, r[ati]o, quod
et admodu[m] r[ati]o factu[m], nec inde v[er]itatis adde, hoc v[er]itatis, quia ad hoc requiritur,
quod ignis p[ro]p[ri]etate et magis densu[m]. Hoc r[ati]o, minime, quod v[er]itatis existeret,
in fluxu et ad in materia quod. Nec v[er]itatis, hoc facile v[er]itatis
v[er]itatis *Thomista*.

34 Sed 3. negat eam aeris p[ro]p[ri]etate; quia nula aqua parva cu-
m p[ro]p[ri]etate v[er]itatis potest admitti v[er]itatis in v[er]itatis; hoc est ex parte v[er]itatis
p[ro]p[ri]etate sicut potest maxima v[er]itatis in v[er]itatis molis, adde v[er]itatis aqua;
sicut ex medico v[er]itatis v[er]itatis v[er]itatis ignis v[er]itatis v[er]itatis, et
applicet ma[ri]a. *Thomista* q[ue] equivoce e[st] ex eo p[ro]p[ri]etate, quod minima
aqua p[ro]p[ri]etate v[er]itatis v[er]itatis p[ro]p[ri]etate diluta in v[er]itatis v[er]itatis p[ro]p[ri]etate
et p[ro]p[ri]etate fundat, per m[er]itatis, atq[ue] d[er]ivata. Inad v[er]itatis v[er]itatis p[ro]p[ri]etate
et dependet v[er]itatis, v[er]itatis p[ro]p[ri]etate v[er]itatis; et q[ue] p[ro]p[ri]etate v[er]itatis, v[er]itatis pat[er]
recepto est aqua in v[er]itatis v[er]itatis; hoc est aqua p[ro]p[ri]etate collig[er]
atq[ue] adunata, v[er]itatis v[er]itatis, v[er]itatis dependit aqua p[ro]p[ri]etate v[er]itatis,
et hoc p[ro]p[ri]etate.

Quareque prout ac ubique totide n. Sateca tas, qd raut
 vty propagatio requit clare exprimi, na e intellecta spualis.
 Vtyq; tas na illy explicat. Et in primis de luca propagatio
 n pnt agty; qua ij eta moa supponit euata, qd n, tu fia a
 solo deo producite; ni in caroz testulani in eadem velimus ad
 mngty opo exte traduce, d e, a p. in filij apt traduci, d scilicet p
 geras. Quod quid; ut ut caroz im malle qd nq; deagant, men
 to ad ecclia fiait pntoapty; ad carozu vionitij gerasos im
 elligendos alijs luez pntofat: quai, pntu capto, n in qdij opo p
 no.

36 Quareq; fia malle vionitij e dicitur; separataq; aliqua est pars,
 receptaq; in ma pportioata, tu disparta, vty ipy infiat, d ajmat
 dicitur qd fia in tot partibus dicitur, quot geras emitt. Inanag
 ray dequy fia abozu; suntq; vclut tot vionitij, que vq; qdij
 oportuni mag apicata, pabulo refectq; vion euocyt. Sic inf.
 abozu geras tenag mandata, gnytyq; humidise lapata, ad falo
 le fta, paulat vrese coacta explyt in antore; raut vclut qdij
 phata ma, appropimataq; vte cutendit, d explyt in grem. d flam
 nam. d ipy propitendij de propagatio vionitij; de excerpto.
 Pro

37 huc tas in vclut, que ex pulvere gerasi vulgo creditur, d exponit,
 ad hoc na oro gerasi, pnta pntolamq; reg. In casq; pntolam
 gnyty, ut nuda, magna dicitur; idaq; in ipse scripto vnti
 ca in aplytis fia vntis, ut vnti vntat Paulus Laguna d. v.
 lib. 9. In oripau and d dca p, in qd oro fia paly, vnt in
 vntipau, que quid; ne a deo facta in ipso mudi exordio, ut ponit
 hoc opinio; A tunc adua da ex ma, dy ex omixione vionitij
 ory vntagty in puly. Rakel e, qua in oro facyde, ut diximus
 dno e. huc tractatur, et ante Galvaz incubatorq; pnta guli vnti.
 microscopij ope inspicya, ut observit dicitur Malpighius Pntu
 ex pnto vntalij; que quid; in oro exte vnti vntant.

38 e auge solutio: quia dy vnto ex pulvere, aliudq; anl. ex gutu

Handwritten signature or initials.

generari credit; hoc n̄ ita accidit, ut tunc generat, sed tunc paulatim esse
 ex parte pulvis ipse, qui in ovo latebat, ubi calore exterioris fovetur;
 generas autem sic facta ante quod ovum excluditur. Sed tunc quibus in
 omnino preceperit ovum, n̄ ita oppositum in pulvis, aut alio modo, ut si
 aere agentis fecundat; et sic adducit in forma sua viventi.
 Quia n̄ ova plurima sic fecunda in pulvis, aut in putredine
 ipsa lateat; sed ex putredine generari ab eis creditur, sed ita sola ex-
 plicatio videtur, quod in ovo latebat. Sed de his, potest quod in pas-
 sente, agere oportet in toto de generare, et corruptione.
 tantummodo sic regulare sufficiat, ut apparet, oia in parte
 visibilia ad substantiam referri debent.

73° Dicendum: actio est in
 ubi imperfectione effectus; effectus tunc produci utque generat?
 potest esse, quo effectus substantiali producat. Dico tunc: pro-
 ducit utque per modum virtutis, n̄ omnino; per modum in fluxu, de-
 tractionis, et applicationis virtutis, sed modo; et n̄ ita. Virtus
 est propria causa, que dat esse effectus; quo tunc est non agit utque
 hoc agere oppositum, cui attribuitur, actioes, dicitur agere utque;
 proinde effectus perfectionis debet dicitur; actio n̄ n̄ dat, n̄
 tunc dicitur causa dicitur esse.

Articulus 2° De Causa immediata
 productiva accidentium

1° Articulus iste pendere videtur quod; referat ad cupit aerolatus
 hoc dicit, quod non nullus effectus substantialis, ita nec accidentis
 immediate producat a substantia. Unde videtur, ut factus accidentis im-
 mediate operatur in omni multiplici. Sed ad primum attendit notandum
 est quod licet agitur de accidentibus tunc propriis, que omnino; in omni parte,
 calor in vulgo vocatur, quod reperta propter plurimum, seu
 accidit proprium, plura ad ignem dicitur; calor est accidit commune; de
 utraque generatur, quod causa immediate illa producat.

2° Ad quod dicitur 1°: quod eadem causa immediate producat esse, producit

dicitur ipse proprie. Et probat: tunc enim illa dicitur, quod dicitur
 fieri, dicitur ad fieri: et qui producit fieri, producit effectum ad fieri
 proprium: et qui ininde producit effectum, ininde producit effectum
 eorum. Item est. est dicitur quod procedit de: agens enim sua materia producit
 eorum producit effectum, quatenus dicitur in alio modo suum
 positionem: et in hac productione spectat proprius effectus:
 et eorum producit per eandem actionem; et producit suum
 producit ininde eorum: et in tantum producit spectantem ipse
 proprie.

Dico 2°: quod alius effectus eorum, quod subiectum per
 tantum accidit. inania, ut color, odor, calor etc. non proprie eorum
 et resultant, et pulchritudo ex positione essentiali, ipse subiectum
 fontalis et accidit. ad materia in dicitur sunt a quibus; et in hoc
 semper ex positione effectus resultant, eo modo, quo tanto fieri, et hoc
 resultat resultat. Et quod accidit. ad materia in pura relatione eorum
 hoc, una excepta quibus, valde mihi probabile videtur. Sed si hoc
 stabile, non tunc ad propter attinet, quod ibi, ubi de quibus in qua
 culturale accidit agere non oportet.

Articulus de Causa prima et
 intentione, et concursu cum Causa secundaria

Deum agendum. Inquit Augustinus lib. de vera religione. ubi
 22 forma spiritus, in se ipso sed de intentione hoc habitus voluntas, unde
 23 ipse huiusmodi accidit. Sane est intentio a se habet. Sicut par
 24 ita et indolentem huiusmodi operante, 1^a causa, non dei operi
 maxime contra dicitur. Nulla est enim (sicut Cicero) gens in secula
 25 et si ignorat quod deus habeat debeat, tunc habet deus. Innotet
 enim esse hoc cogitare, tunc vocat ille, et a gentibus prodicit, ut
 26 est Lactantius libe 2^a in tributa: tunc et cum iurant, et cum optant
 27 et cum operant agunt in Tobem, aut deus multos. Ad deum noverit
 28 alio ipse voluntas, et cogitatio nana, et ab in aliis potentibus caput.

Deus optimus Maximus. 2

Sed et in iudicio hominum ipse vultus queratur. Cuius rei propter
 aliqd bene delictone cognoscere, id inquit, est melius, hoc aut, quod me-
 lius est, propterea melius est, quod optime iudicamus est: habeo quod, cui delictone
 id, quod est optime, et summi boni naturam impiorum; nec enim illud,
 quod queritur, melius dicitur esse, sed optime illud, et propter illud,
 meli dari oportet, aliquid mihi innotesceret: quod eorum dicitur potius,
 te esse Regem istum, si nulla mihi adiret Regis notitia? Propter illud
 aut dicitur: si dicitur aliquid alio melius, et tunc iudicamus,
 nisi caret nobis impressa notitia summi boni, sed id quod et pro-
 namus aliqd, et aliud aliquid proponeremus.

3 *Quis autem vultus non*
 huiusmodi, propter morales supra positas, primum casu deo.
 accipit, quas sic vultu perstruunt. Prima: quae sunt: casus est
 aut effectus aliquis prae se obversantem in rebus ad praesentem
 naturam, ut homo hoc generat, Leo, Leoque: leg aut, ab aliqua causa
 debent iudicari, et fieri omnino non possunt, ut solus homo aliter hoc,
 Leo, Leoque, cuius factus, vultus, et organorum operatione peritibus
 ignorat, eorumque laetitia: quae illa casus ab alia dependunt, ut quod
 sunt operentia. Deinde illa, aqua dependit, a reipsum, et operi-
 tur, et quae operantur non ab alia recipit: hoc quod, 1. progressus
 dicitur in infus, huiusmodi tandem exit in aliqua, 2. rebus aut causas
 Aliquid dicitur non possunt progressus in infus, in causis, nisi capi-
 tur, id est, in causis, quae, sic forte ultimum excipere, dicitur
 sunt, namque ab effectu, et quae ita sunt subiecta, ut in quod
 in rebus ab effectu, superius dicitur motus quae, aliquid, et nulla
 foret 1. causa movens, nulla quod, forte 2. nulla 3. nulla
 ultima: ut quod, nullus ferret effectus, quod omnino falsum est, quod
 notandum in aliqua prima rebus aut causis, quae deus dicitur

Demonstratio 1a

Demonstratio 2a

4 arguitur primum, quo unum est Aristoteles lib. 8. 1. dicitur, quod per se loco
 primum est, hoc, et motu corporum, de, ex eorum translatione de
 loco in locum, dicitur hoc modo: casus, motus aliquid in corpore
 motus vultus; id quod omnino non sic potest fieri, ut dicitur nullus
 debet. Aliquid motus in se a solo primo motore, sine deo vultus
 propter se casus, casus enim, sine magno, sine parvo, sine tenui,

non est ens, potest, et tunc non dicitur esse prout dicitur in eis; nec quia
unquam movetur potest, nisi ab alio movere. Tunc illud pro-
ditur plura axioma: quod movetur, ab alio movetur. Non potest
aut moveri ab aliqua creatura, quia ipse excelsus, nisi ex illi
illud a deo accepit, ab eo. et tunc dicitur: quod movetur, ab alio
prout movetur a deo, tunc dicitur, ex quo, a quo singula compona
dicitur movetur accepit, in eo tempore et ex tunc.

Dem. 3.

5. metaph. huius, est omne natus, et tunc dicitur de omni, et tunc dicitur de
aliquid est absolute natus, seu quod non potest non esse, et hoc est deus;
et omnia sunt tunc, ut loquitur. Et tunc, possibilia sunt esse,
et non esse, et tunc hoc non dicitur deus. Si hoc dicitur, prout dicitur
entia deficiente, ut potest tunc dicitur, et tunc dicitur omnia entia esse potest
illa, ut supponit; aliquid est impossibile; quia impossibile est, quod nec
ab alio potest esse, nec parte natus est; quod quid tunc dicitur esse
in eis, et nullus esset eis, a quo potest esse; et tunc dicitur prout
in omni summe natus, a quo cuncta procedunt.

Deus autem

Dem. 4.

de 1. huius. Aristoteli in eo demonstrat; quod sic procedit. Nos tunc
intelligimus, quo nihil magis, aut melius ex cogit potest, et tunc
est illud quo nihil magis, aut melius ex cogit potest, et tunc dicitur
tunc est, quo nihil magis, aut melius ex cogit potest, et tunc dicitur
aliquid ex cogit potest aliquid pro magis, et melius, et tunc est
ex cogit est, quod melius est est existens, quod non existens, et illud est
est in actu, tunc dicitur in potest; et hoc ipse dicitur in actu.
quod in idea clara, et dicitur tunc aliquid ex cogit potest, et de illa se est
tunc potest affirmari, ut esse potest, a quo existit actualiter
nec in idea clara, et dicitur deo, seu omni summe perfecti; omni summe
summe perfecti dicitur non potest tunc actualiter existit, quod absolute per-
fectio est; et tunc dicitur nobis tunc in nata est, et tunc dicitur, ac realiter,
in facta, et tunc dicitur; et tunc dicitur nobis est dicitur.

Conclusionem.

J. Ex dictis sequitur, prout hanc, Deus existit, non tantum esse per
se notum, quod ad se, ut loquitur Theologi, sed et parte nobis quod ad nos.

quã si attẽdẽre volumus ad Deũ Deũ, seu entis, reme p̄cepti, certe opus, in ea nãnis tenet, sive, ut loq̄r S. P̄ter t̄p̄s que 2. a. p̄. p̄dictũ luss p̄p̄it, Deũ existẽt, esse idẽ cuj ab ip̄o intelligimur. S. d. c. i. quomodo q. sap. 13. stantũ cuj quã, qui de Deo n̄ tant. Atq; illius q. ignoq̄ia n̄ d̄. ut culpabilẽ n̄ p̄tendũ 2. Lũs oĩa existẽt, n̄ d̄. p̄tẽ p̄tẽ n̄tẽ esse, Deum existẽre.

Ingenue fatentur aliquos n̄ p̄tendũ posse, qui tenentur
8. cogit p̄ndere p̄tẽ, n̄q̄q; ad sup̄na app̄ d̄erent, et at-
tentõs d̄icant. H̄y 2. de P̄ter Tomelini p̄p̄ ad d̄erent, t̄p̄y-
q. sig. scata mente p̄cipiẽt, de op̄ita Deũ d̄ẽncipi
d̄icant n̄ p̄tendũ. P̄tendũ: Ex p̄i. c̄to loco n̄ d̄ p̄tendũ,
n̄ p̄tendũ n̄ p̄tendũ, qui Deũ esse aliquo d̄o n̄t, 2.
quãbũ p̄tendũ existẽt in applicatõne d̄icũ ad hoc. 1.
Illiẽ ent̄ imp̄ p̄tendũ, Deũ q. p̄tendũ. = C. h̄c. p̄o n̄t
sufficit, quã t̄p̄ in reme Etologia p̄tendũ p̄tendũ da p̄tendũ
t̄p̄tendũ n̄tendũ cogitõre. S. d. 2. Et t̄p̄tendũ quĩ n̄ acq̄uĩcat, ip̄y
2. d̄icũ Tob. C. 12. incipit, m̄tendũ p̄tendũ, et m̄tendũ
2. d̄icũ t̄p̄tendũ; loq̄at t̄p̄tendũ, et r̄p̄ndebũ t̄p̄tendũ, et n̄tendũ
2. p̄tendũ m̄tendũ quĩ ignoq̄at, qd̄ h̄c oĩa m̄tendũ t̄p̄tendũ.

Quæstio v̄tica. Nun Deũ concurreat immediate, et simul- taneè ad. actiones, et effectus creaturarum?

1. Durandus a. 1.º. p̄tendũ in 2. d̄icũ d̄icũ d̄icũ p̄tendũ
que 2.º. atq; d̄icũ 2.º. que 1.º. p̄tendũ, Deũ reb̄ creatũ d̄icũ
de n̄tendũ, qua se solũ ab ip̄o. alio d̄icũ d̄icũ, qui largitõis, d̄icũ
n̄tendũ. acceptũ n̄tendũ, agant, op̄tendũ. p̄tendũ
subd̄icũ. ad actões creaturũ mediab̄ d̄icũ Deũ d̄icũ
re ad d̄icũ, quãtẽ agendũ n̄tendũ, creaturũ largitõis. Reliqui
2.º. Etologi, d̄icũ q. d̄icũ d̄icũ Deũ immediatẽ, seu simul-
taneũ in quãlibet d̄icũ creaturũ agnoscunt. S. d̄icũ.

Assertio Nostra § 2. ¶

159.

* enim

2. Deus immediate, et simultaneus occurrat ei creaturæ ad
deum eam operantem. Primum ex sacra pagina patet
ante præcipua testimonia, ut illud Ierem. 26: omnia opera vestra
operatus est nobis. Ierem. 17: omnia per ip[s]um facta sunt. Gen. 1
5: palma meus usq[ue] modo operatus, et ego operatus. 15: sine ubi
potentes facere. Et ad Chanaan. 22: Deus, qui operatur
omnia in cælis. Itaq[ue] innumera, quibus inuis, Deus nunquam
cesare cuncta reges, regnantes eius et nationes, et locorum
causas vidisse.

f. m. c.

3. Præterea: si vly pota operari, d. et actu ope-
rari e. prof. quod, si a deo, ut pote ad. causa, ois pendet p[er]
deum creati: q[ui] creaturæ necq[ue] vly qd potens operari, sed p[er]
ut actu operari, actu pendet a deo: q[ui] ip[s]e operans immediate a
Deo pendet, et causatur. Itaq[ue] dicitur: Omnia Deo inchoata, sicut
creantur, et immemoratos ipsius; atq[ue] ita e. Causa di, et cunctis
tempore in mente, p[re]senti e.; itaq[ue] immemoris in mente e. incho-
co: q[ui] et itaq[ue] a pot[est]ate in se ap[er]it, ad op[er]ationes immediate in flu

3

4. Itaq[ue] 2. om[ne] effectus immediate deus a deo: q[ui] et imme-
dit ab ip[s]o fit. Itaq[ue] patet; utanus ceteri, pupia omne effe-
ctus e. inchoata rei p[ro]p[ri]e. Itaq[ue], quia si agens creati p[er]
ip[s]um suff[icit] ad id qd esse in primo incho, et in 2. id qd suf-
ficeret; p[ro]videtq[ue] op[er]i necesse actore dei immediate deus,
qd e. falsi. Itaq[ue] assumpti: si deus effectus, atq[ue] operans
deus, ut p[er]it creati ignis vly operans impedire, vly
deus; at hoc fieri requit nisi p[er] suspensiois occurrit dei
immediate ei igne operantis: q[ui] Major pot[est] in igne Babelo-
nico. Illud e. stat; si namq[ue] ignis operans immediate dei in
deus occurrit, quo modo poterit deus actore impedire, n[isi]
amata vly, q[ui] nario agit. Itaq[ue] Casus falsi agens
in vly operans a deo impediri n[on] potest, nisi vly

Solventur Objectiones III

5. Argues 1°: causa 2^a n̄ indiget immēdiate Dei scilicet ad proprios effectus suos: q. p̄ ans: causa 2^a equalis hat virtutem cu propriis effectibus: q. Ita est eo in factis, qd lupi causa hat qdqd requirit effectus. Im. dicitur; ea enī 2^a c̄ causa p̄ seipsum, et n̄ instrumentū. Ista a Durando: n̄ arguuntur. Deij causa 2^a talis omnimode virtus ad agendū, ut n̄ cogant immēdiate Dei scilicet: q. ita fēcite credy c̄: scilicet plus emittit effectū magis fēcite. Arguitur enī scilicet virtus immēdiate Dei excludit causas, n̄ d̄ aliam causā: et enī iusta illā causa p̄ seipsum virtutem sufficit hat virtutem ad proprios suos effectus.

Argo n̄ ans: ad p̄b̄ d̄ d̄ ans: equalis hat virtutem, et dependit a causa prima, p̄cedo ans: videtur, qd ans: et st̄q. causa 2^a accipit esse virtutem, qua p̄ seipsum p̄ducatur, at d̄ t̄ in virtute, quā in hys excludit subordinat Deo; locatū subordinat, seu dependit in subordinat, qd n̄ absolute, atque se sola producat effectus, n̄ simpliciter, et ubiq; in virtute causa prima. Hoc p̄ hoc. Causa 2^a virtutem amittit causas p̄ seipsum; ad hoc enī sufficit, qd virtute nati producat effectus ubi n̄ lem.

Ad istam deo: respondetur quod omnimodis. Illud videtur, 1° ex parte Dei, qui requirit abbi causā a se causa, 1° et virtutem virtutem, ad quā p̄ducit immēdiate virtutem, et influentia in ser effectus creaturas. 2° ex parte causa secundae, quā hys ut talis dependet immēdiate et virtutem a Deo in se, et in virtutem. 3° deinde deus: ex parte effectus a causa 2^a p̄ se, quā n̄ virtutem, quā hys dependet a Deo quā ad p̄ducit esse; Unde ay p̄ actionem propriam, et particularem causa p̄ se talis est, necesse est, qd talis actionem n̄ virtutem immēdiate influentia prima causa.

8. **Arguit 2° Dugardus:** si causa prima influat in, et immediate
 ex causa 2^a est causa partialis, et totalis effectus recuti; id est
 tunc dici potest: quod si minus quo ad 1^{am} partem, deus tunc non esset causa par-
 tialis; sed quia causa partialis est proprio receptu limitationis im-
 portat; sed quia hoc ponitur, causa 1^a non producat totum effectum,
 sed per se dicitur; et tunc ultra pars aliter immediate deus produca-
 ra influat; quo ad minus, id est dici potest de toto effectu: quod si
 eadem minus quo ad 2^{am} partem, tunc quod deus recipit esse causa totalis
 effectus creati; quia ex causa totalis totum producat effectum,
 nisi prout creatura relinqueretur.

Respondet de causa magis per-

9. multa quod minus quo ad 1^{am} partem, modo quo ad 2^{am} partem effectus produ-
 totum, si non totalis ad singula causa; sub diversa tunc ratione, et ex sub-
 ordine 2° ad ad 1^{am}; ad modum quo intellectus videt, atque per proprios
 actus totum spiritus respondens obsequi, et non sub di ratione, quia atque obsequi
 et relinquit ad alios prout sub diversis rationibus. Deum itaque operari
 ut causa 1^a subordinata sibi causa 2^a, deus totum effectum a deo prout
 sub ratione omnium entium; a creatura sibi sub ratione magis abstracta:
 homo videt ab alio hoc prout sub ratione hoc. Deum itaque est causa
 totalis totaliter effectum; totum namque producit, sicut creatura; non
 est causa totalis totaliter causa actualiter influentem; quia secundum
 sui in actu deo dignitate meruit, ut locum relinquat actione que
 altiori; per quod spiritus bonorum maxime merentur.

Arguit 3° negat

10. Deum immediate ad effectus creati descendere nec eadem, nec dicta
 actione ac creatura; quod nulatenus. 1^a ans. quo ad 1^{am} partem: eadem actio
 arguit procedere a dupli agente in actu primo, atque dicta ratio videtur:
 quod si deinde quo ad 2^{am} partem: sed quidam actio dicta exponit
 effectum; sed quia una conditio repetitiva est: quod Respondet ex
 10. Roma 1^a parte que 105. a. 5. ad 2°, quod unum actum non potest a duobus
 agentibus unius ordinis; sed nihil prohibet, quod una actio procedat
 a 1° et 2° agente ex quo causa 2^a se subordinat, ut magis influat per

ex ipso actu, ut dicitur in 1° de habitibus et potest; Alii enim
 non e^o rationibus ad istas operantur per eade^m actus. Vel, ut ex-
 plo aptiori utat, ad modum quo ludi magister propria manu reg-
 gredi dicitur gemi in frustione liberarii dicitur et pueri per eade^m
 actus; quia obicit ad hoc, ut utatur ut eam totam, totum effectum,
 operantur lites.

Replicabitur: q^o eade^m actio est immensa, et terribis;
 W^o omni respectu a^o, transiens respectu Dei, est quoque lites, et
 nana; dicitur n^o est lites respectu Dei et nana respectu ipsius;
 hoc repugnat; q^o et q^o una actio a Deo procedat, et creaturam
 Respon^o, nulli^o modo involari n^o, q^o eade^m actio respectu di-
 versorum, atq^{ue} sub diversis rati-^one s^o lites, et nana, transiens, et im-
 mans; idem inquit sagax p^octus natus e^o respectu sagax, lites
 s^o respectu sagax. S^o intellectio eade^m vitalis e^o, et omni respectu
 in intellectus, et n^o vitalis, nec omni respectu speciei in intelligibili.

Insuper: q^o actio, quae effectum creaturam dependet
 12 emittit a Deo; q^o actio dependet e^o creaturam q^o actio Dei e^o cre-
 atura, q^o repugnat, et a Deo ipso n^o dicitur. **Respondet:** rep^o
 quid, q^o actio Dei immensa, et omni respectu creaturam; h^o actio
 a Deo ipso e^o indita, n^o dicitur in decreto, quo Deus ad creaturam, et eam
 2. sig^o applicat dicitur. Actio 2. transiens, ut pote Dei executio
 decretis, e^o p^o actio creaturam p^o ut executio e^o illud decreti; hoc
 aut a Deo dicitur, obicit, dependet, atq^{ue} dicitur obicit creaturam.
 Quare sup^o actio dicitur e^o in Deo eade^m creaturam, immensa vitalis,
 et ex terna, n^o omni, et transiens; sic sag ut immana respectu
 effectus proprius dicitur principis, 1. dicitur in actu 1° quae actio
 1. dicitur in actu.

Argues 4°: Deus n^o influat immediate in actus
 13 dicitur: q^o n^o in o^o effectus influat immediate. S^o dicitur aut; actus dicitur
 ex p^o respectu exigit, a principio intrinseco se movete per illi
 provenire; A repugnat, q^o Deus movetur, et o^o n^o immutabilis,
 et quod per illi movet actus. **Respondet:** quod eade^m actio

163

a sup⁷ esse potest potest esse intelligitur, aliter si existit
Sic intellectus creaturae existit ad intellectum tanquam a parte inferiori
non a se parum ab existit. Sic in actu, qui realis est non
potest creaturae, et ab inferiori, nec virtus, nec ab inferiori non potest
Dei, sed ab existit dicitur. Si dicatur: causa creata equalis est, in
potest effectui; et sic sola illi producat. Non tamen est eorum equalis in
generis eorum de natura dependentis a se. Nec equalitas excludit causam
alterius eorum; ut patet in causa efficiente, quae si est effectui equalis, a
natura sua dependet, ut supra adducit.

¶ Argues ultimos; nequit Deus ad
actus liberos, et per amissionem immode succurrat; q. id est quod patet.
¶ In autem quo ad 13. p. si Deus immode in actus liberos succurrat, patet
in fluxu solent liberos; quia in eorum in liberos succurrat, ut in
viti Dei succurrat; q. In ad id est autem quo ad 2. p. Deus sic causa pro
catis q. nequit ad actus peccaminosos succurrat. Quia si causa
actus liberos eorum explanare, potest ad magis, Theologus ex
spectat, quae ad purum Plat. Vnde uno verbo me exponam. Quia
viti est creatura, ut patet, primum operantibus presentibus ita
in illis tumultuans, eas erant ad operantibus; et est in fluxu Dei
in fluxu, atq. bonitas aptitudine eorum; eas eorum existens, seu
est esse producta se attempat in fluxu operantibus; aut ut neq. in
viti operantibus subit operantibus; luxu liberos; alioque
in fluxu operantibus natura fulcit necesse; in fluxu ad operantibus
luxu, ipse foret liberos.

¶ Prode per resolutionem aliqua ex theo-
logia sacra nutiare oportet. Eius pro fluxu capta nota dicit
in actione parata et esse entis, et malitiae, sicut praesens; prout
entis importat, acuti esse, ita et bona; plus praesens efficien-
terq. prout a voluntate; prout si malitiae importat, pura est
causantia rectitudinis debita; quare in illis de se nullo causam,
efficit exponit, ad defert, Deus itaq. ad entis plus illius actus
tanquam efficit causa vel est creatura deus; ad fluxu fluxu

nam n̄ officia a crea, cy, n̄ entis causa, ita nec adde coefferat.

Quod.

16° 2° actio illa, prout a crea oritur, prout n̄, et prout caminata, et
 eo prout n̄, qd ex pte eius ipi impy notat legem, cui obedire se-
 nuent; deficit; itaq; crea dicitur, et e prima crea defectibilis, quia
 ex nullo e, et in nullo videtur. Iga dicitur ad defectu, ut talis occurrit;
 2° ut pte aut dicitur, in bonis quibus factu qd n̄, et quod
 bona aut; in malis factu, qd n̄, et n̄ qd malis n̄. Cuius ac-
 tionis humanae malitia oritur a causa 2^a, quae e voluti offata exente,
 et n̄ ente; ac prout n̄, itaq; prima, prout in actione, et ex crea
 P. quidq; ponitur in pte; itaq; 2^a n̄ ponit in actione, qd
 itaq; 1^a debet ponere; itaq; soli crea, n̄ 1^a attribuit actio qua
 parte malae.

Dissertatio brevis.

de Phisica prae delectatione natione, prout que Dei
concurrit ad actiones creaturatum.

~~scribitur~~
~~scribitur~~

1° Respondeo, pot. Phis. Malitia, ut ex Dei concursu ad actiones
 humanas creaturatum, hanc libere, Deif. sanctis subter. Nam qd
 Deif. ad actio humanae creaturatum, delectatione creaturatum, ut in
 dicitur, ut crea, adue illo delectatione, i. recte, i. prout oc-
 curren. etiam prout dicitur in eo dicitur, qd Deif. prout delectatione, qd
 no aut indifferen. ad impetatione, et omni n̄, huc applicat dicitur,
 et impetatione, et indici eius voluti; atq; ne n̄ querendo, seu
 dicitur voluti creaturatum impetatione delectatione, quod crea
 delectat ad quodlibet traditione, i. prout dicitur, ex hunc, bene, i. male
 operando.

2° Sic ex pte Dei dicitur ad actioe creaturatum, clara fit n̄
 prout agitur supra tractatu, actio, Deif. quoniam libere n̄ delectatione, ut
 creaturatum n̄ prout libere creaturatum ad hunc, i. illi delectatione; quare prout
 Deif. et libere voluti creaturatum qd prout ad prout, quod in n̄ in dicitur
 actione; quia prout creaturatum, n̄ Deif. imputat malis; quia ipi Deif.
 delectatione, ad illud imputat delectatione, et n̄, prout illud hunc: rea
 me prout i. iniquis suis. Nam de causa creaturatum
 minime dicitur, quod ad placent prout prout delectatione dicitur, quod ab

hac de causa ad utrumque partem, alia. Itaque in hoc sermo. Ita ut
2° p^o Ceteri verba c. 15. Deus reliquit homines in manu angelorum
sui: apponit tibi ignem, et aquam: ad quod volueris porrigere manus

Spiritus
1
Spiritus. 3

Sed 2°. Hoc plurimum, effectivum est. namque hoc dicitur
de angelis. Et quia non potest curare magnitudine laborum, aliqua
ipsi per summa astutiam capta. Proinde in dicitur de castro, quo Deus
suis applicat oculos, plurima regna abunda. 1° quod Deus nobis
suis donet oculos, ut ipse per libitum nro utamur sicut ad bonum,
sicut ad malum: ex quo infatu est, quod Deus nobis subiacent oculos
in aliter, ac et quis propriis omnino manibus aliter, ut libitum, quoniam
materialiter, efformet. Hoc 1°. sub Thoma 11. videtur esse differenter,
de his duobus propriis amate matre prosequitur. 1°. Deus donat nobis
suis omnipotens, ut ea utamur, si aut aliquid donat aliter lib-
2°, aut vult. 2°. Deus subiacet nobis suis oculos.

A. 2° quod Deus servit ut eam 2°. subordina, et dependet; dicitur etiam ad
nubes duntaxat, et de causa eius: providet. eam eam primis de causa
primis. lxxviii: ad quod. hinc ad Deo talia eam dicitur dicitur
eandem e, agere omnia independentem, et eam propria de causa. 3°: quod eam
opus Dei in minus producit. Itaque, quod dicitur dicitur per dicitur
eandem Dei independentem, a eam de causa, alia, et alia eandem modo producit
actio. Quare: hoc casus. Deus ad effectus eam dicitur dicitur
eandem; atque per dicitur dicitur dicitur in dicitur eam ad Deum sub-
ordina; ut videtur licet in duobus agentibus dicitur pondus dicitur, quorum
aliter aliter in subordina; l. h. quod inter ipsos dicitur sub ordina, aliter
aliter mutuo subordina; quod Deo repugnat dicitur eam.

5. ut dicitur salvum in Deo eandem primi agentis, dicitur dicitur
eandem eandem, ut Augustinus loquitur lib. de correctione, et gratia
c. 14. magis Deus habet in potestate sua volentes homines quod ipse dicitur
eandem: eandem dicitur Deo ita dicitur in operando, ut hanc in eandem in ope-
eandem, quod primis a Deo dicitur dicitur, sicut per movetur; sicut ut Deus

necdy ad effectū causā hanc remanet, necy d' ad actū ipſū ex primo-
reari; & modū quē agens inſtāy morer, ut operer; neſt inſtāy
hagū, q' ab agtemoveat. Plures pro phia hac p' amobū-
ne, n'c p' detrahe p' mda rōes mēa. vobū ofere p' teologia;
unq' raly p' actū q' ut ruy' decūōs agnoscatū d' ſe culty. Ipſy
accipit sub hac ſia.

6
Quilibet cau 2^a n' nūi p'ca dey rēdu
de pota ad expēty agendū; hoc; cau 2^a detraū a deo ad actū
ūveng; q' quilibet cau 2^a p' hū p' detrahe a deo ad actū
ūveng; p' m' q' nulla cau 2^a ſtalet ruy' rēde de actu 1°; n'c
de pota ad 1° expēty agendū; q' n' nūi p'ca dey. P' am' nulla
cau potest rēdu de pota ad actū nūi ab agente, q' d'
p'uid r'pponit in actu; nulla 2° cau r'pponit actu
agenti pro p'ionū ad 1° expēty agendū; cū p'ionū p'ionū
ōū ſolū ſū agentū in pota; q' p' m' cau r'eddu de pota
ad actū ē cauq' ſia actu agentem; p' nulla cau q' q'
in pota d'ūo r'pponit ad agendū; potest ſia actu agens
nūi ab agente actu; q' p' am' nūi potest ſia in
actu tale nūi ab eo, q' r'pponit actu tale aut ſia
aut eminenter; nūi eoy ſū actu calidū nūi ab actu
calidū; nec lucidū, nūi a lucente in actu; nec aliquid actu
exiſtens nūi ab eo, q' d' actu exiſtat; q' oīc agentū in pota
tantum potest a ſe ipſo ſia actu agentū, p' a deo, qui
pro p'ionū ad de agentū in pota r'pponit in actu agē-

7
Huc faciū raly illud; ab ind' ſia, ut ind' ſia,
n' potest exire actu detraha: illud ē d' p' hoc 1° p' q' 1°
a 3 ad 5; cau, quē de ſe ē ſtingent, q' p' m' q' d' detraha
ab aliquo extenſionū ad effectū. Sed ſignanter nūi,
hano dei p' m' d' q' ſuota ſuota p' p' raly ſe habere
ex p'te actū 2°, n' p'ionū; idē, p' m' d' hū r'pponit nūi

1° p' m' d'

libertate q. creaty plene arbitry, seu ex potestate, et pota ad
 agendy, xcorum sup. dicitur premotio se hoc ut applicatio: sicut ex
 quib. igitur applicat ad obiecty, applicatio huc se hoc ex potestate
 quater igitur supponit viam punitu ad combuendy; nec igitur subit,
 et hinc combuendi vray uno per applicandz reduecy pota ad
 acty combuentionis, qui e. ex se per sefecto

16

Hinc est notantz

8 qd ex dictis volyts ad hoc pny illo se detraente, hoc efficit
 ut 2.º agent, sicut 2.º detraenti a primo detraente, qui

prima 28

- 2º e. Deus, dependent, Quod d. hoc inuio 12, q. 2 a. 5
- 2º componi per hoc verba; eo modo, quo volytas movet quy
- 2º ex ad exentiu acty, ad se necesse e. ponere, volyts ab
- 2º aliquo exteriori principio moventi; se eny, qd quidq.
- 2º e. agent acty, quantumq. in pota, indiget moventi ab
- 2º aliquo movente: manifesty e. aut, qd volytas incipit
- 2º velle aliqd, ex hoc punitu velle: necesse e. qd ab
- 2º aliquo movet ad volendum; et dato qd ipa movet
- 2º se ipy ad illud volendy, oportet qd, nede velle, hoc
- 2º nagerit ex aliqua volyts p. sup. p. in hoc aut n. e. pro
- 2º cadere in infinity: inde necesse e. ponere, qd in 1.º no-
- 2º sty volytas p. dicitur op. intendu alicy; exteriori mov-

Sed, tra. hunc dide. mody regent. *Terminica* seu *regula*
 9.º a.º ad caloz pcedit quib. exposita. 1.º admissa plura pcedit
 creaty voluntas operans, ad quy plure pcedit, omnimode n. valet;
 pcedit igitur, iuxta hoc, sola vera e. ex operans: q. sola crea
 libertas, qui in ea nra e. qd potest fieri. n. pcedit. *Terminica* ano.
 theos: n. potest omnimode operans, potest n. pcedit, et agentis n.
 redyt; potest creaty et in oide agentis 2.º, n. dicitur negant. *Jug-*
 videt p. del. supponat pced. ex operans creaty infallibilis
 vera, hoc n. officit quomiu creaty in p. oide intelliget, pro

8

potenti ad actus, cu potente exposita agere, et n agere: hoc nique
potestas cogit. Intelligitur, quod actus h. se habent, n voluntaria
liber per plures predictos, qui solum se habent ex parte actus secun-

10 Reponit Thomam: ad hanc predictam, n potest causa de ipso
fuisse: q n potest n agere in suo ore: q in proprio ore, poten-
te, ut itaq ad agendum n agendum n hat. Dicitur sequens: n potest
n agere in sententia sponte operari, sed ut in se dicitur, negat.
Ex hac solutione tota pendet hanc doctrina. Hec q potest, voluntas
preparata ad agendum potest n agere dupl. hat sententia, sponte, libere, et
hanc voluntas pre nota ad actus potest operari, qm motum ad actus
cu causa actus, sui cu hanc omissione, qd quid ex ipso implee, actus
dicitur, posse hanc operari, qm omissione actus cu actus, et sententia dicitur,
sic sicut, qd ad hanc preparatione voluntas hat potest ad n agendum in
sententia dicitur actus, ad qd e detestata; hanc cu aliquo actus sedet
potest hat ad n agendum, n quid in sententia sponte, ad in rem dicitur

11 Inquit 2 Thomam: plura premota Dei efficiuntur po-
cabi; qui est causa aliorum cu malicia nullo operi, e causa malicia;
ad plura preparatione detestata Deum, iuxta hanc, cu voluntas ad
operari actus preparari, que nullo ex malicia operari: q. Ista malicia
actus preparari n dicitur ab hoc, nisi per accidens, quia hanc homo
nullo malicia, malicia operari malicia, a quo qd resultat ex actione,

*
iuxta illud
nemovis de mente

ex qua preparari homo malicia sequitur; q Deum hominem deest
ad actionem peccati, preparari, ex ipso malicia sequitur, peccati
dicitur. Dicitur magis, qui est causa aliorum operi cu malicia, operi
ione causam a quibus, et ex scriptis in hanc modo entibus, cupit eam,
sed ut, conceptione pure, dicitur, qd dicitur n preparari, et hanc, et

12 Hanc solum causa entibus, n malicia, que resultat in pri-
mo refectione actus hanc; que preparari cupit esse n hat, ad de hanc
hanc, cupit eam solitas. Hanc entibus actionis concepta cu malicia
a prius, quia nihil e malicia quia e ens; n. solum entibus per dicitur
hanc operari preparari. Cu est peccati intentio a voluntate preparari, que e causa

Ca

De

deficiat, quatenus est in nihilo, deo quatenus ab ipso oritur, inacta, et defectiva
poterat erudere; et deppar, et caraculo n' ut ab eod; statu pu-
cipio, et quae est in acta; hoc est a volute ut efficitur; ad effectum de-
natura ad deo: natura n. a volute oritur, ut depe.

13 plin' sp'antant. Dum p'p'is oia aliq' morer instrumentis ad sagendos, de-
fectus a pravitate instrumenti praxion cog' p'p'is n' imputat. Sic scab'z
cu' debeat' calamy moride praxie d'is p'p'is libent' de p'p'is n' imputat.
a'z lib'z cu' abq' moridit n' imputat claudicatio, ad d'is curvz,
et praxie d'is p'p'is. Partea deo n' imputat defectus, qui a caa d'is pra-
xie d'is p'p'is procedit, quia defectus ille n' e' p'p'is, quod deus moridit d'is
p'p'is volute' in d'is p'p'is. Partea d'is p'p'is ad d'is p'p'is. Et hoc de hac ne d'is
f'ulli ma' d'is p'p'is, p'p'is cu' volute' d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is.

Causa

Capit' 5. De Causa finali et exemplari
Articulus 1. De Quidditate Causae finalis, et eius d'is p'p'is.

1. Nomen finis primo ad in' senty'e ad d'is p'p'is ultimy
c'p'p'is d'is p'p'is; p'p'is traslatio' n' adaptaty e' illi rei, ad quy motus p'p'is
red'ig'is nalis, seu p'p'is quy agunt nalis operant; d'is p'p'is; d'is
c'p'p'is quae aliq' p'p'is in qua de p'p'is nalis p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is; d'is
vident' d'is nalis in d'is p'p'is finis traslatio' d'is p'p'is. Sic d'is p'p'is d'is p'p'is
sent. Ita p'p'is in d'is p'p'is in ultimy d'is p'p'is, et n' ultimy, d'is p'p'is in d'is p'p'is
d'is p'p'is. Partea d'is p'p'is d'is p'p'is in ultimy d'is p'p'is, et ultimy d'is p'p'is quod. Partea
p'p'is in d'is p'p'is ab d'is p'p'is in d'is p'p'is, in d'is p'p'is c'p'p'is, in d'is p'p'is op'p'is,
et in d'is p'p'is op'p'is. Aliq' d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is.

2. finis ultimy, qui p'p'is d'is p'p'is p'p'is, nec ad d'is p'p'is p'p'is
ordinat. Multo' extra e' illi, qui ad aliy, p'p'is quy intendit d'is p'p'is
ordinat. Ultimus d'is p'p'is, qui absolutissimus e' in d'is p'p'is, nec in
ulla ad aliud ordinat. Ultus d'is p'p'is e', qui in aliqua d'is p'p'is d'is p'p'is
d'is p'p'is; unde in illa p'p'is d'is p'p'is p'p'is. Sic deus optimus in d'is p'p'is
d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is
respecta d'is p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is, p'p'is d'is p'p'is d'is p'p'is, ecc. Partea d'is p'p'is d'is p'p'is
qui e' finis qui appellat' e' bonu' p'p'is d'is p'p'is, seu bonu' d'is p'p'is d'is p'p'is

Deus

Finis cui est res illud, cui volu boni. Sic talis desidero totum quod
 cupi gratia; prout vult totum, sicut cuius finis operatio est, ad que res est
 natura sua ordinata. finis operatio est, ad que res ordinata, est inter se
 agens. finis qui, seu cupi gratia, alius est obsequio, alius finis. 1° est
 obsequio illud, cupi gratia desiderata; 2° prout, seu finis boni
 Sic deus est finis obsequio naturae actionis; summi v. prout est finis
 finis.

3

Notandum 2°, quod finis, ut sic dicitur, debet esse bonus, sicut
 talis apprehendi debet; quia iuxta acceptationem operationis, nemo
 intendit in malis operari; et alii de malis potius reuertuntur, quod
 attrahit voluntas. Unde licet finis intentionis malus sit, in
 apprehensione v. ut bonus reputari debet, et ut talis proponi so-
 lyt ab intellectu; quia voluntas non movetur nisi ad obsequio cogit
 ut fiat postquam, nihil volens, quam prout cogit; et cogit nihil
 cupido.

+ virgily.

A

Semel autem cogit ab intellectu boni finis, voluntas
 seducta, seu actus voluntas ipse finem persequitur; in 1. dicit
 in ipse simpliciter placere in boni prout; 2. desiderat, et inten-
 tio finis, seu affectus affectionis illius per media ad finem
 adiacentia et prout, cui antecedunt desiderata, et actus mediorum;
 1° affectus operatio, ut vult. mediorum. 2° affectus, et prout so-
 nis. 3° finis, gaudium, et quod in fine adepti, et prout. Sed quod
 actus agens in finem intellectu desiderat, qui voluntas voluntas
 prout, volute v. impinge intellectu obediens.

Articulus 2°

Dubium quoddam circa causam finalem,
 et eius causalitatem resolutionem.

Dubium 1° an finis sit prout causa? Respondetur, quod circa
 hoc de voce prout; et iuxta adiciones, quas quicquid emittit ad nos
 cas, ad libitum reg prout, seu effectus, seu negativus. Singu-
 lare cas prout talis in intellectu, quod vult aliquid influere, movet
 f. ad prout effectus; finis cui prout causa, quia licet tantum
 existeret in intellectu, vult et prout reg movet effectus, cum licet vult

et alia propter se operentur. Si v. ad proxi. cog. cogitatio
ty extra intell., ut que se hat expte pot., ea finalit
n. ead. velle, et prope. ead., quia multo n. exptit nisi in
intell., in quo se hat expte obj., n. expte pot. Proprie
dici emerit metaphisica finis causalitas, quia scilicet n. imple
it scit cogit. cog. plure, que movent, quia n. i. exptit,
ea v. finalit n. movent quia e., n. ut sit.

2. ag. opera ena propter se? Respondeo, qd. dup. e. modus operandi
propter se: potest n. qd. quia operi finalit propter se, et potest mala.
Operi finalit propter se qd. ead. exp. dicitur prope. ex cogit. boni
n. finis, et idcirco n. m. ad ip. autem. Operi v. mala
propter se e. operi, n. exptit prope. n. aliena, ut sagitta, que tendit
in scopu., in que prope. ead. collinavit. Duo potest, dicitur Pro-
logi, Deu. ad intra prope. n. cogit. propter se; quia ad intra nec
caat, nec exat: ad extra v. omnia prope. semper, quia propter
se simpli. utq. operari; uti habet 16. proventiony: Unde prope.
semper operatus e. finis.

DE Angli., et loci prope. ead. habet.
qd. propter se finalit operi. De v. ad Bauda antea communis
negat, operi finalit propter se finem: quia, qd. n. exptit media ad
se, nec caat illor. idcirco ad ip. autem. Soli t. n. vult
quasi n. i. n. ead. exponit finalit, agitur in Bauda
actor talia ad. n. ut recte judicentur ead. finalit propter
se: n. qd. o. illor. actor tendit finalit in se, ex prope. nec
o. h. actor dicitur; s. qd. plures Baudor. actor, in quib. mag-
na ellucet ex operi. talit. affenit, i. analogia nec ima-
genat., et cogit., ut imper. facte, n. incongrue dici possunt,
eod. ab ip. finalit propter se ellucit. De v. ita talit. p. h. e.
e. que talit. fulcit, et ab arg. n. stratis in assig. recreat.

Questio 3.

Inquam si ratio finalis finalis ratio est.

1° Cum nihil sit volitum, quod praecogit, ut sit actus, dicitur
in prius, an praecogit bonum, an si bonitas ipsa cogit, precipue sum-
pta, si ratio finalis movendi, actualis est, volitum ad amorem finis,
positionem quod medietatem, si tamen est ratio de cogit, quare actus
si praesupponit, ad intendit, et procedit, ut cum quod Deo cogit
intendit, habet quod volitum cogit: hoc enim cogitum est, ut sit finis,
aliquid cogit praecogit debet ut bona, et appetibilia. Solus
procedit dicitur de praecogit boni; In quo resolute dicitur sea
docet, praecogit esse rationem dicitur, ut bonitas finis tanquam
ratio finalis movendi moveat volitum. Si ergo =

Adversus 2°

2° Sola bonitas apprehensa est ratio finalis finalis; app.
si bonitas est volitum; et applicatio virtutis motus. Si autem
ratio: ratio finalis finalis est, que movet volitum ad sui praecogit,
aliquid ad effectum, applicat medietatem, et concipit provisionem, gaudium,
et fruitionem repleta volitum, ut in effectibus finis supra videtur;
si bonitas finis est huiusmodi; si enim cogitum apprehensione sa-
lubritatis salutis, si salute ipsa; si bonitas praecogit, si cogitum
est ratio finalis movendi, et finitum = Ipsi nam: ratio finalis finalis
est id, quod cogitum intendit, seu id, quod quare appropinquat aliquid sit,
ut stat ex sepe; at hoc praecogitum cogitum si movet, ut potest quod
habet, et obtenta est, prius quod finis incipiat appetitum.

Solvuntur Objectiones 3°

3° Arguitur: per sepe assignat cogitum pro ratio volendi;

pari tpe dia, intenda hoc, quia nullo expedire cogitator
 q cogito finis e suo finis finaliter. 2: exorta plena in
 caa effe e status efficiens; q intentionali exorta finis, q
 in e cogito, e caa movendi. Ad 1^m dic: qd multo red
 dao pro caa, adde, ut cy dicitur, ignis quia appletus, obicit;
 h, sines dicitur, quia redco eare factus; sed v. movendi qpa
 be bonitas affectu et actualiter. Ad 2^m dic: in sua requi
 sca exorta plena status effe e status ipse, seu status ipse;
 aut intentionali exorta finis, seu cogito boni statuta a
 bono dicitur. In ea v. dicitur, in caa effe exorta ipse
 adde, n. status effectivam.

Species 2: e finis malitia mo

vet volute: q in sola bonitas apprehensa. Pa aut: eata e pota
 oppositorum; q boni et mali sunt oponta; q volute potente
 ad mali, et n. volu ad bonum; atqui voluntas finis movet
 volute; q et malitia. Dico aut: finis malitia movet ad fugi
 scedo aut: ad sui paeceptione, q aut. Ad paeceptu, paeceptu
 may, scedo aut: movet, dicitur quom: potente eate modo, q; dicitur
 modo, scedo atq: volute itaq: boni respicit ut p; e dicitur adq
 libenter se tendit; mali v. ut dicitur, a quo natus fugit; hae
 dit, iuxta illud, nemo intendit in mali operatur; sicut
 intellectus respit veru ut falsu, ut illi assentiat, falsu v. ut
 dissentiat.

Replicabili: volute e pota livens; n pota

livens respit opposita affectu prosecutioni; e eni replicabili
 ad utrylibes; q eate modo respit mali, ac boni. Resp:
 scedo may, scedo aut: respit opposita in eate obij; q movet
 opposita in eate reu, scedo movet, et n atq: Nulla pota facta
 extra ppaui obij; obij aut volute e boni; ppaui eate aia que

174

app. affe. proprii attingit, sub specie boni attingit. Quod si
malis affe. in quoque felicitate voluntaria, ad illius opposita,
opponitur tunc in parte secunda esse male, quod habet; si autem
quod a voluntate attingitur, quia oppositum ad illa attingit
est tunc secunda pars aliqua, in qua veniunt, alij, ex quo in
ipsa dicitur omnia esse, vel, si attingit.

6. *Invenitur aliqua voluntas*
secundum affe. passionis in malis cogit ut male, quod nulla est in illis.

Responsio: voluntas, quae appetit sui bene, felicitate affectu passionis
malis, ut male, sed aliqua voluntas appetit sui bene, sine prope destructione
bonitatis, voluntas tunc dicitur, quod. Responsio: ad partem dicitur magis
quae appetit sui bene absolute, credo magis, sui bene esse verum, ad
non esse in aliqua miseria, si magis, et sic dicitur omnia, si attingit. Invenitur
ma dicitur voluntas, ubi est pro bono excluditur, appetit sui
tunc sui bene, seu prope destructionem, si quis absolute, et sic, si ob
comparat, quae habet ex misericordia sui, aquo dicitur nequitas,
quod a primo esse dicitur unde rigido destructione appetit esse
esse, quia res ad opera, et destructione sui, misericordia, ne possit esse.

7. Non quiescit: aliqua voluntas appetere potest malis ut malis.

Responsio: voluntas dicitur: tantum appetit pro bono, pro e imperio
ma dicitur, si pro bono. Illud appetit ut malis, quod. Dicitur quod:
ut malis sui, si autem; ut malis ab invicem, credo autem, et si attingit. In
partem autem, credo magis dicitur malis: ut malis sui, si; ut malis dicitur, sub
dicitur; ut malis venia dicitur, si dicitur; ut malis falso appetentis,
credo malis, et si attingit. Dicitur partem appetit, quatenus in bono ex
tra appetentem ex. Non resultat videlicet in bono, quod tunc
in unquam odio habet: in illa autem imperio, in illa aliquid boni
in unquam representat.

Objectiones: qui peccat ex parte malitia;

8. videtur in malis ut male; quod malis ut tale finaliter actus voluntatis. Responsio: videtur in malis moralis, credo autem; in malis philosophico, si autem, et attingit sub eadem dicitur. Sui peccat ex parte malitia, non est quod.

prolety esse, qd operatur, nec ita humana fragilitate precedit qua-
 muis a precepto adimplet de viis, nullo intentu factus adque-
 rit, quia in trigaresimo legio de impunitis, et in dno. super eade
 eide blanditur.

9 Obiecti si appetibili obet per se esse appetitum;
 unde dicitur appetitum, sunt dicitur appetibili, qd qd appetit
 per se appetit, qd qd dicitur factus, e' nas factus finalis, qd
 appetitum e' nas factus finalis, et n' bonitas. Iste dicitur
 ex voluntate dicitur n' voluntate effectus, s' voluntate appre-
 hensione dicitur, voluntate effectus finis, qd appetitum n' e' pura
 dicitur, s' nas factus finalis. Iste dicitur. Iste dicitur. eade bonas ap-
 prehesa ut absens, causas dicitur, ut p' dicitur, qd dicitur: qd
 multos voluntas amplecti abiq' appetitum ut bonas, in se velle
 malis: qd hoc talis nas factus finis n' e' bonitas, ut potest, n'
 eade. Dicitur respondet; appetit, qua talis, n' per se, et eade
 10 qd bonitas, qd appetitum, s' qd ut eas factus motu dicitur; qd, ut
 p' dicitur: unde dicitur appetitum, appetitum t' dicitur, s' dicitur
 e' dicitur appetibili, quod bonitas dicitur modo abinella appetitum,
 p' dicitur, s' dicitur voluntate dicitur, dicitur exuber effectus:
 qd dicitur, qd dicitur ad p' dicitur, eade bonas maliter, eade
 dicitur: eade factus, et inesse appetibili, n' dicitur, quia eade bonas p' dicitur
 rem, et absens eade ut inesse maliter, et inesse entis, n' eade, n'
 velle factus, et inesse appetibili, s' in oide ad voluntem, quia
 dicitur bonas maliter, ut dicitur inesse appetitum, dicitur dicitur d.
 dicitur voluntate. Ad 2. dicitur, quia hoc carnis nas finis e' bonas,
 dicitur appetitum dicitur.

Questio 4.
 Quomodo sit Causa finis?

1. Cum finis sit causa motiva respectu voluntatis, qd causam
 dicitur debet s' actu movente voluntate, voluntate actu motu, actu
 t' dicitur a finis. Voluntas aut dicitur amore finis, ut in p' dicitur
 27 dicitur d. in dicitur: dicitur apus, et a motu; necesse quia dicitur.

27 et trahitur amodo trahitur, eandem vinculo trahitur. Vide. *de Intel-*
lectu q. 7. *si finis concupiscitur, debet esse ipse amor*; quod voluit ad
 a. *morere*; id quod amor ipse est effectus finis; uno effectus voluit
 ut motus a fine, si cultura est, an pro priori ad hoc actus intelligitur
 finis in actu. *de morere* voluit q. cy. omni q. 2. rē.

Asserendum 2.

2 *Qualitas finis est amor finis, prout a fine motu procedit.* *Pr. 1. q. 1. ep. 1. q. 1. q. 2. de virtute ad. ubi ait; sicut influ-*
ere cogit effectus a causa, ita influere cogit finis a appetitu, et deo-
derant. Sed influere cogit finis est qualitas finis, et qualitas finis
est appetitus, quod est amor finis. *Pr. de peccato: finis qualitas est motus,*
quia finis in actu voluit morere ad agendum, sed voluit et
voluit, sive amor, prout a fine motu procedit, est huius motus:
 q. *Pr. 1. q. 1. requirit finis in actu de morere voluit, per aliquid actus*
voluit antecedens, et ab hoc actu dicitur; et solo actu voluit. Item, qd
operationem dicitur, Pr. 1. q. 1. q. 1. q. 2. de peccato ad. agente:
ubi dicitur: actus, ne qualitas finis; et nullae operationis actus actus voluit
ante cedens, ut dicitur patebit; q. 2. q. 1. qui requirit intelligitur
in actu de morere voluit, qui in voluit intelligitur motus a fine.
De voluit, et morere, nisi propter actus, sive qui intelligitur motus;
propter actus, aut huius, amor morere prout motus, et finis quo-
cy. 1. q. 1.

Solutio arguta 13.

3 *Argueret 1. argo dicitur: qualitas finis est id, quod morere voluit*
ad efficiendum proprium actus; et ita non morere per actus operari
per amor finis, quod non est illius qualitas. Pr. 1. q. 1. id quod mo-
vere voluit, ad efficiendum actus, debet intelligi per rationem actus;
ita enim voluit dicitur actus amor finis, quia est motus, et effectus amor;
 q. *pro priori ad actus, quo voluit amor finis, intelligitur motus a*
fine. Consequenter, amor voluit est effectus finis; et pro priori ad
factus, intelligitur qualitas cogit, ut videtur licet in cupit ad cogit
licet; et pro priori ad actus, quo voluit amat. Pr. intelligitur motus a fine;

causa actus vite n̄ e finis caeter. — Summa: amor finis e
 actualis volens in genē casu effici; q̄ n̄ e actualis finis; deniq̄
 dicitur casu dicitur effici caeter.

111

Ad anq̄ dicitur magis
 A dicitur tunc dicitur magis per actus q̄, prout e a volente elicite,
 sed tunc; prout e a se alicubi, et tunc, n̄ tunc; et in hoc
 sensu intellectus e actus volens pro priori ad se ip̄s, prout a vo-
 lente elicite. Prout intelligit dicitur in volente dicitur de se scriptis.
 se potentes, quoniam prout, trahitur, et movetur ad objecta, s̄ finē
 seu impressionem huiusmodi. 2° e receptus actus prout, dicitur
 tunc in se, modo actu ab ip̄a elicite. Dicitur dicitur scriptis ex
 ip̄a voluntate dicitur alius dicitur prout effectus, amoris; q̄
 e receptus actualiter motione, trahitur, et impressionem, prout
 alius prout dicitur in dicitur, trahitur volente admet ip̄a actu,
 i. amore, iuxta dicitur illud dicitur, amor meus est; ubi

causa n̄ e finis
 prout, q̄ n̄ e finis

+ conclusionibus n̄ observare ex ip̄a parva volente mobilitate ip̄a actu

5 Secundo e receptus actus tendentes in finem. Dicitur q̄, efficitur
 actu esse calidus finis sub 1° recepti; sub 2° esse finis effectus, et calidus
 volens; volens namq̄ prout in dicitur intellectus prout quoniam intelligit
 tendere in se ip̄s tunc in dicitur; deoq̄ idmet actus, prout ad prout a
 finē prout, e prout receptus, prout e elicite a volente; in qua tunc
 n̄ dicitur ut a volente, q̄ quoniam prout intellectus prout a finē; in qua tunc actus
 ad dicitur receptus prout, et motione; attamen prout a volente el-
 icit e prout ip̄a ad dicitur tendit tanquam ad dicitur ip̄a finem, et
 bonum amari; quoniam quid tendit n̄ e dicitur finis, sed illud prout;
 finis est volente trahitur, et ip̄a quoniam trahitur, prout amari. Per q̄ pat.
 ad explicationem.

Ad dicitur dicitur actus: amor finis prout e elicite

6 a volente, dicitur actus; prout e motione a finē, n̄ actus, et dicitur sub casu dicitur.
 imp̄s aut prout dicitur; dicitur casu, et n̄ dicitur. neque est eodē dicitur
 casu, dicitur; dicitur casu, dicitur. Volens est sub dicitur finis in agendo.
 Quare nulla apparet se ip̄a in eo, q̄ dicitur actus prout esse dicitur casu
 casu caeter sub dicitur dicitur. Sic casu dicitur prout ab agente e

actio, et patet a sub^o dicitur, patet, ut, eadē actio ē caritatis cogitatio, et
cogitatio, itaq; nō actus volūti ē caritas, et effectus ipsius ingere,
cogitatio, ita patet ē effectus finis, quia sūppra ipm, et nō ē caritas
finis, potest ē quam pōditur, et inclinatio volūti in sū. Dicitur, qd actus
volūti pōditur in illius dicitur, qm pōditur a volūte. Nō itaq; nō lū
actio volūti sū expōit dicitur ē caritatis finis, patet a fine cogitatio ē
intelligitā evident, dicitur patet in illius ut attractio metafisica volūti
ut in sū. expōit enī rei potestate in illius sū cog.

7. Quis dicitur finis effectus? Respondeo, esse supra memoratos
actus volūti, et intellectus, qui a bonis finibus apprehenduntur, et in virtute,
tanquam a principio. Illius, morienturq; ad sū ipsi accedunt, excepto,
qd gaudij in finis a bonis finibus intente ut consequenda, ut ceteri
actus, dicitur a bonis finibus sū accipi: gaudij enī ē quōd pcedentij
motus, qui incipit tanquam a principio a fine intente, tenduntq;
ad sū in se tanquam ad finem ad quem: deoq; amor ē veluti causa
liber a fine in finem, propterea qd definet ad. Deoq; nō clare
dicitur nō, amor ē circulus a bono in bono revolutus.

Aut in quibus?

8. quomodo finis potest non actus caritatis, cu potius sit ipsius effectus,
ad illius subreptum? Respondeo, sū in apprehensione esse pōt
re suo effectus, actu nōpe volūti, ad que immediate movet, sū patet
in executione sū illius actus tunc. Tuare finis ē pōt, et pōt
actio, caritas, et effectus pōt dicitur existeret; ē enī pōt, et caritas,
ut intentionale existens; pōtior, et effectus, ut existens realiter.
in qua nulli adō interveniunt pōt illud, qd ē pōt in intentione,
ē ultionij in executione.

+ Aristoteles

Capitulum Anticulus. et Caa exemplari. xxxxxx

12. Caa exemplari, seu exemplari in de qua ex Aristotele; dicitur, in qd sū
artifex, operari; dicitur, dicitur, ad cuius intentum aliquid fit executione agentis
intenditū sū unum ex alio. Tuare finis, et exempla in eo dicitur,
qd finis ad sū movet sū; copia v. tantymodo dicitur ad sū in
māto. Exempla aliud ē intente, existens aliud. intente ē pōt
seu idea ab artifice excogitata, seu effata, in ipsius existens mente,
et ad cuius sū opus efficit, seu existit exteant. In exemplari in sū

2. Causa e' relidit q' ad fontana, et faty. Appellat' n'q' causa,
 casualis illa, ad qu' per accid' aliquis effectus, sine fontana n'q',
 sine fontana n'q'. fontana n'q' pro rebus d' d' omnia accepta; sicut
faty parad' d' d' d' vnde fatelle, ut epistole habeat Appellat'
 effectus casualis quid' q' p'ntia inventioy stinguat. Vnde causa p'ntia
 in ignorancia reoy ex'it; qu' in re; quia ex'it a deo sapientia
 moderate, sic ad effectus a se. p'ntia ordinat. Deaq' h'c
 oia a deo peate sunt p'ntia; peate d'nt' q'nta multa, d'nt'
 da neglig' p'ntia. Nilos t' oia peate, et casualia ali
 qd, ne minime quid, eveniat, nefas n' cogitare; optimeq' mul
 ta reputare p'ntia causalia peate, id' respici aliq'q'
 ag'it' n'q' d'c, n' Petrus sagiq' p'ntia in sup' p'ntia in
 t'ioy fontana fontana, h'ca Petrus era peate fontana,
fontana fontana; hoc on' licet a deo p'ntia p'ntia, oia
 in p'ntia fontana fontana atq' adeo, h'c respicit dei n' peate fontana,
fontana v' Petri fontana qd causalia.

3. fontana, ut mos ab'it' pro
 rebus secundis, sine p'ntia fontana. V' fontana q'nt' fontana
 dea fontana, qu' fontana fontana, qu' fontana p'ntia
fontana aut' q' fontana fontana; ut fontana qu' fontana
fontana fontana fontana, fontana fontana n'q' fontana
fontana, n'q' fontana; n'q' fontana, n'q' fontana, n'q' fontana,
fontana. Non fontana fontana fontana fontana fontana,
 qui fontana fontana fontana fontana, ip'q' fontana. fontana fontana
fontana fontana fontana.

¶ Nully nomen habet, n' n' p'ntia: nos se
 v' fontana, fontana, fontana, fontana. fontana
fontana fontana ad mod' in multo inru' effectus p'ntia
 n'q', fontana fontana: quare ad deniq'q' fontana
 n'q', fontana fontana, fontana. Vnde nomen fontana, sicut

et fortuitum in hac ethnicorum acceptione pugnat a Dico
 anorum ore, et magis debet centralis, solusq; illis, ad modo
 ad d. d. s. de casu, et casualitate relat ad casu i. praeuik
 debemus.

fatus in gentilijs imaginase supremi, ymag. fatus
 rex, fatus habebat in aib. fatus inq; fatus, qua n
 mis dicit, quia dicit ad meditata, meditataq; inerrabilia
 expediat decreta. Unde ententus epicalis noe fatalis ny-
 cupabat, atq; nyc. et ny cupatus. Quae ad fatus denigndy
 in exponabilis, apud Ethnicos abiit in parochijs, nemopo-
 son sigen fatus rex. Dicit fatus, iuxta ipos, spectatissima
 erat aristorum imperio, cui in humana respiciabant se-
 gora Stoici adstruebant fatus in quady casu, scilicet exca-
 tunakone. Illij fangebant, fatus quidy esse necessu aib, et
 fatus, dominis. Luane Homerus inducit, Phlegon, et fatus
 deflexus sicutem behetur montem, quia quidy in fatus ex-
 ranaty a proporeauit, sed ardentem asquibant; inq; et fatus
 fatus, fatus, leges fatus, seu fatus in tabulis
 aeneis enant descrypts, quos fatus vixt potuerant, in dele-

re fatus, iuxta gentilijs acceptione, ut pote hunc toquenter, pro-
 cul arrese tanq; casu a paganis, in nullisq; haxicid, d. exortaty.
 fatus, magnus aut Casu. fatus romula in in erant; a fatus, ead-
 dy abib, ut aliquid casu fatus dicant. Raro itaq; ad casu recur-
 xere debet; raris ad fatus; nygus v. ad fatus. Unde Augustus
 v. attributione & f. sicuti reprehendit, qd aib casu, et fortuna
 abiq; fuerit usus; monitq; noe fatus n casu utendy. Flegon
 omnia, cy ex pauera genty inthutione ad exppda fatus delicia
 fuerit inducta, in casu aduocet i. debemus, ne i. nomina,
 inq; abiq; reddet abuak, cy invidib, habes omnia.

finis

Physicorum
 Liber 3. Physicorum
 De motu, et infinito Cap. 1. De motu
 in communi

1. ^{1024.} Significatio est in rebus natura, quod a philosophis dicitur a se de iniqua debeat, id certe, sapienter quidem, est motus; cui in se ignorato motu suo proprie dicitur a philosophis, necesse est ignorari quod si nunc; sciam est subiecto motu, propria de medio dicitur, que corpus mobile et implatur. Motus igitur est actus, et pars motiva; prout dicitur et ex actione, et passione, que actus, et pars respondent. Itaque in parte capite, unde motus explicatur, ipsius affinitate cum actione, et passione explicabimus.

Motus igitur impletur nimis ab Aristotele decaudibus lib. 3. physicorum et de seipso Cap. 1. per se recte: actus est, quod per se dicitur, quatenus dicitur. Et est dicitur: motus est actus mobilis quatenus motus. Et quibus ab Aristotele dicitur dicitur hoc motus tradit dicitur: motus est actus, ens in parte, prout in parte. Motus namque agit mobile, illudque indinet, disponit, et per se ad recipiendum finem; Itaque cum adest motus, intelligitur res in se, dicitur hoc intelligitur in facto est, intelligitur prout motus, seu quies. licet est motus actus appetit, et hoc imperio factus relinquit ad finem, que est actus perfectus; dicitur motus in se in secludit ens in parte, si nunc illam imperio ad recipiendum finem, actus, et hoc ad quod per motus dicitur.

2. Sic intelligitur motus celebrata Aristotelis de parte motus, qui tamen clarius per se dicitur, actus alio modo mobilis dicitur; qua expressius a se motus dicitur motus finem, que ad per se disponunt, ut embryonum sua via; embryo namque seipsum disponit ad agendum, et per se alio modo in se dicitur, prout dicitur; nec est motus. Itaque si attendit motus dicitur. Aliud v. caa. est dicitur. Cui enim motus dicitur, prout dicitur dicitur a se in numero, atque sic caarum v. motus in se abire si liceat, aliqua tandem caa. statui debet, que motus est causet, prout a nullo moveat.

ter cogit motus, eas causas admittimus, quae proprias, et in
mediate motus aliquos producant. Sic dy lapis profertur, et
ficus ille n'a a solo deo parvus, verum est ab homine. Proxima
q, et immodica motus origo in natura e' natura ipsa, quae deo de-
finit: prout, et cae motus, et quicquid etc.

Motus, et mutatio
A cetero ad 4. iuxta Phil. resocoma. Alia e' mutatio secundy sub-
ty, ruc motus ad rucoty producy, et hoc appella' generas. Alia
e' secundy quity; et e' accensio, et decreatio. Alia secundy quality; et dicitur
alteras. Alia deniq; secundy locy, quae lata, seu motus localis dicitur,
ad quem Rexer Phil. mutatos oes reducit. Motus localis
ita descriptus: transitus corporis de uno ad aliy locy. Quia v. no-
ta circa propriy atq; resoluta motus describitur, quomodo ex uno
loco ad aliy n' transit ad aliy, aliy motus localis, n' deservit:
mutas secundy locy, aut extate, aut exparte. Sic licet nota
n' mutet locy, illius tamen p' locy mutant, cy part' superioris in-
ferius descendere, inferioris v' superioris ascendere videntur. Sed e'
motu locali infra additur sermo

Caput 2. m. De actione, et passione

Ex c. 8. g. tractata ultra metaph. stat. qd' actio, qd' passio.
Actionibus impletis una denegat eia motus; quia motus per se
passivus descriptus e' actus impletus, et ruc ordinatus ad aliy se
passivum, nec sup' intendit. Actiones v' implet' recipit
actuant, per se q' passiv. Motus Rexer Phil. natibus experi-
mentis demit' dicitur, qd' actio aliqua implet, ut quae sunt
passiv' sensus, motu sensu experientia. Actionis requirit passio.
Cus actio iungit ab agte n' egrediat, seu ad p'cedy efficit ad
extra n' progrediat, in eode recipitur; ac p'inde agens ip-
sum passiv' patitur, seu recipit actione. Actio v' transeunt,
cy ad externy p'cedit effectum, in ipso debet recipi; non
motus in mobili, quid qd' extra reclamat Scotus.

2. *Hic* per *stabilitate* *opere*, *actio*, *passio*, et *motus* ad in-
 venturum in *dicte*, ut *plures* ad *truncat* *hoc*, et *tenetur* *ita* *actio*,
 qui *actio*, *motus*, et *passio* nem ut *tres* *entia* *distict*. *Quidam* *hu*
ultione *a* *h*. *Hoc* *autem* *de* *venire* *videtur*, *qui* *pro* *pte*, *quod* *h*.
actio *aut* *actio*, et *passio* *obent* *in* *substantia* *ide* *in* *entia* *motus*,
 et *differt* *solum* *secundum* *diversam* *habitudinem*. Et *alibi*, *quod* *actio* *et* *passio*
sunt *unius* *nisi* *motus*. *Ita* *actio*, *passio*, et *motus* *relate* *identia*,
solum *differt* *motus* *differt*, *solum* *secundum* *diversam* *truncat*, et *habitudinem*. *Nam*
eadem *entia*, *caliditas* *equi*, *prout* *equidem* *ab* *igne* *dic* *et* *actio*
h; *prout* *in* *combustibili* *recipit*, *h* *passio*; *prout* *de* *motu* *actio*
in *actu*, *agere*, *h* *mutat* *combustibile*, *ipsum* *movet*, *atque* *dispo*
nit *ad* *fig* *ignis* *capientis*, *e* *motus*. *Actio* *et* *entia* *per* *concorda*
et *ad* *agentis* *virtutem* *actio*; *per* *omne* *ad* *passio*, *passio*; et *deni*
que *motus* *relate* *ad* *fig*, *h* *truncat*, *ad* *quod* *rendit*.

3. *Quod* *hu* *duo* *stant*.
 1°, *quod* *hu* *motus* *in* *virtute* *virtutem*, et *specie* *cert* *per* *proprium*
entia, et, ut *ita* *dicam*, *in* *recto* *acceptis*, *virtutem* *v*. *specie*
ca *per* *omne* *quod* *dic* *ad* *truncat*, *atque* *ab* *h* *truncat* *nomen*. 2°,
motus *nam* *distict* *debet* *a* *truncat*, *aque*, et *alio* *ad* *quod*, *quonia*
id *e* *mediu* *inter* *utrumque*; *nihil* *aut* *mediu* *inter* *se* *ipsum*, *ne* *ca*
se *ipso* *equidem*, *ne* *ad* *se* *ipsum* *rendit*. Sed *dicatur*: *una* *eadem*
entia *requirit* *duplex* *effectus* *scilicet* *primu* *tribuit* *subjecto*; *actio*
et *passio* *dup* *tribuit* *effectus* *scilicet* *primu* *subjecto*; *et* *in* *virtute*
et *entia*. *In* *nam*: *agens* *e* *effectus* *primus* *actio*, et *passio* *passio*
non; *et* *hu* *duo* *sunt* *effectus* *scilicet* *primu*: *quod*.

A. *Respondeo* *duo* *mag*.
dup *effectus* *scilicet* *primu* *entia* *distict*, *scilicet* *motus* *distict*, *et* *mag*,
 et *hu* *duo* *mag*, *et* *mag*: *que* *distict* *regi* *proportio* *applicanda*
est. *Una* *quidem* *eadem* *entia*, ut *agere*, *quatenus* *in* *motu* *proprium*,
 a *quo* *effectus* *primu* *distict*, *et* *mag*: *agens*; *quatenus* *v*. *distict* *subjecto*,
 in *quo* *recipitur*, *ipsum* *distict* *passio*. *Et* *hoc* *aut* *arguendum* *est*

agitur, et passus, si dicitur illud, quod ab hoc in hoc transit, tunc
est eadem pecunia, quae a manu dantis ad pauperem manum
uicem de veritate daret utique, dicitur daret per illud
sunt pauperes inopio, tunc dicitur ab ea sublebat. sssssssss

Quaestio unica, an actio possit influere in partem
sedistantem quin operetur per medium?
Notantur aliqua.

¶ Quamvis nulla actio naturaliter influat nisi in partem,
intra illius operis virtutem, ut oes affirmant; dicitur tamen,
intra huiusmodi operis naturam debeat esse actus, in quo sit quodammodo
nec ne? Immo dicitur esse actus per se esse. Immo dicitur esse actus, ut ex
actusque partem, si per eam sit, aut utique ad partem
si utique per se sit, per se sit, ut per se sit, ut per se sit,
Immo dicitur esse actus, ut ex actus, ut ex actus, ut ex actus,
dicitur quod multum eadem distantia videtur, ex parte videtur, nam ex
in parte est flagrat motus, partes intentiones accendit, quae tamen
ab aere descendente, in quo quodammodo est, distantia videtur;
non propterea prope distant in operando, calor enim ille a loco
productionis, operante per medium unum; quicquid per eum aliquid
aut est huiusmodi passio.

¶ Item accidit in globo plumbeo, lauro,
manu premente; in quo interiora plus tali pondere et operantur;
namque si non sit, ite deficerent, immo ex pondere multum
proinde manus prementis, ne ad hoc opus est quod aliquid in
siles, quae sit ignis remotiones ab eis operantur in caliditate
unt, sed sit cum illis faciunt, quod in prope aere
tensionem existat calor, et quod longius se extendat, tunc

107.
sensu dicitur; sed est deo hinc dicitur, quia dicitur agens, ut per
se finit, per mediu[m] interiectu[m] miraculosa, tandem dicitur: go.
Alia patet; si namque dicitur agens in immensitate, interiectu[m] est
ad quantitates peruenit dicitur, ultra dicitur: p[ro]p[ter] hoc dicitur: si enim
dicitur in immensitate, maior, si minus dicitur dicitur in positione causa[m]
agendum.

Solventur argumenta 3.

Objectiones
proponuntur
ad hunc
modum
et hanc
rationem

Obiectio 1^a exper. quidam, quibus agens operari in distans
sensu, quoniam operari, si vult, per mediu[m] dicitur: 1°. facillime
dicitur nocent. Et dicitur de solo dicitur dicitur in dicitur facillime
dicitur. 2°. Facillime dicitur aspectu[m] propria hominis in dicitur
dicitur. 3°. Bupis mustela[m] attrahit, ut ex dicitur dicitur. Bupis
dicitur de immensitate dicitur in dicitur Bupis dicitur, ab
Indi dicitur **India** dicitur hominibus suo ex longe attra
hente, quoniam dicitur dicitur. 4°. dicitur: si dicitur
dicitur attrahit: magnetus attrahit ferrum dicitur, quoniam attra
hat angustia dicitur, aut dicitur. 5°: aqua dicitur dicitur ad
mediu[m] dicitur, si fuerit in dicitur. 6°: ex dicitur in dicitur dicitur,
dicitur dicitur dicitur dicitur, si dicitur dicitur dicitur.

conclit.

7° **Septimo**: ad hunc dicitur, aliam dicitur, corde, si
proportione dicitur, in dicitur. Et dicitur a longo dicitur
dicitur causat. 8°: dicitur, et dicitur: alios ad dicitur, et dicitur
dicitur dicitur. 9°: unguentis dicitur, et pulvis dicitur
vulnera dicitur sanat, si dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur, aut dicitur dicitur. 10°: Sol dicitur dicitur: Luna dicitur:
Mercurius dicitur in dicitur dicitur. 11°: Sol dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur, quam in dicitur, ut in dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur. 12°: torpido dicitur dicitur
dicitur, breviter dicitur dicitur dicitur. In dicitur dicitur
dicitur, si dicitur dicitur dicitur, et dicitur dicitur
dicitur, dicitur dicitur dicitur in dicitur dicitur.

8 *Adia prae* ^{ter} *supra*, ex *pris* in *proxi* *operas* in *distig*;
 non per *en* per *medi* *verus* aliqua *diffundit*, quae *anti*
scus in *fanet*; quamlibet aliqua *anti* *difficultas* in *exped* *q*
effectus, huius per *puras* *quibus* *ingant*, *neque*? *Qua* *taen* *pre*
dicte *maiori* ex *pre* *exphat* *possunt* per *semivivam* *corpore*
effluvia per *medi* *diffusa*, quae quidem *hac* *simila* in *appare*
ant in *medis*, *ca* *taen* *danti* *quae* *colliquunt*. *Quae* *ad* *1. m.*
pondes: *fascinatos* *altius*, *ca* *effluvia* *effundere* per *mo*
dy *usq* *ad* *parit*; *q* *tae* ex *oculis*, *ingunt* *pene* *demonstrat*, *q*
oculos *q* *vident*, *abiq* *exiit* *in* *effundere*, *q* *si* *q* *pat* *no*
dit. *hac* *su* *ta* *per* *ab* *obis* *reflexo*. *Re* *quam* *in* *per* *no*
ra *la* *ca* *umary* *aliqua* *exire* *videt* *ma*; *q* *taen* *in* *supra*
en *q* *ad* *illos* *ca* *andor* *effectus*; *q* *quia* *ut* *pote* *terribiliss*
et *tenet* *q* *erant*. *q* *quia* *nulla* *potest* *hac* *ad* *obis*
directionem.

Restat *q*, *q* *effluvia* *exant* *per* *ta* *ca*, *et* *maxe*,
 9 *que*, *1.* *in* *delirando*, *1.* *voluntate* *ad* *obis* *distig* *ad* *end* *q* *tae*
maligne, *atq* *non* *quibus*, *qua* *gaudent*. *Effluvia* *aut* *in* *actu*
quae *hanc* *directionem*, *que* *in* *delirato* *spatio* *coincidunt* *ex* *radis*
novatis; *ex* *quo* *erunt*, *q* *magis* *oculis* *tribuant*. *Verisimil*
in *obis* *in* *magna* *fuerit* *dist.*, *1.* *fortitudine* *magna*, *robustas*;
utilitatem *prae*, *ut* *accide* *in* *carne* *a* *Salmanticensibus* *emati*
nato *hac*. *2.* *cunctis* *moralibus* *de* *hoc* *solo* *aspecta* *in* *q* *tae* *ta*
q; *tae* *in* *distig*, *ope* *Demonis*, *n* *aut* *rate* *nalis*, *faci* *pote*.
Cen *q* *sup*, *aut* *ne* *sup* *quid* *mente* *script* *videt*, *spiritus* *sub*
no *ca* *malignis* *in* *ignis*, *ut* *pote* *passare* *possit*.

10 *in* *h*, *et* *alio* *varios* *microscopi* *analis*, *1.* *potius* *quae* *tae*, *favet*.
Nota *1.*
Ca *ex* *plur* *modis*, *quomodo* *velut* *in* *infector* *componitur* *al*
velut *magis* *causit* *in* *infector*, *maxime* *n* *ca* *desculent*, *et* *imple*
tantum, *ut* *negu* *erunt*. *Ca* *h* *et* *constat*, *quomodo* *erunt*
tae *in* *mistela* *a* *Bufone*, *atq* *in* *hoc*, *a* *Byss*, *potius* *in*
infector *rate* *aliter* *ab* *one* *ex* *ex*; *q* *quid* *ta* *faci* *ex* *ca* *ta*;

quod eorum interitus per actum, si aliud interpositum corpus, aut abstrahit 189.
 dicitur nullum, impedito fortiter aere inter mediu; quod est stentat, et ali-
 ud tranfit aut per spaciu; inter mediu; vel loci motu recurrenda.

¶ Quæres
 11. tamen, quod ultra torporis cur attractio illa? Respondeo cyllu-
 deamur, fieri per quodam sympathiam. Si ut vulgo hoc non accipiamus
 pro mixta duorum artium amicitia, nulla intervenit phisica realitate;
 nam sympathia sic intellecta est res vel effectus, semperque reata,
 ut optime obsecrat Titmus (Sij hoc Tomo 3. Ep. 23.) Ad istam
 mentem, ut corpora cognata se ad invicem amplecti provocent
 per alios effectus sese in medio tangentes. At huiusmodi
 determinant ad motum alterius ad alterum, si habeat equalitatem,
 et figuram, sicut amicorum spirituum conveniunt sympathiam in
 solis, ut inter invicem fluant veluti ad se ipsos, et de utri-
 mul in eandem fluant parte, quasi cæcitate; si quod in solis motu
 vel ad quosdam rehit, et trahit corpora, ex quibus procedunt,
 et quibus semper manent catendi.

¶ Itaq; eod; fere modo, quo
 12. intelligitur, navigia prope ferri, quod rehit, trahit a Turbis magnetis,
 quas polo arctico subesse vulgus existimat; quæ trahuntur navium,
 et quæ spiritibus, et navium partibus; sua proportio nam modo intelligi
 potest, multat a Turpe, trahit prope aliquam sui corporis partem, quæ
 subditæ amicitia. Turpis aliter, quæ multat, id est dicitur de Be-
 no. Hoc eod; explicat modo attractio fieri ad magnetem, fortiter ad
 succidit, et re collectis. At vero, quod sympathia aliq; in eo arctico, quod
 aliter corporis affluunt proportionata sunt alterius corporis partem,
 et re metibus. Itaq; ita explicari possit etiam phisicomena nautica;
 et precipue palus maris, et fœnis, aliarum plantarum amicitia,
 et inimicitia; quæ scilicet unius alterius profectus, et nocent recipi
 alterius.

13. Sic ergo attractione exponitur, extra durum est, aliq; in medio
 semper diffundit. Respondeo, si tibi placuerit, attractionem per quædam

occulas fieri, has ed recipit vidy; deoq; nuyq; venifben, actoz
 onfluere in distans; ca me aut recuarus ad quatuor occulato
 licetoz, maximam effluvia admittit tanq; eary vehiculy. dit
 eny Mod. n^o Philo. recuarus ad quatuor occulato artib; ignorantia no-
 ant; in se tamen n^o noly in certis, n^o facty ed in investigabili, aptior
 aut ingenia ignorantia conferta, quz presumptiosa explana,
 n^o ipoy in tenebris latentem dorelinquunt. Et sic Mod. n^o supra p.
 explicat talis parvitas n^o n^o tamen explicat, cui affluvia secy
 erelant corpora, equib; eroyt; curq; tam diversa tanq; ma-
 gnetoz ranao variy in locis. Ita quilibet q; ex pliaz nary
 arcana equali in parva manent. Et ex his constat responso
 ad 2^m, et A^m.

*
 co.

Ad 3^m sic, aquam leviter sup eand; calidongere,
 quam in fydo, quia in fundo ei intuat ignit; particule, id paks
 veluti q;erd; ruyt; seu klula apiculata nary velociter
 ascendyt, vidi n^o prompty pate faciit et expedity in tra agy;
 exquo eremyt, qd aqua ferydo eruliat. Sed tamen dy lines rep-
 parat ab ignit; particule, que erant in fundo, per ap-
 parat n^o ascendunt; deoq; n^o remant atq; in fydo,
 que caloz excipit vntly. Postea vero brevi tempore in carna-
 lo tota levit in calerit, quia p^oncip; aque p^ont; p^oncip; p^oncip;
 daret nate, clauduntur n^o, que p^oncip; ignit; addit; m^ont;
 trabant appenty: exquo erit, qd quazque rannum ventana ig-
 nit; particule in aqua residenter, n^ope vearus air levit; p^ont;
 quare tota levit, intus affecta rntitua caloz.

Ad 6^m sic, ven-
 ny caloz, aerisq; temperiem eade rase florer in vte, erulag;
 vnt; effecty in vnt; erulag; que iuxta eand; periodos et
 vnt; et vna p^oncip; ruyt; p^oncip; p^oncip;. Ad n^ody quo duo o-
 logia similita ead; tempore eandem ed ragnare horat. Ad 7^m.

*Sonum

dic, ruyt; in aeris tremore, et rntitua rntitua; deoq; ruyt;
 tremore per aery propagato, luy corde alia; movent distan-
 Ad 8^m sic, effecty n^o in oib; n^o in aliquib; duntaxat vnt;

+ in eodem ac-
Casualia, sive
Casus. = = =

phantasias, aut certis dispositio^{humorum} n^{on} habentibus stentibus;
et tunc casus spiritus vitalis perturbati poterunt causare raucedinem;
Lycopodium proinde solis aut etiam decaurionati. Eodem modo occurrunt, et luescunt cum est occasio naturae imaginativae novent per species; imago v. app affectu, ut per potas ad didic-
near illos effectus producat. Et per hoc patet ad nonum.

Ad 16^m dic, de pubere sympatie, unig^{is} amantio probilitate
ad vultura randa nullis naly hanc virtutem. Si v. aliqd intra
centos fontane hanc aut proa virtute sine operare per ne-
dij^{is} accidit, haec renbrat coculta. Denytemen pliaf^{is} ef-
fectus, qui sympatie tribu^{is} vlt, nihil sunt pateranaler
cecutientis P^{is} fabular = Ad 17^m dic, qd subterraneu
ignis fomento phama in hanc viscibus gignuntur, que
in conuito artans tubura in fluxu. Non in ficia, que
calor a Sole suscitatur generat hanc promovet, aut qd
in hanc penetrabilis operer, difficulter ad modum occupatur
Quare Solis influxus vno ad deo usq; pedes infra hanc sup-
fecij penetrare poterit, ut vlat ex frigida, que vmpa^{is} hanc
terre sentitur carerit. Tandem ad 23^m ceur^{is} regionem
in operere tam magis copia naturae re feryon; uberau^{is}
regionem illam vnde abundare vltis, ex quo qd major
prover frigiditas = In suspenderit. Lunc, alonq; planetarum
in orbis terrarum in dy later habitare: in p^{is} illum, neg^{is}
oportet, usq; dy effluatibus demonstrer vabr. Ad ultonij

W placet vera a falsi recanere. falsy q^{is} est torpedio dy hamozpre-
rendit, aut aliquid laxo corpore tenqia, stupor caare falsy
ut est, cocitare stupor, si in quavis corpore pte tam pax; sicut
est falsy est, in sentit lupi effecty, nisi attinax immediate
manu, l. pede nudis, ut vulgo creditur. Solis q^{is} verrye^{is} torped^{is}
stupor caare, si manu, pede, vculo, aliote corpore p^{is} hanc

tangat in ea dicitur dicitur de quo nunciat, et in qua duo sunt mus-
culi fortissimi, a capite usq. ad alij extantibus protentis, qui qui-
ds superficies in nuncius amplexantur. Fibrae autem, ex quibus constat
isti musculi, a superiori dicitur parte ad inferiori usq. planam
superficiem vasa calida protenduntur in figura tubulorum cyl-
indricorum.

18. Ex quo fit, qd si tangitua torpido aut manus, aut
oculo, rase sic structurae mechanicae exister motus scien-
tissimus expansionis, et contractionis, seu distole, et diastole,
illud qd communicatur spiritibus animalibus tangit, motus acquirit
praeter naturalem oppositum illi, quod antea spiritibus isti gau-
debant. Ita perturbato motu, quasi ex improbitate. hinc
spiritibus, immutata via hinc, atq. illud decurrunt, atq. in
progreu fibrillas aliquas proprio perijt loco; et hinc oritur
stupor, et dolor in tangitua. Qui plura de hoc re denderat,
inquisitionem, excurramus, perlegat vray Mry Saumiento in de-
monstratione theatri cutici 2. 1. d. 18 d. n. 188; ubi hinc stu-
poris causa clare demonstrata invenitur, solum structurae me-
chanicae qd, atq. recurrit ad effectum, et quilibet occurrat. ad
quod quidq. copiosius notiq. videndum in opere Titonus Lespou.
2. 1. d. 2. atq. d. 14. 23. 23. 25. d. d. 21. epistol. epist.

19. Dicitur tandem; actio egra idia ab
agente, et usq. ad partem transit, deoq. actio transtiens in gac-
ta agente dicitur transitu debet per medij; ac proinde
n. sufficiens qd vultu per medij diffundat ad loc, ut agent
in dicitur operetur. Respondet, actio. n. egra idia ab ag-
ente, sicut sagitta egra idia ab archa, et periret ad regem, quasi
paucis in agente existeret, et inde vult, aut vult ad partem;
cuius absurditas patet in actionibus Dei ad extra. Actio itaq.
in capite p. intra partem existeret, ex quo egra idia, et in quo recipit;

Physica

quod quia illud existit viam, et efficaciam agentis, a quo pro-
bat esse, dicitur ab actu cogitanti dicitur appellari transiens,
ut ab actione immanenti, que est in ipso agente, natu-
ratur. Ita loquitur ex peruenia dicitur, d. notis, sublagasem on-
te corrigimus.

Capitulum 3. De Motu locali

De motu localis, qui proprie dicitur motus, dicitur
est nobis verum. Respondeo. prima de natura tantum motus, dicitur de motu in
abstracto in presertim libro aliquid tradit notis; localis dicitur motus in part.
in alio presertim silentio, in ea enim explicans, ut et proprias illius
notiones persequitur. Si. scilicet in Physica peruenit ad, ex hoc
ut Physice sentit nobilitate partem, que mechanice recte potest ap-
pellari, quia ad mechanice proprie, certatque, vix leges omni motus
existit. Curare, ex Physice aspectu est mobile sit, in motu, si per tot
scula sua motus neglecta, nullis per se Physice fecerit progressus.
Igitur aliquid, licet raptis, esse motu locali nobis hanc notis.

Physica

Articulus 1. De existentia, Natura,
et origine motus localis; ubi etiam de quietis na-
tura

1. Dari motus localis, seu corpora localiter moveri, sic est
ipso testat, ut a nemine potest dubitari; deest quidem panem,
nulli verena sunt Physice, qui motus existit reus negantur; non
quod in statu a Penone adducte efficit solvitur a Diogene, suag.
tantis, et ambulando. Supple igitur motus existat, sed non motus lo-
calis deperitur: transiens, seu translatus motus a loco in locum
fluxu stenuato, et successivo. Tunc cura illis stenuato, recessivo
quod fluxu motus recipi in aletis Si. est, corpore, quod collatibus, a loco
Romae reproducat, quamvis loci dea mutas, in hoc est motus
localis, quia fluxus deest stenuato. Motus itaque localis hanc na-
turam exponeat, hanc sicut a que, seu loci realis, aut imaginarij dese-

De motu m. et

2

22

loci; hujusmodi aqua, seu loci, qui acquiescunt; atque in influxu sensu in
intermittit, seu in ipsius mobilis. Mobile igitur per motum
mutat locum fluxu stenuato, i. scilicet se totum, ut cy curvus mo-
vetur, i. scilicet per se, ut cy rota circa centrum immobile movetur:
sic cy rota in orologio stabili movetur, singulis quibus rotis per
ipsam operationem loci mutantur; atque si rota tota in priori adaequato
permanet loco.

3
jam dicitur
e

Quoad 3. motus originem attingit, illud primar-
ia causa est Deus. Cui enim in numero, atque sensu creati, sic
moverentur in ipsius arbitrio si liceat, aliqua tandem causa vitari
debet, quae primo motu omnino passivum, a nulloque moveatur.
Praeterea causa ista, et in creatis motus, causa est creator admittere
oportet, quo praecipue, et immediate motus aliquos identidem pro-
ducant; sic si lapis progrediamur, effectus iste non a solo Deo pro-
ducitur, verum et ab hoc praecipiente. Necessarium, ut supra videri-
tur, solus motus omnino esse ab externis, ita ut nihil regis move-
at; de quo si lapis de locis movetur, aperiunt, lapidum non ex propria natura
de locis moveri, sed a deus praecipiente aere, i. est a subiecti motu
versus illum gradientem; aliquid a Caelo praecipiente per spiritum ab
eo immittentem; aliquid a terra, more magnetis attractente, i. per
vim attractivam, i. per effluvia emissa; aliquid a terra si attractente,
a Caeloque petente; aliquid denique ab alia causa semper extrinseca.

De

A 2. animata corpore motu progrederentur, dicitur, motu hujusmodi
a principio intrinseco non provenire, sed ab aliqua extrinseca causa;
sicut orologia movetur a pondere. Hoc ad motum hujusmodi
et atomum innatum, si qui a deo praecipiente dicitur, movetur radii leges
sibi cogit, ut supra dicitur. Illa praecipiente, primum motus hujusmodi
motus, seu motus hujusmodi in diversis, hujusmodi in aliis corporibus agnoscitur;
non tam ut dicitur motus ab alio in corpore extrinseco per se
hujusmodi. In hac ita quatuor corpora motus de locis in se per se effluunt;
si ad id dicitur motus immo hujusmodi hujusmodi hujusmodi hujusmodi hujusmodi
per se effluunt, sine hujusmodi in se exceptis, sine utriusque.

quiquid spiritus dy. esse motus rectus, proprius ad se. rectus habet
fontes. Cuius explicat modo. Namque motus magis, atque patiens,
et sympathicus, ut supra agendum.

¶ Notamen, arte accedimus,
quod in hunc modum motus est a potestate motrice in motu naturali. Hoc
est in viventibus ex eo utatur, quod eorum motus effective nascuntur
ab aere; nullatenus viventibus clausis apparet nobis, quamvis aperiuntur
et moveantur. De motu quatuor scholarum est utatur ex sepe natura,
iuxta quam natura est prout, et caetera motus et quietis, est Thomae
quia quatuor ab aere ex se undique promittuntur, necesse est sepe iure
vivat, et ab infirmitate, et latitudine: cuius de horum determinate
ab aere impeditur? Deinde, et si nubes daret aere super lapidum
molam, ab idem corpus, ille tamen de horum caderet, non enim man-
neret suspensus in vacuo. Patet et in machina pneumatica,
ubi ex clauso pene omni aere, plume, aliisque levisima corpora,
inter lapidum molam, ingente celeritate decidunt.

Pter: si hoc

¶ Ita ut, nullatenus dicitur motus viventium a non viventibus. Respondetur, quod
non utitur, care potest motus, et quietis, et motus, et quietis cetera operationem
ad hunc modum perceptum de aere tendentem. Sic plantae ab intus aere
cibus, producitque ex se fructus; lapis vero, licet ab intus aere
morteat, in se ipso nec nutra ab intus aere, nec natus acquirit per se
sibi indigentem per motus. Sed hoc difficile non est. Nunc de
quiete aliqua dicamus oportet. Invenit Cartesius, quod, sicut motus aliquid
est reale, quo corpus impeditur, sic passiva quietis aliquid est modus, sicut
realis corporum movens, atque potentia quaedam, qua corpus aliquid
agere, motui nullo renouat, possit.

Sed motus unde videtur, quod Cartesiani,

¶ qui nervos omnes operantur in relegando a Phisica Philosophia qualitate, novam
quandam invenerunt, quae autem nullatenus aut care ad naturam effectuum, novam
licet efficientibus nihil prope motus operantur. Ceterum, quod non videtur, quod
corpus quiescentem potest recipere per hoc proinde, quod motus de horum
Iuxta modum homo mortuus intelligitur, quando recipitur natus per
vatus; atque, tenebrosus, et intelligentia si luce de horum. Ut videtur

26
+ intelligatur

corp; aliqd' quiescere illius, sufficit ipse scire si uno motu probaretur. Quod aut' reperit Cartesianus, corpora ope motu resistere, nec unquam ad motu illa impelli posse, nisi sui impetus, potatq; principij motus eo major sit, quam resistencia corporis quiescentis; id solum probat, qd' impetus in singulis corporis partibus impatiendi debeat; in qd' corpus quiescens acere relinquit, l. sola quiescit si motu resistat. Item est si in corporibus quiescentibus aliqua detur ad motum resistencia, hęc a gravitate si inveniatur, aut ab alia corporis affectione a quiete restat omni debet.

Articulus 2. de proprietatibus motuum

1. Corpora iam motus localis natura, atq; origine, nec illa explicanda nobis occurrunt, que prius proprio, et affectionis dicuntur; namq; illius quantitas, detentio, spontio, a ferio, et spatio, et acceleratio, de quibus oib; licet synonymie, hoc loco agendum.

De quantitate motus etc.

2. Cum motus localis inter illa mensura numerantur, que extensio, aliquam habeat, subindeq; augeri, minuiq; dicitur, ideo quodlibet hanc recipiat, scilicet que major, l. minor alio motu dicitur; est qd' quo vel pondera ad quem factus, quantus, l. que magnitudinis motus. Ut aut' quantitas ista accurate estimari possit, duo sunt in corpore mobili ord. 1. magnitudo npe, sive ejus corporis motus, et velocitas, que movetur. Magnitudo corporis ex pondere mag' deducitur; velocitas aut' ex spatio, qd' decurrit, et ex tempore, quo peragitur; ita ut illa nimiam magna dicitur velocitas, que breviori tempore equali spatio, aut equali tempore mag' spatio corpus mobile percurrit; equaliter aut' velocitates dicuntur, qd' equali tempore equalia spacia percurrent.

3. Invidere, et velocitate corporis mobilis est; quoque motus quibus erit futura. Sic ubi duo corpora equalis magnitudinis equali vel velocitate moveantur, equalis motus quantitas habere dicitur; sed si alteri ex illis duplo celerius altero moveatur, duplo quoq; motus

quæ habebit. Quod si duo corp^a mobilia equali velocitate moveantur,
 sed motus unius sit dupla altitudo; ipsa quoq^{ue} motus quantitas
 in 1° corpore erit dupla quantitate motus, qui in altero corpore
 reperitur. Ratio hæc, quia motus q^uantitas habetur, ex velocitate
 motus multiplicata per corporis motum, scilicet pondus; tum ex
 productis dabitur motus quantitas. Exempli gratia si corpus libellæ,
 qd 3 hat velocit^{em} gradus; si idem quadrilibræ, qd ex 3 moveat
 velocit^{em} gradus; si tres gradus velocit^{em} per 2as libras multi-
 plicat, habebit 6 gradus motus pro primo corpore. Similiter, si 3
 velocit^{em} gradus per 4 libras ductum, habebit 12 gradus motus
 pro 2° corpore

Cum vero quantitas motus sicut motus per
 pondus debet. Hinc facile deduci potest, quod si certa quædam
 sit requiritur, ut corpus unius libæ ad 10 pedum distantiam projec-
 tum, duplo major viâus requiritur, ut illud eod^{em} tempore ad ip-
 sum 20 pedum projecit possit. sicut ead^{em} rati^one dicitur, qd si
 corpus 10 librarum aliquo deturto tempore certa quædam viâ ad 30
 pedum distantiam projecit, eadem rati^one viâ et impetus requi-
 ritur, ut corpus 20 librarum per spatium 15 pedum projecit.
 Hæc vniuersa tempo, tanto magis futuræ viâus motus, quo
 major est quantitas motus in corpore, qd moveatur, que quidq^{ue} q^uerit,
 ut q^uo distinetur, ex magnitudine corporis, et velocit^{em} decumitur.
 Hæc vniuersa accuratissime sunt observanda, ex inde veluti ex uber-
 rimo fonte, tota physica, et mechanicæ deriventur.

De determinatione motus § 2°

6 Detrahitur motus illius directus in unam partem potius quam in aliam.
 unde motus a vi impetente petitur; detrahitur s. a modo, quo fit impul-
 sio, e deducenda; ex pilla est in partem respicente impetitur;
 illius motus a ictu, aut percussione oritur; s. detrahitur motus
 a modo impetendi resultat; diverso aut modo pila a reticulo imp;

pro diverso uterque aut l. inclinatur; deoq; diversaq; quoque
 describitur lineam, atq; ad diversu locu dirigetur, ut expressè
 docet. Hinc nil impedit quominus idem motus in corpore mobi-
 li versetur, et si mixtura determinas, ut cy pila in parietem
 oblique incidit, ac vertit; Aliud detras mutatur.

De Compositione motus. 23

6. Locat omnis motus rari rui simplex sit, ac mobile unicam
 tantu lineam describit, sive recta, sive curva, sive ab uno in
 aliu punctu movere, rari tamen detractionis motus alius dicitur
 simplex, alius sponteus. Si eni corpus ab una, eademq; impe-
 latur, sive trahatur cetera, atq; ad unicu locu dirigatur, hoc e-
 unicu haur detras, tunc motus erit simplex. Si i. d. l. plu-
 res casus, demq; mobile in diversa loca trahere nitantur,
 1. impellat, motus ille sponteus erit, et transverru lineam
 describet, quia utriq; detrao ratio faciet. Quod cy per mag-
 ni sit usus, ut motu nara perspecta habeat, n. existens-
 quu, rem ipu veluti oculis subjicere

7. corpus a, qd dupli motu in duas fixas ptes, in C. motu
 lori zontali, et in D. motu perpendiculari, adeo, ut si duo
 illi motus essent separati, eod tempore lineq d. C. et d.
 D. duo corpora mobilia se circumferrent. Ponamus impulsa,
 utriq; motu equali esse, et uniformi; tunc eni mobile d. nec
 per lineq d. C., nec per lineq d. D. ferri potest; ut q utriq;
 detractioni ratio faciat, lineq inter utraq; mediq, sive diago-
 nali d. G. motu suo describet; sic q; motu istu habebit cor-
 pus mobile, quem utraq; casu, seu vno motu expigit.

8. motus sponteus in corporibus projectis magis rari e unus.
 Nam cy tormenti veluti globus v. explosiva, his a dupli
 potentia moveri intelligitur. npe motu horizontali ab
 accoio pulvere, et motu perphi a proprio pondere. Hinc

22

Venatore, rectum dixerit, quod induere potest vel pulsio
 intratus, l. iniectione fit inle capacitas, paulo alius calidior
 re debent, ut praedq, salty remotior, feciant: quia globus
 plumbeus e' fessula omittitur in rectam, sed curatq' pene para-
 bolica descendit linea, ut postea de clarabimus, cu' de quavis
 descendi, et prospectory accenti agamus.

De reflectione motus.

9. Reflexio motus in corpore mobili e' regressus corporis
 mobilis resistentis ex alio corpore, quod penetrare non potest; ut si pila
 in pariete immittatur, cu' eam transire nequeat, ita reflectitur. Cuius
 motus ab alio corpore impeditur non ita extinguitur, sed tempore aliquo
 in mobili pervertitur, fecit debet, ut si corpus antequam motus, et
 impetus a ca' impeditur extinguitur, in corpus aliud solidum incidit,
 motum quidem non amittit: sed quia ultra non iuxta antea motus di-
 rectione progredi nequit, ad oppositam partem reverti debet. At si
 corpus aliquod in aliud impingitur, l. perpendiculari, l. directe, l. oblique
 in illud incidit. Si perpendiculari cadat, et reflectionis non capax, eadem
 viam lineam remittit debet, cu' nullam rem, cu' in viam, p'p'io
 quae in alia linea defleat. Vg. folliculus inflatus si in pariete
 perpendiculari demittatur, rectae eandem lineam perpendiculari remittit
 reuertit obscuretatur.

10. Si autem corpus illud oblique incidat in aliud, ut si pila per
 viam obliquam in impetum in superficie aliqua, ut si ea angulus
 efficiat recto m'it. Si pila ex altera superficie p'p'io reflectitur,
 eadem inclinatio in superficie reuertitur non altero angulo effi-
 ciat p'p'io equaliter. Si vero in angulus incidentis, posterior
 si angulo reflexus dicitur; qui angulus demodo statuit in superficie plana,
 atq' polita, non aut in superficie, non facta, nec ulla alia obiter ca'ca,
 equaliter esse debent, ut seorsum videntur.

Si scabra, et inaequali fuerit cor-
 poris superficie, ea corpus mobile pro variis p'p'io v'itay n'it, aut an-

potius rursus detrahetur. Si in ipso corpore mobilem sua sequenda
 i. respectu, sed motus aminatione detrahe potest, ne angulus incidentis et
 reflexionis aino erudantur equalis. Nam si l. minoris sui motus per se
 factum faciat, ut in lapidis accidit, quos oblique in magis repe-
 rere pueri insunt, minor debet esse angulus reflexionis angulo.
 incidentis; quia tunc plus lapidis abstruere a motu horizontali, quod
 a per se est. Ita dea reflexione luminis aqua in speculis, cyca
 reflexione in corporibus raris, et potius fiat, angulus incidentis est
 angulo reflexionis

De refractione motus. 125.

12. Quod corpus mobile ab uno liquido in aliud densioris
 liquidi migrat, ipsius penetrat, ac dicitur, ab eo quod non reflectitur,
 Nam aliquid subit mutatur, quod refractione dicitur. Cuius refractione
 inflexio, aut curvatio motus, quia corpus mobile, ob magis, minus
 liquidi, quod oblique subit, recedit, a recta, aut invenit, linea
 deflectitur. Dicitur, quod oblique subit; quia si per se incidere,
 nisi inflecteret, sed recta haec tenderet, cui nulla occurrat res,
 cui in viis potest deflectat, quod in aliis. Sic si pila ab
 aere in aqua per se incidat (fig. 2^a) hancq. in puncto C
 penetrare incipit recta sua ad punctum B. descendet. Si corpus
 mobile, ut pila, aut globus, curvatur aqua oblique sub-
 est, tunc a recta trahitur recedit; quo in recessu graditur, et
 territas corporum, mobilis mutatur quod inducere possunt.

13. Refractione aut accuratissime dicitur debet motus lucis a mo-
 tu corporis aliam corpus, cui densitas prioris radii ref-
 ractio in lumine, ac in aliis corpore denotat. Nam si corpus
 aliquid a lumine sustinetur, ut plumbea, terranea pila ex
 liquido minus densa, puta, aere, in aliis magis densum, puta
 aqua, oblique motu descendere, ita motu inflectet, ut a per-
 plia recedat; ranti est apponit, si ex densitate in minus den-
 si descendat, ad per se accedat. Contra si accide in luc-

201.

Quo autem cum corpora, licet excepta, resistere debeant, quo
 dicimus motu, facile intelligitur, si observetur, aqua magis
 motui resistere, quae aeris, deorsum motu pulsi imperium aliqua
 ex parte, diu aqua subit, languidior fieri. Cuius ex parte, facta
 deprehendatur, aqua per se motui magis resistere, quam ho-
 rizontalis, eadem motu, quibus obliquus motu, prout dixerunt,
 per se languidior fieri, et hanc horizontalis proportionem auge-
 bitur, deorsum, facta, diu aqua ingreditur, a per se ita recedit,
 diu, aeris ex aqua subit, ad per se accedit.

De acceleratione motus etc.

14. **U**nter omnes motus propter principii loci occurrunt acceleratio
 eius, originis, leges, et affectus deo imparabilis ille in Gal-
 leus Galilei omni primum admirabilis, qui erat per se, in
 demonstravit, sicut aut fieri, deo accel. motus, et corpus mo-
 bile equaliter temporis per se, in eadem spacia, hoc tempore
 majoris percurrunt. Corpora autem quae in inter deorsum
 motu sui a accelerare ex eo videtur, quod majoris loci in subita cor-
 pora infirmitate, quo majoris ex altitudine decedit: deorsum
 aliunde oritur non potest, quae ex velocitate motu, quae lapsus ipse
 decido acquirit.

Motus acceleratio regula fit iuxta numerum impari-
 15. um 1, 3, 5, 7, 9 progressionem, adeo ut spacia temporibus equali-
 bus, a mobili descendente motu equaliter accelerato suc-
 ceunte peracta, crevantur in eodem tempore numerum imparium. Ita
 rem ita de hanc, in Galilei modo, verum est, in regni. Co-
 metae verum in locis experimentis prout dicitur, et prout in
 observationibus Regio Lanuvini, et adhibita diligentia, prout
 et, corpus decedens, quod 1. momento, infra minutis 2. 3. aut
 Lanuvii pulchros unum per se percurrerit, 2. momento
 tres: 3. 5. percurrat: sui potius, si uno minuto 2. ex

* Boyre.
 frances.

12 pedes altitudinis decidisset, intra duo minuta 2^a ad 48os pedes
 fuisse delapsus; pro indeq^{ue} 2° tempore 36. pedes effecisse, hoc est,
 triply spatium q^{uo}d q^{uo} primo tempore confecerat.

Rationem

16 aut^{em}, cum motus quavis unius foris augeat, iuxta rationem nu-
 rorum imparium 1.3.5.7.9. n° 2 iuxta eor^{um} naturam numerorum 123456.
 Tabellam magna ingenij vi, atq^{ue} solertia ex eo deducit, q^{uo}d
 n^o similib^{us}, sed paulatim certis velocit^{at}ibus gradus acquirantur.

Ponamus, aut^{em}, corpus quare sic descendere, ut minuto 2° un^{um}
 exapedit^{us} efficiat. Si d^{um} moveri cepit, ex habuit^{us} res velocit^{at}em,
 quae lato illo tempore, seu primo minuto 2° acquirunt^{ur}, de q^{uo}
 magis spatij n^ope duas exapedit^{us} percurrit^{ur}. Quare cum
 2° tempore q^{uo} h^{ab}eat un^{um} velocit^{at}em gradus acquirunt^{ur}, et itaq^{ue},
 illi n^ope, quae primo tempore acquirunt^{ur}, duply spatij ejus,
 q^{uo}d primo tempore peragraverat, efficiet; n^o ex inter^{is} per un^{um}
 quartum un^{um} gradus paulatim acquirat, quae un^{um} exapedit^{us} efficiet,
 et minuto, atq^{ue} impetu manente, eor^{um} velocit^{at}em, quae ab initio
 habebat, atq^{ue} d^{um} alio de novo acquirunt^{ur} peragrabit; et ita
 deinceps per numerorum imparium progressionem. Hoc aut^{em}, deo
 est, q^{uo}d acquirunt^{ur} impetus, seu velocit^{at}es tempore augeant^{ur}, et
 innatis impetus, seu quantitas eor^{um} peragrabit.

17 exhiberi solent in fig. 3. in qua l^{inea} a^{nt} b. representat tempore,
 ac, a^{nt} c. 2° m. f. 3° m. g. b. 4° m. h. 5° m. c. 1° f. 2° g. 3° h. 4° c. representat
 tantum velocit^{at}em angulis minutis acquirunt^{ur}. Spatij 2° tempore percur-
 rit^{ur}, q^{uo}d ex altera angulo unita c. l. f. 2. apprehendunt^{ur}, triply est ejus, q^{uo}d
 1° tempore fuit peragrabit^{us}, q^{uo}d unico triangulo a. c. l. 1° representat^{ur}.
 Sola spatij, q^{uo}d 3° tempore percurrit^{ur}, q^{uo}d unico triangulo intra f. 2. g. 3°.
 denotat^{ur} expraesentat^{ur}, est quintuply ejus primi a. c. l. 1°. Cetera de reliquis.
 Quod si corpus quare ab initio sumitur ex habuit^{us} res velocit^{at}em,
 quae in fine acquirunt^{ur}, est duply spatij fuerit peragrabit^{us}, q^{uo}d ex
 primo triangulo a. b. c. d. sup^{er} fugat^{us} a. b. c. est tertij pars dimi-
 nis. Deniq^{ue} hoc figurat^{ur} adumbat^{ur}, et demonstrant^{ur}.

18. ^o Si uero potius dixerimus oportet, spatia illa, quae motus
 accelerant, quos hanc limitet. Non enim solum corpus grave decem
 spatia in peragat multo iuxta impari numero, sed in
 super a alio in decem ita decrescit, ut decemcentis huius cele-
 stis leges deponat in portent. Sicut enim, cum corpus grave descendit,
 novus impetus ex ipsa gravitate descendente acquiritur, sed tunc auger
 aeris resistit, quo res novum illi impetu equalit, tunc motus au-
 geri non potest, sed equalis permanebit. Ratio uero, cum motus re-
 sistit, augeretur, ex eo deducitur, quod quo maiora sunt spatia ad-
 cedente mobili peragenda, ea maiora quoque erit aeris resistit.
 Hinc itam illa acceleratio lex ab ipsa aeris resistenti pertra-
 hitur, et impeditur.

19. Ex inde liquet, cum grave ex aere in aqua
 deciderit motus sui sibi minuatur, quod aqua tempore magis resistat, quod
 aer; sic motus gravium in aqua minus quibus accelerat, sed brevi
 tempore fit equalis cum motu resistenti. Plurimum quoque admi-
 nandus motus celestis ducit, ipsa corporum superficies: nam plus
 corporibus resistit aeri, aut aliis liquidis, quo maiore sit super-
 ficies. Hinc minora corpora inter descendendi citius celestis
 amittit, quo maiora ex eisdem maiora spatia; plus enim illis resistit
 aeri, qui corporibus gravibus superat ambit; siquidem corpora mi-
 nora, majoribus hant proportionem proinde sua superficies, quo
 maiora corpora. Si enim duo sint globi, quorum unus unius
 sit libris, altera in octo, superficies minoris erit ad maiorem,
 ut 1. ad 4. unde major globus octo librarum facilius vincet aeris re-
 sistenti, quo citius ex superat, et pedis, quo globus minoris superat
 resistit, citius ex unius pedis superat.

20. ^o Tunc inde plura ex plura
 ponant placet. 1. cum corpus dicitur in eoque calera deciderit,
 ac integrum. 2. cum verbanter minutis pluri globulis adhan-
 tam dicitur in emittit, quam globulis majoribus, 3. cum arietis
 expansionis alia, lente admodum decident, velocius uero, alio sphe-
 ricato. 4. cum corpora leviora citius ad motus equalit, per-
 veniant. In his itaque, alii quibuslibet effectibus majori proinde
 seu pondere superficies majoris aeris invenit resistenti,

quā magis a se in motu divedat debet. Nō est adde debet ipse
 corporis fig^o, que ad minuendū corporis motu in partē stat, et
 scilicet e, et apparet

De Elasticis corporum articulus 3.

1^a Cum corporis reflexio ab elasticis maxime pendeat,
 ut in flexu ostendimus, prout quam de eā motus reflexi
 discussimus, de elasticis ipso agere oportet. Nihil autē est illud
 aut res elastica, que sit quicquid, que corpus prout res in partē
 tunc stat, ubi q^o motu revertitur; in qua corporis partes vidē
 lentia spere prout extensio, et postea quavis acquirit.
 Sic ex animo vidē videtur curvas, et inflectitas, et
 ab invicem relinquentes, partē dūctio recuperat; sic videtur
 tendat, et deinde in lentia removeat eā tenentis. Ille h^o
 in partem prout dūctio revertitur. Si deniq^o folliculus aere
 plenus, prout schemata illud, et hanc quidē in illo
 nichil figurā amittit, si h^o hanc illud prout in partem
 de disponimus, ex q^o figurā videtur ad partē eā. Hoc autē
 elastica, vidē elastica, que corpus ipsum prout e, fieri
 dicitur.

2^a Causa hujusmodi insensu ē diffinita. Causa
 ad eāque subitū accipit; existimat enī, qd d^o videtur datus
 in curvas, et lamina calybea inflectitur, prout illud in super
 te opera dilatabitur, et plenus ē in curva; unde caliditate
 prout subitū motu dūctio revertitur, et dūctio
 prout nequeat; idēq^o suo motu, et prout corpus reverti
 hanc nitentur. Hoc autē, ut dicitur, insensu in reposito
 sedore Casseno; hanc ad dūctio magis eā subitū maxime
 remaneat ad aere elasticitē. Quare d^o ad dūctio corpora
 exanimā spectat, aut dūctio dūctio eā elastica videtur cor
 dem. Hanc autē dūctio, in prout recte dūctio, et ut prout, ad mō
 nonq^o locū dūctio, que ipse ad dūctio nati existimones
 debetur. Hanc enī in corporis prout dūctio, prout, et hanc

in corporum operatione, de se non vertitur in nihilum. 206.
 prout in quibusdam naturis observatur.

3° coram aeris indolis, ut si comprimatur, aut si lateri possit, nihil
 stat expectatur, quorum plurima patentissime observata fu-
 erunt a pluribus & huius in machina Pneumatica Catapulta
 omnia aëria, vulgo, experta deunt, hoc ipse evincit; nam
 in experimento magna vis aëris operatur, ubi caput, erigit
 tanta vis, ut plumbea glans ab eo pulsa longissime fe-
 ratur, atque undua corpora alte penetret. Item evenit
 in hinc casu solo petri quorundam, cujus caput, aut ligna exca-
 vata, furis, in fatisque fortiter stupens, & similibus, gase
 intercepto, cujus omni modo y partibus, ventis aliis, petris,
 medius aëris pressus illud magnam impellit.

A Accidit in poris
 corporum in clausura, atque si operatur idonea, et sufficiens
 causa videatur elasticitas corporis. Cuiusmodi elastica corpora
 poros, seu meatus habent, atque si vacuos, eorum ceteri in-
 vent. Quo modo, cujus relata corpora, si operante, appropi-
 que dimoverentur, puta, cujus ascus curvatur, & extaditum, pon-
 deribus in seipsum superasse ampliores, ventis & caris angustioribus
 fuit, uti est. prout; hinc sequitur, ut in clausura aëris
 in poris in parte interna extendatur, in vacua comprimatur
 At si aëris pressus extendi nititur, & necesse est extendi a parte vacua
 in vacuum, ventis quoque minus resistit aëris in ampli-
 atis poris lateribus; ergo fit, ut in curvatur curvatur
 arcus.

5° Accidit autem, ut aëris in poris in clausura ceteri el-
 lasticitate, eo quod poris sint occlusi vel aëris in illis recipi;
 tunc enim in poris stricte, veluti in tot parvitate venis;
 quare sicut venis aëris plena elasticitate potest, si occludat
 foramen; in autem si elasticitate caret; & ipse in his stric-
 tis corporibus, quorum poris sunt patentes. Hinc tenet, casus,
 farina, quorundam pulvis elasticitate caret, quia et si comprimatur

vincat; facile inchoy aery amittit; quo retento, elastica
 ferent. Lana, spongia, aliaq; huiusmodi obeandem aëre
 non sunt inaptæ elastica; aëri enim huiusmodi spæritate
 facile elabitur; hony tamen corporoy filamenta singula
 elastice polent ob oppositay aërem: hinc hony filamentoy
 massa alij elasticey hat; neq; dy singula rese præterea cau-
 dyt; ipoy magis edunt.

De Causa motus reflexi.

Articulus I.

1° Corpora, que solida, i. diaga sunt, si in immobilium ab-
 reant, solidi superficiem incidant, in oppositay pte reuertit
 qd diximus. Huiusmodi reflexionis causa ab elasticey, sine el-
 lasticey si maxime potest debet: et si enim in tota reflexio ab
 elasticey soly causat, sup talem illa reflexio admitti potest,
 ad quoy elasticey vna plurimoy in oporat; et si enim elasticey
 partes in flexas reuertit, corpo mobile reuertit. Hony corp
 in quib; fortius e elasticey, ea quoy magis si reuertit,
 ut videtur e in calyce temperato, aut globo ericaria,
 qui in incidit in eandem ad eandem pte alitudo reuertit, e quoy
 de cedonat; e; t qd globo plumbeus in dy temperatur, aut vno
 paulatim figunt recipiat, aut terrena tantum ab incidit re-
 uertendo aspergat.

Licet aut corporoy reflexio ab elast.

2° maxime pendet, si hoc corpo alij in uia natura existeret adeo
 solidy, ut si in elasticey dentit earet, id e; alij illoy reflexionis:
 nulla equis eam afflati erit, cui impetus corporoy e; in flex-
 bile; i. solidissimo, semel impetus in accuratu aliauis corpo-
 uy in e; extingui debet; si v; potius mutata motus directione
 in eam pte reuertat, e quoy fuerat propeety; præsertim e;
 motus reflexionis in motu directo stantius. Quod si alij
 in corporoy volubilib; tenent, de eo præsertim, qd in huius
 impetus in partes flexibilib; et male adherens diffundit,
 aut extinguitur, aut in circy flexoy fluidy in e; emittit.
 Vny e; nulli vno corpus in aëre nata reuertit;

quod pro portu intercepta non datur, nullus est adeo durum,
quod elasticitas sui destituit. Unde quomodo dicebamus de con-
pore solidissimo, ita de portu inelligi debent.

(quia non datur
infinitus in act
opera Deum.

De legibus motuum in corporum
collisione observatis. Articulus 8.

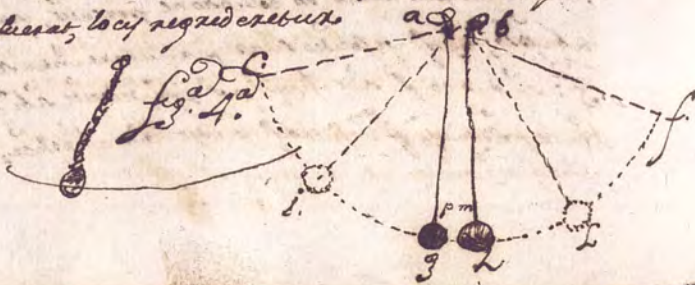
Reliqui igitur, ut leges illas accuratissime expona-
mus, quibus corpora elastica, si inter se colliduntur, et
hinc, motu mutare solent; quas quidem collisionum leges
primus Creatoris inquirere instituit, et non solum primus inveni-
it. Aliqua ex positionibus Philosophi, et Mathematici de propo-
sitas dabimus. Si ut inde procedat, observandum est duorum corporum
collisionem tribus modis fieri posse; scilicet ambo ex oppositis partibus
recedunt, et sibi mutuo in medio occurrunt; sive motu impingit
in aliud immotum, et quiescit; sive denique ambo moventur, at in
eandem partem feruntur, et impingit velocitate, ita ut illud, quod postea
est, celerius moventur, et procedens arrequetur, et im-
petat, ita ponitur, sit

- 1^a Prima regula: si duo corpora sunt
aequalia, et ex oppositis partibus sibi mutuo occurrant, post collisionem
aequaliter reflectentur, quia acceruantur, sicut si duo globuli
in eandem partem eandem albedine demitte in medio sibi occurrerint,
ad eandem partem albedine, ex qua deciderint, reflectentur. Ita in
si unus globulus elasticus in ipsa collisione ab altero oppositus
est, eandem sive albedine globuli repellit, et ab uno, quo profectus est, re-
flectit facit. Deinde si duo corpora sunt aequalia, et impingit velo-
citate sibi mutuo occurrant, ambo post percussionem velocitates
suas permutabunt. Ratio est, quia corpus, quod celerius moventur,
fortius corpus aliud in collisione percutit, quod percutitur
ab ipso, itaque velocitates suas permutare in se debent.
- 2^a Si duo corpora sunt inaequalia, et impingit velocitate sibi occurrant,
tunc videndum, quod in utroque praeter vim elasticam, spectata utri-

ut utq. mole; et inde qd in singl^{is} cantu accide^{re} debeat spe-
cialiter.

3. Quarta: si corp^{us} sint inq^ualia, inq^ual^{it}er, celest^{is} move-
 22 antea, tunc si celest^{is} compon^{itur} illor^{um} magn^{itud}inib^{us} soci-
 22 proce^{ss}u, utiq^{ue} post collisione^m eor^{um} celest^{is} reflectetur.
 22 Si si duo corpora sint equalia, atq^{ue} illud qd movetur in
 22 aliud quiescent^{em} incidat, corpus, qd movetur, quiescat, et cor-
 22 pus quiescent^{em} ead^{em} velocit^e, qua prius corp^{us} movebatur,
 22 de incipi^t movebitur. C^o si duo corpora sint inq^ualia,
 22 et minus in majus incidat, corpus majus minori velo-
 22 cite movebitur, parate ad velocit^em, qua minus corp^{us}
 22 accesserat, eor^{um} h^{ab}et celest^{is} in p^{ar}te p^{ro} p^{ar}te sit dis^{trib}u-
 22 enda. T^{er}cia si corp^{us} sint inq^ualia, et mag^{is} in minus in ma-
 22 j^{us} incidat, verius eand^{em} p^{ar}te utiq^{ue} movebitur, at mag^{is}
 22 velocit^e mag^{is}, qu^{am} in se habeat, p^{ar}te minori, et in
 22 mag^{is} motus quant^{itate}, uti et modo dict^{um} est.

U^ltra h^{oc} ad impetum h^{ab}et de^u cantus, et etia motus
 q^uos un^{um} corp^{us} p^{ar}te ad aliud imp^{er}matu^m, autem
 sol^{us} in p^{ar}te ad p^{ar}te^m ca^usa b^una puncta. (fig^{ura} 4^a)
 a, et b, quib^{us} duo gl^{ob}uli affiguntur, et ex clavis duo p^{ar}te
 dependent a^ug^ust^{is}, et b^una, quib^{us} duo arcus circuli p^{ar}te
 f^{ig} 4^a et g^ust^{is} C^o in se equal^{it}er, et eor^{um} d^{is}tin^{ct}ioⁿib^{us} d^{is}tin^{ct}ioⁿib^{us}
 descendent^{ibus}. Eor^{um} enim si duo gl^{ob}uli equal^{it}er g^ust^{is}, et h^{ab}ent
 f^{ig} 4^a sua p^{ar}te ex ead^{em} utiq^{ue} altit^{ud}ine, puta ex b^una, et b^una dimi-
 tantur, tunc gl^{ob}uli eor^{um} motus velocit^e in se ex oppo-
 sit^{is} p^{ar}te, in p^{ar}te m^o incurrunt, id eor^{um} si Mart^{is} p^{ar}te,
 eor^{um} ead^{em} celest^{is} verit^{er}, et nisi paulat^{im} obsteret tum
 gl^{ob}ul^{is} h^{ab}et a^ug^ust^{is} residentia, unusquisq^{ue} in eor^{um}, eor^{um}
 demerit^{us} p^{ar}te, loc^{us} neq^{ue} d^{is}tin^{ct}ioⁿib^{us}.

tus, ubi de projectorum motu.

~ Parte cunctus C. ~

1. Cui motus corpori proprio impressus non hinc cessaret, hincque continuari aliquandiu debet. Sed quando motus stenuas clarissime apparet, obscuram tamen esse quod profertur originem certat, que obscuritas in ratione dicitur modo dicitur tractari ad Aristoteles, que aliqui sequuntur, docet, cum stenuas motus esse aeris recurrentis. Cui lapis ubi projectus, manet scindit, et impellitur aere a parte anteriori, versus que lapis dirigetur; et ne locus ille, qui a lapide retro relinquitur, vacuum remaneat, propter aeris anterioris a lapide pressio, circulari quadam motu per latera lapidis ad ipsius parte posteriori accedit: atque ita premissis circum illi uigent, ac impellunt, ut motus ille a manu semel impressus stenuas perseveret, donec aeris recesserit, et impellens uis a gravitate corporis projecti superentur; tunc enim lapis decedit.
- Nonnulli dicunt, quod ad aeris elasticitatem referunt; consistunt enim, quod de lapide manu projecto, aer ille, qui posteriori lapidis parte stinguat, dilatatur, ac dilata, ut lapis gravet, et stenuas ictus imprimens, illi aeris uigent, et impellat. Sed utraq. hinc opinio falsa haberi debet, atque eadem sese impugnat ratione. Primum enim manifestum est, quod impetus ille, qui in aere recurrente reperitur, ortus ab ipso projecto corpore. Nisi enim lapis non ueretur, et premeret, et ex parte anteriori in posteriori impellere non potest: ideoque si motus stenuas aeris recurrentis a stenuas motu lapidis ortus, scilicet stenuas esse esse non potest.
2. Cuiusmodi uis, et impetus aeris recurrentis, et impellens lapidem ex parte posteriori cui illius uis est ex parte anteriori; utraq. enim ortus ab aeris gravitate, et stenuas, que uis effectus

aut impelli calculatua ad occupandū locū a lapide prope de-
 lectū, ita efficitur, aut resistere eadē corpori projecto. Ad eū pluri-
 bus alijs impugna rationibz, quas breuiter cōtra omnia.

3° res q. alijs ty reserues, ty Reserues Phil^o inty secam exp^o de-
 nuatē motus cog^o defendunt; nec aliq. dicitū posse arbitrarī,
 quā impetu a propulsiōe corpori projecto impetū; qui qd^o
 impetus cū paulatim decurrit, actandz omnia penetrat, ipse
 quodq. motus languere, et extingui debet. Sed haec reseruatō
 apparet, et talis statas, et prouata uideri. Pluribz enī experimē-
 timentibz, et ratiōibz opertū ē, qd si corpus aliqd in aliō corpo-
 re staret, et localiter moueretur, simul cū illo, exp^o edē cū
 illo recipere motum; sic si nariū moueretur; homines quo-
 q. in illa stantē eadē motu aguntur; ut sic motus nō alijs de
 quā ex impetu a nariū hominibz impresse prospectibz;
 nō si fracturari ad repam impigerit, homines in ante-
 riorē partē stantes impellit, et cadere uidentur; hoc autē ex
 aliō omni requirit, quā ex eo, qd impetus illi a nariū impres-
 sus aliquandū in ipis penetraret.

4° rei experimēty a se plures facty referat. Caerondan in lapide,
 qui ex mali scabice demersus, tunc nariū quāsceret, in
 elevatione moueretur, tempore tamen ipi malo adhaerebat.
 Quod cū plerūq. in credibile uideatur, in triduo me egregie
 instructa sequi exp^o ty exp^o ē; et quam in illa celeritate
 moueretur, stans in tra y tra quāsceret quatuor millia
 cubita proficeret, nūquid tam lapis a mali sumite demersus
 longius ab ipis malo dehaerebat, illi ad haerens motu rēta
 per se hui demeretur, ac si nariū immota quāsceret. Sed
 prorsus eveniebat, si ex mali pede sury rigida faciebat.
 Si q. hōy effectus origo accurate scrutetur, quomodo
 alia reseruatō affecit potuit eadē, quā imp^o lapidi?
 sagite ab ipa triduo me impetentur?

5° ut potuit, qd cū corp^o aliqd alteri dūq. ut lapis manū,

l. machinæ eorū quæq. motū ac impetū respicere debeat. 241
 qdæ manus; l. machinæ motor. Impetū autē ille tantū
 præveniat in lapidē, quandū ab aliquo cæci nō destrui-
 atur. Cui igitur lapidē a manu reparatur, eundē impetū
 a motore translatur, ubiq. impetū veniat, atq. ab illo
 determinatur ad tenuandū motū; atq. d. ab ipso impetū
 ad scopū propontū. Idē illustrandū plerūq. affert
 potest, quæ frequē observantur. Sic quō celerius, et
 a remotiori loco ante movemur, eō longiorū saltum
 conficiamus. Sic deniq. Cuncta omniūq. lapidē longius
 a nobis projectū, cui antea manus rectorū movemur,
 quæ si immota manu lapidē projectum; quā nō tam
 in his casib. majorē impetū, quā a movente corpore
 mobili communicatur; quia cæci tenuati motus impetū
 a propiciēte corpore projecto impetū.

Caput 4.^m
 De motu pendulorum.

1. Pendula hinc inde movent, et tenuē se, exp. docet. Superiusq.
 quæritur huiusmodi cæci? Respondeo, qd motus corporis est funis
 in quodā c. speciei motus reflexi; atq. itaq. in ea, quod funis in motu
 penduli atq. efficit, quæ motus præcurrit; in hoc aut. arcu semel
 ac corpus nō attingat punctū, quo funis in seipso præcipit, nec
 corpus porphy. quærit, idē præcipit punctū; quo fit, ut ab quantum
 pendula descendat; ac s. in ea descendit acceleratōe acquirit; et
 hoc aut. hinc præcipit attingat, motus nequit, in ea d. reb. reflex-
 ionis partem, utq. in aliq. pte transigere spūse. Idē, cui ex
 desce. plani in reflexione angly nō efficit, pte tamen a cæci
 ejus longitudo, ac illi, quem ex adve. pte emittit hinc; atq.
 tam ad pte punctū itaq. recedit, quia corpus grave ē, demq.
 in remane cogit, donec tandē a propria mole, quæ in extremo
 loco hinc, hinc arcus immittit, utq. d. punctū, quo recte ad ter-
 ram tendere debeat, funis acquirit.

212 2 Motus iste facillime corp. suspnd impeditur, quia, ei uniceq
 que hnt detraty motus hnt, pcepto tpe, ut oia quarnt ad deoem-
 rum, ei hanc, inq, hnt impedity hant, et hntz zasc firmity, ad
 quonibz moty pcedit aruunt indifery, ideoq. a modica vi de-
 trahi solentur; quia eorum quarnt a fine impedita, remant
 alterius dardion facile susceptibilia, ut spiritus in liquidis
 natantes. In corporibz pendulibz vibratibz e. s. quo bario
 e. fuit, ex quo pendens, brevius ad efficit axey, seu moty
 propriy pendulory, qui peculiarit noe dia vibrat. Quis hnt
 e, quia in eptu movent cetero effect motuum minoru spaty
 a mobili pcedenti, quz moty majoru spaty; minus aut
 spaty pendulz pcedenti a bario fine, quz a longiori

3 do extra observat, pendly, quo e longiori fine pendet, eo plu-
 ses efficit axey, seu vibrat. Hoc aut in eo vidit, qd comp-
 quarie facilius ascendit per hnt minus axey, seu curvatz;
 quo s. arcus e longior, eo hnt ipru e minus axey, seu e ma-
 qd demissa, minusq. eminet. In machina Pneumatica, ex-
 auro aere, pendula vibratōis dicitur necesse. Hoc autem
 eo pcedit, qd exauro aere casuali, qui postea remanet
 machina, e ad moty hanc factus; ideoq. a pendulo vibrato faci-
 lius dividitur, minusq. resistit ipru vibratōis. Sic facilius exa-
 gnat viaga per aera, quz per aqua, quia demoi e. Ita, quz
 aer, minus resistit illius motu, quz aqua. Sequem ten ordiale
 sequam

Pendula

istud dicitur moveri, pte illo.

Capitulum 3^m

De quantitate corporum, sive de motibus
sive natura, et origine.

213.

1° Nihil certum in tota natura invenitur, quod corpora ad terram delant, id est quod gravia esse. Sed quoniam non alicuiusmodi motus gravium origo, non una est alicuius opinio. Celebratissimi tamen res ad duo veluti capita revocari solent possunt. Illi quod, ut Platonius, Epicurumque, quibus esse non quiddam, sed quibus rebus corporibus ad invicem, quae ad terram in fine, sive terram centrum feruntur. Illi vero Aristoteles, quibus existimatur corpora ad terram, atque haec decem corpora, quae gravia dicuntur descendere, huiusmodi esse, sive rebus motu superius praesumptis, ut ait Galenus, huiusmodi terra ipsa rebus magica quibus rebus trahuntur, ut rebus Cassandrus.

2° Juxta investigata esse, cum forte nota pars affertur emolumentis plus justo descendit. Nihil praecipue Modocant, praesertim inventionibus satis fidentes. Celebratissimi Newtonius arbitratur, quod res magis, id est omnia corpora, sive multo attractiva possunt. sive terraqueus orbis volutans attrahit lapidem, sicut lapidus attrahit orbem. Si quia natura orbis terrae quae gravitudo, quae terra lapidum, id est illud attractio saltem est quam huiusmodi quia sive attractiva quibus corporibus invenitur. Illi denique ad aerem orbis naturae congruentis, accingit. Sed si factum ingenio aperientis raritate atque adjuvante, quibus Oceanus quibus in fide, quibus quibus praesertim occurrit, attendite sequentia.

3° Credibile apparet, omnia corpora esse ipsi indifferenta, cum esse sive ad motum, sive ad motum delatum, quod supponitur natura esse admittit a multis, et Cassandrus sentit, huiusmodi corpora esse indifferenta esse ad motum, et quibus. Deinde provabile videtur ex sacra pagina, Genesim 1° Deum in primo creasse multa corpora, quae nunc separata sunt ad invicem, et diversa, sive quae nunc distincta occupant spacia, magis.

212
 Hinc sunt diversae, ut sunt terra, aqua, aere; hinc in quibus corp.
 primo fluida existit, id est, unire aere immixta, ut non esset divi-
 sa terra ab aqua, et aere; scilicet, erant diversae aquae, quae
 erant sub firmamento ab his quae terra erat super firmam.
 Unde dicitur: ita hoc primum fuit Chaos, undique indigesta
 mater, unaq; manq; involuta.

A Hinc semel compositis creatis,
 materiq; postea diversis; causis, ut patet solidior, et revidens,
 in se de reliquis, ubi unione acquiescit, ut spiritus, ut terra;
 quae sensu in ea solidior, loco paulo superius collocavit, ut aqua,
 quae in terra tanquam in concha in claudit: ea, si magis, quae
 ad middy e nare facta, sublimi apparuit spiritus, ut majori ambi-
 tu extendendo, ut aere. Hoc est colligere fas erit ex divi-
 sioni fig. spiritus, i. spiritus; quae primum in circuitu,
 i. spiritus imaginari potest, in quibus si a centro ad periferiam
 recte de cana leg, quae longius a centro recedant, colongius
 inter se distabunt, majoriq; extensionem, seu magis spiritum
 inter se spiritus ne longuent, quae dy sunt primum centus.

B Deus composita creavit, ad invicem recedens, in diversis; ^{potest}
 ut dicitur non quod terra compositis existit, impetu, i. appetitu
 impetum ad alia singula destinata; sed quia semel desti-
 nata, ex primo tempore rpponuntur; i. corpora dura; de-
 de aqua, fluida corpora; et ex inde aere, seu corpora
 pneumatica; hac distubne rpponunt, id est, quod corpus du-
 ry ex aere in terra decidat; si quod centus appetat, seu terram
 erigat; si quod in aere rpponuntur nequit, i. ad ab eo exphicis
 eo quod aliquid se magis: unde et ipse rpponuntur necesse est in locis,
 in quo adit quod rpponuntur. Sic itaque corpora dura potius
 cadit, quae descendunt in terram. ^{potest} hoc de gravitate minus
 praeservare sufficit. Lurcat tamen hic, pluvium gravitatem sensu
 in praecipuis compositis rpponuntur, unde cessare factus de rpponuntur
 de potest.

Sic itaq; si rubroy corpory qdlibet molea remanentia,
 eorū gravitas eam virtute rati habeantur, que numeratū
 exhibetur

		Cap. 6.
Aurum	100.	
Plumbum	060%	
Mercurius	051%	
Argentum	064%	
Cuprum	047%	
Stannum	042.	
Stannum	039.	
Magnes	026.	
Marmor	021.	
Sap. communis	014.	
Sulfur	012.	

De Levitate Caput 6.

1° Ista rebus affas erigit, ut aliqua de levitate, que striata
 dea gravitate ex ponatur. Itaq; levitas alia ha absoluta, alia
 negativa, alia d. respectiva; quem admodū corpora l. positiva,
 l. negativa, l. respectiva levia appellari solent. Corpora positive
 levia dicuntur illa, que in proclivitate sunt disposita, et a
 terra propria rebus divergent; vnde que vim habent, qua a
 centro recedere, et ad Coeli centrum se accedere nitantur; atq; huius
 vim levitas positiva, l. absoluta vocatur. Negativa levia
 dicuntur illa, que nullū gravitatis legem, nec ad centrum
 feruntur; sicut d. nullū vim habent, qua eorum ascendere nitantur.
 Levitas respectiva d. quod gravitas, que si ex alia
 majori gravitate, qd si gravitas, vnde levitas esse
 dicitur illa, que gravitatis quidam habent, vnde gravitatis
 minus gravitantur.

2° Hic ponitur, que rebus 19, utrum positiva
 levitas alioq; corpori eveniat? Quia in se
 existant corpora.

caligina quædam esse; alia v. potius levis; quædam vero ad terram
centum, quædam ad penitentiam accedere nituntur; adeo ut in aere le-
vitas potius, et in igne, in aqua, et terra potius quæ-
repentia. Si vero potius potius videri R. P. Mory opinio,
qui corpora oia quædam hæc, idcirco n. alij præter levis respectu-
sam in aere vana ad omne potius, ostendunt. Id enim clarissi-
mus Boetius plura et expresse accuratissime demonstravit.
vix hic in manuæ sufficit.

In machina prout in aere ob-
3. tectis appendax, et extracto aere, ope speculi hystorij accendens
simus ille tenuissimus (n. enim ignis vni aere accendi, l. in potius
potius) potius descendit, l. cadit; n. alia certe de causa, nisi ob
imij gravitatem, quo ex ab aere nimij aere. sustineti n. potius,
simus ignis igni tenuissimus de aere desit; l. potius simus igne de pro-
prij gravitate cadit. Si igitur simus, et ignis quædam alij hæc,
quædam corpora, illa casere ostendentur? alij. hinc facile videri
aeris, quo per se ignis, ut levis potius ignis, alij. corpora in aere
ostendant. Videmus, inquit, ignis casere ostendit super emi-
nens, atq. vixi semper de hæc. Sed ut per ostendens, ignis
levis potius rate, ostendere debent, ignis accendens, vixi
fieri in aere v. n. s. potius expedit, et ostendi ab alioque pri-
cipio ostendens, ab aere nimij, qui, ex v. igne quædam, de hor-
um aere nituntur; idcirco ignem minus quædam aere super
emittent; qd tamen ostendere n. potius.

Sed ecce per,
A hic super hac re (licet in aere) calantur ab aere cogori; quæ
phira enim alia, et fontis ubi nos vocant. In plura alia
vixi quid speciosa circa motus naturæ, qd mirabilis effec-
tus agglomerare desiderat, phelimon adcat vixi Vixi.
Lorca, et Amydy Pulchro, alij. R. P. Philos.

1° Infinitum est quod caret fine. Aliud est infinitum simpliciter in se generatim,
 quod ipse tenet subter, aut eminenter de partibus partibus;
 ut si est appellatum infinitum extra genus, et per se generatim; cupit dicitur
 est Deus. Aliud est infinitum respectu, ut in aliquo tanquam genere
 detrahito; quod scilicet in eo genere terminatur; ab alia tamen re
 extenditur: lapidis est infinitum multitudine, et in numeris hominum multitudine;
 infinitum intensivum, ut calor sine fine intensivum in eodem per se subter;
 infinitum extensivum, aut magnitudo in quantitate; ut in ordine corporum,
 via, scilicet superficie spatium occupant sine fine. In parte de sola
 Philosophus in se detrahit generis est dicitur. Aliud autem est Aristoteles 11. 3. Phi.
 2. 2. de se ipso: cupit aliquid simpliciter extra accipere; scilicet clar
 tium ex eodem, 2. 3. cupit pro necesse accipientem restant
 ultimum aliquid, et aliquid sine fine accipere.

Philosophus in se
 de se ipso

2° Infinitum est ut nulla numerate, et numerata finita, quoniam necesse est
 multiplicata, et plura in unum generatim, et omni parte, et hanc rationem,
 ne ultimum partem. Deinde infinitum de innumerabilibus, in numeratibus,
 atque in partibus. Infinitum dicitur in categoriis, et
 in actibus, scilicet quod idem est, in infinitum in actibus, et infinitum in partibus. Infinitum
 categoriis, seu in actibus, est quod impliciter actu partibus hanc recipiunt; ut
 si recipiant exitum infra hominum multitudine. Infinitum in actibus, seu in partibus,
 est cupit partem in partibus in hanc nisi in augmento partibus, quatenus
 plures, et plures superaddi possunt sine fine, licet quicquid ad
 finem actuali perveniant; scilicet quatenus ita superaddentur
 de facto, ut nulla unquam futura sit ultima: qua ratio est
 utraque apte partibus qualiter apponitur ad hanc rationem in partibus
 nonnullam in categoriis in partibus.

3° Infinitum est et in finibus nullum est
 medium; quod in actu, aut finem ratione habet, et tunc finibus;
 aut sine caret, et tunc est in partibus. Non est Cantorius, cyne finibus,
 nec infinitum nec de Universum, et indefinitum; quantitasque et materiam

rebus inde se dirigi posse censent, et impleat meatus arago-
rias, sup nox, et ad intensionem nobis fieri fecit; et revera
actu sine fine et tunc mundum extenderat, licet in dicitur in fine, et in
infinito; sicut quibus dicitur, et rebus idem regere.

Quaestio 1^a an creabilis sit crea-
tura omnium perfectissima? P.

1^a Passio dicitur non ab alijs proponi solent, an repre-
sentativa creaturæ speciei, qua nulla perfectio possit ab deo
produci? Sicut Thom. 2^a 2^a q. 11. mag. 11. Philo. nat. post
Durand. 2^a q. 1. et paucos alios, quibus, possibilibus esse
creaturam omnium perfectissimam, quae non possit ab alijs produci, nec excedat partem
a qua est; alia creabilis a deo dicitur. Itaque, et omni
Philosophia, etc.

Dicitur, sicut deus in numero, potest, et mensura.

Argumenta contra 1^a 2^a 3^a

1^a Impossibile est creaturam, nec per se, supra aliam perfectionem sit implicitam.
P^a ratio: nulla possibilis est creatura, quae implicet in se dicitur a parte
deus: quod implicitum est creatura ita perfecta, ut inter ipsam et deum, non sit
possibilis alia perfectio. Item ex eo dicitur, quod in se est creatura
et in creatura infinita dicitur dicitur. P^a ratio: Deus implicet in se
tanti, seu ut implicet ex se creatura magis, et est implicet, seu magis, et
magis sine fine possibilis a creatura: quod quilibet data creatura
potest alia magis participare deum participare: quod data qua-
libet, potest alia esse perfectiorum specimen. Quod ex quo
dicitur est potest effectus impliciti infiniti, necesse potest plures
et plures sine fine creaturas producere, si est participare, et participare
in se; hoc scilicet est impossibile creatura omnium perfectissima,
ut ex tunc liquet: quod P^a major: si dato effectus finito,
dicitur participare producere non potest, Quod caret limitata ad
talem effectus, quod cum alij participare producere non potest;
quod de hoc dicitur est potest producere participare, et participare
effectus.

3. Obiicitur primo: possibile est creatura omnium minora: ergo et omnium maxima. Respondetur: minus autem non est; quia nihil determinat Deo de potestate per hoc, quod de creatura aut minima; et non minus aliquid de potestate per hoc, quod non potest dare minus; determinat vero spiritus plurimum creatura, data omni creatura, seu esse finito, non potest dare magis. De aliis uero autem; quia de potestate est infinite partibus et repetitur, et infinitum, et aut quilibet data creatura, debet habere alia minus, et minus sub in infinitum.

A. Arguitur de in collectione autem creatura non esse expedire ad alios: quod in hac collectione data aliqua, que non excedit ab alia, et que pariter est ultima, et perfectissima. Alii uero; aliam uero creaturae eorum excident, et excident; quod implicat. Intra arguitur in collectione autem durandi, seu instantis existentis; nam citra autem durandi collectionem non data aliqua durat; et data aliqua que non est ultima. Dicitur quod autem non esse creatura, collectione simple expedire, excedo; distributiva, et regulari; accepta, non autem, et obliqua. Dicitur pariter autem probatio: omni collectione, in; distributiva, excedo autem, et in obliqua.

Deo creatura collectione simple requiritur excidit ab aliis, quia extra collectionem autem non est aliqua creatura, ac subiecte nec que non excidit, nec excidit, omni de durandi, seu instantis, et illi, et illi, quibuslibet de creatura sine fine, excidit ab aliis ex partibus; itaque autem distributiva, id est quibuslibet ex his excidit ab aliis, et aliis minus; quia scilicet in hypo distributiva neque pariter potest ad aliquam, quia alia, et alia perfectior non esset. Et per alios instantis nota, quod alii quod uenit per collectionem, quod spiritus non essent distributiva, et extra; et, omni puto distributiva sunt per collectionem, et minores collectiones, que denotant non uenit collectionem.

6. Illius collectionis excidit aliam, et aliam sine fine; quod excidit.

7. Eminet in membris maximus ipse Deus.

infinita ipsa q̄ & infinita. Respondetur q̄ nō est magis q̄
 quā ad talē excessum nō requiritur infinitas finalis. Sufficit
 qd̄ nō sit in superiori ordine. Sic angelus, cūa inforsis
 excedit alios, et alios nō p̄ se fornicat; fornicat, quia
 videtur contra, alia, et alia sine fine inordinabilia. — 2. re-
 spondetur dicitur qd̄ arguunt: excedit infors in sua caritate, scilicet
 supra, et nō, et sine q̄ra ab alijs nō excedit superioris ordi-
 nis. Ad istam. Tunc, ut nō aliqua sit infinita, opus ē, qd̄
 ab alijs nō excedat.

Arguunt. Deus per se simpliciter
 intelligitur a qua eijus. Cetera incipiendo, cogit per se
 et perfectiones; et cogit ultimum; ac perinde dicitur ul-
 tima inter illas. Ita infors; quia nō ultimum nō cogit,
 nō cogit oca. Deest autē, et ista, eijus est priorior. Deus
 nōcō actu sua possibilitate cogit, quā ultimum cogit, quā
 nō datur ultimum. Sicut ergo intelligitur et respicitur Dei actu
 existens nō ē finis, nec ultimum qd̄; sic nec in objectis per se
 simpliciter intelligitur cogit ē assignare finem aut ultimum; quare
 per se intelligitur in finis actu existens, seu nō habet
 finem, actu cogit nōcō, cuius nō habent finem.

Questio 2.

Non potest dari infinitum in actu extra Deum?

Nonabilia aliqua. 1. p̄.

17 Nihil potest dari extra Deum actu infinite, nisi per se nōcō
 et scripturae sacrae, ut dicitur in 1. p̄. 1. dicitur nōcō in numero,
 pondere, et mensura creare: ubi dicitur declaratur, dācōcō
 creata in infinite distare ab infinite, cuius ē necessitas, mensura,
 et pondus, in parte limitatis; et finibus clarissime nota. De-
 dicitur qd̄ in parte, an possit nōcō aliqua, et cont̄ alijs
 creatis, nōcō subta, et dicitur, nōcō, et spiritibus, qd̄ in ali-
 quo eodē ordine sit actu infinite. Non investigamus potest

221: actualia oes res apprehendat; neque adeo magna extensio,
 que extensio q' dabilis haat; neque item ita insensu qualitas,
 que gradus oes, i. maximus radicaliter actu inchoat; sed in
 eis ponunt infra haberi: q. Probatio majorum quo ad 1^{am} p^{te}
 ipse et demonstrabit quo ad 2^{am} et alias, sola non variat de
 adhibita.

3 Hominum collectio, q' actualiter oes homines pos-
 sit apprehenderet, ita caret actu infra, ut ad alij nos apprehen-
 dit si caret in pota: alioqui si oes actualia apprehenderet; ad-
 precepti huius collectio, que ita se infra, ut ad alij homines appre-
 hendit in se in pota: q' nequeat hominum collectio, que ac-
 tuada oes res poterit apprehendat. Et m^o p^ota: ponit quibus
 hominum collectione actu infra, i. uno hoc ab ea subtracta, et
 inquirat, talis collectio remat actu infra, i. in 2° p^ota: dicitur
 quod; et eo ipso q' remaneat in pota, ad recipiendum subtracta
 hominum, q' si habeat actualiter quidam hanc potest, i. in appre-
 hendit actualia oes res poterit. Si 2° p^ota: p^ota: talis collectione
 e actu infra: q.

6 In hoc q' dicitur, q' nequeat in se creatur
 in aliquid genere, infra eni e, cui nihil deest in cogitare, in quo
 e infra. Tunc d. ad minus infra in aliquo ordine, extensio non
 ita, i. magis dicitur, aliquid p^ota: eo illo, ut palmo, poterit Deus
 subtractere; quo p^ota: q' extensio remanens in e actu infra,
 si solum in pota; et actu si haat quidam hanc potest, p^ota: de-
 q' deficiat in genere extensio non. Et deus nec infra in ac-
 tu fieri poterit, subtracto palmo subtracto; quia ei sic se fi-
 nitus, nequeat efficiat, q' illud, q' finitum erat, sed in infra, fi-
 nitum eni addit finitum, ut ait ap^ota, in facit infra.

Ratio peculiaris dicitur quia ad infra q' dicitur peculiaris ratio d. Thomae
 dicit Thomae q. 2. p^ota: q. 2. ad 3: implicat aliquid quodam, q' in se, i. in p^ota: sub-
 infra quantitativa aliqua fra; si implicat q' sub aliqua fra, q' in se finitum;
 q' implicat quodam, q' in se finitum; q' nequeat aliquid q' infra

in actu. Major e' certa; nihil in q' c' l' recipi potest sine 223.
aliqua fua; cy per fua q'libet colitur r'hibita. In m'ri:
fua q' c' in q'ly h'p'de; e' f'g'ura; q' implicat aliquid sub aliqua
f'g' q' n' r' f'm'ity: q. Major e' certa; v'stauntamen d'it
f'g' n' adet f'ra quanti; neq'it tam in q' n' in r'nde; eo
q' n' m'ntuabile; q' n' exten'oy; q' locy occupet. Pa'quid:
f'g' e' q'z h'is r'prehend'ia: q.

Solventur arguta III.

9. **Objections 1°:** dicitur aliquid creatum in se in potestate; q' potest
dare aliquid creatum in se in actu. In. sta: in se in potestate e' r'ib'e
ad actus; n' r'educto ad actus in se in potestate; dicitur in se in actu; q' pos-
sibile e' in se; si dicitur illud. Deinde autem; q' dicitur; ad eum p'ro-
prios dicitur maj' e' r'ib'e d'ist'ib'ute; et r'ic'atege ad actus; r'ed'omata; q'
e' r'ib'e collectiue; et categor'ematice; n' maj'; et d'isto m'ri n' r'e-
ducto ad actus d'ist'ib'ute; et r'ic'atege etc; n' m'ri; r'educto col-
lectiue; et categor'ematice; n' r'ic'atege; et d'ist'ib'ute.

In se in potestate n' e'
10. **Objections 2°:** dicitur aliquid creatum in se in potestate; l' ad efficiendum simul; et semel; seu col-
lectiue sed actus; quoniam e' capax; n' r'ic'atege ad efficiendum. Non
succi'ente; ita ut quilibet p'acto actu; r'amp'ea maneat alie-
x'is; et alt'erius capax; et p'ductiva; deof; n'p'q' r'ed'uce'
adeq'ue ad actus; seu ita ut ad ubi'que actus r'ed'uce' neq'eat;
n' ne limites in se in potestate transgred'at'ur. Tuare r'ic'atege una p'ro-
p'rietas in aliquid trans'it'at' valat; sic in se in potestate n'p'q' in se
potest in se in actu.

Objections 2°: Virtus Dei p'rocreat
10. **Objections 2°:** dicitur aliquid creatum in se in potestate; q' n' repugnans aliquid
creatum in se in actu. In. sta: p'rocreat: quo major e' cert'us;
eo major p'rocreat potest effectus; q' r'ic'atus Dei p'rocreat e' in se;
in se potest p'rocreat effectus. In. ans: effectus debet p'rocreat
nari capax. In. q'ly p'rocreat; effectus oes creator de facto
esse in se; uno quolibet talem esse nari; cy virtus Dei n' n' n'
no r'it in se. D'isto q' ans: e' in se r'ib'e; conc'edant;

22A
 nature, & ad cy dicit; ad quam primam melius dicemus cum
 P. Anselmo, et D. Thoma, quod dicitur, et sabidius dicitur
 effectus infusus produci nequit, quod Deus nequit illy produci-
 re; impletus est; si dicitur ex parte esse infusus; et ex parte effectus tu-
 mitur, ex nihilo extracti, qui corpus impossibile habet accidentia
 digna esse ita ut ipsa amplius nequeat accedere; cy inter do-
 ctos infusa reserua dicitur.

Sed praeterea, virtus Dei in ipso

11. virtus eminet in eo, quod res epurus nilo extrahat, quo sensu ef-
 fectus ses creati aquty, sunt infusa virtutis ipsorum producere;
 Ad primum 1. dicitur dicitur ante; majori produci potest effectus
 intra seipsum partibus, modo aut; extra seipsum illorum, si suppo-
 nitur; quia extra seipsum potest nil e producibile; et dicitur partibus
 2. Effectus est, cy re esse participatio, nunquam potest totus
 illius virtus produci habuisse, nunquam esse potest infinitus;
 at si infusa virtus, quia talis est, semper produci potest
 effectus perfectus, et perfectus in infusa; seu ita se dare potest par-
 ticipatio, ut semper sine teo magis, ac magis participet;
 n. s. ita participatio potest, ut amplius participari nequeat.

12. Ad ante primum dicitur ante; effectus debet proportionari esse
 virtuti modo ante; effectus esse alogus, l. quoniam, n. ante. Causa
 virtutis effectus producit per se sibi sibi, ut arbor arbor;
 at si causa equivoca non proportionat producit effectus; ex eo. Secundo
 dicitur non producit. Secunda ratio inter effectus a Deo productos horum
 cy ipso proportionat, quatenus sicut produxit angelus sibi, perfectus ut octo;
 produci potest alij perfectus ut decem, et tunc in infusa. **Objectiones 3.** dicitur
 potest sunt actu infusa; et Deus potest produci omnia potest.
 q. potest produci infusa in actu. Major ratio videtur, quia non e delecta-
 tur virtus potest. Illa primum 1. dicitur potest ponere produci; aliter
 erent impleta; q. = 2. Deus per seipsum intelligit omnia potest cogit;
 et potest produci, quod per seipsum intelligit cogit; q.

= Sufficit =

13. ita collectivae accepta, modo magis; dividitur, n. magis; et dicitur magis;
 potest produci omnia potest collectivae; si magis dividitur, concedo magis;
 dicitur q. partibus huius primae primum 1. Ad 2. dicitur magis; cogit

oia postea in se ipso, scdo magis in se ipso, subd: cogat oia postea 22d.
per medij unius collectionem, si suppet, quia talis n̄ datur coll:
per medij plurimū collectionem finitū in actu, in pota n̄ inferant;
concedo magis l. permissio: et dicitur m̄m: potest prodire successi-
one, concedo; collectivē, si m̄m quia oia ab eo cogita requirit
simul prodire.

14. Possibilia talia sunt, quia possunt aliquid exori-
ri recipere, et quatenus nulli possibile in partibus e' antiquabile,
qd n̄ sit apte ad exordium: at si oia postea collectio implet e', ut ad actū
n̄, et exordij reducatur: etenim res possibile alij sunt ab aliis cog:
cujus effectus ab una causa productus et n̄ aliorum effectus causa,
et sic deinceps; nunquam poterit simul colligi postea oia ubi sic
cedit, resideri. Scit q' causa volutas postea hat ad amorem, et alij
n̄ sit ipa jungendo, et successive efficiendo, ut postea oia
in Oipia stentur; quoniam ex hoc inferatur, n̄ ea posse prodire.
Proquo nota: Deij stentur n̄ oia postea simultatis postea n̄ d̄
pota simultatis; ita ut pota n̄ simul in Deo ad prodire cupit
postea, si aut ad prodire simultaneam oia postea, in quo n̄ sit
pota simultatis.

15. Nulli itaq' o' individui in tota colbre pos-
sibile, qd n̄ hat pota ad exordij, et hoc innot nos possibile, ac
proinde tota collectio, hypotens oia individua collectionis hant
pota ad exordij, n̄ ad exordij simul, propter repugantia supra ad-
notat, ad successive y postalud. Cogit itaq' Deus generatim
oia postea soluta, n̄ ita ut ipra cogitōni respondeat ex parte pos-
sibilitū oia y aggregatū, implere collectio; quia hujus aggrega-
tū, talis ne collectio e' repugnans; repugnat enī, qd oia y
ta multiplex unius stibuat. Cogit itaq' postea per nodes
plurimū collectionis, quoniam tamen ultimum collectionis individuum
cogit, quia n̄ e' pota. Itaq' hoc, cupi totū debum e' in
manente a Dna cogitione ad res postea, effectus instatū
ty in successive cogit; Deus enī annos etiam in mem-
te habet, et unice in unice respicit, et mane cogit; quoniam
tamen recta oia in una die, l. dies unice in unice instatū
possunt prodire: ty in cogitū impotū, et pota oia, quae in

nam natura nequeunt posse per se ipsas.

Objection 4: gratia

16o potest Dns scire infia interna: qm respicitur infia in actu
 per se in actu. Et ant: si potest Deus immutabile esse xpi
 major gratia, quod dicitur: et quia iuxta Aplos dicitur, scilicet non de-
 dit Deus spiritus ad mentes; et quia si potest ipse majoris
 operis gratia, majoris recideret: q gratia xpi talis e, ut Deus
 major non potest reddere; id gratia dupli e infia: qm Deo dicitur:
 fuit infia interna moralis, scilicet; phisic, et carnis, id ant, et hinc.
 Ad propositos dicto aut: si potest esse xpi majoris gratia, qm
 re, de lege ordinata, et iuxta factos ne providentis,
 scilicet; de lege absoluta, et attenda eia gratia, id ant, et prob.
 sub eade dicitur. Persona xpi erat quia infia; propterea
 eius dupli gratia habitualis esse xpi dicitur saltem infia:
 gratia s: xpi carnis, et phisic videlicet finita fuit. Ita

Tua pro

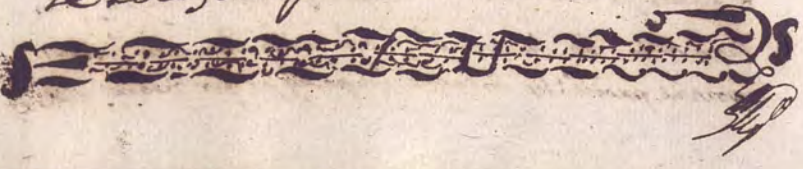
17o potest Deus absolute esse xpi maj gratia operis
 supra gratia finit; id est potest, attenda lege ordinata,
 operis, et mensura a Dna provid. pro se ipse, scilicet quia
 scia fecit in natura, pondere, et mensura. Hac q. provid. in-
 denti Deus, nunquam produca potest quia ita intentionem, que
 ultra augere non potest, et intendi; habuit spiritus xpi gratia
 maximam, quia potest in hac provid, in qua nulla gratia
 danda creaturis. Itq. mensura super operis potest. Itq.
 D. Paulus intellexit e precipui de gratia dubitali carnis,
 que in ipse dicitur dicitur, esse xpi sanctissime, quia absolute
 e absq. mensura: l. operis facta q gratia sui factory,
 et anglony que excedit gratia xpi, attenda mensura, adeo
 in prout provid. pro se ipse.

apte

Apres

~~~~~
 Liber Quartus. ~~~~~
 De loco, tempore, et vacuo. ~~~~~

Omne et omnia
 sunt tria
 Poytagora

19 **Locus**, et tempus sunt de mensura entis naturalis, quorum 227.
 requiritur ratio est, 2° s. ratio operationis: unde locus variis
 modis ad mobile; tempus aut ad motum. Vbi notandum, quod
 locus et tempus natura sua finiti sunt, sed mensurari pos-
 sunt extra illa, quorum tam operationes, quae esse sunt finitae, admi-
 nistrata. Si autem optemus maximam abstractionem ut infra, quae
 sunt, immensitas, et extensio, nec loci exigunt, nec tempus; ac praecise
 nec esse ipsius, nec operatio loco, i. tempore clauduntur. Deinde
 et si in loco, et tempore sit, non in illis est sui indigentia, ut
 res corporea, ad existendum illorum; non in illis tanquam in
 mensura, sed ut in effectibus, et operationibus, quae in omni ente
 creato, nisi dante illis esse.

Licet autem loci, et temporis exper-
 2. i. auditibus, et per se, investigatio s. quid sit eorum natura
 i. occultata, immo Philo faceret negotium, ubi nihil occultum
 a se capimus, prout, ad id spectaculi naturae mirabilis, de
 scilicet sed natio non videtur hac intentione, ut eorum inveni-
 1. speculatione
 mentis
 atutionem, et naturam scrutaremur, sed ut eorum utamur. Quam
 quod auditorum non intentionem essentis ipsi demonstrant; unde
 npe reay eorum non adeo occulte nobis latet; cytaen de iustit-
 mium in cypro, sui eorum investiganda occurrunt, totum imp-
 gamus, quatenus conamur. Nunc autem veniunt exemplaria pres-
 tant locus, et tempus, quorum nota est historicum maxime
 uestrum, effundit, de subit magis expendet et suo loco, et
 tempore; Philo taen in his percontantur, praeter occupatos
 in nate, nihil reperit. Cosmographia, et Geographia non im-
 merito naturae duo lumina historiae; loci s. et tempus di-
 pones non inaequaliter deponunt duo nitela i. philosophiae

Caput 1° de loco.

19 **Locus** est Aristotele definitus, ultima superficies corporis in se
 est immobilis. Pro cuius capite notandum est, quod locus aliud est medium,
 et immensitas, npe quilibet spatium, intra quod plura dequant, in
 hoc sensu homines esse in mundo, proceri in mari dicitur.

Sicut loci sui proprii, et immediati praedicta descriptione. Et
 exprimitur in hoc; et de hoc dicitur, quod ultima superficies corporis
 ambientis loci, i. circumscribens corpus, quod dicitur esse in
 loco: sic veritas videtur ab aere circumscribens; ubi tunc dicitur
 te, aere ipso, superfacie scilicet aere, et superfacie ipsius veritatis,
 quae aere scilicet superfacie in qua est. Dicitur quod in hoc, loci te-
 ne regi non est aere ambientis ipsi, nec terrae, nec terrae
 superfacie ipsi, sed solum superfacie illius scilicet aere scilicet ambi-
 entis; de quo dicitur de quovis corpore locato.

Difficultates

2. est in experientia praeterea illa immobilitas quia nec aere, qui non
 circumscribens, nec superficies est superficies immobilis est, cui in
 unum hunc inde fluat; et tamen dicitur quod cumus, immobiliter
 sumus in loco; deducitur quod in hoc, dicitur quod sumus, loco non est,
 quod implicat; hoc non est in mobili, propter hoc Aristoteles
 hanc Aristotelis loci de hoc reperit; sed nos et amplius sumus, sic
 D. Ang. exponit; superficies aere regi ambientis arboris
 recur de curvatura aquarum planitiam non est locus arboris sedus, quatenus
 est hoc superficies ipsius aere sumptae in parte exteriori, et quatenus
 est superficies aere fluentis, secundum ordinem, i. hunc, quae habet ad totum
 fluxum; qui dicitur ordinem, i. hunc dicitur remanet in aqua succedente;
 deo quod licet aqua mobiliter fluat, tamen secundum quod dicitur hanc loci,
 prout dicitur videtur in tali ordine; et hunc ad totum fluxum, non
 videtur.

Dicitur quod dicitur, corpus esse in tali loco, dicitur aere dicitur,
 aliud dicitur in superficie prima corporis ambientis talis hunc dicitur
 secundum ordinem dicitur hunc corpus aliter corpus, quod supponat im-
 mobile, hunc dicitur hunc hunc dicitur. Superius quod illa scilicet, cuius-
 que corpus non, quae non in stabili dicitur hunc dicitur ad dicitur hunc
 dicitur hunc, est immobiliter fluat, seu in sua loca hunc hunc hunc
 videtur, hunc hunc est Aristoteles descriptionem esse experientiam locato, pro-
 inde colligetur, Ceterum reperitur, hunc experientiam non esse hoc mo-
 do in loco; cui nullus est hunc hunc dea corpus, experientiam ambigens,
 et circumscribens: dicitur dicitur, si Deus corpus aliter dicitur
 circumscribens corpus ambigens.

4. Quid quia corpus illud si movetur, non dicitur, aliter
 in alij loco transire; hinc alius e' locus intelligitur, quod e'
ubicatio, relativa, et posita rei dicitur; e'q' ultima dicitur ex
re, ut figat in una pte corp alij spatij imaginary, seu in-
anito illud, quod nos imaginemur precisione re creato;
 quod supponit ultima hinc mydy probandi; id e' imaginemur
e' Dei alij, et alij mydy posse creare. Sic si Deus e'
hinc mydy alio movetur, hinc part loci imaginary, quod
hinc occupat, vacua, et immotam manet; et illud corp,
Dei facere posse, qd mydy semet. Hinc q locy res que-
libet hat, e' empyrej, q' libet q' aliud corp exiit in va-
cua, si dixer.

Quodlibet unica.

An idem numero corpus possit esse
 simul circumscripte & potestate dei
 absoluta in pluribus locis? Pro multitudine
aliqua, alm sententijs.

1. Res omn ad quod modo, quib res esse potest in loco.
immixte, et indivise; et ita Deus e' in loco, quia ratio su-
mmeniter e' id e', nullus potest definiri spatij, aut tui cu-
ius cu libet. 2. definire; quo modo res e' tota in toto spatij, vo-
tati in qualibet pte spatij; et ita sunt in loco angeli, et ita ratio
cy en res spirituales sunt q' en spatij, sunt quib in loco, et modo
indivisibile. 3. deniq' modus e' circumscriptus; cy npe tota
res e' in toto spatij, quib libet q' rei part respondet pti spatij,
 et hoc modo existunt nata corporea in loco. Corp tamen
possunt habere esse definitive in loco modo quo e' corp
apte in Circumscripta, cy hoc factum pro angelis excellentia, ut
res spirituales apte exist. ad ij tanti locy limita in re, ad
multiplicans locos factum et q' ista definita exist
multiplicat, ut Catholicis sentimus.

Pro resolutione q'

2. supp e' primo cy omni res ita Dux q' ab alio particula,

duplex corpus esse posse dicitur in eod. loco, seu ad invicem penetrare;
 ut sicut dicitur demonstrare videtur scilicet scriptura, cy aut, qd
 Apulus dicitur ingrederetur in cenaculum, paravit clavem; dicitur hanc
 aut, qd jesus penetravit extor. Supponitur
 de corpore esse posse datus de fide, in pluribus locis;
 sicut et posse esse circumscriptum in uno loco, et in alio de fide.
 Supponitur de fide, docente non, qd Apulus dicitur ex parte de fide,
 et sacramentaliter in venerabili Corpore scilicet; cy tunc circumscriptum,
 et cy nati expansione sit in Caelo. Hinc proponitur, hoc non
 dicitur regant, posse datus fieri, ut id corpus, qd duas locas
 presentat circumscriptum, tunc quare sit datus regit de
 magis present. Hinc tametsi celebris illa oppositio tunc
 reg. Hanc et tunc ceteri possit ad, quod et non invenitur
 amplexum.

Assensio 2:

- 3 Idem nunc corpus potest de parte Dei absolute esse et
 circumscriptum in pluribus locis. On dicitur supposito in quin tunc
 ne propter, quare una est de fide, altera n. fidei velle
 dicitur, duplex idem fuit tunc proinde recepte dicitur, qd sic
 probatur h. duplex corpus potest esse datus circumscriptum
 eod. loco; qd id nunc corpus in pluribus locis. Hinc de fide
 qd aut fieri admittit. Pa. ita: sicut duplex corpus duplex
 circumscriptum locis, ut si circumscriptum; qd si, hoc n. dicitur, datus fieri potest;
 ut duplex corpus in eod. loco utriusq. circumscriptum datus fieri
 et potest datus, qd unum corpus duplex, in pluribus locis circumscriptum
 datus. Negant hoc pariter dantes, qd cy quilibet cor-
 pus. et indivisum in se, repugnat h. datus circumscriptum; quia datus
 admittit, corpus ipse et ipse esset datus, et datus, qd circa
 datus ad invicem n. potest.

Duplex corpus esse in eod. loco

- 4 tantum arguit, corpus quilibet n. esse datus localis ab alio; qd
 cy tantum sequela sit datus, et indivisum locis, potest esse a
 Deo dispensatum. Si ita: pro non indivisum locis n. arguit in
 tantum locatum indivisum in ipso; qd nec datus localis ipse
 corpus arguit datus in tantum locatum; qd locis hanc pariter.

implicat, qd nō in multiplici loco.

7 Sciens, quo pacto hoc in pro-
 te non posse effectū dīvis utantur, ubi nō supra abijdet suo
 frater, a qua intē proveniūt; cy alibi frater accerant, effectus
 hōis, matris, et patris ab una fra proveniūt; rēta unū
 rētaq; paternitē ad plures frater trane facit; quā ipse iusta ipse
 rēto, qd ad 1.^m frater tratur, tratur ē deo ad alios. Tūc nō q.
 multiplici valebit effectus dīvis qdē, npe pntia circūscripta,
 qdē ipse nō multiplicata. Maxime cy qdē nō utiq; nō rēto
 frater presentē circūscriptū, ut ut amaret locū, et applicat ad
 illū: pōndiq; eadē qdē ut constant dīvis locū, dīvisiq;
 applicat ad illū, poterit esse circūscriptive in illū.

8 Consequenter rēto
 rēto probatur: pntia circūscriptiva nō excludit aliq; circūscripti-
 vā rēto adequatōis; aliqd nec rēto rēto; q; multatōis.
 Pntia ad rēto dīvis rēto; pntia q; rēto; et q; qdē major.
 Deo rēto adequatōis obtinet bilocatiōis, quā cy corpus ē
 adesse in uno loco, ex bilocatiōis in pntia, tōtū corpus esse in uno
 loco adequato, tōtūq; extra illū locū de quatu, iē, tōtū corpus esse
 ibi, tōtūq; alibi; et hoc ē ensentē in pntia dīvis rēto; quā
 una rēto rēto circūscriptiva, et alia defēta, i. utiq; rēto de
 frater; rēto rēto rēto dīvis, tōtū esse ibi, tōtūq; alibi; tōtū esse
 intra locū circūscriptivū, et tōtū extra, npe in loco defēto; q;
 1. hoc 2.^m ē impōssibile, 1. major dīvis. Similiter una pntia
 defēta nō excludit aliq; rēto; q; bilocatiōis una nō excludit
 aliq; pntia. Nota demū qd in pntia dīvis plures rēto;
 rēto argūta.

Solvuntur argumenta 3.^a

- 9 Arguer 1.º ex Aug.^o, qui ad verum Manichæon pntia; Npū
 dīvis nō potuerit simul esse circūscriptive in illis, Luna, et Caelus:
 q; quā corpus requit esse rēto in plures locū circūscriptive. Item ex
 10 Anselmo in Monologio C. 20, ubi ait; si igitur tōtū ē in aliquo
 11 loco, quomodo nō tōtū ē in alio loco, si nihil de eo desit in illo
 12 loco? Quomū igitur tōtū nō potest esse simul in diversis locū tōtū,
 13 requiritur, ut pntia singula locū singula sint tota. D. Thō
 14 qdēto 3.º dicit; expresse arguit; q; corpus simul esse in duobus
 15 locū circūscriptive, esse strādū, a Deo; fieri nō posse. Respondet

ad 1.^m et 2.^m hos Sto. S. loqui de corpore locato secundum
poty Dei ordiū.

Arguētēnus impugnat Mani. negat d. qd
10 de facto stigare Ali heretici asserēbant; quī ad Wp eor
vltiq. admittēbāt; unde et Uolquēto sunt appellati. Non
q. negat Aug.; Wp multi locari potuere cōspicere si abso-
lute pote Dei; si si arguētē Mani. Deo Augūi interpres
no ex ipso desumit littera; in eodē enī loco statuit, qd si Wp
erret spūitūo, pate n̄ potest; optus hanc, et n̄ n̄ de pota an-
naria, de pota absoluta Dei modo modis torquet ab igne in
Inferno, ut ipse Augūus docet lib. 21. de Critik Dei c. 10.
Patent nō Touelonus expone loqui de rebz recty qd eorū
ex potēti natura, ut patet ex statu; nō QD sequenti attu-
būt idioni, et liber loci loc, quod ē esse in hoc loco, et non
in aliō; leges autē loci solvi potunt a idione loci.

11 Sto. S. Thome dupli ratio fieri potest; s. cy Sto. Thoma, qui
aricā, s. Sto qm loqui de partē corpore ut in clūde negat
aliterū; quā repugnat rare presenty in aliō loco, si quinguo
aliterū, et cauenty q. d. An autē corpū dicit essē, an
malū toty, aliterū cauenty q. d. Thom n̄ determinat; sed
ip̄ adheremū De; statimū prauidē; implē stād. de
corpō esse in dupl loco rare unū prauidē; secus s. perdup
prauidē Si enī Joanni a Sto Thoma, alij q. Thom beat
arere, quid Sto Thom n̄ negat bilo catō nem ap̄ corpō
rare dupli quartū, ed Sto Thom inueni videtur; cy et nobis
n̄ habēt, exponēt Anglicy prauidē de dupl prauidē,
ento Ally n̄ expōnat S. S. q.

12 Arguēt rare: nequē fieri de potā
Dei absoluta, qd duo simul respi ex stād.; s. potā bilo caue
corpō ap̄ corpō, respi caue simul duo stād.; q. Thom
potā bilo caue corpō ap̄ corpō, respi caue simul,
qd Sto corpū erret, et n̄ erret toty in quo libet ex illis locis; qd
res sunt stād. q. Major quo ad 1.º ptē ē maxima; si quo-

239 ad 27: Corp^{us} t^{em} casu^{te} quilibet ex illis locis; quod corp^{us} est intra Romam est extra Matubium, et vice versa; id quod est extra locum, n^{on} est intra illum, seu n^{on} est in illo; q^{uia} si Roma sit puncta simpliciter, corpus esse recipit^{ur} dividit^{ur}; et ad-
tante a seipso; mediantem corp^{us} plura corpora inter locos, et lo-
cum, ac pariter et inter locos, in eis inclusis; id hoc implicat^{ur},
n^{on} corpus a seipso realiter distinguatur; cu^m reparet^{ur} realiter
siquis dicitur realiter.

Confirmat^{ur} 2°: t^{em} casu^{te} quilibet locus est,

B^o et n^{on} esse adeque corpori locato; id hoc sunt stat^{us}: q^{uia} si maj^{or} quilibet locus teneret adeque totum corpus, ut supponitur; alij^{us} t^{em} n^{on} teneret illud adeque: q^{uia} si min^{or} corpus locus n^{on} teneret adeque corpus, q^{uia} d^{icitur} teneret ab alio loco; id t^{em} casu^{te} quilibet ex illis locis ita teneret corpus, ut hoc est ab alio teneretur: q^{uia} si est ead^{em} minoris loci, qui exceditur a corpore, illud adeque n^{on} teneret; id quilibet ex locis exceditur a corpore in loco, cu^m corpus ad asperum alij^{us} loci se extendere: q^{uia} Viget^{ur}: praesentia simpliciter importat eadem negationem aliter: et repugnat sup^{er} praesentia simpliciter q^{uia} corpus. At eadem apparet; t^{em} quia praesentia simpliciter corporis scriptum est adeque, et totaliter; t^{em} est ipse nominis simpliciter, quod indicat totum corpus ita claudere vna loco limitat^{ur}, ut nihil ex se exha-

Mixtum!

1^a C^o q^{uia} inter catholicos ad huc aliqui, qui hoc arguunt ex toto, cu^m sint heretici, qui eod^{em} utantur ad prorsus repugnant^{ur} multae locutionis de se, et sacrosancti Spiritus. Sed hanc Spiritus exstant in Caelo n^{on} distat intrinsece, nec distat a se ipso, in altari est intente; h^{oc} ex-
tenti Matubii sub vna hostia n^{on} est distat, nec distat a se ipso, est
inter Roma, sub alia: et h^{oc} totus Spiritus est adeque in Caelo, atq^{ue}
in altari in una hostia, et in alia; ita similes corpus simpliciter
exstant Roma, n^{on} est distat, nec intrinsece distat a se ipso ex-
tente Matubii. Prae h^{oc} quia distat, aut indistat, distat
aut indistat localiter n^{on} s^{ed} distat in corpore extente ut corpus
in ipso ut locata, aut affecta praesentia localiter, seu quatenus co-
notat locum. Unde corpus d^{icitur} h^{abere} praesentia localiter, tantum.

diceret distantis, et diversis, extra seos, ex pre. stoy, et quatenus
duo consistat loca.

235

15. **C**orpus hinc in partem, recedat magis, et in partem. Ad pro-
bas. et magis que ad idem partem; ad hunc partem, dicitur magis: extra ex-
tra quilibet ex illa locis, ponitur, et extensio, recedo magis;
extra regione, seu partem simul, et partem, et magis partem;
et applicata dicitur in partem, et hanc. Igitur corpus ab uno loco
applicat dicitur, quod sit in tali loco, et debita extensio, scilicet
ut totum corpus correspondeat toti loco, et pars quilibet cor-
pondeat parti loci; per quod dicitur a partem definitum. Cui hoc
autem coheret, quod totum sit aliud; neque quod sit extra partem loci
ponitur, quatenus aliud est; nisi quod sit extra partem loci neque,
quatenus, neque nisi sit extra illam; inquit ab idem ad idem traditio-
nem.

16. **C**orpus ergo et corpus esse in loco a, ac subinde esse totum intra
locum; simulque esse in loco b, prout dicitur. totum esse intra locum; quia
licet esse quod totum corpus sit intra locum a, necesse imperat, non esse
intra locum b, aliter tamen non impeditur: esse enim intra locum a
solum esse imperat, quod totum sit in loco a; non autem dicitur factum, quod
non sit in loco b. Sic totum corpus est in loco a, et intra locum a;
prout dicitur. totum intra, totumque extra. Cuius ponitur. Ad idem partem
dicitur magis: extra separatum, diversum, et distantem a se ipso ostendere, seu
necesse ponitur in alio loco, recedo magis; a se ipso ostendere, et proprie
accepto, non magis; ac sic dicitur in partem, et hanc.

17. **S**eparatio, et diversio
localis tantum prout separatum, et diversum lo. corpus, non diversio
entium aut locorum a se ipso proprie accepta. Hoc patet in separa-
tione hanc autem ab idem. ulla separatio in partem, et extra in partem
ostendit. dicitur esse in partem: neque enim quod duo corpora sint in es-
senti loco non arguit; quod illa sunt y entium, et tantum localiter; ita quod
unum corpus sit in duplici loco, non prout esse duo entium, seu
entium diversum, et separatum, sed localiter tantum, et quo ad pres-
entiam. Sicut propter corpus belocatum dicitur non debet diversum, dicitur, et se-
paratum absolute, et proprie; quia huiusmodi dictionem
includit sub se ipso habentem; corpus autem belocatum idem est entium

in dup. loco existit: sexuq; locis ille duplex, distat, dicitur,
 & reparatus e; quare si reduplicat, corp; sub uno loco dici pote-
 rit, qd e a se ipso dicitur, pte in alio loco exiit; hoc aut idem
 c. accidit, qd unus locus distat ab alio.

18. Opti ut existens in Caelo distat a Corpore ut exiit in Caelo,
 quoniam propria corpus Opti dicitur, & sub hac expressio-
 ne loci distat ab aliis, atq; distinguit. Ita propter esse
 necesse, qd manus successio hinc tangens n distat a corpo-
 re Opti prout in hinc; distat, ab ipso prout in Caelo, qd
 distat a Caelo. Exempla ratio oportuna habetur, in pluribus
 reduplicatib; Ad 27. feras n. maj; et dicitur majorem
 prout; dicitur ad ege toty intennere, concido maj; extenire,
 n. maj; et sic dicitur min, n. itam; similitud; ad p. min prout;
 ad 27 dicitur et majore; qui exiit intennere, concido maj; extenire
 distat, n. maj; et sic dicitur min, n. itam.

Proquatio intennere,

19. propriaq; parte corpore comitit in eo, quod corpus dicitur
 in toto loco, et pars in parte loci; hoc v. spatibus cu inide-
 quare extennere, seu ex eo, quod corpus poty haat obedientia,
 ut per omnia euly extendatur ad replend; alij locy; ut fatetur
 natura ad veritatem in natura humana, quod ad ege intennere
 trahit per subitq; Verbi; et tamen iusta ipso patet extennere,
 ut trahit simul per subitq; partes; et spiritus est. Ad 27. q.
 n. an evidenter faty; qd corpus Opti corpore existens in
 Caelo sola n. imponat negat; nisi extra Caelo; alioqui nec depre-
 ceter in sacramento. Inase cu plura parta n. exten, n. nali
 1944 imponat negat; nisi extra; ita eni facit, qd toty corpus
 n. intia illy locy, ut vly negat, n. corp simul intia; permit-
 tet tamen, qd n. extra peraly partq; dicitur collatam

* Opti =

20 *Acquisitio*: implicat una quibus ex dup presentia capienda; q
 et qd ex corpus bilocato. *Pr ad*: implicat dup presentia sine dup exten-
 sione locali; hoc enj resultat ex a jacta corporis ad locy, l. ex illa ex-
 ten; ad implicat una quibus ex dupl extensione localis; q. *Pr mudi*:
 implicat dup effectus datus epd; quibus solo nudo datus; sed exten-
 localis e effectus datus quibus; q. *Deformati*: corpus bilocatum
 caret duas presentias recty ipsius poty nalem; atqui hoc repugnat;
 pota enj natu unius corporis extensio poty locy; q. *Pr maj*:
 corpus presentis Romae per poty nalem n caret presentis Matu
 per obedientias; q. *Pr ad*: Corpus replet locy tanquq Caa par-
 tis illius; sed in qese ex fratu n daa pota obedientia; q.

21 *Pr ad*: illi presentia distaret extenre ad mudi; n onj denuat presentia Romae
 ex presentia corporis Matu; q corpus bilocaty distaret extenre a
 re ipso. ista infutur; nq presentie dnuat extenre corporis nuy effecty
 fratu. *Ad aq*: n. ad: ad presentias datus maj; n mudi: ad dup
 presentias datus maj; implicat dup effectus datus in ree talis; sa-
 nala epodus a quantite; presentia maj; implicat presentia nali
 dup effectus datus operise talis; n maj; distog; mudi: extenre lo-
 calis exacta a quib; scdo mudi: supra; l. present epd; nalem
 quantitati; n mudi; l. rub: e effectus datus nali; n mudi; pre-
 sentia nali; scdo mudi; et n istam.

22 *Effectus fratu datus nali cono-*
 lat ex qz fratu; l. effectus huj; qui debetur; quam multiplicat
 quib in ree talis; quon multiplicat exten presentia epiga fratu; que
 epiga; ex identitate ex fratu ipse; multiplicat fratu infere po-
 rest tamen multiplicat exten illa; sine modus; l. potu datus;
 que ex natura sua pecti existere per mody effectus datus fratu; que
 sed ab ista n epiga; id est; n de lic; et nuy effectus datus illius;
 saltem nali; ad ad summum supernaturalis. Quare ista datus
 data; et a quib soly presentia ree pot obedientia; n exacta; multi-
 plicat datus potest; ex ab ista ree quibus n oia; ad solutam
 extenreco; de a Dei voluntate.

23 *Ad 1. datus datus datus* quod quibus bilocata occuparet quibus uny ex duob locis per po-

ty naly, et alieu in se opoito b, et eo suppone eadem per potam
 adlemo; nq de un gene cor frakti datur pota addu, ut patet infra,
 que nō habet pluuu infinet mōar = Preterea: qdā nō occupa-
 act duoloca unqae cor frakti; locus enim nō ē ppra unicus loc-
 to, nō illi sequur; ac provide loca nōunt māa stucta qdā lo-
 cate: unde occupatio loci nō ē infra, nec quāsi casualis, ut sult
 Illius Balanca, nō sily ē iusta positio = Deinde quare, qd
 duo corp. pntata occupant eys locy per poty nalem, an
 pensabdy dicit 1° q nala pntatantuar 2° q cy locy occu-
 pent in quae cor frakti, ut solent strarij, qd dea pota obdō
 in hoc genere.

24.

Ad 2° qd dicitur, qd dup. pntata unius corp-
 nis sily distant inter se coopte loci moty, nō ē coopte locale
 in se, et ipse sumpt. Ite doctrina conuicta cy hō, que distri-
 mus de sūore naq ad sup. Ite nō distinguendo modala
 partiy a corpore, raram distantia entia pntatay, negant dōny
 corporū entiy; quā pntata sūum affecty frakti nō munitat
 corporū absolute sumpto, nō ut appacant loco; sub qua redur-
 phcae idem potet distare a recipio. Ce qd ad hanc replicam
 distolventy qd sūo solutio videri oportet. Instaber tamen;
 duo accid. solo nūo dista nequey esse sily in eod. subto; sily dup-
 extensio localis duo carant accid. solo nūo dista. q.

Intra re-

q pntatay

25.

phay tra arsementor, qd corpus cy dup. qdē parte bilocant;
 eoy dup. qdē qdēt eoyent duo accid. solo nūo dista. Instat qd;
 pntay socialib, que cy solo nūo distay, afficiy eand. rebay,
 idē corpus hū. Inane may ē absolute falsa, si de pota be ab-
 soluta loquatur: scriptam hē illam distingo: nequey esse
 in eod. subto natural, equidē, et tūq. dista, nō may; in eod.
 oio subto, per nūo may; et sic dista mō, nō itay. Vna q pntata
 uenit corporū, ut re hoc motu ad hunc locy, alia nō ut reat
 ad aliud: quo tūte licet corpus esset q unte, uate hanc ac
 nō esset multiplex; provideq. pnta accid. solo nūo dista
 capere potet

26.

Aliquos A: nō pntatay sig bilocant, pntat

simul stare in uno loco, et in alio sedere; hic latari, alibi
 morari; hic vivere, alibi mori; in uno peccare, et in alio
 peccatum committere, et hypochondria; ad hoc est abundantia; qd. in
 solutione nota, qd. aliqua accid. veniunt subto absolute,
 et uno indaga a loco, ut vita, mors, gratia, pascha, gaudium, et
 similia; aliq. hypoch. Ita s. accid. veniunt corpori depen-
 dem a loco, et ex seipso ad illud; ut sedere, stare, esse, vivere,
 delorari, distans, proximum et cet. Prima fit; ut posse indepen-
 dentes a loco, ubiq. corpus committit. Secunda s. affectiones
 ex corpore veniunt prout e. talis, hanc loco affertum, in
 tempore, et ubiq. ipse requiritur. Quibus dico, posse se subij
 hic sedere, et alibi stare, aliq. hypochondria; quia accid. hoc
 ipse non veniunt nisi depend. a loco: in s. posse hic vivere,
 et esse in quocunq. alibi mori, et esse in peccato, et cet. hypochondria;
 quia hoc veniunt subto absolute accepto, et indaga a loco.
 Et in ita arg. in corpore dup. qd. affert; et in appositione
 cupit loco in Caelo, ubi sedere, et stare potest; in s. in
 Cumanitica

27.

Argueris: si dicitur corpus potest esse in dup. loco,
 potest esse nata in illis; sed hoc repugnat qd. si maj. posita dup.
 ex parte locali, corpus esse nata present in duplici loco; qd. si
 non e. potest hoc, ut corpus potest esse in duobus; qd. in alio
 loco; sed repugnat, corpus esse in alio loco, alio esse in ali-
 o, et ubiq. qd. dicitur maj. potest esse nata ex parte mixta;
 sed maj. abo lute, in maj. ad modum quo mortuus nequit nata
 ambulare; ex parte v. qd. tenet ad v. qd. natura ambulat.
 Corpus itaq. cupit esse existens in dupli loco, habet unicam
 tenent, et presentia locali nata debitam; presentia s. in alio loco
 non debetur illi absolute nata, in alio ex parte supra nata
 applicatio, et collocatio in alio loco. Corp. applicatio existens illi
 in debita, et mixta cultura; presentia pariter, et existens localis e.
 absolute supra nata; e. ita nata ex parte prout mixta de

Ad istam quæstionem, de corpore esse posse in locis singulis infus
 preter prædicta, hæc proprietas esset proprie immixta; quia immen-
 sy è dist. per unum prædictum; et propriam naturam, nec numerum a lo-
 co; quod extra accideret corpori multo locorum. Deinde si corpus ita
 posset multo locis, ex uno homine posset istam experientiam; ex
 uno lapide per magnam civitatem; que quidam abundantia videtur
 hoc, quod nec est abundantia proprie naturæ, et debilitas
 in se propria. Quod, que sicut tot, et tanta, que in omnibus
 ista, corpora possent facere, ut sub nucis kutamine spe-
 ritata locis ita unum, quod corpus possent talia replica-
 re prædicta, que maxime occupent spatium. Considerandum tamen
 in eis multiplicatione loci, et ex hoc multiplex ista. In his
 nulli immixta sunt, quia ex hoc prædicta aggregata
 realiter prædicta. *~~~~~*

Finis
C

Capitulum 2^m De Vacuo.

1. **De** locis, qui est spatium corpore aliquo plenum, amovetur va-
 cuum, seu inane, quod est spatium nullo corpore repleto. Duplex ista
 vacuum; primum scilicet, et negativum; vacuum negativum dicitur ingenitum illa
 prædicta, que ultra oculos imaginantur, et que dabantur ante mundi
 ordinem. Vacuum primum est spatium aliquod indubitatum, in quo nullus
 visus corpus nec fluidum nec durum, solidum continetur: ut si Deus
 amoveret totum hunc aërem, et corpus, simulque prohiberet
 alicuius corporis ingressum. Hoc autem spatium potest esse
 magnum, de remissibile; ut in exemplo apponitur, h. parvum, et mini-
 mum, de indivisibile, ut ambulus oculi prædicti. Magnum vacuum appellatur
 vacuum coarctabile; parvum h. minimum appellatur vacuum indivisibile

2. **De** vacuum spiritus simpliciter reputat Cartesianus, et relate ad
 Deum dicitur indubitatum; quia spiritus iste impossibile admittere, daretur
 tantum aliqua indubitata, que per extensionem, et imaginem a no-
 bis, constituitur. Duplex opinio tamen excluditur, et merito; quia
 videtur cogere Deum ad servandum enses a se invicem serva-
 torum; sed ad prædictum illorum ante scilicet, h. per prædicta infra

Ista luculentis: Natura duabus

Unde ceteri Philⁱ religiosiores sedea, agros centes in Deo
 virtutibus ad vacui officij, et officij inducendy. Tuid v. mor in
 hac re sentiant, dicitur resolutionem proponemus. Unde sic

Accretio prima

3 Vacui magni, seu conserbati, nata a nullo agente
 possunt induci. *Aut.* omnia e' in se. Per. raso s. quib' hoc re-
 dere cogit, n' dicit eorum sint officij. Antiquiores ex eis ad-
 venient, namq' ita hollera, matremq' vacui, ut advenit iporum
 totu' collectu' vultu' pugnet p' eam eadem in partem, emendo ab
 ipso unq' unq' quodcuq' cu' ipso factu' in re. Itē
 imple nata reputant vacui, advenit quod e' gravissima cor-
 pora de se accingunt, ut quales emineat hic unicus inani,
 totu' aduc' nati' proprie virtute, qua de horu' feryt, suarum
 vim accendant, ut nati' p'cedit succurrant. Sed huc anuq'
 atq' nati' longe est ab omni corpore, immo nati' p'cedit corp'
 re, ex solutio' angusty' expet' docebit.

Impletas q. ingentis vacui,
 At huc n' a priori, a posteriori tam sic ingentis p'cedat: a cor-
 ditione nati' usq' in presentem, exp' attestante, corpora corporu'
 virtute n' interrupta succedit: q' nati' totu' dabit in corpore
 plerū' p'cedit, ut nati' vultu' vacui inter ipa' reliquas, dicit
 aduc' conserbatiu'. Quomodo nati' dicit nati' argo' dicitur,
 in hac pte' nati', ut cu' dicitur p'cedit, nati' nata emineat
 n' p'cedit sine fia; quā' p'cedit a prima nati' ditione vultu', et atq'
 nati' cu' fia' subtili (quocunq' nati' n' dicitur) dicitur nati': cor' p'cedit
 in nati' imple virtute nati' vultu' vacui, emineat dicit, nati'
 quo corpore ab lato, aliud infatu' et ubiq' succedat.

2 In quo
 die videri, opaki, que inter corp' dura reliquy, a tenuiori cor-
 pore repleri. Sic cu' corpus aliquod ab uno loco in alium
 manifestetur, opaki' locus reliquus ab ambiente aere occupari;
 cu' nati' gravis, fluidissimiq' nati', nati' nati' nati' nati' ad locu' nati'
 replendy a covari; n' reus ac cu' corpus aquis immerit, infra
 illas movetur, nati' in locu' dicitur p'cedit, aqua innata

Ita lucens: Natura duabus

componit rebus, quæ corpora sunt, et inane.

24^a sua gravitate, ac fluiditate accurrunt, ingredi. Si S. locus accipere
 desiderat ab aere, aliove simili fluido non occupetur, eo quod a va-
 litione agente ex prohibita accedat, non erunt vacuum remane-
 remendum; si repertum est ab alio fluido insit, ab illa parte heteroa
 ma, quae dicitur, dicitur circa seipsum libere primi 22. 6, et 7.

6^a enim corpus aliquod huiusmodi materiae opposita, ipsa tamen, et
 subtiliora sic illud corpus possit, per eorum inter se actionem, nullam
 pone impedimento proprii cursu, sicut, atque desiderat occupabit lo-
 cum. Et quod nullum sit corpus, quod uno modo sit desiderat, nullumque
 erit, quod subtile in se materiae ingredi in locum desiderat impedire
 possit, utque nec vacuum inducere. Sicut unumquodque huiusmodi
 corpusque materiae ita ab eis aere dicitur, ita in seipsum aere dicitur
 sua opposita, ut huiusmodi visceribus usque in nobilitate dicitur per
 se fluxum possit. Atque huiusmodi (in talibus) unumquodque possit
 nec Anglos posse remane vacuum inducere; non enim (apparet, tentante)
 Sicut refertur Angelus dicitur

Libertus 2. 53.

7^a Den effectus, qui ad locum vacuum referuntur, sunt huiusmodi
 pondera, huiusmodi et aliter huiusmodi. Prima autem, per
 hoc quod si effectus ex aere pondera profertur, omnes huiusmodi
 atque ex ipsa assumpta rege huiusmodi effectus, quos ad huiusmodi re-
 cui referuntur, ab aere gravitate sunt reperti, si per huiusmodi
 gravitate huiusmodi pondera huiusmodi, aut huiusmodi ex huiusmodi ad huiusmodi aliter
 huiusmodi in huiusmodi suspendantur, aut per huiusmodi asperitatem
 1. huiusmodi, et huiusmodi ex huiusmodi; atque per huiusmodi aere gravitate
 huiusmodi pondera huiusmodi, aut huiusmodi ex huiusmodi ad huiusmodi aliter
 1. huiusmodi aliter in huiusmodi huiusmodi huiusmodi; per huiusmodi ad huiusmodi
 1. huiusmodi pondera in huiusmodi asperitatem ascendat

Illud etiam

8^a Deo accidit, quod aere columna ad exortum usque aere spher-
 ae superficie praesente eadem sibi, seu eadem sibi voluminis
 columnae huiusmodi 27, aut 28 unciarum altam, huiusmodi

aqua 32.º pedes longas sustinere possit, l. librare: aliter
 nulla apparet ratio, cum natura naturae locum ad detrahenda
 idem dicitur, pro diversis liquidis diversis, nec ad 25. unquam terti,
 cy hydrargyri adhiberi; 32.º 3.º pedes, cy aqua in experis ad-
 ducitur; q. effectus, qui ante hac in omni re qui referri
 solebat, ex aëre pendere merito reperitur.

fig. l. l.

Quis obijciat
 2. max. tubo vitreo tres circiter pedes longus, una trans-
 per apertura, ut a b c fig. l. l. l., et hydrargyri imple-
 atum, ac postea in vas subijci, in quo est statera hydrargy-
 rii, immittatur. (qd. primum a Torricello presertim est) hoc hy-
 drargyri in vase descendet, donec ad 25. aut 28. unquam alti-
 tudinis circa punctum b suspensum maneat. Isti qui iccirco ad hoc
 altitudinis suspensum nat. hydrargyri in tubo, quod prius descen-
 dere n. viderat aëre incombentem superi. d. hydrargyri in vase
 stent. Unde sequitur, columnam hydrargyri 25. aut 28. po-
 lices altam sustineri ab aëre columna aëris voluminis
 ad eam aquae sphaeram superi. produci. Quia si tubo ille
 plenus esse aqua, que mercurio levior est, et in aqua vase stent
 incombentem, ipsa n. efflueret, qm. aëris quantitas aequam
 ad 32.º pedes altitudinis librat. Unde ex lagena aqua plena, et
 in aqua vase stentis inventa nihil proterius effluit.

Sed si tubus

10. aqua plenus 32.º pedes altitudinis extet, ut si 40. pedes produceret;
 hoc in vase aqua pleno immisso tubo, aqua descenderet, donec
 ad altitudinis 32.º pedes, ubi cy aëre in experis altitudinis maneat sus-
 pensus. Columna q. hydrargyri ad columnam aquae aëris molis
 ex sepe ratio habet, que est 14. ad unum: et hoc, unus hydrargyri
 pollex 14. aquae pollices; unus pro hydrargyri 14. aquae pedes; et
 experis 28. hydrargyri pollices 32.º aquae pedes cy 2. pollices sus-
 tinent; et utraque columna hydrargyri, et aquae ab aëre sustinetur.
 Quapropter quo altioris in locis fuerit, eo hydrargyri, l. aqua
 minus ascendit, ut plures experis peracto probatur.

11 *Q*uod eadem quae per se potest fieri, sua aqua in rursus adducto embolo,
 & de in calamo exhalante aere, accidet. Cuius embolus rursus adductus
 expellit aere super se ipsam incumbit, ergo impeditur gravitas super aquam
 sub tubo stentis. Cuius impena impedit aere super aquam extra rursus
 in vase stentis, cum rursus, quibusdam aquam coactam ed motum, ubi nulla
 adest resistens, rursus sua rursus rursus. De accidet, cucurbitula, quae
 rursus calidius et ex parte humerum huius apparet. Flammaque in huius ac-
 censa aere rursus admodum rursus facit; sed id aere postquam exhalante
 & flamma rursus rursus, rursus rursus occupat; quibusdam calore ad incu-
 bendum aere extra cucurbitulam rursus rursus; atque adeo intra ipsam, ubi rursus
 & rursus, rursus in humerum.

12 *C*etera, quae afferuntur, per se rursus
 rursus rursus huius in vase, ubi tubo infuso de b. c. (fig. 2. d. 1. 2.)
 postquam ex calamo longiori b. c. exhalante aere, sic nulla in ori-
 ficio a occurrunt resistens; et frequenter cum aqua rursus adae-
 se in d. d. ea per se rursus rursus a. b. ascendere, ac per longioris tubi
 b. c. descendere operantur. Cuius columba aquae b. c. rursus longioris
 magis ponderosa sit, quae columba a. b., continetur per rursus, seu
 rursus c. descendere, et aere rursus rursus b. c. dimittit; in rursus rursus
 in rursus de rursus; unde quantum super aut aqua in vase, in eamque
 rursus a immergetur, tandem rursus rursus.

13 *N*am ad aliam rursus
 rursus rursus, non rursus rursus, sed rursus ex elasticam rursus
 demonstranda. rursus aut in rursus rursus rursus rursus in rursus rursus
 rursus. Cuius in fig. 3. d. canalis a. c. ad rursus rursus rursus, et rursus
 rursus b. rursus rursus. De huius canalem aperte rursus rursus b. aqua
 in vase c. d. d. rursus rursus magna rursus rursus, et rursus rursus
 rursus rursus rursus rursus; rursus rursus, rursus rursus rursus rursus
 rursus rursus aere in rursus rursus rursus rursus, rursus a rursus rursus
 ad rursus rursus rursus. rursus rursus rursus rursus, rursus rursus
 rursus rursus rursus rursus rursus rursus, aquam in rursus rursus
 rursus rursus rursus, rursus rursus rursus rursus, et ad mag-
 num quibusdam, aliter rursus.

Ascensio 3: SA

SA Dan actu in vasa conf. imane, seu rursus rursus rursus.

Vaghi nasce nuda aui; si vacuata in nana corp. in ad mēgros, expletū
 imō nō intelligi potest corporū idem, tēte, et manifestū: tūc enī corpū
 aliquod idem ten, cy cy pto ad mēgros, bey rēduca, pto mēgros, acce-
 dyt; naxer cū nō dy contrariū onerit; atquē, vacuola nō ad mēgros, cor-
 porū pto nequeunt pto mēgros accedere: si eoy vacuū in mēgros, fac-
 at, mēgros accedat; q̄. Item, Corpū neque mēgros occupare locum,
 quam antea occupabat, nisi l. vacuola admittant, que p̄ p̄na
 nōt, q̄ vacua, l. nisi p̄na una cy alia penetratū; nōt q̄
 quā antea occupabat, q̄ una p̄na nō in duobus locis; at nō
 p̄na, nec bilocatio ē nala p̄na b̄b̄: q̄

Vacuola.

Dico: corpus ampliatū

lō p̄na quōdy nōt nōt in tra. q̄ p̄na recepty; condensatū ē p̄na
 mēgros excluditū; q̄ hoc, quamvis in aliquo nō receptū,
 ut infra nōtū, idem nōtū, et ampliatū, nōtū. Atq̄ corpus
 illud subtrahitū calore naxerit, et frigore dēbar: p̄na q̄
 si p̄na abq̄ subtrahitū nōtū nōtū, in nōtū dēbar p̄na
 demur; q̄ ad vacua la tandem naxeritū erit. Reflexa: Corpū
 illud subtrahitū, iuxta nōtū p̄na, expletū naxeritū p̄na p̄na:
 q̄ta ad amēgros nōtū nōtū, ut p̄na nōtū nōtū nōtū;
 q̄, cy alio subtrahitū corpore nōtū nōtū, nōtū, nōtū p̄na
 cedamus, ea vacua nōtū nōtū ē. Corone corpus illud, quam-
 vis nōtū p̄na nōtū: dy q̄ p̄na illud p̄na in aliam nōtū
 p̄na p̄na nōtū nōtū, vacuola quōdy nōtū nōtū.

Dico

Volentem: hup̄di vacuola nōtū p̄na nōtū, et comēgros nōtū
 aḡ nala corpore; ignis enī cō. tūc certus longe dēbar lignū cale-
 faceret, si in tra. q̄, et lignū illa in tra. cōp̄na vacuola; tūc quia
 in vacuo nōtū ignis nōtū, cy in vacuo nequeat dare nōtū;
 tūc q̄ quia cy nōtū calidū vacuū, nōtū p̄na latera ligni ignis
 oblique p̄na nōtū. Respondo, in vacuo optime p̄na dare cor-
 porū nōtū, cy nulla nōtū nōtū apparet: si enī nōtū in
 vacuo nōtū, p̄na quōdy nōtū nōtū, et q̄ nōtū nōtū
 re. Velut iam app̄na admittit, alio nōtū corpū p̄na nōtū
 nōtū p̄na nōtū; et nōtū vacuola dēbar nōtū nōtū
 nōtū nōtū, et p̄na nōtū; ideoq̄ nōtū, et comēgros corpore

nulako impediet, cy oido ite valde ratiōis.

Responsiones ad Objecta 15.

17° Obijciunt contra 1^{am} auct^{em} Mag. et Sag. cy alijs celebre expery, quod Coruscantia appellat, eo qd Coruscata ut invenitur in suaver. Summa tubo vitreo aliqua rui pte hermetice sigillata, epq. longitudo major duob^{us} p^{ar}t^{ib} cy dimidio, clarificat s. quilibet, impleat hydrazg^{is}: tunc digito obstruat ostiū, per quod mercurius fuit impletus; sicq. dig^o claudat invenitur tubo in var ali^o qd et mercurio replet: post immensū removere digito, n^{on} qd mercurius per ap^{er}t^um ostiū ex tubo in var illa descendet, n^{on} tam totus, res in ip^o permabit tubo sup^{er}penus usq. ad alt^{itu}dⁱⁿem d^{ist}ant^{ie} p^{ar}ty cy duob^{us} dig^{it}is, ut observavimus inter 2^{am} p^{ar}ty armem. Hinc q^u inferunt ad, in pte illa sup^{er}u^o tubi d^{ist}ant^{ie} notabile d^{ist}ant^{ie}.

Voluntatem respondet, qd ex p^{ar}te expery ingenti

18° vacuū n^{on} p^{ro}curari expery per vitru^o poros ingredi valet ma^gis quia aere ip^o subleto, qd claritatem, rui tubi ruius refle^{ct}at. ut vero summa illa tubi p^{ar}ty d^{ist}ant^{ie} vacua remanet, p^{ro}vidy erat, qd nullus aere addit^{io} p^{ro}curat corpus ad aere ip^o subleto; qd quid^{am} improbia^{le} videtur, cy iuxta oca nul^lu^m n^{on} corpus quantūvis obstruy, qd fora minima aliqua n^{on} haat. Cuius exper^o docet, ingredi per vitru^o poros ignea corpuscula, radi^o qd Solares, nitry, aliq. quamp^lurima: eoque clare v^{id}e^o alius in summa illa tubi p^{ar}ty, ut a b. fig. 1^a, v^{id}e^o vacuū non dari.

19° Patet Sag. nobis d^{ist}ant^{ie} machin^o ruius, seu P^{ro}cur^o machin^o in qua ingenti vacuū reperiri ex P^{ro}cur^o, que in ea observat, p^{ro}vidy n^{on} d^{ist}ant^{ie}. Expery ex rui^o n^{on} v^{id}e^o vacuū, sed a^{er}is pondus, epq. cell. vit^o, ruius, et d^{ist}ant^{ie} p^{ro}curatur, ubi ruius reflectenti utabit. Reliquy p^{ar}ty erat, ut h^{ic} machin^o P^{ro}cur^o, sup^{er} copu^o in tota P^{ro}cur^o mentio^o facimus, d^{ist}ant^{ie} remanet: d. p^{ro}cur^o d^{ist}ant^{ie}, adq. usq. n^{on} d^{ist}ant^{ie} expery v^{id}e^o ne potest^{is} ap^{er}t^um Don^o f^o p^{ar}ty d^{ist}ant^{ie} d^{ist}ant^{ie} f^o d^{ist}ant^{ie}.

20° Uel^o 2° ita ruius p^{ar}ty 2° ruius: si a^{er}is v^{id}e^o in tubo sup^{er}penus man^{et} ad alt^{itu}dⁱⁿem d^{ist}ant^{ie} ob a^{er}is expery g^{ra}vis, n^{on} tam a^{er}is suble^{to}

nerea in cubiculo, quæ in loco spænti; quoniam aer minus gravis est
 in cubiculo, quæ foris; atqui tamen ad eorum aliquid suspensum manet
 in tubo, sive exphy factum in cubiculo, sive factum in arena, & suspensum
 illa non videtur ad aeris gravitatem: quæ videtur enim ad horum vacuitatem
 Respondet ideo magis in cubiculo, in quo fit experimentum, & postquam clau-
 su est ut nullus aeris externi poterat adire, s. non sic accurate est clau-
 su quem aeris externi introire poterit. Utroque autem casu eodem plane
 modo succedere debet exphy in cubilo, ac in arena.

Nam primo, si
 2° cubily ita clausus sit, ut nullus deus aeris intro ad ingredi, sive ad egre-
 dendi transiret, tunc sane aer interior, qui intra cubily detinetur, pariter
 est et tabulæ cubili innixus si sua altitudo descendit, mercurij manentij
 prohibet: non enim potest mercurius descendere, quoniam aerus repellat; aer autem
 necesse neguit, cum nullus ipse ad reddendi locus prebeatur. Quamobrem
 aer intro si sua altitudo ad eorum aliquid hydraz, debet sustineri
 si non ita clausus sit cubily, quoniam per umas, aut foras penus, s.
 fenestras, s. pariter licet aeris externi apparet adire; tunc mirum
 videri non debet, si aer intra cubily non minus gravis sit, quam foras
 liquores quæ sunt, ut mechanici observant, eque per las obliquas ac
 per pediculas gravant; unde exterior aeris moles toto pondere aget
 in aërem interiozem, sive in aërem intra cubily stentum; atque adeo
 hydraz, ad eandem altitudinem sustinebitur.

Objection 3^a: si pondus aeris
 2° suo pondere hydraz in tubo, aëre quo gravior foret aer, est altius
 hydraz, sustinetur; atqui quo gravior est aer, non est altius sus-
 tineri hydraz in tubo: nequidem raro celo, ad ac potestatem fuge
 voxera altius apernos sustinetur, quam nimbos; & aeris pondus
 non sustinet hydraz in tubo. Respondet, ideo multo magis in radi-
 ce motus hydraz, altius loco in tubo sustineri, quæ in motu
 vertice, quia gravior est aer ad pedem motus, quæ in ipso jure.
 Si quo gravior est aer, est semper altius in tubo sustineri hydraz.
 Quia propter si altius sit hydraz in tubo cum semper est Cælestium, pro-
 sentis: cum fiat ventus voxera, quæ ubi Cælestium est nimbos; sic non
 est colligendum hydraz altius sustineri, cum tenuior est aer, quæ cum
 est gravior: sed scilicet, aeris aliquid gravioris esse tenens celo, pro-
 sentis: fuge Aquilone, quæ celo nimbos.

228²³ Cyprius hanc fortasse appellari potest raris, quod paraly salina,
 ex quibus maximè Aquilonaris ventus constat, utinam ex ipso aere
 permixtus, vult, ex flat ille ventus, et super aërem, tenuiter repleti,
 multo graviores videntur, vixe aëreolem ad spiritum dicitur licet; sed
 hic aër licet non repletur in tantum facile pervadat, quam si ad illud
 unum, seu nitrogenii partem esset liqua, uti accidit numero Caeli,
 cygne auster flat, et vapores in eum coquantur locum, ut mirros
 efficiant. Neque enim putandus est, vapores, quàm opakes quam aër,
 sed esse ipso graviores; liqui vapores rari, effluunt; quod
 quid aëre est, ipso esse aëre levior: ut spongia, licet opaca, levior
 est aqua, quæ est pellucida.

2^a Cyprius hanc fortasse appellari potest, quæ in aëre gravitas, quæ præter
 se summa in partem aliquam calis temperis; quæ quæ in eodem modo
 ubiq. Cere in Hispania, Italia, in Anglia, Germania, et Italia quæ
 do flat vortens, alium pluviosum, ut dicitur, ascendit hydargyri: tunc
 aut pluviosum vortens est Caeli, quod stræ, flante Austro, nubium
 est. Constantinopoli v. et circa vortens flante vortens,
 aëre nubium dicitur, ac imbricatum; flante Austro vortens. Quæ
 omnia observationes observari desiderant.

Quædam de re fabrici

2^a Ca, et aëre barometri, non instrumenti, quod aëre gravitas metitur?
 Per se, duplex præterit circuli barometri generis: alterum
 simplex dicitur, alterum compositum. Barometrum simplex unice constat tur-
 bo, ut (a. b. c. d. fig. 1. a. 2^a) tabule lignæ applicato, in qua gra-
 dus aliqui, s. unciarum describuntur. Hæc s. tab. plenus est hydargyri
 ad altitudinem 27. aut circiter unciarum; quæ unciæ a puncto
 b ad punctum c. describuntur. Reliqua pars tubi a puncto
 c. ad punctum d. est aëre vacua, et hæretice clausa in d. ita
 ut aër exterior tubi tubi hæc parte nequeat. Quæ igitur
 aër ille exterior per oram a, quæ semper aperta manet,
 superflui b hydargyri in cubat, ipse semper sublevetur: et
 quæ gravior est aër, est altius hydargyri ascendit versus extimus
 punctum d. et vice versa, si levior sit aër hydargyri descendit. Atque

Boetio
 et plura
 Martij

229.

Ita aeris gravitas, Coolis impediens non nocentur

26. Notandum quod a clavi Eugenio inveniendi, ex dup. tubo opti-
 nis, ut a b. c. d. e. fig. 2^a & 2^a. tubo a. b. haec ita claudunt
 in punto a; aliter s. tubo apponit in punto c. du. ampulla que
 phiala a c. a re mureo 27. aut cisterna unguis, seu phialibus
 secun. dunt. propter remotionem. Cy q. barometru a punto b. ab
 puncto c. hydralis plenus e, et pars b. a. aere proterius evacuata;
 tunc per orif. e. infunditur aqua 2^a a punto c. ad puncto d.
 usque secun. vocant mixtura aquae omnia cy rotta pte aquae
 foras; qu. ut scilicet in tubo cernat, colore aliquo inungi
 solet. Ea aut adhibet aqua, ut gelu non occurrat. Itaq. ubi hy-
 dralg. in phiala b. vortem unius h. orif. descendit, tunc qd
 in phiala c. egit ostendit, tantu. ascendit. Similiter phiala c. bi-
 bus amplior s. quae tubo d. e. ipi ad junctur. aqua secun. co
 tubo ostenta d. o. h. attollatur; haecque raris aeris mutatio
 in lignibus demonstrabuntur; cy in barometris anglican. ita
 semper rite conspiciunt.

Barometru tamen simplex tubo
 27. merito habetur; t. quia aqua 2^a, que in barometris proce-
 dit, hydralis modo magis, modo minus premit; prout ipa
 alios e, aut depressior; qm. licet secun. mag. l. minus aliter
 magis, l. minus exaltant; t. quia ascendit, et descendit hy-
 dralg. in tubo. simpli unguis, aut alijs membran. desigra-
 re potest, ut in composito. Tuo cetero, alio perpen. ba-
 ny simplex videri ante possit.

Capit 3^m De Tempore

1. Tempus e spca quiddam durabil. sed enim durabil. dicitur:
 Luna, que abet Deo, qui ante unum e tam quoad ege. que
 que ad operari; et hoc durabil. dicitur terminabil. que est Boetio
 lib. 6. de cons. Philo. ita dicitur: interminabilis dicitur tota
 ita, et profecta potest. Alia durabil. e, que oritur enit
 ratis in suo esse stantibus, variabilibus s. secun. operationes,

Boetius
 s. plures ut
 ratis habet

quales sunt spiritus creati: et hoc spiritus duras appellat oxy.
 Altera tamen e duras emens in quo ad esse, quod quo ad spiritum
 mutabilis: unde duras ista propria e oxy contrarietatis;
 et hoc vocat tempus, quod ex ista ista definitur: numerus seu
mensura motus secundum prius, et posterius.

Tempus dividit prius

2. in intery, et extery. Tempus intery pro eod. usurpant. ac pro di-
 uas; quod ista defini, proportio seu mensura. Tempus extery tamen
 de quo in proxi, e mensura duras, proportio oxy contrarietatis.
Tempus et dividi potest in secula, sec. S. in annos, 100 en
annu et culy spont, que ad conuente dei solet: annus divi
in mens; mens in die; die in hora; hora divi in mi-
nuta; 60 en minuta unz long spont: minuta subdi
in 60 minuta secunda; minu 2. in 60 3.; et re de temp.
 tamen minutissima pta, ex qua temp utit, l que in pro spont,
 e, et de intans, quod e minim in re duras.

Duplices intans

3. intans, matem. alt, et phisy. Intans matem. e illud, quod
ita min e in re duras, ut alia duras min pro necesse,
nec ex coqui possit. Intans, aut et ph matem necesse, nec
de potest in oxy nata; quia nulla conuente de ita min
in duras, atq. ita minima est, ut alia min imagi nequeat.
Intans ph e, quod ita min e in re duras, ut in ex
de re indibile, cy ex alijs n oponari; potest tamen aliud intans
min pro ex coqui possit. Unde intans ph entis quid in-
ibile e, equibla v. e divisibile una tra, seu in re conuente.
De pro accidit; sumit pro re indibile.

Quid quid oxy

4. intans, seu proportio de intate pyeta, et intate, ita ut intate
spont motus oxy. Tempus proportio pyeta ph spont.
potest tamen aliquando ph intans equi valde pluribus intate
ph, ita ut in unico motus intate proportio de 3.; quod oxy,
l amplius pyeta spont; hec aut ad mensur tenem quod oxy,
proportio lucis a sole usque ad nos apportat. Unde, aut

y instantibus pluribus cogere potest, ita et y punctis pluribus punctis. 281.
 Patet in circulo cuius centrum unico puncto inabili puncto utitur; et
 tamen ita pluribus equivaleat, ut, si a periferia sua ponatur per-
 centum ipsi punctis et punctis sic, nulla ambiguitas, cui non possit
 esse pars: unde eo modo, quo hic multiplicatur, eadem multiplicata
 et punctis centum, licet ostendat se immultiplicari.

Considero et puncta
 5. cuius instibus apparet hoc ipsum. Si sicut in uno inste sine se, figura
 n. multiplicata, plura percurrit puncta, puncta, puncta, puncta
 duo essentia temporis, ita et in unico inste puncto, cogentem
 vero multiplicata, plura ita temporis instantia possunt in-
 sumi. Quod hoc aut cogit potest, in quo statim de qua motus
 velocius a tardio: quod scilicet in motu veloci instantia multiplica
 cogentem: in tardio v. n. ita multiplica instia, quoniam potius spatio
 puncta sunt, que eadem multiplica. Itaque n. per long. et. cetera
 nunc velatit sequela se omittat, atq. per eandem long. se mo-
 veat tardio, in eodem inste temporis, in quo tardio n. n. d. e. g. e.
 puncta y spatio acquirit, attinget sequela so, aut plura puncta.
 Quare, quia insti sequela motus equivaleat so, l. pluribus
 instibus motus tardior.

C. 1. **S**upra hoc ex eo pendenda videtur, quod
 6. de loquimur de tempore tanquam de mensura aliquid, n. debemus
 temp. existit in se precise videtur, sed cy ordine ad tempus insti;
 quod melius intendimus. Temp. est existit uniformiter procedit
 y instibus; eadem namq. stat duratio instis dei hora, ac alterius:
 temp. v. insti, id est duratio cuiusvis rei, cy identem cy ipse, puncta
 paulo post dicit, nunc insti se comitatur, atq. secum ipse
 ducitur, perfectus, et eminentiam, eam quoq. duratio, seu temp.
 insti dicitur exit, perfectus, et eminentis. Hoc ipsum regit in unum
 exemplo. Tempore existit ultimo tanquam duratio aliquid ad-
 ta ad numerandam insti nati, insti duratio. Quare licet
 eadem una metra pany, et filii, una tamen pany pluribus
 equivaleat alius filii; ita licet eodem tempore existit, licet
 eadem hora, licet eodem instibus ostendat ostendat velocius, et me-
 tus tardius, ita motus velocius equivaleat pluribus instibus mo-

ius tardi. Ceterum de hoc dyde stemus agas infra niderit ser-
mo.

7 Paulo superius inromuimus duras cyph. rei cy. per
rela. idem f. ca. i. Sed tamen inter Philon aliqui pro verbis de
fedit, duras dicit in creatis a quocq. se dicit, sicut tanquam
modus ejari tales, sicut omni Phos, qui pro sua opinione allegat
q. n. Blomg. l. pro. l. 10. de 2. in C. ubi ait, quod nulla alia
res potest Deo sui duras. Satis tamen oportet suspici dou
ta exponi possit. in ead. sensu, quo alibi dicitur, ensq. esse
essens; de p. h. n. ad lege et dicit. Iuane l. 2. in p. p. f.
k. verbi dicitur quod duras a scriptis rei durantis. Quate
met. accepto. n. v. a scriptis p. h. n. dicitur, et p. h. n. dicitur:
et in hoc sensu unice tenetur in presenti. Quate plures alij
Phil. p. h. n. duras cyph. rei cy. per relata idem, n.
ala ad dicitur relatio cy. fido proximo, atq. et ma. et p. h.
cy. p. h. n. ratione.

Ratio est, quia duras defuit, perma. rei
f. in esse; res v. quilibet. p. h. n. p. h. n. in core per hoc
p. h. n. q. dicit actor, n. dicitur, q. et p. h. n. actus, et
officij appellari potest; q. et p. h. n. duras per hoc, quod
dicit actor, dicitur, que duras dicit dicit potest. Semel autem, quod
res dicit sui ipius actus duras, d. e. Dei actus dicitur, nam
sequitur, q. et dicit dicit, t. d. q. et d. dicit, quibus
coexistit. Et h. n. potest, ad sunt na sequitur, ut res h. n. et de-
nominem f. h. n. duras.

Advente tamen, quod, h. n. ut u. dicitur,
D. et n. dicitur, sufficit, q. h. n. esse extra causam pro aliquo.
in h. n. sicut et ut dicitur, et sui producta; u. d. dicitur duras
dus sicut sequitur in h. n. n. sicut et ut dicitur dicitur; quare
in h. n. dicitur ex h. n. dicitur de duras dicitur. ad quos oia adunt
requirita; n. v. dicitur duras dicitur defectu h. n. aliter n. p.
in h. n. cui coexistit, et actor dicitur. Pastes, sicut res h. n.
hodie existit, quia existat e. l. e. d. e. e. h. n. h. n. dicitur
n. dicitur h. n. et nunc existit dicitur, defectu dicitur h. n. dicitur
ita lat hodie duras dicitur quibus ad existit, quia pro ut h. n.
p. h. n. e. q. dicitur, licet n. h. n. quos ad duras taliter ut h. n.

postū nō et nōc causā durāti; quā ad nos, p̄ter durātiōnē 233
entis, sequit̄ et causā durātiōis dicit̄ ep̄st̄a.

10 secū que Comitatus nōc Agri, aliq̄ p̄cipuē. H̄c durātiō
locū de durātiōe p̄cipuē, ac de durātiōe p̄cipuē dicit̄ q̄
p̄cipuē durātiōe cū ip̄sū dicit̄; dicit̄ s̄ in causā durātiōis. P̄ter p̄cipuē
ē Ma, cū ip̄sū esse dicit̄, l̄ ep̄st̄a, nec h̄c p̄cipuē, nec p̄cipuē,
in quē p̄cipuē nullūq̄ mutari ē obnoxiū. Sed ē Deus,
cū durātiōe p̄cipuē, nōc uoloquā dicit̄. ep̄st̄a Doct̄o, nōc Agri;
ac si dicit̄, int̄q̄ ip̄sū, nullūq̄ mutari obnoxiū. H̄c durātiō
p̄cipuē alia entia p̄cipuē p̄cipuē dicit̄, aliq̄ quo ad ip̄sū
esse int̄q̄, et ep̄st̄a; h̄c h̄c in op̄t̄o p̄cipuē, l̄ mutari
n̄ ip̄sū p̄cipuē; cū n̄ ip̄sū p̄cipuē simul efficiat̄, ad unū p̄cipuē
alia m̄.

11. Entia successiva ea dicit̄, quōrum p̄cipuē n̄ al̄ existunt,
sed una p̄cipuē; et hōrum durātiō, ut dicit̄, nec tempus, sed
ut aut̄ latentes Doct̄o, nōc fluens, idē int̄q̄ latentes, et n̄
p̄cipuē. Nōc ip̄sū nōc, maxime quia p̄cipuē durātiō, et regerit̄,
n̄ in quē, sed in motu dicit̄; nōc ep̄st̄a, nōc dicit̄, nōc a p̄cipuē
ip̄sū se motu p̄cipuē. Volo q̄ nōc in motu habet, et quōd̄ in
motu succed̄; unde et noxiū ip̄sū, dicit̄, n̄ ip̄sū motu dicit̄
cū ip̄sū dicit̄, n̄ al̄ ip̄sū p̄cipuē, sed ut op̄t̄o aut̄ do-
m̄, in p̄cipuē p̄cipuē tempus p̄cipuē; n̄ quāc̄ fluens,
nec ad lonḡ, ip̄sū in nobis motu ip̄sū nōc.

Op̄t̄o?

12. Embrata h̄c p̄cipuē, et noxiū inde, p̄cipuē quōd̄
ut̄q̄ durātiōe reḡ p̄cipuē, quia h̄c ip̄sū nōc, quōd̄ ip̄sū
ta hōrum ip̄sū, n̄ al̄ coexistant; int̄q̄ h̄c quōd̄ h̄c h̄c ep̄st̄a;
v̄cā cōp̄ m̄do, quō int̄q̄ sunt, l̄ h̄c esse, cōp̄ m̄do ep̄st̄a, l̄
n̄c ip̄sū, quō ē ip̄sū cōp̄ durātiō, aut̄ cōp̄ h̄c h̄c h̄c
cū alijs Prop̄, ut ip̄sū dicit̄, locū et ip̄sū h̄c quōd̄ h̄c int̄q̄
cū h̄c, quō ip̄sū antecedit, et cū h̄c, quō ip̄sū sequitur; ac
p̄cipuē h̄c p̄cipuē ip̄sū, et ep̄st̄a, et p̄cipuē ip̄sū alia int̄q̄

25A

stat, per se ipſu dicitur suo modo. *Quædam*, dicitur de loca loquitur,
intra dicitur, seu intractibus aggregatis, ex quibus proponitur, per mo-
du unius abſtractum, totaſq. loca nobis præſentantur: unde
n̄ ſolum abſtractum inſpectis, quod claudere loca, attendimus, sed
et ſum inſpectu aggregatis, ex quibus loca reſultat, inſpectu
multo

13.

Præterea: inſpectu motus sunt equaliter inſpectu, et inſpectu
in durate: q. durate ab eorum inſpectu dicitur; alioquin tales
motus eſſent in durate ipſa eſſent, et inſpectu: durate q. durate
a motu; q. omnia reſcedunt n̄ dicitur ſecum ſuis duratis. Itas
pro: si reſcedo, eſſentia dicitur ſecum ſpacij, *Major* motus ipſis
eſſent inſpectu, et dicitur n̄ ſpacij, q. dicitur; at n̄ in durate
eſſent inſpectu, et ſecum motu ſuis præſentibus abſtractivitate
bus, quæ ſecundo: q.

14.

Nego aut, quod n̄ videtur præſentia.
Motus enim n̄ eſt membrum durate ex ſpacio, q. dicitur, sed
si ex ſpacio, et mobili, et ex tempore, q. inſpectu: ita tamen
q. pondus mobile, et ſpacio eſſent, ut si dicitur. *Major* motus
mobile per ſecum, major motus præſentis eſt illi, qui memori
tempore dicitur n̄, ceteris paribus, ibi major eſt motus, ubi
major eſt inſpectu; *Major* aut eſt inſpectu mobile alteri eſſent
brevis tempore eſſent ſpacij ſpacium. *Præterea* q. perle quando
mobile sunt inſpectu, ſpacia ſ. ementa eſſent sunt, ut in hypo-
teſi arguit, de motu mobile brevis tempore eſſent ſuperior
motu, *Major* motus in xao eſſent eſſent major ob major
pondus, *Major* q. velocitas. Ut enim dicitur eſſent de quantitate
motus ageremus, ut inſpectu, i. quantitas eſſent præſentis
ut, duo sunt accurate in corpore mobili attendenda, ſc. p̄
p̄e motu, aut magnitudo, et velocitas, qua movetur ubi dicitur de
ta itas attendenda

Quaestio unica

an creatura aliqua potuerit esse ab eterno? Et alius quaestiones oppositae cum

Sententia S. S.

1. *Mundus ab eterno non fuisse, sed in tempore coeum*
 sed haec dicitur, iuxta illud *Genesis*, in principio creavit Deus coelum et terram. Non desunt testimonia antiquorum, qui mundum ab eterno coeum fuisse asseruerunt, cum e contra Scripturae probentur aeternum. Ceterum praedictum resolve potest quod expositum est de creatione in creatura. In examinare intendimus, noscimus ipse quod appropinquare ipsos incolas ac gentes dei; dei enim eternitas attribuitur ipsi a creatura impartibile: sed id in ipse incommensurabile, et incommensurabilem eternitas, quae ante mundi conditam potest, huius mundi ipse, i. quilibet alia creatura, et esse potest aeterno verbo: non, sicut deus potentia ab eterno ad creaturam, alioquin ab eterno creatura potest.

2. Quod si res alie sunt praeter, alie successione, per se ideo potest, circa dubium resolutionis, duplex in parte reseruat. 1. quae per praeter, quae successione praeter adhaerent potest hanc eternitatem. Sic Plato *Timaeus* dicitur, etia praeter incommensurabile potest ab eterno, assent. Sic Scotus, Suarez, Thomas a Nostra, negat si successione. 2. tenet cuiusque esse, si praeter sit, hoc successione, ex equo negat praeter huius. Ita plerumque in a schola. Sit ex hac re.

Assertio nra

3. Nulla crea sine praeter sit, sine successione existeret potest ab eterno. Sed hoc: repugnat crea, quae in incipit esse, si incipit esse, non potest existeret ab eterno.

g. *May* e' vera; ty quia nulla crea e' sui adq' ead' p'cipu; sed natio e' ab alio; ty e' quia nulla crea recipit a se; que ab eo p'cedit n'at' l' p'cedit debeat. *Pr. m. l. 1.* quidq' incipit ab alio, alq' n' fuit; sed quod aliquid n' fuit; ab eterno esse n' potuit. *g. Pr. m. q.* q' incipit esse ab alio, p'ius natio fuit sub n'lo sui esse, q'q' sub esse; quia p'ius fuit sui n' esse, q'q' esse: *g. Pr. m. q.* q' ab alio incipit esse, ab alio fuit facty ex n'lo sui; quip' facty fuit q' n' erat; s' n' facty ex n'lo, q' n' erat cy ip' esse: *g. ex nullo p'p'posito. g. p'ius fuisse res n' esse, q'q' esse: g. nulla res potuit esse ab eterno.*

Pr. 2. m. l. 1. s'lo q' d' m' ex d' *Almanas* q' p'ce:

A que crea s'nt eterna esse n' possunt, q'm ab initio aliquid incipit esse, et ex illo *Thomascenii lib. 1. p. 1. c. 8.*

* hottodope

ty p'nter; crea, cy voly'te' dei s'nt opur, n' e' deo coeterna; n' e' n' n'ata fuit, ut quod ex n'lo ad esse p'cedat; e' coeterna; s'nt ei, qui p'ncipio caret; *Utunq' s'nt d' scaba effica* cetera assumpt' p'robant sic p'p'osari repugnat, q' *eternit' aliquid*, que vel talis s'nt, adq' p'nt' m'it' extendi; quia in eternit' n'q'q' adq'q' vel p'nt' esse, p' semper exi-
 k'ne; at ad crea natio ex p'nt' m'it' ead'; quip' q'q'ola exigit, incipere esse postq' n' fuit; q' repugnat crea hanc esse ab eterno.

Pr. 2. m. l. 1. est alia ratio: implicat' crea, cap' durat' eter-

ex Boccio = nunc eternis.

na s'nt simultanea; s' impl' e' crea, cap' durat' eterna n' succedat q' impl' crea ab eterno. *May* innegab' apparet; quia eterna, et simultanea durat' solus dei e' p'nt' q' ab eterno m'it' h'it' ex p'nt' m'it' q'q'q' p'nt' potest. *Pr. m. l. 1.* ty quia implicat' crea celo in eternit'; ubi eni' dur' necesse, natio dur' p'ius, et poster' u'it'; hoc aut' e' ita n'at' eternit'; alia' daret aliquid p'nt' eternit', q'q'q' m'it' duraret q'q' p'nt' ty e' quia durat' eter-
 na succedat; quia eterna, e' *implicat' ab illo*. *Unge h'it' q'q'q'q'*

crea ab eterno exiit duraret nativ, et ut per toty creaty
amiliari n' posset; sed nulla crea ita durare potot, ut n' pos-
set amilari per toty creaty; q.

257.

6. **Obje** l. dicitur in se ab egi create; l. dicitur finit? sicut? crea
ita durat nativ per creaty, et n' nisi per uny dicit ab egi
dicitone dentur posset. Sed? crea illius n' finit ab eterno,
ita supponit. Sed? min; nulla e crea, qu' vel producta
subter figur' Dei dny causa ipri' avario; l. destructionis;
sed crea illa, qu' ita duraret, ut n' posset amilari per toty crea-
ty; Dei dny subter-figeret; q. Sed? Deo crea illa
amilari n' posse ex l'oga suppone, et dicitur, qd illa ab eterno
creasset; ita imago; avario. crea novy e bone fecit a crea-
to benefi dicit; n'q' tenet deum ad avario crea epea, qd eam
creasset; posset q' deum amilari crea ab eterno durante, aduc
ex suppone creatio, n' ipri' supremy led ar dny.

7. **Solventur argumenta. 3.**

A. **argues 1.** Deum potens e ab eterno dare epitg crea ab
nive potuit, sine succurru; q' quilibet crea, sine potuit, sine
succurru existere potuit ab eterno. Non e certy; Deum eni ab ete-
no e opotens, ab eterno; habuit decrety, quo nudy sine crea
produxit. Ita ita; que sin crea potuit existere ex qua Deum po-
tere ipri' epitg tubere; q' n' e potens ab eterno dare epitg
crea; crea potuit ab eterno existere. Tertio ans; potens e ab
eterno dare in tempore epitg crea, scdo; dare ab eterno, sub-
dito; quity e ex pte Dei, scdo; potest dare, et crea accipere
ab eterno, si ans; et ity. Ad cuyo prob. d'ito ans; potuit existere
in tempore, scdo; potuit existere ab eterno, n' ans; et ity.

8. **inferetur qd's** potuit potuit ab eterno; non tenet, ut po-
tuit aduc potuit potuit tunc ad acty, s' ut in tempore existant.
Ad nudy quo Deum potens e ab eterno ad prod. infero scdo-
ny scdo; sed n' ita, ut scda d'ia. s' et vel coexistant, s' d'.

post aliud. Unde ex quo postea sunt postea infertur quod, ipse
apta esse ad accipiendum episcopatus; non ab eterno, ne sapienter Dei. Unde
subter fugit, ut probat; sed in tempore, quia hoc natio sequitur
scriptum erat. Itaque medium ab eterno postea ad existendum in tempore,
cum postea vel existens sit actualiter episcopus, neque non, my-
dy, ex parte alij illi habuisse ab eterno.

9 **Quaeritur 2°** postea est
creata eterna a parte post: quod est eterna a parte ante. Non patet in illis
et in a parte post. Si ita: eternitas a parte ante est esse perfecta, ac
eternitas a parte post, et vice versa: quod est. Concesso ante, non etiam
et prob. quo ad 2° pts. Eternitas enim a parte ante est actualis, actualis
claudens et antecedens durans; unde infra est actus, et alioq. ullo
modo existendi; quod aliter est a creatura. Si non: eternitas a parte post
non actualis, unde actualis infra, sed solida infra similitudine, id est
infra in potestate, finita s. actualiter; claudens namque in se creaturam,
et illo, in quo actualis existet. Solus vel esse fuit possibilis crea-
tura a parte ante, si hoc lato modo et immutabiliter accipiatur; quatenus
videlicet nulla antequam est ante esse dicitur, ita per antiquum seculo-
rum tenet, ut ante de creatura non potuerit.

10 **Quaeritur 3°** potuit
existere Petrus ex quo ipse dicitur dari causa; si potuit causa dari ab eterno;
quod ab eterno potuit existere Petrus. Si maius: ex quo dari causa. Petrus
talis causa est contingens, seu dari non potuit; atque ideo potuit non dari,
quia potuit existere Petrus: quod est. Existens contingens fuit, a quo
causa ab eterno non fuisse; quod postea fuit illi ab eterno fuisse. Si
autem: causa esse postea non fuit ens, et natura ab eterno; aliter
nuncq. creatura potuerit: quod est. Ad id. Si maius: ad eum probatur
dedito maiorem: talis causa est contingens, actus, et collectio supra,
non maius, similitudine; et dicitur accepta, modo maius: scilicet quod est, modo, et
etiam. Causa Petri dicitur contingens similitudine, quatenus natus a natura
imitans alioq. ante quod non potuerit ipse de se esse, et Petrus ex-
istere; quod est esse contingens dicitur: non tunc, ita fuit contingens, ut ante
se tempore absolute potuerit de se esse ex potestate existere Petri
ab eterno; quod est esse contingens actus, et collectio.

Ad 2° Arg.
H. 1. et 2^m, implet aut prob. dedito: nunq. creatura potuerit ab etor-
no, modo; in tempore, non. Solutio patet ex dicto. Sed constat:

si causa esse est etiam ab eterno, causa est etiam nisi ab
 eterno; si quod est causa nisi, nunquam potest esse: et nunquam causa potest
 esse. **Dico** maj: est causa nisi ab eterno, quod ad nos esse ab eter-
 no, scilicet; quod ad nos existit in tempore; subiecto omnipotenti, quod
 dicitur de obliquis, scilicet; ex parte illius quod dicitur in recto, et majorem: et
 dico min: quod est causa nisi tan ex parte recte, quod ex parte obliqui, scilicet; ex
 parte obliqui tantum, et min, et scilicet. **Secundum** causa ab eterno est potest
 ad existendi in tempore; et autem nisi potest nunc scilicet causa actu-
 aliter existere, utaque causa sit causa nisi; tunc fit, quod causa ab
 eterno dicitur ex parte obliqui causa, quod est causa nisi pro, et ab eterno.

Ita Sed non quidem: ut Deus mundi ex nullo fiat, quoniam non est, quod Deus,
 ipse nisi procedat mundi in durasse, ad tantum primum nunc; et tunc
 solutio. **Primo** quod ad 1. p. s: causa, quod ex quo in ipso effectus est, non
 existit procedente effectus in durasse; sed tunc est Deus: quod. **Primo** id est quod
 quod ad 2. p. s: ut causa aliqua a Deo producitur ex nullo, sufficit quod
 ipsa ex se sit nisi; hoc enim potest, semper fieri ex nullo, licet sit
 ut ab eterno: quod. **Sed** ad hoc id est in ipso probatur adscitum. Deus
 quod in natura creature procedit scilicet, quod incipit esse, qualis est effectus
 creatus; et autem sit procedit in Deo creatura nisi, nullus procedit cre-
 atus effectus coexistens Deo ex se potest. **Ipse** est nisi tunc debet
 procedere ex se existit, et hoc nunc primum debet esse potest, quod
 sit; scilicet ut causa nisi, primum est, quod huius esse procedat ad ipse
 non esse.

*Pro sequenti mundi inceptio atque
 Epochas, sive eius Illustrationes designantur
 Caput 4.*

1. Epochas iuxta usum huius vocabuli in huiusmodi, i. remota significat.
 Sunt enim epochas veluti pyra quorundam fixas, a quibus annorum series
 apertis variis partibus naturali incipit. **Quae** quorundam appellatur, ut post mo-
 dum exponemus. Est epochas alia dicitur sacras, quae ipse ex scripturis
 sanctis, alia profanae, quae ex historiis profanis demuntur.

Epocha sacra.

Hæc p[er] vulgata dicitur, in p[ar]te 70. renot. 563. usq[ue] ad p[ar]te[m] 71.

Prima inter epochas sacras, a qua f. mundi etas incipit, incipit dicitur ab primo mundi creatore, p[er] h[er]m[od]um usq[ue] ad deluuium; spectantur aut[em] annos 1656, et dies sex menses.

Secunda a deluuiio absoluto, sive ab anno mundi incipit 1657. ad Nabuchodonosor[em] vocat[um], et peregrinationes, q[ue] incipit anno mundi 2083; usq[ue] p[er] anastasy 426, mens[is] 4, diebusq[ue] 17. spacij p[re]terit[um].

3^a. e. a. vocatur, et profectio[n]e Nabuchodonosor[is] et C[ar]m[us] in Mesopotamia in terra Chanaan, ad ep[iscopu]m Israhelitarum de Aegypto. hocq[ue] ad annum mundi 2513; c[on]f. an[no]y 450.

4^a. ab ep[iscopu] ex Aegypto ad templi facta f[un]dame[n]ta, hocq[ue] ad an[no]y 4. Regni Salomonis, qui g[er]it[ur] scilicet cy anno mundi 2992; atq[ue] spectantur h[ec] etas annos 479. cy 13 dieb[us].

5^a. a f[un]dame[n]to templi ad 15 captivitatis Babilonicæ, incipit annos 456. cy Cyru[m] p[er] h[er]m[od]um redydu[m] iudeis concessit. anno mundi 3468.

6^a. epocha aliter p[er] Cyru[m] vocat[ur] ad p[ar]te[m] naty, sive ad an[no]y mundi 4000, aut c[on]f. h[er]m[od]um; h[er]m[od]umq[ue] 32. annos, ad 15. d[omi]niq[ue] a nato salvatore ad 15. d[omi]n[us] p[re]cedens; h[er]m[od]um aut[em] etas ista usq[ue] n[un]c 1110. annos, n[un]c, qui 0° e[st] annus mundi 5770. h[er]m[od]um.

Epocha prophana.

Prima: Prima inter epochas prophanas, que in usu fuit apud Grecos, ad Olympiadas incipit referuntur, cy q[ue] h[er]m[od]um Olympiada[m] vocant, aut h[er]m[od]um h[er]m[od]um in vase p[er] h[er]m[od]um, seu Olympiada[m] Chid[us] sive h[er]m[od]um sunt incipit. H[er]m[od]um s. h[er]m[od]um s. quosq[ue] ano incipit, d[omi]niq[ue] post A[lex]and[er] nos spectat, celebrari debent. Olymp. incipit h[er]m[od]um anno mundi 3228, ante q[ue]q[ue] annos p[re]terit[um] 776. annis.

Secundo 2^a epocha, quae Romanorum propria fuit, ab urbe, scilicet anno 261
 ma idem decedat in eam. Roma autem dicitur condita a patre Latii
 nonis circa 753 anni 6^{ae} Olympiade, qui est annus mundi
 3251, ante 629 Olympiade 753 annis. In eodem modo
 Graeci Olympiades, seu quadriennia, seu Romani lustris, seu
 quinquennia utebantur, sed quinquennia dicitur Censorum. Censu
 Censorum singula quaeque lustrabantur, et dicitur magistratus annos
 qui ultimis erat, eorum agebant populi, ad singula lustra emige-
 bant. Verum Censuum temporibus lustra mutata sunt in
 actiones quae 4 lustrorum spatium, seu 16 annos spectabant,
 ut seculi annos 100.

3^a epocha propria est Nabonassar
 regis Babiloniae, cuius initium referunt ad diem 26 Februarii
 anni mundi 3267, ante 629 Olympiade 747 annis, et hoc
 confirmatur, ut dicitur in Babiloniae Profetia, quae dicitur
 esse videtur de Babiloniae lib. 2° Reg. c. 20 v. 12, et Isa-
 e c. 39 v. 17, quae facta habet Nabucodonosor Profeta, regem
 Babiloniae obtinuit, et Nabucodonosor, caput Nabucodonosor
 restituit lustrum, cuiusque pulvis Sandanapalis, ut se, et regem
 et dicitur sub igne remanet: unde factus est, et dicitur
 imperium inter Babiloniae, Medorum, et Persarum fuisse dicitur.

Quarta 4^a epocha, seu Hispanica: quae Hispanica proprie
 quaedam usque nos celebrata est. Cuius hunc annos nume-
 re cepissent ab epocha regni Augusti, dicitur in Babiloniae
 dicitur per primas huius vocabulorum literas a e, h, d,
 recipissent, hunc esse nos facti perhibent. Caput autem Aug.
 imperare in Hispania post factum sub Romano imperio
 in hunc ipsum, et Antonium, scilicet 39 annos ante in eum quae
 inuenitur, scilicet 39 annos ante dicitur notari.

Quinta 5^a epocha est hebraea
 quae dicitur per seculo qua Saraceni, Arabes, et Turci uti

ut dicitur Incipit illa a die 16 Julij anni tunc qz copiamus
622; quo Maronites ob moxy secta conditay fugere apud nos c.
Hec aut fiza regit die venedia, quz recidit puz Maron ut sacra
haber. Atqz in quibz sunt epacqz illustratay, quibz hnt tota
a uti dicitur ex qz illa accusatay opponere nec tempus
patetur, nec munera nisi xaz postulat.

Lib. 5

~~LIBER V. DE CONCORDIA~~
~~DE CONCORDIA NATURALI QUATER~~
~~CONCORDIA~~

Quaestio inica: an Continuum in compo-
natur em indivisibilibus, an vero ex parte-
bus divisibilibus usque in infinitum?
Notabilis, et seq. p.

1 Potentia in qz regras nec offerunt argy, qz quo
magis inscia huma mens epistq, et nax puzte (in qz rane
qd nisi pakt) explorare neb, co propozitay in veniat
scopules. fatis qz exat, hunc rax huc velut ad scopulyal-
lire, ut hnt, qz, rax cumonit. Dicit de arcana rax qz,
aut fidei mrtalia, qua rax ea capere n dalt, rax puzt, obvia, et
faali exemplo paxuay esse puzt, qz obvia n mentis, nnt
auct, qz limita intellu vir, qz, l. in tunc a rax qz impingit,
et deficiat. Incenty quipz aduc post longa rax, paxuay qz
Philoy certamina, atqz corpus aliqz, seu subita extensa di-
xdi rax puzt; an n. in atomis tando a d illuz quoz
car d rax. Nq in in puz d rax affe rax paxuay: negant Ep-
curu. Si puz opponatay rax d rax auct, rax rax rax; si
rax puz ad objecta, rax debilito.

2 e qz rax, et paxuay, licet paxuay, hnt in rax, quoz emp hnt n rax
in rax, et a rax. rax rax paxuay, rax ut n rax rax.

a ditione in primordiis in id totum incyberet, ut quany se-
 rapis jugiter tenent, melius dicitur, in quibus nunc munitioy 263.
 nutus fit et reperant, usque in angulis prava posse adu-
 kinas granu paratam, imo licet per tota gtra nunc munitioy et
 nuant, prout tempus de fuit quatuordecim mac. Cy. ad an-
 rany hocce dicitur et hacten in adre. Stomachus, tabern
 in presertim dicitur et hacten. sequatur, ut in munitio, et munitio
~~facit~~ abeat paratam.

3. in ditione; 1. ita ut per pte cogit munitio, tota. 1. ita ut per
 in cogit in possunt ex toto munitio; 1. ita ut proportione munitio
 munitio prout dicitur. Prout per apparet aliquoties;
 sunt q. Me, que aliquoties reperit munitio hacten totum.
 sic per e part aliqua munitio, quia reperit munitio de hacten
 munitio. 2. vocant aliquoties. Me. per, que reperit, hacten,
 1. dicitur a toto, sic dup. palam reperit septemplex in potest ad-
 equare; et 1. reperit munitio, hacten in munitio. 3. vocant
 proportionales, et si palam dicitur in duas munitio,
 rany quilibet in alia duas, hacten singula in alia duas;
 et sic dicitur.

Sunt et alie ptes, quas munitio dicitur, q.
 Acy alie alie munitio hacten. Sic munitio unius ptes cy munitio alie
 munitio facit q. palam munitio. Ad munitio v. hacten pte munitio
 per munitio, et pte hacten per munitio hacten, et pte munitio, reu
 munitio, quo due munitio per munitio. Et hacten, que munitio v. hacten
 Per munitio e per munitio, munitio semper e dicitur in pte munitio.
 ita ut nulla sit munitio pars, quoniam munitio, quoniam duas
 munitio in munitio, et sic usq. in munitio. Vony tamen e, qd
 plures hacten ab hacten in munitio dicitur, in omnia hacten,
 et hacten alie, hacten hacten munitio, cy ipso nunc munitio.

6. Itaque per munitio omnia reputat Laeno Stoicy Principi.
 Ipse rany plures munitio. Philo, atq. Peri. munitio, inter quos hacten
 et hacten. Et em dicitur, munitio opone ex pte munitio.

Per munitio
 munitio

sed ptes sknui a se ptes nullo separari possunt, in corpore vq
quilibet ptes potest ab alijs divelli: q.

Descriptio 2^a Cart^a n^o nulli, 268

8 ptes corporis in partem esse acti in sknuo; nec nully acti in partem separari
vray hoc solutio impota mat^r ex dictis lib. 3. ptes. Descriptio 3^a ptes.
aly; skny esse in in partem divisible, n^o scdy ptes aliquid, et delectat;
scdy ptes ptes, quales skny dividi potest in 2^a medietate, vte
in partem duas, et n^o in in partem. Ex hoc aut^m (ajunt) nulle regni actu
alib^o in partem, nec ptes extensio, nec ptes nully. Non ptes
extensio; quia ad hoc opus erat, qd ptes adesse dicitur, ut mag^s
ostendat extensio: hoc aut^m ptes ptes n^o vident; qd vident
omnibus cy aly^o maj^o vte, ut ptes in illis inclinat: unde quo
plures sunt vte ptes (dicit illi) potest nully, qd augeat vte
nully. Non quo ad nully; quia ad nully extensio de adesse dicitur,
nully qd extensio ptes; ptes cy in inclinat n^o facit nully cy illis,
qd in quibus inclinat; alia^o quatuor palmi cy vte maj^o facient
vte.

9 vray hoc difficulte n^o solvit. Nam si corpus in in partem
dividit n^o et scdy ptes ptes, in eo sunt in partem acti ptes, nec in
terre omnibus, sed alio extra alia^o ptes; in ptes nully ptes
acti dy medietate, quany una quq^o ex duob^o aly^o acti vte; vte
in in partem; qd aut^m in partem medietate, quany una n^o omnibus cy alia^o,
vte omnibus vte nully ptes. Sic et remi palmi, vte cy
palmi omnibus, taen n^o omnibus cy aly^o remi palmi;
vte dicit de aly^o remi palmi dicitur. Vnde si palmus in
in partem delectat potest, in partem ptes nully n^o omnes in quovis
corpore e ad medietate.

Vagetur hoc ipse: si deus a q^o ptes

10 detraheret medietate et a medietate residua aly^o medietate, vte in in partem,
has oer medietate n^o omnibus in partem, ut ptes ad medietate separa
biles; sed la oer acti n^o in in partem; qd cy in partem vte, in partem vte in in
nully ptes aliquid, vte ptes. Deinde nully vte, quod in in
nully in partem ptes existant, quany nully nully nully dimensio,
et taen remi in partem extensio n^o efficiant. Vte amplius: ptes ex
tractio cy quilibet medietate ptes sknuo nully nully ptes
nully; n^o nully nully ptes abstractio, illis, qd additio

reliquis p[ro]p[ri]et[ib]us, aug[er]at[ur] ext[er]ior[um]; q[ui]a dupl[ic]it[er] pars st[er]m[in]i auget
ext[er]ioritatem; s[ed] p[ro]p[ri]et[as] est una tot, quot plures esse n[on] possunt
in minima p[ar]te mal[is]; q[ui]a st[er]m[in]are debent ext[er]iorit[er], qua major
esse n[on] possit.

Deniq[ue]; et detegit[ur] adu[er]sus equi[vo]caco[em]; quamvis ap[er]te, et con-
p[ar]e, n[on] facit[ur] ex hoc 3 enu[n]cia[ti]o[n]e, qua includit[ur] in ip[s]o; nam veru[m] e[st] d[ic]t[um]
in hoc in cl[au]s[u]la duas entit[er] adde[n]te adu[er]sus d[ic]tas, q[ui]a r[ati]o quamvis ma-
jores includit[ur], sem[per] p[er] se in p[ar]te, n[on] facit[ur] ex p[ar]te n[on] major[um].
sic tamq[ua]m in cl[au]s[u]la, sunt adu[er]sus d[ic]tas, et tot, quot plures esse n[on] pos-
sunt, in p[ar]te adu[er]sus, p[ro]p[ri]et[as] ex[ist]it in p[ar]te finit[is], q[ui]a se pugnat. Ex[em]p[lu]m
in Rom. f[aci]t[ur] 2. 5. ep[ist]o[la] ep[iscop]i. 7. lapide nugar vocat vocat illas
adu[er]sus de p[ro]p[ri]et[as] aliq[ui]s, et p[ro]p[ri]et[as], ad verit[er] sub velo p[ro]n[un]ciat[ur] in-
ventas.

Assentio 2. 13

12. Continuum n[on] stat ex p[ar]te mat[er]ia. Probatur: p[ro]p[ri]et[as]
mat[er]ia sunt abstracta a t[er]m[in]e p[ro]p[ri]et[as]; s[ed] d[ic]t[um] n[on] stat ex puncto
abstr[act]o ante p[ro]p[ri]et[as]; q[ui]a. Memoria e[st] nota; n[on] modo argum[en]t[um] de
op[er]e p[ro]p[ri]et[as] st[er]m[in]i p[ro]p[ri]et[as], et sem[per] d[ic]t[um]. P[ro]p[ri]et[as] mat[er]ia d[ic]t[ur]
t[er]m[in]e, quates a t[er]m[in]e viderant[ur]; n[on] q[ui]a a mat[er]ia, ut t[er]m[in]e, d[ic]t[ur] q[ui]a
sunt abstr[act]a. a t[er]m[in]e p[ro]p[ri]et[as]; q[ui]a. Major se ip[s]a p[ar]te; p[ro]p[ri]et[as] cu[m] mat[er]ia
ca sunt, quib[us] n[on]a neq[ue]t[ur] exco[n]cipit[ur]; quo n[on] de p[ar]te h[ab]it[ur]
culte in p[ro]p[ri]et[as]. M[er]it[us] e[st] t[er]m[in]e: ex cu[m] p[ro]p[ri]et[as] t[er]m[in]e, q[ui]a mat[er]ia
ica p[ro]p[ri]et[as] p[er] hyp[ot]hes[is] p[ar]teat, sup[er]p[ro]p[ri]et[as] r[ati]o aliquid, q[ui]a
aliq[ui]s r[ati]o, ita n[on] esse ap[er]te r[ati]o, ut ex hyp[ot]hes[is], l. sup[er]p[ro]p[ri]et[as] facta argu-
ent[er] deducat illas. Sic Geomet[er]ia longit[er]e, et latit[er]e viderat,
quasi nulli essent mag[is] affix[is]; et modo longit[er]e r[ati]o latit[er]e,
modo latit[er]e r[ati]o p[ro]p[ri]et[as] st[er]m[in]i. Unde ext[er]iorit[er] ip[s]e, n[on] rem
ext[er]iorit[er]; quib[us]q[ue], n[on] quib[us]q[ue]; st[er]m[in]i, n[on] st[er]m[in]i Geomet[er]ia m[er]it[us]

13. Hinc o[mn]i[n]o, ut Geomet[er]ia ext[er]iorit[er] d[ic]t[ur] in inf[er]i[or]i p[ar]te sup[er]
pat, qu[od] demonstrat, h[ab]it[ur] q[ui]a d[ic]t[ur] in inf[er]i[or]i p[ar]te, sup[er] in inf[er]i[or]
superf[er]e, p[ro]p[ri]et[as] in inf[er]i[or]i p[ro]p[ri]et[as]. Sed mag[is] quo Logica,
f[aci]t[ur] a ma[ter]ia abstracta in inf[er]i[or]i p[ar]te in imagin[er]ia. Unde n[on]
immem[er]o mone[n]t[ur] doct[er]i d[ic]t[ur], im[po]ssibile affixe ad h[ab]it[ur]
mat[er]ia de ma[ter]ia ad inf[er]i[or]i st[er]m[in]i d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]et[as]; quon[iam] e[st] vent[ur]
n[on] n[on]a aut h[ab]it[ur], aut sup[er]f[er], aut p[ro]p[ri]et[as], ut a Geomet[er]ia m[er]it[us].
n[on]c. im[po]ssibile ad h[ab]it[ur] p[ro]p[ri]et[as] Logica, l. M[er]it[us] ad affix[is]

R[ati]o.

l. R[ati]o. p[ro]p[ri]et[as]

R

opōis in suis pōis sig aliquā abstracty.

Assentio 3^a SA

14 Continuu spona ex pōis pōis indubilibs. Inclusiono; s
 spona oīs pōis spona l' ex pōis d' b' l' b' in' inf' s; uti dicitur SA;
 l' ex pōis m' a' i' c' u' t' u' t' a' f' f' a' s' s' a' n' t' e' r' e' n' o' n' e' c' y' s' t' o' i' c' i' s; l' d' e' n' i' c' i' s;
 ex pōis pōis indubilibs; uti dicitur Maj. l' o' r' a' c' i' a' l' i' j;
 d' ex l' u' s' 3. o' p' i' n' i' o' n' i' b' u' s' o' i' e' f' i' e' r' e' e' x' p' l' i' c' i' t' a' n' t' i' n' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' a' d' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 3^a l' o' c' i' p' r' o' m' a' t' s' t' a' b' i' l' i' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' e' x' p' r' e' s' s' i' o' n' e' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 s' p' o' n' i' a' t' e' m' f' e' a' s' s' a' n' t' i' a' t' i' o' n' e' p' o' s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e' m' r' e' s' t' r' i' c' t' e' p' e' r' p' e' r' t' u' r' a' d' i' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 d' i' c' i' t' u' r; q' u' o' n' i' a' m' i' t' a' d' i' b' i' l' e' q' u' o' d' d' i' b' i' l' e' d' e' t' r' a' t' o' n' u' m' d' e' d' i' c' i' o' n' i' s; q' u' o' n' i' a' m' h' a' c
 t' a' n' d' e' p' r' a' e' s' u' m' p' t' i' o' n' e' a' d' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' e' x' p' l' i' c' i' t' a' n' t' i' n' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m;
 s' e' q' u' e' l' e' g' i' t' i' m' e' d' e' d' u' c' i' t' a' e' x' p' r' e' s' s' i' o' n' e' m; q' u' o' n' i' a' m' p' a' r' t' e' m; p' a' r' t' e' m' p' a' r' t' e' m;
 t' o' t' u' m' r' e' s' t' r' i' c' t' e' a' d' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' p' e' r' t' o' t' u' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 q' u' o' n' i' a' m' i' n' a' d' i' b' i' l' i' t' a' t' e' m; u' t' q' u' o' n' i' a' m' n' o' n' a' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m' i' n' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' p' a' r' t' e' m;
 u' t' u' t' p' o' s' s' i' t' a' d' i' b' i' l' i' t' a' t' e' m' d' e' d' u' c' i' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m

Solvuntur argumenta ad

15 **A**quius 1° tra 1^a et 3^a d' r' o' p' . h' u' i' c' e' s' t' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 u' t' q' u' o' d' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; n' o' n' e' s' t' r' e' s' t' r' i' c' t' a' e' x' p' r' e' s' s' i' o' n' e' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' e' x' p' l' i' c' i' t' a' n' t' i' n' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m;
 t' o' t' u' m' s' t' r' u' i' t' u' r' . Maj. e' s' t' c' l' a' r' a; d' e' n' i' c' i' s' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' e' s' t' q' u' o' d' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; q' u' o' n' i' a' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 b' i' l' e' a' d' d' i' t' u' m' a' l' i' e' n' i' s; n' o' n' p' a' r' t' e' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; q' u' o' n' i' a' m' l' i' c' e' n' s' i' o' n' e' m; i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' p' e' n' e' t' r' a' t' u' r' e' x' c' o' r' a' m; q' u' o' n' i' a' m' p' e' n' e' t' r' a' t' u' r' e' x' c' o' r' a' m' n' o' n' p' a' r' t' e' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 q' u' o' n' i' a' m' Maj. i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' a' d' d' i' t' u' m' a' l' i' e' n' i' s' t' a' n' g' i' t' i' l' l' u' d' r' e' c' t' e' t' o' t' u' m; d' e' n' i' c' i' s;
 q' u' o' n' i' a' m' i' l' l' u' d' r' e' c' t' e' t' o' t' u' m' a' t' t' i' n' g' e' n' t' e' m; q' u' o' n' i' a' m' p' e' n' e' t' r' a' t' u' r' e' x' c' o' r' a' m; q' u' o' n' i' a' m' Maj.
 u' t' d' e' i' m' m' e' g' l' i' s; e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m' a' s' s' e' r' a' t' e' m; n' o' n' a' c' i' n' a' l' i' q' u' o' s
 a' t' t' i' n' g' e' n' t' a' t' o' t' u' m' a' t' t' i' n' g' i' d' e' b' e' t' ; u' n' d' e' p' r' o' d' u' c' i' t' a' r' g' u' m' e' n' t' u' m; q' u' o' n' i' a' m' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m;
 l' e' a' t' t' i' n' g' i' t' ; t' o' t' u' m' a' u' t' n' i' l' a' t' t' i' n' g' i' t' .

16 **C**onfess 1° de r' a' o' e' u' t' q' u' o' d' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 s' i' c' ; u' b' i' a' u' t' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; i' b' i' e' s' t' a' d' e' n' d' i' c' i' t' u' r; u' t' q' u' o' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' p' a' r' t' e' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 e' s' t' q' u' o' n' i' a' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' e' s' t' p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m; p' r' o' p' r' i' e' t' a' t' e' m' t' o' t' u' m' h' o' m' o' g' e' n' e' m' s' u' n' t' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m; u' t' d' e' n' i' c' i' s' e' s' t' t' o' t' u' m; q' u' o' n' i' a' m' h' o' m' o' g' e' n' e' m; q' u' o' n' i' a' m' d' i' c' i' t' u' r' 2° de r' a' o' e' u' t
 q' u' o' n' i' a' m' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' e' s' t' q' u' o' d' u' n' a' p' a' r' t' e' m' n' o' n' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' a' l' i' e' n' i' s; u' t' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' r' e' q' u' i' r' e' t' e' s' s' e;
 e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' a' l' i' u' d' ; s' i' s' e' c' u' n' d' u' m' t' a' n' g' i' t' i' l' l' u' d' ; q' u' o' n' i' a' m' d' e' n' i' c' i' s' i' d' e' q' u' o' d' i' b' i' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m;
 a' l' i' u' d' ; n' o' n' e' s' t' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' m' i' l' l' u' d' ; u' t' i' n' d' u' b' i' l' i' t' a' t' e' m' t' a' n' g' i' t' a' l' i' u' d' i' b' i' ; u' b' i' e' s' t' a' l' i' u' d' ;

266
quomodo

De mudi tangenti immediaty si e, ubi e attracty; aliar n' erit
unde tracta; sed y indubite occipit toty sui esse immediate tangit
aliud, qd'c' illud accingat, adde, ut nil sit, qd' n' e' attracty;
n' eni aliqd' esset n' attracty, hoc dicitur ab alio extremo attracto;
atq' indubite y indubite n' foret: 3.

Ungetur: tua p'p'ta un-

17. h'ia n' ponit, ut h'ue longitudi: q' nec ext'ionem. Exans: ut tua
puncta longitudi' s'kueant, opus erat, ut tercy p'p'ty magnitudi-
ut a^o, quq' a²; sed t. et 3 n' de distant, uno n'ubis distant: q'
De mudi; si aliquando distant; maxime per d'ica p'p'ty sp'aty qd'
occupat 2^m, atq' p'p'ty 2^m nulli intervally sp'aty occupat, in quo
n' vnt 1^m et 3^m, cy p'p'ty 2^m nulli h'at ext'ionem; subindeq' nec
sp'aty manent: q' = Hoc auq' d'p'te n' caret; ad eyp' d'ikionem
ad aliqd'; ut Mas. Durbanet, et alij indubite ext'ionem cogit
venit. Venitq' d'p'te apparet, ext'ionem cy indubite d'icere.

* aptemur
insolukum ma-
ret.

Respondet q' x'eda maj, n' d' mudi. Ad p'p'tes d'ans: ad h'yp
p'p'tes n' maj; h'yp'q' maj. p'p'ty d'ito: tangit illud recte toty
per n'ra m'ndi, i. vnta n'at' uniu' cy alio, n' maj; per p'p'ty
p'p'ta p'p'te, et d'icunt, x'edo maj; et applicata d'ite m'ndi
d'icunt.

18.

Loqueri indubite aliud tangens, illud tangens quod ad ista
ut, qd' ut pote indubite, nullas vnt'ionem h'at p'te: n' tam p'p'te
cy co penetra vnt'ia, nec ext'ionem intra locy alterius, quib' exp'it p'e-
netrao; n' s'ly p'p'te in loco immediato, n'p' q' post aliud. Cuius
s'ly sequit, quod indubite latera h'at ext'ionem, d'icunt n'p'te
respondentia ad d'icunt aliud p'p'te, ut sic q' locy p'p'te ad d'icunt
n'q' aliud d'icunt. Oia tam d'icunt h'at d'icunt ad idem
p'p'te, n'at' s'ly, i. imaginarij; in quo n'at' locy d'icunt
H'at d'icunt p'p'te, n'at' latera ext'ionem n' d'icunt p'p'te indubite
b'it, ut vnt'ia h'at in p'p'te, centu' co s'ly, qd' d'icunt h'at ex-
respondentia ad oes p'te aliy, qd' quib' sufficit, ut h'at ext'ionem
latera illud tangat, et ex opposito.

Per doctrina h'c ingratia

Perse debet ad: si n'q' dup. plani p'p'te immediat' vnt'ia
ganu, una s'ly, utpote indubite, aliy tangere totum, qd'
penetra, p'p'te s'ly. S'ly p'p'te d'icunt p'p'te s'ly s'ly s'ly s'ly
atq' q' ab vnt'ia p'te; et tam cy penetra latera, n'at' e' in
loco aduc vnt'ia ut vnt'ia p'te; aliqd' n'at' ext'ionem in dup'li

loco; nec ite in loco alienatiuū, aliam enī partē illas n̄ denūciat; sed in
 ly e in loco inuicē in ea illas mēte, et sic a totā penetratōe earū obstat. 269.
 Item, puncti tangētis lī occurrēt totū tangit p̄ lī, quam latē; nec tam pe-
 netrat cy aliquo in adq̄to p̄ctō; aliquid p̄ctō n̄ trahit; vnde q̄ solū
 hō, effectū hōq̄ in hōc arg. ex doctrinā Aristotelicā.

Ad 1^m p̄ctō

20. m̄, permutatī mā, dō m̄n: quilibet partē tenui e quantā mēte,
 p̄ctō; p̄ctō; mēte; ut q̄, et tace nū, n̄; ut q̄, tace mēte, et d̄ d̄ctō
 hōq̄: ex inuicē, n̄ inuicē n̄ reculatōe ex mēte eo f̄ctō mēte, q̄
 reculatōe n̄ctō ex n̄ n̄ctō, n̄ctō ex inuicē; hōc, ex n̄ hōc, accer-
 nū ex n̄ a ceteris; p̄ctō, q̄ctō accerit, ut n̄ctō totū n̄ ueniat p̄ctō.
 Solū igit̄ inuicē, p̄ctō inuicē mā quantā n̄ctō, quā n̄ctō
 n̄ctō; n̄ctō tam quantā, quā elementa, inuicē, et inuicē n̄ctō
 ex mēte, q̄ctō hōc n̄ctō, quā quā totū e hōctō, tangit p̄ctō
 hōc ex q̄ctō n̄ctō inuicē, n̄ctō n̄ctō totū ip̄ctō; alia unguis v̄q. ut p̄ctō
 totū hōctō, n̄ctō debet ex unguis, d̄ctō ex d̄ctō, et sic
 de reliquīs.

Ad 2^m p̄ctō d̄ctō 1^m, et 2^m mā, n̄ctō hōc p̄ctō

21. si intelligat de tangētibus se p̄ctō iuxta p̄ctō, et d̄ctō mēte: ut me-
 die tangit alia p̄ctō inuicē apponit, seu iuxta p̄ctō p̄ctō;
 p̄ctō inuicē mēte, n̄ctō, et n̄ctō. Hōc solūctōe cōctō inuicē
 cy q̄ d̄ctō ut ex p̄ctō p̄ctō, inuicē addit̄ inuicē d̄ctō p̄ctō
 cōctō, cy p̄ctō hōc cōctō ex d̄ctō inuicē, tangit p̄ctō
 ut in illa d̄ctō; nulla cōctō, ut hōc p̄ctō d̄ctō n̄ctō
 p̄ctō n̄ctō inuicē; ut q̄, aut mā, n̄ctō, hōc cōctō
 n̄ctō debet: igit̄ inuicē inuicē addit̄ mā, et ex p̄ctō facile
 debet. Ad unguis p̄ctō, 2^m p̄ctō inuicē a p̄ctō, et 3^m p̄ctō
 d̄ctō facit inuicē, cy cas n̄ctō, quā q̄ inuicē, et hōc
 ex p̄ctō, sed ab utroq̄ tangit p̄ctō cy n̄ctō.

Nec ideo p̄ctō

22. et 3^m ubi inuicē n̄ctō, cy inuicē illa locū aliquid inuicē,
 tamē inuicē, quā n̄ctō a p̄ctō 2^m, quā mēte
 cōctō inuicē, quā n̄ctō n̄ctō hōc p̄ctō. Nec enī
 requirit̄ identas locū, ut d̄ctō inuicē, ad inuicē, sed n̄ctō
 inuicē ip̄ctō locū, cy q̄libet inuicē quantā inuicē p̄ctō
 ten locū occupare ep̄ctō ab alio d̄ctō, ut patet, n̄ctō p̄ctō
 et remote ad inuicē p̄ctō. Sed inuicē: d̄ctō et p̄ctō

quibus: q. repugnat q. indubitan. q. que libet vniu. part. quicquid
 minima, l. n. e. q. d. a. l. e. d. b. i. l. i. t. e. Dicitur aut: d. b. i. l. i. t. a. t. e. l. p. r. i. m. o. r. d. i. n. e.
 a. l. i. o. l. i. f. a. l. i. t. e. r. e. d. o. ; f. a. l. i. t. e. p. r. e. c. i. s. e. n. a. m. i. ; e. t. d. i. c. t. e. a. r. g. u. e. n. t. e. e. d. d. e. m. a.
 d. o. d. b. i. l. i. t. a. t. e. n. i. p. r. o. p. r. i. a. s. u. p. l. i. b. e. t. q. u. i. b. e. t. e. d. m. i. n. i. m. e. n. t. e. n. i. e. d. b. i. l. i. t. a. t. e.
 f. a. l. i. t. e. r. e. d. p. r. i. m. o. r. d. i. n. e. ; d. e. q. d. q. u. i. b. e. t. n. e. p. r. i. m. o. r. d. i. n. e. n. e. d. b. i. l. i. t. a. t. e.

Arguo.

23. 2. n. corp. ex p. yctis indubitan. ostendit, mobile tardissimum, ut tardissimum,
 eod. tempore tant. spacij percurreret, quicquid mobile velocissimum,
 puta Aquila. Ita: mobile est n. tardissimum, uno temporis momento
 n. potest numer. spacij, quicquid p. yctis, cu. n. l. v. p. m. n. e. t. o. m. i. n. u. t. e. ;
 n. mobile velocissimum n. potest eod. tempore puncto mag. spacij p. c. e.
 c. i. e. r. e. q. u. i. p. u. n. c. t. i. ; a. l. i. o. q. u. i. a. d. e. q. u. a. n. t. i. i. n. e. o. d. i. n. t. e. p. l. u. r. a. l. o. c. a. n. b. i.
 a. d. e. q. u. a. ; l. t. r. a. n. s. i. t. e. r. d. e. l. o. c. o. i. n. l. o. c. u. ; n. t. r. a. n. s. i. t. e. r. d. o. p. e. r. m. a. g. i. s. q. u. a. n. t. i. t. u. m.
 q. n. a. l. i. r. e. p. u. g. n. a. t. e. d. i. c. t. e. d. e. l. a. n. t. i. s. q. u. a. n. t. i. t. u. m. ; n. l. i. q. u. a. l. i. t. e. r. e. d. o. ; p. e. r. i. t. e. r. e. ;
 spacij, l. d. i. g. m. o. r. e. r. e. n. t. ; h. a. a. u. t. e. s. t. i. n. d. u. b. i. l. i. t. e. r. e. p. r. o. n. a. t. ; u. t. l. o. o. p. y. c. t. i. s.
 v. g. ; u. t. q. u. i. m. o. b. i. l. e. c. y. l. i. v. e. l. o. c. i. t. e. m. o. r. e. r. e. t. ; e. d. d. e. t. e. m. p. o. r. e. e. q. u. i. l. e.
 spacij p. e. r. t. r. a. n. s. i. t. u. r. ; t. e. r. t. i. u. s. e. n. i. i. n. u. n. o. i. n. d. u. b. i. t. e. t. e. m. p. o. r. i. s. i. n. d. u. b. i. t. e.
 spacij s. a. l. t. e. r. a. c. q. u. i. r. e. n. t. ; n. a. u. t. A. q. u. i. l. a. q. u. a. m. i. n. i. m. a. v. e. l. o. c. i. t. a. t. e. m. o. r. e. r. e. t. ;
 n. p. o. t. e. s. t. a. c. q. u. i. r. e. n. e. i. n. u. n. d. u. b. i. t. e. t. e. m. p. o. r. i. s. m. a. g. i. s. spacij, q. u. a. m.
 i. n. d. u. b. i. l. e. ; i. d. e. o. q. u. i. i. n. l. o. o. i. n. d. u. b. i. t. e. t. e. m. p. o. r. i. s. u. t. q. u. i. m. o. b. i. l. e. t. o. t. i. s. q. u. i. b. e. t.
 spacij a. c. q. u. i. r. e. n. t. ; s. i. v. e. e. q. u. i. l. e. t. e. m. p. o. r. e. e. q. u. a. l. e. spacij s. p. i. c. i. e. n. t.

Arguo.

24. arg. n. aut ad p. b. v. e. s. t. a. n. t. e. ; n. s. t. o. p. l. e. a. t. e. n. i. m. o. b. i. l. e. v. e. l. o. c. i. t. a. t. e.
 n. p. o. t. e. s. t. i. n. u. n. t. e. p. l. u. r. a. spacij p. e. r. c. u. r. r. e. r. e. q. u. i. p. y. c. t. i. ; n. e. m. o. b. i. l. e. t. a. r. d. i. s. s. i. m. u. m. ;
 n. m. o. r. e. r. e. t. ; m. i. n. i. s. spacij i. n. e. o. d. i. n. t. e. p. e. r. f. e. c. i. t. e. q. u. i. p. y. c. t. i. ;
 l. o. c. t. e. n. i. n. o. b. a. t. e. r. q. u. o. m. o. d. o. t. a. r. d. i. s. s. i. m. u. m. m. o. b. i. l. e. e. o. d. i. n. t. e. t. e. m. p. o. r. e.
 m. i. n. i. s. spacij d. e. c. u. r. r. e. t. q. u. i. m. o. b. i. l. e. v. e. l. o. c. i. t. a. t. e. ; n. q. u. i. b. i. d. e. m. o. t. u. s.
 p. e. r. i. n. t. e. r. p. e. t. a. s. m. o. u. e. l. a. t. ; s. i. v. e. m. o. t. u. s. t. a. r. d. i. s. s. i. m. u. s. l. i. q. u. a. l. i. t. e. r. e. d. o. ;
 s. u. m. m. a. m. o. t. u. s. v. e. l. o. c. i. t. a. t. e. n. a. t. a. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. ; q. u. a. s. i. n. g. l. a. p. y. c. t. a. m. o. b. i. l. i. t. a. t. e.
 s. i. n. e. i. n. t. e. r. u. p. t. i. o. n. e. a. c. q. u. i. r. i. t. i. n. u. n. o. q. u. o. d. i. n. t. e. n. o. v. i. p. y. c. t. i. b. i. ;
 n. e. n. i. p. o. t. e. s. t. i. n. e. a. c. q. u. i. r. e. n. e. p. l. u. r. a. s. i. v. e. b. i. l. o. c. o. ; a. u. t. i. n. l. i. b. e. t. n. a. t. a. i. m. p. l. e. b. i. t. a.
 L. u. a. n. e. q. u. i. b. i. d. e. m. o. t. u. s. v. e. l. o. c. i. t. a. t. e. i. s. t. e. n. a. t. t. e. n. e. r. e. ; n. e. c. e. s. s. e. e. s. t.
 u. t. m. o. t. u. s. p. e. r. a. l. i. q. u. a. l. i. t. e. r. e. d. o. ; l. a. b. q. u. a. i. n. s. t. a. n. t. i. a. ; e. r. e. o. p. l. u. r. a. ; q. u. o. m. a. g. i. s.
 a. s. y. m. a. v. e. l. o. c. i. t. e. d. e. f. e. c. i. t. ; s. e. u. q. u. o. t. a. r. d. i. s. s. i. m. u. s. ; H. i. n. c. c. o. m. o. t. u. s. l. e. t. i. s. s. i. m. u. s.
 t. a. r. d. i. s. s. i. m. u. s. ; q. u. i. m. o. t. u. s. A. q. u. i. l. i. m. u. s. ; q. u. i. a. p. e. r. p. l. u. r. a. i. n. t. e. r. m. o. t. u. s.
 l. e. t. i. s. s. i. m. u. s. ; q. u. i. A. q. u. i. l. a. ; s. i. v. e. q. u. i. a. m. o. t. u. s. l. e. t. i. s. s. i. m. u. s. p. e. r. o. n. e. r. i. s. t. a. s.

motus interax p[er] se, qu[od] sequit[ur] motu[m].

Propositi[on]e 1^a: motus pro-

271.

2° p[er] se p[er] impulsu[m] ab ext[er]no impulsu[m] e[st] unus alio[m] velocior; si
huius motus nullas hat interax motular; q[ui] recurrit ad motula[m]
n[on] p[er] se ad ext[er]nu[m] utriusq[ue] motus de se. In m[en]t[em]: motus
p[er] se p[er] impulsu[m] ab ext[er]no impulsu[m] e[st] st[er]nuus; si mo-
tus st[er]nuus nullas hat interax motular; q[ui] In m[en]t[em]: si ta-
l[is] motus n[on] e[st] st[er]nuus, p[er] interax motular h[ic] p[er] se utri-
pulsus; si quid[em] n[on] p[er] se cessare motu[m], ut exp[er]i[entia] patet; Ideo q[ui]
and cessare motu[m] = 2° impulsus e[st] s[er]vatus, nec majorem
interax redit[ur] in uno m[en]t[em], quam in alio; q[ui] in alio ca[us]a motum
quantu[m] durat; Ideo q[ui] nullo interax e[st] motula = Cetera maj[or]
In m[en]t[em]; ad exp[er]i[entia] d[icitu]r maj[or] e[st] st[er]nuus s[er]vatus, sed; absolute; n[on]
maj[or]; et d[icitu]r m[en]t[em]: motu[m] absolute st[er]nuus nullas hat motular, sed; q[ui]
s[er]vatus st[er]nuus, si m[en]t[em], et st[er]nuus. Ad 1° p[ro]p[ositi]o[n]e d[icitu]r anti; si n[on] e[st]
st[er]nuus, p[er] interax motular s[er]vatus p[er] se impulsus, sed;
insol[us], sub[ter]ra; p[er] interax motular impulsus s[er]vatus, et p[ro]p[ositi]o[n]e
t[er]ra; h[ic] p[er] se s[er]vatus, sed; et n[on] implicite p[ro]p[ositi]o[n]e d[icitu]r q[ui] st[er]nuus. Per
quod patet ad 2° p[ro]p[ositi]o[n]em.

Ita impulsus ab ext[er]no impulsu[m] impressio
2° e[st] motular hat insol[us], et s[er]vatus, et p[ro]p[ositi]o[n]e n[on] e[st]; q[ui] p[ro]p[ositi]o[n]e
n[on] alio[m] p[er] se p[er] se; sicut sicut m[en]t[em] motu[m], quia n[on] lenta e[st].
Propositi[on]e 2^a: si motus e[st] tardior e[st], quo pluribus motula interax p[er] se,
motu[m] p[er] se e[st] s[er]vatus explorat, et incomparabili tardior si mo-
tu[m] Solis, imp[er]ceptus e[st] motu[m] s[er]vatus motula; si m[en]t[em] s[er]vatus,
et motula interax nec oculis percipi; q[ui] d[icitu]r q[ui] p[er] se. Per
p[ro]p[ositi]o[n]e, scia[m] maj[or], sicut m[en]t[em]. Motu[m] quip[er] motu[m] p[er] se n[on] e[st]
f[er]re percipi[er]e e[st] quod motu[m] s[er]vatus maj[or] v[er]it[as] h[ic] e[st] ca[us]a v[er]it[as]
ab[er]re p[er] se, qu[od] n[on] p[er] se, h[ic] e[st] op[er]atio[n]e s[er]vatus a quo, et
ad quem. Motu[m] aut[em] ad motu[m] se h[ic] e[st] p[er] se. It[em] sicut d[icitu]r
sicut motu[m] e[st] longe aspiciuntur p[er] se, quasi q[ui] consuetu[m], h[ic] e[st]
qua p[er] se s[er]vatus ca[us]a, qu[od] n[on] p[er] se motu[m] interax, qu[od]
n[on] p[er] se h[ic] e[st], et sicut motu[m] longiora.

Propositi[on]e 3^a: si nota d[icitu]r

27 6° motu[m] circuli s[er]vatus solis, ext[er]ior p[er] se, qui maj[or] e[st], vel sicut
motu[m] qu[od] interax; e[st] q[ui] requirit tempore plus s[er]vatus; sed interax,

1^a videate figuram

ac nra circulus, dy movere circulus exterior, nulas quereat; si enj tantu p
 quiesceret dy alia movere, nott radij utiqz circulo affixi, si fuerit, aut ali-
 ei nra, frangerentur, t incurrerent; qd l'oculo paret esse falsu; q in l'is
 in nra circulo plures que in majori, quibz est motu l'is resuleant; qd
 aut undulatores invenies in totis radijs, qua, pte, excidit circuly mi-
 nozem; inter quos, est parvius curvz. movell, et brevissimo redditis
 ad leg recty; et eo min' tortos, quo major fuerit ista utiqz. circuly dis-
 tantia; hie enj distubua inflexio per plures ptes curvz. radij, factz. pro-
 inde nra notabilis.

28^a si nra alia, quin ab ea dividat, partem certam in ramis arboru,
 dy immo tunc, movetur; l'ec obstat, qd radij tot' fereb' nra, h'ar-
 ei; nullz enj e' corpus adeo duru, ut n' possit inda flecti, seu spri-
 mi, tantu p'qz. mutare figurz. Et nra magne ictu; qd r'at' paret en nra
 elliptica, qua globus calybeus dy in m'cau' decidit, resillit cogitur,
 quia nra ipius p'ca aliquates p'prie sere nra in figurz debiam
 ventrem; atq. ita resillit; curvant corporu impactu. Itaq. h'c nra
 ang'la p'ria, q'at' d' l'is, et Carl. p'ponuntur; d' illu, in qua nra
 maxima possit esse ab'ang'z, e' que in nra nra d' nra. Geometria; que
 h'is ang. p'ria nra; que d' nra; clare ostendere videntur.

h'is ang. p'ria nra; que d' nra; clare ostendere videntur.

29^a ex Mathematica de nra quibz d' nra; potest, nec ad eg potest d' nra;
 an d' nra; in nra; rectis, an potest in nra; q' nra; d' nra;
 q' utiqz; nra; d' nra; n' nra; d' nra; q' nra; d' nra;
 nra; quibz nra; d' nra; d' nra; quia nra; d' nra; p'ca;
 d' nra; d' nra; Geometria. q' nra; nra; p'ca e' in nra; nra; id' nra;
 p'ca e' in mente. Nra; tot' p'ca; nra; nra; d' nra; q' nra;
 ab abstracta nra; cogit' ad nra; ut nra; in nra; nra; facimus, qua-
 re in nra; nra; d' nra; aut nra; p'ca; a Geometria suppo-
 nit, quod p'ca; e' nra; a d' nra; nra; e' h' nra; d' nra; fa-
 cere videat.

30^a nra; potest, quin tamen q' nra; p'ca; d' nra; q' nra; d' nra;
 nra; d' nra; p'ca; nra; Geometria; nra; nra; d' nra; nra; nra;
 l'etaz, recet nra; CO, et assumptu in una puncte q, ex illo duage
 ad alteru puncta s. s. h' nra; nra; d' nra; d' nra; d' nra; d' nra;
 nra; nra; CO, in punctu L. l. f.; et quo remotu' s' punctu d' a nra;
 CO, e' p'ca; nra; nra; p'ca; C, nra; nra; s' nra; nra; C. C'ut
 p'ca; d' nra; d' nra; a p'ca; f., nra; nra; nra; p'ca; f.; ad p'ca; e' p'ca;

fig. 2^a

fig. 1

aliqua hanc veritatem ad se la ab coincideret, qd e impossibile.
 qd aliqua ^{particula} C. — semper nra, ac nra suspensio qm paxinde
 in infey minui et dividi possit.

31 ab eod pycto dicitur hie infey; nec ha Cde in infey extende potest
 Dixerunt, hie illi a pycto ad ad pycto Cde addunt, s'p'dentem intente,
 si plures sint. Quare has demones, et alias, qm a Geometria affertur
 de lineis, qm, quicunq in infey proprie dicunt, et ad se nullo tempore
 accedant, nunquam tamen coincidunt, has, inquit, demones ad mitemus, sicut
 ipse Geom' proponit; nam si rem ex hypot' infey dixerit, n' absolute
 te, iudicemus; si dixerit, pycta, et hie dixerit, p'prie sunt in mente
 Geom', hoc e, ut extensa aliquid hant; n' si. si p'prie sunt in se ipis
 plura spectentur.

Obje'io 4. si dicitur ex indit' statet, tot' s'one

32 pycta in m'ni celo, quot sunt in maiori illi sententia. Et ab una
 da regula: si duo circuli ab eod centro describuntur, a centro duorum hie
 ad unumq' pycta maiori circuli, hie hie per m'ni circuli ne tangi
 debent, ut duo int'cantur simul per id' pycta circuli hie galog' hie
 hie a peripheria ad eorum d'ctio in una eorum p'prie quod eod
 hie p'prie hie d'ctio demittit: qd. Hec p'prie nro hy-
 pot' hie d'ctio ex p'prie tot' hie p'prie ad eod pycto dicit, si in m'ni
 ni celo s'p'dentem. Dicitur, illi hie s'p'dentem nro circuli int'cantur
 pycta d'ctio, n' si. p'prie.

Obje'io 5. dicitur illi demones, qua p'prie

33 dicitur, dicitur quadrati n' maiore fore quolibet ex laterib', si dicitur
 ex indit' statet. It' n' a sing'is pycta unius lateris (fig' 3) du-
 eor' hie ad un' gla pycta lateris opposte, hie quid' hie d'ctio quadrati aree
 implerunt, nec ut nihil vacui remeat, et sing'is d'ctio in uno d'ctio py-
 cto s'p'dentem; unde n' plura futura sunt pycta in d'ctio, qu' in lateris,
 qd' absurdum; et d'ctio quadrati l' ipso aspectu maiore lateris s'p'dentem
 Hec p'prie nro, d'ctio n' tangi a peripheria nra in pycta in quibus, nam
 hie p'prie, qua sentit ab uno latere declinat in aliud, nra
 tangi pluraq in unico pycto a quavis hie p'prie. Quare p'prie
 tota area quadrati impleri sine absurdo intente.

Obje'io tandem:

3A Euclid' lib. 1. p'prie d'ctio, quonlibet anguly b'p'prie d'ctio
 p'prie d'ctio ab una illius medietas unius b'p'prie in alia d'ctio
 nra d'ctio p'prie d'ctio, qu' libet hie recta in duas p'prie
 d'ctio p'prie, et quilibet d'ctio d'ctio in duas alia, et nra d'ctio

in infy... has demnes fieri ex hypoten... qd gher stria in
infy dicitur posse; d. n. usq; demonstrare, sed supponitur. At q. ha
sunt agra, que dicitur; et Cetera nra opponitur; taha q. sunt, ut
in demny oblatere videri: illis ut cyg. respondetur, licet solutio
difficiliter n. conceat. At C. p. n. r. et Tenonit raris oritur q.
C. q. n. stria in infy dicitur, pro in eo actu infy admu-
tate necesse e; cy taz nraus p. h. actu infy stria in involvere vide-
atur. Ita p. n. r. nra, licet n. tanq; certa, ut p. n. r. nra e
amplificanda.

35. *vidi nequebat, n. faale tamen illud dicitur tuis ab humana*
mente poterit aditari; plura n. q. sunt oppona, quib; ma nra
dicitur ostendit. Sic unia auri cubica in tenuissima folia qd nra
plurq; quingentis centena mika aestate actorib; n. p. n. r. d.
qd oz parvus imaginatio superat un, n. q. ex h. folijs arges cy-
lindas cecy volat, et st. illius ripent; ambiat; deinde cylindrus
rupit; per plura foramina remy, et accedere perficiat, donec
ad tenuissimam foli creatur; d. d. n. r. p. n. r. tota f. h. superfer
aparabit deaonata; qd quid; fere n. p. n. r. in unio calculo demon-
stiat; nisi unia auri unia ad A. A. l. lucery epiderm. lon. d. n. r.
P. n. r. nra long; experimenta, q. a. P. n. r. nra accuatiore n. r. n. r.
ta fere; n. q. inuere sufficiat. At n. r. nra p. n. r. ap. n. r. n. r.
Lejos d. n. r. d. n. r. nra; et ap. n. r. n. r. n. r. n. r. n. r.
exple h. t.

Caput 2. m.

De termino magnitudinis, et parvitatib;

resum.

1. *Sequitur vobis appae pponi, ne aliquo nra locuto incau-*
tos noxie ma deteriant. Igitur dyp. adra hui; magnitudi, et
parvitatib; in n. r. nra d. n. r. et exty n. r. n. r. hui; magnitudi n. r. n. r.
hui; magnitudo illa, seu aggrauent; q. n. r. ad qd nra potest pervenire;
et hic hui; appellatur magnitudi qd n. r. hui; exty n. r. magnitudi
e. illa, ad quem nra n. potest pervenire; et hic dicitur magnitudi qd non.
Pariter hui; exty n. r. parvitatib; e. exty n. r. illa minor, sub qua nra
n. r. n. r. potest; et hic dicitur magnitudi qd n. r. Exty n. r. illa mini-

Philosoph. dicitur
operalo lantem
.....

na, sub qua res n̄ aevareta, et tunc extrahatur parvitas, seu
minimus q̄ntitas.

Item de visibilibus, quae de n̄ visibilibus accipiuntur, hanc
+ hoc magis, ultra quos n̄ possunt se extendere; et parvitas, ultra quos
19, n̄ aevareta. Vis. n̄q̄s nati exiguū membra, et alia de
sitione, proportionem, et organizationem ad propria operatione exercenda.
hoc aut nati exigit magnitudinem, et extensionem nec nimis ~~est~~, nec arbitram
supra modum extensam. Sibi in se, etiam potest per se, et per
datari, n̄ tamen ea possunt extendi, ut reliqua corpora excludant;
nec operari in universo; locum exigit universi pulchritudo, ut
pro idcirco certis oris, et sensus ad invicem, accedant. Et hoc super
hoc se sufficiant.

Libers septus.

De mechanicis corporum affectionibus, et qualitatibus.

De tractatu, quem nunc exordium aggredimur, quibus res opte
tetur. tanta autē e huius inaequitas, et amplitudo, ut oī fieri corpora
nati pulchritudo a qualibus huius pendere videtur; n̄ enī corpora
sentiri, videri, aut operari non potest inadmiratione abstracte possent
nū quibus illis propria forent. Sed tamen primū, quae praesentia
qualitates optemur; n̄ enī des, ob temporis aequitatem, late prosecuti
valerent.

Caput 1°

De qualitate natura, et origine.

1° Quid e sine, quod seipsum a nobis percipiam, quam
quies illa, quae in corporis reperitur; parum tamen nata. Sed obcurā
e, ut in illa deficiat valde differentiant. Sibi. Itaque apud Philo-
sophum aliud e quies, quae entitas quaedam absoluta entis sit

superaddita, qua eadē subta intrinsece alterari recipiunt; pariter def.
 illi de pte, accid. modis, seu dispositionibus subta in se ipis. Pro
 Phil. Phil. accessione tenet, qualis n̄ esse accid. absolute ab ipa
 esse subta dicit; s̄ soli modis aliquis relativi subta, quę novis ipis
 novis pte dispositionis acquirit. Opinior tunc lib. 1. de perfectione, ubi
 dicit accid. absolute a subta continue dicitur stabilitur manet.

Philos.
 duo tunc arbitramur, quę plura accid., quę quid nos imaginari
 solent, ab ipa subta quantis, certa pte digne affecta minime
 distinguunt. Tunc et ceteris quę similes, etri a ma extense distinguunt,
 ab ipa tunc pte dispositionis, et affectionibus mechanicis maxime pte
 dent, nec operari illa possunt, nisi eis aliquis particulari motu
 operari, adeo, ut, si n̄ pte facti, malis valent illas plurimam in
 ipa pte dispositionis, fig. pte, et motu instanti.

Quod v. ad quę
 omnes accedunt s̄ sunt. Phil. celeberrime opinionis. Per q̄ dicitur
 eo pte subta pte digne spectant. Chemicis ad pte pte pte,
 pte alibi capta, quęquint. Phil. v. Phil. eo mechanicis corporis af-
 fectionis, pte, v. fig. motus pte, qualis, et pte. Tunc opi-
 niones, licet adeo n̄ se digne, ne videtur pte, ut alij
 qualis ab ipa pte subta omnia, licet ad illas pte digne
 veluti modis requirant diversis pte, motus, et structura; alij
 eo sola pte dispositionis pte, s̄ modis sola pte dispositionis
 resoluunt, etri eadē pte subta: alij deniq; ex pte
 chemicis pte debeat: s̄ sapor magna eo pte a sale demitur.

Qualiter vero ad duo veluti capta Phil. Phil. n̄ vocant;
 quardq; em̄ illas activas, n̄ activas esse docent, ut calor, et
 ceteris quę, quę alij operari: quardq; alia modales, pte, et
 ineres appellant, quę n̄ pte operari, s̄ subta ipis, in quo n̄
 pte afficiunt, digne, atq; modificant, ut raritas, b̄, div-
 n̄, etc. Tunc v. plurimam ex pte quę, eadē
 eo adeo obcuris sunt, ut de illis alij eadē de pte, l. pte ex
 pte, qualiter occulte vocari solent; n̄ magna n̄, electio,
 plurimam medicamentorum, etc. Sed pte quę in pte spectant

II
II

II

De Calore Caput 2.

277.

1°

In dictione, quo in epla nara qd in genere dffe-
 rit. Philo generale veluti dicitur exponit circa singulari qd dicitur.
 Itaq. Feni. docente, caloz esse entem absolutam ab ea subta
 pporous disty; illuq. ita de pny, quatenus, qd requat homo-
 gena, et arguetur ex eadem; ubi obsecratur de hoc, qd nec
 homo. dicitur qd nli tepora, et vrb. pnyta sunt. Demochri-
 tior; Epianus, et alij recant; nly. Ad Philo in notendo,
 tenuitudo, maximeq. mobilis, qd caloz nara, posito esse
 arbitry, ut qd pnyta hupdi pnyta corpus alqd in eadem
 tanto calidius est. Tunc qd Philo. iudicant, caloz actualiter
 in eadem tenuitudo, qd pnyta, qd ex eadem corpus pnyta per-
 mpt, ac veluti obuly ex eadem. Itaq. ubi alqd pnyta
 ignem corpus ad ventis illi ex eadem, ubi pnyta
 agitur, corpus caloz script; qui n ad qd nary pnyta,
 in eadem ex pnyta.

Cartenus aut ad pnyta allentia spigenti, caloz

2

in eadem aut in expansione, caloz, pnyta, motu pnyta, et elemto,
 a tenuitudo. Et allentia pnyta antipnyta. Unde omne a dno
 dicitur. Caloz in quatuorq. motu pnyta, motu videntur. In his ce-
 tin dicitur opubi d venientia reputari debet, caloz, relictis qd
 per cy alqd pnyta motu qd est, ut pnyta caloz, materia
 sumpti nara in caloz, pnyta, expansione qd, motu pnyta in eadem
 videntur; licet caloz ipse pnyta sumptus, ac qd dicitur, absolute
 ab ipa subta nli disty. Et certe n hupdi alibi spigenti, utryq.
 ita caloz, ut alqd flamma pnyta. Curry not, prope
 apem ubi major esse debet attrito, maxime caloz, script.

Hec ad arqy esse debent, caloz cy motu qd

3

esse, ut merito dici mereant, motu esse caloz. Non tunc
 quilibet motus caloz pnyta potest; id caloz, pnyta, videntur,
 vehement, ac expansionis esse debet; n enq. lentus, et tenuis

et sic motus caloris minime prodierit. Sic ubi aqua calida aqua
 remota caloris non recipit, quia motus spiritus adeo vehementer calens pro-
 test, ut superius caloris, qui reperitur in manu ex motu sanguinis
 productum. Huiusmodi motus expansum esse, et ferre liquorem
 et spiritum vini, qui calorem se dilatant, ex dilatatione ipsa
 caliditatem dixerunt.

Quod ad calorem, qui potentialiter dicitur, accinet,
 A qualis est in calore, in sanguine ipso, in aqua frigida, in faeno ma-
 nido, et aliis partibus, quae ex frigida sentiant, humore atque in-
 lecta interitus caloris praesentant: huc patet in ignis accensione, ubi
 paulo ignis, cupit expandere in calorem, et in aqua paulatim
 corporis formatur, vni motus perturbati deponitur, et per se au-
 terantur. Sic fecerit, necesse est, et cetera recedat, prius quo fuerit ex-
 necesse, paulatim incalescit, cogit paulo ignis in ipso vni aqua, et
 et per appetit, vni amplior illius motus se ferre, et tum ab-
 hinc. Sic spiritus vini, et alia huiusmodi, que praesentat caliditatem
 dicitur, ex eo se hanc ex parte caloris sentiam, quae cum paulo calidius
 motus eius in aliis corporibus motus praeducant, quoque calorem
 ipsi emergere existimantur.

Id vni postremo discutendum sup-
 e, quod sit in principio organo, quo vni postremo ad calorem
 quod dicitur. Quae in se praesentant, vni vni incommuni calorem
 iudicant. Cuius de rebus tenuibus semper iudicatur, quod ipse af-
 fectus, et huiusmodi est, pro vni vni dispositio, et affectio
 iudicium ipsi vni debet. Huiusmodi enim maior, et vni est calorem in
 semper organo, et maior, et minus recipitur calor ipse, qui in
 corpore exteri reperitur. Sic loca subtana area calidiora
 putat huiusmodi, que estate, et vni maior, aut vni equatio
 vni calor ad se in est, quam huiusmodi. Sic et flante ex-
 to maior a nobis praesentat frigida, quam aere peracto, et vni
 praesentat expati clare vni, longe frigida, et vni paribus,
 vni, ac tranquilly aere, que vni perturbati. Sic denique
 et manu calida corpus alijs te pidi tractetur, frigida illa
 apparet: et hinc et si manu frigida te pidi corpus tangatur,

calidū apparatus.

Hinc nō aliq. certiorū aegri, aut ceterū, quo an 279.

6 ta caloris membra deprehendat, huiusmodi caliditas, quem thermo-
metri, ita dicitur quod gradus caloris meteat. Thermometri q. sponit
ex tubulo vitreo, in cuius in fine pte is globus vitreus ex caliditate;
aq. illo die, quo accendit, et in hunc spiritum fugat, repletus globus
de spiritu vini vlt. fugio, ita ut tota tubuli longitudo solo aere
repleat. hoc admodum facile tantum spiritus ille vini globo vitreus
hinc caliditate, donec paulatim rarefactus totū tubuli longitudo reple-
at, aerq. f. v. expellat: tunc supra quoque tubuli pte. languente, et tubi
q. h. hermetice claudit.

7 X appendar vitros calorem gradus accuratissime demonstra-
bit. spiritum enim eo deinde calorem ille candenti calor, spiritum
vini tubulo ostentus vi frigoris aeris ambientis deorsum, et de-
cendit: quod si deinde aeris ambientis calor magis, aut minus excedat
decreseat, spiritus quoque spiritus albidus evadit. In casu casu depre-
hendit. Caliditas ut tenet, quae si ea in ead. pte. repleat, nec
peculiariter depre. hinc observat, et cum in huiusmodi ceteris im-
monemur.

De frigore et congelatione.

Capitulum 3um

19 Opposita calori quiesc. e. frigus, quo rari paulo accuratius
inquirunt. R. P. Phil. qui veteres. Itaq. non. Chaitos recuti. epin-
ting. frigus esse quod aliq. ab ente subit. dicit, quod aggregat homog.
et est. Spiritus aut in globis aeternis, quibus alij pyramis, alij
scabios frigus tribuunt, frigoris namq. ita esse studunt. Verosimile
tam videtur, frigus pro facti in vlt. caloris ca. dicitur; melius
si in ipa pte. in huius quiesc. aut certe in motu immixtione reple-
nō. Quamvis aut frigus nara in pte. caloris posita sit, eaq.
tam real. et positiv. vlt. exisere, q. calori destituit, et pte.
in vlt. motu calorem, et perturbatū vlt. Hinc, hinc illi nō as-
sentiamur, qui frigus namq. in corpore salis, nupti, aut alio
componi ita esse iudicant, quare vlt. et ente, quod vlt. dicit.

in alia corpora transfereant, jura autem, fugis ab illis partibus in
corpora praedicta, quatenus perturbantur, calorem noster a corpore removeat,
et corpora pro se obediunt, ut illis ad remota quietem redeant.

2. **C**um
fale intelligi possunt, qua rase venti alicui alij sine frigore:
cum in montis culmine accendit frigus, ventis cum aliis in
creant, qui e solone proo, frigus in accendunt, quantum ad
fere itaq; latis, seu aliis partibus, qui in Normanniam, Sardiniam
cum in regia Sardiniae curit ad 40 gradus latitudinis ita, quod
e Roma, inagni fluxu circa montis Notus intra y pere deum in
glacis adeo recondit, ut par ferendis curitibus ita d. H. etiam plus
resq; alij effectus salinis, nymphae, aut alijs partibus, qui corpora
proo perturbat, itaq; per stratum habui debent. Bephy
m experit in aqua, et congelant, proo aut illud ita descendit,
et arctius colligit, ut dem motu reme amittant. Tunc si aliam
motu deinde perturbat, reme aquae recit, et postquam flu-
tus aequat.

Sed universam hanc congelationem rase, et reme

3. paulo accendunt perturbat. Itaq; in alia rase qua in facie indu-
rari videt, qui de partibus, sive quibus illis, qui nymphae, et salinis
sides, et rase induat, quibus aqua meatur habent, eorq; no occlu-
dit, ut aqua, plura motu rase perturbat, sicut, atq; et rase
ut mag pro majus aut ipso parte, hanc rase si possunt, eorquo
fer, ut aqua et rase motu perturbat obata, et extenuis, itaq;
operea induant, atq; et in glacis raseant. Bephy, rase e rase
experimunt, si glacis raseant, et rase omnia, et nymphae, et salinis rase
perturbat, rase aqua plene eorcy ponant, eorq; spiritibus
et ea glacis, et rase mixtura onampontes in aqua rase rase
et tabuntur, obtaentq; illius rase, efficit, ut extenuis aqua
paulo infatibilis, sicut, quatenus, aliquid acquirit.

Hanc aqua

A. gelax, extenuis illis rase partibus obtaent, rase, quae
intra aqua rase raseant, et ab extenuis aqua rase raseant
sunt, dilatant, et aqua in rase raseant impellit, et ad magis rase
cui rase raseant. Unde fer, ut glacis multo raseant

sit aqua. Quod si aqua di in glacem transierit, raris fiet, et tenuis.
 liquet idemque, id est aqua plus contracta, et minus paulatim raris, quanta 281.
 subit aqua non elasticis coarctata, perire parte raris, partem
 cy olei, et cetera liquet, in densitate adeo attingant, ut in glacem tran-
 siant: deoq; contractio illorum superficies, et partium salis, raris est
 si adeo obstruatur, ut aeris partes leuiores exumpant, nequeant, totiq;
 cy elasticis partibus coarctantur in partem. Epithema, deducant,
 qd in aqua plurimum aeris partes obstruunt. 2. qd di aqua partem
 glacis overit, si adstant, ut Ten. viderentur, si plus raris fieri

De Raritate, et Densitate

Capitulum 4um

1° Inter quatuor illas, quatuormentes, parvas, et modales appo-
 rans, in locis raritate et densitate habemus, cy plurimum ab illis
 et illis omnia. Et aut ab ipis sepe concordamus, raris ita raris
 quae sub magna dimensionibus parvas habet. Tenet, qd sub parvis
 dimensionibus multas habet. Sic ubi raris est, multas loci
 occupat, raris si aeris ipsius raris si augeretur, raris raris, et de-
 nit ita enphit, ut ead; corpora quatuor ita modo en phit, ut ad
 magis spacijs extendant, modo si ad minus raris. Sed opinio
 ita dicitur apparet, nec appo raris valet. Ceterum quantitas raris
 parvas, ipis, coarctata si potest addit, l. minus raris ab ipis magis ad-
 ditione, l. diminutione. Nec enim plura magis esse puncta nisi spa-
 cium occupare possunt ab ipis penetrare, aut magis ab ipis bita-
 raris. Quod citius, di corpora densitas, raris ab ipis magis raris
 ad loca alterius, l. non dicitur, cy illa quantitas, si dicitur, qd in raris
 minus raris loca occupat.

Hinc Phil. Phil. quatuor in densitate raris,
 et densitate raris, et densitate raris, qd se raris, ut raris, magis
 raris, ut raris raris, aut densitas raris dicitur, non enim raris raris,
 nec minus raris. Illud corpora raris, l. densitas dicitur, cy
 enim in corpora raris raris quatuor raris raris raris raris,

quae aut vacua sunt, autata extranea rubricatione, non occupata,
 corpora dentari, utare fere conveniunt poros illorum rubricatione,
 i. amplexione. Hoc claudere spongia, lary, etc. exemplo intelli-
 gitur illud tunc maxime potest, si cui spongia manu exprimitur,
 ad minus quibus spacis illa redigetur, ac veluti denudabitur, id est, aut
 n. ab ea, quae quia pro illius ad nutum stracti magis accedit,
 et non archis ad hanc, cy calico illi, et foraminula, quae esse
 implentur, minor, et angustiora, fiant. Sed si desiderat manus
 spaciis, paulatim et continuo, spongia acquiritur, dilatabitur, ac ve-
 luti necesse fiat, corpus illud pro temporis fiant, a nutu stracti
 recedant, plura longos, majora spacis la esse replere obtine-
 ant.

De fluiditate, humiditate seu solidi-
 tate, alijque corporum qualitatibus. Caput 5.

Hec omnia quae generantur, et spectantur, et propter archionem
 spectant inter se, fluiditas, et humiditas nam eadem
 esse epistomata, uti dicitur, et inquit, corpus humidum esse,
 quod aqua praesertim, facile et alienis stractis, quo et notissima, flu-
 iditas praesertim. Humidum tamen humidus, ac fluidus differt
 eo eo demum stractis, quod plura corpora sunt fluida, in quo
 tamen nulla humiditas reperitur, uti etiam, et ignis, quem videmus
 et plura corpora non esse, quamvis nulla fiamus, ratione
 dita, ut in igne apparet, hoc itaque, videmus, inter fluida, et
 humida corpora intercedere, videtur, quod fluida corpora, de quibus
 illa, quorum pro in perenni intireta, praesertim, maxime prope-
 runt, ut facile dividit, et in quamvis, pro aquam possunt, cupidi
 sunt, aqua pro, ignis, etc.

Humida et corpora sunt illa, quorum
 pro non facile dividit, ac perturbata motu agitantur, sed
 et ubi ab aliis corporibus sponis attingunt, illi adherent, potest
 penetrant, et madore tribunt, ut aqua. Tunc si pro humidis corporibus
 corporum rursus actus ad hanc, et tenaciori amplexu illis quae
 viscosa corpora dicitur, ut vis. Tunc facile apparet, quod omnia
 corpora humida fluida sunt, non vadium, nam si vis, et lora
 corpora non, la arida sunt, et non est. Tunc fluiditas nam

in modo p[er] q[uo]d ead[em] fluida corpora spongi, ordine videt[ur];
qui quid[am] motus in in crassioribus, et in subtilioribus tamen corpori-
bus fluidorum p[er] se reperitur

Sane intelligi non potest, quid sit
ista corpora a corporibus fluidis dividit[ur], ut ambrosia, et
lucida in tenuissimis pulveribus redigantur, nisi motus p[er] illa inordinatus
esse dicatur. Sicut enim talis, si in aqua non impeditur, a humido quod fac-
it componit in minutissima sementa redigit, nisi aeris humidi, et aquae
p[er] se impeditur in se ostendit, quo talis poro ponentis, atq[ue] illorum
tunc obstante, et fieri possent, ut aqua magis aliorum metallorum spargit
in pulverem tenuissimum desolent, nisi unius illi aquae p[er] se motu
in motu possit sine. Ita deniq[ue] rari fieri posse putabimus, ut
ita corpora fluida, et humida aliorum corporum poros penetrant,
ut in spiculis observatur, nisi illud liquoris p[er] se motu quo
dignitate impellatur, et ad subeidos veluti corporum am factus
necessaria.

Sed unde non poterit penetrare? motus enim in poro-
sis, quo corpus fluidorum p[er] se penetrat aquam, et illam ab ipso
omni arbitramur, quod in ipso fluidorum corporum a se, quod
admodum de quod corpora quod p[er] se motu architectura corporis p[er]
deat sine, et ipso corporum rari penetrat: licet non rogem, quia
nisi quod sperare posse subtilis motu, quod corporum in poros
penetrat: quod motu loci habet ubi fluidum aliorum corporum p[er]
transit, et videtur. Sicut enim deniq[ue] p[er] se motu ad motum
peculiaris figura, et facilius motu p[er] se corporum rari, quod
quod alius: unde et corpus fluidum erit corpus, quo magis sp[er]
nisi est sine partes.

Deer: si corporum liquidum p[er] se penetrat motu
in eadem potulant fluidas, et talis in eadem rari in motu p[er] se
qui se loci rari, ut videtur in aqua: quod motu p[er] se, nisi p[er] se
et corpus liquidum, et fluidum esse vis talium corporum, licet operari ad motu
fluidum quod p[er] se motu. Sicut enim corpus p[er] se motu in motu
in ipso liquidum, quod p[er] se motu in nobis exagitationes, motu p[er] se
motum non remanens, sic fugiens rari in motu, p[er] se motu
nisi sine debent.

Famitas, et soliditas

264

Corporibus fluidis opponitur illa, que dicitur, *hæmadietia*; sicuti
 humidis occurrunt viscosi, et opponuntur humis copulata fluidis, et humidis
 raris, et originis, facultatis firmioris, et rarioris naturæ, et originis, rarioris
 liquorem quemadmodum corpus fluida dicitur illa, quæ pro præminione
 in æquitate, et facilitate dextra potest; ita quæda corpora sunt
 illa que pro hanc naturam viscosam, et duple, rarioris, ut lapideus
 raris, quemadmodum fluiditas corporum ut plurimum, aut ex ipsa corporum
 natura, que pro corpore originis, natura, et figura ad motu aptas, ita
 ita fuerit, nec soliditas maxime oculis debet ab ipsa corporum natura,
 que crassiores potest originis, figura ad motu, et rarioris, præminione
 fluidis, rarioris.

Sepe tamen fitis ex admixtione, et ingreditur partem,
 que pro corpore rarioris, aut de corpore licet in legum, que
 in lapide viscosum sit: illud fluidum, ac salum fitis proque aducunt
 dicitur, ut potest ipsi salum rigiditatem quæ multum microscopis
 in quibusdam, et rarioris, ita rarioris legum, lapideus viscosum, que
 quæ rarioris, et lapidei per rarioris proque ipsi legum rarioris rarioris,
 et viscosi potest legum rarioris rarioris quibus, et rarioris, rarioris, ite
 legum lapidei proque rarioris rarioris, amittit, rarioris, rarioris, acqui
 rit. Oculis, et potest, rarioris in exclusionem partem, autem admix
 tionem, nec tamen rarioris, uti rarioris aquæ partem rarioris rarioris
 arctandis, rarioris, et rarioris rarioris, aquæ partem in rarioris
 abeant.

Durietas, et mollietas

Causa pro est causa, et originis durietas que soliditas, et rarioris corpora
 rarioris, et rarioris rarioris rarioris in archæima rarioris, rarioris,
 rarioris: nec mollietas in rarioris rarioris rarioris. Rarioris autem ad Aristotelem
 rarioris corporum, quæ rarioris rarioris rarioris: unde aquæ rarioris,
 et rarioris rarioris rarioris, rarioris rarioris, rarioris rarioris, et rarioris rarioris
 rarioris rarioris corporum pro rarioris rarioris, et rarioris rarioris rarioris,
 ut rarioris: rarioris rarioris rarioris rarioris rarioris, et rarioris rarioris:
 ex his originis rarioris, et rarioris. Rarioris rarioris rarioris rarioris rarioris
 ra, que pro rarioris rarioris, atque rarioris rarioris rarioris,

ut in ligno, et corio observari, quod si dixerimus, flos alius alij
 testas continens; et extrahitur, et dicitur inflecti si possit: unde illa
 quae, et frangitur dicitur; eo quod, si illorum pro levitate, ac volute in puncta
 resse stinguant, inflecti non possunt, sed ad unam lorum dixerimus
 unum, et stinguuntur emittit.

Diaphanitas, et opacitas

Corpus diaphanum, quod radij lucis transire permittit, opacum est
 quod lucem impedit. Illorum diaphanitas in eo consistit, ut, si corpus diaphanum
 non percipiat multum potest ad percipit recta via ordinata, ita ut per eos lucem
 permeare possit. Item omnia aqua, carum, amara figura, quae ante corpus
 erat percipitur, sedam opacum; simulque eum apponit unum diapha-
 num alium unumque percipit, sedam opacum. Item eum, qui in corpore
 plures pro radij sunt, per quos lux non permeat, quod hoc, umbram
 efficit. Respondet, umbram quidem efficit; dicitur tamen transire lucem
 et lucem copia obscuram, prout dicitur, ubi non percipitur; non tamen ne transire
 unum velamen transirent utant flammula inter unum de lucem unum
 nana, umbram ipsam non percipere possunt.

Dicitur autem diaphanum corpus
 lucem percipit, et non eundem requirit, quod transiret eundem corpore percipit
 tunc; et non omnia tan in figura, quae in magis cyathis sunt. Unde et in
 alijs corporibus accidere videtur, sic venia aqua dicitur, non opacum; forte ob
 rationem per lucem transiret figuram. Sic prout corpus, quod ad aliam me-
 talli liquidum nupte parat, ad aliam solidum maxime inopit
 est; quia videtur aliquid metallum potest per magis in se accommodari,
 non motu ab igne accipit, sed liquidum factum reddi; alij dicitur
 volubundum prout in metallo ab igne dicitur, sed magis magis
 quod aliam corpus potest in se non potest.

De lumine Caput 6°

Omnia corpora lucem sunt visibilia; non tamen in eadem parte manifeste
 dicitur probet. Ipsum dicitur, quod dicitur in hoc non dicitur dicitur
 est. Certe lucem dicitur, quae lucem in profundum quod dicitur dicitur
 lucem prout manantem dicitur, quae opacum adhibet. Certe dicitur, sed
 et profundum dicitur, nec tanta copia, nec tan tuo potest est corpus lucem
 potest, ut in immensum spatium momento potest, dissipatur, quemadmodum

hui accide; paulo alii de hui nata, atq. diffre. videri. Quae est
 Causa hui, qui hui in profundis subtili & corpore ludo pugna pro-
 ximate collocant, in in parte, aut impulsu etherei subit, seu ma-
 globulor. 2. etherei, qui radiat a sui vortici centro ad ptes extremas per-
 pmo vortici motu impellit.

Quarta deniq. opinio e scolasticorum, qui
 uem accipiunt quadi emittit, atq. ad absolutam corpori induranti-
 tati, ut putat, aie. fido, qui mag. lib. 2. de opa. C. T. hui definitio,
 dictas percipiunt, quatenus pmo pmo e. Sed ista opinio, hanc obstat, qd hui
 tanq. rubra qd. representant, hui enim corpori pmo, et eiq.
 penetrabilis. Si. nq. hui penetrabilis foret, ea corpora eiq. pmo
 denet. Improprie. f. hui reflectet, eo per aliq. vq. accidit, qd pmo e cor-
 poru, qd. eiq. et alia corpora in occursum eiq. motu redierit.
 In quo tanq. hui rubra vortici, aie. incedit.

Alibi paulo appa-

ret, hui pmo mali in monitionis paulo, vte corpus etherei vte
 tenet, pmo fide. et in motu vortici, et accidit, quo globuli in etherei
 ten vibrantur. Sicut enim corpus sonori vortici percussio tenet, mo-
 f. hui vortici vortici, dicit. J. vortici vortici, et vortici pmo
 ad quem motu vortici vortici vortici, ita corpus hui vortici
 lo motu, vibratois globulos etherei, qui ab ipso usq. ad vortici
 organu pmo vortici, calcantur vortici. Et aut globuli vortici vortici
 pmo vortici, hoc vortici vortici, ad cuius motu vortici vortici
 C. eiq. pmo vortici globuli corpori hui ad vortici, vortici, motu vortici
 vortici, quo hui corpus vortici, eiq. vortici, et hui vortici vortici
 hui vortici vortici ad vortici vortici.

Et quidem lucem in tenui quiddam

corpore agit, i. pmo vortici, vortici vortici pmo vortici. In quo
 eiq. hui vortici quiddam vortici vortici, quo corpus vortici vortici
 pmo vortici, qd. per hui vortici vortici, vortici vortici vortici
 Deinde den corpus vortici vortici, nam modo ab objecto corpore
 pmo vortici, reflectent, modo per vortici, et aquam vortici vortici
 et id quidem vortici vortici, quo in reliquis corporibus vortici vortici
 Confirmat pmo vortici vortici, et in vortici vortici. Et enim hui vortici
 hui vortici, et in vortici, et in vortici vortici, nihil aliud esse vortici, quo
 vortici, quo pmo vortici vortici, vortici. motu vortici vortici. Hui vortici

Sec. si ad secundo filio dicitur petij ficutio, sicut ibi dicitur.
 Non tunc est verus, aliquos locos dy canes postea copios forasde ratiu-
 re, et sale salate impregnator, simulas excutere, uti est rlace, et daly-
 be sunt soler die lampyden, ligna puleia, equare pascij est. qd pu-
 tuscere incipit, raliu, ac sulphure, qui in hio vultuans, ptea enoluyt.
 Tum mare agity, et rascary caleri mola roudy luos rador, utiq-
 raliu emittente. Sic hys pta raly lenticulari in ampulcori rraci
 collecty dicitur. Atque oia hec si postant nisi in corp' aliqd tenui,
 et celestia ritaly rpendi; q' luis in tenui corpore, q' suo mola
 celi ritaly, ritaly.

Atque iuxta hanc rty optioe rplu ralis hui
 propaga, cui rty in immensy rraci momento ptem hui raliu
 diffundat, et accenti facula huiusmodi rtempis rpalis rntz autem
 dicitur? Etiam rlo corpus lucid, puz raliu, aut raliu, l. ed lucer
 re accenti, rita, et rita longa dta celestia rpalis rten a raliu,
 et raliu, aut raliu rntz ad nos usq. p rntz, et impellat. Et hys
 cito propqni rpatet luis, si l. p raliu c' lucid corpore rtempis
 di quoyq' dntz mervet, l. raliu, rui rntz accenti rpa longa
 rraci rntz raliu raliu rntz, ut raliu rntz, rntz raliu
 apparet.

Dicitur et raliu: qd raliu corpore raliu, d' raliu
 corpus esse potest, nq duo corpore raliu rntz raliu raliu raliu
 luis raliu corpore, ut raliu raliu raliu raliu raliu raliu
 si potest. Et raliu raliu raliu. Raliu em corpore, si raliu raliu
 de si luis raliu raliu, raliu raliu raliu raliu raliu raliu
 raliu. Unde si raliu raliu raliu, raliu raliu raliu raliu
 raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu
 qd raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu
 duo corpore raliu raliu raliu, aut in eodem loco raliu raliu, raliu
 emm duo corpore in eodem loco raliu raliu raliu raliu raliu
 raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu
 raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu raliu

Placita huius pta raliu, et in sca
 raliu raliu: quare d' nisi luis illa raliu
 corpore raliu, qd de quib' e' luis
 alius aquarum.....

Dico 2° ceteris: licet temporis momento ad quancumq. distantiam
 diffunditur: atque substantiale profectum ad quancumq. distantiam
 propagari videtur temporis momento: & licet sic profectum subtra-
 hatur. Respondetur 1° non mag. Nam ubi motus a liquoribus, p^{er} p^{er}-
 ra multum p^{er} hanc longa reale portam intercedit, ubi tempo elapsi
 aut recessus ad minime opus e. In hinc autem propagatio naturalis liquoris,
 aut p^{er} hanc quod globulorum longa reale portam intercedit, qui p^{er} hanc
 ubi motus, aut p^{er} hanc durationem ad quancumq. distantiam ubi hinc diffu-
 sione, licet dicitur ista se intendit. Respondetur 2° dicitur, quod
 licet sic substantiale profectum, qd a corpore lucido ad quancumq. dis-
 tantiam diffundatur, ut existens existens, qd, sic substantiale
 profectum, id fluida substantia corporis lucidi est, etiam, etiam
 ubi substantia, ubi se portam quodque rearsus impulsionem, aut que-
 mentem, ubi ubi: Ita ubi motus, si in unico temporis momento, ten-
 se que extensione ad magnam distantiam fieri potest hinc propagatio, et
 quod longe facilius, quod si hinc accit, aut qualiter quodque ante dicitur,
 ubi hinc, quodque tanta celestis ad magnam intervallo propagari
 nequit.

Luminis refractionis.

Vbi magis naturae hinc intermedium ubi corporum motus
 ostendit esse demonstrat, quod quod, essentia ista, corporum duas op-
 portet, motus, ubi refractionis, et dicitur naturae l. dicitur ubi
 de hinc dicitur refractionis. Licet ad hinc refractionis altera, et
 ubi ubi quodque, ubi perpendiculari, et ubi anguli incidentis, et
 refractionis ubi semper hinc equalis. Cumq. id jam fuerit superius op-
 portet, ubi de motus, ubi perpendiculari, et ubi dicitur refractionis
 re hoc loco amplius dicitur. Hinc v. de hinc refractionis, p^{er} hanc
 pauca sunt delibanda, quae magis necessaria videntur.

Quod autem

modis hinc p^{er} hanc refractionis: 1. accedendo ad perpendiculari. In per-
 pond^{er} hanc accedendo. Et licet a liquido, seu medio rariore densius,
 p^{er} hanc ab aere in aquam, et ubi in vitro, transit, hinc refractionis ac-
 cedendo ad perpendiculari: Dicitur a medio densiore in rariore, p^{er} hanc
 a vitro in aquam, aut ab aqua in aere, transit, refractionis hinc
 sic p^{er} hanc perpendiculari. Cuius ratio est, quod hinc dicitur
 de refractionis motus esse p^{er} hanc.

Aristoteles lib. 2° de ip. et. coloribus ita dicitur: *maxime est quod*
actus pellucidus est, et est, et est, color enim huiusmodi non potest: licet enim
est actus ipse, quod est pellucidus, et est, qui necesse quidem potest, et est
actus pellucidus, et a colore movetur, et eo in eam modo color carnis:
nam color propius oculis admodum minime percipitur, sed necesse est
ut actum in se ipso movetur, cum in oculis. Iusti veritas in omnia
videtur, licet a coloribus in igne quidem sed non esse dicitur.
 Ceterum tam Philo, sive Vekran, sive Novem, colorum namque in certa
 locis modificare collocant. Speculare quidem corpus ubi dispositionem
 incise facientia, qua licet in modo huiusmodi, et reflectere possit,
 ut detur colorum in ruber, aut in hoc huiusmodi modificare colorum
 non ac namque referuntur.

Coloribus alij forte sunt, et ex o. loco ubi
 semper apparente ut aliter in aure, nigro in carbone etc. alij
 fugaces et mutabiles, ut qui in igne, et collis columbarum videtur;
 quibus namque in variis locis certantur. Colorum dicitur in extremis,
 medijs, et intermedijs. Colorum extremis dicitur, qui in se ipso, namque dicitur
 tantum, nec ex alijs imaginis, ut albus, et niger. Colorum medijs dicitur,
 qui inter se alios dicitur in se, ut colorum extremis, et intermedijs. Colorum
 ex albis, et nigris, ut ruber, et caeruleus. Colorum intermedijs, qui ex se sunt
 mutabiles, et intermedijs. Colorum intermedijs, qui ex se sunt
 intermedijs coloribus in certa proportione, ut purpureus ex rubro, et cer-
 nales. Colorum huiusmodi, in quibus alij speculantur, sunt sequentes: albus, qui
 plures licet veniat ad oculos, caesus, flavus, ruber, caeruleus, niger,
 et niger. Sunt tam alij, qui ex se, et in se, et in se purpureorum
 impingunt, et quod caesus ex flavo, et rubro magis, sicut videtur
 ex flavo, et caeruleo.

Dico tandem, colorum proprium, quale simpliciter est
 lucem ipsam variis modis. Ibi in eo videtur, autem colorum, quod colorum
 namque rubi ipse designat, et huiusmodi, qui dicitur, et colorum reddi potest;
 atque varia rubra plures, paucosque colorum huiusmodi, et colorum
 vortitur, aut purpureus, sive dicitur, licet in se, et in se, et in se, et in se,
 namque designat: dicitur enim, et nata, et in se, et in se, et in se,
 quoniam medijs in summa aere motu, potest videtur, et colorum, ut for-
 ta dicitur; et colorum in plures, paucosque colorum huiusmodi.

inperiosus est, i. l. vixit grator, i. ingrator paravit dolores. Adijcitur
 Phis de personis sonij in tremulo, ac reciproco aere motu, seu
 fuerit collocat; neq; ab hac sca. abhorret Aristoteles lib. 2. de
 aq. C. 9. Opinio ista, quae nobis phisica apparet, sic tradetur; in eo
 posita idea nana soni, qd compon soni perceptory excitat, et sine quo
 nullus percipitur sonus; atqui tremulus aer, motus, seu scia bi-
 bras soni perceptory impen excitat, nullusq; abiq; co tremore,
 aut reciproco motu sonus percipitur, ut inductione, et experientia
 sponte; q sonus in tremulo, ac reciproco aere motu posuit videtur.

Primo em exp. docet, qd si ambe manus sole in se mutuo abri-
 fiantur impact, aer qui intra ipse tenent, et stragula extinguitur;
 Illi s. si na clastica respicitur, ac pca breves dies, et ridetur sonum
 dicit modo mag, modo minorem, prout praecipitur, h. m. ceta fuerit
 impubris. Tunc de manuy solis dicitur, id de quolibet corpore statueri
 videtur. 2. si pulvrae campanae, fuerit illud, si n. oculis, aere
 mana percipi possit; idemq; applicato exteriori parva, ream, et
 sonus sine extinguitur. 3. si scriptis vitae aqua rem plena labra,
 sui marginis digito spemias celerrime circyaco, itaq; excutatur,
 qui tandem aures, percellet, quando scriptus ipse, et inclusus in coti-
 quos tremulo, ac reciproco motu ciebuntur, et aqua nullum
 videbitur. Cuius g. vincula, soni in tremulo, ac reciproco aere
 in motu posuit esse.

sonus

Sic hinc tremulo isto ac reciproco aere
 nobis, qui ad ipsius elaterio potest vny dicitur, nullus fieri in
 corpore collisione possidet sonus, ut ex co. ista, quod si aliter
 qui in aere illa fiat collisio, suo uty edat sonus, id que experi-
 ri licet in his tanty corporib; que in aqua, sed in his et
 que in machina Pneumatica si propensioy aere remota collidantur.
 Nam certy, horis loquor potabile in ampulo istas hys ma-
 chine collo caty, educto aere, vis audiri, equae malis, et conti-
 nabili collisio n. aliter, quae per aeris fuerit aures istas
 potest esse possit. Quare, si sola corporey collidantur,
 quos est aeris verberate sonus operatur, ut qui ab hinc ma-
 doce a hys, uno abstrusio, et machinis hinc emittit, qd
 in his abri corporey collidantur pca curis tanquam vera soni sca
 adduci n. potest.

membrum impari motus, quo vibrat motus corpus sonus; in
id ad tremore suo aeris tremere, vibrare. facit in hys elasticis,
propter sequitur corporis motenti; sic si. aeris motus aeris proximi
suis tremere facit quodammodo. autem temporis pervenit ad eum autem
et hanc vibratio ite ad corporis pervenit, sed quod magis, i. motus
vibratio fuerit aer. hinc nunc quodammodo, ut longo tempore in
travale potest percipi ite a vultu iduc sonus in percipiam prop-
ter celeritas sui propagatio, quod hys tremuli motus.

unde ostendit eodem modo, illud ex sonu reflectione. Quod
sive potest nil aliud potest quod sonus ab ostendit totum corpus reper-
cipit. Si enim sonus, sive aeris fuerit in dem eadem regione
propagatur, facile accidere potest, ut in in corpore duntaxat ac solidi in-
veniant, ab illo ex eadem partibus reflectatur, et ad aures
nos, qui nunc deinde a hinc, pervenit. Unde si quis a seipso proxi-
mo loco certo spacio removerit, et repetitur sonus ita percipit, ut quod
sive plures voces plures sunt eam ac deinde recedo cadit prolatas:
si si propriis ad corpus reflectentur accedat, quod hinc singulis vibratio
et sine temporis quodammodo ad seipsum revertitur, quo profertur, et
unquam integras voces percipit. Sed si sonus in plura offeratur
corpora variis inter valis interale distantia, plures reflecti potest;
et ad seipsum illi reflectiones tunc demum in iuxta dicta sequantur,
in unica echo, ad plures, ad aures eius pervenit; ut in aliis
locis ostendat.

Quod si? unde tanta vis hinc vocati ad sonum,
quod loqui vocem ad hunc, i. plus pervenit? Respondet,
non illud a multi plicat in ea tuba reflectione ac hinc
deducendum. Nam ut longum sic et sonus multiplici reflexio-
ne intenderit, ut percipi potest in cubiculo, quo pariter vocem
meminerit, in nubo, in quibus tonitruum vibrat; in hinc, in
qua scilicet bombus propagat et exercit. Tuba quippe illa
per longa e, et ex angusto in latum sic producta, ut tam in an-

quo tunc illud... ut tunc... duo latus... 1604
proprietate possunt.

Primum quidem aeris particulas in aethere ex-
tremo ventis tremulis motu impetibus qui inter alios quos-
dam sube ptes veritate, ab alijs. reflectit: unde sedq sube longiq
repro caput sonus plurimq augeri debet. Deinde, sic paulatim q-
plur sube, ut sonus qm. multiplicat reflectiones intertus ma-
jore aeris mole scilicet, nonq. in caeteris recipiat: sed q. lo-
nus in principia tenuis majoris in progressu vire acquirit
dy plures aeris ptes in eodem tremule, ac recipiat motus saepe
adulteris. Hac ed accedit qd vna inter alios integre maat,
et prout dy pellat, in oca pte dilatare, aut d. dispersere.

Quod
tandem in qua stantibus sonus locitane. De exponere officio ab omni
aeris tremore, quo subito magnus qd traxit semina. ^{hac}
quid. dy schematica impetus aeris tympany. vna q. vngenti producti
dico pater ostendit, qd hominibus vna curat, dy ex plura: etenim accendit
vna talis machina, producti vngenti pte pulveris, qui nullo
sunt, in aere vna dy. coloris dilatate ingente impetu ex angus-
to canale exierit, ex tenui aere per magis ductu, dicit, quod vna
dy. impellit, aer aut dy in elastico vna ad partem dy adhibuit,
magnas vibrates, coloris officio, qd dicit vna dy schematica
afficit.

De saporibus coloribus Caput 9. II

Sapores, et odores una quidem, qm eisdem fere principiis stant,
ne alius fortasse inter eos discernim intendit quia quid actus, se-
ryq. movetur pcut in odoribus hinc tenuioribus, quq in saporibus:
utraq. eiq. qualitas praesertim in pulvis salinis, sulphureis, et
oleosis vna, quib. gustatus, et factus organa l. pueri, l. melle
afficit. id prout in saporibus ostendit, quorum actio speciem legu-
ppus Chalc. lib. 2. de sap. Cap. 10. ribet, albus, pinguis, dulcis, ac-
er, acidus, austerus, acerbus, amarus. Non addit Medici in-
cipit, adeo ut vna dulcitate vna speciem quae regit dicitur
implete hinc

Sunt salura, pinguis, dulcior, acidior, aspori. 2205.
Acidior, et impropius, austerior, acutus, amarus.

Saporis riga in fig; et motu puleary pperit salinam, eodemque
sapiu corporis collocati videtur. In 1°, saporis in motu, et fig; puleary
corporis sapiu videtur: in eo ponit videtur saporis, quod quatuor organa
labiales, i. nobile affectu, aqua, melis, et fig; puleary corporis sapiu nar
diter, i. nobile gustatus organa, in lingua affectu: q. Illud ex eo vi
detur, qd si corpus sapiu lingua papillas nervosus et interna illis
membrana puleary pperit, ac debet, tpe acidior illius apor, qualis
venit in pipere, anapi allia, etc. Si lingua corrodit, aut aspor,
ut sal; aut acidior, ut acidior, aspor, etc. Si lingua lingua loricis
soluit, ac penetrat, aspor vocatur, ut mel, et aspor. Si lingua aspor
fig; aspor, i. aspor, aspor, aspor, aspor, aspor, aspor, aspor, aspor, aspor, aspor,
libo tridit, aqua saporis in multo abunde est aspor, seu aspor.
Si lingua aspor, et quodmodo aspor, aspor duo, ut abanthum,
dulgo, etc.

Carum puleary salina, esse et dicitur, non salinam,
ex puleary puleary. 1° enim corpus aliq; impropius esse dicitur, et dicitur
puleary, et tale e dicitur, ut in aqua exponitur. 2° a puleary salinam,
et salina via puleary dicitur, sicut videtur, ut in dulcior,
et amara, intelligi potest. 3° amaritudo, sua puleary, et adueto
sulfura, i. ex spiritibus sulfureis, quales est abundantia adducit. 4°
sulfura puleary, uti har dulcior, tunc quise. 5° sunt spes necesse
sulfura, i. dia aspor, seu salina, quae in fructibus ad naturam aspor, in
mundo, alijsq; corporibus salino spiritibus abundantia puleary. 6°
sulfura pinguis, quae in fructibus sulfureis, et oleis puleary, quales
in carne, medulla, et alijs corporibus olei, seu sulfureis aspor, sic
nec 3° aspor, et palea navissima, quae ex apta utitur, puleary
salina, et olei impione expungit, et in melle, et aspor puleary
tut.

Doxer in puleary quae subtilis sulfureis puleary, et
lino, et longe tenuiori, quae saporis, sicuti puleary. In 1° pars:
in eo videtur riga dozer, quod obactus organa, sine melleary nam
membrana sic expungit, ut dozer suo in nobis exister; atque puleary.

subtile, et nigrum et sulphureum membram illi expugnat, ac mox set,
 ut rati quod intelligit, ita ad verum redit, et odor in proprio
 subtile sulphureo et salino colloqui. inter. Alia multa rea-
 dia: 2. eij profolio subtile opuse, ut dicit percipiamus: cyathos
 corpus odoriferum affactus organo spijne requat, cyf. odor komponis
 lapu diasper. 2o. pfluvij illud salinis et sulphureis; cy ea, qu
 spijne salinis et sulphureis abijq; plus odoris effijant, ammas de ter-
 men, quz catoga, ut in accento pulvere pini, in hure, et alijs expa
 teatibus.

2a. 2. pars, npe spiritus illos in odoribus tenuiores esse,
 quz in corpora: illi eij spiritus sunt tenuiores, qui tenuiores, ac de-
 licatius organu emovere debent; atque odoriferu parte interioy
 nary membram, quz multo delicatior e. liny papillis, quas ripo-
 nes afficit, emovet; unde exactiones spiritus eij defendit, tenuiores in
 demulcent, pnterit ita corporibus paulatim motu emittit: q. spiritus
 sulphurei, et salini tenuiores sunt in odoribus, quz in corporibus. Spiritus
 aut illi in intera corporu odoriferu paulatim involut in hunc, vel
 ly spangone pnterit odor: isod. rosa pnterit nary, quz aduc rose
 pnterit, ipm. pnterit pnterit, ut dicitur. 2o ubi dicitur,
 redit pnterit calefacta, ac dicitur rose nary illud appetit inter,
 pnterit pnterit odor eij quod defendit.

2o circa fermentatione
 pnterit opuse, ut spangone odor, q. dicitur inguiterit in. 2o. sic
 atubra, et 2o. ubi, ac nary, et nary, ut quod pnterit;
 id si n. pnterit, et pnterit, nary quod pnterit
 odor. 2o. ubi dicitur nary, quz dicitur pnterit, quod dicitur redolent:
 nary in nra pnterit, aut fermentatione exactiones spiritus, qui affec-
 tur organu ledant, magis, magis, atenuat; et cy nary nary
 effecto, id organu nary de mulcent. 2o. ubi dicitur nary in 2o.
 de odoramyo, et alijs hujus generis. 2o. ubi dicitur nary ex pnterit
 2o. pnterit nary pnterit, 2o. pnterit nary nary
 pnterit nary

De qualitate occulis caput. etc.

~~De qualitate occulis caput. etc.~~

Praeter quibus, quae actenus nunquam fecimus, alias quoad ager- 227.
 est *Peni*, quae occultas appellat, quae eam, et nara, et nara,
 esse videtur, quaeque, si vixi, fatari volumus, nulle posse sint con-
 pory quibus, vixi ex his, quae, aduic, et spouat, vocant, qui in gen-
 tibus acy in fugant. *My abiq.* effectus vobis percipimus; si que
 sint se vices, aut quibus, a quibus, effectus patet, magna ex
 pte ignora. *Nel* actus, a quibus, quae compona ab igne cal-
 fiant; ideoq. calor inter quibus manifestas vulgo vocantur. Sed
 ubi non ferri, et magnetis attrahi, aut ipsi oppugnantur. Cum
 igitur quibus magica, seu vixi attractis, occulta scabentia a calore
 nro manifestas appellentur. *Nel* quippe magnetis, operis, vobis
 calore, qui in se magnetis, et utrobique effectus tantum, nra con-
 nocebatur.

At quidam de hoc re, huiusmodi quibus occultis, quae huius
 entibus quoad a ma aduic spectare vobis ferri, ad dno, pny, cupre
 cepita vulgo referunt, vobis ad *sympatig*, et *antipatig*. *Empis*
 vixi antipatig. *Sympatig* dno qualitas quibus amica, qua
 composita inuicem sociari amant; i. quae eandem modificationem, et affec-
 tionem recipiunt; qualem eadem quibus, qua magnetis ferri, hinc
 vixi patet *sympatig*; i. quae, pulvate una vobis corda, ab
 univosa resultat, etc. — *Antipatig* dno *sympatig*, et
 composita ubi inuicem repere dno in pnto; et appera, et dno, pny,
 nant. — *Antipatig* dno *sympatig*, ac vixi *obvoluta*, de pny,
 vobis, vixi univis compositis ad dno corpus vobis, a quibus vixi
 quibus *obvoluta*, in vobis. Sic vulgo *sympatig*, et *antipatig*, calidum
 ab aere frigido magis vobis vixi quibus *obvoluta*, et vixi
 vixi *obvoluta*, ut vixi vixi, vixi, et vixi vixi
 vixi *obvoluta*, et vixi vixi.

Praeter haec, et effectus vobis, qui amicitiam vobis huiusmodi
 vixi, vixi, quibus vixi ad mechanicas compositas appellationes, vixi, vixi,
 vixi: nec vixi esse *sympatig*, aut *antipatig*, aut vixi quibus quibus
 qui in huiusmodi affectiones, si vixi vixi, putant. Huiusmodi vixi
 vixi: si vixi sola ma, quibus vixi vixi vixi, vixi, vixi, vixi.

Ita et venenata corpora naturam sanguinis nostri perturbant, 299
 in melancholico, si fuerit phlegmatica adhibere, quae saltem huiusmodi sanguinis
 nostri naturam vitiosam, sic velut in scorpionis conflictu curatur,
 in scorpione ipse status veluti imponatur, quod venenata species
 que post scorpionis morsum in manus veluti ferantur, et homo generis
 peccati illius, qui in statu scorpionis corpora asperit, veluti a spon-
 gea extrahitur. Etenim innoxium, atque venis ab illa in sanguinem
 diffusum, non relinquitur, curatur, quod venenata illud venenata corpora fieri,
 canisq. hinc non curatur: unde certe quodam hominis generis mor-
 ventur, ac vehementer corporum agitate venenata species, et tunc
 e corpora extrahuntur. Et autem venenata quae a natura spe-
 cies, in Calabria prope Carenti non obvia, que dicitur Carentia
 dicitur, sed hinc curatur, si non sit que ad quibus quodam
 atq. medij opore peccati, explicare valentur, et quodam a eo pre-
 non letant.

7/ptimus

Libera septimus Physicorum.

De Mundo, sive universa.

Tractatus iste factus in integro volumine abstraheret, si per dig-
 nitate, ut per nati, inaequidantem. Sed quia temporis
 imparet, arguerit, adeo tunc Mena va illi peccati, ut plurima
 necesse, ea tantummodo scribitur, quae principis ipse pha-
 nomenon applicat apte judicantur. Et tractatus enim, hinc curatur
 sunt illud hinc nati, aliquid de ipse nati peccati, magis
 eam in hoc peccati temporis in sumere ptem hinc laudabile.

Magnus
 Magillo nati.

Caput I.

De nomine, unitate, figura, perfectione, et
 generatione, et magnitudine mundi.

Diagonas sive primus hanc universorum sphaeris ob electis eorum
 dignitatis nati vocavit. Veteres sive, qui ante Diagonas florere,

homo ipse rex sui operis videantur nos refertur. Aug. mundus hic
ab Abela defuit: opages ex celo, terraq. concrevit, aque ex his
naris, qui in ca strigo. Hinc mundi a Deo creati fuere facta ita de
est ex illo Genesi 1. in primis creavit Deus Caelum, et terram. Cre-
at illu 4000, aut cinque annis ante Moysi nati factum esse, et
quid an numerali tempore, statuunt accurationis Chronologi.

Joannes
Marcus

Mundi ingens, sive univerſus, in univerſis videtur causis Seu
per ingens num de Dei legem. Mundus per ipſu factus est
mundi ex no cognovit. Cuncta in mundi universis, partibus et regibus
a causis. Hinc refertur ans debet illorum Philosophorum opinionem, qui plura
mundi de facto concrevit fuere. Omnia 6. de quibus spacio ad Deum
creata fuere ex prime causis et secundis causis. Haec Deus 1. di
Caelum et terram, ac potens inter creavit. 2. aquas ab aquibus diverſis
pluribus relictis a fluvialibus, inter ponit flumina, barres, repas
uit. 3. aque ipsam, que universam terram superficiem obducent, ab
unda, seu stagnante reponit, ut maria, et inter mittit apparentes plu-
tan univerſe creavit, quibus terram facies ornavit. 4. videns, et plu-
ras et gradus, sive 1. de creator nova lucis, metu, et affec-
tionibus illustravit. 5. pueros, et ab eo aque reſta produxit.
6. pecudes, et hominem ipſu creavit. 7. tandem ceſavit ab o ope-
re, q patruerit.

Mundi fig. sphaerica est, Fig. solis, et mundi,
aliqui plures proponunt. Sed eorum rationes non tales esse videntur, quibus in-
venire res ostendat, et aquibus facile diverſitas non possit. In universis
mundis ita non omnium genera, que possidenda sunt, amplius ad univerſu
notitia, et perfectio a Deo creari possit, perfectio taem aut
plurimum haberi debet. Ceterum universi perfectio in universis
ordibus, varietate, et integritate per omnium partes. Haec aut ita in illo re-
ponit manifestissime ostendit tot ad hoc omnino locis disposita
cetera periodo reſoluta; tempore reſolvitur omnino lege reſolvitur;
in univerſis ferè volucrum, puerorum, plantarumq. speciebus diverſitas ad
coloribus, figuris, et proprietatibus partibus. Sic ut Deus ipſu
die reſolvitur ceſavit ab o ope, q patruerit, sive curata, q
fecerat, et creant valde bona.

scilicet v. Cantuarii, quod ipse quodq. spacia, quae a nobis imaginantur, sunt
tota extentione parva, deinde composita esse putantur. Et opinio
est aliis asperit debent. Imo licet minus a deo creati infans po-
tenter, certum tamen hoc tenent; expressit enim a seculis lib. de creatura
de deo scilicet in auras, portiones, et mensuras. Quanta v. in mundi
extentione ille solus novit, qui admirabili studio ac cuncta creatura
cateris deus. Sed tamen veritas dignissima, tantum solum
vultu extentionis, quanta idcirco nobis peragendum par esse possit
munitur eorum Philonem opinio, libens est in unum, ut opinatur
rendat, et in tenuissima caelesti substantia movet, nihil aliud in
videtur, et extentionem unum hoc tenent, quae quanta, et delectationem
de, caelestium, quae ab ignis splendore empyreum vocatur. Quae
videtur, et virtutes, magis ex accuratissimis astronomorum
observationibus videtur, divinitus quidem possumus, quae maxima
certum debeat caelestium magnitudo.

Quae summa summa Astronomo-
rum opinio dicitur, scilicet, aliorumque siderum partem magnitudinis dicitur a be-
luse 2. 1666. videtur majorem esse dicitur, quae velut ipsa a sole dicitur;
cypria dicitur dicitur a kata sit leucany hispanay 22, 60 66, aut do-
tertia dicitur a dicitur leucany hispanay 63, 100, 66, 66, 66. Si
nuncius iste duplicetur, ad quatuor dicitur dicitur, quae 2423 leucany
spectatur, esse diametrum sideris caelestis, in quo dicitur dicitur leucany
425, 410, 335, 156. Quae autem circuli peripheria sit respectu diametri sit
355 ad 113, ut dicitur Adrianus Clavius, quae videtur dicitur Clavius
nuncius in terrae ambitu dicitur, predicto diametrum dicitur dicitur
peripheria leucany 364, 460, 341, 640. Quae v. maxima futura
e dicitur caelestis amplitudo, si in omnia sidera caelestia a terra dicitur,
sed ita potius, quae minima nobis apparente, ut quodam dicitur de
Luis in supra dicitur, quae hominibus ope telescopii conspiciuntur, ut quodam
aliorum nuncius spacia.

Ut aliqua tamen ratio intelligi possit, etiam
nuncius amplius dicitur, subest. Et quae ad dicitur. Itaque supposita
nuncius dicitur dicitur, quod si globus dicitur, qui est totum

belico immortali, unico minuto 2. tempore, loco exasperat. Jam illi enim
 spiciti, tempore ead. velocitate morantur, si nisi post. Tunc ad amorem, ipsam
 ad proximas stellas intransant, perveniat regiones. Quid si ad ultima
 idera, ad Comperei spatia, ad videri limites properaret? Hic, qui reus
 perpendente, nullus erit, quem tanta quavis advenire de seipso infeg
 Dei potest et majores venere, exclamatione ex Propheta: Domus Dei, quae
 magna est domus Dei!

Caput 2.º

De sphaera haemillasi sive de primis chomographis elementis.

Chomographia vocatur descriptio mundi sive, unde cosmographia
 prima chomographia, et Geographia terminis sphaericae dicitur. Felici-
 ter exposita in sphaera, quae haemillasi vocatur, quod illius superpes
 pluribus circulis veluti haemillasi dividatur, cujus inventio Archi-
 mede habuit, et cujus effigies fig. 1^a Tab. 1^a exhibetur.

Itaque
 sphaera ut a Geometria dicitur, est corpus sphaerice unice superpe ston-
 ty, in cuius omnia puncta reperitur, a quo licet ad superpes ambiente ducte
 sunt aequales.

Centrum sphaerae est punctum illud, a quo licet semper sphaera
 ad sphaeram superpes ducitur. Puncta sunt illa puncta, circa quae revolvitur sphaera,
 sive sunt extremities illius diametri, circa quae revolvitur circulus, dum
 sphaera praedecurrit.

Axiō est linea, quae per centrum haemillasi utriusque pol-
 y extenditur. Dum sphaera circa duos quoscunque polos revolvitur, et
 axem, in illam superpe primario circuli descende possunt, in quibus alij
 sunt majores, alij minores.

Clasores circuli in sphaera dicuntur illi, qui
 per centrum sphaerae haemillasi, eandem in duas partes aequales, i. et terminis
 dividunt. Minores circuli sunt, qui sphaeram ipsam in 2. seccamenta, i. sphae-
 rae partes dividunt, namque per ipsos sphaerae centrum haemillasi, et qui pollos
 sphaerae proximiores fuerint, et minores sunt. Circuli in sphaera
 paralleli dicuntur illi, qui quoscunque inter, sive quos descendentem at

sphaera dy circa duos polos revolvitur

Hic explicabitur factum- 303

colligi poterit illa, quae in Calenti sphaera descripta sunt. Supponitur, ut videtur, sphaerae fig. hanc, quod quatuor incertae sphaerae huiusmodi astarti poterit.

Ubiq. sphaerae l. mundi centri e' terra, quae dicitur, ac Caelo operata, huiusmodi taberi poterit, nisi dicitur centri e' centri e' d' terra.

Duo sunt de mundi. Solis (Graecae quidem ser. dem. i. quae e' cent. ac revolutio) circa quos perenni motu mandant sphaerae. Deorsum sphaerae. Cuiuslibet sphaerae dicitur arcticeus, nisi vocatur, quod illi oratione proportioni huius, quae antiarcticeus, Graecae arcticeus, et vocatur mundi ptem respiciat. Aliter antiarcticeus, nisi meridionalis qui arcticeo diametrali opponitur, et in meridiana mundi pte situs. Arcticeus tempore ab illis, qui Caelestis in columnis dicitur; antea s. a nobis et pte in poterit.

Ac rursus mundi e' illa huius, quae a nobis scipis per terra centri, e' d' Caeli ad utraq. polus ducta.

Præter duo illa puncta alia duo in sphaera scipi solent, quorum s. per se capiti nro immiserit; dicitur Arcticeus zenith. Id e' verticale aliud s. illi oppositum pedibus nris subiectum; vocatur nausus, id e' lineare oppositum.

Decem circuli in sphaera dicitur solent, s. majores, scilicet Equator, Megarianus, Horizont, Collocatus; et duo collari; et Azimuthales, duo rursus proprie, et duo pollucen.

Equator e' circulus major, qui sphaeram in duas ptes aequales, australem sphaerae, et borealem dividit. Cuius, ac Equator s. qui e' sphaerae solum in illo loco in anno oritur, dies, noctes, et dies efficit. In hoc circulo n. solum tenentur longitudo gradus, ut alibi dicitur, s. e' Solis ac sidery motus nuntari solent; e' p. per 360 gradus, hoc e' per circulum integrum. 24. horary spacio moveri debent, singulis horis 15. gradus supra Horizontem ascendit. l. infra Horizontem descendit.

Horizont, sive zenith, e' circulus ille, qui superior, nobisq. spectans mundi ptem ad inferiorem invisibilem dividit; ut si in plano paterebatur.

loca oculos cunctos, somnia vobis ante parva nobis apparuit,
quod tulerit nunci, et formidat insanas invidere sapientum. Mercurius
non Saca e, et nunci ac fuisse facient.

Mercurius e cetero ille,

qui per utrumq. polly, atq. per zodiacum naves transt, et supra
Horz. popla invidens, sphera dividit in duas ptes, Orientem
et occidentem. Mercurius autem dicitur, quod ex hoc illud intelligitur,
quod dicitur in hoc cetero notum quodam latitudine, et aliter polly, ut
in pteis et pteis abominis.

Et hinc cetero, ut patet, quod immobilis, et a-
mens esse debet per quodam rationem, et modo polly, circa quos ille de-
cubuit, in eadem ubique. Luna si pteis cernitur naves in ringulo
sunt dicitur, Mercurius, qui per illa transt, et mutatur.
Musarum hinc, supra quod aliter, popla invidens debet, et
Sola aliter, qua planetarum motus in pteis sidera, ut in vobis du-
no motu circa equatorum parat, et Orientem in occidentem illud de-
cubuit, et in pteis ad aliquando ad vobis accedant, aliquando ad ab-
sent, ultra circulus, et Zona in sphera vobis cetero, in qua pteis
planetarum motus peragitur, quod Zodiacus dicitur.

In Zodiacus

e circulus ille major, aut Zona, qua sphera ambit. Cuius in pteis
aliquo hinc locat, et ab illo vobis in duas ptes pteis dicitur, qua-
ru ab una ad polly arctice de clinat, altera in ad antarctica:
maxima vobis utriusq. pteis declinat ab equatore e gradus 23° et
dimidia. Hinc et polly Zodiacus, pteis vobis illa, cetero quod notum
vobis pteis, ut in illa Zodiacus decubuit, gradus 23° et dimidia
a polly vobis accipit.

In Zodiacus media hinc reperitur, quod eclyptica
no cetero vobis quod in illa planetarum, et vobis eclypsis vobis.
Hinc tempore vobis Sol de annis motu per Zodiacus vobis,
et ringulo vobis ringulos sine gradus in illo peragitur. Cetero
vobis planetarum hinc in ab eclyptica, et Zodiacus medio ad vobis,
et ad vobis ex vobis, et per vobis gradus ab eclyptica vobis.
vobis hinc Zona hinc pteis, hinc aliter pteis, 20 gradus hinc
habet.

Hinc aut Zodiacus superior, et hinc vobis pteis pteis dicitur
in quibus vobis hinc, et vobis hinc hinc, hinc vobis vobis -

ne
V. Ingo, Libraque, scorpius, Sagittarius, Capen, Amphora
pices.

Supra istos regis, aut caracteribus supra scriptis
indica.

Puncta illa, in quibus, ut antea dicebamus, Zodiacus Equator
secat, et ab illo natus sunt, Equus Capricornus, et Liby dreyer;
illa v. in quibus maxima declinatio, l. dextra Zodiaci ab Equatore,
Solsticia Canceri, et Capricornij accepto, nisi nos a proxima
rotatione, supra veritas sequentes

Hec duo solsticia faciunt Cancer, Capricornus;
Sed noctes Equant Aries, et Libra dreyer.

Ita tandem Zodiacus circulus iste, qd. d. significat, ac animat,
eo quod istos ration, sive regis in eo expresserit, antequam de
signant.

Circuli q. certis sphaere circuli facile describere. Circuli
enim ille, qui per utroq. polos, et puncta equantia duarum, colu-
mno equinoctiorum vocat. Ille v. qui per utroq. transit polos,
et puncta solsticia, du. colu. solstiorum. Deo s. hi duo circuli
colu. l. muniti dreyer, quia ex per utroq. polos transeunt, et
ab ea ex. polis infra horizontum sepeunt, a nobisq. videri
nequeat, utroq. ille circulus ab horizontante secant, et sicut
munitus reliquit.

Circuli qui Equatori paralleli per polos
Zodiaci transeunt, sive qui des. circuli a. polos Zodiaci, dy. sphaera
circa p. partem a. v. polos mundi venter, polares vocat; v. dreyer
ut. quos, qui circa polos ant. antarecticus v. qui circa g.
tropicis. Circuli denique Equatori paralleli, qui per puncta solsticia
dreyer, sive a. p. solsticialibus describere, dy. sphaera circuli

2^a pollos rectas, tropica, id est orientales, dicitur; quia ex Soli
 recedo ab Equatore ad illos pervenit, ultra non progredietur, et rursus
 ad equatoris ipsi revertitur. Tunc pollos archico proximiora, tropi
 Cancra; tropicus s. Capricorni, qui ad pollos antarcticos in
 clinat; et ex Melaois Cancra, et Capricorni, qui in his
 locis reperitur, hujusmodi circuli rectas vocant.

Præter circulos istos
 sunt alij minores: s. qui designantur 365: ab Equatore ad tropicos,
 qui paralleli dicuntur dicitur, namque dicitur anni designant, eorum
 sol. motu per annum describitur, ita ut quævis die efficitur
 ab alijs dicitur. In globo autem, et circuli Geographicis ab Equatore
 ad utrumque pollos novem describitur circuli in parte paralleli,
 quorum quilibet 10. tenet gradus; decemque pars latitudinis de-
 riget, et pollos clivatos: hi enim, qui sub Equatore degunt,
 nec quibus Equator verticalis est, nulli latitudinis hant, nec pollos ob-
 clivatos, ad pollos eorum tenentur in parte in Equatore, et horum
 in mundi pollos: actum qui sub parallelo reperitur, aut
 20, etc. gradus hant latitudinis, totidemque pollos clivatos est respectu
 illorum; quia qui quibus ab Equatore versus pollos dicitur, tantum
 pollos circa illius horum clivatos.

Hinc pollos clivatos
 quævis latitudinis locorum, sui dicitur tenentur ab Equatore, et pollos clivatos
 nec alij aliorum equatoris officio de gradus. 1° mechanice
 per globi axe ita demonstrari potest. Utique pollos ad quæ
 horum, ut in sphaera recta: cuius pollos in parte clivatos,
 et tenentur in Equatore incidit. 2° si pollos ex alterutra parte dicitur,
 nec attolle decem gradibus Equatore ex ad versus a tenentur to-
 tidem gradibus versus horum, dicitur, et quo plus attollat
 pollos, eo plus a tenentur Equatore remota dicitur. Quævis pa-
 ralleli clivatos equatoris locorum latitudinis. Sed de his
 infra rediet sermo.

Sphaera prima est, quae ad orientem, quae ad occidentem, quae ad
 ra inclinatio, et portiones egrediuntur supra horum. dicitur.
 Si circulus egrediens per tenent. namque, et horum. perple in-
 ritat, huc uterque. pollus in horum. ne perierit, et perple ad-
ca recta, et quae egrediens, et circuli a sole descripti sunt anguli
 in horum horum. Si v. circulus egrediens e horum. partem, huc
 pollus loci horum occupat, et sphaera parte, vocari, quod
 sol quaedam circulos horum. et egrediens partem describit.
 Porro si circulus equator obliquus superi horum inclinatus,
 et pollus inter tenent, et horum. ne perierit, huc sphaera erit obliqua,
 quod egrediens obliquus recedat ab horum.

Qui sphaera unaqueque
 huiusmodi anni tempore noctes diebus equaliter habeat debent, hoc
 est in perenni equo. Qui v. sphaera partem horum de-
 cipi, noctes unum, atque unum die, sex mensibus, atque habent.
 Qui denique in sphaera obliqua superi, duo tantum diebus
 noctes egrediens hanc possunt, et cetera intelligi. Quod ut in-
 telligi possit, apponitur pars huius die, et videtur quod Sol quidam
 movetur; aliterque ab oriente in occidentem in horum spa-
 cio vel circuli abripit, et circulos egrediens partem. Sed cu-
 bit; qui motus duratio, hoc aliter, aliter v. sphaera, quae ab or-
 cide in orientem per Zodiacum, ita remanet, ut singulis
 diebus unum per gradum, et unum anni spatio omnia 360
 graduum per unum sphaera.

Cuius igitur Sol singulis diebus motu proprio
 novem in Zodiaco locis acquirit, et per unum tempore diebus diebus
 motu duratio eius circuli egrediens partem describit, et per unum
 diebus singulis novem diebus circuli peragret; ut praesentem

inter tropicos Canceri, et Capri. Iste circuli intelligi de-
 beat, quoniam quilibet per singulos annos a Sole percutitur.
 Si vero circuli quorundam inter se iniquales sunt, eodem tempore, cum
 Sol hunc spatium quod dicitur et novum comprehendat, percu-
 tita, velocitate quod mota majores, tunc tunc minores

Itaque supponitur, facile demonstrabitur, quod de diversis oblique ponit
 nisi quod fuerit. Itaque, deo non nisi a solo intelligitur, nisi temporis
 spatium, quod Sol super horum, movet, et aliquo circuli per percu-
 rit; quod modo non est spatium illud temporis, quod Sol infra horum
 movet, et movet; circuli per percutit. Quod si ipsa spatium temporis
 detineat, noscitur, tunc per percutit, quod ita respondere
 debent, ut major circuli parte in tunc longiore tempore percutatur,
 et minor minor. Cuius itaque in obliqua recta Solis, et per cir-
 culi, qui parte non equaliter, percutit supra horum, in tunc, deorsum
 et infra a solo horum, aliter, tunc horum illorum parte supra horum
 tunc, aliter in infra horum ipsi reperitur; quia igitur tempore
 spatium, et circuli per, qui a solo supra horum, de tempore, et in-
 fra horum, nocte percuti debent; deorsum nocte dicitur eorum equa-
 les.

Quia vero ipsi circuli in sphaera oblique oblique inegla, et ab ho-
 rum, recte (si spatium excipiam, qui a horum, bifarius tempore
 dividit debet) inegla sunt spatia nocte, et de a solo percutenda;
 nocte. Deorsum vero per, et quo circuli parte non supra horum,
 elevato proximius fuerit, et major parte, illorum parte supra
 horum, videbitur, deorsum parte longioris erit, quod si percutit ad
 parte infra horum, de parte accedens, tunc percutit.

Postremo

circuli, qui a solo deorsum in sphaera parte, tunc parte, et de
 horum parte, et aliter tunc parte supra horum, in parte, aliter
 et equaliter in parte horum; quando Sol supra horum, reperitur,
 spatium tunc deorsum, tunc percutit, et deorsum, efficit;

quandiu v. infra horum portus circulos atq; aliqui. Tardius p[er]tem
 percurrat, hoc e[st], sex reliquis anni mensib[us] occultaverit, et nos
 apparebit. Sed de hoc late, ne propt[er] brevit[er] simus immemore

Capitulum 4

De principiis mundi similitudinibus

Cum homines constantes adeo idem modis admittant
 rem, illorum caas iniquitate cupiebant, sed ex aliq[ua] parte deficiunt
 de illis n[on] potentes, sanien hypotesis circumscapere, quib[us] ad modis
 illa phena explorat potest, hinc facile apparet, q[uo]d in hypotesi veru[m]
 tan n[on] requirit, sed ali[is] ut in illa veritate, et n[on] requirit supponit,
 ex quib[us] deinde vera sequi valiant. Habet e[st], quod hypotesis illa me-
 lori certius habet debeat, in qua o[mn]i phena feliciter explicata. h[ic]
 igitur hypoteses celebratissimae. n[on] L. Ptolemaica n[on] Coperni-
 cana, et Galileica.

Systema Ptolemaicum

Sit. P[er] h[ic] dicitur e[st], quod Ptolemaeus utitur ei p[er]ne many
 adhibuerit, n[on] q[uo]d illud color optineat. In hoc systemate, quod
 2.2. representat, tota Coelorum sphaera in suddey p[er]tinet, aut
 Coel[us] sive, quor[um] supremus est immutabilis sive Coel[us] Coelorum
 et empyreus vocatur. deinde sequitur duo Chrysalini, tunc loco
 1. mobile, sive caly stellas, in quo videtur fixa novena.
 De 1. mobile Coel[us] sive, quod quor[um]q[ue] quor[um]d[am] inferiorior
 planetary orbis ab omni in secusq[ue] capi. et in 2. horarum
 spacio. sequit[ur] deinde 7. planetary Coel[us], in quib[us] pl[ur]i singuli
 circa telus hoc ordo novena, ut in his Coel[us] sive n[on] im-
 mediate Coel[us] stellas, deinde sive, t[er]t[er]io Martis, deinde sive,
 Venens, illa curat, postmod[um] sive. Quor[um] aut[em] Coel[us],
 sive sive, o[mn]es sive sive sive in quor[um] modo stellas h[ic]
 immobilit. ex illis sive empirey, duo q[ue] Chrysalini immobiles

ut; aliorum v. singli motu aliquem habent.

310.

Septima Copernicana.

Nicolaus Copernicus Canonici Laurisensis Ecclesie in Polonia, qui ad annum 1543 floruit, ab anno 1543, usque ad annum 1571, in Polonia, sicut memoratum est, deo et M. J. P. deo in d. p. Solis in mundi centro immobilis fixatus; circa solis autem et Mercurij motum aduerso & eorundem motu, spatium; atque Venere, sed in maiori circulo ferri ait. Tercium mensurans, quod dicitur: quod de hinc velus, quod est ex 7 planetis esse supponit, quod circa solis per celestium motum hinc unius anni spacio per circuli Venere et Mercurij Coelos includit; quod quidem hinc motu annuo 2 anni temporum viciniam explicat. 1. succedit Mars, qui adue amphote circulo sui circa solis circuli absolute intra duo circuli annos. 2. sequitur terra cum satellitibus, quos seculi velus, qui in eorum circulo solis circuli per se intra annos 12. C. succumbaturus amplitudine circulo solis circuli intra annos 30.

Ad hoc praeterea hinc rationes demonstrat et hinc de annis motu solis circulo, alij motu hinc, quod est hinc spacio in se hinc circa primum autem revoluit ab occasu in ortu, quod quidem motu hinc ortu, deinde, videtur quod. ortu, et occasu explicat; quod est hinc ab occasu in ortu revoluit, nobilitate inco lenit, ad supra dicto modo veniens ortu delatit, videtur veniens occasu ferri videtur; sicut est ad nobis videtur esse in quiete, de motu annuo hinc inter ortum et ortu apponit, libere hinc, hinc. Circa hinc autem tangit ortu motu hinc, sui revoluit 27. d. hinc circuli concludit. Deinde circa solis motu hinc per ortu per primum intra se explicat; postea Iupiter, et Saturnus, et supra dicitur. Quod de hinc hinc hinc quas immobiles esse supponit, in circulo amplitudine per alios explicat; in in 3. fig. tab. 3 videtur licet.

Septima Theoniana.

Theon Magister, nobis Olavus, et plurimorum in Theoniana, co, 179. ambagibus abhorret, et Copernicus de hinc hinc adueniens, quod hinc hinc motu hinc hinc, hinc hinc, et accu-

ratiōnis obedi. non hunc, episcopatū, qui plurima quōs ex-
 cet, et potētia Copra, hanc omnia, si tamēdē p̄mēdēdē imos,
 modis. Hōc itaq; extrema, quod ab aīe Thilonico nos dōmūt, fo-
 lūy in octavo Unūsi collocat. Imobly: veluti Tab. 4. repr̄sentat
 Deinde Ling. hanc, nūq; moty ex parte in Octavo circa illy agēty unūsi
 mēdū spaciō. Sequit̄ Sol, qui in ingē a terra dōba locatū, circa ter-
 ra. tanquā octay eadē curvū unūsi armī spaciō mōdēdē.

Ceterū alia plāz
 nre Mercuriū, Venus, Mars, Jupter, et Saturnus spaciō mōdē per
 orbūm exēst q̄ n̄ hanc, sed Sol p̄o octo p̄cipiūt; ita tamē ut Mer-
 curiū nūq; cūculatō circa Solē. 3. cūculatō mēdū p̄magis spaci-
 o, Venus mēdū octo. Ceterū dūctō armīs. Jupter 12. et Saturnus 30.
 Ceterū ex Sol sup cūculatō per Jōdiay unūsi armī spaciō spaciō,
 quōq; planetas eadē temporā spaciō cūculatō. Sequit̄ deniq; p̄mēdē, hanc
 p̄cipiūt. Ceterū dē, quōs ex Mercuriū, et Venus p̄magis dōmūt. Sol, aut
 orbūm hanc unūsi n̄ includunt; ceterū ceterū planet, qui, ut p̄o Sol
 magis dōctō, amphōmō mōdē cūculat; et nō optima intellēctū, quōd
 Mars p̄ p̄mōmō, p̄ dōmūtō hōc hōc, tanq; in Sol, p̄ supra
 q̄y apparet; nō orbūm Mars p̄ p̄magis Sol cūculat aliqua nū
 p̄te hanc.

Notandū imp̄er, quod dōctay Thilonico, 1° mōdē admittit,
 qd unūsi cūculatō magis nūq; suo mōdē 2^a hanc spaciō, ab orbūm
 dōctay dōctay. Ceterū dē dōctay qd Luna, Sol, atque Jupter, hanc unūsi
 licet spaciō dōctay unūsi mōdē cūculat, magis tamē velocis, atque
 ita nūq; cūculatō Ceterū p̄mōmō. Dōmūt aut Thilonico, et Cop-
 nicanī mōdē, quod Ceterū dē hanc, nūq; in cō aut in alienatō p̄magis cū-
 culatō dōctay hanc, qd aīe cūculatō dōctay. Dōmūt imp̄er, in dōctay
 nūq; Ceterū. Copnicanī tanquā hanc nūq; dōctay, sup ceterū ē Sol.
 Ceterū dōctay, atq; aliy dōctay 2° Ceterū spaciō, ita ut aliqua nūq;
 hanc nūq; cūculatō. Ceterū dōctay. Ceterū ē imp̄er. Thilonico ē
 Imp̄erū p̄mōmō, et Ceterū planetay cūculat.

Ceterū aut Thilonico
 conica hypotēdē tanquā Thilonico dōctay mēdē mōdē p̄magis; tanquā hanc
 nūq; p̄magis tanquā hypotēdē ad exp̄licandō dōctay mōdē dōctay;
 quāntū, aut alia dōctay, dōctay n̄ fuerūt, aut Ceterū alia hypotēdē
 aliorū dōctay mōdē exp̄licandō, quibz Thilonico imp̄er, episcopatū.

debat. Hac rase Thiconicy extrema, ut probabilis, et vera
similiter ab Aristotele mis. Constat.

De Caelorum substantia.

Caput 3^m

Aristoteles Caelorum substantiam ab elementis diversam
esse putavit, ut nihil proinde caelestium, et sublimiorum corporum materiam
essentiam, et nobilitatem quosdam ratione generis caelestia corpora, posita ab illo
epidemiensis. Non Aristoteles ab igne solo, et Dei nihil voluisse ut
Platoni videbatur, sed ab igne esse, cuius ex igne principis Caelorum
matiam incorruptibilem esse arbitratur; idque variis modis, quibus
testatur. Primum dicitur. In quibus, inquit, componitur Caelo, et
corruptibilitatem inesse potest, qui omnia sunt, quae sunt, et sine quibus
aliam materiam, et corruptibilem inesse potest. Certe ut aliqua sub-
stantia corrupta motu suo seipsum debet. Cuiusmodi Caeli circuli in
seipsum, qui complexi, et motu suo habent. corruptibiles esse non po-
tunt.

Idem dicitur sententiam Aristotelis dicitur: sequitur iuxta traditionem
isto generis tempore memoris, nil mutationis dicitur nec in toto
ultimo Caelo, nec in ulla parte propriam materiam. Et id, ut dicitur
placuisse omnibus. Deinde dicitur (a) dicitur dicitur, qui Caelorum regionem
sine ratione esse imaginari, et in qua dicitur dicitur, veluti quidam
tenues filamina quaeque sensu diffundantur) Caeli substantiam
esse, et tenuissimam, mobilem, et particulam esse componentem,
quamque etherem nomine solent appellare: quamvis Carte-
sius dicitur elementum nomen usurpaverit. Neque suspicandum
nullam inesse eam materiam, quibus Caelorum incorrupti-
bilitatem probare conatur; atque superius observat-
ionibus evidenti, ipsam quoque siderum, Caelorumque
substantiam corrupti posse putant.

Corrupti posse putant.

Ymagines Caelorum subter ab elementari densitate esse, et transire
 quales, colorum, nigrum, fuscum, et cetera, in illas non reperiri, nisi aut non
 quibus, ut ipsi arbitrantur, uniuersae quomodo fuerint p[ro]p[ri]etates, et nulla res,
 (ex parte affertur) possit, quibus in inuicem, prouea. Cuius mirum non uideat
 potest, sed in illa parte transire, et elementa quibus corpora Caelorum
 negant, nisi quod illa circuli motu ferant, quam uniuersa motu; quo corpora
 locali agunt, et corruptibilibus conuicis aliqua esse debeat, ut ex motu
 recto corruptant, et circuli in corruptant inferant. Deinde respiciant
 quibus potest, in quo quoque circuli motu transire reperiri. Eane in Philo-
 sophia, ac Ethica h[uius]modi corp[or]a et motus, et motus inuicem
 queantur.

Ad utrum clarum anquam, fide respondit, quod licet plures
 materiae in Caelo fuisse fuerint, ob naturam suam a nobis deprehendi non
 possunt. Contra non in Luna, l. in cetera parua esse, licet in materia,
 que in globo h[uius]modi fuit, non praecipue. Quod autem non sit an-
 tiqua, sed quod accretione motu obseruata inuicem, plerimas in Caelo mu-
 tationes obseruati. Nam noua in Caelo esse, et non esse, illas
 Astronomi obseruati. Maculas deinde, que in Flammarum omni superest,
 presentem s. in Sole, modo ex parte, modo in parte, modo certa quibus periodo
 circa illi girare operari. Nam aut quod aliu[m] conuenit p[ro]p[ri]etate, que con-
 ruptis esse Caeli, aut quod corporum Caelorum subter.

Sed per h[uius]modi Caelorum
 subter p[ro]p[ri]etas inquiri debet, salua n[on]ne, an fluida non sicut Cali-
 p[er]a, et Caelum sicut aer illa sicut, quibus aliis n[on]ne, so-
 lidum esse defendit. Sed non sicut illa, et fluida esse subter p[ro]p[ri]etate,
 in qua Planetas, ipsaq. n[on]ne, que inuicem deest, licet inuicem moue-
 ant. Id aut clarissim[us] obseruati s. d. Astronomi p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
 Ceteri eni p[ro]p[ri]etate existunt omni n[on]ne, Planetasq. et circa p[ro]p[ri]etate
 app[er]t[ur]e, sicut in modo clarescit, quibus sicut inuicem p[ro]p[ri]etate,
 circa sicut, sed inuicem deest, que circa illa, sup[er]est p[ro]p[ri]etate, illa-
 curu et p[ro]p[ri]etate circa Sole girare, et t[ame]n inuicem Sole, s. circa Sole-
 ny, alio de forate, et Planetas aliu[m] inuicem p[ro]p[ri]etate inuicem, clarescit

aliquid prope, aliquido remotior a terra, quæ sit ipse Sol; cometarum in
 eadem regione iniquiter quoad orbitam peragere etc.

Nec, aliquid innumera
 alio ostendit, Cœlo fluidum esse, ac et hæc, tenuissimam, rubram aërem;
 ut illud ostendamus quod si Cœli si ceteri fluidi, si adeo pellacide forent,
 si aëris aërem puberit; aut certe idem aërem in illos incedentes ita repugnet
 inclinari, in dicitur amari deberent, ut neque idem motus, locus, et
 ordo carbo starent, neque cetera sequerentur, quæ in Cœlo et in corpore
 admetamur.

De parallaxi siderum.

Capitulum secundum.

Parallaxi vocatur Luna, quæ inveniuntur in partibus, quæque per astro
 in finibus, quæ ex diversis locis spectantur ad diversas quoque loci per referunt. Hoc
 autem in fig. 1. Tab. 6. patet intelligi. Si enim terra, a, in qua duo radii
 spectantur, vult in puncto b, et c, cetero quocumque in C Luna d, apparet in I,
 et Marte C in d. Luna autem erit in b, Luna d, in I, et Marte C in c.
 deprehendit, primumque ambo Luna, et Marte si in eadem Cœli parte, non prope
 eandem stellam existere videntur, sed ad partes Cœli diversas, seu ad diversas
 stellas referunt, eoque major futura est aspectus diversitas, quo astro
 fuerit terre propinquius, ut in ipsa fig. cernitur. Nam si astro fuerit aëreana
 remotissimum, quale est in L, ita ut terre magnitudo neque illius distantiam
 minime sit sensibile, aut puncti instar sit; tunc astro illud in eodem loco ab
 utroque spectante spectetur.

Si quis in Mydi centro fones ostendat,
 nec verum astro loci percipiat, ut si de terra in centro Mydi, et fin-
 gar aliquis in terra certus, in Luna sub his stellis videbit, quibus
 Luna supra respiciat. Si quis in terra supra habitet, sub alijs de-
 in videbit, quæ nisi fortasse in ipsius sensu Luna spectat, quæ
 autem hæc sunt, et apparenti loci occurrunt. Si ergo telus in centro
 (Tab. 6. fig. 2.) et Luna L, sequitur ponitur in eadem Luna videbit,
 in C, sed quæ videntur in b; ita in d apparet, ac si aut C d.
 e. d. vera, et apparenti loci, quæ parallaxi vocat. Sed si aliter
 ex spectantibus statur in A, et aliter in C, cum Luna sit videntur
 tunc, quoniam ad unum verum, et ad unum apparenti loci in d, puncti con-
 cidit, nulla futura est parallaxi in Luna, sed ab utroque respiciet.

Cap. paralaxi perinde dicitur dicitur aliquid, ut una incedat, quia
 puncta dicitur Luna, idque per hanc numerum, seu mensuram laterum,
 et angulorum iuguli A B. F. cap. lateris A B. e. dicitur semidiameter
 radii, ubi nullae paralaxi, id est ubi semidicta dicitur, a qua paralaxi
 seu aspectus dicitur de omnibus, nulli hanc rem magis per se dicit
 aliquid autem, prope immensum autem a tellure dicitur, hinc nullus quocumque
 dicitur in quibus modis reperitur.

De sideribus Caput 7.

Plerique ex Arabi Philo. nonnulli esse idem subiecto arbitrii quod
 nunc in sideribus lup, et calor reperitur, quod de ignis propter convenientiam.
 Certe autem, qui sidera fixa sunt, veluti Solis, et nonnulli quod
 nunc in nos dicitur Soli apponitur, circa quem veluti centrum et centrum
 Planetarum singula motu, in singula sidera aliorum motus certum esse de
 bent, circa quod alii Planetarum, nonnulli omnibus motu, siderum omnium
 substantia, et dicitur. Plerique propter opinionem, quod tenuissimas in
 se habent, et perenni calidissimas, necesse propter esse, affirmat. Sed
 ex eorum sententia de Solis, et siderum natura, de hoc opportunius, ubi de Solis
 natura dicemus.

Quia dicitur corruptibilem siderum natura est illis sicuti mar-
 umi provan, quod repente in Caelo exiit, deinde evanescere, sicut obser-
 vata, opera presens est, eorum Caelo diligentius inquirere. Haec anno 16
 72 nova stella in Capricorno ab Astronomo abo, presens, in alio
 clione fuit observata, quod ex istis siderum partem fuit, et paulatim
 decrevit, ut post 2 annos evanuerit. Alii nunc magister in Caelo
 deprehendit Tabulae Tabularum anno 1696, ab a. Replero; alii ab
 alio Astronomo fuerunt observata, id est hanc hanc naturam in nobis.

Ince-
 dibile, quod multa Philo. excogitant, ut in corruptibilem siderum, et
 longum, quod nobis non propter convenientiam, quod tenuissimas siderum, et
 venturum. Alii propter, hinc sidera non in firmis, non in superna partem
 autem regione existere opinabantur. Alii ad dicitur Solis, quod
 hinc, non sicut in Caelo creati esse dixerunt: alii non nos sidera esse
 sed ex antea ex parte invisibile foret, hinc demum apparere, et clarior

aliqua sphaerarum imperiorum pars illi opponerentur, quae illis apparentes
magis augeret. Alij uero nova sidera apparenti arbitrio, et plura
minora sidera, quae separata imperia fuerant, unire. Illi uero, qui
comparabiles Coelos amabant, hae eade nova sidera ex congestis Solis,
aliorumq. corporum Coelestium exhalationibus, igitur Calae, i. inuicem non motu
accidentis repente caeli discedunt, tandemq. effluere, quae sunt sidera
exhalationum esse supponunt.

Sed ut ingenue loquamur, nulla ex his

responso uis caret. Et prima: nova illa sidera in factis fuerint,
unanime Astronomorum oiu dicitur, et aegy paratam inuicem omni
ostendit. Nec alia necesse est cogit, ut neglectis naturae causis, ad primam
refugiamur. Quoniam illa sphaerarum imperiorum pars paulo uicibus effluere
Iudicamus. Et quod minora sidera frequentius, et certa periodo appa-
rent. Iuxta deniq. tanta exhalationum copia Coelestium esse poterit, quae
ingenita aere corpora statim, penitentem eorum reparare, uelociter
motu circuli parte uenturam uis. apparet, sidera in
denis oculis, nec intus, ad aliquid ubi sidera, aliquid u. occultari.
Id autem si alia ratione melius applicari posse uideretur, quae si supponeretur
sidera fixa circa partem app. uentis certa quadam periodo, et multo
subtra igitur, quae in se uisidera h. in diebus uicibus partem nobis obser-
uam, effluere, et omni die u. obseruam, hae uenerunt et intus
dix.

Id sperat Solis, ac Stellarum oiu analogia, in quibus ille motus
circa partem app. obseruatur: sperat et irregularitas illa, et irregula
motus, quae eade sidera apparent, et uident. Iuxta enim ut sint, facile ap-
paret, quod ex his nouis sideribus, quae uenerunt, sunt obseruata, neq.
Coelestis subtrae reprobatur imperia, neque sidera fixorum uicibus au-
geri poterit: ad ille solis celo inire partem esse, qui a Dno Astr.
uicibus temporum partem, et definitus e. Sed quidnam id quod sidera
nunc certum poterit. In parte u. partem, et in parte stellarum
nunc definitus, et parte qui sole u. coeclum in seculis haurit
dix, qui nuncat multum Stellarum, et ab his est nomina uocato.

317.

Veteres tamen, et de Astronomi nunc aliqui definitio-
 niverunt, qui lucidiora, et nudis oculis conspicua sidera spectant.
 nec tamen mirari debeant, si plura in mare differant; nam ut ad-
 monet Clavius Clavius: diversa sidera nullis apparente debi-
ta diversis oculis. Aparchus dicitur 1822 sidera narravit. A
 Holmannus 1826, qui nunc postea Astronomi usque ad Cyclo-
 nus etatem retulerunt. Hic 11 63 sidera observavit. Riccio-
 bus 1468. Cretus aut 1588 enumeravit, quorum plurima vet.
 conspicua fuerant, alia nuperissime circa polus Arctici sunt obser-
 vata. Hec v. sidera ut facilius deprehendi possent, in plura signa,
 sive stellas divisa, ac veluti deposita sunt: amily quorundam
 prope analogis quibusdam cyllis in hoc imaginis.

quid, si vera esse potest, et solum apparenti ex sola
 aeterna data esse. Itaq. Simpliciter sidera in una, eademq. superficie
 sunt apparente, infra esse putant. Sticci aliam aliam esse uni-
 versam, atq. aliam diversam, ut illi nobis majores videri, qui
 ad nos fortissimum accedunt, minores v. qui longius distent.
 Cuius fuisse sidera opinio Pythagorae, aliorumq. qui sidera fixa se-
 usq. mydos esse putaverunt. P. L. Phil. qui sidera fixa, immen-
 santia noant, in quod aliam dunt formae in fine sunt, sedq.
 mydos sibi propiora sunt, aut ad nos respiciunt, quod. or-
 deri inter se stellas noant, hanc inq. sidera dunt stellas
 nuntia. Quae opinio venerabilis apparet; et proinde si male int.
 ingratia, aliqua tempore ingratia et in illorum a vera data, aut penes
 superiorum, aut penes inferiorum, ut ad mitti debeat; quod dunt
 certo inveni limite sidera dunt definitio.

Alia postremum
 de sidera mare data nobis superant. Itaq. duplex e sidera motus,
 diurnus nre, quo 24 horarum spacio ex Oriente in Occanu feruntur;
 et proprius, quo ex oceanu in ortu feruntur, adeo et lente, ut tota
 periodus abstrax annis 26,000, aut 36000, juxta diversar.
 Astronomorum opinionem. Ceterum unde motus ille, quo in sp.
 in sideris observat, ortu debeat, expositu fuit, ubi de mydi

Septimalebris. Alium deniq. dixerit motus ex illis reperere quo
 nre Solis, aliorumq. astrorum motus, sive corporum Cœlestium
 circa propriam aptitudinem. Id enim ostendit incedit illa ex-
 ceptis, que in seipis motibus observantur, ut quodam modo propria
 fieri, quodam occultantur, quodam augentur, quodam decrescant, ut pa-
 alo reperitur distinetur.

Idem deniq. ostendit reperere, quod nre ex
 duratione, sive annis siderum mota, quicquid illi fuerit, sive anni illorum
 motus, et occasus ita ab Altis dicitur, ut alia Chromicus, sive my-
 danus, alia Achaonicus, sive temporalis, alia denique Heliacus, sive
 Solanus dicitur. Chromicus dicitur, cy stella sit cy Sole eam, ut nunc illa
 sidera, inquit Sol apparet. Achaonicus, cy stella eam eo tempore,
 quo Sol occidit. Heliacus denique, cy stella Solaribus radijs opposita,
 ab illis recedit, et videri incipit. Occasus Chromicus, cy stella occidit,
 oriente Sole, Achaonicus, cy stella sit cy Sole occidit. Heliacus cy stella
 a Sole radijs longe incipit.

De Planetis Caput 9.

Planetarum autem iudicia sunt illa sidera, que velles capentes sive Pla-
 netas dicuntur. Sive enim s' tamen, eruntque Planetas, illi ^{Solem} et Luna, sive
 sive luce, et magnis distantiis cy a sideribus, sive ceteris sideribus
 distat. Luna est una sidera circa Solem, et Saturnus exantia su-
 perioris reculo sunt observata. Illi Planetas primarij, dicitur exponere,
 cy alij superatione inveniuntur, sive primarij satelles habentur. In
 Capite tam hypothese Luna claret, et Planetas singuli cy ipse plu-
 re Solis satelles, sive astres supponuntur: unde et tamen in illis
 potentia Planetas primarij circa Solem veluti Universi certis rotantur
 nantibus. Quomodo juxta Eychon duo Solis primarij Planetas circa
 tellurem Universi certis, motu, Luna nre et Sol, cy ceteri veluti
 Solis astres habentur. Hec autem Planetarum series: Luna, Ven-
 us, Sol, Mars, Jupiter, Saturnus, sequuntur, angu-
 lus breviter agendum. Et prima quidem

De Sole

Luna est hyp' paritari dicitur paritari, ut vel. sed in sui
 ad mirasque expletur, at, veluti ille vehementer luce nitet, persistit,
 ita fere omni ad eum alidare videtur, ut nihil de ipius natura,

nisi veluti ignis deponitur. In rectam P. A. Phil. fecit ve- 319.
nit, quod ignis est Solis subter, L. igni simillimus, subter. P. A. A. A.
enim Solis subter ignis formam operam posse putari. Carterum id
est. C. A. A. A. Solis subter metallici ferentis inter agitatum.
Sicem Marium, et veluti ignis mare Magnetis se de profundis
tentatur. Certe si Sol telescopio observetur, non solum perennis ille motus,
et inaequalitas partium agitatae non apparet, sed quae et veluti flamma-
ry vortices ex illius subter assumptae videntur.

Cadem quoque Solis
semitas, luto, et calore augeo esse possunt, quod ignis est Solis subter;
non solum quod apparet ille motus ignis vortices, sed et quod illi sine maxima
partium agitatae fieri, et explicari non possunt: vix enim intelligi poterit, quid
Sol vehementer adeo calorem excitat, ut collectis speculo utrono radijs,
ligno incendi, metalla lique fieri, lapides ipsi distolvi sepe solent, et
tamen nullus in illo calore actualis experiri. Quod tamen de P. A. A. A. A. A.
et speculo videri, non ille maculae, quae in Solis disco spe telesco-
pium a Galileo Galilei inventis reperitur secuti inchoa sunt obser-
vata. Haec enim, ut ex observationibus Astronomorum observari
vult, aliquando plures, aliquando pauciores apparent.

Hae maculae,
quae Solis namque ignis esse putant, et aliud esse arbitrantur, quae namque
fideliter, flammam vortices, quae ex Sole, veluti ex accensa for-
nae emittunt. Tamen non aliud esse solares maculas suspicari,
quae solida corpora, quae fluidae Solis subter insistent, ac in illa
morseantur, ut aliter aliquando demergant, unde minores appareant,
aliquando aliter subter, unde majores videntur, aliquando et deorsum
demersa repente evanescant, aut occultentur. Queniam expe-
rimus, maculas esse planetas, quae circa Solem certa periodo move-
antur. Sed in hoc disceptationibus ingenue fatendum est, aut de ma-
cularum natura, et origine nobis non perit, sed ad vultus Solis
perit, inquirere nos non debemus.

Ut veterum placita de Solis perio-
do, sine motu, quod circa se ipsum perit, et circa se ipsum, in
Orbita defectiva omnia, tales non primus fuisse traditum,

qui annus Solis periodus 365 dies docuerunt; quod ille fortasse ab
 Hippocrate accepit, quibus quodam diebus nulli immutante exili parte;
 et annus 365 diebus annus Gregorius vocari iuraverit. Provi-
 nis de hie temporibus tractatur; hoc anni periodus iusto brevior
 est, quodque 6 unguis horarum addendas esse, atque adeo signum
 quaterannis annis ex horis 6 unguis diebus efficeretur, quod certum
 ad quatuor siglas quaterannos annos efficeret 366 diebus; quod anni
 periodus Julius Cesar, et postea, saeculari ratione, et siglas sub-
 tilius anni periodus ab Aristoteli est definita, pro 366 diebus,
 5 horarum, 49 minutis.

Neque ista quae est periodus temporis,
 qua Sol ab aliquo Caeli parte digressus, integra circulo adie-
 re potest. Si enim tempus illud definiti debeat, quo Sol ab aliquo ide-
 re digressus ad idem ipsum revolvitur, superiorum temporum gratia, aliquot
 minuta addigi debent, ut Sol idem ipsum per 365 in Orientem dig-
 ressus assequatur: unde Solanus hic annus esse diebus 365, horarum 6

10

De Luna

Omnia ad mirum vincit nominum edis, namque familiaris-
 simis, et in unguibus remedium ab aere nasce coarctis Luna. Il-
 lus rubra telluris, nam sumillimus esse, quod montes, vallis, lacus,
 maria, flumina, caetera, plurimum ex antiquis tantum arbitrat, quod
 sortis Pythagorae, qui Luna tota umbra aere habitantem dixerunt,
 de op. ab oculis plantis et majoribus, et pulcherrimis, et pro
 illa ocula decem, et quatuordecim nota superius: ad dexteram in refre-
 dit, huiusmodi inextinguibile tempore, et nulli unquam rei argui, aut libere
 fundat superlativum indicem affari potest. Iam coarctum
 de Saene decenter, quod si unquam aliqua mutas, ut est, ruber,
 pluvie, novae aliquid, vobis adfuerit in Lunam superius fuerit,
 nobis latere non potest, et illius Luce facies ita variari debe-
 ret, ut in ea mutas fieret. nam et oculis observari debent.

la Huae

Asperis, et inest esse Lunam corporis superius,
 montes, et declivia quaedam foream unquam, in illa reperiri, te-
 lescopijs ope ostendit. Nec alia fieri ratio expressa potest videri,

Palles

quoddam cy Luna facta est, secundo illa, que illuminata p[er] ab ob-
curiori dicitur, in c[on]f[er]entia, et recte, in locum p[ro]p[ri]e apparet. Sicut
321
cy una Luna pars illuminata a Sole, in alio em[er]g[er]e ad ob-
scuro p[ar]te alioq[ue] uide[re] h[ic] em[er]g[er]e, et recte lucidior fit, ac si mo-
t[us] int[er]na, ante alia de clivona loca solo radi[os] capiat, et ad nos
genant. Hoc et ostendit ep[ist] macul[ar]u[m] in p[er]ennib[us], q[ui] in Luna sunt
observate. Speciat[ur] e[st] enim, quod aliq[ui]d nigricantes quodq[ue] macule
in Luna vident[ur] iuxta d[ist]ant[er] aspectu[m], quib[us] Luna a Sole respicit[ur];
ut si Sol aliqua ep[ist] Luna illuc; macule in opp[os]it[is] p[ar]te p[ro]cipua[m],
si Sol movetur, macula quosq[ue], l. umbra movetur; cy deniq[ue] sol seu
opp[os]it[us] fuerit, ut in Pleiade Lunis null[us] h[ic] macule in Luna d[ist]a de-
prehendi possunt. Sed p[er] Luna motu[m], et penitid[us] exponamus.

Pallida Luna pluit, rubicunda flat, alba resonat. Inque Luna,
p[er]tinet motu durum, qui illi cy alijs c[on]s[er]vati in systemate Pto-
lemaico in unione, motu p[ro]p[ri]o ab Occide, in Oriens ferat[ur] debet.
Tempus d[icitur], quo illa motu p[ro]p[ri]o descendi[re] de p[ar]te a Repleto 21.
die[m], Thozary 45, 3. Licet s[ic] duplici motu durum, et mensuris
circa telluris Luna ferat[ur], temp[or]e tam canis p[ar]te, l. em[er]g[er]e ad nos
venit; temp[or]e. eni[m] canis macul[ar]u[m] reat[ur], et ordo p[ro]cipua[m]; eni[m]
ferat[ur] debet, ut Luna angul[us] debet, et mensuris dyaca telluris movetur,
in h[ic] p[ar]te circa p[ro]p[ri]o app[er]et[ur] p[er] p[ar]te eni[m] alio[m] canis
semper. ubi facie ostendit[ur]. Observat[ur] tam debet p[er] Luna mo-
tus durum in Cap[itu]lo. Hypoten[us] in Luna, p[er] clari tribuit.

De Venere, et Mercurio

Pulcherrimus e[st] venere[is] sidus, q[ui] ab Aegyptiis Indist[us]
ta appellabatur. Non solum p[er] luce alio[m] minores planetas
antecebet, sed varijsq[ue] p[ar]te decordat[ur], ut meo[rum] stelle
ita emula Luna habeat. Aliq[ui]d Sol p[re]cedit; unde p[ro]p[ri]o
aur, Lucifer, Anomifia appellat[ur]. aliq[ui]d Sol p[ro]p[ri]o requit;
unde Hesperus, serpens d[icitur]. Cui Venere[is] sidus p[ar]te a Sole d[ist]a
p[ar]te, et illi semper adhorat[ur], n[on]null[us] p[ar]te p[re]cipua[m], n[on]null[us] p[ar]te
n[on]null[us] d[ist]a, n[on]null[us] d[ist]a p[ar]te p[ro]p[ri]o occupant; in circa terram, sed

322.

potuit circa Sol, veluti centry gerare ostendit, qd ipse demonstra-
vit. Stabilem, quia Venens modo salens, modo obscuras, modo pla-
ne orbe nitente, ego eademq. in illa facies, quae in Lunae specula ob-
servavit.

Venus dia superiora Sole, sive in superiori syzygie cu
Sole apparet, cu telluris opposita, atque ab ipsa remotiora fuerit; in partem
aut Sole, non in inferiori syzygie cu Sole orit, ubi telluris proximitas,
si loque respectu Sole eius telluris syzygia apparet. Hoc ipse dicitur variata
hac lege fieri specie, ut cu Venus a superiori syzygie ad inferiori, tel-
luris proximitas accedit, Sole dimissior sit, atque post Sole occidere
videat, et hesperem appellat; ubi vero ex inferiori syzygie, ad su-
perioris, remotiorque a tellure movetur, Occidentalem dicitur Sole;
atque sole praecedens, ut phosporus vocari debeat.

Quod aut ad Ven-
eris speculorum actum, illa circa Sol spacio dicitur 224, horary 17,
4, 4, 5, 5, 13, hoc est, fere septem mensis cu dimidia integris orbitis per-
currit, cu singulis diebus praecedat gradus unus, 36, et 8. Invenitur
circa propriam aere velocitate motu Venus spacio 23 horary. Apparet,
et inesse esse Venens superficiem, sicuti Astronomi, qui in illam
superficiem motus pro parte nobis luminibus majores obscurantur.
Veneris facies sub illa, quae in Venere cu alijs planetis spectata appi-
citur, eximia mole, atque nitore dotata a Sole praecedere debet.

De
Mercurio, planetarum omnium minimis, pauca dicitur observari, si soly
quod eadem fere sit illius theoria, quae Venens, ut est quae raro appi-
citur, et ob exiguitatem, et quia fere tempore a radijs Solaribus occultatur
Marsina aut illius digressio a Sole est gradus 28. Similis pres-
ter in Mercurio observatus est deus. Claculatur, in illo observa-
rare si licuit, venere facies in eo superari; deus planetarum omnium
interna circa propriam axe torquari, quod spacio 6 horary fere Astro-
nomi videntur.

De Marte.

Mars a foveis nitens, ceterisque planetis ante potest ob aedem
rebus auctore, quae illustrata, unde Callisto, et Heauctis vocem
occupare dicitur. In illius facie indigne maculae ope telescopij
specijus, quae solam internam augeat, motum, ac demum evanescere
solent. Cu illarum motu, ab Astronomis observatissimum dicitur, Mars
ipse circa propriam aere motum spacio 24 horary 40. Aliter

vero, qua circa Solem veluti centay, in Copernicana, & Choni- 323.
ca hypotesi movetur spacio dierum 686, horarum 23, 31, 56, 49, et
quodam percurrat 31, 36, 39, & illius ipse spectatus, ut proinde sole
aliquando proximior, aliquando remotior sit.

De Iove.

Maximam proportionem requirit Iupiter, qui Obsidetur saty deceptis Cassi-
teij. Suae quoque ipse habet maculas, et maculae duae, et illarum
aliquae tunc sunt annis apparentes. Illius Iovis circa proprium sp-
acium horarum 9, 56 perfectae, et obcuratum. Intraque illius periodus
circa Solem spacio dierum 4332 spectatur, et diebus singulis per-
currat 4, 56, 26. Circa Iovem veluti centay 4 nova sidera,
sive planetae Satellitae dicti, certa periodo motentur, quos cum pri-
mus Galileus observavit.

Galilei

De Saturno.

Planetary cum supremus est Saturnus, qui splendens videtur.
E. Sente admodum quiescit circa Solem, et circa terram movetur, pro-
ta ducens hypoteses, ut quoties 2, 30, et integra periodo spacio
annorum 29. dierum 168, horarum 4, 58, 50, 30, perfectae. Credi-
bile est et, suas habere maculas, et circa proprium axe torquentur; sed
ob remotam distantiam, qua a terra distans, asperius deperitur et potuerit,
nisi quaedam illo lucidiora quaedam, aut nigriora faceret, et motu
vult, qui rubens locum mutabatur, et aegre esse poterit Saturnum
circa se ipse verti, quod 2, 4, horarum spacio fieri dicitur.

De Luce Siderum Caput 3.

Non immerito dici potest, namque sidera propter claritudinem
in luce potentiam habere. Quaedam luce sidera illud omnium quae
in sole, an vix celestia corpora in genere habeant lucem, aut
poterit quaedam ex illis lucem ab alio recipiant, et in terra, redit-
bita veratibus vocari poterit. Suae enim omnis est, et illorum op-
portio quod sol, et sidera se ipsa proprio luce fulgent. Denique,
quae sidera naturam igneam habent, si quae Solis proprio

lumine gaudere abstrahunt. Iam et Aristoteles, et hi, qui Soli
 satius a bigne vestis plerumq; differre putant, propriam in his
 Soli inesse existimant, quo, ignis intus, omnia collustrat.

¶ Quae quo-
 q; incerta sidera proprii huius hanc ab eis fieri creditur. Certe
 cy eade sit Soli, ac sideris nati, ut illius Pheli existimant, quemad-
 modum Sol proprii huius fulget, ita et sidera fixa proprii huius hanc de-
 bent: maximo quoque argo esse putant, qd Sol, et sidera fixa scintilla
 conyque huius tremula quadaq; vibrare papilly feriat, et perenni veluti
 aquae percussat. Luna v. in proprii huius, et radijs Solaribus illu-
 strari, et ipsius phantasi manifestari demonstrat. Cuius ergo iuxta docu-
 sy Soli aspectus huius illa augeat, sine decrescat, ut aliquando proin-
 de Luna prope obscura, interdum in cornua falentia, interdum ple-
 no orbe fulgens appareat, natus fit ut a Sole huius illa tota de-
 pendat.

¶ Quod ut clarius aduc intelligi possit, animadverte plerumq;
 debet, qd quid phantasi, sine inveniatur huius hoc huius fieri debent, ut
 quicquid media, semper huius pars a Sole illustrata, et hanc ad nos
 in eadem semper dimidia pars a Sole illustrata telluris respiciat,
 Luna pro aliquo plano orbe lucens, aliquando obscurior, appare-
 re debet. Sit ubi Luna, et Sole coniuncta, hoc est inter Sole, et hu-
 us interponitur, huius pars a Sole illustrata in Sole huius nobis,
 nobisq; invisibilis, et obscura tantum pars apparet. Deinde vero
 cy Luna semper a Sole discedat, maiorem nobis lucem pro por-
 tionem orbe, donec peractis 90 gradibus dimidia huius pro lucida vi-
 deatur. Cum deniq; 180 gradibus a Sole fuerit remota, plena
 orbe nobis effulget; itaq; altera pro ad Sole accedens, in tota
 via quadratura respiciat, semperq; decrescat ad huius huius
 invisibilis. Sed de hoc cap: sequenti. Huius postremo huius
 de aliorum planetarum luce, sed cy eade sit illorum, ac huius, huius,
 nil est fieri, qd ubi huius, et illorum huius aduc apparere possit, ut or-
 tendam, ipsos quoque opacari esse, huiusq; eam a Sole recipere
 re.

Phasibus Luna dicitur eadem ac apparetur; cum Luna unius mensis distantia nobis dixerim de apparetur, dicitur quoque falcata sunt phasibus Luna: pro quibus intellectu sic (tab. 6^a) Luna L, cui eclipsis aut A. F. M. G. sit orbita Lunarum, penam infra Zodiacum unius mensis in spacio Luna motu proprio movetur. Sic Luna in A. M. inter Solem, et oculum nostrum est. Luna L, a Sole mutuetur, et emittit ray superius illud habet, emittit ray ad terram versus totus est obscurus; et q. celestium remota, quibus, et novellum deinde emittit Luna motu Sole sic velocitate, post q. aut alteram dicitur apparetur Luna res per se in Horizonte Occidit paulo post Solem occidit tenuissime corniculata, ut in L; et in L. phasibus Luna, dicitur Luna nova.

Postea vero A. circa decem autis apparetur in L, luce aqua. Hinc die circiter 7^a et q. a Sole interius quadraginta, seu quodlibet q. dicitur, apparetur hinc secunda, ut in L. dimidia est emittit ray illud parat et hinc obscurus; et hoc dicitur Luna quadratura. Postea hinc q. amplius aqua, apparetur gibbosa, seu falcata, ut in H. deinde ad q. gibba in K, ut sine plena respiciant, donec die circiter 14^a, aut 15 apparetur in M. Sole transiens; et hinc plena Luna, et tunc phasibus videri, quia totus emittit ray illuminatur versus nos versus: hoc die fit plene lunium, aut q. Luna decedit Sole, et tota nocte hinc illud. Ut videri toto hoc tempore per Luna hinc semper versus occidit versus, corniculata L. a Sole aversa omnes spectant.

Postea q. plena Luna, incipit hinc dimittere, et post Solem occidit quodlibet semper ac versus in Horizonte ortus exoritur, parat illud Orientis, corniculata, Occidit respiciant; atque in L. quid gibba, reliq. in J. minuta luce respiciant; in C. aut dimidia in L. quadratura apparetur; in C. tandem, et C. corniculata observatur, corniculata ad Occidit respicitur, donec hinc in A. et Sole respicitur. Cuius Luna hinc ray mutuetur a Sole, sedy dimidit sui partem ad Solem versus, et

Semper illud: ex duobus tam abutit. Quamvis tunc respectu terrae accidit,
ut a nobis tota pars illucata non videatur, et per hanc ducatur phantasia
pessat.

De Eclipsibus siderum

Caput 1^m

Proposuit, ut adery, Solis, praesentis et Luna deliquia, de partibus quibus eclipses
sunt, et quae causas exponantur. Itaque Sol in Luna ipsa, et Luna in Sole
deserit. Ita s. rade Solis, et Luna eclipsis sequitur, facile intelligitur, potest
ceterum cy Sol, et Luna motu proprio ab orbem in orbem, sed in ipsi per
ita seu velocitate infra totam frantam, non fieri debet, ut aliis
pugnet, Luna enim Soli immediate subiecta, i. inter Solis ipsi, et terrae posita
sit, aliquid ab illo ita distans, ut interea omnia ab illo remota,
ipsa immutata opponatur, utiq. inter Solam et Luna terra collocetur

Si Luna inter Solis et terrae reperitur, ut in syzygie fieri desi-
mus, sic radij Solis a Luna impediuntur ne ad nos perveniant, unde obscu-
rat Sol; si vero inter Solis et Luna et terra interposita sit, ut in oppositione
stet, sic radij Solares a terra impediuntur ne Luna super se illucant.
Quia tunc si radij a Luna, i. terra impediuntur, sed in eclipsi Luna sen-
sit Luna illuminata, et in eclipsi Solari sentit terra Luna um-
bram impediunt, Luna i. Solis eclipsis aliquid temporis inter se illo ducit
ne debent, quod si Luna, i. terra Solis umbram partem impedi-
dunt, et ab illa distans.

Observari tam debet, quod non in omni
syzygie, i. oppositione cy Sole eclipsim fieri videtur, aliquid
quod non Luna Sol deservit, ac Luna in plenilunio. Ita autem
epididant orbem, quas motu proprio infra totam peragravit. Per hanc
Quamvis enim quous motu radij totam hanc qui Calypsoa dea, percu-
rant; alij tamen planeti, hinc inde ab illa venas abruptu pally dege-
dit, et in totam super se caelestis descendit qui Calypso in duabus
cat pletis oppositis, et ab illa motu secum. Hinc propta rade
noxa; alij illud quid, in quo planeta arcibus, rix ab eclipsi
in totam orbis se pteclinat, caput draconis, hinc hinc
per se descendit, rix ab eisdem Calypso ad Australis orbem su-
per degeat, Draconis Cauda vocatur.

Si ergo oppo, / quatuor solis, et lune in hō p[ro]p[ri]a facta d[ic]antur, 327.
 tunc Sol, aut Luna certo deficiet, et quidē eclipsi maxima, in totali-
 cy m[er]ita Solis, aut Lunae factis obcuratur, eclipsi v[er]o centrali, cy ex-
 tra Solis, k[er]nā, ac Lunae in eadem recta linea reperitur. Ita-
 ut tam aliq[ui]do Sole, ut licet op[er]i centra in ead[em] recta linea p[ro]p[ri]a s[un]t
 m[er]ita Solis factis n[on] obcuratur, si circa lunam inclinet in Solis centro
 p[ro]p[ri]a facta quidē superant, itaque tota debet eclipsi d[ic]i
 Luna, et terra, ut quo n[on] Luna p[ro]ximā k[er]nā p[ro]p[ri]a, et m[er]ita
 Caeli, solisq[ue] p[ro]p[ri]a occultet.

Idem h[ic] addidisse p[ro]p[ri]a, maxima
 scilicet Solis eclipsi, duarū horarū spaci p[ro]p[ri]a, quā admittit
 maxima eclipsi Luna. A h[ic] temp[or]e exadent n[on] potest. N[on] est
 de temp[or]e ab eclipsi Solis in[ic]itū usque ad forem n[on] p[ro]p[ri]a
 Solis obcuratur n[on] aliquid temp[or]is spaci p[ro]p[ri]a: n[on] quib[us] in
 Luna, q[ui] spaci motu celerit[er] quā Sol p[ro]p[ri]a, circa p[ro]p[ri]a
 Solis d[ic]it[ur] de[sc]e[n]dit, itaque Sol in Occidentali s[un]t d[ic]i p[ro]p[ri]a
 et spaci h[ic] facta d[ic]it[ur], eclipsi illa, q[ui] ab aliq[ui]do
 memoria, quib[us] Sol p[ro]p[ri]a de[sc]e[n]dit, aut antiquit[er],
 aut obscuri d[ic]i apparuit, n[on] fuit v[er]o eclipsi Solis aut Lunae,
 n[on] aut ob C[er]v[er]e, et obcuratur exalatur, q[ui] n[on] p[ro]p[ri]a
 n[on] p[ro]p[ri]a, Solis color, et lucem obscurat, aut ob Solis m[er]ita
 c[er]v[er]e, q[ui] major, frequenter, C[er]v[er]e: ita Solis superat p[ro]p[ri]a
 n[on] p[ro]p[ri]a, et q[ui]de[m] c[er]v[er]e.

Ad h[ic] d[ic]ta p[ro]p[ri]a sequit[ur], quā
 v[er]o eclipsi. Sicut d[ic]it[ur] eclipsi, h[ic] exalatur, sicut d[ic]it[ur] Solis
 eclipsi. Si q[ui] oculus in A, Luna B, aut C, q[ui] tenet umbram
 subeat: p[ro]p[ri]a q[ui] h[ic] p[ro]p[ri]a, d[ic]it[ur] q[ui]de[m] illud defectus d[ic]it[ur]
 n[on] p[ro]p[ri]a, q[ui] p[ro]p[ri]a, q[ui] tenet Luna p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a: p[ro]p[ri]a
 n[on] obscuratur in B q[ui] in A. Sicut d[ic]it[ur] fig. sic oculus in C, Luna
 in D; sic Sol obscuratur eis, q[ui] in terra circa p[ro]p[ri]a C[er]v[er]e
 v[er]o: q[ui] n[on] in F. p[ro]p[ri]a, Solari h[ic] n[on] p[ro]p[ri]a. Sicut p[ro]p[ri]a
 Luna obscuratur semper in p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a Orientali, itaque
 m[er]ita incipit ab umbra p[ro]p[ri]a Orientali, et ita ultima p[ro]p[ri]a
 que v[er]o ab ybia s[un]t obscuratur movet eis Sol ab L. in B,
 et h[ic] umbra ex B in C. Iud extra accit in Sol p[ro]p[ri]a
 locorū Luna, motu.

De Cometis Caput Sternuum

Celestis est alio opinio, qui, ex calidioribus corpora incognita
 dependit, Cometas nihil aliud esse arbitrans, quod terrestres quædam
 exhalationes, quæ aut magis telluris calorem, aut solaris radijs
 in super. aeris regione, l. a radijs ipsius solaribus, l. a propinqua
 ignis elementis sphaera accendit, sicuti in hac effulget, eodem
 modo, modo, quæ Caly, sunt suspectæ ignis, et supernæ, quæ
 nequæ circa terræ abruptantur; interij tamen incerta, quæ præ-
 sto ad alterutrum polij Cometas accendat, quæ nutrimentis, l. inflammabilis
 exhalationis copia illis alligat. Cuius aut illi, quæ Cauda, l. hanc
 instans corpus Cometæ adhaeret, ut illi Caudæ, Cometas, aut
 barbatus appareat, ex tenuiori Cometæ materia, quæ ex in-
 cogit illis, necesse, in cogit et seq. solentur.

Sed hæc opinio dicitur
 capite falsa hanc solent, quæ in vicis paralaxibus magis ab astro-
 nomis demonstrat, Cometas den Luna, et interij et Sole altiores
 esse; ex longe minoris hanc paralaxem, quæ Sol, et aliquando nul-
 lam; id est ad fixorum siderum regionem sunt dependent. Deinde nulla
 rase impeditur potest, cuius tenuis flamma ostentat adeo, et incen-
 ditur fere velocitate quædam movetur potest, quæ dicitur stantur,
 ut aliqui Cometæ ad 6 mensium spacium pervenerint.

Hinc celestiorum
 Ar. arbitra, Cometas esse planetas aliquos, qui certa periodo lo-
 quor a terra recedunt, et illi auras appropriant, adeo ut in
 circulo telluris proximo excentricæ, qui ipse terræ ipis minime
 spectat, moveantur; l. ut alijs placet, planetarum orbis instans, in
 elliptico ferantur, in quorum umbilico, aut quasi centro Sole ex-
 stat. Sic enim facile explicari poterit cur in illorum magnitudine, no-
 tum, periodo iniquas aliqua oboritur, et interij circulos circa
 terræ absolvant. Si enim in elliptico, aut circulo excentrico ferantur,
 nunquam telluris motu proprio spectari poterunt, sed pro diversa a terra
 distantia, pro majori, l. minori ipsorum motu, pro in cogit circuli,
 l. elliptici magnitudine modo plures, modo pauciores gradus inflammatione

computato den cubore videbitur. Sed jam ad alia progrediamur

De Clementari regione, et meteo. in illius suprema parte constituta tractatus 2us

In pulcherrima idem, planetarumque simplice descendimus, ut
illa quae praesequantur, quae in aere pendere videntur. Cuius clementari
sive parte, prout ad illorum orationem requiritur, prout de ipsius clementari
symptomata agemus.

De clementari Caput 1um

Clementari hoc nil aliud intelligimus, quae corpus aliquid
simplex, licet maas, et sua coalescenti, quae corpora alia opponuntur,
et in quodammodo resoluuntur. Hanc corp^{us} ex elementis sponte mixta dixerunt,
imperfecta quidem, si illorum unum facile de solo ponit, ut facies, nubes, nix,
etc.: postea vero, si dicitur unum pervenire, ut in lapidibus, metallicis etc.
videntur. Ita fuerit in Veraxi, in P. P. circa clay nary sea, exponere
et in jurat. Nix autem in nibe sufficiat, verolentis esse P. P. opinionem,
quae clementari statuit ad mixtionem sui generis aquarum, nary terrae,
caerem, aquae, et ignem; huc hoc P. P. notat, l. 2.

Clementari est tenuissimum,

subtilissimumque paulo coalescere solemus, quae ex maas et sua sponte
eum debent, de qua confusa formam reddi hinc. Tunc ad elementum locum
nec inveniuntur. P. P. opinio, in hunc locum hanc debent; deinde sequi aquae,
quae occupant aere, tandem ignis, qui ut solemus omnium locum proprium
quod duntaxat occupat. Hanc P. P. circa illorum locum hanc P. P. complex
hinc; nisi quod ante hunc locum plurimum ab illis dixerunt, ut per quem
in nulla fontem detraha claudere per hunc hinc, ad in regulari clementari
alio, aere, povero, et terra ignis speculatur exponere plurimum dicitur hinc;
quorum opinio verissima apparet. Nix est taem, quae nulli ex his clementari,
quae nobis apparet, simplex, hinc est, ad hunc aliam premittunt, dicitur
hinc hinc sui per in regulari repaerantur, licet semel hinc hinc annis

elementi subita ab altero subita distinguerentur.

Ignis.

Ignem esse elementum calidum, et rariū arbitrat̃ur Phil. Utant̃ur quibus
 in omni igni, duce tenui, manifestissime apparet. Quod namque ignis ad-
 terret mala rariū. Illy ex tenuissimis particulis maxime nobilitatis
 est: ut illarū figurā sequat̃ in lege inter Phil. dicitur, sponi arbitrat̃ur
 illi dicitur debet, ignis purissimū et purissimū, dicitur, ut sponi dicitur. sponi
 quod purissimū, non quod, dicitur ut aut purissimū, facile inflammatur, sed quod
 terra, aut aqua abstant, vno incensū possunt.

Aër

Aërem esse elementum calidum, et humidum: quoniam, ut in ge-
 nese loquar, nec calidum, nec humidum videam, id ad oem quibus excipitur
 in dicitur, inter omnia elementa ex tenuissimis particulis sponi, quod calidum et
 aquosum. Illius purissima purissima, que nulli fortasse est elementum dicitur
 e maxima illa vis elasticā, que illius parte se diffundere manifestat.
 vniuersū aeris motum in 3 rationes dicitur. Prima: in purissimū, nuda, et
 purissima. In secunda, dicitur illa, que tenuissimā super se cui purissime adhe-
 ret, que nos spiritum, in purissimū, et que rarebitis, et aqua dicitur
 ubi in purissimū, unde aethiopsphera vocat̃. 2. e illa, in qua plures,
 filamina, certatim, id genus methera figurā, que si frigida et tertia,
 habent dicit. Omnia denique, supra dicit illa, que ad longum dicitur
 dicitur, certatim purissimū, tenuissimū, etq. subtilissimū.

Aqua

Aquam esse elementum frigidum, et humidum, docet Philon. Illius partes
 tenuissimas, et raras, flantibiles, a rarisimo interspersas esse dicitur
 Epicurei, qui illas ab igne particulis distinguerunt, quod in longum ad-
 tilitates, celerissimū, materiaque sua. Unde dicitur in elementis frigidum
 absolute, id potius calidum, ut alibi dicitur, iuxta hanc sententiam
 dicitur e. Non dicitur tam, que aqua partes in rarisimas, sed oblongas,
 et angulatas esse dependunt, que figura prope nomen illi aqua
 explicari maxime accommodata illis videat̃.

— aqua

Terra ab clata depura, elementis frigidis, et sic, quae deprimuntur
 terra, quae tollitur. Tunc ad sup. elem. peculiar. actiones, illud ex se habet
 elementa, sponte esse arborum. Constat, corpus, quod huiusmodi, unum
 impleret, atq. statio. Tunc modo Tardum fere in arborum, et ha-
 mabit admodum sit exarborum quae. Adq. utitur que opuntia, et pau-
 migerentia terra, comparata solida in part. et innegitatur, sequitur suppo-
 nit, scaberrima putantur, quae sunt in terrestribus huiusmodi, quae
 sequi debent, uti quaeuna aliquam unquam potuerunt.

**De exhalationibus, et vaporibus,
 sive materia Metheorum Caput 2°**

Duplex hallerum genus a Philo dicitur, scilicet, vapor nix, et exha-
 latio, quorum ille est humidus quidam hallerum ex aquor. locis exurgens;
 exhalatio 3° est hallerum rosur, et calidus exurgens ex arboribus locis.
 Tunc modo enim ex aqua aeri, Solis exponit plurimum, per arborum, quae
 in aere demittit; unde ex terra plurimum pule, praedicit, quae aut perantur.
 Terra 3° aut tenues, ille pule, ut emittat, quaevis leges a reliquis ex-
 sionis, reparantur, et huiusmodi, et alia esse videt, quae Sol. Cy
 enim Sol hallerum ipis calefacit, perturbat quidam motu, qui calor ipis, nam
 sequitur, aqua, Terra, corporum, tenentur, peculiar. enagitat, movet, et impel-
 lit; unde subleves, a crassioribus, leviores a gravioribus, quibus imples-
 e, huiusmodi, recedunt.

Qua 3° minimum, quae, terra, 3° tenentur, corporum parte
 Solis calore rarefacti, leviores, sublevesque, crassioris aeri, peculiar. exadunt,
 ab his sursum impelli, subleves, semina, in sublime, fieri debent, donec ad
 equitatem, ex aere, pule, ille perantur, uti enim aeri, veluti, imbecillo, quod-
 cant, huius modo, Solis calor, sed, tunc quoque, qui in terra, arboribus, exponitur
 hallerum, sursum, effertur, plurimum, sicut. Notant huiusmodi, quod, pluri-
 matine, vaporum, et exhalationum, genera, ac, totidem, fere, quod, sane, ex cor-
 pora, quae in terra, superficie, tenentur; cum nulli, fieri, sic, quod, huius-
 modis, huiusmodi, emittat, ut, dicitur, diversorum, corporum, diversis, et, agendis, vna
 ostendunt.

Quamvis autem corporum parte, quae hallerum exponit, huiusmodi-
 me, aut, propter, tam, nam, quae, corporum, vna, atq. propter, huiusmodi,
 ex quo, exierit. Unde hallerum, est, qui, ex, superficie, praedicit, supra, huiusmodi,
 qui, ex, nitro, nix, quae, modo, qui, ex, impetu, venientibus, locis, exumpit;

severitate quosq; et manifesti sunt. Hinc facile intelligi poterit, quod habent alij sunt arbor, et veluti flamme resonantes; alij facile inflammabiles; alij rhyon; alij acenes, alij rari, alij densi, et vitamini. Incredibile e.g. quam parvum corporum copia in furore hic aer, quem inspiramus, respiramusq; respicitur esse delectat. aer. maximo, et admirabili optimi arti facti conitio factum e, ut vaporu, et exhallationu pule tandem igne, inchoate, donec leviores evaserunt, donec ad mediu, i. frigiditatem tenuis resonant pervenerint. Sed jam quid vapores illi, et exhallatio efficiant ubi ad mediu aeris regionem pervenerint exponatur.

De metheoribus igneis Caput 3°

Et si omnino ai ay metheoray, que ignea, i. ignita dixi, max. p. t. noster ille nunc exhalles, que in rhyon, sulphurea, Stark b. d. r. f. corpore exponitur, et loqui calore nunc superius opposito in mediu aeris regionis evocat, dicitur de nate accipit; plurima tam illoray genera nate solent, que nos hic breviter spectemus.

Fulgur, Tonitruum, Fulmen.

*Sic tenentes de exhalles in mediu aeris regioj erecte aut p. g. g. circumposte, aut venti impellentis viribus identitatem, aer. resonant; pule e aqua, sive vapore, nec e, ab aliqua nate obidians, et coactans, simulatario quida, p. r. r. b. d. f. m. t. u. s. i. s. i. m. u. l. a. t. i. o. n. e. m. i. n. c. i. p. i. t. u. r. e. q. u. o. d. n. o. t. u. s. p. r. i. m. o. i. n. t. e. n. t. i. a. d. e. i. n. d. e. c. a. l. o. r. u. m. d. e. l. e. t. a. c. t. a. n. d. e. e. j. m. a. x. i. m. u. s. c. a. l. o. r. e. r. e. a. l. l. i. g. i. t. u. r. p. u. l. s. h. u. p. d. e. r. i. p. i. o. n. e. h. u. j. u. b. i. n. u. r. s. u. l. p. h. u. r. e. q. u. e. e. x. h. a. l. l. a. t. i. o. n. e. s. i. n. t. r. a. n. u. s. i. t. e. r. a. t. e. m. m. o. d. i. c. a. l. o. r. u. j. i. g. n. e. q. u. e. r. e. p. e. n. i. t. u. r. m. a. x. i. m. a. u. t. r. a. s. e. p. u. r. e. et d. i. l. a. t. a. n. t. u. r. a. c. c. i. r. c. u. p. o. s. t. a. t. u. r. s. u. e. o. b. i. u. r. s. t. n. u. x. e. p. e. n. d. i. t. T. o. n. i. t. r. u. m. e. l. l. e. q. u. i. e. p. e. n. d. i. t. a. t. e. p. p. o. s. t. a. t. u. r. e. r. e. p. i. c. i. t. u. r. o. u. l. t. i. o. n. e. n. u. x. r. e. p. e. n. d. e. f. e. r. i. t. *Fulgur* v. o. c. a. t. u. r. V. e. h. e. m. e. n. t. i. l. l. a. a. e. r. i. s. s. m. o. d. i. q. u. i. t. o. n. i. t. r. u. m. q. u. i. a. d. o. r. s. e. c. u. r. a. d. i. r. e. c. t. a. s. n. u. x. p. a. r. d. i. c. e. r. e. t. e. n. a. n. t. i. n. a. e. r. e. a. d. n. o. s. u. n. q. u. e. d. i. f. f. u. d. i. t. d. i. c. t. u. r. *Tonitruum*.*

*Quod si r. r. a. n. i. o. n. e. q. u. a. n. t. i. o. r. e. e. t. s. p. e. n. i. o. n. e. s. i. n. i. l. l. a. m. a. t. e. r. i. a. i. n. t. r. a. p. a. r. t. e. a. c. c. e. n. d. i. t. e. t. e. n. c. i. r. c. u. p. o. s. t. a. t. u. r. e. n. u. x. e. i. n. t. r. a. d. e. l. a. r. y. q. u. a. t. o. f. l. a. m. m. a. q. u. e. n. o. x. y. a. p. p. a. r. e. d. o. n. c. a. l. i. q. u. a. m. m. o. d. i. q. u. e. a. c. c. u. m. i. n. o. r. i. s. i. n. p. i. q. u. e. q. u. o. d. i. l. l. u. m. i. n. a. t. s. u. p. e. r. i. o. s. p. e. n. i. t. u. r. s. i. c. *Fulgur* a. p. p. e. l. l. a. t. u. r. N. o. t. u. m. p. o. t. u. s. e. j. i. l. l. u. m. i. n. a. t. a. n. t. e. n. a. m. a. s. i. n. t. r. a. p. a. r. t. e. d. e. m. p. r. i. m. a. i. l. l. u. m. i. n. a. t. i. o. n. e. p. a. r. t. i. a. a. e. r. i. s. r. e. g. i. o. n. e. a. c. c. e. n. d. i. t. q. u. o. d. p. l. u. r. i. m. a. i. l. l. e. s. t. a. r. k. b. i. l. e. r. m. a. s. p. u. l. s. i. n. u. p. a. r. t. e. a. e. r. i. s. r. e. g. i. o. n. e. p. e. n. i. t. u. r. e. t. e. n. a. n. t. u. r. e. l. e. d. i. m. n. o. b. i. s. a. c. c. e. n. d. i. t. a. c. c. e. n. d. i. t. u. r. H. o. c. i. p. s. y. s. t. e. m.*

De Jod.

mane videtur, quod ubi fulgur accendit, nubes ipsa veluti aliqua materia
caesumina pertransiens, bellam praesentem, caelestibus, nam immensum
piscetur.

3 Notabile prope effectus illi videtur, qui a fulmine ipso ple-
nyq. fieri solent. Incauti enim, quae si solentia quaedam corpora di-
sumpserit, in cense, hoc afflata ipso aliquo incensum ducunt: quod
longe mirabile est, ubi per frons in superius e.g. domus ipsa incidat,
sicut magis ediderit, aliquo, et fontem quoddam impetus ex illis angulo
per scaly eripit, subjecta edepit ipsa ingreditur, quod corpora suppone
accendit, ac distulit; alia tantummodo obstruit, ab alijs veluti religione
abstruit, ac demum extinguitur. Ita certe si alia non meliori rase ex-
plicari posse videntur, quae si plures illius magis obstruunt veluti stone-
ren. in fulmine supponantur, qui successu accenduntur, et quod line-
cora e. additur, aut quia ignis ipsi impulserit perculato manu perant-
na. Quod in prospectu cogit, eto palente pyrua esse effectum ex-
perit.

Yones facti, stelle cadentes,

Dragones, Capreae &c.

Exposita in fulmine materia, et omnia, intelligi facile poterit,
quae de aliquo methemico ignis, ubi ubi repone. At primo
occurrit ignis fatuus, qui nullo, mater alij pinguis, et terrae
nullo igne flagrat. Insuper ligni putredine lucens, quod dicitur
cincta comita, et paludis, siquid dicitur, quod ex pinguis,
et viscoso alio padeant. Stelle cadentes prope terram in
dix; he videtur dicitur, quod aere huius exhalatione sit reflecta,
et accensus allatus pabuli sui venam sequat; interij velut
igne stans totus ita flagrat; quia aere in huiusmodi materia
currentes, ad videt simul unde experit, et quod perperit, ut in
kitione cercamato, qui spe circumli ignis praebet, obstruat.
Communis illa materia dicitur, sulphurea, et viscoso veluti,
qui plenyq. agitatur, incaluit, et accendit, cy tenuis e. vapor, ac co-
pura e. exhalatio.

Si natura illa, sulphurea mucronis in

non accenditur pyramidi; si oblonga sit Columna; si latior
 facies; si latera facies rotunda sit; Cylindrus; si densitate veluti
 virga accente apparet; repulle ardens; si in medio rupta
 in humeros Diaco; si deniq; lapides ignes veluti capi-
 tibus circa accenti aliqui globi luxuriantur Capae lat-
es. Haec aut; et id gen alia ex diversa coly pny digne for-
 mita q; accente flammis fig. pendere solent; et quales
 et aliquis fragor iugis potest. Hanc fatis explicari vale-
 hnt ignis porta a gpluribus memorata; sumorum q;pe conge-
 tur; et tube sonitus cecidit auidi; nisi forte illa fabulo-
 ra censori debeant.

De meteoris aequino
 Caput 4

Quemadmodum ex terrestribus exhalat calore solis ad
 niediq; aeris rigny exhalat fulgura, tonitrua, exera-
 q; metheora accendit; ita ex vaporibus quae in eadem
 aeris pte coarctant; nubes, pluvia, aliq; plurimas mete-
 ora figit; quae aqua, si humida nox; quorum nubes hui-
 us pertrahemus.

Nubes.

Nubes efficiuntur ex plurima vaporum corpora simul vi-
 fugos coarctant; quantum in nubes de terrestribus exhalat
 paulo permixta. Unde nubes ex aquis halitibus veluti
 filamentis quibus streptu videri possunt q; aliqui serres
 paulo permixta. Antea Cav. de caa nubes in aere pen-
 dere vident; q; Maris paulo magis digne aere sunt
 leviores. Et certe si accenti fulgor vi paulo magis de-
 sca; gradior sit; ac videtur in in pluviam solute deci-
 dit. Quando aut; aliquid illi; huiusmodi in aere sepe
 ut apace; varij coloribus ad mirabilem quodq; modum
 videri solent; q; illary paulo quibus tenuitatis sunt;
 si tas inq; unigz opaci esse debeant; q; hinc hinc
 fluctant; ex reflexis aut; et refractis radijs Solaribus varij

sunt calores illi, quos in nubibus spectamus.

Hinc patet 335.

quia plures, majoresque sunt nubes, et pluviae in his locis, et
reges, qui flumibus praesentibus, ex his enim locis ubero-
sus ab eis siculis seu vaporibus emittitur, quos in nubibus
cruentur. Hinc in Syria, et India saepe nubes specuosa,
quia ex arida sunt ea loca, vapores emittunt nequeunt,
si in aliquos emittantur Solis calore dissipati in aethere,
quos tamen ferunt. Patet etiam, nubes albidas in aethere esse opa-
res, cum aliq. aquae vaporibus ex illis accrescit, tandem albidus
deus. nubes humilioribus hieme, altioribus state videntur.

Aura serena

Si durante Solis calore vaporibus, et subtilibus ad aliquam
altitudinem in aethere exeat, et in illo diutius haerere, ac
ibi perdere si possint, et inquam super se post Solis
occasionem, in tenuissimas guttulas resolvuntur, et
per ordinem effluunt, nec multum pernoxiosas esse solent,
illius generis, qui corpora febriam, et vapores haurit, et gra-
penti sunt per. Quod dicitur ille accrescit, per alid ut
permixtus sale, caput, membrorum, per nubes, et
si turbatur turbare poterunt unde dolores dentium, capitis,
diutius, vixit, raucedine, et aliis corporis incommo-
da oriri poterunt.

Ros, et Pluina

Cuiusmodi est ros, origo ad auram serenam, et in tenuissimas,
ac invisibiles aquae particulas durante Solis calore sursum evadit, nocturno
frigore descendit, et in gelas aquae guttulas reseruit, et paulatim
Solis ortu, cum aen ipse fugiente, supra herens, et aethere folia
descendit, non effluat: cum ex salinis, et accrescit, nixi, quibus
spontaneis, pluviam quidem in aethere generat, et tunc se ad terram
movere debet. De quo non in ferens, i. in aethere folia descende-
re, si in aethere frigore reseruit, effluat Pluina. Quod ros, et plu-

in reliquis solis calore operari filia quædam de araneæ in-
tan in aere voluttu figi que capulus, sive capilli Veneris
dei dicitur. si post paucos dies perierit, melius perniciter af-
ferat, quod in illa soluta in spulo quodam hactenus solis radij
colliguntur melius aduenerat dicitur.

Pluvia Pluvial

Sublimatione aere vapores, et inmensum frigoribus conuulsi,
aque guttas effusa venturæ ori, et aliquo de ventorum ore
seruatis, tota fieri existunt filia. Siquæ in abhorrent a vero;
vaga relicta, qui in nubes, nec videtur inueniunt, nec campis
inde seque inuicem abripit, inter illas paulatim cogere,
et aliam, alij ad mensura ut rimas, sunt, prouident. ppau
pondere, ac male decedat. Hinc est, quod inter decedat volumus, sicut
aliarum sociatione semper augent, ac eo maiorem augent, quod
sublimatione loca decedat. Inare estate, et nubes multo
sunt altioris, guttas pluvie maiores cadit, hieme vero
sublimati vapores hinc in pluviam cogunt, uide neminem
cadit, h. e. altius uenturæ in, uisus magis. Multa vulgo
referunt ad inuicem pluvie, signa, et nulli certum ad ea
prouident adhiberi potest certum, quod quod ex uariometris
prouident, de qua antea dixi.

Nix.

Si vapor in aere paulo venturæ seque solutur in nubes
uenerit decedat, qui in guttulis, et filis soluti in are uenturæ,
quod ex tenuissimis suble filamentis aque, quibus pluvie
aer, et nix, paulo perempte fuerit sponas. Hinc mes-
sion quod fertur affert, uide quod exstant terre, sup esse
uicem, et fecundis hactenus, terre quod celum, qui alioque
superent, conuincat; uide quæ nix, uide quæ fecunda corpo-
ra efficit. et nix corpus perniciter nix esse solet, tunc
excitando, uide uide, quia accitio nix, paulo
in terram aperit arterie membranam, uide quæ

color a corde lucens reflectit utinam fibras vehementius
periculis debent.

337.

Quando. Quando.

Vaporibus illis qui in aere sublimioribus in guttas
transiunt, si intentione aduc supra a placeat, in quibus
abertur. Sicut si medicum fuerit, et venti impetu plures
grandes globuli sic ungu, ut si adhaerant, majores inde quibus
sphaerae delict. Praecipue si velut in regis stupulis figuram
acquirunt, quae archi. i. sphaera propelet, ut una a sepalyi
colitis sphaera unquam. tamque et ambere possunt. Si magis
aut e quibus state, quae hinc, alijse annu teo, poret,
quia quando e sublimioribus aere loco deinde debet, quae
nubes in hinc, et state illi, ob intentionem solis caloris
ascendere solent. Hinc e ante quae quibus vapor in
aere ventibus, quae xade, et exelate grandis sphaera
substantia, unquam in alij impingit. Nil itaq. mirum
si de precipiti motu de hinc, sunt, ingentes aere deinde
acquirunt, ut obvia corpora pegerent, antea, in hinc, et
domory, deinde deinde inveniant.

DE VENTIS Caput 5.

In hoc pnt omnes scire, nisi ventus, nil aliud esse ventus,
quae ipse aere movet, et agit; quae in loco tranquillissimo et aere
per quietissimo, i. brevi flagello probare potest, ut uti illud
Unde lucens, ventus fit, ubi e aere paretur aere. Nam
ita tam e difficultas in aere, et aere, quae aere movet,
ventus e efficiat. Complexus est a hinc, et hinc, alij ex
saporibus, alij ex alyse, hinc, pendere arbitror. Verendum tamen,
si unquam esse ventorum, hinc, et hinc, interdy ad illorum porem
currere, quae variis temperibus in operibus ventis eum hinc
vent. Nam si nullas hinc, pponam. Nam si ventus et

tene possit ex ceteri dilatari, seu reserpi aëris, si enim aër in q-
pla, et pro spacia valle subus raret, et amplior locy impetu
que rat, superioris aëris ppellat, et alio violentia pfluere coget,
quo indeq. ventus efficiet.

Secundo educto potant q. ventus
sectari excellenti densitate magno motu aëris, tunc enim proprius
per, et alio deinde reserpi impetu movebuntur ad occupan-
du locy a demeratis, et prius motu densitate. 3. excitari
possunt ventus ex eo, qd nubes quibus, i. densa, pluxa cu
impetu descendens magna vi spumat inferioris aëris motu,
que dy se ventus latera dilatari nititur, per virtutem
elastiq. aliar aëris plus vehementer rurat. 4. rueri et, et gla-
cier dy solis, et in aquis abest, ventus efficiunt eo qd exhalati
salis, et nycti particule aëris emoveant. 5. rari ventus omni
ex ceteri, et corpora evaporate, i. spiritus maris, ac terre, propen-
ti, si multa stramine procedat exhalatio nyctia. 6. ut aliud
caus omittam, ex aëris in subterraneis specubi respiratione,
qui cœcitate impatiens, ex qua, data forma, vi, et terrarum
vine perflat.

Hec via dicitur potant immediate esse ventus.
Cui v. mediat, et precipue sunt terra, sol qui rari, nec luna
nec non ignes subterranei. Ab his enim caus processu rarefacto,
et demerato magis operabilis, liqui factio nubis, motio, et evaporatio
habitus, sicq. oriente sole frequer excitat ventus. Quod ad
ventus quibus attinet, si ita singulis ventus omne omittat,
et, ut ab origine sua aliqui calidus, aliqui humidus emittat,
etc. Ventus est enim, qd aer ventu qd, sunt magis, quædque nō
aliud sunt, quo aëris agitur, videtur v. accid. a regionibus ip-
si, ubi spiritus, et per quas transeunt, acquirunt, et solentur.
Ventus dicitur de sumo dicit ab eis hōi, tōnēis p̄b, agis
flame. Precipui sunt 4. Orientalis, videlicet, aut sub-
solarius ab Oriente spirant. Zepherus, seu platonius
ab Occasu; Poseas, seu Aquilo a Septentrione; Austher

sive Notus a meridie. Exter tot, plures alij collata 339.
les naxq, Nautiq. 32. dicitur qui oen seqt fig. demanhang
uer

Donus istu sunt.

Tractatus

De Globo terraqueo. Caput primum.

Lustratio accuratior. Undecumque supra mundi partes remotissimas
 ad Globum hunc terraqueum pervenimus. Infra penè sunt, quae de
 terraqueo dida nobis occurrunt; in hoc enim uberrimo tractatu
 de his diversis stuevit, quae in amplissima tabularum superfacie
 in pulcherrimo quodam theatro mensa per se videntur, et ordine
 praeclaro, atq. in aedibus illius aedificatis disponuntur. Novissimum
 temporis angustius attendentes, hunc Globum terraqueum descripsimus
 perstringemus; atq. ea quae pro clariorum Geog. notione opportuna
 iudicamus.

De De Globi terraquei divisione, seu primis Geographiae principijs. Geocosmi.

Geographia, et Hydrographia

Geographia, et Hydrographia sunt, seu brevissimè terrae, et
 aquae descriptio; hoc loco spectat loci, ut Geographorum, et Hydro-
 graphorum libri, ac tabulae ab his, qui plures operum dederunt, pro
 magis intelligi solent: cumque non est solum mundi maxima, magnitudo
 usus ad historiam et sacra, et prophetarum exponendam. Quibus omnium
 usu eruditum, corporis illius, quod solum est in colimus, quod terra
 et aqua spectantur, globus terraqueus appellatur, quoniam sicut
 semeliter saltem, globus, seu sphaera est. Si enim ad aliquam mundi
 partem, ad Orientem eam accedamus, horizon ex illa parte deprimimus, pallio
 v. et ad eam elevamus videtur; et in oppositam partem deprimimus, et occul-
 tam videri, ac horizon elevamus videri. Sic enim ad orientales
 mundi plagas perveniente Sol elevatur videri; tandem v. et ad occidentales
 accedat. Haec autem solum non portans, nisi sphaera, l. id est, sicut
 telluris superficies: et hoc autem habet, quod illa non perfecte

sphaera hanc debet, et potius ellipticae formae figurari. 34

Hic praemittitur, et sic terraqueus est aqua, et terra
inter, ad aquarum speciem Maria dicimus, et aqua s. Mare
appellamus. In mari sunt Insulae, in terra lacus, in utroque
specie promontoria, sinus, isthmus, freta etc. Terra in A-
stinentia dicitur, reliqua in superioribus, seu veteris orbis, aut
potius etiam sphaerae veteris orbis, quo spectanda. Ara-
Africa, Europa; et in inferioribus, seu novis orbem, quibus
nunc et septem, et medicos sunt; in terra polares antarcticae, quae
sunt utrumque a veteri mundo, imo ab America septem septem
incentum est, ac in terra polares antarcticae. seu Magalla-
nicae, quae in deum ac terra antarctica utrumque innotuit. et
partes ipsius mundi nobis cognitae sunt, et Africa, Europa,
quae veteris orbis spectant, et Americae quae novus orbis ap-
pellatur.

Sed poterimus per Ara spectantur, videlicet Arabiae Eu-
raeae dictos, Persiae, Indiae, Chinam, Tartariam magnam, et in his
Arae adjacentes, quae sunt Japonia, Philippinae, Moluccae, etc.
Africa per s. praecipue nunc, nunc Africa, Barbaria, Ville-
digena. Sahara, seu desertum, Nigritia, Guinea, Aethiopia,
Aethiopia, quibus nonnullae partes inter adjacentes insulae praecipue, vi-
delicet Madagascar, St. Thome, Promontorium videlicet A. Tori,
Fortunate, seu Chanaan, etc. In Europa ad septem occurrunt
insulae Britannicae, quae Angliae, Scotiae, et Hiberniae spectantur.
deinde in sterante Dania, et Norvegia, tandemque Suecia et
Moscovia. Ad austrum vergit Hispania, Italia, et Europa
et in Europa imperium, quae in varias provincias, et regna
dividitur. Meridionale loco dicitur Gallia, Germania, et Polonia.

America, borealis est et mexicana, l. Meridionalis
seu peruviana. In septem reperitur Canada, seu nova Francia,
Virginia, Florida, Mexicana utrumque, et nova Hispania.

In meridionali o. Carthago
na Guiana, Peruby, Chile, Magallanic regio, Brazilia, et
Paraguayat. Quod aut ad unum mare attinet, q. d. terras
per amplecti, sed uno nec Oceanus nuncupatur, licet va-
rias, prout quog. terrarum ripas persequi, appellaverint, sicut
etc. n. t. de illis, sed et de ceteris alijs terrarum provincijs
vltis opere preterit examinamus, et id ad Geographos plene
iure spectari videtur, in quorum libris recorda accurate reper-
tabulog. Geog., et Hydrog. exhibentur.

Quod autem si superest ut
de Astronomia globi terraquei dicam aliqua dicantur; exinde
enim factis sunt tabularum Geog. usus. Itaq. eas fieri dicitur, que
ab Astron. lib. unius in Cæli superficie, in ipsa quoq. tellure,
que Cæli cælestis appon. fieri debet; ut q. d. modis Cæli super-
pluribus circulis dicitur, ita terrestres et superficies dividit. Ita-
re nos pollos Arcticos, et antarcticos terra hanc respicitur;
hæc et arq. quæ terræ ipsæ respiciunt, utiq. terræ pollos re-
gat. et si utraq. ex pte protraheret, in mundi pollos incidere.
Deinde circulus æquinoctialis, l. Equator in illa descen-
ditur, horizon quoq. Merid. obliqua tota re. fæxia, tropica,
et polares, circuli. Et quemadmodum epici circuli res in Cælo
descriptæ (n. Merid. et horizon exceptis) immobiter sunt;
ita quoq. Merid. et horizon terrestres in varijs regionibus
variari debent; Cælestes v. immutabiles, idemq. abiq.
semper erunt; ut inde spheræ inequitas, diuisio, anniq. tem-
perum diversitas præsertim v. zonarum, climatum, et umbrarum
varietas orietur. Antequam hæc omnia exponantur,
aliqua de longitudine, et latitudine locorum sunt exponenda.

Nihil aut aliud e. longitudo loci alicujus, l. regionis,
quæ distat, quæ reperitur inter cælum meridianum illius loci,
et primum meridianum. Longitudinis gradus, sive meridianorum
distat ab Decid. in dextris supra gradus æquatoris
meridianorum circuli interpretor nunciantur. Et aut

343.

nulli sua p[ro]p[ri]e in Equatore, & totus ab oriente in
 occasu. A horum spaci[um] distantia, n[on] alibi v[er]ita[rum] longitudo,
 quae ubi incipit, hoc e[st] in ip[s]o primo meridiano, adeo ut per
 360 gradus in[ter]p[er]at, in quo Equator dicitur, extendatur
 Sicuti aut[em] longitudo, q[uae] n[on] n[un]c, ex quo novus orbis fuit
 detectus habet, ponet n[on] arbitri[um] e[st] A. Perolomeus, et V.
 Geop[ogr]o[ph]i ponit, sicut in insula Jensi, quae e[st] inter fontana-
 tar, seu insulari Canarian maxime occidit, ac per se
 unum primum meridianum trahere intell[ig]it. Falli in suis ta-
 bulis Geop[ogr]o[ph]i cy[ber]i frequenter arguuntur primi meridii loci. S.
 Batavi per unum Jace[rum], quae e[st] maxime occidit inter
 Azores, primum meridianum dicitur, A. b. alibi.

Latitudo loci re-
 sistit e[st] dist[ant]ia illius loci ab Equatore, tantum Latitudo gra-
 dus nunquam per gradus illius meridiani, qui desuper loci,
 aut ip[s]i loci Zenithi trahitur supra. Unde quemadmodum gra-
 gido loci e[st] arcus Equatoris inter primum meridianum et me-
 ridianum istius loci interceptus, procedendo ab occidente in-
 orientem; ita latitudo loci tantum e[st] arcus circuli meridiani
 inter Equatorem, et unum loci interceptus, hoc dist[ant]ia ab Equa-
 tore versus alterutrum mundi polli = Dup[lex] e[st] latitudo, bore-
 alis n[un]c, et australis; Ita e[st] ad boream, nec ad austrum;
 utraq[ue] ad nonaginta gradus q[uae] nunquam dist[ant]ia utriusq[ue] polli
 ab Equatore, pro tenditur. Itaq[ue] qui sub Equ[atore] desunt, ac
 pro inde sp[er]ant hanc rectam, h[ic] nulli hanc latitudo, et ambo
 mundi pollos in horizonte vident.

Sed si quis procedat
 ab Equatore versus alterutrum mundi polli, tunc aliquis acquirit la-
 titudo, sicut ille polli supra horizontis attollit; opposit[us] e[st] infra
 horizontis deprimi animadvertit, donec sub pollo collocatus maxi-
 me hanc latitudo, quae e[st] 90 graduum. hanc igitur altitudinem attollit

pollus, qui ipse ab Equatore ad ipsos polos dixerit: quoniam latitudo
 cupit loci sine Equatore & elevatio poli, aut una cogta, altera quoque
 innotescit. Cogta autem longitudo, et latitudo loci cupiamus terren-
 tris, non. Naturi, nil factius est, quam illi in tabula Geog. representent;
 non in intersectione meridiani illius loci, quo longitudo determinatur, et
 circuli paralleli, quo designatur latitudo, naris inveniri. Tandem max-
 imopore notandum est, quod in tabulis, in quibus non describitur Equator, longitudinis
 gradus in omnia in latitudinem inferiorem, id est in superioribus mundi rebus trahit

Quomodo v. Equator in 5. Zonar. Divis. seu quoque tropici, quod
 est circuli in terra descripti in totidem Zonas telluris superas
 dividit. Sic spatia illud, quod inter tropicos stinet, Zona torrida,
 Solis subjecta diei spatia, quae hinc inde a trop. poliaribus, et cir-
 culis Arcticis, mediocri Solis calore afflicta, sunt temperata. Sp.
 denique, quae circa polos a poliaribus circulis stinet, frigida Zone
 vocantur, quod ab maxima Solis distantia accedunt frigore premuntur

Quia v. ex sola 5. Zonarum divisione variis dieum accidit, ex-
 plodis par esse non potest divisio, acurationis dieum excogitantur
 Astronomi, quae praeter circuli Equatorii paralleli Zonas ipsas in
 plura Clymata distinguunt. Cum enim telluris regio, quo longius
 ab Equatore recedit, longioris diem Solstitialis habere debeant, ut
 supra ostendimus, per ea loca, quorum longissimi, ac solstitiales
 dies semi-hora inter se differunt, circuli Equatorii paralleli differunt
 horis: ut e.g. 1.º Clyma incipere ab Equatore, ubi longissimus
 solstitialis dies est 12. horarum, desinereque in illa regione, quae
 longissimi diei habet 12. horarum cum dimidia; 2.º Clyma ex hinc ad
 paralleli alij extendit, in quo dies maximus solstitialis est 13. horarum;
 neque desinere donec superius dies non semi-hora tantum, sed integris
 diebus, et mensibus ad praeceles dies excederent, ut circa polos
 fieri oportet, et demonstravimus. Tertium porro cupimus Clymatum
 regni tabula exhibetur

Climas Horas Minuti Grados Minutos. 345.

1	12	00	00	00
2	12	30	08	25
3	13	00	15	28
4	13	30	23	50
5	14	00	30	20
6	14	30	36	28
7	15	00	44	22
8	15	30	45	29
9	16	00	49	01
10	16	30	51	58
11	17	00	54	27
12	17	30	56	37
13	18	00	58	29
14	18	30	59	38
15	19	00	61	78
16	19	30	62	25
17	20	00	63	22
18	20	30	64	06
19	21	00	64	49
20	21	30	65	24
21	22	00	65	74
22	22	30	66	06
23	23	00	66	20
24	23	30	66	28
25	24	00	66	44

Finis Descriptionis Climatum

Signum pronosticum

Vers. Pallida Luna pluit, rubicunda flat, alba serenat.

Alqua positum de mensuris sic apponere jubat pro dista-
 cony ad inez facilius detegenda. Linea q̄ e minima mensura, con-
 adit q̄. cy pycto ab accubo calamo scripto. Sex, h̄spanice pulga-
da s̄d stat lineis. Per stinet 12 pollice; s̄ve unciar; uncia q̄p̄
 sumia, n̄ tamq̄ p̄cipit, quo sic e duo decima pars libe, s̄d sumia
 pro mensura, n̄ pro p̄candi magnitudo, que e pari 12. pedis; et
 digitus e ep̄da pedis pars 16. Stilo n̄i temporis ōn pollice; et digi-
 ty s̄p̄e sumit indicat; s̄it pro p̄e pedis 12. Cubitus uno p̄e
 gaudet cy dimidio. Vna 3. stat pedib. Crupeda, venacule torca,
 et Barra 6 stat pedib. Passus om̄is 2. pedes hat dimidio; pas-
 sus Geometricus 5.

Leuca Gallica stat 3000 partib. Geometricis.
Hisp. 3. Ap̄. Germanica 4000. Italica 1000. Hindalica leuca
 r̄p̄car per milliaria, q̄ mille partib. Geometricis stinet. Cypr̄
 in v̄i publicis lapides, s̄it cippis apponent Romani q̄
 milliaria notabant, h̄m locutione illi p̄ofluerent, ad p̄m̄y,
 ad 2, ad 3. lapids etc; 1. 2. 3. ab Vale lapid. Quilibet gradus
 17 leucas stinet hisp̄nicas cy dimidio; Gallicas 20. Sexm. 15. Ap̄
 5. q̄ mensura, s̄ve leuce, quas quilibet stinet gradus per con-
 ducya, am̄packibz, monēbz, alijs om̄ibz obstaculis.

Itaq̄ si d̄m̄y
 quoniam unius loci ab alio; s̄ime circino utiunq̄. intervally ap-
 p̄cādo cur p̄is ad globulos quosdā. 1. signa quosdā, quibz in stellis
Geographicis designari s̄nt memoris n̄on loci; postea s̄. inter-
 vally ar̄um p̄y transmita ad Estor, aut s̄aly aliquā Charter
 designatq̄, ut ita quot sint s̄m̄e gradus agnoscer. Gradus aut
 in p̄e 17 cy dimidio multiplicati, aut per 20 leucas: hisp̄nicas,
 aut Gallicas dabunt. N̄d̄ igitur p̄p̄onit, primo in planispherio
 p̄cipit d̄ber p̄y s̄y agnosce, ita ut tibi v̄it in p̄romptu
 quoniam n̄on s̄t Europa, Asia, Africa, et America. Deinde Char-
ter per singulas p̄es Silyta s̄itica, ut sic per regulas supra
 positas cyp̄is loci longitudo; et latitudo gradus facilius dig-
 noscere valeat. It̄d̄ circa h̄c aliqua venacula lingua accipit

Uso, y operaciones del globo artificial.

3AT.

Operación primera.

Hallar la latitud, y longitud de alguna del
pays de la Tierra. Método mecánico.

Volved el Globo, asta q. el pays de q. se trata se halla
baxo del grande círculo meridiano. Teniendole de esa mane-
ra, mirad que numero del Equador se halla entonces baxo
del gran meridiano; y dicho numero es el grado de longitud del
lugar de q. se trata. Contad luego sobre el merid. q. vos quier
y desde el Equador hasta el lugar del mismo meridiano,
baxo del q. esta situado el lugar de q. se trata; y esos grados
seran los grados de latitud de dicho lugar.

Método abreviado

Tomad simplemente como se ha dicho los grados de longitud,
y de latitud; primero en los mapas, lo pegados en el pie
de la esfera. 2.º en varias listas mas anchas, hechas de
propósito. 3.º en y mapas, o en alguna otra Carta de Geo-
graphia. Los de longitud se hallan en la parte superior
en la inferior de la Carta de Geographia; y los de latitud a los dor-
sidos. Segunda operación

Titulo { Conocen que hora es en alguna pays, y q. hora es medio
dia en el lugar donde nos hallamos.

Haced en lo alto de la
esfera una especie de pequeño cuadrante con una aguja,
o alfiler móvil. Ponid este alfiler sobre el meridiano max-
imo; despues volved el globo de manera q. el lugar donde
estais, seg. Samporna se halla sobre el círculo del meri-
diano; volved despues el globo hasta q. el lugar cuya hora
buscais seg. Viena de Austria se halla baxo del meridiano.

Entonces mirad la aguja del opate, y ella vos señalará que hora es en vienna, que será la una $\frac{1}{2}$ hora en vienna es la una y media, qdo en París es medio día

Método abreviado, y de reflexión

Lenguaie puestas los grados de longitud del lugar donde estáis, y del lugar, cuya hora se busca; y tantas veces como fueren 15 grad. de dif. entre uno, y otro lugar, tantas horas habrá de dif. en orden al medio día; de suerte q. el país que fuere mas oriental en la dif. de 15 grados, tendrá el medio día una hora antes q. el otro; y así los demas, quando se la debida proporción. Sirva de exemplo la Ciudad de París. París está a los 20 grados de longid., y Vienna de Austria casi a los 35 q. son 15 de dif. Vienna pues, q. es mas oriental q. París, tiene el medio día una hora antes q. en París; y quando en París es medio día, en Vienna es la 1.

Este método es mas fácil, y mas comodo q. las otras mecánicas, por ser tan claro, que se puede hacer de memoria, y demostrar allí. El Sol corre todo el día en el espacio de 24 horas; esto es, en el espacio de 24 horas corre, y para los 360 grados del equador, o de cualquier círculo paralelo al equador. Partid los 360 por 24, y hallaréis q. a cada hora corresponde 15 grados: luego si un lugar está distante de otro 15 grad. al oriente, el sol q. de oriente a occidente va corriendo la línea, llega una hora mas tarde al lugar q. está 15 q. mas q. otro sea occidente. Finalmente, quando los dos países están distantes mas de 180 q. hacen la mitad del círculo de la esfera, entonces la distancia que

cu' entre dichos paises, no se debe tomar del primer grado
de longitud, sino del grado 180: porq. como la esfera es 3A9.
redonda, y el grado 180 es eq. mas se opone al 0, es
preciso q. los grados q. pasan de 180, vuelva aca el
0: porq. quando en un circulo se llega al pto mas
opuesto, tanto mas nos volvemos a acercar al primer pto
del mismo circulo.

Y assi estando Frayz a 20 g. de lonq.,
i la Isla de S.º Dom. a los 300, cu' entre dichos paises,
tomando el camino mas largo 280 g. de dif.º, pero no
teniendo el circulo de la esfera mas de 360 g. no abra
en realidad mas q. 90 g. de dif.º tomando el camino
mas corto. Porq. si de 360 se quitan 280, quedara
80 g. de dif.º entre Frayz, la Isla de S.º Dom. en
America. Como el 80 no es mas q. 5 horas, y algunos
minutos, por es habia solas 5 horas de dif.º entre
los d'chos lugares en ord. al medio dia. De esta suerte,
cu'do Frayz ala pte oriental respto de la Isla de S.º Dom.
el medio dia en Frayz debera ser 5 horas antes q. en S.º,
y assi en esta Isla sera medio dia, quando en Frayz son
las 5 de la tarde

Lexica. operaciones.

Allar los antipodas de un lugar.

Antipodas son los paises donde los hombres, q. ca-
minan, tienen los pies diamete opuestos al nro quando ca-
minan: dedonde se infiere q. esta es la mayor dist. que
ay de y lugar a otro; y q. buccar los antipodas de algu-
n pait es lo mismo q. buccar qual es el pait de la otra
mar de.º: loq. se allara del modo sigte. Si buccan los
antipodas de Frayz, volved el globo de la derecha ala

ugrada, hasta q. el nombre de la Ciudad de Parayt q. al
 circulo del horizonte; hecho esto, se contará en el hori.
 acia la mano izquierda los q. q. ai desde Parayt asta el pto.
 enq. el qdo meridiano toca en el horizonte; despues se contará
 sobre el horizonte igual numero de q. acia la mano derecha,
 comenzando desde el pto. enq. el grado meridiano toca
 tambien al horizonte acia la mano derecha; y el lugar
 enq. acabei de contar este igl. numero de q. acia la mano
 derecha, es el antipoda de parayt.

Methodo de reflexion.

Para este met. basta una simple nota, q. en la figura:
 la dist. sobre el globo se puede medir con dos especies
 de grados; los unos sobre el equador (ya proporción sobre
 los circulos paralelos al equador) a los qles llamaremos q.
 de longitud; los otros sobre el meridiano, q. llamaremos
 de latitud. aunque hablgio con propiedad, en el globo no
 al long. ni latitud. Sin embargo esas deno. arbitrarias
 paden. razió de intel. Digo pues, q. el pays q. dista de
 nosotros 180 q., tanto en long. como en latitud en el pays
 de sus antipodal. La razió es, porq. sobre el globo
 no se puede allar mayor dist., q. de 180 q. los qles son
 la mitad de los 360, q. acen la circunf. del mayor cir-
 culo del globo; y q. despues de 180 q. por una, y otra pte,
 nos volvemos a acercar al 1. grado.

Y así tomando
 el lugar distante de Parayt 180 q. tanto de longitud sobre
 el equador, como de lat. sobre el meridiano, se hallará
 q. ese lugar en un payt acia el sud-est. de la nueva
 Zelanda, situada a 200 q. de longitud, y a 60 de latitud
 meridional. De todo lo dho. se infiere tambien, que
 la Capital de la China llamada Peking, situada a los
 110 q. de long. y a 40 de lat. sept. tiene por anti-

poda Chile en la America meridional: porq. de la
China a Chile se allega 180 g. de long. sobre el equador, 354
y 180 de lat. sobre el meridiano.

Quarta operacion

Alla la hora enq. sale, y enq. se pone el
sol en qual quiera Pays

Sabed la hora enq. sale el sol en el pays donde es-
tais; mirad luego quantas veces 15 g. ai de long. desde vuestro
pays aq. barcais, y quantas veces huviera 15 g. habra tan-
tas horas de dif. en cada al salir el sol; y assi sabi-
endo q. en Pays el dia 21 de Septiembre sale el Sol a las
6; si quieris saber aq. hora nace en Jerusalem voi
a ver por el globo enq. grado de longitud se halla Paris,
en unq. pla. sea, y halland q. Paris esta 20. y sea a
150. de 20 a 50 ai dos veces 15 de dif. luego el sol
en Paris sale dos horas antes q. en Pays; y si en
pays sale a las 6. en el 21. de Sep. el mis. medio sale
a las quatro en Jerusalem

Quinta operacion

Conocer de quantas horas es el dia, mas largo de qualquiera
pays.

Buscad sus g. de latitud, y observando el nivel de
los entre las cuestas del intervalo mas inferior del
aig. merid. en la cumbre antel; la cuesta q. esta en
el intervalo antel. en cima en la anchura del merid.
nos mostrara los g. barcais. Tan quando sabed de
quantas horas es el dia mas largo de todos en Jerusalem,

q̄ esta a los 30.º de latitud, baxo el numero 30 en el intervalo inferior del círculo del gran meridiano; y en el intervalo q̄ esta entre encima, hallare en frente el numero, o cifra 24, q̄ quere decir, q̄ el día mas largo en Fr. es de 24 horas.

Pero si requiriere saber esto mismo no es menester mas, q̄ teniendo presente el grado de latitud y lugar, saber la dif. de climas del lugar cuyo hora se busca, del modo ya explicado; en q̄nto mayor mediare entre el lugar y el equador, tantas med. horas mas de duracion tendrá el mayor día del tal lugar respecto del mas largo día del equador, en donde el día mas largo es de doce horas. Suiva de exemplo Pays. Pays esta en el 5.º clima; luego el día mas largo q̄ ay en Pays, tiene 9. med. horas, aq̄ horas mas q̄ el día mas largo del equador, el q̄ solo llega a 12 horas; y por este el día mas largo de Pays es de 16.

Ultima operacion

Conocer en q̄ clima esta qualquiera pais.

Esto es finalmente lo q̄ se nota con los numeros Romanos del tercer intervalo, y el mas elevado del gran meridiano en la sp̄ anti. Con menester pues ver en el 4.º intervalo inferior el grado de latitud del pais, cuyo clima quieramos saber; y la cifra que le corres- pde en el 3.º intervalo superior, señala el numero de clima; Por estando Pays a los 49.º de latitud, se

buscará este punto en el hemisferio inferior del
meridiano, y se hallará, q. la cifra, o numero 353.
le corresponde en el hemisferio superior es VIII,
lo q. significa q. París se halla en el 48° de
paralelo de la altura del globo, con esto mismo y ayuda
de la esfera se señala el lugar oportuno, donde en primer
lugar se vea el Chyma, véase el Chyma de París
este lugar, una vez q. separe el punto de la

fuente, como los globos de oro no son bastante
grandes para representar y notar muchas Ciudades,
de suerte q. en el espacio de toda la España apenas
se hallan 3, o 4 Ciudades, es preciso suplir esta
falta subiendo la esfera a la altura del país
de q. se trata; lo q. se hace por medio de los q.
de long., y de latitud. Veámoslo en la ciudad de Ate-
nas no está señalada en el globo, luego q. se supiere
q. está situada a los 42 q. de long., y a los 38 de
latitud, sube el globo a la altura de otros q.;
y así se verá fácil hacer las mismas operaciones de
la esfera, como a la palabra At, o a murmurar. Cuid
estubiere sobre el globo, con mas o menos pre-
cision segun la grandezza o pequeniz del globo, por q.
los objetos se ven menos en y en q. grande, q.
en uno pequeño

Atq. hinc de 2° libro Phys. y especu-
lacione; In eo est aqua salis de Sed, et operandi

354. nota; si quæ de his in præcedis libris aliqua de
liberissimum, et ipse de iuris ageremus, abf. et de
temporanea vey cessione, ad ea vos mittis, ut ad illa
gradum faciamus.

De mandato D. meo abates

J. Pablo de Castro

Abad. de Telorio hijo de Casas

Salvo estando Letor de vespersas de
el Colegio de S. Vicente de Sa
lamanca. Estando fr. Thadeo

Montes coleg. de Segundo año

356

Memor paper

Comentaria in duos libros de Generatione,
et corruptione.

357.

Sive de ortu, et insuetu. Explicatio quid sit
Generatio. Caput primum.

1 Generatio, si late accipiat, dicitur et eductio, defurque,
quod. ut ex proprio subp; de qua satis in Physica. Dicitur aut in
vulgaribus, et accidit, prout prodromo hinc subtra. fuerit, l. accidit; sola tamen
substantia generatio non proprie participat; que sic ab aere defur;
muti, totius in totis, nullo simili nomine et subp; eadem. In defur; plu;
ria pars, quod generatio non includat entia accepta materialiter, sive quod
maior preterierit et postea accidit; et quia plura nempe accidit; que
quid exant, in apto corrupto; deoq; ab alijs sic defur; solent; quod.
substantia ex proprio subp;.

2 Hoc enim est, quod proprie intenditur in generatione; quod proprie dicitur generatio
generatio, sicut in quod est sua propria substantia. Et hoc autem non temperat
est, quod sua habeat esse, per generationem, ut sic illius tunc quod, utq; proprie
generatio dicitur; ut videtur licet in hominis generatione; et tunc quod per ge-
nerationem disponat materia, eius immutat sua; hoc namque patet sic a gen-
deret quo ad esse unitatis; et si absolute quo ad esse ab ea non dependet;
quare licet sua materia dicitur generatio, tamen generatio, dymodo dicitur unit-
ret sua, materia. Hinc dicitur. Mater vere genuit propriam materiam; quia licet sub-
stantia filij ut huius namque dicitur attendi nequeat per actionem creatam;
bene tamen ut transit namque huius; prout sic enim, huius humanae
re valet, et patet, sic et actionem creatam posuit transit.

3 materia ab una substantia sua ad aliam transit non potest, quod patet ex

destinax opy; Sed corruptio defuit, mutao magis affe sub tali, ad in
 esse fit sub tali. Difficil ab amilaoe, in qua omnia in mutao, ad
 tuiu: a generaco. ty quia genitax inter tuos dicitur; genao em rat huj
 a quo pnd by, et ty ad quem pnd by, dicitur. ruyd: ty ed quae cor-
 ruptio n e actio pnd by, ad in by genitao influens eae arendantia.
 Quando aut pnd by novam fit dicit, per eade actio fit antiquam
 numpit, supra. Quid quatuor e corrup: alienari, hoc intellige,
 n pnd by, n illate tanty et pnd by, quae genao semp. rat p-
 ty ruyd: ad em enim ponem em ma fit, que ey alij e in-
 spnd by, nate necessitat eaq uerit, ad ruyd influens pnd by;
 ed quae pnd by, que dicitur eae expulso, alienari.

Caput secundum.

De Generatione viventium.

Viventiu genao, que pnd by genao hoc in illa, sic omnia
 ex d. h. a defuit nate: omne vivens a vivente, principio pnd
to in nate nate. Le omne denotat semp infirmy pnd by, pnd
 do ab eo, qd n caelitate, non; ut ita pnd by genao dicitur
 a pnd by. hunc pnd by, hoc e, quaten in pnd by genao momento sit
 in genao aliqua subta intiana, que n, pnd by, intianca genant,
 et pnd by in omne maat: n pnd by e eae nate pnd by; et in huma-
 ni maat feminis. huc dicit, que pullos ex alienis suis expel-
 dit, eoy n sunt dicit, et ex hoc pnd by alijs occurrat dicitur.
 Deniq. in nate nate denotat, qd ex vi nate, et ex intentionem
 nata genantit debet pnd by infundit in pnd by nate nate nate
 ma, que dicit pnd by intra ruyd dicit.

2 Filius eoy nate sub tali ey pnd by, quia illi pnd by nate nate
in nate: in creatio e. ey ruyd sic pnd by pnd by, ideo ruyd dicit
 et intender nate in spe infima. huj defectu homo n dicitur pnd by
 verum, ty ex pnd by nate nate genant. hunc ed Hera dicitur
 n dicitur nate nate, quia licet ex ey nate pnd by pnd by ey nate
 nate, n tabuit ruyd nate nate ey nate nate, aut modi pnd by dicit.

Thome
 tauum

3

A

5

vera erit regula hujus rei, saltem a posteriori; sed non dicitur apparere in his 361.
bello effectus hujus rei intentioni in materia expulsiōis; nec etiam effectus
causae est effectus quod in intentione.

In primo ex hujus opinionione probatur.

3 quibus aliter, et aliter hanc partem, quam subesse amissionem, et restitueret nunc
remittit, nunc intentionem sedem enim augere calor, supra hanc rem, quia an-
tea plures frigus plures augebat, nunc si frigus plures paulatim excludit; et si su-
perior quibus circa frigus dicitur per se partem hanc, quam excludit magis, l. minus
magis, l. minus remittit. Item, lux non hanc stratum, et tamen intenditur. Ita
dicitur primo expulsiō, expulsiō peccatorum; dicitur si augeat, partem non hanc partem expulsiō
dicitur. He dicitur se ut rationem hanc. Si pro se dicitur dicitur intentionem
est transitus a minori quibus, ut est aqua, ad magis, ut est ad quem; si hanc a-
quo, ut dicitur de generatione, per se; quod in intentione dicitur remittit effectus
novam, perfectam, remittit.

Intenditur dicitur an dicitur augere, quibus

A pro hanc ita per accidentem dependat; ut ita tot habuerimus quibus, quot
a minori ad magis, quibus facit fuerunt in nobis per accidentem, multatō.
Hinc ita a quo intentionem est quibus probatur ut remittit, sui quo ad
partem incrementum, qui quibus expulsiō per se quibus augeat. De auctore tacite re-
plere, occurrence, tunc est dicitur partem de quibus, cui possit ut intentionem,
si de quibus illis, ut accidentem, qui seque intentionem, si ipse est hinc quibus
sunt actus vitales, ut amor, et intellectus; quibus dicitur magis dicitur unum
capitulum per alia non in quibus gradus, sed in specificis modo tendendi indi-
cat: sic intentionem cogitō abstractio est, amor effectus inefficax, superat
dicitur quibus cogitō perfectio intentionem alia, quibus expulsiō natura sua est per-
fectio alia; cui ipse est; ad magis quibus dicitur, cogitō dicitur, est hinc dicitur,
exadem per se intentionem quibus est.

Tertia res est hinc dicitur hinc dicitur,

quibus intentionem, si quibus ipse alia addat nove anket, si quibus magis fuerunt
et addit in rebus. Dicitur enim dicitur dicitur expulsiō, aliquid dicitur esse
per peccatōem magis, qui dicitur magis dicitur. Hinc hanc dicitur esse novam
et per se expulsiō quibus, alia, est magis, educationem ipse quibus, alia dicitur
magis unum, et intentionem quibus ad dicitur. Quibus, ita dicitur quibus
augere per additōem nove partem, seu per additōem gradus ad gradus, ut dicitur

loci augere quoniam calor gradus ipsi ad ver. Hec enim membra et ventos
rea: ita quae dicitur: quod tunc calidus super nunc accidit esse in eadem parte
quod simpliciter. Sed supra; hoc repugnat in accedens ipsa; in autem in impleret;
quod per subordina ad istamque in totale, et spiritus.

Caput 4.

De augmentacione, seu nutricaoe viventium.

1. Augmentacio desinitur a motu a minoribus ad majores; diminutio vero
itaque, motus a majoribus; in quibus major, et minor integra sumuntur.
Ista vero, sapienter augmentacione saltem dymodo nova pars addatur, licet ex
alio tempore, amittit aliunde, ac evenit bene, in quo dicitur augmentacio quae
est ex se. Item, unde tam evidentibus, dicit de diminutione augmenta
tionis, et diminutione dicitur, subtilitas, prout spiritus subtilis accrescere, et decrescere
ut facit; dicitur in accidentibus, propriisque non accidentibus, et deinde, prout au
get et minuit spiritus. Implet omnia assignata species augmentacionis subtilis;
alio simpliciter, et non nova pars in productibus, sed solum unum, et deinde
et procedit, ut ex aqua aqua admittitur.

2. Alia dicitur agere, et non pari
substantia ex parte productiva, ut ex ignis emittit in ignem dicitur dicitur dicitur.
dicitur nutricaoe, quae solum videtur propria est. Quaedam actio dicitur dicitur
causam dicitur dicitur, acque, vult, dicitur. Hec se per omnia, unum simpliciter, et
est, per unumque alimentum, sumptum, quod quidam ab aliis partibus corporis unum accre
vit, et ex ipsius, unum dicitur, earum per augere prout unumque, dicitur
dicitur, per hoc dicitur nutricaoe ab augere in alimentis, non agere,
quae dicitur dicitur per juxtapositionem, de, per unumque non magis partem,
quae tam non dicitur per unum, sed augere, ut patet in lapidibus, et alibi, quae dicitur ut
experientia, nec organa habent, per quae elaborata alimentum, prout hoc nu
tricioe actio dicitur, et unum dicitur.

3. Consequenter a nobis exponitur
hinc plura, et prout mechanice leges, non pauca explicata, quod organum,
gradus, et motus alimentum in tanquam, subtilis, alia dicitur na
tura dicitur negotii ad Anator prout dicitur dicitur, velon, quae dicitur dicitur
deceat, non omitteremus. Contraque habentia corporum dicitur a dicitur
in dicitur dicitur ore dicitur caput, dicitur dicitur dicitur in dicitur dicitur
historijs dicitur, notantibus postea dicitur dicitur, dicitur dicitur, quam ex se

Questio Unica
An in corruptione compositus substantialis fiat
resolutio usque ad materiam
primam 1^a.

1. **Thomista** supra dicta circa exordium mag. 1° per se sic figurat eas res
 resolutas. an quibus ut adiuvent, dicitur unumquodque ad materiam primam, de
 in dicitur in quo spiritus subtilis corrumpitur, novusque generatur, sicut et fieri
 statim sic perire accidit, quae prius inerat sponte, nulloque mag. 1° m
 manere, adeo ut nullus accidit. spiritus, quae antea semper percipiebant, ibi
 resera reparat, dicitur ita; nec in humano cadavere eadem sic. q. 112,
 ecc.; et tunc mag. 1° vult scire, ubi perinde est ad. 112, q. 112, q. 112,
 quae in ipso adent ante corruptionem, ac postea, quae in vivo corpore
 semper ipse remanent, sic. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,
 necesse credit, cu destructa puncti, sic vult subtiliter, ad quae exord
 ta esse, et accidit, sequitur, nec vult accepta dicitur. Sane
 1° ab hanc ex eorum dicitur mag. 112, q. 112, opinio illa de exordia mag.
 per se detur, debere resolutio debet, quoniam ab dicitur exord
 hanc sententiam nonnulli fatentur, vult exordium fundit propugnare

Assentio Nra 2

2. **Prima** accidit sponte corrupti manent in genito. 1° Thom. all
 ne mag. 112, q. 112, dicitur in 1° dicitur 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,
 nat: post reparat sic subtiliter a materia duo dicitur illi manent esse. Et
 ita dicitur 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,
 vult principaliter resolutio semper a se, utiq. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,
 hinc non cadavere est, quoniam eadem, sic. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,
 id color, odor, sapor, pondus, dicitur de in arbore vivit, ac de exord
 per comedunt, dicitur; quae sic accidit. ut supra Thom. 112, q. 112, q. 112,
 sensus non esse corruptos, qui quidam errorum falsae, de accidit. Et non
 producta in genito esse reputant ac corrupta propter se in utriusque
 dicitur, apparet

adot

3. **Meminerit** Thom. nobiscum ex 1° Thom. alibi
 in dicitur accidit. Cuiusmodi eadem per dicitur esse cu accidit pariter, et vult,
 quae propter, et ita dicitur apparet, quibus dicitur dicitur dicitur
 nunciat. Vide et dicitur, an ibi dicitur mag. 112, q. 112, q. 112, q. 112, q. 112,

remans ob *Thary* fida, quæ hic propta *Thary* cablaos. *Sennu* 365
 falaces sunt: ceterum dy oer uolba homines circa dy senna uerunt, falax
 potius euit conuictio sennu, quæ utam sony pœcepto ad sennu dy de hœna
 rony per infalibily dyer sic deniq; si hic sennu falax, pœcepto. sone
 coarcti, qdō n̄ coarcti? S. eate sennu coarctare fas raly ē in obsequy
 pany sennu euit fœdy, nullā n̄ pœcepto ad affidy, Soly qui hœi,
 hœi nos illuare, in eadē auita nos ere, eadē alloqui ere; pœcepto enī quā
 surdare, nā hœc ere pœcepto raly; qdō ē abruadum.

A *Thary* n̄p̄: accid, quæ in caduere raly, nullū raly eadē de novo pœcepto;
 remant q; quæ erant in sennu *Thary* ant; n̄p̄: raly, qdō color, etc. n̄ pœcepto
 māā l̄a ut occidit, cy dery indifferet sic ad hœc, l̄ illa accid; n̄ a fia cada
 uerica, quæ dery de novo pœcepto, quā hœc calor n̄ nomat, nec detata,
 epigē fœdy; n̄ deniq; a eadē macti inductia, cy hœc raly sic sennu gladiu,
 n̄p̄: a eadē, quæ nequeit pœcepto qdō, calor, fœdy, aut calor; q; nulla ē
 a raly n̄p̄: eadē illony accid; pœcepto. *Sennu* hœc māā per sennu
 pœcepto māā raly ad accid; raly, hœc illa pœcepto ad epigē māā uia
 raly. *Sennu* *Thary*, accid; pœcepto, quæ epigē in im̄ a, epigē accid;
 raly quo ad raly eadē, sennu in ip̄o in uolba, ob hœc, quā uny q; epigē
 sennu uerbas, raly quo ad speciem.

Ex p̄ma raly raly, māā h̄i pœcepto
S hœc n̄p̄: accid; raly h̄i, quæ pœcepto habebat, l̄ raly ip̄a n̄p̄: epigē, raly
 libed hœy ē abruady; q; et raly. *Sennu* raly māā pœcepto, pœcepto pœcepto māā;
 māā, iup̄a *Thary*, n̄p̄: epigē hœc accid; raly pœcepto, quā māā eadē raly
 l̄a; māā auid eadē raly, quā ip̄a stat ut pœcepto; si ē pœcepto d̄ruly
 h̄i, raly n̄p̄: accid; raly h̄i raly, cy ea macti ut pœcepto; q; in u
 uabili māā raly raly epigē accid; raly; assumptio; albedine,
 nunquq; habedū raly. *Sennu* auid māā p̄m̄ h̄i raly; ip̄o
 calor n̄ raly māā carbonit ad colorem raly; accid; hœc fulme
 tact; et in cineres raly raly māā ad alia accid; raly, ut raly
 raly, colorem, etc.; q; in accid; raly illa raly māā, ut pœcepto raly
 ip̄a accid; raly = *Sennu* *Thary* auid quæ, cy fia raly pœcepto in
 im̄ a, epigē. sennu uerbas, n̄ raly māā, ut raly epigē et raly
 fœdy raly quo ad speciem, ut d̄a fia sennu n̄ succedat fia cadauena,
 n̄ sennu fia raly. q; ip̄o raly.

366 **S**uadetur tandem aliis rationibus; plura sunt accid. qui ad fig
 ultimum disponunt; et hinc potest addece fieri qd. In ny. si calor perire debet
 perire per hunc, nala calorem propriam destructio; sicut epigit destructio per
 igni, et introductio per igni, ad quam disponit; ac nulli agenti nala epigit
 sui destructio; q. d. si periret dispones in unti generacione, manente n
 habebit unde delecta ad repiendg hge fig per, alia: q. d. accid. qui
 in ipi generacione mag disponit ad fig, nala mag nant pas subito in hge m
 onis; q. ista manente, illa pauca manebit. Aut. par. si nec recipit, nec
 e rad fali recipi dispones; aliquei mixta daretur calita in ead ge
 nore ead, mali, et hinc; dispones eni reducunt ad genus ead malis; q. pa
 n e. Illary subty, seu ead malis.

Solventur Argumenta 3.

7 *Argumentum 1.* iuxta Philo genero e mutas totus in totis, nullo sensu
 unde in subto ead; q. n. remat aliqd accid. sensu. — Deat opponi; n. re
 mat aliqd accid. in subto denotatur ead, ead; in sub. in hge n. h. e. recep
 tis, n. h. q. In recipiend n. remat totis aply qd e sub. denotatur accid. un
 de n. remat quib. sensu in fali Philo, seu id. sub. sensu, in totis destruat.
 Q. nec e differa illibi a Philo amota inter corruptio sub. talis, et calca
 os, in qua d. mat sub. talis subty, seu id. opposit.

Argumentum 2. penetratio
 q. in hge accid. et ista penat debent; s. corruptio sub. talis penat sub.
 in hge accid. q. d. n. sub. in hge accid. e totis opposit. s. in corruptio
 sub. talis totis penat aply, ut ex te patet: q. d. n. sub. in hge accid. illud e,
 cui ista sui amittuntur aply falem; s. nec de totis sponte, et n. de tota verificat
 materia; etenim sponte denotat q. d. albi, etc. q. — In primis a lato occu ne
 ne potest admeto, aply ead subty recipi accid. quo deficienti n. p. p. p.
 n. accid. deficienti, si aliud sponte ead loco, et tempore sub. tuitur; cuius
 iuxta Philo, aply ut recipi accid. impetat mag ut actuaty per fig.
 Totus una de fali fia, alia sub. talis actum, et plens mater; p. p. p.
 semper remat subty; l. fali in ead sub. n. variatur; qd. ralis e ut accid.
 n. penant. Sic, iuxta Philo, moa ita dependet a fia, ac ab ea tota actu
 lity accipiat, sine qua existere nequit; et tamen penat fia, aduc ead,
 penetrat moa, dymodo alia sub. talis fia.

Aliter tamen accipit,
 q. occu ma, d. n. h. q. mag. p. p. p. ad eys p. p. p. d. n. mag. p. p. p.

cui illa communicant sui effectus sicut tanquam rubra in hemis, sed; tanquam
subjo deorsum, n' maj; et sic dicitur in, n' statim. Accid. q' potest rubra
deorsum, dicit in illo n' accipiam, s' soli mag' inhezeant; ut cogit,
et volens ab opa soly, minimeq; a ma'a provenit, toty homy daty denoty
et volentem. Sic e' deorsum justi, charitativy, etc. primum tollit hoi' tributa,
tamen a suis in sola opa acceptis proveniant. Dicit: ma'a e' primum rubr;
opoty aut dicit; s' accidit in 1°, s' in 2° accipit: q' Primum primum
e' esse primum, quam 2°; s' fia dicit mag' 1° m' q' accidit. s' 2° m' q' ma'a
primum accipit fia quam accidit: hoc q' in toto opoty accipit. Suadet
ma'a: fia e' actus 1°; et subtilit' mag', accidit. s' actus 2° q'.

Respondet

10 dicitur in 2° subesse recipit tale e' in intentione, sed; in executione,
n' in, et statim. Ad ubi, dicit inq; dicit inq; primum esse in intentione,
dicit, et executione, dicit inq; primum in executione, n' in, et stat; que
dicit sequi probat applicanda erit. Non e' dicitur, accidit. primum, s' primum + sell.
eter a fia opoty fia primum primum, sed hoc negamus de aliis accidit,
que n' in, et dicitur ad fia. Ma'a inq; primum inq; fia subtilit'
ut pote principalit', et executionit', s' q' perfectus in fia subtilit'.
quia n' ad huius fia dicitur debet mag' accidit, hoc primum recipit q'
recipit in executione. Sic infamit' primum intendit, ac respicit tanty,
que potest amara; s' tamen hanc primum recipit que illam; ob idq; dicit
q' e' primum in intentione, e' potest in executione.

Doctrina neces

Philoso-
pho-
ll.

primum tradit a d. Th. q' d. de veritate a 9 ad 6° per verba: dicitur
n' inq; intelligit in ma'a n' in actu impleto ante fia n' in actu impleto;
n' e' dicitur, hanc primum via generalit'; s' fia e' primum in via impleta; s' fia
q' s' via dicitur, prima s' d' inq; intelligit in ma'a ante fia in via ge-
nerali, seu executione; nec hoc obstat, quod n' inq; apud eud; s' d' q' fia n' primum
in via impleta; quia cy fia n' impleta de fia subtilit', primum intendit debet;
primum e' primum primum dicitur, et executione. Accidit q' tamen n' qua-
n' in intentione per fia subtilit' impleto ad veniant mag', n' fia in execu-
tione; quia iusta Angl. Illud ea, que transeunt de pota ad acty, primum re-
cipit acty impleto, que perfecty. Quid idem executione exprobat, ut primum
accidit illa recipit in ma'a, que fia preparant ad recipit subtilit' fia.

12. **Q**uod non quiescit: materia prius plerumque debet splendere subtili, quam accendi; 368
 sed quia accenditur adveniens entis per splendo, subtili d. impleto, sed quia possunt
 non, nec et accendit sunt supposito; materia autem ante fig non est supposita, seu sub-
 sistens; et non potestur, seu non recipit accidit: aliquid amittit. — Autemque non valet
 quando spiritus accendit est dispositio ad spiritus de la subtili, ut accendit in calore,
 iuxta Philonem; namque sic ignis. Quare negabitur primus spiritus sub hac dicitur. Ad
 hoc probatur, et non verum, nec quod quod adveniens entis per splendo in la subtili ut accidit: sed
 est tamen, quod de accidit adveniens debet esse per splendo in la subtili, ut vide-
 re licet in dispositio ad fig subtili.

13. **I**am scilicet, quod accidit est illud ens tra-
 ditum ab entis primo, et oportet a natura intentionis, cupit est sua subtili; cu-
 jus, oportet dispositio, et excelsa; sic prout in natura intentionis: et hec est dispositio
 sua subtili intentionis, et accendit per quoniam hec per se recipit in materia
 ut dispositio ad illud. — Ad hoc dicitur, accidit esse supposito l. in h. entis, et dem-
 onstrat; et non in h. nos prout: ut demonstrat ostendit, et prout non supposito,
 quamvis accendit huiusmodi in aya recipienti. Ita, supposito ab aliquo accendit
 sua demerit accipiat, sufficit quod huiusmodi sua aliam per spiritus in h. en-
 at. Hec dixerim per quoniam, ostendo quod materia recipit subtili per fig; quia
 in materia sua, sicut spiritus, per se recipit de hoc partibus subtili.

14. **S**ic mate-
 riale spiritus corruptibile dicitur, et generale a sola sua; sic et homo malus dicitur a
 sola materia, componens a solo corpore etc. — Tunc dicitur non esse quod sua ma-
 lis extensa, et quia sit (ut facit simpliciter occurrit) a quibus in materia
 accipit, repensente tamen in sua, propter utrumque unum, spiritus demerit
 quibus, alteriusve accendit fig in sua materia recipit. — Dicitur: huiusmodi est unum
 magis est sua, quam accendit unum; et in corruptione spiritus prima dicitur
 dicitur; et secunda: et corrupto ipso, omnes accendit non permanent. — Dicitur per
 multum, utraque negat sua. In corruptione spiritus sua separata a materia,
 quia adest causa huiusmodi separabitur; non est unum accendit, semel ac in materia
 recipienti, que quibus permanent, et destructo spiritus.

Quod dicitur demerit: quoniam
 15. **E**st incorruptibile, si in materia recipitur: quia quibus non potest corruptioni
 defectu dicitur incorruptibile, quibus est materia prima, nec opposita
 strari; est quibus spiritus non habeat. — Totum dicitur, quia quibus propter materiam,
 et propter spiritus eadem materiam, aqua est malis inseparabile: totum quod est corruptibile
 in h. quibus, quoniam potest dividere in totum, et tantum propter sicut materia ipsa

Nia
 sca

sub quibus Obviva dicitur. ut quidam videri scrupulosi, magis enim 369.
 nam quibus indetratz, seu pueris ex debito magis a devota p[ar]te, et mag-
 suna; quae devotio est exactio a sua subtili, pro sui varietate emergente
 tantis, et talis quae sp[irit]ualis; quae proinde quae ep[iscop]i et alia tan-
 quae dicitur nam ad magis sui ep[iscop]i. Sicut de de r[ati]o suae materialis
 est ep[iscop]i magis, inquam; et tamen magis ad ip[s]a p[ro]p[ri]etate.

De principio individuationis.

Capitulum septimum

1. Non queritur de p[ri]ncipio optimo caeli; curis enim ap[er]tior
 individuos ab eius p[ri]ncipio. caeli, a quo procedit individuum, nec est p[ri]ncipio
 dicitur de p[ri]ncipio p[ar]te individui, quoniam dicitur, esse unguis, cy re ip[s]a
 individui. Soly q. queritur, quomodo sit r[ati]o, et f[er]re individuos p[ri]ncipio.
 Hoc voluit, p[ri]ncipio individui esse materialis, n[on] ut cy, n[on] r[ati]o quae Ceterum
 hoc soly debet intelligi de ordine quo ad nos; quales a nobis individua
 mala designant, et demonstrant per dimeritio. Hoc inveni videtur
 11. Anz. p[ar]t. q. 32. C. 3. per haec verba, ex hac magis, et ex hac p[ar]te
 12. fit individui subit; n[on] tamen h[ic] et n[on] demibile sine dimeritio, non
 13. quia dimeritio caeli individui, cy accidit. n[on] caet n[on] subit; n[on] q[ui] per
 14. dimeritio certius demittit individui h[ic] et nunc r[ati]o per r[ati]o p[ro]p[ri]etate
 15. individui.

2. N[on] d[icitur] 2. 15ca. Cuius verbi clare colligitur revolutio n[on]a, qua apponitur, ut
 quilibet per semetip[s]um individui, sine per p[ro]p[ri]etate entis, sed; quod magis
 dicitur; p[ri]ncipio, quia res individua, quales est talis, et aequaliter alia dicitur,
 n[on] hoc hoc per p[ro]p[ri]etate entis, a qua p[ar]te p[ar]tet, q[ui] n[on] hoc res, et n[on] alia
 a se dicitur. q[ui] d[icitur] genus, et diffusa sumit a tota entitate ad indi-
 duat[i]o. 3. subita p[ro] p[ro]p[ri]etate ad q[ui]s, hoc esse in re, nam; n[on] p[ro]p[ri]etate
 re, et recluso quod. unde ad q[ui]s est q[ui] unguis, et individui. Et n[on]t.
 subita; recluso quod. unde ad q[ui]s, p[ar]te n[on] entis t[er]t[er] actus p[ro]-
 dor; q[ui] est unguis, et individua, quia bly p[ro]p[ri]etate individua.
 3. intelligit de quocumq[ue] n[on]e mali, n[on]e sp[irit]uali, n[on]e v[er]bo, n[on]e p[ro]p[ri]etate,
 n[on]e subtili, n[on]e accidit. De hoc attent. Hoc individua a subitio
 desq[ue] duo accidit. solo n[on] p[ro]p[ri]etate n[on] p[ro]p[ri]etate n[on] eod[em] o[mn]i subitio
 Docent intelligit, q[ui]s individua p[ro]p[ri]etate; ens aut sp[irit]uale

370.

per immalig specificas, id e per certitatem mag. Sed Tugge a Thom.
si quis per semetipsum induat, ydeom illi hoc privilegium per ma
et fia. Siquis quomodocumq; ex eo qd em tigid; sit veru, et bonu, uti
diximus in c. 11; oia ut sit id unie tarralli; pabilis modo n alia
q. de caa Petrus est. e apte uti qd, nisi qua a pte ra e em veru, et
bonu quid; hinc est oia, ut hie apte uti induat; hinc, id e q unie in
quatu; sicut Petrus n ab alio pme induat, dug a secl; pma ente
te, verite, bonite, exopt; oia, qd Petrus sit hie, ipse quib; hie homo
singlis, hoc induat; et hoc quib; metaphysic. Philo v. e hoc induat
per realy ptyq; indig; su, id e per aliy; componit, et huy; apte ptyq;
iunctionem.

4 A

Deer tamen: in induat ipse nase huc lig. unie
numica nequit sumi a su fia; q a ma. nota dicit. Ex ant. d.
fia ut fia e pluribus ambli; e em pme. special; pluribus nuro
distinctis: q. 2. unie numica dicit nalis; n unie a fia dedimpta
e unat; fia; q unie numica n sumi a fia. Ex ista; quia dicit
n ex ma. inter Petru, et Paulu n oia expedit; specific; s. ex ma
lib; et indig; quomv; exencia; inter pte fia. Tertio; q
n e detata ad Petru potui; dug ad Paulu; n nasa dicit induat
per hoc qd sit detata ad hoc potui; dug ad aliud; q. Ad Ro
to ant; nequit sumi a fia uti; scias. ab hac fia, subdo; ad
de, xado; in adde n, si sermo sit de induat; em su ma et fia
ittant. Ad prima; pte dicit, eand; nuro fia; posse a deo
municari hinc, et illi mag; s. pte tamen epe and; nuro fia;
nue in hac, huc in illa ma existat.

33
4 de
vel.

Deinde per ambli; e pluribus
re ab ipis per imally abstractan; n d. ambli; logica n pte qd pty
na induat; nec ex eo, q. fia sit absolute multiplex mag; ambli; qd illi
induat; nec nec ex quo ma multiplex fia abstracta, sequit qd ipa
sit multiplex nuro, aut qd n sit ead; in a; em in pme eventa mul
tiplicare nota xate mag; in d. s. xate fia; ex multiplicat; tamen; po
rtiony colligi n potest de pte induat; in ma, l. fia; cu; induat
eand; sumam a ma, et fia; induat d. pte a qualibet de pte.
Ad 2. dico, si fia; pte ead; sumi ac specific; h. v. male pte ead;
s. ac induat; utraq; tamen unat; ab ead; ente sumi; pte qd

De
licia

2.

3.

ab ente pro ut dicitur in p[ro]p[ri]o 2. d. ab ead[em] ente
 patet in ista me[nt]e, et dicitur ab alijs. Ad 3. n[on] est: si enim Deus n[on] d[omi]n[us]
 est extra m[en]t[em] creatur, et sic n[on] est mag[is] unicus, q[uam] si non illa ex[ist]ens
 dicitur. 371.

Animas
 h[ab]entia

Commentaria in libros 2
de anima

Ecce jam totius navigationis n[ost]re limen, licet a long[is] respiciamus,
 ex de qua agere aggredimur; ut utrumq[ue] sane tract[us], ut patet ad act[us],
 passion[em]q[ue] cogit[us] detendentes; hocq[ue] l[icet] curio[rum] n[ost]r[um] expectare debeat,
 ex sane ob[ject]o sic homin[us] stemplare dicitur, ut probet se ip[s]u[m] agnoscat. Ad
 h[uius]q[ue] ob[ject]i explanand[um] pauca que sunt preambula adhibemus.

Explicatur quid sit vita,
quidque anima. Caput 1.º

2. Cum a se per ead[em] ad v[er]it[ate]m d[e]p[re]ndit, q[uod] sit v[er]it[ate]s, quidq[ue] v[er]it[ate]
 sit p[ro]p[ri]e oportet. Et aut[em] v[er]it[ate]m d[e]p[re]ndit v[er]it[ate]m om[n]i[um], sic v[er]it[ate]m om[n]i[um]
 d[e]p[re]ndit; motus a p[ri]ncipio int[er]mittit se movente per illu[m]: v[er]it[ate]m
 q[uod] se ip[s]u[m], seu immanens movet: ubi motus lato modo accipitur,
 ad op[er]at[us] immanens expectat, ut intelligat, velle et q[ui]a. N[on] t[ame]n
 quilibet motus sit int[er]mittit ad v[er]it[ate]m e[st] sufficiens; aliq[ui]d s[ic] ut d[e]p[re]ndit si qua
 v[er]it[ate]m in terr[is] decidit, fluvij aqua in decliv[e], l. Oceanus v[er]it[ate]m ex
 current, resistent[is] motus a v[er]it[ate]m elastic[is] p[ro]p[ri]e v[er]it[ate]m, motus ad v[er]it[ate]m
 v[er]it[ate]m, et n[on] t[ame]n, sicut et motus ill[is] quos d[e]p[re]ndit antiqui ad m[et]e[or]o[log]ia
 cu[m] referunt, qui quid[am] v[er]it[ate]m int[er]mittit sunt, v[er]it[ate]m v[er]it[ate]m d[e]p[re]ndit.
 Vnde nobilit[ate]m quidq[ue] motus requirit, qui a nobilit[ate]m p[ro]p[ri]e
 q[uod] p[ri]ncipio p[ro]p[ri]e d[e]p[re]ndit.

3. Quia ista v[er]it[ate]m aliqua v[er]it[ate]m d[e]p[re]ndit, ut
 quia, q[uod] ultra v[er]it[ate]m mag[is] se movere possit per act[us] ~~q[uod] p[ro]p[ri]e~~ specie!
 immanens; et v[er]it[ate]m motus ad v[er]it[ate]m ip[s]u[m] spectant om[n]i[um] v[er]it[ate]m v[er]it[ate]m, et n[on]
 v[er]it[ate]m, p[ro]p[ri]e p[ri]ncipio v[er]it[ate]m n[on] supponit. Prop[ri]e v[er]it[ate]m v[er]it[ate]m v[er]it[ate]m
 v[er]it[ate]m ill[is] e[st], qui v[er]it[ate]m in nati[ve] v[er]it[ate]m se movet ultra motu[m], v[er]it[ate]m
 act[us] immanens, cu[m] p[ro]p[ri]e v[er]it[ate]m sit in v[er]it[ate]m ip[s]u[m] movens; h[uius] v[er]it[ate]m

372. optimo p[ro]p[ri]e d[icitu]r ualeat q[uo]d in n[atu]ra sui s[er]u[er]e, ultra se mouere potest
 p[er] actio[n]e[m] ex spe sua imm[an]it[er]. Tunc d[icitu]r sibi o[mn]i uide[n]t[ur] in a[n]i[m]a e[st]
 h[ic] n[on] se mouere nisi p[ro]p[ri]e acquando, h[ic] occupando ualeat s[er]u[er]e, h[ic] n[on] e[st] m[an]u-
 vent nisi p[er] operatio[n]e[m] ex solute sua imm[an]it[er].

Mouent s[er]u[er]e in a[n]i[m]a mo-
 ta locali, d[icitu]r motus iste n[on] e[st] uitalis, et s[er]u[er]e uitalis, quia s[er]u[er]e n[on] e[st]
 imm[an]entem ex scriptu specifico; motus eni[m] dextere manus e[st] q[uo]d n[on] d[icitu]r
 sicut ab actio[n]e transiret; qua ab alio hoc, h[ic] a manu sinistra quado
 potest pariter motu[m] mouere; d[icitu]r q[uo]d motus ille ex sua specie n[on] e[st] im-
 motus, nec uitalis: d[icitu]r q[uo]d motus localis n[on] p[ro]p[ri]e d[icitu]r in uitalis s[er]u[er]e
 e[st] uitalis sapientie, p[er] s[er]u[er]e, ac d[icitu]r uitalis. Tunc tamen ageris
 ignis n[on] e[st] actio uitalis. Tunc e[st] uitalis s[er]u[er]e, atq[ue] imm[an]entem
 n[on] m[an]u ac nutritio[n]e plante: s[er]u[er]e recte d[icitu]r uitalis. Tunc p[er] q[uo]d ageris
 rad, qua ignis in m[an]u d[icitu]r p[ro]p[ri]e d[icitu]r s[er]u[er]e d[icitu]r uitalis uitalis
 n[on] p[er] s[er]u[er]e ignis s[er]u[er]e, n[on] e[st] uitalis, quia n[on] e[st] imm[an]entem ex scriptu
 specifico; ex h[ic] h[ic] actio[n]e specie n[on] differat ab actio[n]e h[ic] h[ic] h[ic]
 qua p[ro]p[ri]e d[icitu]r s[er]u[er]e p[er] s[er]u[er]e ab alio igne p[ro]p[ri]e d[icitu]r: d[icitu]r q[uo]d ageris
 equ[e] imm[an]it[er] n[on] e[st] ac nutritio[n]e plante.

Quoniam s[er]u[er]e ualde diuersi
 sunt uitalis operatio[n]e, plures e[st] uitalis differ[ent]ia inter adhiberi s[er]u[er]e
 uitalis aliter n[on] uitalis uitalis plante, aliter s[er]u[er]e, aliter homin[um]
 et Angel[orum], atq[ue] aliter Deo, cui summo, perfectissimoq[ue] uitalis
 gradus sequit[ur], e[st] ille summo intelligens, summo sapient[er]e uitalis
 habere debeat. H[ic] uitalis uitalis d[icitu]r in uitalis, q[uo]d remouet
 p[er] actio[n]e[m] in uitalis uitalis, q[uo]d p[er] uitalis d[icitu]r p[er] actio[n]e[m]; et uitalis
 q[uo]d p[er] nutritio[n]e[m] mouet. Tunc actio[n]e uitalis d[icitu]r uitalis in actio[n]e
 uitalis p[er] uitalis operatio[n]e; p[er] uitalis; aquo actio[n]e ille p[ro]p[ri]e d[icitu]r, uitalis
 in actio[n]e uitalis p[er] uitalis p[er] uitalis, q[uo]d p[er] uitalis n[on] obstruit colli-

Quia a[n]i[m]a d[icitu]r d[icitu]r, que ab Alle ita d[icitu]r: actio[n]e[m] corporis
 p[er] uitalis organico pot[er]it uitalis habentis. Tunc actio[n]e p[er] uitalis, ut
 uitalis a[n]i[m]a e[st] uitalis s[er]u[er]e, que dat p[er] uitalis uitalis: Tunc uitalis
 uitalis, corpus a[n]i[m]a actio[n]e[m] organico pot[er]it, q[uo]d illius

Sicet peragat. Subdū potē utiq̄ habet, quā exigitur
mortua esse n̄ debet, ut in caravere, aut vīe, fīkos in-
pta, ut in rēa, s̄. edita, q̄taq̄ ad vitales fīkos peragat.
sic tamen dāmus aīa defici potest: actus primus, quo aīa
tua, corp̄ potest dicere op̄y vitals; ubi aīa applicat p̄o
ordē ad suū effectū finalē, qui ē stituitā vīvī, de vīvī in
actū, l. q̄ idem ē, potest vitale operari.

373

Hinc facit intel-
ligi potest, q̄ aīa itē p̄mō dīc, nūc op̄y vīvī, q̄y ex aīa
la p̄y structura, fabricari vidē, organa vīvī omni n̄ possit,
aīa ip̄a p̄mō q̄taq̄ ac nobilitat p̄mō q̄ illam op̄y fōm,
et ordo habetur, esse debet. Hic dīc vīvī nō m̄a esse
potest, aut componit aliq̄ accid. s̄. subtilit quāq̄ fīa, que m̄a
l̄ perficiat, infret, ip̄a. Subtile vīvī esse cedit. Quā
s̄ vitals optid̄ splis esse potest, l. malū tantū, aīa ip̄a in ip̄a,
et malum merito dīcitur; malū s̄. in vīvī, et vīvī.
Unde tua aīe genera om̄a admittit vīvī, ut alia n̄ aīa
getiva, que plantis tribuit, ut p̄ta que nutrivit, et adhibet;
alia vīvī, que fructū vīvī; fructa enī ob̄ta corporea
vīvī percipiunt, motū, ac vīvī vīvī affluunt; alia
deniq̄. vīvī, que potest homo, qui ip̄a, et incorporea per-
cipi vīvī p̄dicit.

Hinc iuxta p̄ta aīe defici aīa vegetiva
defici potest, actus corp̄ p̄mō orgei potē utiq̄ vegetiva
habet; sic actus; quo vīvī corp̄ potest vegetiva. Sem-
p̄ actus. Actus potē utiq̄ vīvī habet; sic quo vīvī con-
pus potest sentire. Aīa deniq̄. vīvī, actus primus est
potē utiq̄ intellegere habent; sic actus; quo vīvī corp̄
potest intelligere. Ob̄ta vīvī debet q̄. q̄ vīvī cor-
poris intellegere debet in se dīcō infirmitatē vīvī, et vīvī;
que m̄a modo vīvī vīvī includit; s̄. non est. Quo aut
vīvī aīa p̄t actus primus corp̄ orgei, vīvī dīcō vīvī.

divisio, qd. a nobis alijs extorquet putatio.

37A.

Questio 1^a

Num forma & Anima univ^{er}salia materiae
aliqua alia substantiali forma iam praesentis
senti? Notabilia, et sententi?

S. 1°

9. Quae sit divisio abstractis sic ab alijs poni dicitur; an in
apta dei substantia sit subordi^{nata}. In eo cuius nomine praemittere op^{er}
e, inter substantias suas aliam sui subordi^{nata}. Nam scite, quam
una ab alijs subordi^{nata} intra eis sponte, magis, veluti dispositio
ad receptos alterius; alij s. sit dispositio sicut, sicut in subordi^{nata}
ille videtur, quam unaquodq^{ue} propriam sicut sponte, q^{ui} plures
ad q^{ui} sicut sponte valent: tales apparent sicut aut
magis, adamanus. Circa has subordi^{nata} (ut varias omittit
Philosophi opinio) celeberrima occurrunt sub. supra, quae Scotus
plenus utrius amplexu, averem, in vultu, partem aq^{ue}, q^{ui}
alij substantia repentia sit, quae mixtionis, et compositionis appe
tant, et eius m^{od}o sit sicut magis in alio corpore pluri
organice, q^{ui} e propriam sicut, et q^{ui} ita sicut ad m^{od}o, ad aq^{ue},
ut ultimo sicut per q^{ui}, per q^{ui} sicut in hoc corpore
sicut.

Forma haec dicit esse substantia carnis, q^{ui}is, nervi, etc.
10. praedicta in materia imbuta, quando haec dispositio ad q^{ui}, praesentis
debet esse aq^{ue}, aq^{ue}. et post mortem in cadavere unq^{ui}is
in osse, aut cinere reverbatur. Alia, sicut multiplex
aq^{ue} in vultu iuxta gradus vite, vegetae, sensu, et ra
tionalis, aq^{ue} ita in homine huiusmodi aq^{ue}, sicut in vultu, q^{ui}
in arbore. Sic In. Torca. hac. lib. 7. huiusmodi cap. 3. p^{ro}

18. 19. Hæc aut opinio q̄ attinet ad nome p̄m̄ic. fidei pa-
ri nona videri. Et tando ab ea Phil. Joann. Hillio 376.
dicitur. Hic s̄pl̄e. Nelon ente agnoscit in p̄m̄ic. mixtis,
in oibz, que nobis notata sunt, q̄ precipue in vident plures fieri
substantes uni p̄m̄ic. subordinas, n̄ ita ut generat in unū sub-
jectu p̄m̄ic. n̄ ita ut sint veluti vident; et p̄cipue p̄-
ria, ut p̄m̄ic. fia canis maḡ om̄ia impet, et in ea operat;
nec rursus ita esse subordinat om̄ia vident illud sponte, q̄
a p̄m̄ic. vident; n̄ ita ut sint per illis s̄p̄. integras.

11. Et p̄cipue r̄ady app, que ē illius p̄m̄ic. fia p̄cipue
substantes fia canis; Oper, nervi, et claudis, que licet
ad hoc integritate pertinet, n̄ tamen illis om̄ia vident, quia
ea hoc vident in sola m̄a, et fia unius; nec ita sunt esse
substantes, sed per integras homin in m̄a p̄cipue quod, ut
m̄a ab aya informetur. Opinio hæc a Scotica ita in
eo dicitur, q̄ nollit fia canis Oper et ceteris s̄p̄. app, ne
p̄cipue esse vident, sed integritate s̄p̄. Quare huiusmodi ita sicut
posita potissimum vident difficultate fia compositione Scotica de-
sumpta, ex p̄cipue s̄p̄. substantes; n̄ fia subordinat
admittit, ut vident sponte esse aliud a vident. Sicut
facit et vident, et experientie; atq̄. Philo. Comptes ex-
armat, qui part. funnullis chemici s̄p̄. s̄p̄. caput
Per tanquam p̄cipue s̄p̄. que p̄cipue nobis vident plura
apparet. Vident =

Assensio Tertia 12.

12. In mixtis, que nobis precipue nota sunt, dant
plures s̄p̄. substantes uni p̄m̄ic. subordinat;
pertinentesq̄. ad mixta integritatem. Ex analysi

per alimbi chy facta videtur antea quo ad mixta in apertis.
 376. videtur enim ex ligno est. chemice residuo par, cuius fumus,
 salz, oleum, aqua, liquor cinerum, et alia, quorum dicitur sub-
 stantia. sed non tunc servit prodest: neque potest esse causa
 tam diversarum partium producta? Nulla nose probabit, quod si ignis
 nec alia apparatus idonea causa. Recurrit autem ad. cap. 13
 partem phlegma est, et alibi dixerimus, nec locum habere potest quoniam
 materia dicitur portans precedere. Atque omnia, causa sunt magis tunc
 dicitur ponunt ad tot, tanquam dixerit fuerit? et sic illeque
 exordiebant in ligno. sed cum esse primum facta, cui subordina-
 re debet.

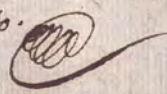
13. Sane omnia dicitur experimentis iudicari, ubi vera ligida
 deficiere, quoniam aliquid de novo subrogari. Quis enim, dicitur ubique
 reparat adit, et ponit ab arbore, crederet, novum subrogat
 generari? Cense sola amittitur facta et non vegetat. Demum
 accidere videtur in uba parva, in rosa roca, alijsque majo-
 ribus, in quibus facta vegetat amara solum redolent adit
 perseverat, a facta crederet taliter abentis; Sic et pro
 diversis mixtorum diversis taliter, diversis oleis, quibus dixerit
 se in eorum resine experiri, que ubi latebat, inveniunt. Quo-
 modo perierit. Deest: deliteret quibus, at non in materia, quae
 facta mixta inhabitat; sed plerumque adit complura per ponunt
 producta; l. ad sumam erit per unquamque. Et dixerit materia
 non aliter ac sanguis, alijsque humoribus. At si licet non inficiant,
 plura in mixto deliteret, que ad esse integritate primum non
 spectant, dupliciter tamen solent: se enim omnia, que in analysi
 apparuit, complura sunt ad venientia, quod sic l. quod alibi materia
 propria ligni? quae facta de novo in dicitur.

Si dicitur, eritque
 14. potest esse, quod in fumis abies, in grato apud audientis.
 Quis enim ubi penuriam habebit, quod non nisi ex magna por-
 ta illius omnia, que in ligno includunt, facta ligni accipiat?

Cum namq. tota illa moler de ligno, et n̄ potius sub-
 plura, sal, aut aliq. ex scriptis extractis. Cum item
 sola portio mag ligni, n̄. i. mag parte interpretatur,
 aut ad certam abire debet in formam. Ita cum
 mixta resolutione alia n̄ appareat, erad. mixtaque
 sub sua valis, sulphuris, etc. sententia, venotus d̄
 debet, qd̄ hec ead. ma. p̄cipue h̄at in mixta per
 fig. p̄cipue mixta impata, idq. per sal, sulphuris
 fieri subordonatas.

15 Itaq. si p̄cipue alio se subord.
 tamq. qd̄ p̄cipue ex p̄te subte parte in. unq. mixta
 q̄litate, ut re. in illa p̄cipue ex p̄te p̄cipue, seu ma.
 ultima d̄ponita. d̄ h̄o. p̄cipue mixta. Et quia materia ista
 per actus ignis d̄voluta e, i. cuncta p̄cipue. h̄a. ligni
 p̄cipue d̄cep̄ harmonie p̄cipue integritate, imp̄l̄o. d̄cep̄ illis
 componit. eorum p̄cipue h̄o. n̄ aliter ac ma. domus
 cui subordinetur. fia. actus, p̄cipue, d̄p̄ corruit domus,
 n̄t. h̄o. lapidum, ligni etc. actus h̄a. p̄cipue, ad cup. ex p̄te.
 namq. erat illorum actus d̄cipue.

16 Item dicitur: **103. Caro, Nerv.** etc. substantia specificè d̄finita ad
 invicem; at n̄ rade accidit nec rade mag, et esse p̄cipue, nec item
 rade q̄p̄, que ead. e in oib. q̄ rade rade h̄o. d̄p̄ in q̄p̄ d̄p̄,
 et eorum in ead. rade d̄p̄ h̄o. In mag. in ead., et eorum d̄p̄
 n̄ e accidit collectio, n̄ mix, q̄p̄ in lapid., et ligno, at in lap.
 et ligno, est d̄p̄ p̄cipue ex d̄p̄ta accidit colline. d̄p̄ta rade,
 seu h̄a. rade h̄o. probatur; atq. h̄o. d̄p̄ta rade h̄o. et
 p̄cipue rade: q̄p̄. Deinde: d̄p̄ per abesse, separari d̄p̄ta
 ab h̄o. d̄p̄. d̄p̄. et caro in ead. rade h̄o. rade h̄o. in
 t̄p̄te d̄p̄ta, et e noty oib. q̄ p̄cipue separare d̄p̄. fia. carnis et
 oib. at ibi nulla apparet caro rade h̄o. p̄cipue, q̄p̄ h̄o.
 p̄cipue h̄o. in mixto.

Deniq; in ma^o carnis, et omni nulla lⁱterissima nota
 dⁱsp^o variatio, ut patet in carne, et carib; dⁱversis e^oq; imo
 omni pene inveniata sepe dⁱsp^o: at quoties nota, int^{er} dⁱversas
 inq; nota b^eh^oq; variat^o dⁱsp^o sp^o, et accid^o ex dⁱ dⁱcas
 putaret, seamend^o accid^o; p^ovidet^o dⁱ nulla, lⁱterissima car-
 nis sp^o, nulla, lⁱterissima spec^oia p^orumen^o, nonq; adesse
 gerat^o; q; hec n^o adest: q; sⁱ ille, quas ma^o carnis, et carnis p^o-
 rdet post reparat^o, n^o sunt se^o d^enuo acq;isite q; q; anq;is
 p^o habite; q; in homo, aliq; videt^o p^orumen^o sⁱ substantia,
 q; e^oq; ma^o sp^oia in esse rebotale carnis, omni, n^o ad
 etc. sⁱ dⁱ n^o nec ab a^o, nec ab unione a^o, cy ma^o sic sub-
 stantia substantia omni, et carnis in esse talis, nec e^oq; substantia
 dⁱversitas ma^o, ex eo patet, q; absente a^o, o^o ma^o et
 carnis in esse talis substantia, utq; substantia dⁱversitas ma^o
 a. a peculiar^o fia omni, et carnis, que quid^o in m^o p^o q; e^o-
 in kbant, et e^oq; quilibet accid^o p^oria r^odicabat

Solvuntur argumenta 3.

1. **Ad quer 1°** fia am^o, h^o a^o suffi^o ad mag acti-
 v^o, et opt^o rebotale m^o h^o q; reliq; sⁱ p^orumen^o dⁱ
 sufficere quid^o a^o ad acti^o mag acti^o v^o dⁱ dⁱ dⁱ
 et cy e^o opt^o rebotale m^o h^o q; v^o vident^o dⁱ dⁱ; n^o ad
 acti^o mag acti^o v^o n^o ad, n^o ad, nec ad m^o p^o q; q;
 e^o h^o n^o or, nervis, etc; h^o dⁱ e^o acti^o, et mag m^o h^o e^o
 o^o ma^o absente a^o: ex quo colligit^o q; ab ea n^o p^ovet, ne
 ip^o ad dⁱ m^o h^o sufficere. **Ad quer 2°** sⁱ a^o ab^o fia in
 p^oria r^oponit ma^o, e^o r^oponit acti^o, et p^o h^o p^o q; q;
 sⁱ q; n^o accid^o fia, ut p^o e^o in actu p^o ad dⁱ dⁱ.
Ad quer 3° q; a^o n^o h^o acti^o ma^o, p^o ma^o r^o dⁱ am^o p^o q;
 cy q; aliq; acti^o p^o r^oponat, r^o dⁱ aliq; que n^o ad accid^o.
 carnis: e^o omni r^o dⁱ, ut et a^o ip^o, cy q; sⁱ dⁱ. **Hoc arg**

1. **Ad quer 1°** quid^o, r^o p^o rebotale sⁱ p^o r^o dⁱ q; dⁱ dⁱ dⁱ q; sⁱ fia
 p^o r^o dⁱ dⁱ: atq; aded valde nimis urget dⁱ dⁱ, et complan^o
 dⁱ h^o dⁱ sⁱ sⁱ p^o r^o dⁱ dⁱ, sⁱ q; r^o dⁱ dⁱ p^o r^o dⁱ, ut h^o n^o cy q;
 p^o r^o dⁱ vident^o e^o h^o r^o dⁱ, sed; h^o r^o dⁱ ex p^o r^o dⁱ, tanq; sⁱ dⁱ
 p^o r^o dⁱ p^o r^o dⁱ; q; quid^o sⁱ dⁱ dⁱ r^o dⁱ sⁱ p^o r^o dⁱ sⁱ p^o r^o dⁱ

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including the letters 'N' and 'N'.

videri. Notandum uero, ut cum ponimus fieri subord. carnis,
ostia, etc; ut cum aqua est spiritus uidentur minime similes, et alius aduen- 379
tibus. Dicitur ergo, quod aqua, si illas supponerent in materia, supplet quod
est actus, et spiritus, non quod actus proprie uidentur, nec actus
est parte ad uidentur spiritus; sed spiritus, et actus dicitur aduenire, et
pletione carnis, et carnis.

Ex hoc uero minime probatur, quod aduenire aqua
20. non sit accidens. Ratio: cum illa, quod non sit ens in actu, spiritus aduenire
non innotat, sed accidens, solum uerum habet quando accedit, fiat ad-
tingit spiritus, in corpore esse includens illud cum spiritus per modum subie-
cti aptabilis per se ipsum; secus autem quando aduenit ut spiritus
est distinctus, utique corpus illud est in actu, spiritus parat
tate, id est reddy fig, non est in parte, sed solum pars integra-
lis. Quare cum superuenit aqua, ad utrumque spiritus, dicitur ratio, sola
materia se habet ut subiectum respectu aquae aduenientis, cum qua utitur spiritus
uidentur; atque adeo aqua est pars eius spiritus detracti.

Item 2. d. regis;

21. quia licet ex carne, et aqua, si coniungatur spiritus, unum integrum
sunt tamen ibi duo spiritus diuersa esse sumpta, aliterque, aliterque
uidentur, aut aliter; quod, in adueniente, uidentur, quo ad magis, uidentur,
que eadem utrobique est, atque utrumque partem eius. Nec in unoquoque spiritus
non accepto est nisi unum spiritus substantia, que proinde in quibus
eorum regnat tanquam actus spiritus, palmaque, radiceque, et spiritus pe-
culiaris illius esse spiritus; quia licet spiritus carnis sit pars integra-
lis spiritus ex aqua uidentur, et tamen non dicitur utrumque spiritus non destruit.
Nec spiritus debet esse eius actus, ut utrobique ad eos actus in materia spiritus
non, sed relati ad illos spiritus, qui ut relati ad illud spectat spiritus uidentur,
quod spiritus uidentur. Sic si Deus, (ut spiritus me potest) duas simul, fiat ad
inueni oppositas, id est separatas in eadem materia diuisas, ut spiritus
lapidis, et spiritus, duo ibi spiritus esse diuersa, in adueniente, dicitur reat-
tarent; et in unoquoque propria, spiritus spiritus actus, si fuerit, palmaque,
radiceque, quod ad spiritus aliterque spiritus in eadem materia impediret.

Nec

22. tamen proprie spiritus carnis dici potest radiceque aquae; quia hoc spiritus.

nō sicuti ex aqua tritico fecerunt, sicuti cupressi indurati, quemad-
 modum accidit d'op'io mac, quatenus ex proprio mūte ad mag' partem;
 cupressi ex aqua ita sicuti unum, nata est. Replicabitur: aqua ex
 se radicat in sub' proprio accidit organica caliditate, omnia, nōni,
 etc.: sicuti ex aqua accidit ab alijs suis vitalibus radicantur, plures nō
 habebunt primas radices ad se; q' nata repugnat. Respondit:
 q' accidit illa radice ab aqua in genere esse finali; ab alijs in
 suis in genere esse effecti: unde radice illa ex parte nō est per
 phyrety influentia, sicuti per aqua nati emittit, quatenus emittit mag' dis-
 ponit ad nū int'ndens: sic autem ille subord' mag' disponunt prout
 radice accidit illa, quibus aqua eget; deoq' accidit nec duplici di-
 versis ex actus respondent.

23 Interbis: q' ille sit subord' sicuti d'op'io
 ad aqua; et propter illg' intente; q' nō est subord' quia de rade subte
 ē int'ndi propter, et nō propter alium. Resp. q' sit ille nō est
 d'op'io pure talis, sicuti nō est intente propter ad int'ndi est pro-
 pter, q' d'op'io, etc.; int'ndi est nati huiusmodi nō d'op'io
 q' propter q' int'ndi d'op'io. Quod d'op'io d'op'io ad alium int'ndi
 et ulterius int'ndi, nō est aqua rade subte, uti videtur in prope
 d'op'io, etc. Sacrat' = Int'ndi talis: si nō est mag' ē ha' d'op'io
 et ha' d'op'io, rade subte q' nō est mag' et q' nō est rade mag';
 quia: juxta Philip'ca sunt rade q' quatenus mag' ē una; et hoc in-
 ter ab rade q'.

24 Respondet, q' in rade loq'io, ex suo d'op'io,
 et videtur d'op'io rade tam in rade, quam in rade multiplex;
 quia sua d'op'io, et pote prope pars, rade prope d'op'io,
 rade q' nō est, nō est, et ex d'op'io, id est, quod ad rade; et in hoc
 sicuti loq'io. Et hoc tam d'op'io est, q' videtur abso-
 lute nō d'op'io d'op'io, sicuti plura d'op'io, nō est; quia subte tota d'op'io
Caro subord' nati rade; rade quatenus ad mag' ē pars
 est illius, et quatenus ad rade. Aliud interpretatio d'op'io.
 Unde rade videtur Caro absolute dici debet pars phy' est,
 et phy' int'ndi; deoq' videtur absolute unum ē d'op'io ex cor-
 pore, et ha' videtur.

Non querens: mag' nō potest nata sit

382. nō infiar per aff, ut fatemur tenemur; ty quia opus ē sū ab hōe
desu. Sic r. Deus in eadē maā cy falapudis qd pperat, opus qm
nō asaret. Cui casu nō apar, quomodo cogitat, et cuncta, per imbr-
simplicem.

Resp. vere absolute apar corpus humanum,
28. est tot sub integralibus utet; ad necessitatem ē, qd apar sola quoad
mag. rem, qd us ē, qd apar se hōat utriusq; sū infans mag. carnis,
aliāq; pty: eadem quipe maā, que per sig. carnem, et per aff
in fatemur. Anima de casu quo ad sig. effectus; sū riq; carnis
cuncta per nutritio, nō virtute ppta, s. virtute aff. in eadē maā
existit, que est ipso qd auget ubi maam, auget sū dūpatis ascer-
actis, atq; adeo sig. Carni; sicut et sig. rater, accidit. Tota sū ad
sig. Carnis vere existit apar effectus, ac pōnde dicit potest esse
afata. Nec aliō modo afatur. Casu quid ad sig. in per corp, quo
corp, sig. nō sū hōat per sig. mag. cy organizatione accidit; eorū
sū accidit sū hōat ab apar, ab eadē animata in opre cas. effect.
In hypotēsi autē apar lapidū nō sic extendemur apar effectus ad hōe
sig; et icō hōe lapidū in nullo sū apar.

Dicitur: si sig. carnem et
29. casu sunt tot pro parte integrantes, corpus organum substantia sempiterna
nō aut pars eadē hōis; ita illud amboli; dicitur apar rater, et casu
unus ē hōis. Nec itē note pōtē dēferri hōis per corpus, et
apar; nec apar apar per. adeo ad corpus organum. Atq; usq; ipse
in per sū hōat corp, organum per mag. sig. cum organizatione accidit.
Sicut sic est corp, organum ut tale; sū quo ad sig. casu nō ē de
hōis casu; aliōq; hōis per accidit organum sū hōat, qd ē ita rater
os rater, iuxta illud Philo; est nō rater, nō sū rater.

30. qd, qd corpus organum quo ad mag. est hōis sū hōat tamq; Resp.
pars eadē; quo ad sig. s. adeo ex sū sū hōat, nervi etc. ad ipse
mag. sig. apar, et qd. integralis pars nō sū hōat, s. ma-
hōis, et sū hōat hōis, qd. sū hōat, ut corpus organum absolute di-
casu pars hōis. Deq; autē in hōis dēferri natura corpus, l.
sū hōat per methonimū sū hōat pro sū hōat, corpus sū hōat pro
maā in ipse sū hōat; s. ponit sū hōat corpus organum, nō ut pars
eadē, s. et hōis maā existit, quo ē modo collocata in apar

despe. Vel quæro, quando accidit origo in ede despe et in
et asse locatur. in sea imani Corpus origo per ipse utraque? Cuius
q. mada et nos dicemus, origo, subtilis, corpus ex suis sub-
ditis integritate in utraq. despe collocari.

31. **Arguer tandem:** iuxta
dicta, dy supior evens, ut cy motu homo, nulla fia de novo in ca-
savere produca; q. nully corp. nate hie denus gignitur; q. corruptio
unius n. e. generis alterius, nec extra, itra omne proloquuntur.
proloquuntur intelligi esse de generis, et contra, qui inter fieri opposi-
aut disparta suly venant; n. aut de cetero fieri, que mutuo se
subant, ita abiles q. sunt in ead. ma. Vel clarum: corruptio
unius e. generis alterius (in ipse intellige) si sit adopa; de, si de
corruptio aut fieri, que in ma. percipi; q. eni. necesse e. alia
produci, quia ma. nati existere nequit absq. si fia. Si vero
corruptio inadoperat, h. talis, ut una tantu. corruptio fia, sine
apte ptes dyo separantur, uti accidit in homin. morte, nulla fia
de novo generis; q. eni. ma. fia. habet, cy qua. existat. Sic cy
arbor radicebus amputata, aut in folia, fructus, ramos, et inq.
divis, nulla nova fia. producitur.

32. **Sententia ista sic exponitur**
probat apparet; sicut eni. in primis precipue diffinitio fia. corruptio,
i. mixtionis in de argto attracty. Deinde in m. qua. Septica, et
magis q. ea minus equa apparet ad alia. Theologica q. q.
de corpore ipse in Cucharistia de eteny verboru. ponit corpus
ipse sub vobis panis; cy aut. vi verboru. n. sola pondetur ma-
a prima, quia hec corpus ipse n. e.; nec aliud ponit accid. arg.
ne alioqui mixta illa, panis ventalis in corpus ipse equo
iure transaccidit dicat, ac transsubstantiatio. Nec deniq.
vi verboru. ponit ipse ipse, qui sequit suly per comiq. ponit,
iuxta Lud. Superest q. ut ponat ma. cy fia. subtili. ex suis
subditis integritate, qua. corpus in ead. talis utitur.

33. **Item in**
haec res hant difficultate explicari alia q. d. Theologica de
corpore ipse in sedua. motu. Dicit eni. scriptura, neque
caro ipse dicit corruptio. Act. 2; q. q. natio videtur, si cor-

38A

pur. hincq; subtilisq; fit n̄ haret aq̄ dicit; quq; post separatos
aq̄e seroaret; & in fit n̄q; cadaueriq; transiret quq; in cada-
uere adstruita immunit; n̄ m̄d̄ quq; n̄ in vermes transiret; quq;
transiret ad noua subtilisq; fit; iuxta Strucio; n̄q; in cluda.

Animarū
bus.

serq; corruptione. In quodam illone obreua; q̄ in anteb
quodq; dea seruen pluresq; fieri subordina; n̄ enī s̄a fia Carnis
in subord. aq̄e; s̄e d̄ ip̄i fia Carnis aliq; subord. fia; et enī
Cero Chemicē resoluta demittit in corpora ethereogenea multo
plura; quq; que ex alijs mixtis sup̄ant. Hinc s̄q; in quodi-
bet mixto s̄m̄t plures in volu fia; alia alijs gradatib; subordina;
q̄. a nobis s̄m̄t; d̄ designat. possit (licet factū possit ab Angelo)
quq; n̄ s̄ prima fia; que n̄q; actuali materia

Questio 2.

Quenam Corporis partes in partentia ab ani-
ma; seu animentibus. I.

3A

Quod de aq̄a mali; serq; et de radi; p̄p̄ia quatio; ser
enī; iuxta s̄m̄t Viēgre; sub Clemente; celebrat; ē vera; et p̄p̄ia
homo fia; deof. q̄n̄y exp̄at̄ uniuersis; quq; corporis p̄p̄ia
in p̄t. Incomittenda igit̄ aīo veterū quorūq; op̄ia; qui
asserēbant; ap̄t̄ in toto corpore; d̄ in aliqua parte q̄ p̄ se re-
sident; eiq;ua alia reperit. Hippocrates in Cerebro excollocat;
Stoici in corde; Epicurū in pectore; Cartesianū in ea Cerebri.
p̄t; q̄ glandula p̄p̄ialis d̄t. Ceterū didicisse reperit
a Marteno Mantiner; in multis enī d̄ res d̄ cerebro;
glandula p̄p̄ialis leua inuenta ē; s̄m̄t l. axenula plena; s̄ p̄-
s̄m̄t; alia; radi; detinentes; et q̄ manus ē; in quodq; cada-
uere hec glandula n̄ fuit inuenta; ut ip̄e testat; ex p̄t̄ sup̄. Cupidam
exp̄t̄. Et h̄n̄; et alijs; que omnia faamur; liquida in p̄t̄. Capellibus
glandula illa nec esse unīq; nec p̄cipua; anīma; sedem. talis.

3B

q̄ ser p̄p̄ia; aq̄ mali; sermo; serq; et radi; esse in omni p̄t̄ con-
poris serq;: s̄ enī in d̄p̄ta membra adunq; ut pedes; cor; etc;

abundant in ipis adesse vti; quod per vna ex alijs integris; 385.
quod an et sine parte? Principue tam pro nungu os; Char-
elago, fibre, tendones, membranae, Cereb., Cereb., Standite, mus-
culi, pinguedo, unguis, dentes, Capilli, sanguis, alijs humoribus.
Cereb. que, bueian eaa, tanquq earty supponimus, anung vasa
u eary, vncioz, atheria, venar, canaliculor membraner,
aliarq. per videri, quia in ipis vega exercez opone; augez
eoz per vna sumptioz, hinc vna, vnaq, et alijs, vigez et v-
sua facultas, ipiaq. soloz vnter percussio; et fugoz, iuxta ali-
quoz, omz vñ conez, vñ taz, vega pollent. Pro resolutione
vñ.

Assertio Prima §. 2.

36. Ungues, Dentes, et Capilli ab aza informantur.
Sic licet per singlas ptes pba attendo, Dentes nñ aliud sunt,
quam ossa parua quodam nare, et Cereb.; ut patet ex ead. col-
lectione accidit; et quia medulla stinens sicut alia ossa.
et quia in illis vltis vega exercez; augez eoz per vna
sumptioz. Ungues, et Capilli nutruzt et et accuz eoz
per vna sumptioz; q ab aza informantur.

Assertio Secunda §. 3.

37. Sanguis, alijs spirituales humores non infit ab
aza. Suedea azoc; sanguis e alimenty, quo vivens nutruzt;
q nñ e part; quz aza infit. Ant. suppon scilicet, et vbi
sua Phis. In ista; alimenty e; q per nutruzt; vocatione
in vnaq; alijs; pro indeq. impozit mac tramitez ab vna
sua in alijs; et hoc de sanguine vnter nñ valit, si ab aza in-
fiat; q. P. m. y. sanguis infit ab aza, tamen de sua vna
ad eandem vnter fia; q. e. vnter; q. Necdcaz, dup. esse
sanguine, alijs pfecty, seu pfecte decocty, qui qd. aza;
alijs impy, et vnaq; qui nutruzt; dicit; nñ inquam, de-
caz, quia, iuxta ad; homo ex pfecto et sanguine nutruzt;

g. ad d. sanguin.

38

Dico: in nutritio[n]e ex sanguine d[omi]ni creatur
 substantia, que sit transmissio de fia in fia, sed de fia emissa p[er]t[ur]a
 recte gradus d[omi]ni ad e[ss]e, recte gradus remissio[n]is. **Ad 2.** n[on] solutio
 velis, q[uo]d realit[er] unius sanguinis sequit[ur] q[uo]d gradus, et n[on] recte
 alio[n]d, improprietaria e[st]; quia ex d[omi]no d[omi]n[u]m in homin[em] gra, d[omi]n[u]s
 realit[er] unius, et n[on] unius. Si aut[em] velis, q[uo]d licet tot[us] sangui-
 ne unius, in ea tag gradus regim[us] soly exp[re]ssione: ita e[st]; q[uo]d
 n[on] d[omi]n[u]s crea nutritio, ex nova n[on] acquiritur fia, p[er] ex soly, que
 imitat sanguin[em], exp[re]ssio[n]e. **2.** iuxta solutio[n]e, requit[ur] se ip[s]e crea-
 no substantia; quia nec d[omi]n[u]s transmissio de substa in substa, nec exp[re]s-
 sio d[omi]n[u]s aqua, ad d[omi]n[u]m.

39

Robt 2. 22. sanguis n[on] stenua ex
 solidis corporib[us] p[er]t[ur]a: q[uo]d ab a[er]e n[on] infusa. **1.** aut[em] sanguis p[er]t[ur]a, h[ab]et
 stenua ex solido moveri, in d[omi]n[u]m. nutritio[n]e nullus remissio[n]e solis;
 q[uo]d q[uo]d stenua moveri, ex p[er]t[ur]a improprietaria stenua[n]t[ur] requit[ur], ut p[er] se
 p[er]t[ur]a. **Nec** ueniat ad fibras quasq[ue], p[er] quas sanguis ex
 seore stenua; n[on] h[ab]et p[er]t[ur]a m[an]u solida e[st] q[uo]d requit[ur] ex p[er]t[ur]a
 sanguin[em] stenua[n]t[ur]. **Deniq[ue]:** in Cichar. n[on] p[er]t[ur]a sanguis p[er]t[ur]a
 in vi verbor[um] ueniat, n[on] soly p[er]t[ur]a ueniat; et p[er]t[ur]a, n[on] p[er]t[ur]a
 nec p[er]t[ur]a p[er]t[ur]a ad p[er]t[ur]a corporis integrit[em], ab a[er]e, infusa
 nec p[er]t[ur]a manus, p[er]t[ur]a, etc. **2.** **De** de sanguin[em] p[er]t[ur]a d[omi]n[u]s
 de subta nutritio, que in plantis e[st] d[omi]n[u]s sanguinis, alij q[uo]d h[ab]et
 corporis humani.

Solventia Argumenta 14.

40

Arguer ita 1. d[omi]n[u]s: omnia in illa enumerata superflua[n]t,
 atq[ue] corporis excrementa; s[ed] hec n[on] im[er]it[us] ab a[er]e. **2.** **Deniq[ue]**
 et Capilli, ut p[er]t[ur]a, in cadauere excrementa; q[uo]d n[on] a[er]e totum im-
 fusa, ne ipsa d[omi]n[u]s, emiscant. **Ad 1.** d[omi]n[u]s, o[mn]ia illa esse utilia
 ad ornatu[m], et regim[us] corporis, sicut v[er]ba arbor[um] folia; in d[omi]n[u]m
 utq[ue] ad deficiu[m]; atq[ue] vite p[er]t[ur]a obest dy se nutriti. **Docu-**
 ramentum superflua, et excrementa, quia ex improprietate succo ner-
 tit[ur], qui nutrit illud, quo reliqu[us] corp[us] alij, excremento[n]e
 t[ur]a e[st]: e[st] tam p[er]t[ur]a, et p[er]t[ur]a h[ab]et p[er]t[ur]a alimentis; sicut
 d[omi]n[u]s, q[uo]d superflua d[omi]n[u]s, p[er]t[ur]a d[omi]n[u]s alimentis ueniat. **Superflua**
 p[er]t[ur]a d[omi]n[u]s requit[ur], quia Verby d[omi]n[u]s nihil arripit[ur] superflua[n]t.

Ad d[omi]n[u]m

Ad p[er]t[ur]a
absque
cabo

Ad 1° dicitur, et probatur ita. Ex necessitate enim ad vitam, sanguis ab aya in partem non infertur; aliam enim secutus Deus, et via quibus bilit, qui sunt ad vitam hominis simpliciter naturam, ab aya in partem naturam. Quia itaque corporis integritas sumitur a consuetudine partium ad agere et actum. Corpora, quales solus habent pro organo; ad quamvis tamen status naturam est sanguis.

Ad 2° dicitur, quod probatur a sum-
44. quare calura tota nate huc integritatem absolute, id est sine alio
non aut absolute, hoc est, secundum modum integritatis. Sanguis enim non
statuit prout integritas, ut ait S. Thomas 3° pte. q. 11. ad 2°
1. docent, quod in et casus sunt accidentales corporis plus, ex quibus
statuitur integritas corporis; hoc autem dicitur refert de sanguine,
ita deludenti; et ideo non debuit corpus spiritus fieri de carne,
non est corpus vegetans, sed ex sanguine, qui non dicitur actu partem ad
non pota tantum; Et hoc patet de plus integritate statuitur non inuenit,
non dicitur. Veritas quia ex dicitur, et Ceteris dicitur etiam, dicitur
namque hunc assumptum sine integritate, ideo ex vi assumptionis
nate sic integritate sanguinis assumptum, qui ad omnem partem
nate integritatem.

Insuper: 3° si Verby sanguinis assumpti
45. episcopi, sicut dicitur deus episcopi, sicut sicut dicitur deus
Nego ita. Licet enim deus magis assumptus, non propterea dicitur deus
et non dicitur. Sed dicitur requirit deus pro, aut manus; et
nec dicitur poterit deus sanguis, licet sanguis apertus. Omnis
nate, quia ut notant Theologi, non dicitur immunitatis dicitur
et parte integritate huc nate; deinde propter non de parte, sed de tota nate
omni nate pro parte. Sed aut dicitur, Verby caso facti, nate
caso pro tota nate humana. Et

Ad quem 2° episcopo 17.
46. aya in carnis in sanguine est. Super quod dicitur, quod est aut ab
quod dicitur est in sanguine, quia per ipsum maxime in hac carne
videtur. 2° sanguis ante tubum in se apertus in se; dicitur ne-
quit corpus nutant; et non ut habent, sed ut pars primis tuba.
3° pot reuocet sanguis nate in corpore; sed non ut aliam
quia tunc non est locus nutant; et ut pars. 4° sanguis magis
sen; non motus est sanguis nate; et ab aya dicitur. Denique.

sanguis, alijsq. corporum huius ab aqua, iuxta D. Th. persequitur, 387.
A n' autem per uisum? Ad 1. m. dicitur, aqua communis esse in in-
guine, n' fiala; ad creatura ista; quia non est sanguis fons,
alij. natus. Sic de uita, qd. in Deo uiuunt, uiuunt, et uiuunt,
per dicitur uita. Et hoc modo explend. esse Augustinus.

*Apostoli

Ad dicendum, sanguis. huius fuisse scilicet, necesse ad nutritionem,
uicij et ad ornatum, pulchritudinem, et temperem corporum humani.
Ex hoc q. habito, et integritate omnino. Ita in 1. q. ad uultu,
uoluntate, et corporibus in resurrectione, quantum ad am-
plius nutriendum; sicut et uita est. nutritio, quae peste imita-
ta erat ad vegetandum; pariter uita potest nutritio, et alij. que
sunt tunc accidit suis operibus, n' uoluntate. Ad 2. m. dicitur, qd.
ab extempore moritur, ope tunc spiritus uitalis ab aqua, uia alij.
p' huius uita, nutritio. Ad ult. dicitur, sanguis ab aqua per-
fici, quia ab ipa uita, et dependet; sicut per uita uita
eadem huius a Deo persequitur, qd. ab ipa in formam.

Questio 3.

An omnis anima materialis sit diuina

uoluntas?

48

Dei spiritus diuini de aqua ratione procedit; de hac origina
Chalceos tanquam fidei dogma habet, simpliciter esse, et p' huius. Nec
de aqua imperatorij animalij, quod sunt Lacerta, Coluber, Ana-
gus, et alia, que uita, et animalia dicitur, qd. animalia, seu p' huius
habeant, que uita, seu uita, uita, uita, uita, uita, uita, uita, uita,
antur. Nec deniq. ambigimus de plantis, quoniam ab eisur
ramus, et alibi plantis radices mittit, et degitat regarum
ab arbore. Quia q. de aqua persequitur animalij, que tanta dicitur
quia creatura habent uita, queq. in p' huius diuina uita mo-
uunt, ut Leo, Equus, Canis etc. In huius uita huius huius.

390. propriat; qz perfectior anteq indy esse. Naniqz res sua omnino
e' subiecto unice, et mod. ut qz.

Assertio 2^a S. 2.

4^a Omnis aya malis dividibilis e' et integralis -
posita. Suadet hoc: qz Leo natur, nova pars aff. lionis
edux ex nova pte malz per naturam, q' dicitur qz
stat p'ctis; q' dicitur. Et anti. nova illa pars non e' causa
malis, subijct. adducto, l. subiecto respectu aff. lionis, quz ab
illa ut tali dependet; at n' e' causa malis subijct. adductionis
respectu aff. pte ex dicitur; q' respectu aff. quz de novo adducitur.
Malz patet; quia si illa nova pars non e' subijct. a quo
aya lionis dependet; et aliunde ab hac inferretur, ut remane-
gabit, nec erit in loco, ubi n' e' q' subijct. quz dependet;
pro indeq. existit alicubi sine subijcto, q' repugnat, nec intel-
ligi valet.

Suadet hoc ulterius: subita malis et corporea

50. posse indep. a quocumq. pte h'at dicitur, licet n' extensio, ut
nobis ex in. Metaph. dicitur. ~~habetur~~ hoc; sed aya. Sicutonij
e' subita malis et corporea; et n' prima ratio exigens
per q'bz extendi, per illaq. afficit q'z. Nunc dicitur, in. q'bz
proinde videtur, nec explicare potest. dicitur Mod. cum lion
sua malis dicitur, corporea (saly. adjectivum) et extensio, quz
p'ctis h'at, per quam p'ctis respondeat q'bz, quz exigens
radicat. Iam uno incensio ante apparet, q' lionis aya n'
tota in to, et tota in qualibet pte, ac si spualiter esset.

Solvuntur argumenta S. 3.

St. Arguerit: p'ctis dicitur separatim n' vult, ut exp. dicitur.
St. q' dicitur perfectior aya gaudet indy. Et ita dicitur: quia e' p'ctis
n' subijcti res, quz probatur in anteq. imp'ctis q'z

et plij de p'dic' m'ibz, sc'de; indubie excludit d'nt'nt'ct'z p'tij
 un'it'at'z, nega aut et neg. Ita d'nt' c'p'ca co'ru'nt: e'at
 enj modo, et o' indle folij, et pomj arboribz; q'd d'nt' m'i-
 n'ny n'le planctz, et an'li' an'ulari. Quod o'ca' Lion'is
 a'p' indifferenter n' respiciat solij, et p'ter, ita ut un' qua-
 ar' v'ideri possit, solij p'ob'at, et p'ter p'ob' ad un'q'
 conesp'it, atq' inter se d'p'it; p'ovideq' defectu, unione d'p'te,
 uti accidit in app'tu' exemplis.

Argument 2: Equus ubiq'.

SA pygma, cu' signatolaud, totoq' corpore movetur; d'nt' au-
 tu percipit obj' novij, p'edo t' ad f'ug' d'cl'ant'nat. G'nt'
 indubie a'p' e' intoto, et in quolibet p'te. 2: d'nt'ny d'nt'z,
 q'd a'p' in c'erebro, si n' e' e'at' ip'ia in oculis, imaginetur obj'
 q'd oculi vident, obj'z s'ic'it' ab ip'ia n' d'nt'z: itaq' ma-
 n'feste int'ra un' an'libz imp'et' fecit. Quod q' in h' d'p-
 cur' t'be d'nt'z h'at' p'ad p'fectu'. Resp. Item, p'us
 a'p' t'ute q'd d'nt'z t'ate co'ru'nt'z habere, sympath'z, et sub-
 ord'nt'z p'p'ta bonij totu'z, ad q'd d'nt'z d'nt'z ord'nt'z, qua-
 siare vel ac'ur' ep'icamus obj'z atq' percipit. Itaq' p'z
 ad d'nt'z int'ra un' c'erebro, itaq' c'erebro t'ramittit per
 nervos sensu'os' toto quidem corpore d'nt'z t'at'.

55. cur aut int'ramus, r'ue plantaria obj' indol' d'nt'z, p'ov'nt'
 appetit' movet, et obj'z novij av'ant'ct'z, et in'no'z p'ro'equat'ct'z
 appetit' aut c'erebra componi p'us, et pot'at' movet, et d'nt'z t'z per
 impulsu'os sp'it'z vitalij, t'z per nat'z t'ubi al'ant' p'nt'z d'nt'z.
 Sic t'at'z exp'it' q'z, q'z in an'q' aff'ant'. Quod o' p'at'z a'p' in
 Cerebro ex'nt'nt' obj'z a'z n' d'nt'z imagin'z, d'nt'z ocul'z,
 n'nt'z ab'ard' d'nt'z, d'nt'z utraq' d'nt'z q'z a'p' t'z
 t'at'z, et n'nt'z t'z p'ub'nt'. Spec'ies aut' obj'z p'z nervos
 d'nt'z p'rop'agat'ct'z ab oculis ad Cerebra, t'ubi r'et'nt'ct'z,
 et d'nt'z c'erebra. Itaq' p'ro'p'ter n' m'nt'z, q'd p'nt'z indol'nt'
 obj'z t'at'z ad op'ent'z d'nt'z t'at'z. Item q' p'at'z ad d'nt'z, et

Capitulum 2^m

De Anima vegetativa.

vnic. Generalem ideam esse sequi iuxta Aristotelem per seipsum de se
 acceptis; quae pro diuina experientia apud Aristotelem videtur potestatem,
 quae mirabilis dicitur structuraque inter, et finis exponunt, et de
 modis, et medijs, quos cibum in lacte substantiam vegetabilem.
 Pro his alijs nota recollenda sunt, quae circa rationem
 digestorum exponit magis CA lib. p^{ri}o. et de nutritione
 agemus. Et iuxta ista dicitur ab adhaerentibus potestatem ad coc-
 tionem, et ad fluiditatem pro chyle, et sanguine fieri, et ad nu-
 mium calorem in faucibus, et ventriculo caliditatem. Sensus
 dicitur appetitibus cibi, et potus. Illa accidunt,
 et vacua est ventriculus, quod tunc interiora purgata et
 velle cantem, i. a nimio humore melancholico, ut aliquibus
 placet, i. ab accidit liquoribus: quod ex eo probare temptant, quod
 accidit quibuslibet, ut Lemonis etc. appetentia cibi autem
 dicitur expectare a nimia sicute perempta calore, qui ventri-
 culum, et fauces obstruit: haec autem a ratione, alijsq. de causis
 etiam excitibus procedunt.

Capitulum 3^m

De anima sensitiva, et eiusque potentia.

vnic. Quid sit anima sensitiva, et potestatem: unde pro nomine ad ipsam
 organa non dixerimus, quae ut pro anima sensu in istum
 sensus dicuntur. Sensus alius est interior, qui in tactu, et
 in Cerebro cuius propriam habere sedem; de quo postea
 alius exponitur, qui est organum externum suscipiendis impressi-

spiritus sensibilibus aptus. Imprimis itaque ab aliter non ad melius
 modo a se habito; si can esse dicitur species quaedam sui ima-
 gines tales obiectorum, quas intentionales vocant, ad quas
 attendo sui intentionem, praecipue obiectas. Imagines itaque, sive
 species intentionales pro nunc omnes facimus tanquam
 intellectus, quia ad affectionem gustus tales res gustabilis ref-
 licunt, quae tunc omne feras leniter, h. fortiter moventur,
 et pigunt. Obiecta corpora diversa afficiunt: undulantis
 aeri appulsi ad tympanum aures hoc organum pro sui can-
 ere movere: huius rei h. h. c. modificate; unguis applicatus res
 tangibilis tactus modificate. Si ergo organorum structura im-
 piciamur

De tactu

Inter sensus extremos latissime patet tactus; nam et per totum
 corpus ad amicum tactus diffusus est, et organum sui quodammodo
 applicatum, ut in sensus tactu perspicitur, teste Aristotele lib. 3. de
 anima C. ult. Describitur sicut tactus, sensus extremus circum-
 hiles glitio, puta calidus, frigus, humiditas, siccitas, et c., occur-
 rit. Nulla hic de illius obiecto difficultas occurrat, ut
 quibus tactus antea fuerit oppositum. Tactus organum videtur esse
 cutis extrema, seu potius ea corpora, quae cutis inter, et
 cuticula intercepta papillarum nervosorum nec dominantium
 in his enim tactus sensus primus incoatur; nam cutis est
 vixit quoddam non solum ex venarum, et arteriarum, sed et max-
 ime ex nervorum ramulis, quae non ab obiectis exterioribus
 in partem suam extremam, seu papilla mota, impressionem
 in se factam usque ad aegre spirituum vitalium transmittunt.

Papillae itaque et non Michro copio in quibusdam an-
 tibus partibus, puta in Bovis, levis natis, apparent; pra-
 missis in pede suis, signi, et aliorum antibus, exulsis un-
 guibus, sicut dextere: nihil aliud esse videtur quod quaedam

nervorum propiones et multorum fibrarum profectis, per quas 395
 proinde venas usq. ad aq. tradit. Hanc o. qd. in platea pedis,
 l. in sola manus adeo ut exquisita sentiendi sit; in fe-
 quentes in his partibus, majores ve in sunt papillae, quae a cor-
 porum fuita nisi denecia mollicie, etc. per cutem, ut dicitur
 voluptate, aut doloris sensui in his partibus, l. ex calore, l.
 ex punctione occasionem praebent. Voluptas enim, et doloris
 sensus, tamen propriis dicitur, ab ipsis scilicet Causis, sive
 ab illarum papillarum motione, aut impressione oriuntur. Sicq.
 papillae paulo vehementius per magis, l. agitur, tunc requiritur
 dolor, sive molestia quaedam sentatio ex corporis lesione
 profecta.

Sed si spiritus vitales placidiori motu agantur,
 3 ut in titillae fieri solet, aliquem voluptis sensu reuigilataq.
 sensatione percipiunt. Ideo qd. scilicet, et subregatio, seu
 voluptas, et dolor corporis in huiusmodi rebus, et in inter-
 se differunt. Ideo qd. in tantis in qualitate tactibus, ut in raspo-
 ribus quoq., et in odoribus, alijsq. quibus obiciari possunt;
 nam huiusmodi quibus majori, aut minori motu, l. plus cupia,
 aut defectu organa sensus modo ledit, modo delectant.

De Gustu.

A Organum gustus lingua est, fatq. oris, in quibus max-
 ime linguae partibus veniat, in perinde sibi e. notis, nec aliter,
 quae explorata lingua structura potest definiti. Lingua igitur,
 quam nonnulli alungendo dicto partant, e. musculus quidam
 in eius parte fibris variis inter se implicatis sitans, ut se
 torquere, ad in omni parte movere queat. Hec in ea reperiuntur
 membranae; prima e. externa, quae cuticulae loco esse potest.
 2. illi subiecta reticularis dicitur, qd. varijs foraminibus sit
 perforata: 3. et infima totalis nervosa, ex eaq. plurimae pro-

deut papillæ nervosæ, quæ et articulares membra nō trahunt,
et ab extrema usq; superficie lingue appellant. Vt tactus in
papillæ nervosæ, quæ extra cutis extremam emergunt, præsertim dū
imur; sic et gustus in lingue papillæ ab intima illius mem-
brana prædictæ fieri existimamus.

Itaq; papillæ nervosæ ab

5 intima, et nervosa membrana prædictæ, et in extrema illius
superficie adurgentes, corporibus rapidè immorantur, motuq; qd
illiq; ad Cerebrum usq; trahi mittunt; cy nil aliud esse videamus,
quam nervorum proppines quos, quæ orty dicit a Cerebro. Hinc
in apice, et in radice lingue admodum exserta è his, q; ibi ma-
gis sparsæ sint, ac veluti disseminate papillæ, quæ spiritibus,
ac penetranti liquore in deliquis perfusa, animy nervosæ,
dū spiritus in nervis selecti novo motu a penetrantib; liquoris
partib; percullunt; qui motus ad apt ipsas fieri momento
pertinet, memet q; quodammodo sapit; excitat.

De Olfactu.

6 Maxima sine divio in cavitate organo. Olfactus, inter, et
gustus, nec dū propria organa proximè, sed dū ipsa manerit
societ. Est eni; olfactus veluti primus explorator alimentorum,
ut nota removeant, ne nocuunt; aliqd affiant corpori.
Hoc organum est efflusiony odoriferentiy perceptioy ad narem per-
tinet, quare inferior pars cerebri, superior è osse è ep. osse
cavitato, seu multo foraminibus perforato, obtundatur tam rose
fibrariy, quæ a Cerebro procedit in subtili tunica, qua vasa
tunc interiora nary cavet. Super hoc os cavitoy, et jam
infra cavit; cerebri duo sunt tubercula ex molli cerebri sub-
sta, quæ Caryculæ papillares, seu mamillares præsentur
dicunt. In tenui itaq; illa membrana, quæ interiora nary
ambracat succinpit, lamellæ q; osseæ, seu chartilagi-
ner ambracatosas operit, innuat præsertim nervosy, qui
olfactoy dicunt, fibrillæ, quæ aliter odoriferis præcellit. Hinc

See C

fammelle ite characta gine numerationes sunt in lian- 397.
tibz que videndi pallet affe, et in Came venatico-funcionis
s: in hoc, cup obiecto e affe. De odoribz, et sapoibz ppa-
bi xole eiq accepit

De Audite.

7 **Audite**, sonoy perceptio, in auresibus e; equia
si per immixt stady sonora hinc organo applicat, s: aenis me-
dia motione, ita maiori artificio pte supra optis organo
intui debet. Consulte Moys M. qui videt in sua tra-
ctomia splea hoc organo describit. In summa, regius accu-
cula optima quadq characta gine affe sui pectio, de hinc
interiori, et anfractuoso calle venatur, cup extremis ta-
tur in cavite quadq aere plena, hanc tria membrana que-
dq tenta, et affe a nullo dteo ad intea tympani bellii,
que poptima tympani dia, sequit alia cavitas, in qua tria
sunt ossiculla, que tympani substituunt, et laque, queq. sicut
siq. vocat malleus, incus, et stapes. hec eaq cavitas
muni catorz hat per duo beamina, solvdy uny aliud a-
vale, cy duabz alijs cavitate, quarum una laberynth,
altera cocleat dicitur. Audite in tympani membrana pte
cipue fit, quia cy hec senna, tana, hancq. it, apertissima,
ut a tremulo aeris appulsi ilz scipiat tumore, que medys
fibris, ad Cerebry, senty q. sime tradant, pteq. auditeonis
sentatio. De audite obte, q. e sonus, satis in Physica lib. 6.
c. 9.

De Visu.

8 **Sensus coloru perceptio** in oculis sendet. Fig. 2. oculis
bota e, tribzq. humoribz, b tunica, musculis, et duobz nervis
stans. Oculi centrum e humor crystallinus, tunica pellu-
cida in clusur, que specularis, et araneada; hys tunice me-

seu concha

disti posteriori sensus Cerebri sequi humor vitæus, stentus
 et tunica quadam, que retina dicitur, quia ad modum retis mulier
 venulæ stentata: respicit deinde tunica quædam oculi circundans,
 cujus posterior pars Choroidea, anterior o. Vbera, aut Horia
 dicitur: in hac anteriori parte foramen habet, quod dicitur pupilla,
 ut per illud radii visuales ad cristallinum, et vitæum trans-
 fusa humorum. In hac eadem parte Vbera tunica visiva, ut ibi
humorem aqueum stentat inter ipsam stentat, et aliam magis epu-
 maticam oculi circumferentem, cujus pars posterior ob duriciam
 dicitur Sclerotica, anterior o. Cornea, quia ad modum Cornu clau-
 mine diaphana est, et dura. Et denique alia est exterior tunica
 oculi amblyon, que Sclera, seu opacida dicitur de pericranio
 orta; hæc anteriori oculi parte occupat, quæ cum orbita con-
 gret, atque ably oculi facit.

Cap. 7. musculi A. sunt octo: scilicet

1. superior, seu attollens, quia versus Cæli oculi attollit;
  2. humilis, l. deprimens oculi versus terram;
  3. obliquus, l. abducens oculi versus nasum, ut potius videat.
  4. indignatus, l. abducens oculi versus aures, quasi alterum per picis.
- Duo o. reliqui obliqui sunt, diciturque amatorum, quia blanditijs,
 et benevolentijs affectibus in se recipit. T. tandem attollat oculum,
 ipsaque subducit. Duo nervi, qui oculi dicitur a dentibus,
 et sinistra parte Cerebri paulatim progressi unigunt; deinde iterum
 se separant, ut unus ad dextrum oculum, alius ad sinistrum progre-
 gat. Per hos nervos spiritus animalis a Cerebro ad oculos, et ab
 oculis ad Cerebrum impressos objectorum transmittuntur;
 hinc nervi obstructi, non sunt dicitur, cum oculi manent in sua
 constitutione perfecti.

Non nervorum, rursus et cerebrum superius

60. e. retina; interna est alba, et medullarum pars a Cerebro me-
 dulla, ventralis, et tunica interiori parte retina, et exteriori
duæ retina propagantur. Retina est tunica subtilis Cerebri
 retibus circumscripta; Dura mater est tunica, qua respiciendum dicitur,

atq. intang. carni cavitate. Deinde 3 oculi tunc orienti 399.
 a substantia nervi ocelli, nre retina a medulla nervi. Choroidea a
 tunica interiori nervi. Cornea s. ab exteriori. Jam omnino hanc
 pluribus Aristoteli attententibus, opinio defendit, Retinam esse principium
 visus instrumentum: in retina liquida exteriorum objectorum desin-
 gularum imagines, quae organum afficiunt, ut impressiones ad Cerebrum
 per nervos oculos traduntur.

W. **Christallinus** q. ad medullam
 res fractas excipit radios per pupillam traductos, eorum ita re-
 fringit iuxta Dioptricam legem, ut in retina desinunt visus
 objecti imagines. Sed ovis intellectus visus est, quae desinunt in M.
 ex Vinea Lente intra pupillam rari de illis dicitur. Non secus
 ac in lente accidit in oculo, ubi Christallinus lente, retina
 s. papillam agit: ita tamen ut imago inde inversa desin-
 gatur, ovis radios assignant ocelli in directione radiorum visu-
 alium per pupillam foramen ad retina. Non tamen propterea
 in hac imagine in retina adytata videtur visio, quia imago
 illa fit ab exterioribus, visio s. ut pote actus vitalis est ab in-
 teriore. Quinimo imago ipsa in retina desinunt radii, q. re-
 sultet visio, ut ex nervis ocellis obstat, illo oculo.
 Haec q. radiorum tunc in retina affectis, sive tactis, in qua ima-
 go videtur, per nervos ocellis ad Cerebrum propagata atq. desinat,
 ut visio elicatur, qua objectis extra se positis, aspiciat.

Quaeritur,

Q. **cur gemis oculis videtur n. ut dup. s. ut q. representent obj?**
 Ratio e, quia utraq. oculus ab eodem objeto, et ex eodem loco per
 lig. retina immittit in eodem utriusq. retinae pte, deoq. ad eum-
 dem locum utraq. dicitur visio, et utraq. apud oculos, sive visu-
 alium: n. enim duplex videtur potest obj. nisi in dup. videtur loco.
 Circa visum obj. dicitur sufficienter lib. 6. Phy. C. 8.

De sensibus internis.

13 **Dant aliqui si interni ab exterioribus dist. sensus**
 e. Phi. sea; et quia his exterioribus objectis dist. percipiunt per
 ventia. At s. per multas istas experientias, s. dist. anima

A 00.
+ verus

obsta absentia percipere; cum loci reperit, ubi boni acciperent,
fugit autem illy, in quo nocentes aliq. exponi fuerit. Ex
et quia res exteri in vigilia tantu remores elliciunt; exp.
talem stat, et in somnis aliqua obsta sentire. Beata, nam
et Cenit in somnis leporu ventigia latitat. Qua npe ob
aliq. latitatu excitans illi proponitur. Stat et, qd reperi
bit representat homo abiens antea vivu, cupi color, fig.
et vox quasi presentu audire vider.

14 Sensus inter dicitur det,
potu percipitur, et discrotiva sentij, et sensationu; ex dicitur
siq. muneribus divesta totia nota; Senj dia res omnium
eodm species recipiat sentij, et sensationu, que quat ad reperi
my tribunale occurrunt, ut ibi discernunt; sic aut omnino
necdy judicat de obsta, omny et de ipis sentiaib. exteriis.
Dea et omnino a comento ay ai su exteriore per nervos
a Cerebro deductor. Sedes enj sup sus, juxta omny RR
opinionem sita e in subita medullari Cerebri; in omny
q. nandi sentij occurrunt, et illoru radices. Dea 2. imag.
qua obsta percipit absentia, illonq. retinet species, atq.
sim hac expendi species sentiat; sic ex speciebus hor, et expi
Cerebri affirmat. Ab alijs hec potu dia phantasia;
ad omnino opinio unq ab alia voce tenus dyo distinguitur.

15 Tertio dia extimativa, quia ob; et dissonientia dis
currit, amity, et inimity, injuriu et beneficiu, aliq. que a ubi
exteriis sub hujdi ratio ni percipiunt. Homo fuga amity anoxijs,
et ality percipio. Dea 3. Memoria, seu creata presentio;
e enj sicut aff. tenemus, in quo obsta species antea exteri
recondantur, ut amodi, novu, injuria, beneficiu etc. Oes itaq
facultes, l. potius qd dy facultu munera excellenq quq; in
hoc sentia ex syctione ad aff; imagos enj, et extimative
ex hujdi syctione quidq accidit discursus; unde et in
somno aliquid discurremus aliqd sperno. Hec potu in
hoc dia cogitativa. Quid affertur pro hary potu dy
one, aliquo npe imagua potu, Cerebri memoria, atq.

q̄ n̄ probat, et potest ungu esse ad unq op̄ recte d̄i p̄p̄, AOB
n̄ ad aliam.

De Appetitu Sensitivo

16 Appetitus alius natus est, nec immaturus, sed natus sequitur,
eiusq. proportionatus; si hic inditur est ab appetente: alius est el-
licitus, qui fit sequitur ab appetente, ut quicquid obiecti cognitione
ab appetente preterit. Hunc dicit in Bruckii circa de p̄sentia,
quis nacet, et exp̄. ipse dicit, Bruckii de motu vitalium ad
aliqua, pro variis apprehensionibus. I. figuranda, I. vitanda ob-
iecta iste malis quia circa obiecta exp̄. transiunt dea, quia cir-
ca obiecta dea scilicet a ratione exp̄. deperit et ap-
petus sensivus in hoc, patet Voluptate que appetit rationem dicitur,
quia a ratione dicitur. Hoc l. exp̄o patet, q̄ appetitus quidam
componet in eo invenitur ratio. Hanc, ut dicitur in illo dicitur.
ad Galatam 5: Caro respicitur ad venas spiritus; spiritus autem
ad venas carnis; nec unus sibi in se adversatur

17 Sensualitas indefecta sumpta, n̄ ut malis unum p̄p̄, a Theologia
natura; in unq. actum partem dicitur, quia ex illis partibus aliqua in
corpore quidam virtutes, l. omnia physica, ut advenas sanguinis in Corpore,
l. in facie. Dicitur sensualitas in corpore, et in virtute; n̄ deus
est appetere bona scilicet per se apprehensa fugereq. mala. Dicitur
sensualitas n̄ de defendere cupita, repellenda vitanda, que boni
potentia impeditur, l. trahantur: unde virtus est quasi deus
propugnatorum. Completus actus, seu passio est n̄ in, amor scilicet,
dolor, desiderium, fuga, gaudium, et tristitia. Passio autem, per n̄,
desperatio, timor, audacia, et ira; de q̄ in Phila, et Theologia.
Appetitus sensivus dicitur n̄ de Corpore, ut dicitur in placuit, A. Cerebrum;
appetitus enim in eadē parte ratione debet, ac sur amur. Necessaria
est pars exp̄. in Corpore; timore n̄. stagnans, gaudium
dilatata: n̄ de ex partibus immixta facies, acq. ex

omne illud dicitur Boetius, Metaph Com, et ver facilius
heret. Id g. provenit ex magna motione tanguin, atq sp,
qui facilius obsequi.

De Anima Brutorum. Cap. 4°

1. Supponitur actenus, bruta omn vit, venant. asam
malicia cognit in esse, q, in q, que ut pat vera sa substanti q pi
pura malit, et corpore, se subita impleta, et absoluta ita ma, re
per addita, et proinde n ma, nec corp per se sol, corporeates,
et malit ob q a ma dependeat in se, et causa. Nunc
aut veritas h salva est probit pa ma ita. Ca. et Ca.
Quidam itaq 1. ex illo scilicet Cl. Cognovit. 3 posterior sup,
et Ag in pro scilicet Sci sup. Et Cl. 13. et ant dilig
ibi ibi; in quib, ut videt, bruta subita cognit quidam se
ribit, et actus am, re boni prosp. Aug. lib. 10 de
scilicet probat, bruta pollere memoria; ibi, habent en mem.
et peccata, et des; alioqui n subita videre repetent,
n alia multa, quib avers sunt; neq en aversere valent.
ut re, nisi per mem;

Isaie aut me
n cognovit.

Sed qd. et animu esse unguq patens

2. qu bruta videre, sentire, res percipere, et ob sa, corpore, va
ni aff impelli, que ola phy textura, liber o sub
stanti ma se, l explicari n possunt. Qu in volucry
videt, in admirabili procedit industria, l arte, qua cibus sa
m et et tempore in quirit, in horrea agregant, ubi fue
menti grana humiditate marcescere vident, ex exp illa
in appetit aer seca aducit, brutoru cognit n ostendit.
Id quid en, ut bruta, que ex preda vivunt, alij individua expug
ab o sentire, et cognoscere. Sane si sepis per mechanic
et leges a canib affluunt stranij, per orgna sentire unq.
ad Cerebry propagati detraxerit ad sup, in unq reclam

namo fraxetur; nec Canis abq̄ auferret, nisi aliqua cog. 403.
utiq̄. gauderet.

3 Cap. iacō utiq̄. Daniel, exempla qui pro-
pto; qui oidei q̄ abone detentis affluunt, namo in abongem-
denet. Si tamen (ut lapide ait) in fovea oidei apponatur, ad ip-
sā marginē hinc peruenit, et calcant, et suis libris ad decem-
q̄ impellat. Ius in eventu abone affluunt equē equi ad mo-
ty impellente dō prope foveā, ac in primo gradu; imō quā
propiora, plus ip̄y impellente; aliunde aut ex calcantibus, et suis
libris major oia detentio: v. q̄. dō mechanice libris ea mar-
dina movetur, n̄ in foveā incideret, n̄ in profundū per-
cipitaret. Certe qui miras adeo, et incredulas tantorum operatio-
nū sola p̄tū septura, automaty imitat, p̄tū arbitrarie, p̄cipit
et, ut res ip̄y automaty operat, nulla cogitō v̄ p̄cipitū relit,
illiusq̄ operatio a solo p̄cipitū, nobilitatq̄. p̄tū oidei, et
p̄cipitū septura oidei p̄cipitū, libi p̄cipitū.

Sed quid ultra?

A Compensatō; nos oculis carere, audire auro, reliquiq̄. libris
aut et alia corporea percipere. Cui in brutis eadē organa
veniat, eadē oculis, auribus, Caeterisq̄. Structura observetur, p̄cipitū
motus, et operis, qui in hoc sero tenent, l. cogitōne percipi vult,
namo dicendū, q̄ in brutis veniunt, et corporea quēq̄ reū
cogitōne operatur, ab libris. hoc dicitur recipere, q̄ hoc
ip̄y in corpore alq̄, nobilitatq̄. intelligi v̄m habeant,
qua bruta carere debent.

De Anima Rationali. Cap. 5. ^u

1. Dubio sita, aq̄. genitō in p̄cipitū epp̄s, nobilitatū,
aq̄. p̄cipitū supra o nobilitatū epp̄s, aq̄. v̄m. rationalis,
que a sola m̄ta aq̄. dicitur, m̄talitq̄. sita n̄ p̄cipitū,

ut pote ad omnes, et illud facta Creationis, utroque difficile
 AOA. necesse est, ut non, ratione, astringant, quae per se in hac materiali
 vita nobis sensibus addita, nisi apprehendat nisi sensuum ope
 valeamus. At nulli deus esse potest, quod non omnino esse intelletu
 patitur. Intellectus, si cupit et intelligere, et non curari valeamus,
 quod quidem aliud non est, quod ratiō a se. Ad cuius a magno Aug.
 lib. 6 de quibus a se ita describitur: quibus subita ratio par-
 ticipat respondendo corpori accommodata.

Sed primus quod in peccati
 2 de caditōis, errores plurimos circa a se non per se ex-
 cetero referantur. Primus error fuit Pythagorae, aliter, occidit
 in ante nudo a mydi epordia fuisse peccata, post mo-
 dy. ab uno corpore ad aliud migrare; deos transmigratione,
 sui transire a se ab uno corpore in aliud peragrabat.
 Ad quod doctrinam alludit Cicerō in prima sua oratione,
 scripta haec, se in Aegypto vidisse in domo Homeri, quod
 dicitur, simul Homeri a se, et de seculo, in tabernaculo
 migrasse, eandem. postea ex illo Livio in se, hoc est, in fante
 Cicerō corpus translati. hanc autem sequi tenet de rebus per-
 te ab ambrosio, apud. pollentem docet S. Aug. lib. de gestis
 Pelagii in 28. abas C. 6. quod est ipse ratiō demonstrat, se a-
 se a se primis, ratiōne. digna habeat de diversa in diversa
 in corpore per se.

Secundus error fuit dixerunt, et dicitur.
 3 aliam a se, a se a se fuisse a Deo creati; postquam in
 pena delictorum in corpore suo carcere inchoat, qui ante erat
 reparat. Error iste damnatus fuit in Conc. Brachanensi
 stat. 2. a se a se in se corpore nulli perpetuae peccati ex
 illo Ap. ad Rom. per se hoc peccati intravit in Mundum.
 3. error est Cicerō, Lucretii, Tertulliani, et Appollinaris a se, a se
 fuisse a Deo, medicis. semine ad se traduci. Hoc tamen propositum,
 a se ratiōne ex semine a Deo peragrabat, damnata fuit hoc

Aberrantes in supremo fidei senatu. A se fuit Commotus, in orbe habet

Demostrian dem ex libere, et dicitur liberent hui; inq. libe-
 ry arbitrii, et in omni subita abduco spuali, deo ipse, et alio.
 repperat, nulli rei obet corpore, ut patet h. in dicitur calidus
 ubi; oia quipe uniu. ipse uni fonte sponga. Sed, rade libertas
 rade a Corpore dominat, et inclinatio reuerit, passioner
 sperat, volupter un puit, mortem stemit, etc; et aja, que re
 corpore dicitur, nequit esse corporea, et plane ostendat, se esse
 corpore superioy; g.

Sed quid de alijs volumus actib; dicemus?

6 An hi subite corpore sunt tubuendi? An corporea subita pu-
 ty; fidem, et hanc, et hanc; qd videri dicit, ut uerba acoly-
 te nra dicitur? Tuid em; in sanctis, in in martyrib; ama-
 mui, Conque dicitur hanc; in hanc nra membra laniata
 fuit? Tuid seduo, si oculos carnis interroget? Tuid palcham,
 si oculos Cordis interroget? Tuid tibi videtur Adolecenti pal-
 cheramur fuit? Tuid oment oculi tui? Numq; oculi car-
 nis oment? Si ipse interroget nil illo corpore sponitur
 ordi natus; et paritias membroy, et coloris delectat. Tuid au-
 lot; et tam cy audis, qua fuit e fupid hos ap. Videri ex alia
 pre senem Cuius vaculo immitent, vix se movemet, ruger
 exaraty; qd videri, qd oculos delectet? Audis quia fuit e amas,
 amplectent, Tuid auris quib; verbis Clare demonstratur
 qd nra immitent.

At inquit: huma menti per te immetent

7 in corpore n nra per magna sensuy obfity accipit specie; ne
 dem nra puid, i comite actu phantatie intellegere sabet;
 ex quo provent, q. rade uniu in dicitur diffidit, in famul,
 amentib; et decupit deficient; g. spuali esse nequit. Resp;
 qd hanc de causa menti in opedando dicitur, in coactis ab
 opre pondere corpore, immetent, et ellatue ab ipa n depon-
 tet, si supra sensuy spheriq; ovelit; vepi nang; menti aliter
 de obfity iudicat, quam nra renuntiat; corrigi nra exaroty;
 pedugit quof; ad cogenda plura remib; inprevia, ut qd dicit
 itay, et prima principia: et quid; si a corpore reparatur, post
 immette cogit objecta videri, que dicitur dicitur. h. h. h.

Eadem vendit vasa fac demonst. regari n̄ potest hūc
 innocens, tanquā sapienter bene stitit, summy aliquis puerile
 gubernatoris, aqua singula regge, qui iustas cūm n̄to p̄mar,
 debetq; vitiū mercedis rependat; argui d̄ fieri n̄ potest nisi q̄
 post mortem superstitis remuner: n̄ hūc videmus, innocens se-
 p̄m̄ indigere, et opprimi; impator v. Dm̄m, ac delictis af-
 fluere; q̄ quid; a D̄pto d̄to in paupere Lazarus, et Gubon
 ue accedat ad d̄vite oppressis Luc̄. 16; v̄s: recordare, fili, quā respici-
 ty v̄: detra n̄ōti bona in vita tua, et sortarius vita mala; n̄c aut hūc d̄vite
 vulgarum; Deque v. cautivis. Cui stonat illud Pauli 1. Cor. 15: si in
 iustis: q̄ q̄a hac vita, inquit; vbi optes sumus, m̄ exaltatione sumus ab
 rationalis ē im̄m̄oib;.

ue accedat ad d̄vite
 ty v̄: detra n̄ōti
 vulgarum;
 iustis: q̄ q̄a
 rationalis ē im̄m̄oib;

- Hec ratio ex Dei provid. desumpta sic a D. Chailot
 mortalis; v̄:
- 22 ppon d̄m. 4. de provid. Si nihil ē (inquit) post hanc vitam; q̄ n̄t.
  - 22 Deus ē; n̄q; n̄ Deus ē; iustus ē. Si aut nihil ē post hanc vitam,
  - 22 ubi accipient v̄nguli p̄o suo merito. Illudc hūc male h̄t,
  - 22 et in honore degant, licet mali; alij v̄. affligunt, licet iuste
  - 22 v̄dant; si q̄ post hoc n̄l ē, mirabuntur iustis affecti imp̄m̄,
  - 22 et imp̄m̄ im̄m̄oib; felicitate p̄t̄e. Vbi q̄ manebit iustitia?
  - 22 Sed nemo, qui meritor ē, accipiat, neq; Deus reddy se iustus
  - 22 ē; si aut Deus n̄ ē iustus, neque Deus ē. Atqui deij alio,
  - 22 clamant. Casatius; cogit iustus; q̄ si iustus ē, tribuit v̄i-
  - 22 cuiq; q̄ iustij. Si unicusq; q̄ iustij ē tribuit, necesse ē,
  - 22 post hanc vitam esse tempus, in quo v̄nguli iusta merita ac-
  - 22 cipiant. Si autēq; sunt immortales;

Demonstratio t̄q;

De ex appetitu sp̄m̄ et carnis, et rummi bonij; neque enj dubij
 ē q̄ Deus hōib; hoc felicitā delibetij im̄m̄oib; q̄ imm̄
 ile, aut v̄ary esse n̄ potest; nec iustitia tantq; sc̄di, et v̄ari-
 t̄e cogende cupidit; accedit, ac v̄ary sūy capax q̄y dedit;
 ac imm̄oib; d̄te appetitus explari n̄ potest, donec homo v̄-
 ctū corpus fuerit solutus; q̄.

Responsiones ad objecta.

13. **Obiectio 1^a** Illud coel. C. 3. v. 19: unus e³ interitus ho³rum,
 et iumentorum, et equa utruinque idem; sicut mortui homo, sic
 illa mortui; ita spirant a³, et nihil hat homo, iumento q³-
 plus; Ius circa subijct. eod; qui novit si spirant filioy
 Atq; ascendat rursus, et si spiras iumentoy descendat de hosty?
 Sed v. in 1° testim loquitur eap. de interitu homiu in esse sponte
 q³ ad movendi necessitate. Sed potius ex p³na loquitur delectationy,
 et iocundantey, ut voluptati se tradant, uti patet ex ostentio. Ve-
 nite, inquit, fruamur bonis, que sunt, nemo sit opus luxurie
 vnae; Simila in 2° allesto testim. n. ex p³na p³ria, sed ho³rum can-
 taly loquitur, dubitans, an alia hanc vitam alia sit in ceteris
 duratura. Iste tamen admonet Coe. eod; loco v. 110. 17, aliter
 nos manere vitz, qua iustus mercede tribuit Deus, impijq; de-
 bunt perire. Item ipse Sap. C. 12. ex parte avertit, ipse nos
 ad Deum redire, per hec verba: antequam reversas pedes in te-
 rag, rug, etc. ut supra.

Obiectio 2^a: ex Ap. 1^a ad Thimotheo, Solus
 14. Deus hat immortalitate; q³ a³ nos n³ e³ immortalis. Resp. ex p³na
 testy Ap: solus Deus hat immortalitate a se ipso, modo, ab alio, n³
 quare n. vtz. Deus quidem solus hat immortalitate a se ipso, quia so-
 lus e³ increatus, et in se ipso summa perfectio. Sed Angeli subite,
 ap³q; nos et immortalitate participant, n³ q³ eam ipse ab eis creavit;
 sed q³ a Deo illi accipiunt. Unde S. Aug. ep. 166. alias 28.
 n. 2. alias C. 2. sic scribit: a³ homo immortalitate e³ accipit q³ a
 modo suo, n³ eni a modo nati Deus, de quo dicitur, solus Deus hat
 immortalitate; Hinc dicitur Dia. Genitur, et immortalitate, ty ab
 intermisco, ty ab eternitate; de, neg. a se ipso, neg. alio deri-
 tui potest, seu in nobis videtur. Sed ratio a³ immortalitate
 ty e³ ab intermisco, quare a se ipso intermisco nequit, hec a

Deo in nihil redigi valeat. Quare et in 6. modo hujus ma-
 teria dicitur, in natura, in gratia Dei immortales; quia in actu ipsius
 sed a divina voluntate, et gratia immortalitatis consequuntur.

Objectiones 3.ª ex Epistola

15. aperiens: anima nascitur ex corpore, aut in corpore; et perit ex corpo-
 re. Pr. scilicet: anima veluans inquit ex corpore, quia nascitur ex
 corpore; et resp. in neg., atq. de paritate. Quamvis enim
 nascatur anima ex corpore, seu in corpore, est tamen substantia a corpo-
 re distincta, et diuersa penitus ratio; prout dicitur; et soluto corpore,
 subsistit. Sed pariter ratio est, quod anima veluans sit corporea, malis
 et ex parte animalis; anima vero rationalis sit spiritualis. Quare anima veluans di-
 uersi potuit, et corrupti; sed ratio anima illa semper, et incorrup-
 ta manet, ex sua simplicitate diuersa. prout a corpore manet.
 Si dicatur, quod magna est inter nos, et velus auerentia; verum quia
 de deo, quo ad speciem corp., et animalis; homo enim edit, dormit, exor-
 tat, nec velus; sed circa speciem spirituales, puta volentes, intelligens,
 et liberos, maxima adest inter utriusque diuersitas.

Dilectio Rationalis

16. anima propter corpus dicitur ad deum carere; et soluto corpore, famu-
 latur, et ad deum impugnat erat vita, inquit debet. Resp. ad-
 ant; in enim spiritus propter corpus solus, subditus non nobilitatis propter in-
 nobilitatis, ex auctore deus, sed propter remissionem. Unde anima nostra, ut
 potest ad deum se habere, et propter spiritum dicitur, non si sub munere
 defuncta est, ex corpore inquit, sed de gloria in perpetuum est ipse
 reuocandi; unde, soluto corpore, eam superstitem remanensque
 est. Inhabens: quod ratio inquit, habet finem, teste Aristotele lib. 1. de
 Caelo, c. 12; atque anima nos, licet propter deum dicitur creatura, tamen
 habet inquit; et habet finem, seu soluto corpore inuoluitur. Res-
 p. dicitur magis: quod ratio inquit per generationes, ut animal, l. arbor, factus
 corporis, scilicet; quod habet inquit per creationem, habet finem, n.
 magis; et sic dicitur in, l. okarn.

Rationalis inquit anima habet

17. esse per creationem, non per generationes; deo. spiritus non habet. Coni-
 sed mens, que creatur, semper diuersa pergit, nec ad nihil reducitur;

nisi Deus ipse sui seorsum ad existendum derogeret, multo magis ca- Alt.
sua aya, ut pote nobilitate, ac perfectiore substantia, per solam Dei seu-
rum valet subsistere. Non quiescent; aya crescit in puerum, vi-
get in juvenibus, desit in senibus; in corpore sano est sanna, in
egrotis egrotat, ac demum omnino corporis mutationibus est obnoxia.
q. l. componat, l. sic a corpore pendet, ut eo soluto non subsistat.
Sic corp. aya non habet in semet ipsa aliquo corporis affectu; sed sanna
patitur, quia pro se a se ipsis pendet, unde dicitur, minus recte sub-
stantia transire species; quare prout lepore, non aya, sed aya huius defectu
tribuenda. Nomen lithargy fieri, ut spiritus, non aya, sed cerebri
laborat; hinc q. non aya, sed cerebri curam debet. Sed ubi aya
a corpore fuerit soluta, nullum huius corporis motum agitur, sed
videtur, eademque ita permanet.

Obiectio 4. Non apparet cu-
m corpore est aya solus mali; q. non reparatur cum illi dicitur, sed
at nulli violenti permanet, nec est in corruptibile; q. aya requirit sub-
stantia reparatur. Sic, utiq. ita esse aya natam, nec unum
origina per alio. Sic aya refugit mortem; q. ut ita reparatur;
sed nulla res refugit q. sibi est malis. q. t. camilla aut, negabit
ita; in cuius aya refugit ita reparatur. sed q. re impactu, et ab
indifferentes, l. intentionis, quae dicitur, ut in Caelo, l. in igne dicitur
etiam. Invisio: aya a corpore septa ad minus fuerit aya;
q. absurdum videtur. Sic q. aya a corpore aya imelligi
ty se ipsa, ty Deum, ty alia multa; prout se ipsa, quia cogitare
non potest, q. sui cogitatio sit illa; imelligit Deum, quia illi
stans praesens est, sive ut remunerator, sive ut vindicet; alia quo-
q. multa imelligere potest, n. p. l. ea, quae in Deo intuetur, l.
ca, q. ubi affinitas, aut conjunctionis aliquam habet.

Finis questionis Materialis aya in

De Potentijs spiritualibus anime rationalis. Cap. 6.

1. *Est omnia natura potes spiritualis afe; Mem. scilicet, intellectus,
et voluntas; ex quibus mem. ad intell. reuocatur, cy nil aliud sit
que facultas remiscendi precepta. Dux g. nunc facultes rati-
onales afe, potes nunc intelligendi, que dicitur intellectus, et potes volendi que
dicitur voluntas. Circa has potes primo examini occurrit, quales
ab afa dicitur quare? Has dicitur entia assignant afe intell. et
potes, quas duo accid. phya ponit ad afe operationes desiderata.
Oppos. reg. nota D. Navarri, tunc, excepto D. Iacomo, Doctorum
sco. Parisiensis: cui opinioni et nos acced. simus, qd intellectus,
et voluntas, n. re. n. cogne tamq. ab afa distinguuntur.*

2. *Forma celibus e afa dicitur Iudoni lib. II. Chrem. Cl. dicitur
in; he. (videt potes) ut adjuncte sunt afe, ut una res sit;
pro efficienti; eni; afa dicitur nota virtuta e afa. N. g.
et memoria mem. e; unde immemores dicitur amentes. Dy vici-
ficat corpus, afa e; dy vult, anima e; dy vult, mem. e; dy recol-
lit, memoria e; dy vult, afa e; dy vult, spiritus e; dy vult, afa e;
a fa, ut virtuta dicitur, e simul intellectus, et voluntas; qui
a circa n. tanq. duo rami ab ead. radice procedent. capi-
endi sunt; n. tanq. duo q. dera entia memora.*

3. *Ca. de quibus verificari preda stud. realia dicitur; n. talia
sunt intellectus et voluntas; et eni; de intell. verificatur qd intel-
ligit, scilicet de voluntate; de hac v. qd appetit, scilicet de intell.
Distinguo maj. preda stud. n. talia, scilicet; scilicet; n. talia;
n. maj. et n. dicitur n. n. scilicet. Intellectus dicitur scilicet sumptus
n. amat; realia tamen sumptus amat; idemq. dicitur de volute.
Ad modum quo intellectus practicus, et apprehensivus factus accep-
tus n. speculatus, nec iudicat; nec speculativus factus acceptus
practicus e; prout n. eni; res metaphy. accipitur, n. realia*

prode, sunt apte rei; ex quibus proinde n̄ nisi ratio dicitur 43.
arguitur. Quare vñ activa nihil aliud ē, quā ens ipsius
cū pro ut oīs ens imponat ad id, qđ produci potest; atque
adeo intellectus ē qđ ipsa prode respit intelligibile; voluntas a quo-
qđ ipsa prode respit appetibile.

De Specificitate potentiarum Cap. 2.

unic. Duplex omnia spū dicitur scilicet, intūm reū videlicet, et extrin-
secū. 1° ē, qđ aliqđ totū attēnt in specie detraha sive phyā, sive
mētē; quā perfectio subtili tuba sū. Extrinsecū ē, qđ ē ex-
tra eis rei specificitate tam phyā; quā mētē; s̄ per oīs ad illud
specificat, et detraha rei species. Ex hoc autē infertur, specū
extrinsecū sūly hanc locū in rebus ad aliqđ extra eam ordi-
natis; non v̄. in entibz in orde ad re dyp se habentibz. Com-
munis ita affirmat, potas dicitur, et specificari per actus et
objecta (specie, rpe et dicitur extrinsecū); per obta mediātē, quā
in mēte per ea actus specificat. Sicut, quā pota taxatur, et
memoratur in sua intūm reū et faculte iuxta expig actus,
et attingibile partū objecti; n̄ quidē in esse rei; idē namqđ
objecti male, seu in esse rei, attingibile ē a dūsentia potē; s̄ in
esse obte, seu secūdy esse male quo, et qđ, ut ut prima rā
rē qua obte specificat, 2° qđ.

De Intellectu Cap. 3.

Intellus defus, pota perceptiva veritatis, aut entis sub-
stāe veri, et pota spūalis cogitativa. Unde obte adeqđ, et specū
intellus ē ens sub rāe veri in tota sua latitudine; cū nullo
obte subta fugiat cogit intellus nū, sūly confusam; quales
Deū cogimur, et angelos, obscure rpe secūdy qđ expig obte
extrinsecū intellus; nq intūm reū dare ab ipso cognoscitur.

219

Ceteris inter ea, quae ab intellectu cogi possunt, alia sunt quae ipsius naturae virtuti expediunt, sicut et modo attingendi; et haec dicuntur obiecta impropria intellectus naturae, sicut sub obiecto adeptio, et speculo ipsius apprehenduntur; alia vero sunt, quae ab intellectu naturae virtute attingi possunt, atque haec dicuntur obiecta propria proportionata.

2. Dicitur intellectus in agentem, et possibilem, seu passibilem. Agens est, qui species intellectuales efficit, atque efficitur; indiget enim intellectus ad intelligendum rebus speciebus, quae, ut pote in spiritualia pota recipiuntur, atque in operibus spiritualibus, infliguntur, et ipsae quaedam speciales esse debent; sub qua ratione a se. exterioribus, i. interioribus, ut pote materialibus, produci nequeunt. Intellectus passibilis, seu perfectibilis, est, qui species recipit, illudque, uti ad intelligendum. Hic est dicitur possibilem, quia intellectus, mediis illius speciebus, est passibilis omnia, seu in omnia quodquomodo transire valet, iuxta illud, Intellectus intellectus fit omnia.

3. Distinguitur hoc intellectus passibilis, et agens, tanquam a se; quia, inquit, intellectus agens non cogitur, et non cogitur, sed opponitur obiecti speciem, quae quidem intellectus agens non opponitur, sed efficitur; aliterque actus utriusque intellectus diversi sunt. Verum tamen apparet, utriusque intellectus unum esse, eandemque potestatem. Ad 1. respondetur, intellectus agens vere esse cogitur, ut pote ex possibili identitate; sed non cogitur sub numero, et facte agentis; quod propterea realiter utriusque probetur distinctio. Sic est intellectus quia apprehenditur non est distinctus, et est distinctus; inquit apprehensa potestatem rebus distincta a distincta. Ad 2. dicitur, actus utriusque esse subiectus, quia productio speciei dependit intellectus.

4. Ad verum intelligitur non abne emittit, quatenus efformat obiectorum species. Sicut enim species pro se existens veluti per similitudinem esse ingreditur in plantam de quibus; deinde intellectus agens venit se ad plantam, et hinc simulacrum aliam

In 90

imagines speciales, et intellectus expressus, que spes comparata est — 110.
cogn. hoc opus est intellectus agens, qui resy realit' spes, instar do-
cto cupida illiat p'p'io. in se ipso representat resy reales, que
in phantasia resident. Hinc spes factis intellectus p'p'io, p'p'io
resy p'p'io imaginem, et a culpa anima, ex ipso, et pota p'p'io
noticia, et hoc spes expressa vocatur.

Hinc spes comparata est
5. obiecti representanda per modum actus p'p'io, et p'p'io p'p'io facit d'g:
expressa v. representanda in actu d'. Species impressa videt res intellectus,
atq' dicitur durans; et in mente versatur, et in intel-
ligitur. Sed expressa spes res efficit actus intellectus. Illi
similes sunt Cere speculatio, mentis contine. tanquam habitus,
quibus utimur, et volumus, et quod volumus. Species v. expressa
in imaginibus operari p'p'io, que in aqua, l. speculo de-
gimus, et nos metipso intuemur; in con dicitur durans,
que aspectus ipi; nam q' qual' op'io intellectus p'p'io. Hic
potest suppressa, que operari in seculo. Etiam que est n'p'

An Intellectus cogat species impressas ad intelligendum?

Intra h'c

6. Fere omnia, que de ipso h'c impressis, h'c expressis in seculo
s'p' putari solent, incerta queq' sunt incertabilia. Et quia
eorum aliquid nota ad legem est pluribus scholasticis incert
naria vident, hac de re pauca dicitur p'p'io. Itaq' intellectus n'p'
est resy p'p'io et in pota ad intelligendum, ad differentiam intel-
lectus Dni, qui est causa h'c h'c intelligere, n'p' est in actu
intelligendi. Si q' intellectus creatus n' est p'p'io in actu, sed in
pota intelligi, necesse est, ut per aliquid reducat ad actus intelligi,
ut ea intelligat. Itaq' aut et quatenus ad h'c actus
reducatur difficile est assignare. Hoc aut nota D. Thom: h'c,
per hoc q' efficitur species, aut facta res intelligibilis qua

tabula, deputate sicut a ratione multo, hinc potest, ita
Atomistas species impressas ad intellectum naturam esse, dogma
e philosophi. ab alijs sicut scholasticis admittit; et quibus, etc.

Assertio =

7 Intellectus eget specie impressa ad intelligendum. In hoc: in-
tellectus esse e indifferens, et non potest ad quancumque intellectus
speciem; e enim, ut ait Philosophus, tanquam tabula rasa, in
qua nihil e depictum; et indiget aliquo intellectu, et actu
ante in actu, ut unus per aliam intellectum efficiat; et
actuatio, et detentio n nisi a specie impressa obij
venire potest; et forma ista liquet; ab indifferens enim qua tabula
nulla omnia actio detentata. In ipso quod intellectus detentat, et
actuatur in actu, debet esse sua aliqua accidentia intel-
lectui intantum, notitia obij in actu. et non; sed nulla
artificialis e propria specie impressa; 3. Confirmatur: quia intellectus

D. Thomae
Non est
D. Thomae

8 indifferens ad hoc, 1. Modus actus, requirit in actu. 2. de examina-
tis nisi prout supponatur actuatur in actu, et detentatur quo ad
speciem, per idem, que e sua actus; etiam propter eadem rationem requirit
voluntas quo ad operari detentari ad amandum, nisi prout in actu. In-
tellectus detentatur quo ad specificationem per obij, l. bonum ab intell-
lectu oppositum; et intellectus indiget detentari in actu, l. per se aliquid
de his intelligibili, que e species impressa; quia operari in ali-
qua habet sequa ad esse in illa.

1. 2. assertio: ad intellectum, reij.

9 notitia reij intellectus, sed e obij sciant; quia secundu Aug. ep. obij,
et potest pariter notia; sed obij requirit per se ipse immediate
sciant, et sepe sentiam, male, et n unum e intellectus; et sciant
ut per ep. imaginem, l. species deputata, et immutabilitatem.
Mag. patet; n enim a nobis, neq. ab intellectu reij, notitia, et obij
habemur, sed a rejs ipse emendicamus; aliam enim operari
n. esset audire, videre, et legere ad reij notitia operantem.

Solventur Argumenta.

17.

10 Arguitur: si spes impressa requiritur, quae intellectui operatur, et detinet, intellectus pluribus speciebus activatur, plura vero intelligitur; spes enim est causa materialis intellectus, id est effectiva utraque aliquid, pluraque pluribus intellectibus; sed hoc repugnat: *g.* Ad arg. dico, species impressa solum detinet intellectum, quousque activatur in actu, id est quoad suffragium virtutis ad objectum cogitandum; quousque potentia intellectiva nuda sumpta non est adeoque potens intellectum producere, nisi activata, et adhibita specie intelligibili, quae ipsam potest in se suffragium detinet per species objecti ad quod ad ipsum solum intellectum; adeo ut in hac sola specie virtutis intellectus, aliud obsequium non potest cogitare: Non enim detinetur per species quoad exercitium, et in actu: id est hoc habet habet imperium voluntatis, id est ab humore predominante ipsius speciei exercitii, id est a Deo, id est ab angelo, id est ab alia causa.

Arg. 2°

11° posita specie impressa obsequium representativa, ipsam cogitatur intellectus primum quod intellectum eliceret; hoc repugnat: *g.* *De mai.* intellectus pro primo ad deum intellectum sicut in figurativa specie; sed pro illo tunc, in quo species in actu, cogitatur obsequium; cui spes sicut ipsam obsequium sub esse representatur: *g.* Dico, intellectus specie impressa operatur esse in actu: id est proportiono ut cogitatur obsequium, quia spes impressa in actu: id est illud intellectum representat, ad deum specie ~~impressam~~ expresse, quae est representatio in actu: id est. Unde utraque se habet ex parte obsequii; id est ut detinetur intellectus ad ipsum cogitationem; id est ex parte obsequii ut transeat cogitationem.

Dicitur: potentia appetitiva in obsequio feratur, quod aliqua detinetur specie: *g.* id intellectus. Negat autem: sicut enim volutus in factum in obsequio, quoniam ei parsens fiat per cogitandum, quia ignota nulla cupiditas: ita ne cogitatio percipere valeat detinetur obsequium, quod ei per aliquod presentetur speciem, quae intellectui activatur ipsam

procedit

118. detrahit ad sps detrahit intellectum. Art. 3.ª: plura sunt, que

12. immittit intellectum sps. n. valgt, per que cognoscit plura in-
telligit sua specie. De aut: eadem spiritualia nulli immittunt
valent specie intellectum; nulla enim est in intellectu, quin primo
sua sit in se; nullaq. spirituali species in se, eam potest: g.
Ad arg. sup., intell. n. in hac parte, ita nihil cognoscere
sua specie propria, l. aliena: 1.ª ea dicitur, que primo intellectus
est ad hoc detrahit obij. representat; aliena v. ea est, que ex propria
sua abstractio objecti, ibi dicitur, tam, et r. hinc analogica,
l. symbolica habet q. abstractio; deoq. alijs per se in se,
potest intellectum detrahit ad aliud obij. cogit. Sic intellectus
humanus, ut arg. cognoscit, specie abstractio propria intellectus
facultatis, v. q. pulchritudinem speciem, roboris, alacritatis, agi-
litas, et aliam partem; hinc dicitur q. a materia depurata,
angelus, v. q. subit esse intellectum, pulchritudinem, et c., q.
a materia depurata dependit.

Similiter Deo accipimus per sps
13. potest, sapientiam, bonitatem, etc., si detrahitur imperfecta. Hinc
cognoscit sps. n. remanentes generare possunt cognoscit obij.
dicitur, licet 1.ª immittit v. ad propria obij. representat.
Hec nota Aristoteli sunt dicta. Itaq. videtur, que dicitur dicitur
tatione presentia hinc in solutione 1.ª dubij. Sequens dicitur:
intellectus est potest pure spiritualis, obij. v. sepe est q. male; 2.ª nec
requirit actuare, et splere potest pure spiritualis; g. Conceda-
mas, dicitur q. obij. male actuare requirit potest spiritualis, sed
esse splere, v. q. v. q. esse intellectum, n. m. et itaq. Itaque species ab-
objecto mali abstracta, ab omni materia depurata, q. spiritualis est, tamen
si q. male representat; nam ita, que intellectu go spiritualis est, tamen
ret idealis, domumq. male representat.

Quæstio:

14. an intellectus n. directe cognoscit singularia mala? Immu-
nus thooary sua attendit, intell. indirecte, et per reflex-

non, rite per se ad phantasia singularia dicitur. 419.
 cum. Quia sua sps lat in d. lra q. 2. de act. ad. q. 1.
 11 intellectus cogit singularia, n. quide directe, id per quod
 11 reflexio, in q. r. licet ex hoc q. apprehendit sui intellectus
 11 representat ad desiderand. sui actus; et ops intellectus, que
 11 e. parte sui opus, et est spei originis; et r. r. v. in
 11 v. d. n. phantasmata, et singularia, quorum sunt phant.
 S. ex d. Thoma intellectus singularia cogit, quatenus in spe
 impressa representantur, n. quide directe et ex parte scripte,
 sed ut detata, et modificata per phantasmata, a quibus
 proveniunt in esse sui exemplaris. Sicut singularia di-
 recte n. cogit, id reflexe, et per se ad phantasia,
 tanquam ad originem spei intellectus.

Ratio e, quia opus dicitur
 16. recte intellectus e directe intelligibile; n. r. aut singularia
 nec enim ut intelligat, necesse e ut a materia separentur.
 imponat: quia singularia ut tale ad se spectat, n. ad inte-
 llecta illud, intellectus e univ. sequitur particulari. Modus
 abstractus a materia n. ita accipit esse, ut per intellectus
 non materia representat, id. unice non materia r. et univ.
 quali; n. aut non illa sub omni, et est d. p. materia.

De Verbo mentis seu specie expressa.

16. Quare, an intello distinguitur a verbo mentis, seu spe
 expressa? Jam constat, spe expressa esse illud, quod intellectus effor-
 mat spe impressa secundum, et unquam veluti in speculo exemplar
 objecti. Hanc ab intellectu n. dicitur propugnare Scotus, Cajetanus,
 et alij; sed probius e, esse q. dicitur ab ipso; intellectus enim

male dicitur a propria tione; sed hic est verby meid; q. Respon: in ab-
 sentia obij aduc intellectus illud exemplat; ac n̄ in in verby, ac pote-
 n̄ distante; q. in ep̄ verbo, aut imagine; q. tuis intellectus et exemplat
 illud e, in quo obij exemplatur; q. 2. q. in intellectu nascitur,
 ab illa distat; sed verby ep̄ intellectu opus; ut enj ait Augustus
 15. de Trinitate, Verby n̄ in hoc sibi e verbo Dei, quomq̄
 sic et hoc de ma nascit quodquomodo, et illud de ma Patris naty
 e.

17. Dices: intelligere e obij ad se trahere; sed trahit per q̄s
 expressy obij in actu 2. representant; q. Respon: intellectu
 esse trahere, et active gignere obij; n̄ v. representare, et fra-
 ctis; sic enj soly trahit obij per verby mentis, q. e spes
 finalis, seu imago objecti. Replid: Verby e actualis ob-
 jecti manifestatio; et hoc ip̄ e et intellectu; idē namq̄ est
 objecti intelligere, ac ip̄ manifestare; q. Respon: intellectu
 n̄ manifestare objecti, sed soly percipere manifestatione,
 seu id, q. manifesty fit in verbo. Vel ad symy accedi
 potest intellectu manifestatio et representatio activa, et actualis
 objecti, n̄ v. finalis: hec enj representatio soly tenet in actu 1.
 in spe impressa; in expressa v. in actu 2.

18. Dices 2. species
 impressa valit esse tuis cogitor, obij q. intellectu representa-
 re; q. superfluy expressa ab intellectu data. Respon: qd
 cy ip̄o impressa ad intellectu presupponatur, n̄ potest esse
 n̄ potest. Species q. impressa intellectu perfic̄ per mody
 actus 1. detratq. ad elucidy cogitor; q. probat n̄ se habere
 per mody representatō actualis, obij palq̄ ostendentis, ut
 verificet, trahit intellectu: ultra illq̄ q. alia visidior
 requiritur, qua obij intellectu presentet, seu ip̄i presomi-
 nabitur.

De Anima separata. Cap. 9.

Supposita aq̄ immortalkē, componis separata n̄
 necesse e, n̄ q. mody sytkonis, n̄ et separata habere.

Inventio qd qd a se in hōe hū recipiuntur. Dico 1°. Art.
intelligi, et volūta^{te} facta. Intelle^{ctus} apq^{ue} separab^{ile}; potas^{que} sensus
sēp^{er} radicalit^{er}. Eūmā pari^{ter} dicit^{ur}; intell^{ectus} enī, et volūtas
facultes sunt immat^{eriales}, que sub^{stanti}ā nō capi^{unt} Corporeo. Iuā^{ter}
facultes sensu^e nō sunt facta^e in aq^{ue}, sūm animal^{is};
hoc destructo, destruy^{untur} et facultes in cōpō resident^{es}.
Dico 2°, aq^{ue} septē utinam spes cogitā^{ti}o^{nis}, et habitū^{que} quos
habuit dī erat in Cere. P^{er} nullo Licē 16: nam dicit^{ur}
in Infans clamant^{is} dicitur: recordare qd recipisti bona
in vita tua; et recordato est utri^{us} hū, et speciem^{que} obj^{ecti} ac-
quiritary: q^{ui}. Constat et ratiō; sicut enī habitū^{que} et spes
sensuales in organo corporeo recipi^{untur}; ita et spiritua-
les in mente; ad ment^{em} manet^{ur} et habitū^{que} et speciem^{que} spi-
rituales, quib^{us} pro hoc hū uti potest independentes
a phantasmatis.

Dico 3°, aq^{ue} septē, præter speciem^{que} quar-
2. ex hac vitā recipi debuit, alia^{que} recipere a Deo in p^{ar}te.
An ment^{em} nō, ut a sensu, ita a Deo recipere potest
speciem^{que}, ut dicit^{ur} prophetia, extans^{que} et dapsi: verum
quandū p^{ar}te est in Corpore dicit^{ur} est ad sensib^{ile};
subit enī ditione^{que} aliā^{que} animā^{que} Corpore^{que} unitary:
unde cogit^{ur} nam de sensib^{ile} fūgiam^{que} exipit; at
vers^{us} dī a Corpore liberat^{ur} ex, avertit^{ur} a sensib^{ile}
et dicit^{ur} ad intelligib^{ile}; subit enī statum^{que} in Intel-
lectu^{que} separatar^{um}; q^{ui} a fonte speciem^{que} pro suo
modo, sine capactē speciem^{que} hauriet sicut ille.
I. hē^{re} spes^{que} sp^{iritu}ales, enī^{que} elevabunt^{ur}, quas a se
et dicit^{ur}; ita ut q^{ui} plurā in hac novitate vitā,
et plurā in aliā cognoscat.

Caput Primum = ^{tas pag pro} ^{denardubi}

1. Voluntas est facultas tendens in bonum per
 ratiōem apprehensum; sive pota spirituali appetitivā boni
 per actus ex dīrectiōne ratiōis sicutōis. Cogitō definit
 utat obijū volūtas esse bonum, cogitō ut tale, sive hono-
 ry sit, sive utile, sive delectabile; in malū ut tale
 nō ferat volūtas, sicut cogitō de Cōa finali dīximus, ubi ac-
 tū volūtas sicutōem videt; diffīat et bonū delectabīlīmus,
 et de pprijs omī agemus. Divīa voluntas in acuplem
 et inas cibile; quā divīsiō explāta cū modo, quō dīxi-
 mus de appetitū sicutōis. Sequit̄ voluntas in dīcē-
 re affectu effī, quō ratiō appetat implē cogitō ut
 tale; prout rō cogitō inasquibīlī; valet tamen illū
 appetat sicutō splāta, sub dīrectiōne dīcti qd possibi-
 le sonet.

2. Voluntas sive voluntaria; qd. juxta Phi-
 ly 3° Chiticoay, est illū, cūp pūnc. c. ab intūmīcoy
 cogitō finis. Ille q. motus dīr. procedere ab intūmīcoy
 cūp pūnc. actūy movemī, pūncōy qd movemī, et finale
 exōitū agens ad movemī sicutō ab intūmīcoy; per qd
 suffīca dīcēimī motū voluntariū ty a motū nō vitali,
 ty a violento; deoq. voluntariū aufere et violentū,
 cūp pūnc. ē ab extūmīcoy, et ignōtamēty; utpote cog-
 itū aufemēty (sī ope invincibīlī); sī dī rōy-
 abēlō, ty motus est intūmīcoy voluntariū.

3. Voluntatem sequit̄, 1. comitatus libertas, quā q. et liberū arbi-
 trūy dēt; hoc autē ita dēfīnt, facultas, quā possi-

lib. aut. recte ad opdy, potest agere, l. n. agere. Hec A3.
cy indifferenti e ad actus ista uol, ut ad amara, et
doy, dia libertas stratiu, l. quo ad profus: cy aut
soly indiffus e ad acty, et q. omittioz, dia libertas
stradno, l. quo ad opatuy. Stradno libentis, ut d. d. d.
e rad; ipius d. subty voluntas. At v. cy libertas sen-
sibili opponat, tot modi accipi valet de reuoluntaz,
l. respecto. Subty aut, l. reuoluntaz ex cap. omni
potest; 1. a prim. episcopi cogente, et vob. l. q. in-
uente. 2. a prim. iuranteo nala ad q. determinan-
te, ut e. Manili in iunctis, quo res n. appropriat de
liberacione, id ex nala d. p. ad aliqd. m. d. e. u.

A. Libertas ab habitu, l. mala passione volute
impedente, a rectitudine q. remouente. 4. a lege
obligante. 5. a miseria, et pena multy opprim.
Per oppr. ad los reuoluntaz modoz totidem astig-
nantez libentis. Prima dia spontaneit; instat.
in exemptione a violentia, et coactione. 2. liber-
abituz, consistit q. in exemptione ab instita,
naly. iudicio ad q. d. e. q. 3. rectitudi moralis,
que consistit in exemptione a peccato, et a prauis
habituz in malis inclinacionib. 4. liber a lege,
et consistit in exemptione obligationis ad legem pa-
cipiente. 5. libertas felicitatis, instat in exempti-
one a miseria, et pena.

4245. Libertas spratio reperitur in oibz, qui n̄ invidi, et
 ex ultimis per vim, q̄. sponte, et ex inclinacoe agy; unde et bue-
 ki dicit; uno quodam. ad transferat. ad res cogne ca-
 rentes; nō dū lapis libere cadens. libertas arbitry,
 sedy optio nare intellectuali, que n̄ ex instantibz ady.
 nare detrahet operatur, s̄ ex jud. ac effiacio, actyq̄.
 elicit, ad que n̄ opty per deliberatōes detraet; cy enim
 intellectualis nare ex nali cogitacoe circa bona peculania
 n̄ indifferens, intantē ad illa fatat, inq̄. per nare
 n̄ opty detraet nyc ad hęc, nyc ad illa, nyc hoc, nyc aliū
 nare. libertas a peccato, solū iustis obone. libertas
alepe soli Deo. Demū libertas a misericordia. Illud spe-
 rit. dya, qui ad felicitē perfectę pervenerunt.

R
 in Beati
 Decum
 idemibus.

Oratio
 plane
 tenera

Sit hic calamitas n̄, et adoptata. libera factio
 pupi. G. adolecentes. Cautionē, ecce q̄ optatur dier
 vobis elicit, cy ad optaty fūq̄ tuemalis peregrin-
 nationis n̄q̄ pervenitis. Hęc ē q̄. felicitas madae,
 in qua. postremę Phil. manū imponimus; quoniam
 profecto n̄ trahere v̄p̄tē fuit ap̄, ut ad aliores
 faciles vobis facim p̄ferat, ex nali remy cog.
 ip̄y nare A. ostendat, viridō. veni stemp̄antē
 desiderio corda v̄a. inflamaet. Hęc ex ap̄ dixe-
 it, n̄ ut glorię meę pauperi avasur, d. ut flagra-
 te in me desiderio v̄a aliq̄do respondeant p̄lli-
 mē, et honestissimē Dei apuli. Qd. namq̄. n̄ h̄
 glorię accercent, n̄ d. sapim, aliq̄. v̄ntate, fac-
 te stis ut q̄ sangi, aut cy mbaly t̄nemē.
 f̄cipit Deus, utiq̄ hac qualiacyq̄. semina n̄a
 in p̄p̄is timore vobis afferant liberum fructū

~~~~~

melis.

Mei, inquit, dilectissimi, gaudij, et Corona
mea, levamen, et solacij mei, pro quibus et labores
suebor, et molestie, quaque, imo, non moleste, quia in
utilitate vestra, et recte desideria Cordis, dantes vos in-
deo, et tanta caritate facta; si dante me invidet
et esse prope; aquatulae hodie, quia profecto non
omnino non frustratus ab expectatione mea. Vide
magis electi in florenti video, que non sperat, et tu-
dulos, si in tempore suo faciet verba, dabitque
pro fructu. Hec enim omnia non levia; si enim
quod in gaudij vestre parente delectat, optima gaudij
lectus occupat, et recordari, absente! Et vani
bis tunc pro, in hoc venerabili Liceo, ubi per-
noctat, dieque laborantes, deliciae, magis erant esse
vobiscum. Et ecce in ad meam sedulo retinatur.

Jam venit illa dies, que vos ducet ad eam cogit,
Aspera, ista tamen non precepta parentis.

Qua progrediva, non solis meum carissimum.
Quis magis poterit levare tantumque, temperare dolorem?
quando iterum vos ad alloquar, dulcissima cor-
di mei pignora cura? testis est Deus, quo vos bene
acceptione personarum cupiam visceribus. Jam non multa loquar
vobiscum, corporeis oculis apertis et manens, ut si me per oculis vos
quoniam quidem videro ista penetrata. Certe, ubi in prima
qua mecum convenisset sedem habetis, semperque perdelictis.
Ibi vos querant, et inveniant, ibi vos salutabo, ibi vos alloquar
amantissima verba, mecum semper licet. De hac re

426. Verbu' uti, imaginē cupit dāre amicitie quam anoulla
gestabat italoquentia.

Dulcis amice vale, tua nunc mihi sepe imago
propens est, mecumq. sedet, mecumq. quiescit.

Nunc vero si inuoni gratia in oculis vris, obe-
cio vi vinctus in Domino, ut memineritis mei apud
Deum in orationibus vris, atq. ja, ultimum mandatus
accipite, sicut et omnium magistrus dedit discipulis suis, ut dil-
ligatis invicem, sicut dilexi vos: omnium vris. sit cor
unum, et anima una, vos invicem adjuvantes. Cuiusque
aliquando se iure fuisse apud vos, nunc amoris vinculo,
et Charitatis nepu firmabitur solidabitur. Mutuam, inquit,
Charitatem, indissolubile amoris vinculum pro mea la-
tius premis a vobis exoro. Nunc parcite mihi, si
que nimis dura, aut verba, aut opera sustinueritis;
ea in cordi, in numeris, non ori, sed obligatione re-
ferre debetis. Jam q. Dilectissimi ultimos amplexus
afferte: valete: vivite longebis, et usq. ad ultimam se-
nectutem virtutibus pleni, honoribus insigniti. At
ut hec mea desideria compleantur, Deus pacis, et Di-
lectionis custodiat Corda vris, et intelligentias vras.
Ipsiq. pro calatis donis debitas gratias agentes, in
subilo cordis benedicite Dominum, cui Laus, honores
Gloria in sacula seculorum Amen.

Te Deum Laudamus.

Benedictus es Domine Deus Patrum Nos-
trorum.

de el P.^e M^o. Fr. Remigio Diaz
 Caño; en el Colegio de S.^a Maria.
 Hyrache á 27 de Marzo de 1771. siendo
 Abad el P.^e M^o. Fr. Manuel Ferriz de
 Villanueva; Genl el R.^{mo} P.^e M^o. Fr.
 Miguel de Puete. — — — — —

El R.^{mo}. l. mut. — — — — — Navarra.

el P.^e M^o. Fr. Manuel Ferriz de Villanueva. Abb. l.
 mutua: — — — — — Burgos.

el P.^e M^o. Fr. Benito Montejo Definidor, y
 lector de terciã. l. mut. — — — — — Salamanca.

el P.^e M^o. Fr. Matias Villanueva Regente l. mut.
 del Espino. — — — — —

el P.^e M^o mayor. Fr. Mauro de Aparicio. l. mut.
 Burgos. — — — — —

Lector. el P.^e M^o. Fr. Remigio Diaz
 Caño. l. mut. — — — — — Corcaes.

Parante mayor. el P.^e M^o. Fr. Vexemundo
 Ortiz. l. mut. — — — — — Santiago.

Parante segundo. el P.^e M^o. Fr. Vicente
 Boado. l. mut. — — — — — Samor.

M^o. de M^o. M^o. Fr. Candedo moral. l. mut. Vall.

Condiscipulos.

Ast. P. h. Corne Gonzalez. 6.	— —	Carrion. Hyg.
Camp. P. h. Yñigo Camina. 6.	— —	Burgos. Ovi.
Ast. P. h. Placido Cabera. 6.	Rey. — —	Burgos Ovi.
Ast. P. h. Manuel Heria. 6.	— — —	Oña, Ovi.
Camp. P. h. Pablo Craxda. 6.	— — —	Santiago Hyg.
Cap. P. h. Joseph Ruiz. 6.	— — —	Sopetran Salam.
Navi. P. h. Veremundo Hygal. 6.	— — —	Samos S. Estu.
Rioy. P. h. Angel & Buzo. 6.	— —	Lorenzana Val.
Rio. P. h. Joseph Vegas. 6.	— — —	Valbanera Hyg.
Ucu. P. h. Benito Rubio. 6.	— —	S. Millan Valam.
Gall. P. h. Pablo Lorenzo. 6.	— —	Sahagun Sal.
Camp. P. h. Juan Saravia. 6.	Requiere. — —	valladolid.
Camp. P. h. Simon Garcia. 6.	— —	Navaera Ovi.
Char. P. h. Fernando Douplana. 6.	— —	S. Felu Hygache.
Gall. P. h. Joseph Castro. 6.	— —	valladolid S. Est.
Indif. P. h. Anselmo Blas. 6.	— —	Cardena Ovi.
Rioy. P. h. Martin Rubina. 6.	— —	Sahagun Sal.
Indif. P. h. Benito Mendoxa. 6.	— —	Monserrate Hygache.
Indif. P. h. Manuel Blasco. 6.	— —	Monserrate Sal.
Indif. P. h. Juan Yñiguez. 6.	— —	Leon Sal.
Gall. P. h. Fernando Quinteyro. 6.	— —	Obareras. Ovi.
Camp. P. h. Mauro Calderon. 6.	— —	Cobas S. Est.

Callego. P. A. Nicolam Toboa. e — samos salu 428

Ca. Honorum minimus. S. Thadeo de Mont-
tes. — — — — — Santiago.

Seglaxer.

Primeroy ultimo D. P. Paspas & Soto
& Palencia — — — — — 3

Item. P. si. Fueroso Hern. Romano Montes. ^{Salvame}
P. si. Vicente Pucto Callego. = Duñas. — — — — — ^{ovide} Decano

P. si. Juan Estrada = Astuiano = Cornellana.

Finis Cronat opus.

Omnia haec scripsit. Frater

Thaddeus & Montes Euntin.

ab anno Dñi. 1769; ad annum 1771.

